

CUMHURİYETİN 100. YILINDA
ERZİNCAN

16

Editör

Tahir Erdoğan Şahin

ADALET VE HUKUK- II

*

ERZİNCAN ŞER'İYE SİCİL DEFTERLERİ

Cilt Editörü

Dr. Ramazan ÖNAL

Yazarlar

Nihat Fırat - A. Kemal Yüzgüleç - Sema Çakır

2023

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ

YAYINI

Bu çalışma;

Erzincan Valiliği - Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi işbirliği içerisinde, ilgili kişi, kurum ve kuruluşların katkıları sağlanarak, EBYU/ Yukarı Fırat Havzası Araştırma-Uygulama Koordinatörlüğü tarafından hazırlanmıştır. Çalışma kapsamında neşredilen bilgi ve dokümanların sorumluluğu yazarlarına aittir. Kaynak gösterilmesi ve bilimsel/etik kurallara bağlı kalınması hâlinde alıntı yapılabilir.

YAYIN KURULU

Doç. Dr. Hamza Aydoğdu (*Erzincan Valisi*)

Bekir AKSUN (*Belediye Başkanı*)

Prof. Dr. Akın Levent (*EYU Rektörü*)

Prof. Dr. Ali Demirsoy- Prof. Dr. Esmâ Şimşek- Prof. Dr. Necdet Tozlu

Prof. Dr. Nizamettin Parlak - Prof. Dr. Kenan Ziya Taş- Doç. Dr. Nurettin Birol-

Dr. Nihat Fırat- Aziz Gün- Yücel Kaplanoğlu-

Uzm. Onur Atabay - Hacı Hasan İçli

ISBN: 978-605-67884-8-2

FOTOĞRAF- BELGE/DOKÜMAN

Editörün, yazarların, EBYU/Yukarı Fırat Havzası Araştırma - Uygulama Koordinatörlüğü'nün; Erzincan Valiliği, Erzincan Belediyesi, ilgili kurum, kuruluş ve kişilerin arşivleri.

DİZGİ- TASARIM/GRAFİK- DÜZENLEME

AMC Fikir Sanat Dan. Bil. Hiz. San. ve Tic. LTD. ŞTİ.

Erzincan

16. CİLT: İÇİNDEKİLER
ADALET VE HUKUK- II
ERZİNCAN ŞER'İYE SİCİL DEFTERLERİ

I. ERZİNCAN C- 55 NOLU ŞER'İYYE SİCİLİ VE HUKUKİ DEĞERLENDİRMESİ (1916-1919) – <i>Nihat Fırat</i>	8
II. H.1337 (M.1920) TARİHLİ ŞER'İYE SİCİLİNE GÖRE ERZİNCAN ŞEHİRİ - <i>A. Kemal Yüzgüleç</i>	178
III. OSMANLI HUKUK SİSTEMİNDE FIKHİN BELİRLEYİCİLİĞİ ERZİNCAN ŞER'İYYE SİCİLLERİ EVLENME-BOŞANMA KAYITLARI ÖRNEĞİ (Günümüz Erzincan'ı ile Mukayeseli)- <i>Sema Çakır</i>	336
IV. ERZİNCAN ŞER'İYE SİCİL DEFTERLERİ (TIPKI BASIMLARI).....	359

I

T.C.

ERZİNCAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEMEL İSLÂM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

ERZİNCAN C- 55 NOLU ŞER'İYYE SİCİLİ VE HUKUKİ DEĞERLENDİRMESİ (1916-1919)

Yüksek Lisans Tezi - Erzincan / 2017

Hazırlayan:

Nihat Fırat

Danışman: Doç. Dr. Hadi Sağlam

ÖNSÖZ

Şer'iyce sicilleri; Osmanlı Devleti ile ilgili, devletin işleyişi ve halkın o dönemdeki sosyal ve kültürel hayatı ile ilgili başvurabileceğimiz en önemli kaynaklardan biridir. Bu defterler; halk arasındaki her türlü hukuki ve cezaî uyuşmazlıkların çözülerek kayda alındığı ve akd, vekâlet gibi işlemlerini de kapsayan kayıt defterleridir. Bu bakımdan şer'iyce sicillerinin incelenmesi ve tahlil edilmesi hem tarihimize hizmet hem de İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde uygulanışı hakkında aydınlatıcı bilgi vermesi açısından önem taşımaktadır.

Bu çalışma ile öncelikle İslam Hukukunun pratik hayattaki uygulamalarını göstererek bu davaları hukuki açıdan değerlendirmeyi hedeflemekteyiz. Ayrıca bu çalışmamız; ilgili defterin içeriğinin gün yüzüne çıkmasını sağlayacak, söz konusu dönemin sosyo-kültürel yaşantısı hakkında bilgi edinmemizi sağlayacaktır.

Tezin hazırlanmasında beni teşvik eden, bilgi ve tecrübelerini esirgemeyen yardımlarından istifade ettiğim değerli danışmanım Doç. Dr. Hadi SAĞLAM hocama ve tezi değerlendirmeye tabi tutan kıymetli jüri heyetine teşekkürü borç bilirim. Ayrıca çalışmamda her türlü fedakârlık ve yardımı esirgemeyen değerli eşim Hale Hilal FIRAT'a ve çalışma süresinde kimi zaman ihmal ettiğim kızım Zeynep Eslem ve oğlum Mehmed Esad'a anlayışlarından dolayı teşekkür ederim.

Nihat FIRAT - Erzincan 2017

GİRİŞ

Osmanlı Devleti'nin yargı organı ve o dönemin sosyal ve kültürel hayatı ile ilgili başvurabileceğimiz en önemli kaynak Şer'î Mahkemelerdir. Devletin farklı zamanlardaki hukuki, askeri, ekonomik, dini ve idâri müesseseleri hakkında birçok önemli bilgi, bu mahkemelerin defterlerinde bulunmaktadır. Bu mahkeme kayıtları; halk arasındaki her türlü hukuki ve cezai uyuşmazlıkların çözümlenerek kayda alındığı ve günümüzde noter huzurunda yapılan akd, vekâlet gibi işlemlerini de kapsayan kayıt defterleridir. İncelediğimiz sicil defterinde yoğun olarak boşanma, nafaka tayini, mehir tayini, miras taksimi, vasî tayini, kayyım tayini, vekâlet, isbât-ı rüşd, vakıf işleri, ticari anlaşmazlıklar, hırsızlık gibi konular bulunmaktadır. Oysa günümüzde mahkemeler; Ticaret Mahkemeleri, İş Mahkemeleri, İcra Mahkemeleri, Aile Mahkemeleri gibi bölümlere ayrılmıştır. Vekâlet işlemleri ise noterler tarafından yürütülmektedir.

Şer'iyye Sicilleri İslâm alfabesiyle kaleme alınmıştır. Bu el yazması belgelerin içeriği günümüzde bilinmemekte veya çok sınırlı sayıda uzman tarafından okunabilmektedir. Oysa bu belgeler tarihimize ait önemli bilgiler içermektedir. Ayrıca bu belgeler devletin resmî arşivindeki birinci elden kaynak niteliğindedir. Söz konusu defterin günümüz Türkçesine göre konularının tahlil edilmesi hem tarihimize hizmet hem de İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde uygulanışı hakkında aydınlatıcı bilgi vermesi açısından önem taşımaktadır.

Çalışmamıza esas teşkil eden Erzincan C 55 numarasıyla Milli Kütüphanede bulunan şer'iyye sicili defteri, Erzincan Adliyesi deposunda, İnönü Üniversitesi Tarih Eğitimi Anabilim Dalı öğretim görevlilerinden Tahir Erdoğan ŞAHİN tarafından bulunan dört defterden biridir. Defterin ilk sayfasında 23/12/2004 tarihiyle Milli Kütüphaneye kaydedildiği ve Tahir Erdoğan ŞAHİN tarafından Milli Kütüphane'ye teslim edildiği yazılıdır.

Erzincan'a ait günümüze ulaşabilmiş sadece dört adet şer'iyye sicili bulunmaktadır. Bu durum çalışmamızın önemini artırmış ve şehrin son dönem toplumsal yaşantısı ve tarihinin yazımında bunlardan istifade edilmesi gerektiği kanısını uyandırmıştır.

Bu konu ile ilgili Erzincan Şer'iyye Sicilleri ile ilgili üç çalışma yapılmıştır. Bunlar; “Gani ERTAŞ, 9 Cumâde'l-Ülâ 1332 – 5 Cumâde'l-âhir 1340 (5 Nisan 1914 – 2 Şubat 1922) Tarihli Şer'iyye Sicili Defterine Göre Erzincan'da Sosyo-Kültürel Hayat (C-52 Nolu Defter)”, “Sevil ÖZTÜRK, 1 Numaralı Erzincan Şer'iyye Sicil Defteri h.1332 m.1916 (Transkripsiyon ve Değerlendirme)” ve “Sema GÖKBAYIR, Osmanlı Hukuk Sisteminde Fıkıhın Belirleyiciliği Erzincan Şer'iyye Sicilleri Evlenme-Boşanma Kayıtları Örneği” isimli Yüksek Lisans tez çalışmalarıdır. Bu çalışmalar Erzincan'a ait diğer Sicil Defterleri üzerinde yapılan çalışmalardır. Fakat bizim inceleyeceğimiz Erzincan C-55 Numaralı Sicil Defteri üzerinde herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Yüksek lisans tez konusu olarak aldığımız defter; Erzincan C-55 Numaralı Şerhiye Sicili adıyla Ankara Milli Kütüphane arşivinde kayıtlıdır. Defterimizde 198 sayfa vardır. Transkripsiyonunu yaptığımız yer defterin ilk bölümünü kapsamaktadır. Bu kayıtlar da h. 1334-1337 / m.1916-1919 tarihlerine aittir.

Bu araştırma ile; öncelikle ilgili defterin içeriği hakkında bilgi vermeyi hem de söz konusu dönemi aydınlatmayı hedeflemekteyiz. Bu itibarla konu, tarihimizin belli bir dönemine ışık tutacağı gibi bu alanda çalışacak araştırmacılara da yardımcı olacak niteliktedir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞER'İYYE MAHKEMELERİ VE ŞER'İYYE SİCİLLERİNE GENEL BAKIŞ

A. Şer'iyye Mahkemeleri ve Mahkeme Görevlileri

İslam'ın, hem Kuran-ı Kerim, hem de hadisler vasıtasıyla üzerinde özellikle durduğu konulardan biri de her türlü haksızlığı ortadan kaldırmaya yönelik olan adalet anlayışıdır. Allah Teâla adaletli olmamızı, her türlü iş ve davranışlarımızda buna uygun davranmamızı emreder.¹ Bu surette haksızlıklar ortadan kalkacak ve adalet yerleşecektir.

İslam tarihinde ilk kadılık vazifesini üstlenen kişi bizzat Hz. Peygamber idi. Daha sonra bu görevi Râşit Halifeler üstlendiler. Çünkü yargı görevi hilâfete dâhil olan vazifeler arasındaydı. İslam devleti genişleyip yargıya ait olan işler çoğalınca bu davaları yürütmek için kadılar tayin etmeye mecbur kaldılar.

Şer'iyye Mahkemeleri; Osmanlı Devleti'nde kadınların şer'î hükümlere göre yargılama yaptıkları mahkemelerdir. Şer'iyye Mahkemelerini ifade için mehâkim-i şer'iyye, meclis-i şer', meclis-i şer'-i enver veya şer'-i nebevî gibi tabirler kullanılmıştır.² Bu mahkemeler hem şer'i hem de örfi hukuku uygulayan bir yargı kurumlarıdır. Hâkimü'ş-şer' de denilen kadılar önlerine gelen şer'i davalara fıkıh kitaplarında, örfi davalara da kanunnamelerde yer alan kuralları uygulamışlardır.³

Osmanlı Devleti'nde yargı ve yürütme görevlerini, Şer'î Mahkemeler ve aynı zamanda şer'î mahkemelerin verdiği kararlar için temyiz makamı olan Dîvân-ı Hümâyûn tarafından yerine getirilmekteydi. 1840 tarihinde taşradakilerin verdiği yargı kararları, merkezde Divan-ı Hümayun'un yerini alan Meclis-i Valâ-yı Ahkâm-ı Adliye'de temyîzen incelenmeye başlandı. Bu meclisler zamanla Nizâmiye Mahkemeleri adını almış ve faaliyet sahası giderek genişlemiştir. Cumhuriyetten sonra 1924 yılında şer'iyye mahkemeleri kaldırılarak Nizamiye Mahkemeleri ülkenin yegâne genel mahkemeleri olmuştur. Merkezdeki temyîz mercî olan ve Meclis-i Vâlâ'nın yerine kurulan Divan-ı Ahkâm-ı Adliye'de Yargıtay adını almıştır.⁴

Defterimizde temyîz olunmuş iki dava vardır. Bunlar; sayfa 5'te bulunan 39 numaralı dava ve sayfa: 21 deki 95 numaralı davalardır. Bu davaların temyîz kararları bir kâğıda yazılarak sicil defterinde ilgili dava sayfasının arasına konulmuştur. Temyîz mahkemesinin verdiği karar, metninin sonuna Başkâtip tarafından; "*Sicile kayd ve mukabele edilmiştir. Mahkeme-i Temyîz-i Şer'iyye Dairesinin zuhr-u i'lâmdaki tahşiyesi 'aynen ihrâc edilerek*

¹ Kur'an-ı Kerim, Mâide Suresi 8, Nisa Suresi 58, Nahl Suresi 90.

² Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1988, I, s. 76.

³ Mehmet Akif Aydın, "Mahkeme", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2003, XXVII, s. 342.

⁴ Ekrem Buğra Ekinci, "Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt 3, Sayı 5, 2005, s. 420.

aslına mutâbık olduğu tasdîk olunur. Fi 15 Rebî'ul Evvel sene 1338⁵ ve fi 8 Kanun-u Evvel sene 335⁶" kaydı düşülmüştür.

Mahkeme görevlileri denilince akla ilk gelen kişi kadıdır. Kadı muhâkeme faaliyetini yürütürken birçok kişinin yardımına ihtiyaç duyar. Biz burada öncelikle kadıdan başlamak üzere diğer mahkeme görevlilerini tanıtmaya çalışacağız.

1. Kadı

Arapça'da kaza (kadâ) kökünden ism-i fâil olan kâdî, fıkıh terimi olarak insanlar arasında meydana gelen çekişme ve davaları şer'i hükümlere göre çözümlmek için yetkili makamca tayin edilen kişiyi ifade eder.⁷

İnsanlığın başlangıcından bu yana devam eden anlaşmazlıkların çözülmesi ve ihtilafların ortadan kaldırılması için kurulan kadılık müessesesi, insanlık tarihi kadar eskidir. İnsan varoluşundan itibaren kendisi ile başkaları arasında meydana gelen anlaşmazlıkları çözecek başka bir insana daima ihtiyaç hisseder. İslam'ın gelmesiyle Müslümanlar arasında ilk kez bu görevi bizzat Hazreti Peygamber (s.a.v.) yerine getirmiş ve İslam hukûk tarihinde yargı görevini yerine getiren ilk kadı unvanını almıştır. Hulefâ-i Râşidîn döneminde ise halifeler bu görevi hakkıyla ifâ etmişlerdir. İslam coğrafyası genişleyip, yargı konusunu teşkil eden işler çoğalınca halifeler muhtelif yerlerde kendilerine vekâleten davaları yürütmek için husûsî memurlar tayin ettiler. İslam dünyasında bu yolda ilk defa memur tayin eden Hz. Ömer'dir.⁸

Osmanlı kadısı devlet içinde özgün bir yeri olan adliye ve mülkiye görevlisidir. Kendinden önce İslam Devletlerindeki meslektaşlarına göre daha geniş yetkilerle donatılmıştır. Ayrıca tahsili, mesleğe geçişi ve terfisi itibariyle de gelişmiş bir hiyerarşiye ve kurallar bütününe tabidir. İlmiye sınıfına mensup olan Osmanlı kadısı, son İslam devletinin geniş ve renkli coğrafyasındaki temsilcisi, bu dünyayı baştan sona en iyi tanıyan memur tipidir ve bu devletin hukukçular sınıfını şahsında temsil eden meslek adamıdır. İlmiye sınıfındandır, şer'i hukuk adamıdır, ancak mülkî erkân içindedir. Şer'i hukuku uygulamakla vazifeli olması sebebiyle merkezi hükümet memuru olduğu kadar ahalinin de devlet karşısındaki temsilcisi ve sözcüsü durumundadır.⁹

Osmanlı adli teşkilatının temel taşı olan kadılar, buldukları yerin hem hâkimi, hem belediye başkanı, hem emniyet âmiri, bazen hem mülkî âmiri ve hem de halkın her konuda mürâcaât edebileceği sosyal güvenlik makamı konumunda bulunmaktaydılar.¹⁰

⁵ 08 Aralık 1919

⁶ 08 Aralık 1919

⁷ Fahrettin Atar, "Kadı", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2001, XXIV, s. 66.

⁸ Ziya Kazıcı, *İslam Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi*, Kayıhan Yayınevi, İstanbul 1999, s.180.

⁹ İlber Ortaylı, "Kadı", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2001, XXIV, s. 70.

¹⁰ Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1988, I, s. 68.

a) Kadılarda Bulunması Gereken Vasıflar

Bir devleti ayakta tutan en önemli esas şüphesiz ki adalettir. İslami anlayışa göre de adaletle hükmetmek, bu dinin temel prensiplerinden biridir. Bir devletin hak ve adalet esasları, kadıların ehliyeti ve sahip oldukları vasıflarla doğru orantılıdır. Osmanlı Devleti de bu esası temel edinerek kadı tayininde çok titiz davranmıştır ve kadılık makamını sıradan bir memuriyet olarak görmeyip, bu makama atanacakların belirli özellikleri taşımalarına dikkat etmişlerdir.

Osmanlı Devletinde kadı olabilmek için medresenin yüksek derecelerinden mezun olmak gerekiyordu. Tahsilsiz sadrazam olunabilirdi ama en küçük bir kazaya kadı olunamazdı.¹¹ Genel olarak kadılarda aranan özellikler şunlardır:

1. Kadının tam ehliyetli olması yani baliğ-akıl ve hür olması şarttır. Buna göre küçükler, bunaklar, kör, dilsiz ve tarafların seslerini duyamayacak kadar sağır olan şahıslar kadı olamazlar.
2. Kadının Müslüman olması şarttır. Zira kadılık görevi, şer'î hükümleri icra görevidir. Şer'î hükümlere inanmayanların kadılık yapması ma'kul değildir.
3. Hanefiler dışında İslam hukukçuları; kadıların fasık yani günahkâr olmamasını, ictihad melekesine sahip bulunmasını ve erkek olmasını şart koşmuşlardır.
4. H. 1331 tarihli Hükûm-ı Şer' ve Mehâkimi Şer'iyye hakkında Kanun-ı Muvakkat, ayrıca 25 yaşını doldurma ve Medresetü'l-Kuzat'tan mezun olma şartını da getirmiştir.

Bütün bu şartlarla beraber kadı olacak bir şahsın şu vasıflara haiz olması da gerekir: Kadı, yerli yerinde hüküm verebilen, anlayışlı, kuvvetli, dürüst, güvenilir, şahsiyet sahibi ve sağlam iradeli olmalıdır. Hukukî meselelere ve yargılama usulüne vakıf olmalı ve kendine gelecek davaları mevcut hükümlere uygun olarak çözümlenecek iktidara sahip bulunmalıdır. Bu vasıflara sahip olmayan şahısların kadılık yapması şer'an uygun değilse de, hâkim tayin edildiği takdirde verdiği kararlar geçerli kabul edilir. Fakat ilk dört maddedeki şartlardan birine sahip olmayan şahısların hem kadı tayin edilmeleri caiz değildir, hem de kadı tayin edildikleri takdirde verdikleri kararlar geçersizdir.¹²

b) Kadıların Uyması Gereken Kurallar

Kadı, adâlet dağıtmak, haksızlığı önlemek, taraf tutmamak ve Hz. Peygamberin yolunda yürümek gibi dinin yapılmasını istediği şeyleri yapmalı; katı, kaba, kibirli ve inatçı olmamalıdır. Bundan başka, makamını ve şahsiyetini koruyabilmesi için uyması gerekli görülen ahlakî kurallar şunlardır:

- a) Kadı mahkemede kendisi için alışveriş yapmamalıdır. Böyle yaparsa makamın yüceliği kaybolur. Mahkeme dışında da alış-veriş yaparken birini

¹¹ Ziya Kazıcı, s.193.

¹² Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, I, s. 70.

görevlendirmeli ve o kişi kadı adına alışveriş yaptığını kimseye söylememelidir. Çünkü halk, kadıya sattıklarında ucuz satmaya, ondan aldıklarında pahalıya almaya yönelerek onun kendilerine meyletmesini sağlamaya çalışırlar.

- b) Kadı mahkemede hiç kimseyle şakalaşmamalıdır. Taraflar ile davâ dışı hiç bir şey konuşmamalıdır. Çünkü bu, makamın yüceliğinin kaybolmasına sebep olur.
- c) Kadı taraflardan hiçbirisinin hediyesini kabul etmez ve başkalarından da almaz.
- d) Kadı taraflardan hiçbirinin davetine gitmez. Ayrıca kendisi için düzenlenmiş ziyafetlere de gitmez.
- e) Mahkeme sonuçlanmadan kadı, taraflardan yalnız birisini evine kabul etmek, mahkemede biri ile baş başa kalmak, ikisinden birine el, göz ve baş ile işaret etmek, onlardan birisi ile gizli konuşmak, diğerinin bilmediği dil ile söz söylemek gibi töhmet ve kötü zanna sebep olabilecek hal ve hareketlerden sakınmalıdır.
- f) Kadı taraflar arasında eşit davranmak zorundadır. Taraflardan biri her ne kadar eşraftan ve ileri gelenlerden, diğeri de sıradan bir vatandaş olsa dahi muhâkeme sırasında tarafları oturtmak, onlara bakışlarını yöneltmek ve hitap etmek gibi muhâkeme ile ilgili bütün muamelelerde tamamıyla adalet ve eşitliğe uyması gerekir.¹³

c) Kadıların Derece ve Ta'yınları

Osmanlı Devletinde kadılar medreselerde yetiştirilirdi. Medreseleri bitiren yani icâzet alanlar, icâzet alış sırasına göre **matlab defteri** denilen deftere yazılırlar ve bunlara **mülâzım** denilirdi. Mülâzımlar eğer bir kazâ (yargı mesleğini seçerse en küçük idari birlikten başlamak şartıyla) kadı olarak tayin edilirdi. Sonra da belli şartlarla kadılık derecelerini de kademe kademe yükselterek kazaskerlik hatta şeyhülislamlığa kadar çıkabilirlerdi.¹⁴ Bir müddet müderrislik edip sonra kadı olmak isteyenler de müderrisliklerin derecesine göre kaza sancak veya eyaletlerden birinin kadısı olurdu.¹⁵ Onun için Osmanlı Devletinde kadıların dereceleri ile ilmiye sınıfının dereceleri birbiriyle yakından ilgilidir.

Kadılar dereceleri itibarıyla önce iki büyük gruba ayrılırlar.

1. Mevleviyet denilen büyük kadılıklardır. Büyük ve mühim eyaletlere, vilayetlere mevleviyet denilen kadılar (Mevâli) tayin edilirdi. Rumeli Kazaskerliği en yüksek mevleviyet derecesidir. Bunun haricindeki mevleviyetler en yüksek olandan başlamak üzere şunlardır: Anadolu Kazaskerliği, İstanbul Kadılığı, Haremeyn Mevleviyeti, Bilâd-ı Hamse (Edirne, Bursa, Şam, Mısır ve Filibe), Mahraç Mevleviyeti, Devriye Mevleviyeti ve Pâye-i Mücerrede Sahipleri (İznik ve Edirne).

¹³ Abdülaziz Bayındır, *İslâm Muhâkeme Hukûku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İslâmi İlimler Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1986, s. 83-85.

¹⁴ Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, I, s. 68.

¹⁵ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1965, s. 87.

2. Kaza kadılıklarıdır. Bunlar da Rumeli Kaza Kadılıkları ve Anadolu Kaza Kadılıkları diye ikiye ayrılır.

Bunların haricinde olağanüstü hallerde memleketin asayişini temin için toprak kadıları adıyla seyyar kadılar, dava ve şikâyetleri dinlemek üzere merkezden görevlendirilen Mehâlif Müfettişleri de mevcuttur.

Kaza kadılarının görev süreleri iki sene idi. (Sonra yirmi aya indirildi). Mevleviyet kadılarının görev süresi ise bir sene idi. Görev süresini dolduran kadı İstanbul'a gelir ve eğer kaza kadısı ise her çarşamba günü kazaskerin makamına devam ederlerdi. Mevleviyet kadıları ise, cuma günü veziriazamın sarayına yani Paşakapısı'na gelerek mülâzemetlerine devam edilirdi. İster Kazasker ister se Şeyhülislam tarafından kadılığa inhası yapılan her kadının eline padişahın tuğrasını ihtiva eden bir görev beratı verilirdi.¹⁶

2. İkinci Derecedeki Adliye Görevlileri

Şer'iyye Mahkemelerinde kararı veren kadılar dışında, kadıya bu süreçte yardımcı olan başka görevlilerde bulunmaktadır. Muhâkeme sürecini tam olarak anlamamız için bu kişilerin görev ve işlevlerini bilmemiz gerekir.

a) Nâ'ib

Nâib vekil demektir. Kadıların kendi yerlerine davaya bakmak üzere görevlendirdikleri şahıslara nâib denir. Nâibler, medrese eğitimi alarak özellikle fıkıh alanında kendi kaza dairesinde ihtilâfları çözebilecek bir seviyede tahsil görmüş ilmiye mesleği mensubu kimselerdi. Osmanlı adlî teşkilâtında kadı yardımcısı ve vekili olan nâib, kadı tarafından belirlenir, Anadolu veya Rumeli kazaskeri tarafından tasdik edilirdi. İstanbul'da nâiblerin tayininde İstanbul kadısı yetkiliydi.¹⁷

Sahip oldukları yargı yetkisine göre iki kısma ayrılırlardı. Birincisi; yargıya yetkili nâiblerdi. Bunlar hâkimin yetki verdiği bütün sahalarda karar verebilme selâhiyetine sahip nâiblerdi. Bunların kadılardan farkı yoktu. İkincisi; yargıya yetkili olmayan nâiblerdi. Bunlar daha ziyade sorgu hâkimleri gibi görev ifa ederlerdi. Keşif, ilk soruşturma, şahitler hakkındaki güvenilirlik soruşturması ve benzeri hususları ifa ederek hâkime yardımcı olurlardı.¹⁸

b) Muhzır

Sözlükte "huzura getiren, hazır bulunduran" anlamına gelir. Terim olarak: Mahkemelerde davalı ve davacıyı mahkeme huzuruna celbeden görevli, yüksek rütbeli bir yeniçeri kumandanının unvanı demektir. Mahkemede hazır bulunması istenen kişiye kadı tarafından bir celb kâğıdı (mürâsele) çıkarılır, muhzır da bununla ilgili şahsı mahkemeye

¹⁶ Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, I, s. 69.

¹⁷ Mehmet İpşirli, "Nâib", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2006, XXII, s. 312.

¹⁸ Ahmet Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, I, s. 72.

çağırırdı. Muhzırın zor kullanma yetkisi yoksa da bazı durumlarda kadının talebiyle yanına asker alabilirdi. Muhâkeme sırasında mahkemedeki asayişin temini de muhzırın görevlerindendi.¹⁹

c) Çavuş

Şer'i Mahkemelerden sâdır olan ilâmların icrâsını, borçlunun mallarını satarak borcunun ödenmesini, borçlunun borcunu vermede inat etmesi üzerine, icâb ederse mahkeme kararıyla borçlunun hapisle cezalandırılmasını sağlardı. Ayrıca hukûken kesinleşen bedenî ve nakdî cezaların infâzından da çavuşlar sorumluydu. Günümüzdeki icrâ memurları ve kısmen de savcıların ve emniyet görevlilerinin vazifelerini ifâ ederdi.²⁰

d) Subaşı

Hükümet merkezindeki çavuş teşkilatının görevlerini, sancak, kaza, nahiye ve köylerde subaşı yürütürdü. Sancaklarda; sancakbeyinin özel ücretli adamı ve polis âmiri, kaza ve daha küçük merkezlerde ise, idâre âmiri olan subaşılar, şer'iyye mahkemelerinde de icrâ ve infaz memuru olarak görev yaparlardı. Mahkemenin kararlarını tatbik etmek, hapsine karar verilenleri hapsedmek, cezaları infaz etmek, cezâi tazminatları tahsil etmek subaşılardan görevleri arasındadır. Güvenlik görevlilerinin fonksiyonlarını ifâ yanında zabıta ve belediyeye ait birçok görev subaşılardan vazifelerindendi. Subaşılar kadıların emri altında çalışırlardı.²¹

e) Mübâşir

Sözlük anlamı; bir işe başlayıcı, başlayan demektir. Mahkemelerde celp ve tebliğ işlerinde kullanılan memurlara verilen addır. Mübâşirler kimi zaman mahkemenin idare ve inzibâtına ait işleri yapmakla vazifelendirilmişlerdir. Sonrasında adli evrakın tebliği görevi kanunla posta, telgraf ve telefon idaresine verilmiştir.²²

f) Müşâvir

Sözlük anlamı; istişâre edilen, kendisine danışılan demektir. Kadı gerek gördüğü zaman müftüler ve İslam Hukukunu iyi bilen kişilerle istişâre edebileceği gibi muhâkeme esnasında da bunları yanında bulundurabilirdi.²³

g) Kâtip ve Hademeler

Kâtipler tarafların iddia ve savunmalarını ve şâhidlerin beyanlarını doğru olarak zapta geçiren kimselerdir. Kadı ve müşâvir bulunmadığı zaman mahkeme başkâtibi kadıya vekâlet

¹⁹ Recep Ahıskalı, "Muhzır", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2006, XXXI, s. 85.

²⁰ Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, I, s. 73.

²¹ Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, I, s. 74.

²² Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2004, II. Cilt, s. 592.

²³ Abdülaziz Bayındır, s. 80.

eder. Hademeler ise, mahkeme işlerinde evrakların getirilmesi, duruşma güvenliğinin sağlanması vb. ayak işleriyle meşgul olurlardı.²⁴

h) Kassâm

Sözlükte "bölmek" anlamındaki kısmet mastarından türeyen kassam "taksim eden, bölüştüren" manasına gelmektedir. Osmanlı uygulamasında kassam, miras davalarında bizzat dava mahalline giderek gerekli tahkikatı yapıp ihtilaf hakkında bir neticeye vardıldıktan sonra davayı hükme bağlayan ve terekeyi varisler arasında taksim eden şer'i memuru ifade etmektedir. Kassamlar ikinci derecede adliye görevlilerinden olup hâkimin yardımcısıdır.²⁵

i) Şühûdü'l-Hâl

Mahkemede yargılamaya bir anlamda müşâhit sıfatıyla katılan şühûdü'l-hâl, aslında yargılamanın seyrine etki eden şahitler olmayıp, mahkemedeki yargılamanın bir nevi gözlemcisi durumundaydılar. Bu görevliler ileri gelenlerden, bilhassa fıkıh ve yargılama usullerini bilenlerden seçilen 5-6 kişi olup adaletin tecellisine varlıklarıyla katkıda bulunurlardı. Bunlar yapılan yargılama işine kesinlikle karışmazlar, sadece muhâkemeyi takip ederlerdi. Kadının davalıyı, davacıyı ve dava ile ilgili şahitleri dinlemesine, delilleri değerlendirmesine ve hüküm vermesine dikkat ederlerdi. Kadı da bu duruma göre delilleri dikkatle değerlendirmek ve en doğru kararı vermek mecburiyetindeydi. Bunların isimleri şer'îye sicillerine kaydedilirdi. Şuhûdü'l-hâl olarak zaman zaman emekli kadılar, kazaskerler, müderrisler, müftüler görev yapmışlardır.²⁶

B. Şekil Açısından Mahkemenin İşleyişi

Hukuk kuralları tatbîki ancak, bu iş ile görevli olan Kadı'nın karar vermesi ile gerçekleşir. Bunun için sorunun davacı tarafından mahkemeye intikal ettirilmesi ve bir davalının olması gereklidir. Muhâkemenin yapılması esnasında şekil açısından dikkat edilecek birçok esas vardır ki biz burada bunları anlatmaya çalışacağız.

1. Davacı ve Davalının Kimliklerinin Tesbiti

Muhâkeme esnasında evvelâ davalı ve davacının kimliklerinin tesbiti zorunludur. Osmanlı toplumunda her bireyin adı vardır ancak soyadı o dönem için bilinmeyen bir kavramdır. Kimlik numarası da kimlik tesbitinde yeni kullandığımız kavramlardandır. Kimlik tesbiti yapılırken ilk önce şehir adı sonra mahalle adı verilir. Kişilerin isimleri, meslekleri ve baba adıyla beraber zikredilirdi. Şu metin buna bir örnektir. "*Makarr-ı Livâ olan Erzincan Kasabasının Hafızlı Mahallesinde sâkine zatı liva-i mezkûrun Cemaleddin Mahallesi ahâlîsinden evkâf tahsildarı Abdurrahman Efendi ibni Muhyiddin ve Salica Mahallesi ahalîsinden Beyzâde Mehmed Efendi ibni el-Hâc Rıza Bey ta'rifleriyle mu'arrefe*

²⁴ Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, I, s. 75.

²⁵ Sait Öztürk, "Kassam", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2001, XXIV, s. 579.

²⁶ Abdullah Saydam, *Osmanlı Medeniyeti Tarihi*, Kitabevi Yayınları, İstanbul 2015, s. 302.

*sahibe-i arzuhâl Hatice Hatun ibnetehu Yusuf bin Ahmed ile halen zevc-i mutlakı olduğu iddia olunan liva-i mezkûrun Çeri Mahallesi ahalisinden Kemahlı Kemal Emirzâde Kamil Efendi ibni Şemseddin beyninde mütekevvin nafaka ve mehr-i mu'accel da'vasına dair...*²⁷ şeklinde ifade edilmiştir.

Eğer başvuru sahibi şehir sakinlerinden değil ise; bu durumda önce başvuru sahibinin nereli olduğu belirtilmekte, daha sonra Erzincan'da yaşadığı yer yazılmaktadır. *"Fî'l asl Makrı Köyü Muhasebeci Mahallesi sâkinelerinden olup el-yevm Medine-i Erzincan'ın Halîlullah Mahallesinde mukîme Leman Hanım ibnetehu Rıza Bey ibn Ahmed tarafından zikr-i âti husûsun mütevakıf olduğu umûrun küllisine..."*²⁸ veya *"an asl Kayseri'nin Sultaniye Mahallesinden ve Teb'a-ı Devlet-i 'Aliyyenin Ermeni milletinden olup hâlâ medine-i Erzincan'ın mezkûr Fethullah Mahallesindeki menzil-i mezkûrda misâfîreten mukîme zât-ı mûmâ ileyh İbrahim Bey..."*²⁹ şeklinde ifade edilmektedir.

2. Dava konusu

Kimlik tesbitinden sonra sıra dava açmaya gelir. Davacı kim veya kimler hakkında şikâyetle bulunduğunu söyledikten sonra *"muvâcehehesinde"* veya *"takrîr-i kelâm edüp..."* sözleriyle davacının iddiâlarına yer verilir.

*"...Hafız Ömer Efendi ibn İbrahim muvâcehesinde kendi nefsinden bi'l-asâle ve kıbel-i şer'den mansûb vasîsi sağîre kızı Hatice tarafından bi'l-vesâye ber vech-i âti da'va eyledi zevcim ve mûrisemiz olup bundan akdem vefat eden 'Atîk Dördüncü Orduyu Hümâyuna mensûb elli ikinci alayın ikinci taburunun sekizinci bölüğü mülâzım-ı evvelliğinden mütekâ'id Ahmed Mevlüt Efendi ibn Yusuf'un verâsetini zevce-i menkûhe-i metrûkesi benimle benden mütevellide ve vasîsi bulunduğum sülbiye-i sağîre kızı Hatice'ye münhasıra olup bizden başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmadığından zevcim müteveffâ-yı mûmâ ileyh Ahmed Mevlüt Efendi'nin cihet-i tekâ'udiyeden mahsûsi ma'âşî olup Erzincan mal sandığında terâküm etmiş olan on yedi bin dört yüz kırk yedi kuruş on parayı sandık-ı mezkûrdan kable'l-ahz ve'l-istifâ ber vech-i muharrer vefat etmekle bize mevrûs olan meblağ-ı mezkûr on yedi bin dört yüz kırk yedi kuruş on parayı müvekkil mûmâ ileyh müvekkil Mehmed Nabi Bey bi'l-me'mûriye vaz'ı yed ederek bize edâ ve teslîm etmediğinden suâl olunup meblağ-ı mezkûru sandık-ı mezkûrdan bi'l-asâle ve bi'l-vesâye bana edâ ve teslîme vekîl-i mûma ileyh hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur dedikte..."*³⁰ veya *"...medine-i mezkûre mahkeme-i şer'isinde mün'akid meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm edüp hâlâ zevci olan gâib 'ani'l-beled erbâb-ı ticaretten Erzurumlu-oğlu Şevket Ağa ibn târîh-i vesîkadan iki buçuk mâh mukaddem beni bilâ-nafaka ve lâ-münfak-ı şer'î bırakıp müddet-i seferi ba'îd Mama Hatun Kazasına merbût Mîrî Çiftliği nâmı-Karyesine firar edüp bu âna değîn cins-i nafakadan bir nesne dahi irsâl etmeyüp 'alâ-yı*

²⁷ 1 numaralı belge.

²⁸ 130 numaralı belge.

²⁹ 126 numaralı belge.

³⁰ 12 numaralı belge.

*es'âr ve kesâd-ı akçe hasebiyle ben nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyaçla muhtâce olmamla hal-i yârda olan zevcim gâib-i mezbûr Şevket Ağa üzerine kibel-i şer'i şeriften kadr-i kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde...*³¹ gibi ifadelerle davacı isteklerini belirtir.

3. Davalının Cevabı

Davalı, iddiayı tamamen veya kısmen kabul edebileceği gibi tamamen red de edebilir.

A. Davalının İddiayı Kabul Etmesi

Davalı kendisine isnad edilen suçtu tamamen kabul edebilir. Kabul etmesi durumunda bu ikrar i'lâma aynen yazılır.

*"...Nuri ve Mehmed dahi cevabında mezkûr iteki hayvanât saire ile beraber zikr olunan Pazar ertesi günü otlamak üzere mer'aya götürüp öğle vakti mer'adan zayı' olduğunu ve sahibine haber vermeksizin akşama kadar aradıkları halde bulamadıklarını ikrâr ve itiraf etmeleriyle Mecelle-i Celîlenin altı yüz dokuzuncu maddesi hükmünce müdde'aya eniği mer'ada görüp gözetmek husûsunda bilâ 'özl vâki' olan taksîrleri hasebiyle zayı' ettikleri 'inde-ş-şer'îl-enver zâhir olmağın mücebince müdde'aya eniği zayı' olduğu günkü kıymeti zamânen müdde'i-i mezbûr Hüseyin Ağa'ya hâlâ edâ ve teslîme müdde'i-i 'aleyhima mezbûrân Nuri ve Mehmed 'alâ müceb-i ikrârühüma ba'de'l-ilzâm zîrde müfredâtı muharrer rusûm ve mesârif-i muhâkeme...*³² ifadesi ile kaydedilir.

B. Davalının İddiayı Reddetmesi

Davalı suçtu inkar ederse bu durum şu şekilde i'lâmda yer alır. *"...müdde'ye-i mezbûre Firdevs Hatun'un ber vech-i muharrer verâset müdde'âsı bizim ma'lumumuz değildir deyü inkar eylediğinden müdde'ye-i mezbûre Firdevs Hatun'un ber vech-i muharrer verâset müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olunduk da..."*³³

C. Davalının İddiayı Kısmen Kabul Etmesi

Davalının iddianın bir kısmını kabul, bir kısmını da reddetmesi mümkündür. Bu duruma defterimizden; *"...Nazife Hatun dahi cevabında tereke-i mezkûreden cem'an beş bin kuruş kıymetli bir re's camuş ile bir adet şal hırka ve bir adet zenne entarisi müteveffîye-i mezbûre Sünbül Hatun'un hayatında yedinde malı olup ba'de vefâtiha zikr olunan camuş ve hırka ve entâri el-yevm vâzî'atü'l-yed olduğu tav'an ikrar müdde'inin ziyade müdde'âsını inkar eyledi..."*³⁴ ifadesi örnek olarak verilebilir.

D. Davalının Karşı Suçlamada Bulunması

Davalı, iddiayı karşı bir iddia ile çürütmeye çalışabilir. İncelediğimiz defterdeki davalardan buna örnek olarak; geçimsizlik sebebiyle boşanma talep eden Nafia Hanım'a

³¹ 41 numaralı belge.

³² 39 numaralı belge.

³³ 12 numaralı belge.

³⁴ 48 numaralı belge.

karşı eşi Abbas Ağa, bunun kayınvalidesinden kaynaklandığını söylemiştir. Ayrıca Nafia Hatun'un kendisine itaat ve evlilik hukukuna riayet konusunda uyarılmasını talep etmiştir. *"...Abbas Ağa dahi cevabında müdde'ye-i mezbûre Nafia Hatun tarih-i mezkûrdan berü ol kadar mehr-i müeccel ile zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı ve hal-i zevciyyet beynimizde kâime ve mezbûrenin müteferrik olduğu hanede ma'an sâkin olup zuhûr ve tevâlî eden nifak ve şikâk hasebiyle hüsn-ü mu'âşeret kâbil olmadığını tav'an ikrar edüp ancak bu münâferet ve 'adem-i mu'âşeret zevcem mezbûrenin nezdinde bulunan validesi cihetinden neş'et etmekle Gerek Gerek Mahallesinde tedârik eylediğim mesken-i şer'ime gelüp bana itaat ve hukuk-u zevciyyete ri'ayete zevcem mezbûreye tenbîh olunsun deyü müdafa'aten da'va ve dermeyân eyledi..."*³⁵

4. Beyyine Talebi

Davalının, iddiayı inkar etmesi durumunda; Kadı davacıdan beyyine (iddiasını doğrulayan bir delil) talep eder. *"...verâset müdde'asını inkar eyledi. Müdde'ye-i mezbûreden verâset müdde'asına mutâbık beyyine talep olundukda..."*³⁶ sözüyle davacıyı iddiasını isbata çağırır.

5. Keşif

Keşif yöntemi Kadı'ların karar verme sürecinde kullandıkları yöntemlerden biridir. Keşifte; sorunla ilgili yere gidilir ve konunun temel hatlarıyla ilgili çözüm olay yerinde yapılmaya çalışılır. Defterimizden örnek verecek olursak; *"...ziyâde müdde'âma şahidim yoktur ancak müdde'âya tarlanın ekseri keşf olunup dedikde tarafeyn meclis-i şer'-i mezkûrda keşfe razı olup müdde'i Yusuf Bey bi-taraf erbâb-ı vukûftan ve rençber tairesinden Yemlik-oğlu Musa ve Etmekçi-oğlu Mehmed Ağaları ve müdde'i-i 'aleyh Mehmed Nurettin Efendi dahi Serhoş oğlu Hacı Süleyman Efendi ile Bodik Hüseyin oğlu Bekir Ağayı ehl-i vukûf nasb ve ta'yîn edüp li-eclil-keşf tarafeynin rıza ve muvâfakatıyla ta'yîn olunan günde müdde'i-i mezbûr Yusuf Bey muhamminleriyle ma'an bi'l-vürûd hazır olduğu ve keşfiyât-ı lâzime icrasıyla..."*³⁷ şeklinde ifade edilmiştir.

6. Bilirkişi (Ehl-i Vukûf)

Hukuki uyumsuzluk ve ispat konusunun özel ve teknik bilgiyi gerektirmesi durumunda uzmanlığına başvurulmuş üçüncü kişi veya kişiler demektir.³⁸ Buna "ehl-i hibre" de denir. Kadılar önüne gelen konu hakkında yeterince bilgiye sahip olmadığı durumlarda bilirkişiye müracaat ederler. Bu konu ile ilgili; *"...ma'rûf idüğü hakkında erbâb-ı vukûf ta'yininde tarafeyn ittifak edemediğinden usûl-u muhâkeme-i şer'iyeye kararnâmesinin otuz birinci maddesi hükmüne tevfiikan cihet-i şer'den ta'yîn ve ihkâr olunan bî-garez erbâb-ı vukûfdan ve eşrâfdan Mahfuz Bey ile Hakkı Bey ve Ruh-zâde Halis Efendi ile Ali Efendi nâm-ı*

³⁵ 62 numaralı belge.

³⁶ 4 numaralı belge.

³⁷ 40 numaralı belge.

³⁸ Ali Şafak, "Ehl-i Vukûf", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 1994, X, s. 531.

kimesnelerin huzûr-u şer‘de ‘ala tarîki’ş-şehâde vukû‘ bulan ihbâr ve imzaları vechile ...”³⁹ ifadesi örnek verilebilir.

7. İsbat

a) Şahitlerin dinletilmesi

Davacı, iddiasını genellikle şahitleri vasıtasıyla isbat eder. Defterimizde, “...ber vech-i muharrer müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda isimlerini cerîde-i şer‘e tahrîr ettirdiği şahitlerle isbat edeceğini dermeyân ile muhâkemenin ta‘ayyün olduğu günde müdde‘i-i ‘aleyh mezbûr Halil gaybûbet etmekle müdde‘iye-i mezbûre muhâkemenin gıyâben ru‘yetiyle ikâme etmeği şahitlerinin istimâ‘ını eylediğine binaen li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzirân olan...”⁴⁰ veya “...verâset müdde‘âsına mutâbık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezkûre ahalisinden Tayyip Efendi bin Veli ve Mustafa Efendi bin Mahmud nam-ı kimesnelerden her biri li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzirân olup münferiden istişhâd olunduğlarında...”⁴¹ gibi şahit göstermeyle ilgili örnekler davaların çoğunda görülmektedir.

Şahitler ifadelerini verdikten sonra, şâhitlerin, dürüst, güvenilir ve şahsiyetli kişiler olup olmadıkları araştırılır. Hâkim tarafından şahitlerin ehliyetlerini tesbit için ahlaki ve şahsi durumlarının araştırılmasına "tezkiye" denir.⁴² Bu işlemi, "güvenilirlik soruşturması" olarak değerlendirmek mümkündür. Belgelerden gördüğümüz kadarıyla tezkiye işlemi daha çok mahallenin imamı, muhtarı, ihtiyar heyeti azaları ve ilgili mahalde sâkin önemli kişilerin yaptığı görülür. Sonrasında karar verilir. “...biz bu husûsa bu vech üzere üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakü’l-lafz ve’l-ma‘na bi’l-müvâcehe ‘alenen ber nehc-i şer‘e edâ-yı şehâdet eylediler usûl mevzû‘âsına tevfikân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları Taşçı Mahallesi imamı Hafız Salih Efendi ibn Hacı Ahmed ve muhtarı Mahmud Ağa ibn Mehmed nâm-ı kimesnelerden evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba‘dehu mahalle-i mezkûre ahalisinden Topal Mutî‘-zâde Hasan Ağa ibn Yusuf ve Mirza oğlu Süleyman bin Mustafa’dan bi’l-müvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiye şâhidân-ı mezbûrânın ‘adil ve makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olundu mücebince müdde‘iyenin ber vech-i muharrer verâset müdde‘âsına hükm ve tenbîh olduğu tescîl ve i‘lâm oldu.”⁴³

b) Davalıya yemin teklifi

Davacı, iddiasını şahitlerle isbat edememesi durumunda, davalıdan yemin etmesini isteyebilir. “...zevc-i müteveffâ-yı mezbûrun rehni bulunmadığına ve hiçbir vechiyle istifâ-

³⁹ 61 numaralı belge.

⁴⁰ 63 numaralı belge.

⁴¹ 12 numaralı belge.

⁴² Hayrettin Karaman, *Ana Hatlarıyla İslam Hukuku (Giriş ve Amme Hukuku)*, Ensar Yayınları, İstanbul 2000, s. 333.

⁴³ 29 numaralı belge.

yı hakk eylemediğine dair müdde'îye-i mezbûreye istizhâren teklif olunan yemini kabul ve Vallâhi deyü ber nehc-i şer'i icra itmeğın mücebince ..."⁴⁴

Davalı yemini kabul etmeyebilir. Yemin teklifinin kabul edilmemesi, suçlu olduğunun delili sayılır. İncelediğimiz bölümde teklif edilen yeminin kabul edilmemesi ile ilgili bir kayda rastlanmamıştır.

8. Hüküm

Mahkemeye gelen bir dava hakkında davanın çeşidine göre Kadı, mu'arazadan men', tenbîh, hapis, idam, tazir vb. kararlar verebilir. Ancak incelediğimiz defterde mu'arazadan men' ve tenbîh kararları olduğu için biz sadece bunları açıklayıp örnekler vermeye çalışacağız.

a) Mu'arazadan Men'

Hukuki sorunları dinleyen Kadı'nın verdiği kararlardan ilki "mu'arazadan men"dir. Bu tür bir karar ilk olarak davacının iddialarını kanıtlayamadığının göstergesidir. İkinci olarak herhangi bir nedenle başkasını rahatsız eden kişinin davranışını engellemek için verilen kararı gösterir. Her iki durumda da ne davacıya, ne de davalı kişiye herhangi bir yaptırım uygulanması söz konusu değildir.⁴⁵ "...Suna Hatun müdde'âya ineğe istihkâk da'vasıyla mezbûr Şoraklı Hüseyin Ağa'ya bu yüce şer'e mu'arazadan ba'de'l-men' zırde müfredâtı muharrer harc ve rusûm ve mesârif-i muhâkeme olarak evvel emrde Hüseyin Ağa'dan alınan ikiyüz doksan bir kuruşun usûl-ü muhâkeme-i şer'iyyenin altmış birinci maddesi hükmüne tevfiikan müdde'îye-i mezbûre Suna Hatun'dan istifâsı iktizâ eylediği kâbil-i temyîz olmak üzere tescîl ve i'lâm olundu..."⁴⁶

b) Tenbîh

Hukuki sorunları dinleyen Kadı, dava sonunda tenbîh kararı da verebilir. Eğer dava bu kararla bitiyorsa, davalının (sanığın) yerine getirmesi gereken bir takım yükümlülükler var demektir. Fakat kendisine tenbîhte bulunulan kişiye ne gibi yaptırımların uygulandığına dair bilgiler defterde yer almaz. İncelediğimiz defterdeki i'lâmların çoğunun bu karar ile neticelendiğini görmekteyiz. "...mücebince rüşd müdde'âsına ba'de'l-hükm ber müceb-i defter-i kassâm vâzı'u'l-yed olduğu emvâl-i mevrûsesini mezbûr Halis Efendi'ye red ve teslîme Şükrü Efendi'ye tenbîh olunmağın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu..."⁴⁷, "...olunmağın mücebince ba'de'l-isbât ve'l-halef ve'l-hükm müdde'âya mezkûr bir re's öküzü müdde'î-i mezbûr Aziz'e teslîme müdde'î-i 'aleyh merkûm Mustafa Ağa'ya tenbîh olunduğu tescîl ve i'lâm olundu..."⁴⁸

⁴⁴ 9 numaralı belge.

⁴⁵ Nurcan Abacı, *Bursa Şehri'nde Osmanlı Hukukunun Uygulanması (17. Yüzyıl)*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001, s. 128.

⁴⁶ 67 numaralı belge.

⁴⁷ 69 numaralı belge.

⁴⁸ 129 numaralı belge.

9. Tarih Atılması

Karar metinlerinin altındaki tarihler atılırken iki ayrı usûl takip edilmiştir. Biri tamamen arapça olarak ve yazı ile (Hicri takvim esas alınarak), diğeri ise gün ve yıl rakamla (daha çok Rumi takvim esas alınarak) olmaktadır. İncelediğimiz bölümde birkaç istisnanın dışında tamamı Hicri takvime göre, arapça ve yazı ile tarih atılmıştır. Tarih atılırken başına “fi”, “tahriren fi” veya “hurrire fi” ibarelerinden biri konulmuştur. Bunların hepsinde ay adı ile yıl arasında mutlaka “sene” kelimesi bulunur. Örnek olarak: “*Tahriren fi'l yevmi'l-âşir min Cemaziye'l-Evvel sene erbe'a ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf.*”⁴⁹ veya “*Hurrire fi'l yevmi'l-âşir min Seferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf.*”⁵⁰

Aylar yazılırken Muharrem, Safer gibi yalın haliyle kullanılmamış, her ayın sonuna bir sıfat eklenmiştir. Ayları sıfatlarıyla sıralayacak olursak; Muharremü'l-haram, Saferü'l-muzaffer veya Saferü'l-hayr, Rebi'ü'l-evvel, Rebi'ü'l-âhir, Cumâde'l-ülâ veya Cemâziye'l-evvel, Cumâde'l-âhire veya Cemâziye'l-âhir, Recebü'l-ferd veya Recebü'ş-şerîf, Şa'banü'l-muazzam veya Şa'banü'l-mükerrem, Ramazanü'l-mübarek veya Ramazanü'ş-şerîf, Şevvâlü'l-mükerrem, Zilka'deti'ş-şerîfe ve Zilhicceti'ş-şerîfe şeklinde kullanılmıştır. Örnek olarak: “*Fi'l-yevmi'r-râbi'a aşera min şehri Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf.*”⁵¹

Belgelere tarih atılırken her zaman ayın kaçtığı olduğu kesin olarak bildirilmemiş, bazen on günlük evrelerin gösterilmesiyle yetinilmiştir. Ayın ilk on günü için “evâil”, ikinci on gün için “evâsıt”, üçüncü on gün için ise “evâhır” tabirleri kullanılmıştır.

Ayın ilk ve son günleri çoğu zaman rakamla belirtilmemiş, onun yerine ilk gün için “gurre”, son gün için ise “selh” tabirleri kullanılmıştır. Gurre'nin karşılığı ayın 1. günüdür. Selh ise ayların kimi zaman 29 kimi zamanda 30 çekmesi sebebiyle hangisinin kastedildiğini anlamak kimi zaman zor olmaktadır.⁵² Örnek olarak: “*Fi selh-i şehri Rebî'ü'l Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf.*”⁵³ veya “*Fi gurre-i Cemaziye'l-Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf.*”⁵⁴

10. Mühür

Karar metninin en sonunda kağıdın sol tarafında Kadı, sağ tarafında ise Başkâtip yazılıdır. Altlarında ise bunlara ait mühürler basılıdır. Bu kısımda Kadı'nın ismi açık olarak yazmaz. Kadı'nın ismi sicil defterinin ilk sayfasında yazılıdır.

⁴⁹ 1 numaralı belge. (15 Mart 1916)

⁵⁰ 25 numaralı belge. (15 Kasım 1918)

⁵¹ 3 numaralı belge. (21 Ekim 1918)

⁵² Mübahat Kütükoğlu, Osmanlı Belgelerinin Dili, Kubbealtı Yayınları, İstanbul 1994, s. 69.

⁵³ 73 numaralı belge. (01 Şubat 1919)

⁵⁴ 73 numaralı belge. (04 Mart 1919)

Örnek olarak;

C. Şer'iyye Sicilleri

1. Tanımı, Ortaya Çıkışı Ve Önemi

Kadı sicilleri, kadı divanı, mahkeme kayıtları, sicillât-ı şer'iyye ve yaygın kullanımı ile şer'iyye sicilleri denilen bu defterler, kadı yahut nâibi tarafından tutulmakta ve çeşitli türden belgeleri içermektedir. Osmanlı Devleti'nde merkezde ve taşrada her tabakadan insanlar arasındaki hukukî ilişkilere dair kayıtları içeren bu defterler Osmanlı toplumsal hayatının aile, toplum, ekonomi ve hukuk gibi birçok alanının tarihi için en önemli kaynaklardır. Kadıların Osmanlı sistemindeki etkin rolleri sebebiyle şer'iyye sicilleri sosyal ve yerel tarih çalışmalarında da ana kaynak niteliği taşımaktadır.⁵⁵

Şer'iyye Sicilleri; dil, din ve renk farkı gözetmeksizin bütün insanlarla ilgili olayları ve bu olayları ilgilendiren mahkeme kayıtlarını ve idari düzenlemeleri ihtiva eder. Bilinen en eski kadı sicili XV. yy.'a aittir. Bu da 1455 tarihli kadı sicilidir. Siciller bu tarihten XX. yy. başlarına kadar, dolayısıyla devletin yıkılmasına kadar varlığını devam ettirmişti. Kadı sicilleri 472 yıllık Türk tarihini, Türk iktisadını ve Türk siyâsi, sosyal ve hukûkî hayatını yakından ilgilendirmekte ve kısaca Türk kültür ve tarihinin temel kaynaklarının başında gelmektedir.⁵⁶

Şer'iyye Sicillerinde yer alan kayıtları; kadı tarafından verilen hükümler, her hangi bir hadiseyi, bir şehâdeti veya bir hibeyi resmîyete geçirilmesi istenen bir hususu ihtiva eden belgeler ve devlet merkezinden gelen çeşitli yazılar şeklinde tasnif etmek mümkündür. Bu genel tasniften yola çıkarak, şer'iyye sicillerinde yer alan belgeleri şu şekilde sıralayabiliriz.

1. Merkezden gönderilen her türlü ferman, berat ve mektuplar.
2. Ümerâ denilen mahalli yöneticilerin (Beylerbeyi, vali, sancakbeyi vb.) çeşitli konularda, sancak veya şehir meselelerini çözmek için yayınladıkları buyruklular ve bunların icraatlarını gösterir kayıtlar.
3. Kadıların çeşitli konularda merkeze gönderdikleri ilâmlar ile şehir yönetiminde kişi veya çeşitli müesseseler arasında doğan anlaşmazlıkları çözmek için verdikleri hüccetler.
4. Şehrin mahalle listeleri, dini ve sosyal yapıların inşası, bakım ve tamirlerinin yapılması, şehirde yürütülen imar faaliyetleri, imar işlerinde kullanılan inşaat malzemelerinin çeşit ve fiyatları ile ilgili vesikalar.

⁵⁵ Yunus Uğur, "Şer'iyye Sicilleri", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2010, XXXIX, s. 8.

⁵⁶ Akgündüz, *Şer'iyye Sicilleri*, I, s. 11-12.

5. Şehir nüfusunu, nüfusun ırkî ve dinî yönden ayrımını, bu nüfusun zaman zaman maruz kaldığı hastalık ile tabi afetleri anlatan belgeler.
6. Evlenme, boşanma, kız kaçırma, mehir bağlama, alım-satım, mukavele ve kefalet senetleri, hırsızlık, kalpazanlık, yaralama ve öldürme ile ilgili belgeler.
7. Şehirdeki esnaf grupları, bunların meslekleri ile ürettikleri malların çeşitleri, çarşı ve pazarda satılan malların narh listeleri, usta ve ırgat yevmiyeleri ile ilgili kayıtlar.
8. Sancak ve şehir halkından toplanan vergi miktarları, bu vergilerin toplanmasında kullanılan avâriz hânesi ile ilgili listeler.
9. Altın ve para meseleleriyle, çeşitli eşya fiyatlarını gösteren kayıtlar.
10. Ölen kişilerin mal varlıklarını gösteren tereke kayıtları, bu kayıtlarda yer alan etnografik eşya listeleri.

Bu sayılan hususlar dışında, mahkeme tarafından önemli görülüp de sicillere kaydedilen çok çeşitli konuları ihtiva eden başka belgelerde vardır. Bunlarla ilgili; iftâ makamından alınan bazı fetva suretleri, yangın, sel, zelzele, don ve kar hadiseleri ile ilgili yazılan münferit notları sayabiliriz.⁵⁷

Bütün bunlardan dolayı Şer'îyye sicillerinin önemini kısaca şu şekilde sıralayabiliriz:

- a) Şer'îyye sicilleri, içtimaî, idarî, malî, iktisâdî, ticarî, ziraî, beledî, askerî ve siyasal bakımlardan tarihin bilinmeyen yönlerini aydınlatmak ve belgelendirmek imkânlarını verirler.
- b) İçinde bulunan ferman, berat, mektup, divan tezkereleri ve diğer resmî kayıtlar ile devlet nizâmını ortaya koyarlar.
- c) Şer'îyye sicillerinde birçok devlet adamı, müderris, âlim, şair, sanatkâr, mimar adları geçer. Kişilerin isimleri, biyografileri hakkında sağlam ipucu verirler.
- d) Mimari tarih açısından önemlidirler. İnşası veya tamiri yapılan mimari hakkında bilgi verirler.
- e) Eskiden oturulan veya oturulmayan yerleri aydınlatmaları nedeniyle kasaba, köy, mahalle, semt, çiftlik, otlak özellikle aşiret ve cemaat işlemlerini içeren resmî kayıtlar iskân tarihi bakımından önemlidir.
- f) Sicillerde rastlanılan sağlam kayıtlar, Osmanlı Devleti'nin malî, ziraî, askerî vb. durumlarını rakamlara dayanarak ortaya koymaktadır.
- g) Davâ konularıyla şer'îyye mahkemelerinin çalışmalarını ve İslâm hukûkunun uygulamalarda ki usul ve kaideleri ortaya konulur ve hukûk tarihi bakımından incelenmelidir.
- h) Sicillerdeki anlatım ve üslûp şekilleri, eşya ve yiyecek isimleri dil ve folklor yönlerinden ayrı ayrı inceleme ve karşılaştırma konularıdır.

⁵⁷ İbrahim Yılmazçelik, "Şer'îyye Sicillerinin Bir Merkezde Toplanması Üzerine Bazı Mülâhazalar", *I. Arşiv Şurası 20-21 Nisan 1998 Ankara Tebliğler Tartışmalar*, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 1998, s. 161-162.

Siyasî tarihin yanı sıra askerî, kültürel, sosyal ve iktisadî yapı hakkında çok kıymetli bilgiler ihtivâ eden şer'îyye sicilleri, şehir tarihi araştırmalarında çok büyük bir öneme hâizdir. Çünkü bunlardan; ait oldukları yerde yaşayan halkın; günlük hayatını, giyecek ve yiyecek fiyatlarını, çarşılarını, evlerini, camilerini, çeşitli müesseselerini, mahalle ve köylerini, örf ve adetlerini, o zamanki hukûk ve tatbikatını, vakıflarını, hayat şartlarını, ödedikleri vergileri, devlet görevlileri ile olan münasebetlerini ve benzeri konularda durumlarını gösteren çok değerli bilgiler elde edilmesi mümkün olmaktadır.⁵⁸

2. Şer'îyye Sicilleri İle İlgili Kavramlar

a) Mahzar

Sözlük anlamı itibariyle; huzur ve hazır olmak demektir. Terim olarak ise; Kadı onayı ve kararı bulunmayan kayıt anlamına gelir. Bunlar hukûki bir davâ ile ilgili kayıtlar; tarafların iddialarını ve delillerini içeren, ancak hâkimin kararına esas teşkil etmeyen yazılı beyanlarıdır. İkinci bir mana olarak ise, herhangi bir mesele hakkında düzenlenen yazılı belgenin doğruluğunu i'lâm için, belgenin altında, mecliste hazır bulunan ve meseleye vâkif olan başta subaşı, çavuş ve muhızır gibi şahısların yazılı olarak tahrir ettikleri şehâdet beyanlarına ve imzâlarına da denir. Şer'îyye sicillerinde bu ikinci anlamdaki mahzarlar sıkça kullanılmıştır.⁵⁹

b) Sicil

Sözlükte kaydetmek, karar vermek anlamlarına gelir. Terim olarak; insanlarla ilgili bütün hukuki olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren çeşitli yazılı kayıtları barındıran defterlerdir. Şer'î mahkemeler tarafından verilen her çeşit ilâm, hüccet ve şer'î evrak asıllarına uygun olarak bu defterlere kaydedilir.

c) Sakk

Kadılar, şer'îyye sicillerine geçirdikleri kayıtları her kadıya özgü bir üslup ve stille göre değil, belli bir usule göre yazarlardı. Böylece sicil defterlerine yazılan vakfiye, nafaka, miras davaları, resmi kısmet, i'lâm, husumete ilişkin davalar, nikah vs. kayıtlar şer'î mahkemelere mahsus bir usul ve kaide ile yazılır ve bu yazı tarzına da sakk-ı şer'î denilirdi.⁶⁰

3. Şer'îyye Sicillerindeki Belge Çeşitleri

Şer'îyye sicillerinde yazılı kayıtları iki ana gruba ayırarak inceleyebiliriz. Birincisi; Kadılar tarafından mahkemede kayıt altına alınan yazılı belgelerdir. Bunlarda kendi aralarında; hüccet, i'lâm, ma'rûz, murâsele ve diğer kayıtlar şeklinde 5'e ayrılırlar. Bir diğer grup ise kadıların kendilerinin yazmadığı, kadılara hitâben gönderilen ve sicillere

⁵⁸ İbrahim Yılmazçelik, "XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır (1790-1840)", TTK, Ankara 1995, s. 18-19.

⁵⁹ Akgündüz, *Şer'îyye Sicilleri*, I, s. 17-18.

⁶⁰ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, s. 116.

kaydedilen belgelerdir. Bunlar da kendi aralarında; ferman, berat, buyruldu, tezkire, temessük şeklinde birbirinden ayrılırlar.

a) Kadı Tarafından Kaleme Alınan Belgeler

(1) Hücet

Sözlükte "delil, burhan, senet" anlamına gelen hücet "bir davanın sıhhatine delâlet eden şey" demektir. Osmanlı hukuk terminolojisinde hücet kelimesi iki anlamda kullanılmıştır. Birincisi şahitlik, ikrar, yemin ve yeminden nükûl (yemin etmekten kaçınma) gibi bir davayı ispata yarayan hukuki delillerdir. İkincisi ise kadı huzurunda taraflardan birinin ikrarını, diğerinin bu ikrarı tasdîkini içeren ve bir hükmü ihtiva etmeyen hususlara dair düzenlenmiş belgelere verilen addır. Hücet asıl bu belgeler için terim olarak kullanılmıştır. Bu tür belgelerin üst tarafında kadının imzası ve mührü bulunur.

Genellikle her hücette davacı, davalı ve bu iki taraf arasında dava konusu olan mesele olmak üzere üç temel unsur bulunur. Kadı huzurunda görülen dava neticesinde duruma göre hücetin aslı taraflara verilir, sureti de sicile kaydedilirdi. Orijinal hücetlerde kadının ismi ve mührü (tasdîk ibaresi) bulunduğu halde, sicillere kaydedilmiş hücetlerde bunlar yer almazdı.⁶¹

Hücetler, aslında günümüzdeki noterlik çalışmalarına karşılık gelmektedir. Çünkü bu evraklarda hâkimin kararı olmayıp tasdîk edici olma durumu vardır.

Mâhiyetleri ve düzenleniş tarzları aynı olmakla beraber, hücetlerin de konularına veya bazı farklı özelliklerine göre çeşitleri mevcuttur. Konularına göre hücetlerin çok çeşitleri mevcuttur. Bey'î kat'î hücet (satım akdinin kesin olarak yapıldığını belirtir), vasiyet hücet, vekâlet hücet (başkasına güvenerek, bazı işleri yapma konusunda yetkili kılmak), sulh hücet (taraflar, aralarındaki dava ve anlaşmazlıkları sulh yoluyla çözerler), nikâh hücet, talak hücet, muhala'a hücet, velâyet, şehâdet, kefâlet, iflas, ta'yin, vakfiye v.b. konular bunlar arasında yer almaktadır.⁶²

(2) İ'lâm

Sözlükte "bildirmek, öğretmek, işaret koymak" manalarına gelen i'lam (çoğulu i'lâmât), terim olarak şer'i bir hükmü ve altında kararı veren hâkimin imza ve mührünü taşıyan yazılı belge demektir. Daha çok i'lamat-ı şer'iyye olarak kullanılır. Her i'lam belgesi davacının iddiasını, dayandığı delilleri, davalının cevabını, varsa def'in sebeplerini, verilen hükmün gerekçelerini ve nasıl karar verildiğine dair kayıtları ihtiva eder. İ'lâm belgelerini diğer şer'iyye sicilleri kayıtlarından ayıran en önemli özellik, hâkimin verdiği kararı ihtiva etmesidir. Bu bakımdan da hücet, ma'rûz vb. belgelerden farklıdır. Şer'iyye mahkemelerinde kadı yargılamayı tamamladıktan sonra verdiği kararı önce taraflara şifâhi

⁶¹ Mustafa Oğuz-Ahmet Akgündüz, "Hücet", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 1998, XVIII, s. 446.

⁶² Abdülaziz Bayındır, *İslâm Muhâkeme Hukûku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, s. 12-19.

olarak bildirir, daha sonra kararın gerekçelerini de ihtiva eden bir i'lâm tanzim ederek davacı ve davalıya birer suretini verir; bir suretini de sicile kaydeder.

Şer'iyye mahkemelerinde tanzim edilen bir i'lâmın şu temel özellikleri ihtiva etmesi gerekir:

1. Hâkimin imza ve mührü i'lâmlarda alt tarafta yer alır. Araştırmalar, hem nazarıf bakımdan hem uygulama açısından bu kuralı teyit etmektedir. Aksi iddialar belgelerin birbirine karıştırılmasından kaynaklanmaktadır. Sakk-ı şer'i kitaplarında, kullanılacak imza ve mühürlerle ilgili klasik ifadeler zikredilmiştir. Şer'iyye sicillerinde i'lâmın imza ve mühür kısmı deftere kaydedilmemekte, her kadı'nın göreve başladığı gün deftere kaydettiği imza ve mühürüyle yetinilmektedir.

2. Taraflar ve davanın görüldüğü yer formüle edilmiş ifadelerle tanıtılır. Önce davacının adresi, adı, babasının adı ve başka bir memleketten ise memleketi belirtilir; davanın görüldüğü yere niçin geldiği ve halen nerede oturduğu kaydedilir. Davalının ise sadece adı, unvanı ve babasının adı yazılıdır.

3. Davacının iddiası yani dava konusu yazılır. Davacının zabta geçirilmiş ifadeleri telhis (özet) edilir.

4. Davalının cevabı yani karşı davası, def'i ve itirazları veya iddiayı kabulü belirli ifade kalıplarıyla yazılır.

5. İ'lâmda kararın gerekçesi demek olan ispat vasıtaları (esbab-ı sübûtiyye) mutlaka yer alır ve ispat vasıtalarına göre kullanılan kalıplar da farklı olur.

6. İ'lâmın son kısmını verilecek hükmün kalıp ifadeleri teşkil eder. İ'lâmdaki ispat vasitasının ikrar ve şahitlik olmasına göre "ilzâm" veya "tenbîh" ifadesi yahut her ikisinde de "hükmolundu, kaza olundu" vb. ifadeler kullanılır. Bu tabirlerle i'lâmlar, diğer şer'iyye sicili kayıtlarından kolaylıkla ayırt edilebilir.

7. Tarih ya Arapça olarak yazılır veya bugünkü tarih atma şekillerine benzer bir tarzda kaydedilir.

8. İ'lâmlarda "şühûdü'l-hâl" başlığı altında şahitler listesinin verilmesi şart değildir. İsbat vasıtası şahitlik ise i'lâmın içinde veya sonunda şahitlerin ismi yazılabilir. İlk dönemlerde hüccetlerde olduğu gibi i'lâmlarda da şahitler yazılır. Son zamanlarda ve özellikle ikrar yahut yemine dayanan i'lâmlarda şahitler zikredilmemektedir. Konusu şikâyete bağlı olan i'lâmlarda şikâyet edenlerin isimlerinin zikredildiği de vakidir.⁶³

İ'lâmlar konularına göre genellikle şu isimlerle anılırlar: Borç ikrârı ile ilgili i'lâmlar; alacağın ispatına ilişkin i'lâmlar; karşı tarafa yemin teklifini ihtivâ eden i'lâmlar; alacağın te'ciliyle alâkalı i'lâmlar; kefâlet, havâle ve istihkâk i'lâmları; muhayyerlik hakkına ait i'lâmlar; hürriyetin ispâtı ile ilgili i'lâmlar; icâre i'lâmları; vakıf i'lâmları; evlenme ve boşanmaya dâir i'lâmlar; ta'zir cezası i'lâmları; iffete iftira, içki içme ve zina cezası ile ilgili i'lâmlar; bina keşif i'lâmları; maktulün keşfi ilâmları; diyet i'lâmları, kısas i'lâmları;

⁶³ Ahmet Akgündüz, "İ'lâm", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2000, XXII, s. 72-73.

Müslüman olma veya dinden çıkmaya dâir i'âlamlar; sulh i'âlamları; Ramazân ayının tesbitine ilişkin i'âlamlar; hırsızlık suçu ve cezası ile ilgili i'âlamlar olarak sıralayabiliriz.⁶⁴

(3) *Ma'rûz*

Arz edilen şey manasına gelir. Kadı tarafından kaleme alındığı halde kadının kararını ihtiva etmeyen ve hüccet gibi hukukî bir durumun tespiti açısından yazılı bir delil olarak kabul edilemeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu arz ettiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamlarına yahut kadıya hitaben, mutlaka bir zararı veya uğradığı bir haksızlığı gidermek için yazdığı şikâyet dilekçelerine denir.⁶⁵

(4) *Mürâsele*

Kadılar merkezden gelen ferman veya buyuruldu üzerine, herhangi bir sanığın yakalanması için mahallin kethüdasına resmi bir yazı yazabilirler. Yahut tayin edildikleri kadılık görevini yine resmi bir yazıyla herhangi bir nâibe devredebilirler. İşte kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs yahut makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere mürâsele adı verilir. Mürâseleler genellikle sanığın mahkemeye celbi isteğiyle ilgilidir.⁶⁶

b) *Diğer Kayıtlar*

Kadı sicillerindeki kayıtlar sadece kadılar tarafından kaleme alınan ve yukarıda zikredilen belgeler değildir. Zira merkezde ve hem de özellikle taşrada herhangi bir beylerbeyine, yahut eyâlete veyahut sancak ve kaza merkezi idâre tarafından gönderilen ve hüküm denilen yazılı emirlerin çoğunluğu hep kadılara hitâben yazılırdı. Kadılar şer'î işlere memur oldukları gibi buldukları yerde yürütme gücünü de üzerlerine almışlardı. Kadı da kendisine padişah tarafından gönderilen fermanları, beratları ve benzeri emirleri, sadrazam, beylerbeyi ve kazaskerlerden gelen buyruldu ve ilgili devlet teşkîlatlarından kendisine gönderilen diğer yazılı belgeleri kadı sicillerine kaydedirdi.⁶⁷

4. Şer'îye Sicillerinin Bugünkü Durumu

Değişik zamanlara âit Osmanlı Devleti'nden intikal eden bu defterler, savaşlar, işgaller, yangınlar veya kötü şartlarda depolanmış olmaları gibi sebeplerden dolayı kaybolmuş veya zarar görmüşlerdir. Adliye depoları ve camilerde saklanan bu defterlerle 1873 yılında "*Sicillât-ı Şer'îye ve Zabt-ı Deâvî Cerideleri Hakkında Tali-mat*"ın çıkarılması ile

⁶⁴ Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, s. 32.

⁶⁵ Ahmet Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, s. 37.

⁶⁶ Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, s. 38.

⁶⁷ Akgündüz, *Şer'îye Sicilleri*, I, s. 39.

ilgilenilmiş, 1894 yılında Bâb-ı Meşihat'in yanında İstanbul ve çevresi mahkemeleri defterlerinin toplandığı bir arşiv oluşturulmuştur.⁶⁸

Cumhuriyet döneminde ise bu malzemeler adliye mahzenlerinde rutûbet ve tozların insafına terk edilmiştir. Maarif Vekâleti'nin 3 Kasım 1941 tarih ve 4018/2182 sayılı kararıyla, siciller müze ve kütüphanelere devredilmiş ve böylece yok olmaktan kurtarılmıştır.⁶⁹ Kültür Bakanlığının 1992'de başlattığı bir uygulama ile müze ve kütüphanelerde bulunan siciller (İstanbul Müftülüğünde bulunanlar hariç olmak üzere) Ankara Milli Kütüphane'de toplanmıştır.⁷⁰

Yurt dışında ise; Sofya Milli Kütüphanesinde, Üsküp'te Makedonya Tarihi Enstitüsünde, Yunanistan'da Selanik'teki Makedonya Enstitüsünde, Kıbrıs'ta, Kahire'de, Şam'da ve Basra'da Osmanlı devrinden kalma kadı sicilleri bulunmaktadır.⁷¹

⁶⁸ Vehbi Günay, "Balkan Şehir Tarihleri Kaynağı Olarak Şer'îye Sicillerinin Envanter ve Kataloglarının Tesbiti Hakkında", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, 2003, Cilt XVIII, Sayı 2, s. 73.

⁶⁹ Cahit Baltacı, "Şer'îye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi", *Osmanlı Arşivi ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu*, İstanbul 1985, s. 130.

⁷⁰ Vehbi Günay, a.g.e. s. 73.

⁷¹ Cahit Baltacı, a.g.e. s. 131.

İKİNCİ BÖLÜM

ERZİNCAN 1334-1342 (1916-1924) TARİHLİ ŞER'İYYE SİCİLİ DEFTERİ HAKKINDA GENEL BİLGİ

A. Defterin Tanıtımı

Çalışmamıza esas teşkil eden “Erzincan C 55 Şer’iyye Sicili” ismiyle 8864 demirbaş numarasıyla Milli Kütüphanede kayıtlı şer’iyye sicili defteri, Erzincan Adliyesi deposunda, İnönü Üniversitesi Tarih Eğitimi Anabilim Dalı öğretim görevlilerinden Tahir Erdoğan ŞAHİN tarafından bulunan dört defterden biridir. Erzincan'a ait diğer defterlerin depremde kaybolmuş olabileceği düşünülse de defterlerin akıbeti konusunda kesin bir şey söylemek mümkün değildir. Defterin ilk sayfasında Milli Kütüphaneye kaydedildiği tarih olan 23/12/2004 tarihi ve Tahir Erdoğan ŞAHİN tarafından Milli Kütüphane'ye teslim edildiği yazılıdır.

Toplam 346 sahîfeden oluşan defterin başında C 55 kayıt numarası yazılıdır. Bundan dolayı tezimizi bu isimle adlandırdık. Transkripsiyonunu yaptığımız yer, defterin ilk bölümünü (1- 44. sayfaları arasını) kapsamaktadır. Defterdeki bu kayıtlar h. 1334-1337 / m. 1916-1919 tarihlerine aittir.

Rik’a yazı türü ile beyaz kâğıda mürekkep ile yazılan bu defter 22x52 ebadında, sırtı deri, mukavva üzerine siyah bez ile ciltlenmiştir.

Defterin ihtivâ ettiği belgeler uzunluk ve kısalık yönünden birbirinden farklıdır. İmlâ bakımından yanlışlık pek fazla göze çarpmamaktadır. Yazı stilinde genellikle benzerlik göze çarpmakla birlikte bazı belgelerin yazı stilleri ve kullanılan mürekkep rengi farklıdır. Defterin bir sayfasında ortalama üç veya dört belge bulunmakta, bazı sayfalarda ise belgelerden sonra sayfanın alt kısmının boş bırakıldığı gözükmektedir.

Bu defter, Milli Kütüphane’de fotoğraflama ve bilgisayar ortamına aktarma sırasında sayfa numarası ve kayıt numarası verilmiş durumdaydı. Biz de transkripsiyon esnasında, sayfa numarasını ve kayıt numarasını aynen kullandık. Ayrıca defterin derkenârına yazılan dava konusunu davanın başlangıcında belirttik. Okunan sicil defterindeki kayıtların büyük bir kısmı verâset, vekâlet, vasî ve kayyım tayin etme, boşanma, nafaka tayini, nikah i’lâmı, isbat-ı rüşd, çalınmış veya kaybolmuş mal ile ilgili kayıt, alacak verecek kaydı, arsa, ev ve hisse satışı gibi kayıtlardan oluşmaktadır. Defterin incelediğimiz kısımda toplam 137 kayıt bulunmaktadır. Defterin sayfa numaralandırılmasında yanlışlık olmamakla birlikte belge numaralandırmalarında yanlışlıklar göze çarpmaktadır. Sicil Defterinin 1. sayfasında ilk davada, dava numarası 31 olarak verilmiştir. Bu yüzden biz de bu rakamı kullandık. Fakat parantez içerisinde dava numarasını 1 olarak gösterdik. Sicilin 18. sayfasında dava numaralarında (muhtemelen) sehven 85. davadan sonraki davaya 89 numara verilmiştir. Sicilde geçen şekliyle davayı numaralandırmamıza rağmen parantez içerisinde defterdeki sıralamasını yazdık. Ayrıca 33. sayfanın sonunda “*İşbu otuz üçüncü sahifede muharrer 136*

numaralı vesâik kaydına kadar 1335 Şubatı gâyesinde nihayet bulup 34 üncü sahifeye fi 1 Mart sene 335 den itibaren bir numaradan bede' ilerlediği tasdik kılınır. Fi 23 Şubat sene 335" ifadesi düşülerek bir sonraki sayfada dava numaralandırmalarına l'den başlanmıştır. Fakat yine parantez içerisinde defterdeki sırası gösterilmiştir. Her sayfaya ortalama 3-4 adet kayıt düşmektedir. Defterde kullanılan yazı stilinden defterin tamamının, bir kâtip tarafından yazılmamış olduğu anlaşılmaktadır.

Her davanın başına hangi konu ile ilgili olduğunu yazdık. Bunu yazarken defterdeki derkenâra yazılanı esas aldık. Fakat davaların içeriğini incelediğimizde dava konularında kimi zaman hata yapıldığını farkettilik. Eğer konu dava içeriğiyle farklılık arz ediyorsa, asıl dava konusunu parantez içerisinde belirttik.

Defterimizin konu olarak yaklaşık %31,8'lik bölümünü verâsetle ilgili belgeler oluştururken; bunun yanında vekâlet, vasî ve kayyım tayini, nafaka, mehr-i mü'eccel, alacak davası, satış izni gibi konuları içeren belgeler bulunmaktadır.

B. Metin Yeni Harflere Çevrilmesinde Takip Edilen Metot

Çalışmasını yaptığımız metin Osmanlı Türkçesi (İslâm alfabesi) olduğu için Türkçe ABC sine transkribe ederken, belgelerin daha rahat anlaşılabilmesi için basit transkripsiyon yöntemi benimsenmiştir. Okuduğumuz belgede yer alan ve okunuşundan dolayı farklı anlamlara gelebilecek sözcükleri mümkün olduğunca aslına uygun bir şekilde transkribe etmeye çalıştık. Buna göre;

1. Çalışmamızda -İSAM tarafından yayınlanan- İstanbul Kadı Sicilleri adlı çalışmada kullanılan transkripsiyon medotu referans alınarak, metnin transkripsiyonu yapılmıştır.

2. Farsça ve Arapça kelimelerde uzatma işareti olarak (^) kullanılmıştır.

3. Defterde geçen arapça kökenli kelimelerin aslına dokunulmamış, kelime sonlarında bulunan (d, b, c) harfleri aynen yazılmıştır. İsimler de orijinal şekliyle yazılmıştır. (ör: Ahmed).

4. Türkçe olup da —b harfi ile biten kelimeler —p harfi ile yazılmıştır (olup, gelip, gidip, dönüp vs. gibi).

5. Zaman içerisinde değişime uğrayan kelimeler günümüzde kullanıldığı gibi yazılmıştır. (ehâlisinden=ahalisinden, numero=numara, müdîri=müdürü gibi.)

6. Türkçe de oğul manasına gelen —bin kelimesi, kız manasına gelen —bint-i kelimesi aynen yazılmıştır.

7. Türkçe olmayan kelimelerdeki "ayn" harfi ('), hemze ise (') şeklinde gösterilmiştir.

8. Yazı ile yazılan rakamlarda birler, onlar, yüzler ve binlerden her grup ayrı ayrı yazılmıştır (bin üç yüz otuz iki gibi).

9. Okunuşundan emin olmadığımız kelimelerden sonra (?) işareti kullandık. Okuyamadığımız kelimeleri ise (...) işaretiyle gösterdik.

10. Belge içinde ve sonlarında bulunan tarihlerin Miladi takvimde karşılıkları dipnotta gösterilmiştir.

C. Defterdeki Belgelerin Konularına Göre Tasnifi ve Yüzdellik Dilimleri

Defterimizde toplam 137 mahkeme kaydı bulunmaktadır. Bu belgelerden ikisi Temyiz Mahkemesinin dava ile ilgili verdiği karardır. Temyiz Mahkemesi kararları hariç defterimizde 135 dava vardır. Bu 135 davanın konularına göre yüzdellik dilimleri aşağıdaki tablodaki gibidir.

Tablo 1: Defterde yer alan davaların konularına göre tasnifi.

No	Dava Konusu	Belgelerin Defter İçindeki Dava Numaraları
1	Verâset	2, 4, 6, 7, 8, 12, 13, 16, 24, 26, 27, 29, 31, 32, 33, 43, 47, 48, 51, 52, 54, 55, 66, 71, 72, 75, 78, 82, 84, 86, 87, 88, 90, 91, 99, 103, 107, 113, 116, 120, 122, 124, 131
2	Vesâyet	20, 25, 30, 34, 35, 36, 42, 49, 50, 56, 57, 59, 68, 70, 74, 76, 77, 79, 93, 94, 95, 97, 98, 104, 106, 108, 109, 112, 117, 118, 119, 121, 125, 127, 128, 132
3	Vekâlet	11, 14, 15, 18, 21, 23, 28, 37, 38, 44, 60, 83, 85, 92, 110, 123, 133, 134
4	Mehir ve Nafaka	1, 9, 10 (Temyîz Mahk.), 41, 61, 63, 64 (Temyîz Mahk.), 65, 105, 130, 135, 137
5	Talak	19, 62, 101
6	Tecdîd-i Nikâh	126
7	Kayyım Nasbı	3, 53, 58, 96, 102
8	Vakıf-Tevliyet	5, 80, 115
9	Alacak Davası	17, 22, 39, 40, 67, 73, 89, 111, 114, 129, 136
10	Mal Satış İzni	81
11	Harcama İzin Talebi	100
12	Hizmet Kiralama	45
13	Velâyet	46
14	İsbât-ı Rüşd	69

Tablo 2: Defterde yer alan davaların sayı ve yüzdeleri durumu.

No	Dava Konusu	Dava Sayısı	Dava Yüzdeliği
1	Verâset	43	%31,8
2	Vesâyet	36	%26,6
3	Vekâlet	18	%13,3
4	Mehir ve Nafaka	10	%7,4
5	Talak	3	%2,2
6	Tecdîd-i Nikah	1	%0,74
7	Kayım Nasbı	5	%3,70
8	Vakıf-Tevliyet	3	%2,2
9	Alacak Davası	11	%8,1
10	Mal Satış İzni	1	%0,74
11	Harcama İzin Talebi	1	%0,74
12	Hizmet Kiralama	1	%0,74
13	Velâyet	1	%0,74
14	İsbât-ı Rüşd	1	%0,74
	TOPLAM	135 Dava	%100

D. Defterde Adı Geçen Mahalleler

Tablo 3: Defterimizdeki kayıtlarda Erzincan Merkez’de adı geçen mahalleler.

1	Aktaş Mahallesi	21	Mecidiye-i Sağır Mahallesi
2	Ali Efendi Mahallesi	22	Molla Güzel Mahallesi
3	Bey Bağı Mahallesi	23	Molla Mehmed Mahallesi
4	Cemaleddin Mahallesi	24	Molla Seydi Mahallesi
5	Çeribaşı Mahallesinde	25	Nebderli Mahallesi
6	Dânâ Mahallesi	26	Niğdeli Mahallesi
7	Eskişehir Mahallesi	27	Odabaşı Mahallesi
8	Fazlı Mahallesi	28	Ömer Efendi Mahallesi
9	Fethullah Mahallesi	29	Örenşehir Mahallesi
10	Gazioğlu Mahallesi	30	Reşadiye Mahallesi
11	Gerek Gerek Mahallesi	31	Rum Mahallesi
12	Gürâbi Mahallesi	32	Salıca Mahallesi
13	Hafızlı Mahallesi	33	Salihye Mahallesi
14	Halilullah Mahallesi	34	Selami Mahallesi
15	Hancı Mahallesi	35	Seydi Bey Mahallesi
16	Hasan Efendi Mahallesi	36	Şaban Ağa
17	Hoca Hayrettin Mahallesi	37	Şerefiye Mahallesi
18	Karaağaç Mahallesi	38	Şeyh Çelebi Mahallesi
19	Kerimoğlu Mahallesi	39	Taşçı Mahallesi
20	Kurşunlu Mahallesi	40	Yeni Mahallesi

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

1334-1342 TARİHLİ ŞER'İYYE SİCİLİ DEFTERİNİN HUKUKİ AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

İslâm Hukûkunu kendine hukuk sistemi olarak seçen Osmanlı Devleti, nikâh, boşanma, boşanmadan kaynaklı haklar, mirasın dağıtılması, ticari ilişkiler, alacak verecek meseleleri, vakıflar ve işleyişleri, karşılıklı akidler, vekâlet işlemleri, kayyım tayinleri gibi pek çok hususta İslam Hukukunu tatbik etmiş ve bu uygulama örnekleri de şer'iyye sicilleri aracılığıyla bize kadar ulaşabilmiştir. Mirasın paylaşımı, Aile Hukukuna ait unsurlar (nikâh, boşanma, mihir takdiri, erkeğin birden fazla evlenmesi, nafaka yükümlülüğü vb.), vasî tayin etme, kayyım atanması, vakıf işlerinin yürütülmesi, şahitlik, bilirkişilik müessesesi gibi muhtelif durumları ihtivâ eden bu konulara ait Osmanlı hukûku uygulamaları, teorik bilgilerin nasıl hayata geçirildiklerini gösteren müşahhas örnekler olmuştur.

Bu bölümde defterimizde geçen İslam Hukukuna ait konular üzerinde kısa açıklamalarda bulunacağız. Burada defterimizdeki dava konularının islam hukukundaki yeri ile ilgili mezhepsel tartışmaları yansıtabilecek tarzda herhangi bir anlatıma yer vermek yerine; daha çok özet bilgilerle yetineceğiz. Buradaki amacımız İslam Aile Hukukunu veya Miras Hukukunu delilleriyle tartışıp bir sonuca ulaşmak değil, konu ile ilgili kavramları da vererek, incelediğimiz davaları anlaşılır kılmaktır.

A. Miras Hukuku

Sözlükte "kök, temel; birinin diğerinden devraldığı eski durum, bakiye" anlamlarındaki irs (virase) kökünden türeyen miras kelimesi, çok defa irs ile eş anlamlı olmak üzere "bir şeyin bir kişi veya topluluktan diğerine geçmesi, başkasından kalan, tevârus edilen şey" manalarında kullanılır. Fıkıh terimi olarak irs ve miras, ölen bir kimsenin (müris) mal varlığının akıbetini düzenleyen kuralların bütünüdür.⁷²

Miras hisseleri ile ilgilenen bilim dalına İlm-i Ferâiz denir. Kitap sünnet ve icma ile payları belirtilmiş olan vârislere *ashâb-ı ferâiz*, ashâbı ferâiz hisselerini aldıktan sonra artan malı tümünden alanlara *asabe*, bu ikisi dışındaki nesebi akrabalara *zevî'l-erham* ismi kullanılmaktadır. Bu ilimde vefat eden kişiye *mûris* (miras bırakan), malı alana *vâris* (çoğulu verese), aradaki mal alış verişine *tevârus veya irs*, vefat edenden kalan mal ve haklar bütününe *tereke (terike)* denir.⁷³

Kişi ölmeden onda mûrislik vasfı oluşmaz. Kişinin hayatta iken malını çocukları arasında bölüştürmesi mîras dağılımı şeklinde değil, bağış olarak değerlendirilir.

⁷² Hamza Aktan, "Miras", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2005, XXX, s. 143.

⁷³ Orhan Çeker, *İslam Hukuku El Kitabı*, (Editör: Talip Türcan), Grafiker Yay., Ankara 2013, 2. Baskı, s. 371.

Mirasın üç rüknü vardır. Bunlar:

- 1- **Mûris:** Bir mal veya hak bırakan ölüye denir.
- 2- **Vâris:** Terekeden hisse almaya hakkı olan kişidir.
- 3- **Mevrûs:** Terekedir. Aynı zamanda miras ve irs de denilir.

Mirasçı olmak ise üç şeye bağlıdır: bunlar akrabalık, evlilik ve velâ'dır.⁷⁴

1. Mîrâs (Tereke) ve Paylaşımı

İslam Hukukuna göre; anne ve baba hiçbir zaman mirastan mahrum olmaz ve ölenin kızları yanında amcaoğlu bile mirastan pay alabilir. En yakın mirasçıdan en uzak mirasçıya kadar her dereceden mirasçının üçte iki oranında mahfuz hissesi vardır; başka bir ifadeyle mûris bütün mirasçılar bakımından üçte bir oranında tasarruf nisabına sahiptir. Mirasçıya vasiyet caiz değildir.⁷⁵

Kur'an-ı Kerimde mirasın taksimi konusu ayrıntılı bir şekilde yer almıştır. Allah Teâla Nisa suresinde;

Allah, size, çocuklarınız(ın alacağı miras) hakkında, erkeğe iki dişinin payı kadarını emreder. (Çocuklar sadece) ikiden fazla kız iseler, (ölenin geriye) bıraktığının üçte ikisi onlarıdır. Eğer kız bir ise (mirasın) yarısı onundur. Ölenin çocuğu varsa, geriye bıraktığı maldan, ana babasından her birinin altında bir hissesi vardır. Eğer çocuğu yok da (yalnız) ana babası ona varis oluyorsa, anasına üçte bir düşer. Eğer kardeşleri varsa, anasının hissesi altında birdir. (Bu paylaşırma, ölenin) yapacağı vasiyetten ya da borcundan sonradır. Babalarınız ve oğullarınızdan, hangisinin size daha faydalı olduğunu bilemezsiniz. Bunlar, Allah tarafından farz kılınmıştır. Şüphesiz Allah, hakkıyla bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.⁷⁶

Eğer çocukları yoksa, karılarınızın geriye bıraktıklarının yarısı sizindir. Eğer çocukları varsa, bıraktıklarının dörtte biri sizindir. (Bu paylaşırma, ölen karılarınızın) yaptıkları vasiyetlerin yerine getirilmesi, yahut borçlarının ödenmesinden sonradır. Eğer sizin çocuğunuz yoksa, bıraktığınızın dörtte biri onlarıdır. Eğer çocuğunuz varsa, bıraktığınızın sekizde biri onlarıdır. (Yine bu paylaşırma) yaptığınız vasiyetin yerine getirilmesinden, yahut borçlarınızın ödenmesinden sonradır. Eğer kendisine varis olunan bir erkek veya bir kadının evladı ve babası olmaz ve bir erkek veya bir kız kardeşi bulunursa, ona altında bir düşer. Eğer (kardeşler) birden fazla olurlarsa, üçte birde ortakırlar. (Bu paylaşırma varislere) zarar vermeksizin yapılan vasiyetin yerine getirilmesinden, yahut borcun ödenmesinden sonra yapılır. (Bütün bunlar) Allah'ın emridir. Allah, hakkıyla bilendir, halîmdir (hemen cezalandırmaz, mühlet verir).⁷⁷

⁷⁴ Vehbe Zuhaylî, *İslam Fıkıh Ansiklopedisi*, Risale Yayınları, İstanbul 1994, X, s. 321.

⁷⁵ Hamza Aktan, "Miras", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2005, XXX, s. 144.

⁷⁶ Kur'an-ı Kerim, Nisa Suresi 11. Ayet.

⁷⁷ Kur'an-ı Kerim, Nisa Suresi 12. Ayet.

Senden fetva istiyorlar. De ki: “Allah, size “kelâle” (babasız ve çocuksuz kimse)nin mirası hakkında hükmünü açıklıyor: Çocuğu olmayan bir kişi ölür de kız kardeşi bulunursa, bıraktığı malın yarısı onundur. Eğer kız kardeşi ölür ve çocuğu da bulunmazsa, erkek kardeş ona varis olur. Eğer kız kardeşler iki iseler, (erkek kardeşin) bıraktığının üçte ikisi onlarındır. Eğer kardeşler erkekli kızlı iseler, o zaman (bir) erkeğe, iki kızın hissesi kadar (pay) vardır. Sapmayasınız diye Allah size (hükmünü) açıklıyor. Allah, her şeyi hakkıyla bilendir.”⁷⁸ buyurmaktadır. Bu ayetlerden mirasla ilgili bazı ilkeler çıkarabiliriz. Bunlar;

1. Evlادلara miras dağıtılırken; erkeğe kadının payının iki katı verilir.
2. Mûrisin sadece bir kız çocuğu varsa; kıza 1/3 hisse verilir.
3. Mûrisin iki veya daha fazla kızı varsa; kızlara 2/3 hisse verilir.
4. Mûrisin çocuğu varsa; ana ve babanın her birine 1/6 hisse verilir.
5. Mûrisin çocuğu yoksa; anaya 1/3 hisse verilir.⁷⁹
6. Mûrisenin çocuğu yoksa; kocaya 1/2 hisse verilir.
7. Mûrisenin çocuğu varsa; kocaya 1/4 hisse verilir.
8. Mûrisin çocuğu yoksa; karıya 1/4 hisse verilir.
9. Mûrisin çocuğu varsa; karıya 1/8 hisse verilir.
10. Mûrisin ana-baba ve çocuğu yoksa ve sadece bir erkek ve bir kız kardeşi varsa; her birine 1/6 hisse verilir.
11. Mûrisin ana-baba ve çocuğu yoksa ve kız ve erkek kardeşleri fazla ise; bunlar 1/3 hisseyi paylaşırlar.⁸⁰
12. Mûrisin ana-baba ve çocuğu yoksa ve sadece bir kız kardeşi varsa; kız kardeşe 1/2 hisse verilir.
13. Mûrisenin ana-baba ve çocuğu yoksa ve sadece bir erkek kardeşi varsa; erkek kardeşe terekenin tamamı verilir.
14. Mûrisin ana-baba ve çocuğu yoksa ve iki veya daha fazla kız kardeşi varsa; bunlara 2/3 hisse verilir.
15. Mûrisin kardeşleri erkek ve kadın iseler; erkeğe kadına nisbetle iki hisse verilir.⁸¹

Görüldüğü gibi mirasın dağıtılması ayrıntılı bir şekilde anlatılmıştır. Kur'an-ı Kerim'de altı hisse oranından bahsedilir. Bunlar; yarım, dörtte bir, sekizde bir, üçte iki, üçte bir ve altıda bir hisse oranıdır.

⁷⁸ Kur'an-ı Kerim, Nisa Suresi 176. Ayet.

⁷⁹ Kur'an-ı Kerim, Nisa Suresi 11. Ayet.

⁸⁰ Kur'an-ı Kerim, Nisa Suresi 12. Ayet.

⁸¹ Kur'an-ı Kerim, Nisa Suresi 176. Ayet.

2. Defterde Miras Hukuku İle İlgili Geçen Kavramlar

Ferâiz: Ferâiz farz kökünden türemiş farîza kelimesinin çoğuludur. Farz masdar olarak "bir şeyi belirlemek, takdir etmek, kesinleştirmek, açıklamak" manasına gelir. İsim olarak farz ve farîza kelimeleri "takdir ve tayin edilmiş şey, belirlenmiş pay" anlamındadır. Terim olarak ise; İslam miras hukukunu inceleyen ilim dalı anlamına gelir. Bu kelime birçok verâset davasının sonunda geçmektedir. Örnek verecek olursak;

"...bu sûretde mes'ele-i mirasları bi-hükmi'l-ferâiz yirmi dört sehimden olup üç sehmi zevce-i mezbûreye ve sekizer sehimden on altı sehmi bintân-ı mezbûretân Emine ve Naime'ye ve bâki beş sehmi ehun lehe mezbûr Yunus Ağa'ya isâbeti iktizâ eylediği..."⁸²

Ashâbı Ferâiz: Sâhib-i farz kelimesinin çoğulu olan ashâb-ı ferâiz, hisseleri nasla belirlenmiş olan vârislerdir. Bunlar dördü erkek, sekizi kadın olmak üzere 12 kişiden oluşur. Bunlar; karı, ana, nine, kız kardeş (ana bir), kız kardeş (ana baba bir), kız kardeş (baba bir), kız ve oğlun kızı, koca, baba, dede ve (ana bir) erkek kardeş'tir.

Asabe: Tek başına bulunduğu zaman mirasın tamamını, belli hisseli mirasçılarla beraber bulunduğu zaman ise Ashâb-ı ferâiz hisselerini aldıktan sonra artan malı alanlara asabe denir. Asabeler kendi içinde üçe ayrılırlar.

- Bi-Nefsihî Asabe: Araya hiç kadın girmeden murise erkekle bağlanan erkek akrabalarıdır. Tamamen erkeklerden oluşan bu asabeler de kendi aralarında dört sınıfa ayrılır. Bunlar sırasıyla; Mûrisin cüzü (mûrisin oğlu, oğlunun oğlu), murisin aslı/usulü (babası, babasının babası), babasının cüzü (öz veya baba bir kardeşleri ve bu kardeşlerin oğulları), dedesinin cüzü (amcaları, amcaoğulları) dır.
- Bi-Ğayrihi Asabe: Bunlar tümünden kadınlardan oluşur. Asabe oluşlarının sebebi yanlarında bulunan bir kısım bi-nefsihi asabe erkeklerdir. (oğlun kızı gibi.)
- Maa Ğayrihi Asabe: Bunlar da tümünden kadınlardan oluşur. Bunların asabe olmalarını temin eden yine kadınlardır. Bunlar; Kızlar veya oğul kızları ile beraber bulunan öz kız kardeşler ve kızlar veya oğul kızları ile beraber bulunan baba bir kız kardeşlerdir. Mesela miras bırakanın iki kızı, bir de öz kız kardeşi bulunduğu anda, kızlar ashabü'l-feraizden olarak mirasın üçte ikisini eşit şekilde paylaşırlar; geriye kalan üçte bir hisse de maa'l-ğayr asabe sıfatıyla öz kız kardeşin olur.

Asabeler beraberce bulduklarında hepsi mal almaz. Biri diğerini belli esaslar üzere sâkit eder. En sonda birden fazla erkek veya sadece kadınlardan oluşuyorsa artan malı eşitçe bölüşürler. Erkek kadın karışık bulunursa; erkek 2, kadın 1 hisse alacak şekilde paylaşır.⁸³

⁸² 122 numaralı belge.

⁸³ Orhan Çeker, a.g.e., s. 377-378.

Defterimizdeki davalarda mirasın asabeden birine düşmesi durumunda bu kelime kullanılmamış, daha çok asabeden kimsesi olmadığını belirtmede kullanılmıştır. “...mezbûre Behice medine-i mezkûre mahkeme-i şer’iyesinde mün’akid meclis-i şer’i şerîf-i enverde müteveffâ-yı mezbûrun zâhirde verese-i ma’rûf ve ma’rûfe ‘asabâtından kimesnesi olmayup usûl-u mer’îye ve nizâmât-ı müstahsineye tevfikân tereke-i müteveffâ-yı merkûme bi-hakk vaz’ı yed edüp kibel-i şer’den...”⁸⁴

Zevi’l-Erhâm: Sözlükte “rahim veya neseb bağıyla birbirine bağlı akrabalar” anlamındaki zevi’l-erhâm (tekili zü’r-rahim / zî-rahim) terkihi, İslâm miras hukukunda ashâb-ı ferâizle asabe gruplarına dâhil olmayan kan hısımlarını ifade eder. Meselâ anne tarafından dedeler, kızın çocukları, yeğenler, dayı, teyze, hala, anne bir amca bu grupta yer alır. Bunların çoğu, kişinin annesi veya kızı yoluyla kan bağı bulunan akrabalarından oluşmakla birlikte hala gibi erkek tarafından bazı akrabaları da içerir. Fıkıhta yerleşik kurallara göre ölenin önce ashâb-ı ferâiz grubundaki akrabaları paylarını alır, geri kalan mirası asabeyi teşkil eden vârisler paylaşır. Eğer bu iki gruptan bir vâris bulunmaz ise miras zevi’l-erhâma kalır. Birinci sınıftan zevi’l-erhâm varken ikinci sınıftan olanlar mirasçı olamaz. Meselâ ölenin birinci sınıftan (mûrisin cüz’ü) zevi’l-erhâmı olan kızın kızı varsa ikinci sınıftan olan (mûrisin usûlü) annenin babası mirastan pay alamaz.⁸⁵ Defterimizde bununla ilgili birçok kayıt vardır. Örnek olarak; “...mütekâ’idîn-i askeriyeden iken vefat eden zevcim mülâzım İsmail Ağa ibn Halil bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi benimle zevi’l-erhâm cihetinden kızının kızı Hatice’ye münhasıra olup başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup...”⁸⁶ verilebilir.

Sulbiyye: Kişinin sulbünden hâsıl olan kız çocuk hakkında kullanılır. Çocuğun anaya nisbeti için “sabriyye” tâbiri kullanılır. “...İsmail bin İbrahim’in sülbiyye sağîre kızları Elif ve Fatıma’nın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değîn tesviye-i umûrlarına kibel-i şer’den vasî nasbı ehem ve elzem olup...”⁸⁷, “... Fatıma Hanım ibnetehu Hüseyin ile sadriyye sağîre kızı Fahriye ve sadrı kebîr oğlu gâib ‘ani’l-beled...”⁸⁸

Sulbî: Kişinin sulbünden gelen erkek çocuk hakkında kullanılır. Bir kimsenin kendi evladı, oğlu anlamındadır. Çocuğun anaya nisbeti için “sadri” tâbiri kullanılır.⁸⁹ “...bundan akdem vefat eden Na’lbant Ali Usta ibn Mustafa’nın sülbi sağîr oğlu Mehmet’in vakt-i rüşd

⁸⁴ 65 numaralı belge.

⁸⁵ Hamza Aktan, “Zevi’l-Erham”, *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2013, XLIV, s. 307.

⁸⁶ 52 numaralı belge.

⁸⁷ 74 numaralı belge.

⁸⁸ 33 numaralı belge.

⁸⁹ Ferit Devellioğlu, *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Aydın Kitabevi, Ankara 2006, s. 962.

ve sedâdına değin... ”⁹⁰, “...Zekiye Hatun’un sadri sağır oğlu Nadir nâm-ı sağır nafakaya eşedd-i ihtiyaç ile muhtaç olduğundan... ”⁹¹

Sulbî, sulbiyye, sadrî ve sadriyye terimleri defterimizde neredeyse davaların tamamında yer almıştır.

Tereke: Ölünün bıraktığı mal yerinde kullanılan bir tabirdir. Bunun yerine “*muhallefât*” terimi de kullanılır. Tereke teriminin içerisine şunlar girer: Ölünün teçhiz ve tekfini, ölünün borçları, vasiyeti ve veresenin hakkı.⁹²

Sehm: Hisse, vârislerin her birinin terekeden müstehak olduğu yarım, üçte bir, dörtte bir gibi belirli miktar mal yerine kullanılan bir tabirdir. Çoğulu “*sihâm*”dır. Nas ile miktarı belirlenmiş olan hisseler “*sihâm-ı mefrûza*” denir.⁹³ Örnek: “...mesele-i mîrasları bi’l-karz ve’r-red kırk sekiz sehmden olup *sihâmı mezbûrânın altı sehmi zevce-i mezbûre Kezban’a...*”⁹⁴

Tashîh-i Mesele: Vârislerin hisselerinde küsurat bırakmayacak şekilde taksim yapmak anlamına gelir. Vârislerin hisselerinin kendilerine kesirsiz olarak dağıtılması için yapılır. “...bunlardan başka varisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmadığı ‘in-de’ş-şer’îl-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra *tashîh-i mes’ele-i mirasları iki yüz on altı sehmden olup...*”⁹⁵

Münâseha: Terekenin taksiminden evvel vereseden birinin veya bir kaçının vefâtıyla bunlara isabet eden hisselerin kendi vârislerine mevrûs olması yerinde kullanılan bir tabirdir.⁹⁶ Defterimizde; “...*lede’ş-şer’îl-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mes’ele-i mirasları bi-hükmi’l-münâsehati’l-mezkûre on iki sehmden olup sehmi mezbûreden üç sehmi zevce-i mezbûre...*”⁹⁷ geçmektedir.

Şer’an Kur’an- Kerim’de belirtilen hisseler altıdır. Yarım, dörtte bir, sekizde bir, üçte iki, üçte bir ve altıda bir. Defterde bulunan çok sayıdaki verâset davasında mirasın taksimindeki fiili uygulamaları görmekteyiz. Verâset iddiasında bulunan kişilerin “...*Medine-i Erzincan’ın Odabaşı Mahallesinden iken bundan bir sene mukaddem vefat eden Nazır-oğlu Yusuf bin Abdulaziz’in oğlu ber vech-i âti varisi olduğunu iddia eden mahalle-i mezkûre ahalisinden Nazır-oğlu Abdulaziz bin Yusuf bin Abdulaziz Livâ-i mezkûr mahkemesinde meclis-i şer’imizde Livâ Muhasebecisi ve Beytü’l-mal Me’mûru Mehmed Nabi Beyin mürsel vekili olup kibel-i şer’den husûmeti re’y olunan muhasebe kalemi ketebesinden Hafız Ömer Efendi ibn İbrahim müvâcehesinde babam ve mûrisim olup*

⁹⁰ 70 numaralı belge.

⁹¹ 135 numaralı belge.

⁹² Mehmet Zeki Pakalın, a.g.e., III. Cilt, s. 460.

⁹³ Mehmet Zeki Pakalın, a.g.e., III. Cilt, s. 145.

⁹⁴ 4 numaralı belge.

⁹⁵ 87 numaralı belge.

⁹⁶ Mehmet Zeki Pakalın, a.g.e., II. Cilt, s. 616.

⁹⁷ 13 numaralı belge.

bundan bir sene mukaddem vefat eden Nazır-oğlu Yusuf bin Abdulaziz'in verâseti sülbi kebir oğlu benimle kebîre kızları mahalle-i mezkûrda sâkineler Vesile ve Zekiye'ye münhasıra olup bizden başka varisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmamağla pederim müteveffâ-yı mezbûrun hal-i hayatında tekâlif-i harbiyye olarak mübâye'a edilen bir re's kısrak bedelinden yedi yüz elli kuruş alacak hakkı olup kable'l-ahz ve'l-istîfâ ber vech-i muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezkûre mûmâ ileyh Nabi Bey bi'l-me'mûriye vâzı'û'l-yed olmağla meblağ-ı mezkûrun verâset muhâkememiz vechile hâlâ bize teslimini müvekkil mûmâ ileyhe izâfetle vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak matlubumdur deyü bade'd-da'va vekil mûmâ ileyh dahi cevabında...⁹⁸ şeklinde dede, baba, anne adları ve doğum yerlerini bildirmek suretiyle kendilerini tanıttıktan sonra isteklerini kadıya bildirdiklerini görmekteyiz. Defterde bulunan verâset davalarının genelde ölen kimselerin alacaklarının vârisler tarafından talebi veya "Tekâlif-i Harbiyye"⁹⁹ den mûrisin alacağı ya da ölen kimsenin maaş vb. alacağının tahsili ve taksimi ile ilgili olduğu görülmektedir. Özellikle ölen askerî memurların müterâkim maaşları olup, bunların tahsil ve taksimini içeren verâset belgeleri bulunmaktadır. Bunlarda dikkat çeken bir husus ise mahiyeti anlaşılammakla birlikte alınacak olan paradan "ma'a tevkiât" ifadesiyle bir takım kesintiler yapıldığı görülmektedir. "...Fahriye ve sadr-ı kebîr oğlu gâib 'ani'l-beled Musa Kazım Efendi'ye münhasıra olup başka varisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup müteveffîye-i mezbûre hayatında müterâkim ma'âşâtından Erzincan Mal Sandığında alacak hakkı olan ma'a tevkiât altı bin yedi yüz otuz beş kuruşu kable'l-ahz ve'l-istîfâ ber vechi muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezkûr..."¹⁰⁰

3. Defterimizdeki Miras Taksimlerinden Örnekler

Defterimizde 135 dava vardır. Bunlardan 43 tanesi verâset davasıdır. Bu da davaların %31,8'ine denk gelmektedir. Verâset davaları incelendiğinde mirasın bölüştürülmesi sırasında İslam Hukuku esaslarına uygun bir şekilde hüküm verildiği görülmektedir. Verâset davaları defterimizin önemli bir bölümünü oluşturduğundan burada davaların tamamının dağılımını değil, sadece bir kısmını vereceğiz.

⁹⁸ 88 numaralı belge.

⁹⁹ Tekâlif-i Harbiyye: Harp vergisi, Tekalif-i Harbiye Kanunu ile savaş sebebiyle ortaya çıkan olağanüstü giderleri karşılamak amacıyla alınan, hem bazı vergi oranlarında artışları, hem savaş sırasında ihtiyaç duyulan araç-gerece, erzaka, taşıma için hayvanata ve mühimmata, bedeli kısmen veya tamamen ileride ödenmek üzere el konulmasını, hem de çeşitli maaş, ücret ve aylıklardan kesintileri içeren bir vergidir. Karşılıkları sonra ödenmek üzere alınan mallar toplanılırken, bu toplama işlemi Tekalif-i Harbiye komisyonlarının yerel rayice göre her mal için tespit ettikleri fiyatların bulunduğu fiyat cetveline dayanılarak, mazbata düzenlenip yapılırdı. Ayrıntılı bilgi için bakınız; Cezmi Tezcan, Doktora Tezi, Tekâlif-i Harbiye ve Tekâlif-i Milliye Örneklerinde Savaş Dönemleri Mâli Politikaları, Ankara Üniversitesi, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara 2005.

¹⁰⁰ 33 numaralı belge.

Tablo 4: Defterimizdeki verâset davalarındaki vârislerin hisselerine örnekler.

S. 3; D.7 ¹⁰¹	Müteveffâ Ebubekir bin Yusuf'un vârisleri		
Yakınlığı	Kızı	Kız Kardeşi	Erkek Kardeşi
İsimleri	Hûriye	Zînet	İsmail
Miktârı	3 Sehm	1 Sehm	2 Sehm
6 Sehm			

S. 3; D.4	Müteveffâ Yusuf bin Şakir'in vârisleri		
Yakınlığı	Eşi	Kızı	Kızı
İsimleri	Kezban	Hanife	Hatice
Miktârı	6 Sehm	21 Sehm	21 Sehm
48 Sehm			

S. 4; D.6	Müteveffâ Mustafa Efendi ibn Şerif bin Hasan'ın vârisleri		
Yakınlığı	Eşi	Kızı	Erkek Kardeşi
İsimleri	Fatıma	Zehra	Hüseyin
Miktârı	3 Sehm	12 Sehm	9 Sehm
24 Sehm			

¹⁰¹ S:Sicil defterinin orjinal sayfa numarası, D:Defterdeki sıraya göre verdiğimiz belge numarası.

S. 4; D.7	Müteveffâ Halid Efendi ibn Ahmed'in vârisleri				
Yakınlığı	Eşi	Kızı	Kızı	Kızı	Oğlu
İsimleri	Nimet	Hatice	Rabia	Memnune	Mustafa Fehmi
Miktârı	5 Sehm	7 Sehm	7 Sehm	7 Sehm	14 Sehm
40 Sehm					

S. 4; D.7	Müteveffâ Halid Efendi ibn Ahmed'in vârisleri				
Yakınlığı	Eşi	Kızı	Kızı	Kızı	Oğlu
İsimleri	Nimet	Hatice	Rabia	Memnune	Mustafa Fehmi
Miktârı	5 Sehm	7 Sehm	7 Sehm	7 Sehm	14 Sehm
40 Sehm					

S. 5; D.8	Müteveffâ Şükrü bin Arif'in vârisleri			
Yakınlığı	Eşi	Kızı	Ancası	Ancası
İsimleri	Firdevs	Memnune	Edhem	Rıza
Miktârı	2 Sehm	8 Sehm	3 Sehm	3 Sehm
16 Sehm				

S. 6; D.12	Müteveffâ Ahmed Mevlüt Efendi ibn Yusuf'un vârisleri	
Yakınlığı	Eşi	Kızı
İsimleri	Firdevs	Hatice
Miktârı		
8 Sehm	1 Sehm	7 Sehm
17447 Kuruş	(2180 Kuruş 36 Para)	(15266 kuruş 14 Para)
10 Para		

S. 6; D.13	Müteveffâ Dilâverzâde Hacı Edhem Efendi bin Emin'in vârisleri ¹⁰²			
Yakınlığı	Eşi	Kız Kardeşi Firdevs'in Kızları		Amca Oğlu
İsimleri	Hava	İsmet	Münîre	Ömer
Miktârı				
12 Sehm	3 Sehm	2 Sehm	2 Sehm	5 Sehm

S. 7; D.16	Müteveffiye Sündüs Hatun (Osman bin Abdullah'ın kızı)'nın vârisleri		
Yakınlığı	Kocası	Kızı	Kızı
İsimleri	Dursun	Müşfika	Fatıma
Miktârı			
24 Sehm	6 Sehm	9 Sehm	9 Sehm
(1851 Kuruş)	(462 Kuruş 30 Para)	(694 Kuruş 5 Para)	(694 Kuruş 5 Para)

¹⁰² Bu davada iki miras paylaşımı yapıldığı görülmektedir. Birinci hesaplamada Hacı Edhem'in terakesinden; hanımı Havva 3 sehm, kız kardeşi Firdevs 6 sehm ve amcaoğlu Ömer 3 sehm almıştır. Daha sonra kız kardeş Firdevs hanım da vefat ettiğinden dolayı, ona düşen pay da paylaşmıştır. Amcaoğlu Ömer bu paylaşım vesilesiyle 2 sehm daha almaya hak kazanmıştır.

S. 10; D.24	Müteveffâ Mustafa bin Tahir bin Şerif'in vârisleri
Yakınlığı	Erkek Kardeşi (öz)
İsimleri	Hafız Mehmed Efendi
Miktârı	Tamamı

S. 10; D.27	Müteveffâ Kadir bin Aziz'in vârisleri	
Yakınlığı	Annesi	Erkek Kardeşi
İsimleri	İzzet Hatun	Şükrü
Miktârı	1 Sehm	2 Sehm
3 Sehm		

S. 12; D.32	Müteveffâ Mehmed Tevfik Efendi ibn Mehmed'in vârisleri			
Yakınlığı	Eşi	Oğlu	Kızı	Kızı
İsimleri	Vesile	İsmail Hakkı	Nimet	Memnune
Miktârı	4 Sehm	14 Sehm	7 Sehm	7 Sehm
32 Sehm				

S. 12; D.33	Müteveffiye Zelîfe bint-i Ahmed bin Abdullah'ın vârisleri		
Yakınlığı	Annesi	Oğlu	Kızı
İsimleri	Fatıma	Musa Kazım	Fahriye
Miktârı	3 Sehm	10 Sehm	5 Sehm
18 Sehm			

S. 24; D.71	Müteveffâ Yusuf Cemil Efendi ibn İbrahim'in vârisleri			
Yakınlığı	Eşi	Oğlu	Kızları (Aişe'den)	Oğulları (Aişe'den)
İsimleri	Cemile	Vehbi	Şefika (7 sehm) Sâime (7 sehm) Fâika (7 sehm) Nâime (7 sehm)	Mehmed (14 sehm) Ali (14 sehm) Mustafa (14 sehm)
Miktârı	12 Sehm	14 Sehm	28 Sehm	56 Sehm
96 Sehm				

B. Aile Hukuku

Aile hukuku, ailenin kuruluş öncesi aşamalarını, kuruluşunu, kurulduktan sonra işleyişini ve son bulması halinde buna bağlı hükümleri, bir başka ifadeyle evlenme ve boşanma konularını inceleyen hukuk dalıdır.

Aile Hukukuyla ilgili defterimizde; mehir ve nafaka ile ilgili 10 dava, talakla ilgili 3 dava ve nikâhla ilgili 1 dava olmak üzere toplam 14 dava bulunmaktadır. Burada Aile Hukukunu ayrıntılı olarak işlemeyip; Aile Hukukunun temel esaslarını vererek, defterimizdeki davalar merkezinde anlatmaya çalışacağız.

1. Nikâh

Sözlükte birleştirme, bir araya getirme; evlenme, evlilik; cinsel ilişki" gibi anlamlara gelen nikâh kelimesi fıkıh terminolojisinde, şer'an aranan şartlar çerçevesinde aralarında evlenme engeli bulunmayan bir erkekle bir kadının hayatlarını geçici olmaksızın birleştirmelerini sağlayan akdi ve bu yolla eşler arasında meydana gelen evlilik ilişkisini ifade eder.¹⁰³

Nikâhın iki rüknü vardır. Bunlar îcâb ve kabuldür. Îcâb, bir akdi kurmak için taraflardan birinin akit yapma teklifi; kabul ise diğer tarafın o teklife olumlu olarak verdiği cevaptır.¹⁰⁴

Nikâh akdinin kurulması ile ilgili birtakım şartlar vardır. Bunlar: in'ikad, sıhhat (cevaz), nefaz ve lüzum şartları olmak üzere dört gruba ayırır. İn'ikad ve sıhhat şartları konusunda

¹⁰³ Fahrettin Atar, "Nikâh", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2007, XXXIII, s. 112.

¹⁰⁴ Saffet Köse, *İslam Hukuku El Kitabı*, (Editör: Talip Türcan), Grafiker Yay., Ankara 2013, 2. Baskı, s. 287-288.

fıkıh eserlerinde bazı farklılıklar bulunmakla birlikte genellikle ehliyet, meclis birliği, evliliğin kuruluşunun şarta bağlanmaması ve üzerinde ittifak edilen evlenme engelinin bulunmaması in'ikad, şahitler ve hakkında ihtilaf edilen evlenme engelinin bulunmaması sıhhat şartları arasında zikredilir. Tarafların veya velilerinin rızasının alınmasının gerekli olduğu hallerde bu rızanın alınması nefaz şartı, bazı durumlarda evliliğin bağlayıcı sayılması için aranan şartlar, lüzum şartıdır. Fakihlerin büyük çoğunluğuna göre mehir nikâh akdinin rüknü veya sıhhat şartı değil nafaka gibi evliliğin hükümlerindedir.¹⁰⁵

Nikâhla ilgili günümüzde değinilmesi gereken en önemli konu “**İmam Nikâhı**” konusudur. Aile hukuku işleri, aynı zamanda genel ahlak ve kamu düzeni ile ilgili olduğu için, hukuk düzeni, aile kurumunun oluşumunu mümkün mertebe kontrol altında tutmaya özen göstermiştir. Herkesin birbirini tanıması ve evlilik akdinin sonuçlarının meydana gelmesi, toplumun veya geleneğin garantisiyle sağlandığı toplumlarda, şahit ve ilan, ayrıca bir tescil şartına bağlı kalmaksızın yeterli görülmüştür. Ancak zamanla toplumsal değişimin sonucu ve gereği olarak, evlilik akdinin yazılı olarak tesciline gerek duyulmaya başlanmış ve evlenme akdinin kamu otoritesinin yetkili kıldığı bir memur önünde yapılması öngörülmüştür.

Her ne kadar aile hukuku, inanç ve geleneklerle sıkı sıkıya irtibatlı ise de; burada nikâh akdinin tanım ve şartlarına ilişkin verdiğimiz kısa bilgiden de anlaşılacağı üzere İslam Hukukunda “*imam nikâhı*” veya “*dini nikâh*” diye bir kavram yoktur. Yine nikâh akdinin unsurları ve şartları arasında, nikâhın imam tarafından kıyılması diye de bir şey yoktur. Günümüzde dini bir zaruret olarak kabul edilen bu uygulama, Osmanlı Devletinde nikâhların tescil işinin kadı kontrolündeki imamlara bırakılmasının bozularak günümüze taşınmasından ibarettir. O zaman devlet tarafından gerek vatandaşa kolaylık sağlama gerekse kadınlara yardım ve iş yüklerini hafifletmek amacıyla kadıların bilgisi ve izni dâhilinde devreye sokulan imamlar, nikâh akdine nezâret ediyorlar, kendi huzurlarında akdedilen nikâhı bir tutanakla kadınlara gönderiyorlardı. Bu surette nikâh akitleri kayıt altına alınmış oluyordu. Bu işte imamların görev almış olmaları, onların imamlık niteliği ile ilgili olmaktan ziyade, her mahallede bir imamın bulunması ve bu işle onların görevlendirilmesi sayesinde halka kolaylık sağlanmış olma düşüncesi ve amacıyla ilgilidir.¹⁰⁶

Defterimizde kadının nikâh akdini tescil ettiği sadece bir kayıt vardır. Buradan hareketle incelediğimiz dönemde nikâhları daha çok imamların kıyarak, tescil ettiğini söyleyebiliriz. Defterimizde geçen kayıta; Ermeni asıllı (mühtedî) Hâdiye Hatun asıl dini Hıristiyanlığa geçmesi (irtidât etmesi) sebebiyle nikâhlarının fesh olduğunu söylemiş ve tekrar mehir belirlenerek yeni bir nikâh akdi tescil edilmiştir. “...*bâliğa ve el-yevm yirmi yaşımı mütecâvize olarak rüşdümde bulûğuma munzame olup nasrâniye olduğum halde bin*

¹⁰⁵ Fahrettin Atar, “Nikâh”, s. 114.

¹⁰⁶ Yunus Apaydın, “Nikâh Akdinin Mahiyeti ve İmam Nikahı Uygulaması”, *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 9, 2000, s. 374-375.

üç yüz otuz bir sene biz tarafından dîn-i nasrâniyeden teberri ve ihtidâ edüp dîn-i İslamı kabul ve ismimde Hâdiye tesmiye olunduktan sonra iki bin bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle mahzar-ı şuhûdda nefsimi iş bu hâzır mûmâ ileyh Rüşdü Efendi'ye tezvîc ve tenkîh ve mûmâ ileyh Rüşdü Efendi dahi ber vech-i muharrer tezevvücü kabul ve dört sene kadar bir müddet dahi izdivâc mu'amelesiyle zevce-i menkuhe-i medhûl bihâsı iken ben bu kere tekrar kendi arzumu dîn-i aslıma rucû' etmekliğim sebebiyle nesh-i 'acil ile fi'l-hâl nikahımız mensûh olmağla ve bu kere yine dîn-i aslımla olarak hüsn-ü rızâ ve tayyib-i ihtiyârîmle mahzar-ı şuhûdda bu defa elli adet Osmanlı Lirası mehr tesmiyesiyle zevc-i evvel mûmâ ileyh Rüşdü Efendi'ye nefsimi tezvîc ve tecdîd-i nikah etmiş olduğumdan deyü icâb ve zevc-i mûmâ ileyh Rüşdü Efendi dahi kezâlik meblağ-ı mezkûr elli adet lira-yı Osmanî mihr-i müeccel-i müsemmâ ile meclis-i nikahda 'inde's-şuhûd tekrar tezevvüc ve tenkîh ve kabul ettim dediğini katib mûmâ ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve maan meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le meclis-i şer'e gelüp 'ala vukû'a inhâ ve takrîr etmeğin gibbe't-tenfiz ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu..."¹⁰⁷

2. Nikâhın Taraflara Getirdiği Hak ve Yükümlülükler

Nikâh akdinin taraflara yüklediği bir takım vazife ve haklar vardır. Bunların bir kısmı ahlâki, bir kısmı da hukukîdir. Burada daha çok mâlî hukukî yönü ağır basan mehir ve nafaka üzerinde durulacaktır.

a) Mehir

Mehir, evlenecek olan erkeğin eşine verdiği veya taahhüt ettiği para yahut maldır. Mehir nikâh akdi esnasında konuşulmasa, hatta verilemeyeceği şart koşulsa bile kadın evlilikle mehire hak kazanır. Mehir kadının malıdır ve eşi razı olmadıkça kocasının onda bir tasarrufu söz konusu olamaz.¹⁰⁸ Mehrin üst sınırı için bir sınırlama getirilmemiştir. Bu konuda Allah Teâla "Onlardan birisine yüklerle mehir vermiş olsanız bile, içinden bir şey almayınız."¹⁰⁹ buyurmaktadır.

İslam hukukunda nikâh kıyılması esnasında genelde taraflar kadına ödenecek mehrin miktarı ve ödeme şekli hususunda anlaşılır. Bu anlaşma nikâh akdinin yazı ile tesbit edildiği durumlarda nikâh belgesinde de yer alır. Defterimizdeki 126 numaralı kayıt buna örnektir.

Mehir; taraflar arasında karşılıklı belirlenip belirlenmemesine göre mehr-i müsemmâ ve mehr-i misl olarak ikiye ayrılır. Mehr-i müsemmâ da mehrin ödeme zamanına göre mehr-i mu'accel ve mehr-i müeccel olarak ikiye ayrılır.

¹⁰⁷ 126 numaralı belge.

¹⁰⁸ Saffet Köse, a.g.e., s. 317.

¹⁰⁹ Kur'an-ı Kerim, Nîsa Suresi 20. Ayet.

(1) Mehr-i Müsemma

Bu, nikâh akdi sırasında veya daha sonra eşlerin karşılıklı rıza ile belirledikleri mehirdir. Mehr-i müsemma da ödeme zamanına göre ikiye ayrılır.

(a) Mehr-i Mu'accel

Eşlerin karşılıklı rıza ile belirledikleri mehir, nikâh akdi sırasında ödenebileceği gibi, sonraki bir tarihte de ödenebilir. Nikâh akdi sırasında peşin ödenen mehre, mehr-i mu'accel denir.

(b) Mehr-i Mü'eccel

Evlendikten belli bir süre sonra ödenecek olan mehirdir. Bu süre 5 yıl 10 yıl veya kocanın ölümü halinde şeklinde olabilir. Onun için buna ertelenmiş, te'cîl edilmiş anlamında mehr-i müeccel denir. Bu mehir boşama ve eşlerden birisinin ölümü halinde peşine dönüşür.

(2) Mehr-i Misl

Nikâh akdi esnasında mehrin belirlenmemesi halinde kadın, emsallerine takdir edilen mehri alır. Ayrıca mehrin ne olduğu hususunda karı koca ihtilaf eder ve her iki taraf da iddiasını isbat edemezse mehr-i misl gerekir. Mehir zikredilmediği halde koca vefat ederse, karısı mehr-i mislini terekeden alır. Kadın vefat ederse vârisleri kocadan mehri misli talep edebilirler.¹¹⁰

Defterimizin 1 numaralı belgesine göre; Kamil Efendi bin Şemsettin şahitler huzurunda Hatice Hatunu boşar. Hatice Hatun ise Kamil Efendi'den mehr-i mu'accel olarak; bin beş yüz kuruş kıymetinde üç beş birlik Osmanlı altını ve yine beher arşûn otuzdan cem'an altıyüz kuruşun kıymetinde yirmi arşın stalyon ve yine beher arşuni on dokuz kuruş kıymetinde cem'an iki yüz altmış altı kuruş kıymetinde on dört arşın Avrupa karı ipekli çarşaflık kumaş ve yine altıyüz kuruşun kıymetinde pembe renkli ipekli dikilmiş kutn elbisesi ve yine yüz yirmi kuruş kıymetinde üç parçadan ibaret bir kat hamam takımı Bursa havlusu ve üçbin yüz otuz kuruşluk eşya belirlendiğini ve ayrıca mehr-i müeccel olarak 1051 kuruş talep eder. Kamil Efendi ise mehr-i mu'accel olarak herhangi bir şeyin belirlenmediğini, mehr-i müeccel olarak ise 151 kuruş belirlendiğini ifade eder. Hatice Hatun mehr-i müeccelini şahitleri vasıtasıyla isbat eder. Fakat mehr-i mu'accel tesmiyesine şahit bulamaz. Kamil Efendi de mehr-i mu'accel tesmiye edilmediğine dair teklif edilen yemini yerine getirince, Kadı sadece mehr-i müeccelin (1051 Kuruş) Hatice Hatun'a verilmesine karar verir.

Defterimizin 16 numaralı belgesine göre; önceki evliliğinden iki kızı olan Sündüs Hatun, Dursun Efendi ile evlenir. Bir süre sonra Sündüs Hatun vefat eder ve mirası paylaşılır. Fakat iki kızı Müşfika ve Fatıma mahkemeye başvurarak annesinin hayatta iken Dursun Efendi'den mehr-i müeccelini almadığını ve bu mehr-i müeccelden hisselerini talep

¹¹⁰ Saffet Köse, a.g.e., s. 320-321.

etmişlerdir. Kadı da vefat eden Sündüs Hatun'un mehrini mirasa dâhil edip, kızlarının hisselerinin verilmesi yönünde karar vermiştir.

Defterimizin 65 numaralı belgesine göre; Ahmet bin İsmail vefat etmiştir. Mirasa konu olacak eşi Behice Hatun'dan başka yakını yoktur. Eşi Behice Hatunun mirasın 1/4'ünü alacağı, mirasın diğer 3/4 'ünün ise Beytü'l-Mâl'a kalacağı belli olunca, Behice Hatun eşinin terekesinden hayatta iken eşinden alamadığı mehri müeccelini talep eder. Kadı da şahitlerle durumun tesbitinden sonra Behice Hatun'un mehr-i müecceli olan iki bin yedi yüz elli bir kuruşun kendisine verilmesi yönünde karar verir.

b) Nafaka

Sözlükte nafaka kelimesi "harcamak, tüketmek" anlamındaki infâk masdarından türetilmiş olup "azık, ihtiyaçların karşılanması maksadıyla harcanan para vb. maddî değerler" mânasına gelir. Nafakanın terim anlamı, "hayatiyetin ve yararlanmanın devamlılığını sağlamak için yapılması zorunlu olan harcamalar" şeklinde ifade edilebilir.

(1) Evlilik (Zevciyyet) Nafakası

Nafaka yükümlülüğü evlilik akdinin hukukî sonuçlarından biridir. Evlilik süresince bu yükümlülük devam eder; Nafaka borçlusu olan koca, karısının normal şekilde hayatını devam ettirebilmesi için gerekli olan yiyecek, içecek ve diğer ihtiyaç maddelerini temin etmek, yazlık kışlık ayırımına dikkat ederek giyim ihtiyacını karşılamak, sosyal durumuyla mütenasip dayalı döşeli bir mesken temin etmek zorundadır. Bu hususlarda eşlerin malî durumu ve çevrenin örf ve âdeti dikkate alınır.

Kur'an-ı Kerimde; "*Emzirmeyi tamamlamak isteyenler için - anneler çocuklarını iki tam yıl emzirirler. Onların (annelerin) yiyeceği, giyeceği, örf'e uygun olarak babaya aittir.*"¹¹¹ buyurulmaktadır.

Koca, karısının nafakasını ödemez veya eksik öderse kadın yargı yoluna başvurabilir; bu durumda hâkim tarafların malî ve sosyal durumlarını dikkate alarak nafakanın miktarını tayin eder. Kocanın mahkemeye celbi mümkün değilse eşinin nafaka talebi kocanın gıyabında dinlenir ve dava neticeye bağlanır.¹¹²

(2) İddet Nafakası

Sözlükte "saymak, sayılan şeyin miktarı, adet" anlamına gelen iddet kelimesi İslam hukukunda, evliliğin herhangi bir sebeple sona ermesi durumunda kadının yeni bir evlilik yapabilmek için beklemek zorunda olduğu süreyi ifade eder.¹¹³

İddet nafakası ise; boşanan kadının nafaka hakkının iddeti boyunca devam etmesi demektir. Yani kadının geçimi, bir başkasıyla evlenemediği bu süre içerisinde boşandığı kocasına ait oluyordu.

¹¹¹ Kur'an-ı Kerim, Bakara Suresi 233. Ayet.

¹¹² Celal Erbay, "Nafaka", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2006, XXXII, s. 282.

¹¹³ Halil İbrahim Acar, "İddet", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2000, XXI, s. 466.

İddetin süresi kadının hamile olup olmamasına göre değişir. Hamile olamayan kadın için iddet süresi olan dört ay on gündür. *“İçinizden ölenlerin geride bıraktıkları eşleri, kendi kendilerine dört ay on gün (iddet) beklerler.”*¹¹⁴ Hamile kadının iddet süresi ise doğumla sona erer. Allah Teâla; *“Hamile olanların bekleme süresi ise, doğum yapımlarıyla sona erer. Kim Allah’a karşı gelmekten sakınırsa, Allah ona işinde bir kolaylık verir.”* ve *“Onları (iddetleri süresince) gücünüz nispetinde, oturduğunuz yerin bir bölümünde oturtun. Onları sıkıntıya sokmak için kendilerine zarar vermeye kalkışmayın. Eğer hamile iseler, doğum yapıncaya kadar nafakalarını verin. Sizin için (çocuğu) emzirirlerse (emzirme) ücretlerini de verin ve aranızda uygun bir şekilde anlaşın. Eğer anlaşamazsanız, çocuğu baba hesabına başka bir kadın emzirecektir.”* buyurmaktadır.¹¹⁵

(3) Hidâne Nafakası

Sözlükte "bir şeyi yanına almak, çocuğu kucağına almak ve beslemek" manasına gelen hidâne, İslam hukukunda küçüğün ve bu hükümde olan kimselerin gerektiği şekilde büyütülüp yetiştirilmesi, korunup gözetilmesi ve eğitilmesi amacıyla kanun koyucunun belli şahıslara tanıdığı hak, yetki ve sorumluluğu ifade eder. Bu hak ve sorumluluğu üstlenen kimseye hâdın (hâdine) denir.

Küçüğün velâyeti kural olarak babaya, hidânesi ise anneye aittir. Hidâne konusunda anneye öncelik tanınmasının temelinde, onun çocuğuna olan şefkatinin başkalarıyla kıyaslanamayacak bir nitelik taşıması ve fitraten çocuğun bakım ve terbiyesine ehliyetli olması yatar. Çocuğun mallarının idaresi, nafakasının temini, şahsına bağlı hakların kullanımı ve geleceğini ilgilendiren köklü kararların alınması şeklinde özetlenebilecek yetkiler (velâyet) babaya verilmiştir.

Hidâne; hidâne süresinin dolması ile sona erer. Doğumla başlayan hidâne süresi kural olarak çocuğun başkalarının hizmet ve himayesine ihtiyaç duymayacağı yeme içme ve giyinme gibi şahsi ihtiyaçlarını bizzat kendisinin görebileceği çağa kadar devam eder.¹¹⁶

Eşlerin ayrılması durumunda çocuğun bakımı, yetiştirilmesi görevi anneye verilmesi durumunda anne, bu süre içerisinde babadan hidâne ücreti talep edebilir. Bu, emzirme ücretinden ayrıdır.¹¹⁷

Anne boşanmadan sonra çocuğu emziriyorsa ayrıca kendisine emzirme ücreti de verilir. Kur’an-ı Kerimde Allah Teâla bu konu ile ilgili; *“Sizin için (çocuğu) emzirirlerse (emzirme) ücretlerini de verin ve aranızda uygun bir şekilde anlaşın. Eğer anlaşamazsanız, çocuğu baba hesabına başka bir kadın emzirecektir.”*¹¹⁸ buyurmaktadır.

¹¹⁴ Kur’an-ı Kerim, Bakara Suresi 234.

¹¹⁵ Kur’an-ı Kerim, Talak Suresi 4; 6.

¹¹⁶ Ali Bardakoğlu, “Hidâne”, *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 1998, XVII, s. 467-471.

¹¹⁷ Abdurrahman Cezîri, *Dört Mezhebe Göre İslam Fıkhı*, Çağrı Yayınları, 6. Cilt, 2. baskı, İstanbul 1994. s. 2847-2848.

¹¹⁸ Kur’an-ı Kerim, Talak Suresi 6.

Defterimizde bu durum nafaka talebiyle değil, günümüzdeki velâyet davası şeklinde karşımıza çıkmaktadır. 46 numaralı davada, annesi vefat eden Celâlettin, bakımında bulunulması için anneannesi Vesile Hatun'a verilir. Yedi yaşını doldurduğunda babası Hürrem Ağa oğlunun hidâne hakkının düştüğünü belirterek kendisine teslim edilmesini ister. Kadı da buna uygun karar verir.

(4) Eytâm Sandığından Alınan Nafaka (Kisve-beha)

Anne veya babasını kaybeden bir yetime mahkemece tayin edilen vasî, Eytam Sandığı'na başvurarak yetimin zorunlu giderleri için günün şartlarına göre "nafaka ve kisve beha" adı altında belirli bir para istemektedir. Bu para, mahkemece bilirkişi (ehl-i vukûf) tayin ederek kişinin sosyal ve ekonomik durumuna ve günün şartlarına göre günlük veya aylık şeklinde takdir ediliyordu. Takdir edilen para, eytam müdürüne bildiriliyordu. Aynı zamanda yetimin sandıktaki özel defterine de kaydediliyordu. Takdir edilen para her ayın sonunda yetimin vasîsine makbuz karşılığında teslim ediliyordu.¹¹⁹

Defterimizde bu konuya örnek verecek olursak; 68. belgede zikredilen, yetim olan Hüseyin ve Feride'ye vasî olarak İshak Efendi tayin olur. İshak Efendi ise bunların çeşitli ihtiyaçları için Eytam Sandığından bir ücret bağlanmasını talep eder. Netice itibariyle her birine günlük 25 kuruştan 50 kuruş bağlanmasına ve bu paraları harcama konusunda İshak Efendi'ye izin verilmesine karar verilir.

3. Talak (Boşanma)

Sözlükte “serbest kalmak / serbest bırakmak, bağından kurtulmak / bağını çözmek” anlamındaki talâk kelimesi fıkıh terimi olarak belli lafızlarla nikâh akdinin bozulmasını ifade eder. Talâk kocanın tek taraflı irade beyanı ile yapılmış olduğu boşamaları ifade ettiği gibi aynı zamanda karşılıklı anlaşarak yapılan boşamaları ve mahkemenin vermiş olduğu kararla eşlerin birbirinden ayrılmalarını da içine alır.¹²⁰

Buradan hareketle, boşanmayı üçe ayırmak gerekir. Bunlardan birincisi kocanın tek taraflı bir irade beyanı ile karısını boşamasıdır. Bu tür boşanmalarda herhangi bir boşanma sebebinin var olması gerekmediği gibi, meydana gelebilmesi için bir mahkeme kararına da gerek yoktur; kocanın «seni boşadım», «boş ol» gibi bu yöndeki iradesini belirleyen tek taraflı bir irade beyanı boşanmanın meydana gelebilmesi için yeterlidir.

İkinci tür boşanmada, karı kocanın anlaşarak ayrılmaları söz konusudur. Bu nevi boşanmada ayrılma talebi genellikle kadın tarafından gelir ve kadın belirli bir mal, ekseriyetle alacaklı olduğu mehir karşılığında kocasından kendisini boşamasını ister. Kocası bu teklifi kabul eder ve karısını boşarsa; boşanma gerçekleşmiş olur. Bu nevi boşanmaya «muhala'a» veya «hul'» adı verilir. Görüldüğü gibi bu boşanmada da bunu sağlayan kocanın irade beyanıdır. Burada ayrılma talebi kadından geldiği için, kadın boşanma ile kocanın yükleneceği büyük maddi külfetten (mehri ödemekten) kocasını kurtarmayı teklif etmekte

¹¹⁹ <https://www.tarihtarih.com/?Syf=26&Syz=351407> (24 Şubat 2017).

¹²⁰ Saffet Köse, a.g.e., s. 324-325.

ve bu yolla kocasını külfetsiz bir boşanmaya razı etmektedir. Burada koca buna razı olmazsa, kadının istemiş olması tek başına boşanma için yeterli değildir.

Hul' ile ilgili iki dava vardır. Bunlar 19 ve 101 numaralı davalardır. 19 numaralı dava şu şekildedir. "...zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olup meyânemizde hüsn-ü mu'âşeret kâbil olamadığından hüsn-ü rıza ve tayyib-i ihtiyarımla mehr-i müeccelim meblağ-ı mezkûr dört bin kuruş ile nafaka-i 'iddet-i mu'ayyenem ve müennes süknâm üzerine zevcim mezbûrdan muhâlefe-i şer'iyye-i sahîha ile hul' olduğumda ol dahi hul'-i mezkûru kabul edüp ol vechile zevcim mezbûru hukuk-ı zevciyyetden müte'allika kâffe-i da'avi ve 'âmme-i metâlibten ibrâyı 'âmm-ı sahih-i şer'-i ile ibrâ etmemle ol dahi beni hukûk-ı mezkûrenin ibrâyı meşrûh ile ibra etmekle yekdiğerimizden kat'-ı 'alâka eyledik dedikde zevc-i mezbûr Mukîm dahi mukirre-i mezbûreyi bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhâsında tasdik etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu."

Üçüncü tür boşanmada ise belirli sebeplerin varlığında, eşlerden birisi, umumiyetle kadın mahkemeye başvurmakta ve hâkimden boşanmayı talep etmektedir. Sebeplerin vârid olması durumunda hâkim, tarafların ayrılmalarına hükmetmekte ve bu hükümlerle boşanma gerçekleşmiş olmaktadır. Bu nevi boşanmalarda kocanın bunu istemiş olması şartı yoktur; boşanma kocanın veya eşlerin irade beyanlarıyla değil, hâkimin hükmüyle gerçekleşmektedir. İşte bu nevi boşanmaya «kazâî boşanma» veya «tefrîk» denmektedir.

Yalnız Hanefi mezhebini değil de, dört sünni mezhebi birlikte değerlendirirsek, İslam Hukuku'nda kazâî boşanma için başlıca dört sebebin söz konusu olduğunu görürüz. Bunlardan üçü özel, biri genel bir boşanma sebebidir. Defterimizde fena muamele ve geçimsizlikle ilgili örnek mevcuttur. Onun için sadece bunu açıklayacak diğerlerinin de ismini vereceğiz. Bunlar;

- a) Hastalık ve kusur
- b) Gaiblik-terk
- c) Nafakanın ödenmemesi

d) Fena muamele ve geçimsizlik: Bu genel boşanma sebebi Hanbeliler ve özellikle Malikiler tarafından kabul edilmiştir. Diğer iki mezhep bunu bir boşanma sebebi olarak kabul etmez. Kocasını tarafından fena muameleye ma'ruz kalan ve bundan zarar gören kadın, hâkime boşanmak için başvurduğunda, bu durumu isbat edebilirse, hâkim başkaca bir muameleye ihtiyaç olmaksızın boşanmaya hükmeder. Şayet isbat edemez, fena muamele sebebiyle boşanma talebinde ısrar ederse, hâkim öncelikle iki tarafın ailelerinden birer hakem seçer. Hakemler eşlerin aralarını ıslaha çalışır, muvaffak olamazlarsa ve kusur kocada ise, bâ'in talaka, kadında ise muhala'aya hükmederler. Hâkim de bu kararı uygular.¹²¹

1917 yılında yayınlanan Hukuk-ı Aile Kararnamesinde Hanbeli mezhebinin görüşü yer bulmuştur. Kararnamenin 130. maddesi şu şekildedir: "Zevceyn beyninde niza' ve şikâk

¹²¹ Mehmet Akif Aydın, "Osmanlı Hukukunda Kazâî Boşanma Tefrîk", *Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, Sayı 5, İstanbul 1986, s. 1-6.

zuhûr edip de tarafeynden biri hâkime müracaat ederse hâkim tarafeyn ailesinden birer hakem tayin eder. Bir veya iki taraf ailesinden hakem tayin olunacak kimse bulunamazsa veya bulunup da hakem olarak evsâfı haiz olmazsa hariçten münâsiplerini tayin eyler. Bu suretle teşekkül eden aile meclisi tarafeynin ifâdât ve müdâfaatını tedkik ile beyinlerini ıslaha çalışır. Kabil olmadığı surette kusur zevcede ise beyinlerini tefrîk eder. Ve zevcede ise mehrin tamamı veya bir kısmı üzerine muhala'a eyler. Hakemler ittifak edemezler ise hâkim evsaf-ı lâzımevi haiz diğer bir heyet-i hakemiyye veya tarafeyne karâbeti olmayan üçüncü bir hakem tayin eyler. Hakemlerin verecekleri hüküm kat'i ve na-kabil-i itirazdır".¹²²

Defterimizdeki 62. dava buna örnektir. Nafia Hatun geçimsizlik sebebiyle kocası Abbas Ağa'dan boşanmak ister. Abbas Ağa bu geçimsizliğin kayınvalidesinden kaynaklandığını ifade eder. Her iki taraftan hakem tayin edilir. Hakemler geçimsizliğin sebebinin her iki taraf olduğunu söyler. Boşanmaları yönünde fikir bildirir. Karar duruşmasına Abbas Ağa katılmaz. Nafia Hatun mehr, nafaka vb. bir hak talep etmez. Kadı da boşanmalarına karar verir.

4. Te'addüd-i Zevcât (Erkeğin Birden Fazla Eş ile Evlenmesi)

İslam Hukukunda, birden fazla 2, 3 nihayet 4 kadınla evlenmeye izin verilmiştir. Ancak bu izin, kadınlar arasında tam olarak adaleti sağlamaya bağlanmış, bir tek zevce ile yetinmenin, adalete en yakın ve en doğru yol olduğu belirtilmiştir. Adaleti yerine getiremeyeceğinden korkanın, tek kadınla yetinmesi emredilmiştir.

"Eğer, yetim kızlar (ile evlenip onlar) hakkında adaletsizlik etmekten korkarsanız, (onları değil), size helâl olan (başka) kadınlardan ikişer, üçer, dörder olmak üzere nikâhlayın. Eğer (o kadınlar arasında da) adaletli davranmayacağınızdan korkarsanız, o taktirde bir tane alın veya sahip olduğunuz (cariyeler) ile yetinin. Bu, adaletten ayrılmamanız için daha uygundur."¹²³, "Ne kadar uğraşırsanız uğraşın, kadınlar arasında adaleti yerine getiremezsiniz. Öyle ise (birine) büsbütün gönül verip ötekini (kocası hem var, hem yok) askıda kalmış kadın gibi bırakmayın. Eğer arayı düzeltir ve Allah'a karşı gelmekten sakınırsanız, şüphesiz Allah çok bağışlayıcı ve çok merhamet edicidir."¹²⁴

Defterimizde bu durumu sadece 61 ve 71. davada görmekteyiz. 61. davada; Muhabbet Hatun kocası Şükrü Efendi'nin başkasıyla evlendiğini, kendine bakmadığını, ayrı bir mesken istediğini belirtmiştir. 71. dava ise verâsetle ilgilidir.

Defterimizde çok eşliliğin görülmesi ile ilgili sadece iki belgenin olması da gösteriyor ki; her ne kadar erkeğin birden fazla eşle evlenmesi mümkün ise de toplumda bu durum yaygın değildir.

¹²² Orhan Çeker, "Hukuk-ı Aile Kararnamesi: Giriş ve Tarihçesi", Mehir, 1999, sayı:3, s. 21.

¹²³ Nisa Suresi 3. Ayet.

¹²⁴ Nisa Suresi 129. Ayetler.

1930'lu yıllarda Erzincan Valiliği yapan Ali Kemali Beğ 1932 tarihli Erzincan adlı kitabında Erzincan'da Te'addüdü Zevcât ile ilgili şu ifadelerde bulunuyor. *“Evlîya Çelebi'nin güzelliğini medhettiği Erzincan kadınları, kıskançtır da. Kıskançlıklarını kocalarına karşı büyük bir hassasiyetle ibrâz ederler. Bu hal teaddüdü zevcât adetin, başka yerlerde olduğu gibi, alabildiğine teessüs etmesine mani olmuştur. Birden ziyade kadınla evlenenler yok değildi. Fakat bu evlenmeler ancak birinci kadının rızası ile yahut büyük mühim mazeretler sebebi ile mümkün olabiliyordu. Bu mazeretler, kadının çocuk getirmemesi, kör olması, senelerce yatakta hasta yatması, ev idaresini bilmemesi... gibi şeylerdi. Bazı evler vardı ki misafiri, konuğu çok ve adama ihtiyacı o nisbette ziyade idi, işe adam bulmak icab ediyordu. Bu türlü evlerin sahipleri, yine ilk kadınlarının rızasını alarak, defaatle evleniyorlardı. İlk kadının çirkin olması, geçimsizlik yapması, hatta ahlaksız olması izdivaç rabitasına halel vermediği gibi, teaddüdü zevcata da vesile teşkil etmezdi. Evlilik rabitaları çok sağlam ve kavî idi.”*¹²⁵

C. Vasî ve Kayyım Tayini

Sözlükte “eklemek, bitişmek; birinden bir işi üzerine almasını istemek” anlamındaki vasy kökünden türeyen vesâyet, fıkhîta edâ ehliyeti bulunmayan veya eksik olanlarla ehliyeti sonradan kısıtlananların mallarını koruma ve işletme, onlar adına mallarında tasarrufta bulunma yetki ve sorumluluğunu yahut veli / hâkim tarafından bir kimseye bu yetki ve sorumluluğun verilmesini ifade eder.

Gayr-i mümeyyiz küçük ve akıl hastası gibi hukuken geçerli bir tasarrufta bulunma (edâ / fiil) ehliyeti hiç bulunmayanlarla mümeyyiz küçüklerin yahut akıl zayıflığı ve sefeh gibi sebeplerle kısıtlı olanların himayeleri ve haklarının korunması dinî ve insanî bir ödevdir. Bu sebeple onlar adına ihtiyaç duyulan belli tasarrufların yapılabilmesine (hukukî temsile) ihtiyaç vardır. Kural olarak bu kişilerin haklarını birinci derecede yakını ve velisi olan baba ve dede gözetir. Bundan dolayı onlara bu kişilerin şahıs ve malları üzerinde hayli geniş bir tasarruf yetkisi tanınmıştır. Eğer baba ve dede mevcut değilse bu kimselerin malları onların belirlediği veya kadı tarafından tayin edilen vasî tarafından idare edilir.

Baba ve dede tarafından belirlenen vasî “vasî-i muhtâr”, kadı tarafından tayin edilen de “vasî-i mansûb” adını alır.¹²⁶

Defterimizde Verâset davalarından sonra en fazla belge vesâyet ile ilgilidir. Bu da 135 belgeden 36 sına (%26,6) tekâbül etmektedir. Vasî tayin edilirken bazı kalıp ifadeler bulunmaktadır. Örnek olarak; *“...Medine-i Erzincan'ın Şıhlı Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Beşir oğlu Ali bin Burhan'ın sülbî sağîre oğulları Abdulkadir ve Burhan'ın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağîrân-ı mezbûrânın li-ebeveyn 'ammîleri oğlu karye-i mezkûre ahalisinden Abdullah Ağa bin Hacı Salih emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-ı vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü karye-i mezkûre hey'et-i*

¹²⁵ Ali Kemali, *Erzincan*, Resimli Ay Matbaası, 1932, s. 311.

¹²⁶ Ali Bardakoğlu, “Vesâyet”, *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2013, XLIII, s. 66.

ihtiyâriyesi taraflarında mu'tâ ve musaddak bir kıt'a 'ilm-ü haber münderecâtı ve zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi müslimûnun huzûr-ı şer'de 'ala tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyan olmağın mücebince sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değîn tesviye-i umûrlarına mezbûr Abdullah kîbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukta ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya teşehhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu."¹²⁷ verebiliriz.

Kayım tayini ifadesine gelince; Kayyım kelimesi sözlükte "bir işi yerine getiren, üstlenen kimse" anlamına gelir. Terim olarak "hâkim tarafından kısıtlı, gaip vb. kişiler adına hukuki tasarrufta bulunmak üzere tayin edilen kimse" şeklindeki geniş anlamı yanında vakıf mütevellisi" ve "camilerin temizlik işlerini yapan görevli" anlamında da kullanılmıştır. İslam hukukunda ehliyetsizlik veya eksik ehliyet sebebiyle kişinin kısıtlanması durumunda hukuki tasarrufları veli, vasî veya kayyım vasıtasıyla denetim altına alınır. Ayrıca vekil bırakmadan ortadan kaybolan ve hayatta olup olmadığı bilinmeyen kişinin hukukî işleri yahut vasî bırakmadan ölenin vasiyetlerini yerine getirmek için hâkim kayyım tayin eder.¹²⁸

Defterimizde kayyım tayini ile ilgili 5 belge bulunmaktadır. Bu belgelerde kayıp kişilerin mallarını idare etmek için kayyım nasb ve tayin olduğu geçmektedir. Buna örnek olarak; "...Medine-i Erzincan'ın Çölhasa Karyesi ahalisinden ve bidâyet-i harbde Kafkas cephesine sevk olunan seksen altıncı alay ikinci tabur efrâdından iken Sarıkamış Muharebesinde gaybûbet eden Niyaz oğlu Salih bin Ömer'in hali tebeyyün edinceye değîn emvâlini ahz ve kabza ve hukukunu muhafazaya bir kayyım nasbı ehem ve elzem olup mefkûd-u mezbûrun eniştesi karye-i mezkûre ahalisinden Hacı oğlu İshak Bey ibn Abdurrahman emânetle ma'rûf istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-u vesâyet 'uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'tâ ve musaddak bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve karye-i mezkûre ahalisinden Mehmed Efendi ibn Kahraman ve Zahit Ağa bin Mustafa nâm-ı kimesnelerin huzûr-u şer'de 'ala tarîki's-şehâde ihbârlarıyla le-de's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince mefkûd-u mezbûr Salih'in hali tebeyyün edinceye değîn bi'l-cümle emvâlini ahz ve kabz ve hıfza mezbûr İshak Bey kîbel-i şer'-i şerîfden kayyım nasb ve ta'yîn olundukda olduğı ber vech-i muharrer hizmet-i mezkûreyi kabul ve merâsimini icrâya kemâ yenbeği ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu."'¹²⁹ verilebilir.

D. Vakıflar ve Önemi

Sözlükte "durmak; durdurmak, alıkoymak" anlamındaki vakıf (vakf) kelimesi terim olarak "bir malın mâliki tarafından dinî, içtimaî ve hayrî bir gayeye ebediyen tahsîsi" şeklinde özetlenebilecek, hukukî bir işlemle kurulan ve İslâm medeniyetinin önemli unsurlarından birini teşkil eden hayır müessesesini ifade eder.

¹²⁷ 20 numaralı belge.

¹²⁸ İsmail Özmel, "Kayyım", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2002, XXV, s. 107.

¹²⁹ 53 numaralı belge.

Bir vakfın nasıl yönetilip işletileceği, vakfedilen maldan kimlerin hangi esas ve ölçüler içinde yararlanacağı vakfedenin iradesiyle belirlenir. Vakfedenin bu konudaki beyan ve şartlarını içeren, vakfın âdeta tüzüğü niteliğindeki yazılı belgeye “vakfiyye” adı verilmektedir. Vakfiyede yer alıp vakfın kuruluş ve meşrûiyet esaslarına aykırı olmayan şartlara bir zaruret bulunmadıkça uyulması gerekir. Fıkıhta bu şartların önemi ve bağlayıcılığı, “Vâkıfın şartı şâri’in nassı gibidir” kaidesiyle ifade edilmiştir. Vakfedilen mal kamu malı statüsündedir ve satılamaz, hibe edilemez, hiçbir şekilde temellük edilemez. Vakıf mallarının işletilmesi ve kiraya verilmesi vakfiyedeki şartlara göre ve rayiç bedelle yapılır. ¹³⁰

Vakıfla ilgili defterimizde geçen kavramlardan biri de tevliyet kavramıdır. Tevliyet; vakıf işlerine bakma görevine denmektedir. Vakıf işlerine bakacak kişiye bir berat verilir, bu beratla da *Tevliyet Beratı* denirdi. ¹³¹

Allah yolunda mal harcamak, iyilik yapmada yardımlaşmak, hayır yapmakta yarışmak ve sadaka-i câriye kavramları vakıfların kurulmasının temel sâikleri olmuştur. Onun için müslümanlar yalnızca cami ve medrese yapımıyla sınırlı kalmamış, toplumun her türlü ihtiyacına cevap verecek şekilde vakıflar kurmuşlardır. Vakfedilen mescid ve camiler, mektep ve medreseler, imaretler, tekke, kütüphaneler, misafirhaneler, hastahaneler, çeşmeler ve sebiller, hamamlar, yollar ve köprüler, kervan-saraylar vb. eserler buna örnektir.

Vakıflar adeta birer sigorta teşkilatı gibi hizmet görüyorlardı. Bunların verdiği hizmetlerden bir kaçını zikredersek, vakıfların toplumdaki önemi hakkında daha net bir bilgiye sahip oluruz. Bu hizmetlerden bir kaç; fakirlere, dullara, öksüzlere, borçlulara para yardımı yapmak; öğrencilere elbise ve yemek vermek, evlenecek kızlara cehiz hazırlamak, çalışamayacak derecede yaşlanan kayıkcı ve hamalların bakımını yapmak, oyuncağı olmayan çocuklara oyuncak temini vb. gibi çok farklı ihtiyaçlara cevap veren vakıflar bulunmaktaydı. ¹³²

Defterimizde vakıflarla ilgili 3 belge bulunmaktadır. Bu belgelerde mahkemeye başvuran vakıf işlerini yürüten kişinin vefat ettiği ve vakıf işlerinin aksadığından bahsedilerek vakıf işleriyle alakalı kendisinin görev almak istediğini belirtmiştir. Kadı da bu minvalde karar vermiştir. “...vukû’-ı vefatına mebnî mütevelliyet-i mezkûre mehlûk ve mu’attal kaldığından ve ben dahi vâkıf-ı mûmâ ileyhın evlâd-ı zükûr ve meşrûtu’n-lehi bulunduğumdan kıbel-i şer’den vakf-ı mezkûre beni müteveli nasb ve ta’yîn olunmak matlubumdur dedikde takrîr-i meşrûh-ı vâkı’a mutâbık ve nefsü’l-emre muvâfık ve vâkıf-ı mûmâ ileyhın evlâd-ı zükûru ve meşrûtu’n-lehi olup emanetle ma’rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-u vakfi ru’yete ve tevliyet ‘uhdesinden gelmeğe kadir ve mu’temed idüğü mezkûr Karaağaç Mahallesi hey’eti ihtiyariyesinden mahtûm ve mu’tâ bir kıt’a ‘ilm-u

¹³⁰ Hacı Mehmet Günay, “Vakıf”, *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2012, XLII, s. 475-478.

¹³¹ Mehmet Zeki Pakalın, a.g.e., III. Cilt, s. 485.

¹³² Ziya Kazıcı, s. 294.

haber mefâdı ve livâ-i mezkûr evkaf müdürüyyetinin ol bâbındaki derkenârı ve zeyl-i zabtta muharreru'l-esâmi sikâtü müslimînin 'ala tarîki's-şehâde vuku' bulan ihbâr ve imzalarıyla zâhir ve mütehakkik olan mûmâ ileyh Hacı Hafız Süleyman Efendi kıbel-i şer'-i âlîden vakf-ı mezkûre mütevellî nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber vech-i muharrer tevliyet-i mezkûreyi kabul ve hizmeti lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve ilzâm etmeğın gıbbe't-tasdîki's-şer'î ma vaka'a bi'taleb ketb olundu.”¹³³

E. Gayr-i Müslimlerin Durumu

Kur'an-ı Kerim, yaratılışın gayesini Allah'a iman ve O'nun iradesine uygun yaşama şeklinde belirler ve "emanet" şeklinde nitelediği (*Şüphesiz biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar onu yüklenmek istemediler, ondan çekindiler. Onu insan yükledi. Çünkü o çok zalimdir, çok cahildir.*¹³⁴) bu beşeri sorumluluğu kabul veya redde bağlı olarak insanları inananlar ve inanmayanlar diye iki gruba ayırır. (*Eğer içinizden bir gurup benimle gönderilene inanır, bir gurup da inanmazsa, Allah aranızda hükmedinceye kadar bekleyin. O hâkimlerin en iyisidir.*¹³⁵) Bunun dışında İslamiyet insanlar arasında ırk, renk, dil ve ülke esasına dayalı başka herhangi bir fark gözetmez.

İslamiyet, kendi mensuplarının oluşturduğu bir toplumda bu inancı paylaşmayanların inanç hürriyetine, can ve mal güvenliğine sahip olarak yaşamalarına imkân tanımıştır. Gayr-i Müslimler de İslam devletinin siyasi hâkimiyetini kabul ederek çoğulcu bir hukukî yapı içinde tercih ettikleri hayat tarzını yaşama imkânına sahip olurlar.

Gayri müslimlerin İslâm devletinin tabiiyetine girmeleri zimmet akdiyle gerçekleşir. İnançla ilgisi bulunan bazı istisnalar dışında genel kural, müslümanlarla zimmîlerin aynı hak ve görevlere sahip olmalarıdır. Gayri Müslimlerin zimmet akdi sayesinde Müslümanlar gibi can ve mal güvenliğine sahiptirler. İnanç konusunda da İslam dini gayri müslimlere baskı yapılmasını yasaklamıştır. Âyin ve ibadet konusunda hürdürler. Gayri müslimler, bazı sınırlamalar dışında (Hicaz bölgesi) İslam ülkelerinde kural olarak Müslümanlarla eşit bir ikamet ve seyahat hürriyetine sahiptirler. Müslüman bir kişi ehl-i kitap olan bir kadınla evlenebilir.

Çalışma hürriyeti bakımından gayri müslimler için herhangi bir sınırlama söz konusu olmayıp iş ve ticaret hayatının her alanında faaliyet gösterebilirler. Fakat gayri müslimlerin devlet başkanını seçme ve bu göreve seçilme hakkına sahip değildirlere. Ordu kumandanlığı, valilik ve hâkimlik gibi görevlere getirilemezler.

İslam ülkesinde bulunan müslim veya gayri müslim, vatandaş veya yabancı bütün insanlar devletin yargı sistemine ve kanunlarına tabidir. Bununla birlikte İslam'ın gayri müslimlere tanıdığı inanç özgürlüğünün bir gereği olarak aile, şahıs, miras ve borçlar

¹³³ 5 numaralı belge.

¹³⁴ Kur'an-ı Kerim, Ahzab Suresi 72.

¹³⁵ Kur'an-ı Kerim, Araf Suresi 87.

hukuku gibi dini inançla yakından ilgili konularda kendilerine adli ve hukukî muhtâriyet tanınmıştır.

Gayri müslimler, aralarındaki hukuki ihtilafları kendi mahkemelerine götürme hakkına sahip oldukları gibi İslam mahkemelerinde de dava açabilirler. Taraflardan birinin müslüman olması halinde ise davaya bakmaya yetkili tek mercî İslâm mahkemesidir.

Gayri müslimlere hukuk davaları için tanınan adli ve hukuki muhtariyet, ceza davaları için söz konusu değildir. Bu bakımdan İslam ülkesinde suç sayılan bir fiili işlediklerinde kural olarak onlara da İslam ceza hukuku hükümleri uygulanır. Ancak kendilerine tanınan inanç hürriyeti gereği bu genel kuralın bazı istisnaları vardır. Mesela içki içtiklerinde had cezası uygulanmazsa da kamu düzenini ihlal etmeleri halinde ta'zir cezası verilir.¹³⁶

Gayri Müslimlerin birbirleri hakkındaki şahitlikleri dinlerine bakılmaksızın kabul edilir. Fakat bir gayri müslimin Müslüman hakkında şahitliği kabul edilmez. Fakat bazı Hanbeliler zaruret durumunda gayri müslimin şahitliğine başvurulabileceğini kabul etmişlerdir.¹³⁷

Çok uluslu bir devlet olan Osmanlı Devleti içerisinde farklı din, mezhep ve ırklar bulunmaktadır. İncelediğimiz defter kayıtları daha çok 1916-1919 arasını kap-samaktadır. Bu tarihlere en yakın olarak 1914 Yılı Resmi İstatistiklerine göre Müslüman, Rum ve Ermeni nüfuslarının oranları ise şu şekildedir.¹³⁸

Tablo 5: 1914 Yılı Erzincan Resmi Nüfus İstatistiği

	İcmal	Yekün		İslam		Ermeni		Rum		Protestan		Süryani	
		E	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	K
Erzincan	70.518	35.352	35.166	27.088	26.810	8.018	8.126	143	132	79	68	24	30
Pülümür	12.266	5.597	6.669	5.333	6.422	264	247						

¹³⁶ Ahmet Özel, “Gayri Müslim”, DİA, TDV Yayınları, İstanbul 1996, XIII, s. 418-424.

¹³⁷ H. Yunus Apaydın, “Şahit”, DİA, TDV Yayınları, İstanbul 2010, XXXVIII, s. 280-281.

¹³⁸ T.C. Genelkurmay Başkanlığı, Arşiv Belgeleriyle Ermeni Faaliyetleri 1914-1918, Genelkurmay ATASE ve Genelkurmay Denetleme Başkanlığı Yayınları, Ankara 2005, I, s. 629.

Refahiye	25.985	12.421	13.554	11.107	12.201	608	662	696	698				
Kuruçay	14.115	7.220	6.895	5.884	5.582	1.336	1.313						
Kemah	26.043	12.720	13.323	10.110	10.632	2.286	2.311	271	289				
Yekün	148.927	73.310	75.607	59.522	61.647	12.512	12.659	1.110	1.119	79	68	24	30

Defterimizde verâset konulu 3 adet gayri müslim davası bulunmaktadır. Dava başlangıcında müdde'inin nerede oturduğu hangi milletten olduğu ifade edilerek dava konusuna geçilmiştir. *"Medine-i Erzincan'ın Gerek Gerek Mahallesinde sâkine zât-ı tarif-i şer' ile mu'arrefe Teb'â-ı Devlet-i 'Aliyyenin Ermeni milletinden sahibe-i arzuhâl Yugaper Hatun veledet-i Makos Erzincan Livâ Mahkemesinde meclis-i şer'i şerif-i lâzimü'l-tevkîrde derûn-i arzuhâlde mezkûrül-ism olup kibel-i şer'den husûmeti re'y olunan..."*¹³⁹ diye başlamaktadır. Bu davaları kısaca özetlersek; 72 numaralı davada, Vahan Efendi babası Jamgoçyan Kigork'tan kalan malların vâris olarak kendine düştüğünü, oysa babasından kalan tarlanın şuan Dursun Ağa'nın tasarrufunda olduğunu söyler. Verâset iddiasını iki Müslümanın şahitliği ile isbat eder. Mahallenin imam ve muhtarı da şahitleri tezkiye eder. Kadı da tarlanın Vahan Efendi'ye teslim edilmesi yönünde karar verir.

86 numaralı davada; Makos kızı Yugaper Hatun amcası Mardiros Ağa'nın vefat ettiğini, ondan bir ev kaldığını ve ona zevi'l-erham cihetinden vârise olduğunu söyler. Evin ise şuan Mustafa Usta olduğunu ve kendisine teslim edilmesini ister. İki şahit (gayri müslim) getirir. Bu şahitler Rum Mahallesi ihtiyar heyetinden Nebayot Ağa ve Gıregor Ağa tarafından tezkiye edilir. Sonuçta evin Yugaper Hatun'a teslim edilmesine karar verilir.

120 numaralı davada ise; Pars Hatun dayıları Artil ve Uhannis'in vefat ettiğini, asabe cihetinden mirası hak eden kimse olmadığını ve zevi'l-erham cihetinden mirasın kendine kaldığını iddia etmiştir. İddiasını iki şahitle (gayri müslim) desteklemiştir. O şahitleri ise Rum Mahallesi ihtiyar heyetinden iki aza ve mahalle sakinlerinden iki kişi ile (hepsi gayri müslim) tezkiye etmiştir. Mahkeme de Artil ve Uhannis Efendilerin miraslarının Pars Hatun'a isabeti yönünde karar vermiştir.

Bu belgelerde dikkat çeken husus gayri müslimlerin verâsetle ilgili olarak şer'i mahkemelere başvurmaları ve gayri müslim şahit ve onları tezkiye eden kişilerin (gayri

¹³⁹ 86 numaralı belge.

müslim) verâset davasında kabul görmeleridir. Bu üç davada da kadı mahkemeye başvuran gayri müslim lehine karar vermiştir. Bu da gösteriyor ki gayri müslimler haklarını rahatça arayabiliyor ve kanun önünde eşitlik prensibine göre muamele görüyorlardı. Bu davalar haricinde başka bir davanın olmaması da müslüman ve gayri müslimler arasında münasebetlerin iyi olduğunu göstermektedir.

Belgelerden yine anlaşılıyor ki; Erzincan'da bulunan Rum Mahallesinde Ermeniler yaşamaktadır. Ayrıca Şeyh Çelebi, Gerek Gerek Mahallesi ve Yeni Mahallede de Ermeni aileler bulunmaktadır.

Belgelerde dikkat çeken bir diğer konu da; sicil kayıtlarında, Müslümanlar ve gayr-i müslimler için bazı farklı tabirlerin kullanılmasıdır. Bilindiği gibi soyadının kullanılmadığı o dönemlerde, insanlar baba ve dedelerinin isimleriyle birbirinden ayırt ediliyorlardı. Müslümanlar için “oğlu” manasına gelen “bin ve ibn” ile “kızı” manasına gelen “ibnet-i” ifadeleri kullanılırken, gayr-i müslimlerin oğulları için “Veled-i”, kızları için ise “veledet-i” kelimeleri kullanılmaktadır.

Farklı tabirlere bir diğer örnek de Müslümanların bulunduğu davalarda mahkeme için; meclis-i şer‘i şerîf-i enver tabiri kullanılırken gayri müslimler için mahkeme, meclis-i şer‘-i hatîr vâcibü’t-tevkîr tabiri ile ifade edilmiştir. Bu durum gayri müslimlerin her ne kadar vatandaş olarak kabul edilse bile onlara farklı vesilelerle devlet otoritesinin hatırlatılması gerektiği düşüncesiyle açıklanabilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM METNİN TRANSKRİPSİYONU

Bismillahi ya Fettâh

Kâdı Fevzi ve Bilal ve Tâhir ve Sabri Efendilerin zamanına aid sicilin hitâma resîde olmasıyla mezkûr sicilin 399 uncu sahifesinde muharrer otuz numaradan işbu sicile nakl ve bi tevfihi Teâlâ bed'e ve mübâ'et edilmiştir. Fî 9 Cemaziyelevvel sene 1334 fi 1 Mart sene 1332 (14 Mart 1916)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 1 - Numara 31 (1)

Konu : İ'âm-ı mehir ve nafaka.

Makarr-ı Livâ olan Erzincan Kasabasının Hafızlı Mahallesinde sâkine zâtı liva-i mezkûrun Cemaleddin Mahallesi ahâlisinden evkâf tahsildarı Abdurrahman Efendi ibn Muhyiddin ve Salıca Mahallesi ahâlisinden Beyzâde Mehmed Efendi ibn el-Hâc Rıza Bey ta'rifleriyle mu'arrefe sahibe-i arzuhâl Hatice Hatun ibnetehu Yusuf bin Ahmed ile halen zevc-i mutlakı olduğu iddia olunan liva-i mezkûrun Çeri Mahallesi ahâlisinden Kemahlı Kemal Emirzâde Kamil Efendi ibn Şemseddin beyninde mütekevvin nafaka ve mehr-i mu'accel da'vasına dair mukaddemâ livâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyyesinden 'aleyhine sâdır olup mûmâ ileyh Kamil Efendi tarafından hükmüne 'adem-i kanaatle istinâfen tedkiki istid'a edilen fi 2 Zilka'de sene 1333 (11 Eylül 1915) tarih ve yüz yetmiş numaralı i'âm-ı fetva hane-i âlîden bi't-tedkik derûn-ı i'lamı mezkûrda muharrer şahidetân-ı mezbûretânda zâtları ta'rif olduğuna ve bilâhare vefat ettiği gösterilen sağire-i mezbûre için takdîr olunan nafaka-ı maziye-i mezkûre müstedâne bulunduğu ta'aruz edilmediği ve nafaka-ı müterâkime-i mezkûrenin hesaplarında istikâmet-i gayr-i münfahim olduğu gibi müdde-i-i 'aleyh merkurda mehr-i mu'accel hakkındaki inkârı bi'l-istizâh esası tesmiyeye veya miktarına veya vasfına veyahut mu'accelât-ı mezkûrenin nezdinde bulunmadığına aidiyeti evvel emirde ta'yîn edilerek tarafeyn-i mütedâ'iyeyn mehr-i müsemânın mikdarında ihtilaf eyledikleri takdîrde hadisenin mesele-i ma'rûfesine tevffikan fasl ve hısmı ve vasfı tesmiyede ihtilafları suretinde mikdar-ı mu'accelin örfe ta'yinine muktezî ve esası tesmiyeyi veya mu'accelâtı müdde'â behanın nezdinde bulunduğunu münkir olduğu suretde müdde'iyeden beyyine talebiyle tebeyyün edecek hale göre fasl ve hısmı müstehtem (?) olduğu halde bu cihetler nazar-ı dikkate alınmamış ve takdîr-i sâliki mebhûstan fazla olarak mezbûre için nafaka takdîrinin vech-i gayrı zâhir bulunmuş olmakla icabı halin ifâsı zımnında menkûzan iade ve ol vechile müceddeden icra-yı muhâkemeleriçün tarafeyne tastîr ve tebliğ kılınan da'vetiye varakalarında mu'ayyen günde mu'arrefetü'z-zât müdde'iyeye-i mezbûre Hatice Hatun bi'l-vürûd liva-i mezkûr mahkeme-i şer'iyyesinde meclis-i şer'i münîrde müdde-i-i aleyhi-mezbûr Kamil Efendi ibn Şemseddin müvâcehesinde ber vech-i âti da'va edildi.

İş bu mahkemedden mu'tâ ve âhıran zayı' edilen bir kıt'a izinnâme mücebince bin elli bir kuruş mehr-i müeccel bu mecmû'u bin beş yüz kuruş kıymetinde üç beş birlik Osmanlı altını ve yine beher arşûn otuzdan cem'an altıyüz kuruşun kıymetinde yirmi arşın stalyon ve yine beher arşuni on dokuz kuruş kıymetinde cem'an ikiyüz altmış altı kuruşun kıymetinde on dört arşın Avrupa karı ipeklî

çarşaflık kumaş ve yine altıyüz kuruşun kıymetinde pembe renkli ipekli dikilmiş kutn elbisesi ve yine yüz yirmi kuruş kıymetinde üç parçadan ibaret bir kat hamam takımı Bursa havlusu ve üçbin yüz otuz kuruşluk eşya mehr-i mu'accel tesmiyesiyle mûmâ ileyh Kamil Efendi benim zevci dâhilim iken muahharan beynimizde vuku' bulan 'adem-i hissi muâşeretten nâşi iş bu tarihten iki ay mukaddem mâru'z-zikr Hafızlı Mahallesinde Tabib Refik Beyin hanesinde beni tatlık etmiş olduğundan zevci mutlakım mûmâ ileyh zimmetinde mütekarrır ma'kutu aleyh bin ellibir kuruş mehr-i müeccelim ile kezâlik mûmâ ileyh Kamil Efendi nezdinde kalan beş kalem mehr-i mu'accelâtı muharrere-i mezkûremin mûmâ ileyhden bi't-tahsil tarafıma teslimi matlubumdur.

Lede's-suâl müdde'î aleyh mezbûr Kamil Efendi dahi cevabında müdde'îye-i mezbûre Hatice Hatun mukaddemâ zevce-i menkuhe-i medhûl biham idi ise de âhiren bin üç yüz otuz bir sene-i maliyesi Mayısın on beşinci günü mezkûr Hafızlı Mahallesinde Tabib Refik Beyin hanesinde ve mahzar-ı şuhudda ben zevcim mezbûre Hatice Hatunu talak-ı selâse ile tatlık ettim ve mezbûrenin mehr-i müeccel-i müsemâmı dahi ancak yüz elli bir kuruş olup bundan ziyade mehr-i müecceli olmadığı gibi nezdimde ber vech-i muharrer bir gûnâ mu'accelâtı dahi yoktur ve esasen müdde'îye zevce-i mutlaka-i mezbûre için asla mehr-i mu'accelât tesmiye edilmemiştir deyu müdde'îye-i mezbûrenin talak ve kısmen mehr-i müeccel müdde'âsını ikrar ve ma'âda ziyade müdde'âsını külliyyen inkâr eyledi.

Tarafeyn-i mütedâ'iyeynden ber vech-i muharrer mehr-i müecceli müsemâm hakkındaki iddialarına mutâbık yine talep olundukda müdde'îye-i mezbûre Hatice Hatun mehr-i müecceli müsemâmı bin elli bir kuruş olduğunu Erzincan'ın Çeri Mahallesi ahalisinden ve mütekâ'idîn-i askeriyeden yoklamacı Mehmed Efendi ibn İbrahim ve Niğdeli Mahallesi ahalisinden Avnullah Bey ve Dâna Mahallesi ahalisinden Hamdi Bey ibn el-Hâc Mehmed Bey ve Attar Yusuf ve Attar Mustafa ve Hocazâde Mehmed ve İmam Hacı Hafız Ahmed Efendiler ile isbat edeceğini ve mehr-i mu'accelâtı mezkûre-i müdde'â bahayı dahi Erzincan'ın Şaban Ağa Mahallesinde mukimler müftizâde Mehmed Efendi ve Fatıma Hatun ve Taşçı Mahallesinde mukime Şebnem Vesîle Hatun ibnetehu Emin ile isbat edeceğini ve bunlardan başka asla şahitleri olmadığını ve müdde'î-i aleyhi mezbûr Kamil Efendi dahi müdde'îye-i mezbûre Hatice Hatun'un mehr-i müecceli müsemâmı ancak yüz elli bir kuruş olduğunu Erzincan'ın Cencige Karyesinden Mehmed ve Nuri ve Tilhas Karyesinden Osman ve Kurşunlu Mahallesi ahalisinden olup el-yevm Erzurum Daru'l-Harbinde taht-ı silahda bulunan Ali ve Hakkı ve Livayı mezkûra mülhak Kemah Kasabasının Beyli Mahallesinden Edhem ve Tahir ve Katırcı Mustafa ağalar ile isbat edeceğini ve bunlardan başka şahitleri olmadığını beyân eylediler.

Tarafeyni mütedâ'iyeyn ber vech-i muharrer mehr-i müeccel-i müsemâmın miktarında ihtilaf edüp her biri iddi'ayı vâkillerini isbat için şuhûd ira'e ettiklerinden ve bu kabil husûsatta ise evvel emirde müdde'îye-i mezbûrenin mehr-i mislinin isbatıyla ba'dehu mehr-i misl-i müsbebe müsait olmayan tarafın beyyinesinin tercihen istimâ'ı lazım geldiğinden ol vech ile müdde'îye-i mezbûrenin mehr-i mislinin isbatı için müdde'îye-i mezbûreden beyyine talep olundukda bu babdaki mehr-i misl müdde'âsını dahi balâda mehr-i müecceli müsemâm müdde'âsı hakkında zabt ve tahrir ettirmiş olduğu şuhud-ı mûmâ ileyhim ile isbat edeceğini ve bundan başka şahitleri olmadığını beyân etmekle şuhud-ı mûmâ ileyhimin ikamesine havale olundu.

Âhıran yevm-i muayyende tarafeyni mütedâ'iyeyn meclisi şer'e bil vurûd müdde'îye-i mezbûre Hatice Hatun'dan mehr-i mislini isbat için zabtı sâbıkta muharrerü'l-esâmi şuhuddan huzûr-ı şer'e ikame ve ihzar eylediği zatı mezbûrey-i arıfanı Erzincan'ın Çeri Mahallesi ahalisinden ve mütekâ'idîn-i askeriyeden yoklamacı Mehmed Efendi ibn İbrahim ve Dâna Mahallesi ahalisinden Hamdi Bey ibn el-Hâc Mehmed Bey alel usul tarafeyn muvacehelerinde münferide lede'l-istişhâd zatı

ma'lumumuz olan işbu müdde'ye-i mezbûre Hatice Hatun ibnetehu Yusuf bin Ahmed'in babası canibinden ve ekâribinden sinnen ve malen ve cemalen ve diyaneten ve aklen ve beleden ve siyabeten ve bekareten kendüye mümâsele olan li-ebeveyn kız karındaş kezâlik zatı ma'lumumuz olan Saniye ve müdde'ye-i mezbûrenin li-ebeveyn 'ammîsi Mustafa Efendi kerimesi Sahûre Hanımlar bin ikiyüz kuruş mehr-i müeccel tesmiye eliyle tezevvüc olunagelüb meblağ-ı mezkûr bin iki yüz kuruşdan müdde'ye-i mezbûrenin mih-i misline müsavidir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri bi'l-müvâcehe ber nehc-i şer'i edâ-yı şehâdet eylediler.

Şahidan-ı mezbûrândan Yoklamacı Mehmed Efendi evvelâ ba varaka-i mestûre mensup olduğu mârrü'z-zikr Çeri Mahallesi imamı el-Hâc Hafız Osman Efendi ibn Hasan ve muhtarı Keçeci el-Hâc Süleyman Ağa ibn Abdullah'tan sırren ve ba'dehu teşâhüd-ü mûmâ ileyh hâzır olduğu halde mahalle-i mezkûrenin mu'temed ahalisinden Kırtıl-zâde Mehmed Efendi ibn Kamil Efendi ve Kırtıl-zâde Halid Efendi ibn Emin Efendi'den bi'l-müvâcehe 'alenen ve diğer şahid-i mûmâ ileyh Hamdi Bey dahi evvelâ bâ varaka-i mestûre mensup olduğu mezkûr Dâna Mahallesi imamı el-Hac Şakir Efendi ibn Ali ve muhtarı Mustafa Ağa ibn Halil'den sırren ve ba'dehu yine şahid mûmâ ileyh hazır olduğu halde mahalle-i ânifenin mu'temed ahalisinden Hacı Mehmed Bey-zâde Kemal Bey ibn Zarif Bey ve Çolak oğlu Hacı Hasan Ağa ibn Salih'den bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye 'adl ve makbûlu'-şehâde oldukları iş'ar ve ihbâr olunmuştur.

Şehâdet-i mezkûre mücebine müdde'ye-i mezbûrenin mehr-i misli bin ikiyüz kuruş olmasına nazaran işbu mehr-i misl misline müsaid olmayan müdde'i-i aleyhi mezbûr Kamil Efendi'nin ber vech-i muharrer mehr-i müeccel-i müsemmâ yüz elli bir kuruş olduğu hakkındaki beyyinesinin tercihen istima'-ı ahkâm-ı şer'iyeden bulunduğu anlaşıldığından ol vechile müdde'i-i aleyh-i mezbûrun şuhûdu muharrer mazbatasının istima'ları zımında muhâkemenin üçyüz otuz bir sene-i maliyesi Kanun-ı Saninin otuz birinci Pazar günü tâ'lîki tensîb olunmuştur.

Yevm-ü mu'allak-ı mezkûrda tarafeyn-i mütehâsimeyn huzûr-u şer'e bil-vürûd müdde'i-i aleyh-i mezbûr Kâmil Efendi ber vech-i muharrer mehr-i müeccel-i müsemmâ müdde'âsını isbat için esmâlarını zabt-ı sâbıkta beyân ve sudreylediği şahitlerini ahvâl-i hâzire-i cedîd dolayısıyla meclis-i şer'e ikâmeden âciz olduğunu beyân ile isbat-ı müdde'âdan ızhâr-ı acz etmesine ve Mecellenin bin yedi yüz altmış dokuzuncu maddesi mücebine râcih tarafı ikâmen beyyineden ızhâr-ı acz ettiği surette mercûh tarafından beyyine talep ve istima' olunacağı ahkâm-ı şer'iyeden bulunmasına mebni bir minval-i muharrer mehr-i müeccel-i müsemmâ hakkında mercûh tarafı olan müdde'ye-i mezbûrenin zabt-ı sâbıkta muharrerü'l esâmi şahitlerinin ikâme ve istima'ları zımında muhâkemenin ta'lîk edildiği yevm-i muayyende tarafeyn-i mü-tedâ'ieyn meclisi şer'e bi'l vurûd müdde'ye-i mezbûre Hatice Hatun'un ber vech-i muharrer mehr-i müeccel-i müsemmâsı hakkındaki iddiasını isbat için huzûr-u şer'e ikâme ve ihzâr eylediği zabt-ı sâbıkta muharrerü'l esâmi şuhûd-ı mûmâ ilehimden zat-ı mezbûreyi Arifan Yoklamacı Mehmed Efendi ibn İbrahim ve Hamdi Bey ibn Hacı Mehmed Bey 'ale'l usûl tarafeyn müvâcehelerinde lede'l istîshâd zâtı ma'lumumuz olan işbu müdde'ye-i mezbûre Hatice Hatun ibnetehu Yusuf ile müdde'i-i aleyhi mezbûr Kamil Efendi ibn Şemsettinin geçen bin üç yüz yirmi dokuz sene-i maliyesi Haziranında işbu müdde'i-i aleyh-i mezbûr Kamil Efendi'nin hanesinde hazır olduğu halde tarafeyn vekillerinin icab ve kabullerini hâvi şer'ie katib-i sâbık el-Hac Hafız Ahmed Efendi marifetiyle müdde'ye-i mezbûre Hatice Hatun'un bin elli bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle işbu müdde'i-i aleyh Kamil Efendi'ye akd-i nikahları icra olunup bu cihetle müdde'ye-i mezbûrenin müdde'i-i aleyhi mezbûr Kamil Efendi zimmetinde mehr-i müecceli müsemmâsı bin elli bir kuruştur biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri bi'l-müvâcehe bir nehc-i şer'e edâ-yı şehâdet eylediler.

İşbu şahitlere karşı ne diyeceği müdde'î-i aleyh-i mezbûr Kamil Efendi'den soruldukda müdde'îye-i mezbûre Hatice Hatun'un şahidân-ı mezbûrânın meccânen çamaşırlarını yıkar ve elbiselerini diker ve hanelerini bekler olduğu gibi şahidân-ı mezbûrândan Mehmed Efendi dahi bundan altı mâh mukaddem müdde'îye-i mezbûrenin pederi Yusuf Ağa ile beraber beni sokak ortasında darb eylediklerinden ve diğer şahit Hamdi Bey dahi zimmetinde bulunan alacak hakkımdan dolayı mübânemizde 'adâvet bulunduğu gibi şahitlerimiz mûmâ ileyh müdde'îye-i mezbûre Haticenin validesi kız karındaşının oğlu ve bu cihetle akrabası olduğundan şehâdetlerini kabul edemem deyü şahidân-ı mezbûrâna ta'n eyledi.

Şehâdet-i mezkûre müdde'îye-i mezbûre Hatice Hatun'a ber vech-i muharrer mehr-i müeccel-i müsemmâ hakkındaki müdde'âsına muvâfık idüğü ve müdde'î-i aleyh-i mezbûr Kamil Efendi'nin şahidân-ı mezbûrân haklarında ber vech-i meşrûh vukû' bulan ta'nı şehâdet-i mezkûrenin kabulüne esbâb-ı mâni'a-i şer'îye teşkil edemediğinden ta'n-ı mezkûrun mesmû'a ve iltifâta şâyan olmadığı bi't-tedkîk anlaşıldığından Mecellenin bin yedi yüz altıncı maddesi mücebince şehâdet-i mezkûrenin kabulüyle şahidân-ı mezbûrân mukaddemâ işbu huzûr-u şer'de yine tarafeyn-i mü-tedâ'iyeyn beyninde mütekevvin mehr-i misl husûsuna bin üç yüz otuz dört sene-i hicriyyesi Rebî'ül Evvelin yirmi sekizinci günü şehâdet edüp şahidân-ı mezbûrândan Yoklamacı Mehmed Efendi evvelâ ba varaka-i mestûre mensup olduğu mezkûr Çeri Mahallesi imamı el-Hac Osman Efendi ibn Hasan ve muhtarı el-Hac Süleyman Ağa ibn Abdullah'tan sırren ve ba'dehu şahit mûmâ ileyh hazır olduğu halde yine mahalle-i mezkûrenin mu'temed ahalisinden müzekkiyân mûmâ ileyha Kırtılzâde Mehmed ve Kırtılzâde Halit Efendilerden bi'l müvâcehe 'alenen ve diğer şahit mezbûr Hamdi Bey dahi evvelâ bâ varaka-i mestûre mensup olduğu mezkûr Dana Mahallesi imamı Hacı Şakir Efendi ibn Ali ve Muhtarı Mustafa Ağa ibn Halil'den sırren ve ba'dehu şahit mûmâ ileyh hâzır olduğu halde yine Mahalle-i ânifenin makbûl ahalisinden Hacı Mehmed Beyzâde Kemal Bey ibn Zarif Bey ve Çolak oğlu Hacı Hasan Ağa ibn Salih'ten bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye adl ve makbûluş şehâde oldukları iş'âr ve ihbâr olunmuş tarih-i tezkiyeden şimdiye kadar aradan altı ay geçmediği gibi hâkim dahi tebeddül etmemiş olduğundan Mecellenin bin yedi yüz yirmi üçüncü maddesine tevfikân şahidân-ı mezbûrânın tezkiye-i sâbika-i mezkûreleriyle iktifa kılınmıştır.

Lede's-suâl müdde'îye-i mezbûre Hatice Hatun ber vech-i muharrer mehr-i mu'accelâtı hakkındaki müdde'âsını isbat için zabt-ı sâbıkta muharrerü'l esâmi şahitlerini meclis-i şer'e ikameden âcize olduğu bi'l-beyân mârrü'l beyân mehr-i mu'accelât müdde'âsını isbattan ızhâr-ı acz ile kendisi için mehr-i mu'accel asla tesmiye edilmediğine ve ber vech-i bâlâ zabtına ve de evsâf ve ehîbbâsını ve kıymetleri muharrer beş kalem mu'accelat-ı müdde'â beha nezdinde bulunmadığına dair müdde'î-i aleyh Kamil Efendi'nin icra-yı tahlîfini taleb eylemiş ve bir müceb-i taleb müdde'î-i aleyhi mezbûr Kamil Efendi dahi müdde'îye-i mezbûre Hatice Hatun için asla mehr-i mu'accel tesmiye edilmediğine ve müdde'îye-i mezbûrenin mârrü'l-beyân zabtına ve de evsaf ve kıymetleri muharrer beş kalem mu'accelât müdde'â bahası nezdinde bulunmadığına dair taraf-ı şer'den teklif olunan yemini kabul ve bi'l-müvâcehe huzûr-u şer'de icra eyledi.

Tarafeynin ber vechi muharrer iddia ve müdafa'âtına ve cereyân eden muhâkemeye nazaran müdde'îye-i mezbûre Hatice Hatun ber minvâl-i muharrer mehr-i müeccel-i müsemmâ müdde'âsını bi'l beyyine el-mu'addile isbat etmiş ve diğer mu'accelât müddeâsını ise isbattan ızhâr-ı 'acz ile bi't-taleb müdde'î-i mezbûr Kamil Efendi müdde'îye-i mezbûre Hatice Hatun için asla mehr-i mu'accel tesmiye edilmediğine ve mezbûrenin ber vech-i bâlâda evsaf ve ehîbbâsını ve kıymetleri muharrer beş kalem mu'accelât-ı müdde'â bahası dahi nezdinde bulunmadığına dair taraf-ı şer'den teklif olunan yemini kabul ve bi'l müvâcehe icra eylemiş olmanın mücebince müdde'îye-i mezbûrenin ber vech-i meşrûh mehr-i mu'accelât müdde'âsıyla müdde'î-i aleyhi mezbûr Kamil Efendi bi-lâ beyyine

mu'arızadan men' ile mezbûrenin müdde'i-i aleyh mezbûr Kamil Efendi zatında mehr-i müecceli müsemâdan alacağı olduğu tahakkuk eden bin elli bir kuruşun müdde'iyeye-i mezbûreye edâ ve teslim etmek üzere müdde'i-i aleyh Kamil Efendi'ye ba'de't-tebeyyün ve'l-hükm zîrde yekûn ve müfredâtı muharrer harc-i i'lâm ve mesârif-i muhâkeme olan cem'an yüz yedi kuruşun otuz paradan usûl-ü muhâkeme-i şer'iyyenin ikinci maddesi mücebince mahkûm miktarının müdde'i-i 'aleyhden ve ma'adanın müdde'iyeye-i mezbûreden istifâsı iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Tahriren fi'l yevmi'l-'âşir min Cemaziye'l-Evvel sene erbe'a ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (15 Mart 1916)

Kadı Başkâtib
Mühür Mühür

Sayfa : 3

Bede'e haze'l makâm bi 'avnillahi'l meliki'l 'allâm fi 14 Muharremü'l Haram sene 1337 ve fi 21 Teşrîn-i Evvel 1334 (21 Ekim 1918)

Erzincan Kadısı Başkâtib
Mühür Mühür

Sayfa – Dava no : 3 - Numara 32 (2)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Hah Karyesi ahalisinden ve Asâkir-i Şâhâneye mensup Kemah Jandarma Bölüğü eski süvâri neferi iken bin üç yüz otuz dört sene-i maliyesi Teşrîn-i Evvelin on dördüncü günü vefat ettiği Jandarma Tabur Kumandanlığı tarafından bâ der-kenâr olunan 'Abdulfettah-oğullarından Ebûbekir bin Yûsuf'un verâseti sulbîye-i sağîre kızı Hûriye ile karye-i mezkûrede sâkine li-ebeveyn kız karındaşı Zînet ve li-ebeveyn er karındaşı hâzır bi'l-meclis İsmail'e münhasıra olduğu zâtî ta'rîf-i şer'î ile mu'arref mezbûr İsmail livâ-ı mezkûr mahkemesinde ma'kûd meclis-i şer'î'l-enverde takrîr ve mezkûr Hah Karyesi imâmı Ahmed Efendi ibn 'Abdullah ve muhtârı Burhan Efendi ibn Abdurrahman ve a'zâ Ahmed Efendi ibn Şemseddîn'in mühr-i zâtî ve resmîleriyle mahtûm ibrâz eylediği fi 20 Teşrînievvel sene 334 (20 Ekim 1918) târîhli bir kıta 'ilm-u haber meâli takrîr-i mezkûru te'yîd eylemiş ve verâset-i mezkûre vech-i meşrûh üzere idüğü karye-i mezkûre ahâlîsinden mevsûku'l-kelim zevâtdan 'Ali Efendi oğlu Nâzım Ağa ibn Eyyûb ve Eyyûb Efendi oğlu Mustafa bin Sâlih'in meclis-i şer'de vukû' bulan ihbâr ve imzâlarıyla 'inde's-şer'î'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağla bu sûretde mes'ele-i mîrâsları altı sehmden olup üç sehmi bint-i mezbûre Hûriye'ye ve bir sehmi kız karındaşı mezbûre Zînet'e ve iki sehmi dahi karındaşı mezbûr İsmail'e isâbeti iktizâ eylediği zabt olundu.

Kadı Başkâtib
Mühür Mühür

Sayfa – Dava no : 3 - Numara 33 (3)

Konu : Vesâyet (Kayyım Tayini)

Medine-i Erzincan'ın Haşhaşı Karyesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefat eden Şeyh oğlu Kerîmesi Zîcan bint-i Mehmed'in verâseti li-ebeveyn er karındaşı Şeyh oğlu Osman bin Mehmed'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr zâhir ve nümâyân olduktan sonra mezbûr Osman seferberlik bidâyetinde taht-ı silaha alınarak sevk edilmiş ve bu âna kadar da hayat ve memâtından bir haber alınamamış olduğu beyân edilmekle gâib-i mezbûr Osman'ın zuhûruna değin gerek burada terk etmiş olduğu emvâlini ve gerek kız karındaşı ve mûrisesi müteveffâ-yı mezbûre Zîcan'dan mevrûs ve menkal bi'l-cümle malını tefrîk ve taksîme ve hukukunu muhafazaya ve umûrunu ru'yet ve tesviyeye kıbel-i şer'î şerîfden bir kayyım nasb ve ta'yini ehem ve elzem olduğu aslıden emanetle ma'ruf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-u vesâyet ve kayyımlık 'uhdesinden gelmeğe kâdir ve mü'temid idüğü mensup olduğu Gerek Gerek Mahallesi imam ve muhtar ve hey'et-i ihtiyâriyesinden memhûren mu'tâ bir kıt'a 'ilm-u haber makamından ve zeyl-ü vesîkada muharrerü'l esâmi müslimînin 'ala tarîkiş-şehâde ihbârlarından mütehakkik olan gâib-i mezbûr bi'l cümle emvâlini hıfz ve hirâset ve umûrunu ru'yet ve tesviyeye kıbel-i şer'î şerîften kayyım nasb ve ta'yin olundukda mezbûr Emin Efendi dahi ber vech-i muharrer kayyımın vesâyeti mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve ilzâm etmeğın gibbe't-tasdîkiş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'r-râbi'a 'aşera min şehri Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (21 Ekim 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 3 - Numara 34 (4)

Konu : Vekâlet (Verâset)

Medine-i Erzincan'ın Tahzûri Ekrek Karyesi sâkinlerinden zıkr-i âti müteveffânın zevc-i vârisesi olduğu iddi'a edilen zât-ı ta'rîfi şer'î ile mu'arrefe sahîbe-i 'arzuhal Kezban bint-i Hüseyin medine-i mezkûre mahkeme-i şer'îyesinde mün'akid meclis-i şer'î şerîfi'l enverde tereke-i müteveffâyâ bi'l me'mûriyye vaz'-ı yedi mütehakkik olup husûmeti re'y olunan medine-i mezkûre Eytâm Müdürü vekîli Ömer Lütfi Efendi müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi. Zevcim ve mûrisim olup bundan akdem Divriği'de vefat eden Yusuf bin Şakir bin Yusuf'un verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi benimle sulbiyye kızları kebîre Hanife ve sağîre Hatice'ye münhasıra olup bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup zevcim mezbûrun terekeyi esmânı olan dört bin kuruşa vekîl-i mûma ileyh Ömer Lütfi Efendi hasebü'l me'mûre vâzi'u'l yed olmağla meblağ-ı mezkûrdan hisse-i erîsemi hâlâ bana edâ ve teslîme vekil mûmâ ileyhe tenbîh olunmak matlubumdur dedik de vekil mûmâ ileyh dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûrun terekesine hasebü'l me'mûre vâzi'u'l yed olduğunu ikrar edüb müdde'îye-i mezbûrenin ber vech-i muharrer verâset müdde'asını inkâr eyledi. Müdde'îye-i mezbûreden verâset müdde'asına mutâbık beyyine talep olundukda cerîde-i şer'de mazbûtu'l esâmi kimesnelerle isbât edeceğini ve daha başka şahidi olmadığını ifade ve beyân ile hâzır-ı şuhûd eyledikten sonra li-ecliş-şehâde meclis-i şer'e hâzırın olan mezkûr Tahzûri Ekrek Karyesi ahalisinden İpekoğlu İsmail bin Mehmed bin Süleyman ve Manzur oğlu İbrahim bin Halil bin Mehmed'den her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l hakîka Tahzûri Ekrek Karyesi ahalisinden olup bundan akdem Divriği'de vefat eden Yusuf bin Şakir bin Yusuf'un verâseti zâtlarını bi'l mu'arrefetiş şer'îyye 'ârifân olduğunu zevce-i menkûhe-i metrûkesi iş bu hazır bi'l meclis Kezban bint-i Hüseyin ile kızları gâibetân ani'l meclis kebîre Hanife ve sağîre Hatice'ye münhasıra olup bunlardan başka varisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu ma'lumumuz değildir. Biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü müttefekü'l-lafz ve'l ma'na bi'l müvâcehe 'alenen ber

nehc-i şer'i edâ-yı şehâdet-i şer'îye ettiklerinde usûl mevzû'asına tevfikân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları mezkûr Tahzûri Ekrek Karyesi imamı Mehmed Efendi ibn Süleyman ve muhtarı İbrahim Ağa ibn Halil nâm-ı kimesnelerden evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu huzûr-u şer'e gelen karye-i mezkûre ahalisinden Mustafa bin Dursun ve Hüseyin bin Mehmed nâm-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şâhidân-ı mezbûrânın âdil ve makbûlu'-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmakla şehâdetleri makbûl olmağın mücebine sübut-ı verâsetine ba'de'l-hükm bu sûretde mesele-i mîrasları bi'l-farz ve'r-red kırk sekiz sehmden olup sihâmı mezbûrânın altı sehmi zevce-i mezbûre Kezban'a ve yirmi birer sehmden kırk iki sehmi bintân-ı mezbûretân Hanife ve Hatice'ye isâbet etmekle müteveffâ-yı mezbûrun terekesi esmânı olan meblağ-ı mezkûr dört bin kuruştan bir tashîh mezkûr zevcesi müdde'îye-i mezbûre hissesine isâbet eden beş yüz kuruşu müdde'îye-i mezbûre Kezban'a hâlâ edâ ve teslîme vekîl-i mûmâ ileyh Ömer Lütfi Efendi'ye tenbîh olunduğu tescil ve i'lâm olundu.

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 3 - Numara 35 (5)

Konu : Tevliyet

Medine-i Erzincan'ın Karaağaç Mahallesinden olup zâtı mahkemece ma'rûf sahib-i arzuhâl Perdâlzâde Hacı Hafız Süleyman Efendi ibn Ahmed medine-i mezkûr mahkemesinde ma'kûd-ı meclis-i şer'i şerîfî'l enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'anî'l-merâm edüp mezkûr Karaağaç Mahallesinden ve sahibü'l-hayrattan Perdâl-zâde Hacı İsmail hayatında mülkiyet üzere mutasarrıf olduğu Geçit Vadisinden cârî pazar günü bir kuşluk sonu beher sene Rebî'ül Evvelin on ikinci gecesi mevlüd-ü şerîf kiraatına ve it'âm-ı ta'am olunmasına ve dört kepenk dükkanlarını dahi vücûh-ı ber mu'ayyenesine vakf edüp mütevelliyetini 'hâkim-i belde re'yîyle emîn ve mu'temed bir kimesneye verilmesini şart ettiği fi 25 Şevvâl sene 1271 (11 Temmuz 1855) tarihli i'lam-ı şer'î mücebine vâkîf-ı mûmâ ileyh inâsından Dervîşzâde Mehmed Efendi müteveli nasb ve ta'yin edilerek umûr-u tevliyeti ifâ etmekde iken üç yüz otuz senesinde vukû'-ı vefatına mebnî mütevelliyet-i mezkûre mehlûk ve mu'attal kaldığından ve ben dahi vâkîf-ı mûmâ ileyh inâsından zükûr ve meşrûtu'n-lehi bulunduğundan kibel-i şer'den vakf-ı mezkûre beni müteveli nasb ve ta'yin olunmak matlubumdur dedikde takrîr-i meşrûh-ı vâkî'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık ve vâkîf-ı mûmâ ileyh inâsından zükûru ve meşrûtu'n-lehi olup emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-u vakfı ru'yete ve tevliyet 'uhdesinden gelmeğe kadîr ve mu'temed idüğü mezkûr Karaağaç Mahallesi hey'eti ihtiyariyesinden mahtûm ve mu'tâ bir kıta 'ilm-u haber mefâdî ve livâ-i mezkûr evkaf müdürüyyetinin ol bâbındaki derkenârı ve zeyl-i zabtta muharreru'l-esâmî sikâtü müslimînin 'ala tarîki'-şehâde vuku' bulan ihbâr ve imzalarıyla zâhir ve mütehakkik olan mûmâ ileyh Hacı Hafız Süleyman Efendi kibel-i şer'-i âlîden vakf-ı mezkûre müteveli nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber vech-i muharrer tevliyet-i mezkûreyi kabul ve hizmeti lâzime-sini kemâ yenbeği edâ ve ifâyâ ta'ahhüd ve ilzâm etmeğın gibbe't-tasdikî'-şer'î ma vaka'a bi'taleb ketb olundu. Fi'l yevmi'l-hâmisi 'aşera min şehri-i Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (22 Ekim 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 4 - Numara 36 (6)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden ve 'Asakir-i Şâhaneye mensup yüz birinci alayın ikinci taburun tüfenkçisi iken Bitlis'te Kızıl Mescit Mahallesinde sâkin olduğu halde bin üç yüz otuz bir senesi Kanun-i Sâni zarfında vefat ettiği bâ arzuhâl beyân olunan Çilingir oğlu Mustafa Efendi ibn Şerif bin Hasan'ın verâseti hâlâ Bitlis'te mezkûr Kızıl Mescit Mahallesinde sâkineler zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fâtıma bint-i 'Abdullah ile sulbiyye kebîre kızı Zehra ve Erzincan'ın mezkûr Hasan Efendi Mahallesinde sâkine vâlidesi Saliha bint Zeynel ve li-ebeveyn er karındaşı Hüseyin Hilmi Ağa'ya münhasıra olduğu zâtı ta'rifü'ş-şer'i ile mu'arref ehî lehüma mezbûr Hüseyin Hilmi Ağa medine-i mezkûre mahkemesinde ma'kûd-u meclis-i şer'i şerîfü'l-enverde takrîr ve mezkûr Hasan Efendi Mahallesi İmamı Ah-med Hamdi Efendi ibn Mustafa ve Muhtarı Hafız Ahmed Efendi ibn Süleyman ve a'za İbrahim Edhem Efendi ibn Şakir'in mühr-i resmî ve zatlariyle mahtûm ve mu'anven ibrâz eylediği fi 29 Eylül sene 3341 (29 Eylül 1918) tarihli bir kıt'a ilm-u haber mefâdı takrîr-i mezkûru te'yîd eylemiş ve verâset-i mezkûre dahi vech-i meşrûh üzere idüğü mezkûr Hasan Efendi Mahallesinden ve mevsûku'l-kelim zevâtтан Mumcu oğlu İbrahim Ağa bin Ali ve Semerci oğlu Burhan Ağa ve Ahmed ve Senetçi oğlu Şerif bin Salih'in meclisi mezkûrda 'ala tarîki'ş-şehâde vuku' bulan ihbâr ve imzalarıyla lede'ş-şer'i'l enver zâhir ve mütehakkik olduktan sonra mes'ele-i mirasları bi-hükmi'l menâsiha yirmi dört sehmden olup üç sehmi zevce-i mezbûre Fatıma Hanım'a ve on iki sehmi bint-i mezbûre Zehra'ya ve dokuz sehmi dahi ehun lehüma mezbûr Hüseyin Hilmi Ağa'ya isâbeti iktizâ eylediği tescil ve bi't-taleb iş bu hüccet'i şer'iyye mezbûr Hüseyin Hilmi Ağa yedine itâ olundu. Fi'l yevmi'l-hâmisi min şehri Muharremü'l Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (22 Ekim 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 4 - Numara 37 (7)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesinde sâkine mu'arrefetü'z-zât Ni'met bint-i Mehmed medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîfü'l enver livâ muhasebecisi ve beytü'l mal me'muru Mehmed Nabi Bey tarafından mürsel vekîl-i muhasebe-i livâ ketebesinden Hafız Ömer Efendi müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi. Zevcem ve murisim olup bundan akdem vefat eden askeri depo çavuşluğundan mütekâ'id Pamukçuzâde Halid Efendi ibn Ahmed ibn Hacı Mehmed'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi benimle sulbiyye kızları kebîre Hatice ve sağîre kızları Rabia ve Memnune ve sülbi sağîr oğlu Mustafa Fehmi'ye münhasıra olup başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup zevcim müteveffâ-yı mezbûrun müterâkim ma'aşından istihkakı kaldığı bâ derkenâr beyân olunan ma'a müteveffiden bin yetmiş yedi kuruş yirmi para matlûbâtına müvekkil mûmâ ileyh vâzıu'l-yed olmağla meblağ-ı mezkûrunu benimle vasiyyeleri bulunduğum sığâr-ı mezbûrun hisselerine isâbet eden miktarı hâlâ bana edâ ve teslîme müvekkiline izâfeten vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak bi'l-verâse ve bi'l müvekkile matlubumdur vekîl-i mûmâ ileyh dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûrun ol miktar kuruşu matlûbâtına müvekkilinin vâzıu'l-yed olduğunu ikrar ma'ada müdde'ye-i mezbûrânın ber vech-i muharrer verâset müdde'âsını inkâr eyledi. Müdde'ye-i mezbûreden ber vech-i muharrer verâset müdde'âsına mutâbık beyyine talep olundukda li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olan Kurşunlu Mahallesi ahalisinden Hafız Mehmed Efendi ibn Ahmed ve Şa'ban Ağa Mahallesi ahalisinden Boynukalınzâde Osman Efendi ibn Mehmed nam-ı kimesnelere her biri münferiden istişhâd olunduklarından fi'l hakîka mezkûr Kurşunlu Mahallesi ahalisinden ve mütekâ'idîn-i askeriyede iken

bundan akdem vefat eden Yoklamacızâde Hamid Efendi ibn Ahmed bin Hacı Mehmed'in verâseti işbu zâtını 'ârifân olduğumuz zevce-i menkûhe-i mezkûresi Ni'met Hatun ibnetehu Mehmed ile sulbiyye kızları kebire Hatice ve sağire Rabia ve Memnune ve sülbi sağir oğlu Mustafa Fehmi'ye münhasıradır bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu ma'lumumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü müttefeku'l-lafz ve'l-ma'na bi'l müvâcehe ber nehc-i şer'i 'alenen edâ-yı şehâdet eylediler usûl mevzû'asına tevfikân şahid-i mezbûr Hafız Mehmed Efendi mensup olduğu mezkûr Kurşunlu Mahallesi imamı Mahmud Efendi ibn Osman ve muhtarı diğer Mahmud Efendi'den ve şahid-i mezbûr Osman Efendi mensup olduğu Şaban Ağa Mahallesi imamı Mehmed Efendi ile İbrahim ve muhtarı Nuri Efendi ibn Ali'den evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu Konak oğlu Mehmed Efendi ibn Mahmud ve Hân oğlu Edhem Efendi bin Mehmed nam-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlu's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmağla şehâdetleri makbûl olmağın mücebince subût-ü verâsetine ba'de'l-hükm bu surette mes'ele-i mirasları kırk sehmden olup beş zevce-i mezbûreye ve yedişerden yirmi biri benât-ı mezbûrâna ve on dördü ibn mezbûra isâbet etmekle meblağ-ı mezkûr bin yetmiş yedi kuruş yirmi pârenin yüz otuz dört kuruşu otuz pâre bi'l verâse ve sığâr-ı mezbûrdan haklarına isâbet eden cem'an yedi yüz elli dört kuruş sekiz pâre sığâr-ı mezbûrdan Rabia ve Memnûne ve Mustafa Fehmi'nin nafaka-ı âtiyelerine sarf etmek üzere bi'l-vesâyesi min haysü'l-mecmu' sekiz yüz seksen sekiz kuruş otuz sekiz parayı müdde'îye-i mezbûre Ni'met Hatun'a hâlâ edâ ve teslîme müvekkiline izâfetle vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olduğu tescîl ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sabi'i 'aşera min şehri Muharremü'l Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf.- 24 Ekim 1918

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 5 - Numara 38 (8)

Konu : Askeri Verâset

Harbiye Nezâret-i Celîlesi'nden mevrûd ve Makam-ı 'Âli-i Mutasarrifiyeden muhavvel 29 Ağustos sene 334 (29 Ağustos 1918) tarih ve 3/3017 numaralı muhtırada Erzincan'ın Denizdamı Karyesinden ve Asakir-i Şahâneye mensup Topçu yirmi dokuzuncu alayın ikinci taburu efrâdından iken Erzurum'da vefat ettiği beyân olunan Muhsin oğlu Şükrü bin Arif'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Firdevs bint-i Kamil ile sulbiyye-i sağire kızı Memnune ve babası mezbûr Arif bin Memiş'e münhasıra ba'dehu kable'l-kısm babası mezbûr Arif dahi vefat edüp verâseti sülbi-i kebir oğulları ğâibân-ı 'ani'l-beled Edhem ve Rıza'ya münhasıra olduğu bi'l-ahbâr lede's-şer'i'l-enver zâhir oldukda ve muhakkak olduktan sonra mes'ele-i mîrasları on altı sehmden olup iki sehmi zevce-i mezkûreye ve sekiz sehmi dahi sağire-i mezbûre Memnune'ye ve üç sehmden cem'an altı sehmi ğâibân-ı mezbûrân Edhem ve Rıza'ya isâbeti iktizâ eylediği tescîl ve işbu mahalle tahşiye kılındı. Fi'l-yevmi't-tâsi'i 'aşere min şehri Muharremü'l Haram Sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (26 Ekim 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 5 - Numara 39 (9)

Konu : Verâset (Mehir)

Medine-i Erzincan'ın Gazioğlu Mahallesi'nde sâkin olup muhâceretle Sivas şehrinin Bahtiyar Bostanı Mahallesi'nde mukîm iken maktûlen vefat eden İran tebe'asından Sarraf Ağa Hüseyin ibn Fethullah'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi medine-i mezkûrenin Gerek Gerek Mahallesi'nde müste'ciraten sâkine Gül Hanım ibnetehu Acem Molla Ağa ile zevce-i mezbûrenin mütevellid sülbi Sağır oğlu Kazım ve diğer zevce-i menkûhe-i metrûkesi olup zikr olunan Bahtiyar Bostanı Mahallesi'nde sâkine Naciye Hatun ve mezbûr Naciye'den mütevellid sülbi sağır oğlu Hüseyin Şinâsi'ye münhasıra olduğu sabit ve sübutuna hükm-i şer'i lâhik olduktan sonra zevce-i mezbûre Gül Hanım medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde mün'akid meclis-i şer'i şerifi'l-enverde ibn-i sağır-i mezbûr Kazım'ın bâ hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbu olmağla müteveffâ-yı mezbûrun terekesine bi'l-vesâye vâzî'u'l-yed olan mârru'z-zikr Gazioğlu Mahallesi'nde mukîm teb'an İraniyeden Mehmed Haşim bin el-mezbûr Acem Molla Ağa müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi ben zevcim müteveffâ-yı mezbûr Sarraf Ağa Hüseyin ibn Fethullah'ın iki bin beş yüz bir kuruşu mehr-i müeccel tesmiyesiyle altı seneden beri zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olup zevcim müteveffâyı mezbûrun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere meblağ-ı mezkûr iki bin beşyüz elli bir kuruşu hâlâ bana edâ ve teslîme vasî-i mezbûr Mehmed Haşim'e tenbîh olunmak matlubumdur müdde'i-i aleyh vasî-i mezbûr Mehmed Haşim dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûrun terekesine bi'l-vesâye vazî'u'l-yed olduğunu ikrar müdde'iyeye-i mezbûrenin ma'ada müdde'asını inkâr eyledi müdde'iyeye-i mezbûre Gül Hanım'dan ber vech-i muharrer müdde'asına mutâbık beyyine taleb olundukda li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olan mezkûr Gazioğlu Mahallesi'nde sâkin İran tebe'asından Şamcı Ağa Kerim ibn Kuluncan bin Haydar ve Çaycı Ali Kulu bin Abbas bin Hüseyin nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden istişhâd olundukda fi'l-hakîka işbu zâtını bi'l-mu'arrefetü's-şer'iyye 'ârifân olduğumuz hâzire bi'l-meclis müdde'iyeye-i mezbûre Gül Hanım bint-i Acem Molla Ağa bundan akdem Erzincan'dan hicret edüp Sivas şehrinde vefat eden Sarraf Ağa Hüseyin ibn Fethullah'ın iki bin beş yüz elli bir kuruşu mehr-i müeccel tesmiyesiyle altı seneden berü zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsıdır biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü müttefaku'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen ber nehc-i şer'i edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediler şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları mezkûr Gazioğlu Mahallesi'nde mukîm İran tebe'ası esnâfi kethüdâsı Ca'fer Ağa ibn Emrullah ve kahveci Esedullah ibn Nasrullah'tan evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu mec-lis-i şer'i hâzirân olan mezkûr Gazioğlu Mahallesi ahalisinden ve İran tebe'asından Hüseyin Ağa ibn Es'ad ve İbrahim Ağa ibn Musa Kazım'dan dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın adil ve makbûlu's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olundu müdde'iyeye-i mezbûre Gül Hanım mehr-i müecceli olan meblağ-ı müdde'aya mezkûr iki bin beş yüz elli bir kuruşu zevc-i müteveffâ-yı mezbûrun hayatında tamamen veya kısmen almadığı ve zevc-i mezbûre bağışladığına ve meblağ-ı mezkûre mukâbil müdde'iyeye-i mezbûrenin nezdinde zevc-i müteveffâ-yı mezbûrun rehni bulunmadığına ve hiçbir vechile istifâ-yı hakk eylemediğine dair müdde'iyeye-i mezbûreye istizhâren teklîf olunan yemini kabul ve vallâhi deyü ber nehc-i şer'i icra itmeğın mücebince subût-u müdde'asına ba'de'l-hükm mehr-i müeccel-i müsbit meblağ-ı mezkûr iki bin beş yüz elli bir kuruşu zevc-i müteveffâ-yı mezbûr Ağa Hüseyin'in tereke-i vâfiyesinden olmak üzere müdde'iyeye-i mezbûre Gül Hanım'a halen edâ ve teslîme müdde'i-i 'aleyh vasî-i mezbûr Mehmed Haşim'e tenbîh olunduğu tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâlisi ve'l-işrin min Zilhicce-i's-şerîf sene sittün ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (19 Eylül 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 5 - Numara 39 (10)

Konu : Dava ile ilgili temyiz mahkemesinin kararı

335/2/1263

335 sahife/2/1283

sicil 3/634

Erzincan sancağı mahkeme-i şer'iyesinden fi 27 Şaban 1337 (27 Mayıs 1919) tarihiyle i'tâ olunan işbu i'lam ile Emine imzalı melfûf lâyiha-ı temyîziyye ve Gül Hanım imzalı lâyiha-ı cevâbiyye mutala'a olundu i'lâm-ı mezkûrun mefâdı müteveffâ Ağa Hüseyin'in verâseti isimleri muharrer veresesine münhasıra olduğu ba'de'l-hükm verese-i mezkûreden zevcesi Gül Hanım mecliste sağır oğlu Kazım'ın vasî-i mensûbu olup terekesine bi'l-vesâye vâzı'u'l-yed bulunan Mehmed Haşim müvâcehesinde zevc-i müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde iki bin beş yüz elli bir kuruş mehr-i müeccele lâhik olduğundan bi'l-bahs meblağ-ı mezkûrun tereke-i vâfiyesinden tarafına teslimini da'va ve inkâra mukârin bi'l-beyyinetü'l-mu'dile isbat-ı müdde'â etmekle istizhâren ba'de't-tahlîf mücebince meblağ-ı mezkûru müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere müdde'îye-i mezbûreye teslimi vasî-i mezbûr Mehmed Haşim'e tenbîh olduğuna nâtik ve netice meâli usulüne müvâfık ve vasî-i mezbûrun yedindeki terekenin mu'arrefet-i şer'i şerîf ile tahrîr edilmediğine ve esnâ-yı muhâkemedede diğer verese vekil veya vasînin bulunmadığına mütedâir olana sâlifü'z-zıkr lâyihe-i temyîziyye muhteviyâtı gayr-i vârid bulunmuş olduğundan 'ale'l-usûl tenfizine da'ir 5 Saferü'l-Hayr sene 1338 (30 Ekim 1919) ve fi 26 Teşrîn-i Evvel sene 1335 (26 Ekim 1919) tarihinde müttefekan karar verilmekle icra-yı icâb zımında mezkûr i'lâm melfufâtıyla beraber mazrûfen livâ-ı mezkûr kadılığına i'âde kılındı. Fi 11 Saferü'l-Hayr sene 338 (05 Kasım 1919)

Ve fi 6 Teşrîn-i Sâni sene 335 (06 Kasım 1919)

Mühr-ü Resmi

Dâireyi Mahkeme-i Temyîziye

Müvâfık

Ali Rıza

Sicile kayd ve mukabele edilmiştir.

İmza

Mahkeme-i Temyîz-i Şer'îyye Dairesinin zuhr-u i'lâmdaki tahşiyesi 'aynen ihrâc edilerek aslına mutâbık olduğu tasdik olunur. Fi 15 Rebî'ul Evvel sene 1338 (08 Aralık 1919) ve fi 8 Kanun-u Evvel sene 335 (08 Aralık 1919)

Başkâtip

Katip

İmza

İmza

Sayfa – Dava no : 5 - Numara 40 (11)

Konu : Vekâlet

Husûs-ı âtiyyü'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr ve istimâ'-ı takrîrîçün vâki' olan taleb üzerine kibel-i şer'i şerîfden bi'l-iltimâs me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'îyye bâ şikayeti Hafız Ömer Lütfi Efendi ibn Bekir Efendi medine-i Erzincan'ın Gazioğlu Mahallesinde vâki' Hacı İbrahimzâde müteveffâ Mahmud Efendi'nin menzilesine varûb zeyl ve başkada muharrerü'l esâmi müslimîn huzûrlarında 'akd-i mec-lis-i şer'i 'âli etdikde zâtı mahalle-i mezkûre ahâlisinden Kaba Müezzîn oğlu Arif Ağa bin Mehmed ve Odabaşı Mahallesinden Dayıcı-oğlu Asım Efendi bin Ali ta'rifleriyle mu'arrefe on birinci kolordu idare üçüncü şu'besi birinci sınıf ketebesinden ve mezkûr Gazioğlu Mahallesinden Hacı İbrahim zâtı müteveffâ Mahmud Efendi bin Halid Efendi zevcesi Nazife Hanım ibnetehu Yusuf Efendi meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda Erzincan da'va vekillerinden Abdullah Efendi ibn Abdulkadir mahzarında bi tav'ihâ takrîr-i kelâm ve ta'bîri 'ani'l-merâm edüp bundan

akdem vefat eden zevcim mûmâ ileyh Mahmud Efendi ile âni müte'âkib vefat eden sadr-i sağır oğlum Abdulvehhab'ın terekelerinden dolayı Hacı İbrahim-zâde Mehmed Efendi tarafından Erzincan mahkeme-i şer'iyesinde 'aleyhime ikâme olunan miras da'vası ile tarafımdan mûmâ ileyh Mehmed Efendi 'aleyhine olarak Erzincan Bidâyet Mahkemesi Hukuk kısmına müraca'atla derdest-i ru'yet olan da'vamı mûmâ ileyh Mehmed Efendi ve sâiren icab edenlerle muhâkeme-i şer'iyeye ve nizâmiye ve sulhiyenin ikâm-ı muhtelifesinden müdde'î ve müdde'iyeye-i 'aleyh şahs-ı sâlis ve i'tirâzül-gayr suretiyle bidâyeten ve istinâfen ve temyizen ve i'tirâzen ve i'âde-i taleb ve da'va ve mahkeme ve muhâseme ve müdefa'a ve ikâmen beyyine ve istihlâfen ve evrâk-ı resmiye ve levâyih ve müsted'iyât tanzim ve takdîmine ve hacz-i emvâl ve fekkine sâdır olacak i'lâmâtı istihsâl-ü ahz ve tebliğ ve tebellüğe ve tenfizden ve ahkâmı zımında muvakkı'-ı icraya ve vaz'ına ve hakem-i mümeyyiz ve ehl-i hibre nasb ve ta'yîn ve 'azline ve tatbik-i hâtem ve istiknâya ve keşf ve mu'ayene talebine ve ta'yîn-i mercî ve mesârifi muhâkeme ve zarar-u ziyan iddi'âsına ve 'inde'l-iktizâ verâset ve mehrimi isbat ve i'lâm istihsaline ve sulh ve ibrâya ve âharını tevkîl ve 'azle ve'l-hasıl hukuk-ı şer'iyeye ve kânûniyemi muhafaza zımında lazım gelen tedâbiri icraya ve husûsât-ı mezkûrenin mütevakkıf olduğu umûrun külisini son dereceye kadar ifâya tarafımdan işbu hâzır bi'l-meclis mûmâ ileyh Abdullah Efendiyi vekâlet-i mutlaka-ı sahiha-ı şer'iyeye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledim dedikde hâzır mûmâ ileyh dahi ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzımânesini kemâ yenbeği edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dediği zabt olundu. Fi'l-yevmi's-sâni ve'l 'işrîn min şehri-i Muharremül-Haram sene seb'un ve selâsin ve selâse mi'e ve elf. (29 Ekim 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 6 - Numara 41 (12)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Mecidiye-i Sağır Mahallesiinde zikr-i âti müteveffânın zevcesi ber vech-i âti vârisesi olduğunu iddi'a eden zât-ı ta'rifi şer'î ile mu'arrefe Firveys Hatun ibnetehu Bilal medine-i mezkûre mahkemesinde meclis-i şer'î şerîf-i enverde livâ-ı mezkûr beytü'l-mal me'muru muhasebeci Mehmed Nabi Beyin mürsel vekili muhasebe-i livâ ketebesinden Hafız Ömer Efendi ibn İbrahim muvâcehesinde kendi nefisinden bi'l-asâle ve kibel-i şer'den mansûb vasîsi sağîre kızı Hatice tarafından bi'l-vesâye ber vech-i âti da'va eyledi zevcim ve mürisemiz olup bundan akdem vefat eden 'Atfık Dördüncü Orduyu Hümâyuna mensup elli ikinci alayın ikinci taburunun sekizinci bölüğü mülâzım-ı evvelliğinden mütekâ'id Ahmed Mevlüt Efendi ibn Yusuf'un verâsetini zevce-i menkûhe-i metrûkesi benimle benden mütevellide ve vasîsi bulunduğum sulbiyye-i sağîre kızı Hatice'ye münhasıra olup bizden başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmadığından zevcim müteveffâ-yı mûmâ ileyh Ahmed Mevlüt Efendi'nin cihet-i tekâ'üdiyeden mahsûsi ma'âşî olup Erzincan mal sandığında terâküm etmiş olan on yedi bin dört yüz kırk yedi kuruş on parayı sandık-ı mezkûrdan kable'l-ahz ve'l-istifâ ber vech-i muharrer vefat etmekle bize mevrûs olan meblağ-ı mezkûr on yedi bin dört yüz kırk yedi kuruş on parayı müvekkil mûmâ ileyh müvekkil Mehmed Nabi Bey bi'l-me'mûriye vaz'ı yed ederek bize edâ ve teslîm etmediğinden suâl olunup meblağ-ı mezkûru sandık-ı mezkûrdan bi'l-asâle ve bi'l-vesâye bana edâ ve teslîme vekîl-i mûma ileyh hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde vekîl-i mûma ileyh Hafız Ömer Efendi dahi cevabında müteveffâ-yı mûmâ ileyh Ahmed Mevlüt Efendi'nin cihet-i tekâ'üdiyeden mal sandığında müterâkim ma'âşatından on yedi bin dört yüz kırk yedi kuruş on para alacak hakkı kayden müsbet ise de müdde'iyeye-i mezbûre Firveys Hatun'un ber vech-i muharrer verâset müdde'âsı bizim ma'lumumuz

değildir deyü inkâr eylediğinden müdde'ıye-i mezbûre Firdevs Hatun'un ber vech-i muharrer verâset müdde'âsına mutâbık beyyine talep olundukda mahalle-i mezkûre ahalisinden Tayyib Efendi bin Veli ve Mustafa Efendi ibn Mahmud nam-ı kimesnelerden her biri li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olup münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem vefat eden 'Atık Dördüncü Orduyu Hümâyuna mensup elli ikinci alayın ikinci taburunun sekizinci bölüğü mülâzım-ı evvelliğinden mütekâ'id Ahmed Mevlüt Efendi ibn Yusuf'un verâsetini zâtını 'ârifân olduğumuz zevce-i menkûhe-i metrukesi Firdevs Hatun bint-i Bilal ile sulbiyye sağîre kızı Hatice'ye münhasıra olup bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu bizim ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttetekül-l-lafz ve'l-ma'na ber nehc-i şer'e edâ-yı şehâdet ettiklerinde usûl mevzû'âsına tevffikan mensup oldukları mezkûr Mecidiye-i Sağîre Mahallesi imamı Hafız Mahmud Efendi ibn Mehmed ve muhtarı Mahmud Efendi ibn Ali nam-ı kimesnelerden evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu mahalle-i mezkûre ahalisinden Timurcu-zâde Bekir Ağa ibn Hasan ve Melik-oğlu Süleyman Ağa ibn Kamil nam-ı kimesnelerden bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye 'adil ve makbûlu'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmakla şehâdetleri makbûl olmağın mücebince bütün verâsetine ba'de'l-hükm mes'ele-i mirasları hükmü'l-ferâizi sekiz sehmden olup bir sehmi zevce-i mezbûre Firdevs Hatun'a ve bâki yedi sehmi dahi karzan ve reddin bint-i sağîre-i mezbûre Hatice'ye isâbet etmekle meblağ-ı mezkûr müdde'âya mezkûr on yedi bin dört yüz kırk yedi kuruş on paradan iki bin yüz seksen kuruş otuz altı para zevce-i müdde'ıye-i mezbûreye ve bâki on beş bin iki yüz altmış altı kuruş on dört para dahi bint-i sağîre-i mezbûre isâbeti lede'ş-şer'i'l-enver muktezî bulunmağla meblağ-ı müdde'âya mezkûr on yedi bin dört yüz kırk yedi kuruş on parayı müdde'ıye ve vası-i mezbûre Firdevs Hatun'a sandık-ı mezkûrdan edâ ve teslîme müvekkil-i mûmâ ileyhe izâfetle vekîl-i mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olduğu tescîl ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâni ve'l-işrîn min şehri Muharremü'l Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (29 Ekim 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 6 - Numara 42 (13)

Konu : Verâset

Fi'l-asl Medine-i Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesi ahalisinden olup esnâyı hicrette Görün Kasabasında bi-lâ veled vefat eden mütekâ'idini 'askeriyeden Kolağası Dilâver zâde Hacı Edhem Efendi bin Emin verâseti zevce-i menkûhe-i metrukesi Hava bint-i Abdullah ile li-ebeveyn kız karındaşı Firdevs ve li-ebeveyn 'ammîsi oğlu Ömer bin Halit bin el-mezbûraniye münhasıra ba'de uhti mezbûre Firdevs dahi vefat edüp verâseti sadriyye-i kebîre kızları İsmet ve Münîre ile li-ebeveyn 'ammîsi oğlu mezbûr Ömer'e münhasıra olduğu zâtı ta'rîf-i şer'i ile mu'arref ibnü'l-'ammi mezbûr Ömer medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'i şerîf-i en-verde takrîr ve mezkûr Kurşunlu Mahallesi imamı Dursun Efendi ibn Ali ve muhtarı Mahmud Ağa ibn Osman ve a'za Mehmed Efendi ibn Hacı Mustafa Bey mühr-ü resmî ve zatlarıyla mahtûm ve mu'anven ibraz eylediği fi 25 Temmuz sene 334 (25 Temmuz 1918) tarihli bir kıta 'ilm-u haber münderecâtı takrîr-i mezkûru te'yîd eylemiş ve verâseti mezkûre dahi vech-i meşrûh üzere idüğü mezkûr Kurşunlu Mahallesi ahalisinden ve mevşûku'l-kelim zevâtın Dilâver-zâde Hamdi Efendi ibn İsmail bin Süleyman ve Kırtıl-zâde İbrahim Efendi ibn Mehmed bin Mahmud'un meclis-i mezkûrda 'alâ tarîki'ş-şehâde vuku' bulan ihbârlarıyla lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mes'ele-i mirasları bi-hükmi'l-münâsehati'l-mezkûre on iki sehmden olup sehmi-i mezbûreden üç sehmi zevce-

i mezbûre Hava'ya ve ikişer sehmden dört sehmi bintâni mezbûretân İsmet ve Münîre'ye ve beş sehmi ibnü'l-'ammi mezbûr Ömer'e isâbeti iktizâ eylediği tescil ve bi't-taleb işbu hüccet-i şer'iyeye-i mezbûr Ömer yedine itâ olundu. Fi'l-yevmi's-sâmini min şehri Muharremü'l Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (15 Ekim 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 6 - Numara 43 (14)

Konu : Vekâlet

Medine-i Erzincan'ın Kiy Karyesinde sâkine zâtı zeyl-i hüccette muharrerü'l-esâmi kimesneler ta'rifleriyle mu'arrefe Nasuh-zâde müteveffâ İbrahim zevcesi Salise Hatun ibnetehu Mehmed bin Eyüp medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'-i şerîfi'l enverde Arzuhalci Ömer Lütî Efendi müvâcehesinde takrîr-i kelâm edüp zevcim ve mûrisim olup bundan akdem vefat eden Nasuh-zâde İbrahim'in zimmetinde cihet-i mehr-i müeccelden alacak hakkım ile hisse-i erîsemi terekesine vâzî'u'l-yed olan karye-i mezkûre ahalisinden Halil oğlu Ahmed ve sâir icab edenlerden 'âid olduğu muhâkemede müdde'î ve müdde'îye-i 'aleyh ve şahs-ı sâlis ve itirâzü'l-ğayr sıfat ve suretleriyle bidâyeten ve itirâzen ve istinâfen ve temyîzen vicâhen ve gıyâben taleb ve da'va ve ahz ve kabza ve muhâkemeye muhâsameye ve müdafa'a ve mürâfa'aya ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve istihlâf ve istiknâya ve imzâsıyla arzuhâl ve levâyih takdimine ve verâsetimi isbâta ve ilâmât ahziyle tebliğ ve tebellüğe ve muvakkı'-ı icraya ve ta'kibe ve mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i sahiha-i şer'iyeye ile hâzır mûma ileyh Ömer Lütî Efendiyi vekil ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yin eyledim dedikde olduğu ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûriyeyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâmini ve'l-ışrîn min Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (04 Kasım 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 7 - Numara 44 (15)

Konu : Vekâlet

Fi'l-asl İstanbul'da Edirnekapı civarında Keçeciler Karyesinde Hoca Hayrettin Mahallesi sâkinelerinden olup el-yevm Medine-i Erzincan'ın Molla Güzel Mahallesinde mukîm mu'arrefetü'z-zât ibnetehu el-merhûm Yüzbaşı Mehmed ve Miracı Efendi ibnü'l-müteveffâ el-merhûm Miralay Mehmed Arif Bey medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîfi'l-enverde takrîr-i kelâm edüp validem ve mûrisem olup bundan akdem vefat eden Şakire Hanım ibnetehu diğer Mahmud'un hayatında bâ-tapu müstekillen yedinde ve taht-ı tasarruf ve temellükünde mal ve mülkü olup ba'de'l-vefat sadriyye kerimesi benimle sadrî oğlu Abdulkadir Efendi'ye mevrûs ve müntekil olan mezkûr Hoca Hayrettin Mahallesinde vâki'-i mahallinde ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât on iki numaralı haneyi tapu zuhûrunda icâre ve bedeli icâresini ahz ve kabza ve mezkûr haneye müdahale eden olursa müdahale eden ve sâir icâb edenlerle leh ve 'aleyhimde vuku' bulmuş ve bulacak kâffe-i da'ava ve mutâbık 'aid olduğu bi'l-cümle muhâkeme ve mecâlîste müdde'î ve müdde'î-i 'aleyh ve şahs-ı sâlis sıfatıyla ve itirâzü'l-ğayr suretiyle bidâyeten ve itirâzen ve istinâfen ve

temyizen ve i'ade vicâhen ve giyâben taleb ve da'va ve muhâkeme ve muhâseme ve müdafa'a ve mürâfa'aya ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve her nev'i evrak ve levâyh-i takdime ve vaz'ı imzaya ve istihlâf ve istiknâya ve i'lâm ve her nev'i evrak ahzile teblîğ ve tebellüğe ve muvakkı'-ı icraya vaz'-ı ta'kîbe ve lede'l-îcâb verâsetini isbâta ve sulh ve ibrâ 'akdine ve zikr olunan hanenin tapu zuhûrunda bedeli misliyle âhara bey' ve temlik ve teslîme semen ve bedelini ahz ve kabz ve bâ cümle makbuzunu bana irsâl ve îsâle ve me'mur ve komisyonu huzûrunda itâsını takrîre ve husûsan mezkûre mütevakıf olduğu umûrun küllisine âharı dahi tevkîl ve 'azle me'zûn olmak üzere tarafımdan el-hâlet-ü hâza mezkûr Hoca Hayrettin Mahallesi ahalisinden mahalle-i mezkûre muhtarı Hasan Basri Beyi kabulüne mevkûfe vekil ve nâib-i münasib nasb ve ta'yîn eyledim dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'i ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâni ve'l-'işrîn min şehri Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (29 Ekim 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 7 - Numara 45 (16)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefat eden Sündüs Hatun ibnetehu Osman bin Abdullah'ın verâseti zevc-i metrûku Hozonsu Karyesinde sâkin Dursun Efendi ibn Yusuf ile kendüden mukaddem vefat eden zevci Süleyman'ın firâşından hâsıla ve müteveffıye-i mezbûreden mütevellideler olup her birisi mezkûr Hasan Efendi Mahallesinde sâkine sadriyye kızları kebîre Müşfika Hanım ve sağîre Fatıma'ya münhasıra ve mes'ele-i mirasları bi'l-karz ve'r-red yirmi dört sehmden olup sihâm-ı mezbûreden altı sehmi zevc-i mezbûr Dursun Efendi'ye ve dokuz sehmden on sekiz sehmi bintân-i mezbûretâna isâbeti bi'l-ahyâr lede's-şer'i-l enver zâhir olduktan sonra verese-i mezbûreden sağîre-i mezbûrenin bâ hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbesi ve li-ebeveyn kız karındaşı sahibi-i arzuhâl mu'arrafetü'z-zât bint-i kebîre-i mezbûre Müşfika Hanım medine-i mezkûre mahke-me-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'i şerîfi'l-enverde derûn-i 'arzuhalde mezkûru'l-ism zevc-i mezbûr Dursun Efendi müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi vâlidem ve mûrisem olup bundan akdem vefat eden Sündüs Hatun bin elli bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle müdde'ıye-i 'aleyh hâzır-ı mezbûr Dursun Efendi'nin zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olup validem müteveffâ-yı mezbûrenin hayatında zevc-i mezbûr zimmetinde cihet-i mehr-i müeccelesine mütekarır ve ma'kûd-u 'aleyh alacak hakkı olan meblağ-ı mezkûresi kable'l-ahz ve'l-istifâ ber vech-i muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezkûr bin elli bir kuruşu ile üç yüz kuruş kıymetli bir sahhâre sandık ve iki yüz kuruş kıymetli bir 'adet (...) ve üçyüz kuruş kıymetli ma'a yastık ve yorgan ve döşek ve bir kat yatak ki cem'an sekiz yüz kuruş kıymetli eşya ki min ciheti'l-mecmu' bin sekiz yüz elli bir kuruş kıymetli eşya ve mehr-i müeccel-i mezkûr vâlidem müteveffâ-yı mezbûrenin hayatında malı olup ba'de vefâtihî verâsesi bize mevrûs olup meblağ-ı mezkûrun tamamına müdde'ıye-i 'aleyh mezbûr Dursun Efendi vâzı'u'l-yed olmağla mes'ûl olunup meblağ-ı mezkûr bin sekiz yüz elli bir kuruştan bir tashîh-i mezkûr benimle sağîre-i mezbûre Fatıma'nın hissesine isâbet eden bin üç yüz seksen sekiz kuruş on parayı hâlâ bana edâ ve teslîme zevc-i hâzır-ı mezbûr Dursun Efendi'ye tenbîh olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vesâye matlubumdur dedi müdde'i-i 'aleyh-i mezbûr Dursun Efendi dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûre Sündüs Hatun zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olduğunu ikrâr edüp müdde'ıye-i mezbûrenin ma'ada mehr ve eşya müdde'asını külliyyen inkâr eyledi müdde'ıye-i mezbûrenin ber vech-i muharrer müdde'asına mutâbık beyyine taleb olundukda cerîde-i şer'de mazbûtu'l-esâmi kimesnelerle isbat edeceğını ve daha başka şahidi olmadığını ifade ve dermeyân ile

hâzır-ı şuhûd eyledikten sonra li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e gelen mezkûr Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden Siracoğlu İbrahim bin Muhyiddin bin Hasan ve Mahmud Ağa ibn Ahmed bin Süleyman nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka bundan akdem vefat eden Sündüs Hatun ibnetehu Osman bin Abdullah bin elli bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle müdde'i-i 'aleyh hâzır mezbûr Dursun Efendi'nin zev-ce-i menkûhe-i medhûl bihâsıdır ve üç yüz kuruş kıymetli bir sahhâre sandık ve iki-yüz kuruş kıymetli bir adet (...) ve üç yüz kuruş kıymetli bir yastık ve bir yorgan ve bir döşeği hâvi bir kat yatak müteveffiyeye-i mezbûrenin hayatında yedinde malı olup el-yevm eşya-yı muharrer-i mezkûre müdde'i-i 'aleyh mezbûr Dursun Efendi yedindedir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen ber nehc-i şer'i edâ-yı şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde usûl mevzû'âsına tevffikan şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları mezkûr Hasan Efendi Mahallesi muhtarı Hulusi Efendi bin Süleyman ve a'za Şükrü Efendi ibn Mehmed'ten evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu mahalle-i mezkûre ahalisinden Hasan Efendi ibn Hüseyin ve Şerif Ağa ibn Arif nâm-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlü's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmakla şehâdetleri makbûle olup müteveffâ-i mezbûre Sündüs Hatun hayatında mehr-i müeccel meblağ-ı mezkûr elli bir kuruşu zevc-i mezbûr Dursun Efendi'ye tamamen veya kısmen bağışlamadığını ve zevc-i mezbûrdan ahz ve kabz etmediğini ve meblağ-ı mezkûre mukâbil zevc-i mezbûrun rehni bulunmadığını ve hiç bir vechile istîfâ-yı hakk eylemediğini ve yapmadığına dair istîzhâren müdde'iyeye-i mezbûreye yemin teklîf olundukda ol dahi ber vech-i muharrer 'adem-i 'ilmi teklif olunan yemini kabul ve Vallahi deyü icrâ itmeğın mücebince mehr-i müeccel-i müsbet meblağ-ı mezkûr bin elli bir kuruş ile eşyayı mezkûre kıymeti olan sekiz yüz kuruştan mes'ele-i mirasları vechile müdde'iyeye-i mezbûre Şefika Hanım hissesine isâbet altı yüz doksan dört kuruş beş parayı bi'l-asâle ve bâ hüccet-i şer'iyeye vasîsi olduğu bint-i sağîre Fatıma'nın hissesi olan altı yüz doksan dört kuruş beş parayı sağîre-i mezbûre için bi'l-vesâye bin üç yüz seksen sekiz kuruş on parayı müdde'iyeye-i mezbûre Şefika Hanım'a bi'l-asâle ve bi'l-vesâye hâlâ edâ ve teslim etmek üzere müdde'i-i 'aleyh mezbûr Dursun Efendi'ye ba'de't-tenbîh ve'l-hükm zîr de müfredâtı muharrer harc-ı i'lâm ve mesârif-i muhâkeme olup evvel emirde müdde'iyeye-i mezbûreden alınan yüz yirmi bir kuruş yirmi para usûl-ü muhâkeme-i şer'iyyenin ikinci maddesi mücebince müdde'i-i 'aleyh-i mezbûr Dursun Efendi'den istîfâsı iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâmini min şehri Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (15 Ekim 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Harcın Beyanı (Kuruş)

Asl-ı i'lâm	34	30
Sûret	8	30
6 Varakası	20	
Pul-u behâ asl ve suret	3	
Celînâme	2	20
Mübâşir ücreti	50	
Tebliğ-i 'ilm ve ceza	2	20
	121	20

Sayfa – Dava no : 8 - Numara 46 (17)

Konu : Verâset (Alacak davası)

Medine-i Erzincan'ın Şıhlı Karyesinde sâkine sahibi-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât muhtediye Hatice Hatun bint Abdullah'ın zikri âti husûsunda mütevakıf olduğu umûrun küllisine bâ hüccet-i şer'îye vekili Arzuhalci Ömer Efendi ibn Mustafa medine-i mezkûre mahkeme-i şer'îyyesinde mün'akid meclis-i şer'î şerîf-i enverde karye-i mezkûre ahalisinden derûn-i arzuhâlde mezkûru'l-ism Hamza oğlu Mehmed'e mâddeten münferiden nizâmiye mücebince bir def'a olarak varaka-i da'vetiye tebliğ olunup muhâkemenin ta'yin olunduğu günde da'vet-i vakı'aya icabet etmediğinden ve müdde'îye vekili mûma ileyh Ömer Efendi dahi muhâkemenin gıyâben ru'yetini talep eylediğinden mahkeme-i gıyâbiyenin icrasına ibtidârla ber vech-i âti da'va eyledi müvekkilem mezbûre mühtediye Hatice'nin peder ve mûrisi olup bundan yedi sene mukaddem vefat eden mühtedî Abdullah nâm Atîki Kalvest bin Kapvin adamın verâsetini sulbiyye kebîre kızı müvekkilem mezbûreye münhasıra olup başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup müteveffâ-yı mezbûr Abdullah'ın hayatında zikr olunan Şıhlı Karyesi arazisi dahilinde vaki' Adacıvarında eğri tarla demekle ma'rûf mahallinde ma'lûmu'l-hudud sekiz dönümlük bir kıt'a tarla bâ tapu müstekillen taht-ı tasarruf ve temellükünde malı olup ba'de vefatı mezkûr tarla hasran müvekkilem mezbûreye intikal edüp ol vechile mezkûr tarla müvekkilem mezbûrenin taht-ı tasarrufunda bi'l-irs ve'l-istihkâk malı olduğu halde müvekkilem mezbûrenin ma'lûmâtı olmaksızın mezkûr tarlayı müdde'î-i 'aleyh gâib-i mezbûr Mehmed darı zer' edüp ber müceb-i örf-ü belde öşür ve tohumu ba'de'l-ihrac hâsılât-ı sâfiyenin nisfî olan otuz god darıyı itâdan imtina' eder olmakla cem'an altı bin kuruş kıymetli mezkûr darı ile altı yük samanını mesârif-i muhâkeme ile ma'an müvekkilem için hâlâ bana edâ ve teslim olunmak matlubumdur müdde'îye vekili Mehmed Efendi'den ber vech-i muharrer müdde'asına mutâbık beyyine talep olundukda isimlerini cerîde-i şer'e tahrîr ettirdiği kimesnelere isbat edeceğini ve daha başka şahidi olmadığını dermeyân ve hâzır-ı şuhûd eyledikten sonra li-eclîş-şehâde huzûr-ı şer'e hâzirân olan şuhûd-u muharrereden mezkûr Şıhlı Karyesi ahalisinden Molla Bekir oğlu Mehmed bin Mustafa bin Bekir ve Gür Mahmud oğlu Yusuf Ağa ibn Süleyman bin İbrahim nam-ı kimesnelerden her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakika Şıhlı Karyesi ahalisinden iken bundan yedi sene mukaddem vefat eden mühtedî Abdullah nam-ı 'Atîki Kalvest bin Kapvin adamın verâseti zâtı bi'l-mu'arretü'ş-şer'îyye ma'lumumuz olan gâibe 'ani'l-meclis müvekkile-i mezbûre mühtediye Hatice bint-i mühtedî mezbûr Abdullah'a münhasıra olup başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu ma'lumumuz değildir ve Şıhlı Karyesi arazisi dahilinde vaki'ada civarında eğri tarla demekle ma'rûf mahallinde ma'lumu'l-hudûd sekiz dönümlük bir kıt'a tarla müteveffâ-yı mezbûr Abdullah'ın hayatında bâ tapu müstekillen taht-ı tasarrufunda iken ve kayıtlı mezkûr tarla hasran kızı mühtediye-i mezbûre Hatice'ye tenakkul olup mezkûr tarlaya bu seneye karye-i mezkûre ahalisinden gâib 'ani'l-meclis müdde'î-i 'aleyh Hamza oğlu Mehmed darı zer' edüp tohum ve öşüründen ma'ada altmış god darı ile on iki yük saman hâsılât kaldırıp ber müceb-i örf-ü belde hasılât-ı mezkûre nisfî olan otuz iki god darı müvekkile-i mezbûrenin hakkı ve alacağı olup hâlâ müdde'î-i aleyh gâib-i mezbûrun zimmetinde ve vaz'ı yedinde biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen ber nehc-i şer'î müdde'îye vekilinin müdde'asına mutâbık olarak edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediler usûl mevzu'asına tevfiikan şâhidân-ı mezbûran mensup oldukları mezkûr Şıhlı Karyesi imamı Hacı Hafız Osman Efendi bin Mehmed ve muhtarı Ahmed Ağa ibn Ahmed nâm-ı kimesnelerden evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu meclis-i şer'e hâzirân olan karye-i mezkûre ahalisinden ve rençber esnafından Hulusi Efendi ibn Osman ve Ahmed Ağa ibn Ali nâm-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şâhidân-ı mezbûrânın adil ve makbûlu'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmağla

şehâdetleri makbûle olmağın mücebince müdde'aya hasılâtın nısfı olan cem'an altı bin kuruş kıymetli otuz god darı ile altı yük samanını müvekkile-i mezbûre için vekili Ömer Efendi hâlâ edâ ve teslîme gıyâben ba'de'l-hükm zîr de müfredâtı muharrer harac-ı i'lâm ve mesârif olup evvel emirde müdde'ye-i mezbûreden alınan dört yüz on dokuz kuruş yirmi para usûl-ü muhâkeme-i şer'yyenin ikinci maddesi mücebince müdde'i-i aleyh gâib-i mezbûr Mehmed'ten istifâsı iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâmini min şehri Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (15 Ekim 1918)

Kadı	Başkâtib	
Mühür	Mühür	
<u>Harcın Beyanı (Kuruş)</u>		
Asl-ı i'lâm	150	
Rub' Sûret	37	20
Varakası	20	
Pul-u behâ	7	
Celînâme teblîği -Pul esmânı- Ücret-i Mübâşir	102	20
Ücret-i Teblîğ ve pul esmânı	102	20
Toplam	419	20

Sayfa – Dava no : 8 - Numara 47 (18)

Konu : Vekâlet

Husûs-ı âtiyyü'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr ve istima'-ı takrîriçün cânib-i şerîf-i garrâdan ma'a isnâd me'zûnen izâm kılınan ketebe-i şer'yyeden Mehmed Emin Efendi ibn el-Hac Yusuf Medine-i Erzincan'ın Şaban Ağa Mahallesinde Dellalbaşî zâde Nuri Efendi menziline varup zeyl-i hüccette muharrerü'l-esâmi kimesneler huzûrlarında 'akd-i meclis-i şer'i 'âli ettikte menzil-i mezkûrda sâkine zâtı müslimûn-u mezbûrun ta'rifleriyle mu'arrefe Hamide bint-i müteveffâ Ali Rıza meclis-i ma'kûd-u mezbûrda arzuhâlcî Abdullah Vehbi Efendi ibn Abdulkadir mahzarında takrîr-i kelâm edüp Eskişehir Mahallesi ahalisinden Boynukalın zâde Ömer Efendi'nin medine-i mezkûre mahkeme-i şer'yyesinde bi'l-vekâle 'aleyhime ikâme eylediği 'akd da'vasıyla peder ve validemden mevrûs-ı emvâlim olup mezbûr Ömer Efendi'nin vaz'-ı yedinde bulunan kâffe-i emvâlimin istirdâdı için mezbûr Ömer Efendi 'aleyhine ikâme olunacak da'vada ve leh ve 'aleyhimde vuku' bulmuş ve bulacak kâffe-i da'âva ve 'amme-i mesâlihte mezbûr Ömer Efendi ve sâir icâb edenlerle 'aid olduğu muhâkemede müdde'i ve müdde'i-i 'aleyh ve şahs-ı sâlis ve itirazül-gayr sıfat ve sûretleriyle bidâyeten ve itirâzen ve istinâfen ve temyîzen ve i'adeten vicâhen ve gıyâben muhâkeme ve muhâsemeye ve mudafa'aya ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve taleb ve da'va ve ahz ve kabza ve sulh ve ibrâya ve istihlâf ve istiknâya ve istid'âya ve levâyah takdimine ve vaz'-ı imzaya ve verâsetimi isbata ve i'lâmâtı ahz ile muvakkî'-ı icraya vaz' ve ta'kîbe ve teblîğ ve tebellüğe ve hâkim-i mümeyyiz ve erbâb-ı vukûf nasb ve 'azline ve mütevakıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i 'amme-i mutlaka-i sahîha-i şer'yye ile hâzır mûmâ ileyh Abdullah Vehbi Efendiye vekil ve nâib-i münasib nasb ve ta'yîn eyledim dedikde ol dahi ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm eylediğini katib-i mûmâ ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs-u ümenâ-i şer'le meclis-i şer'e gelüp 'ala vukû'a inhâ ve takrîr etmeğın

gıbbe't-tasdîki's-şer'i ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi't-tâsi'i min Muharremü'l Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (16 Ekim 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 8 - Numara 48 (19)

Konu : Tefrîk İ'lâmı

Fi'l-asl Mecitözü Kazasının Hacı Köyü Karyesi sâkinelerinden Medine-i Erzincan'ın Kerimoğlu Mahallesinde sâkin zâtı zeyl-i vesıkada muharrerü'l-esâmi kimesneler ta'rifleriyle mu'arrefe Nurdan bint-i müteveffâ Necip medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde mün'akid meclis-i şer'i şerîf-i enverde hâlâ zevc-i dâhili mahalle-i mezkûre ahalisinden Abûş oğlu Mukîm bin Abdurrahman müvâcehesinde takrîr-i kelam edüp ben sekiz aydan berü dört bin kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle hâzır-ı mezbûr mukîmin zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olup meyânemizde hüsn-ü mu'âşeret kâbil olamadığından hüsn-ü rıza ve tayyib-i ihtiyarımla mehr-i müeccelim meblağ-ı mezkûr dört bin kuruş ile nafaka-i 'iddet-i mu'ayyenem ve müennes süknâm üzerine zevcim mezbûrdan muhâlefe-i şer'iyye-i sahîha ile hul' olduğumda ol dahi hul'-i mezkûru kabul edüp ol vechile zevcim mezbûru hukuk-ı zevciyyetden müte'allika kâffe-i da'avi ve 'âmm-e-i metâlibten ibrâyı 'âmm-i sahih-i şer'-i ile ibrâ etmemle ol dahi beni hukûk-ı mezkûrenin ibrâyı meşrûh ile ibrâ etmekle yekdiğerimizden kat'-ı 'alâka eyledik dedikde zevc-i mezbûr Mukîm dahi mukirre-i mezbûreyi bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhâsında tasdik etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâdisi ve'l-'işrîn min Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (02 Kasım 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 9 - Numara 49 (20)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Şihli Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Beşir oğlu Ali bin Burhan'ın sülbî sağîre oğulları Abdulkadir ve Burhan'ın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değın tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağîrân-ı mezbûrânın li-ebeveyn 'ammîleri oğlu karye-i mezkûre ahalisinden Abdullah Ağa bin Hacı Salih emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-ı vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesi taraflarında mu'tâ ve musaddak bir kıta 'ilm-ü haber münderecâtı ve zeyl-i vesıkada muharrerü'l-esâmi müslimûnun huzûr-ı şer'de 'ala tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'îl-enver zâhir ve nümâyan olmağın mücebince sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değın tesviye-i umûrlarına mezbûr Abdullah kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya teşehhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'işrîn min Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (05 Kasım 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 9 - Numara 50 (21)

Konu : Vekâlet

Medine-i Erzincan'ın Pişkidağ Karyesi sâkinelerinden olup zâtı karye-i mezkûre ahalisinden Eminoğullarından İsmail bin Mustafa ve Azizoğullarından Abdulaziz bin Mehmed ta'rifleriyle mu'arrefe Hacı Mehmed oğlu kerimesi ve Ömer oğlu Abdurrahman'ın zevcesi Hava Hatun bint-i müteveffâ Hacı Osman livâ-ı mezkûr mahkemesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîfi'l-enverde karye-i mezkûre ahalisinden Ömer oğlu zevcî Abdurrahman Ağa ibn Ömer mahzarında bi-tav'ihâ takrîr-i kelim ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm edüp bundan akdem vefat eden babam ve mûrisimiz mezkûr Pişkidağ Karyesinden Hacı Mehmed oğlu Hacı Osman'ın verâsetini benimle sulbiyye-i sağîre Hatice Miyase Mehbube Zehra ve sülbî kebîr oğulları li-ebeveyn er karındaşlarım Haşim ve Yusuf ve Hakkı ve Hasib ben ve zevce-i menkûhe-i metrûkesi vâlidemiz Fatıma Hatun'a münhasıra olup pederim mezbûr Hacı Osman Efendi'nin ba'de'l-vefat bi'l-cümle emvâl-i menkûle ve gayr-ı menkûle ve zimemât ve hayvanât ve zehâir ve hukuk-ı irsiyyeye müte'allık kâffe-i metrukâtından benim hisse-i irsiyye-i şer'iyye ve kânûniyeme isâbet eden mikdarı karındaşlarım mezbûrûn Haşim ve Yusuf ve Hakkı ve Hasib Bey bana edâ ve teslîm etmediklerinden dolayı mezbûrûn 'aleyhlerinde Erzincan Mahkeme-i Şer'iyesinde ikâme-i da'va etmiş olduğumdan mezbûrûn Haşim ve Yusuf ve Hakkı ve Hasib Bey ve sâir icâb edenlerle cem'i muhâkeme-i şer'iyye ve sulhiye ve devâir-i resmiyenin ikâm-ı muhtelifesinde müd-de'î ve müdde'ye-i 'aleyh ve sahs-ı sâlis sıfatlarıyla bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i'tirâzen ve 'iâdeten taleb ve da'va ve muhâkeme ve muhâseme ve müdafa'aya ve ikâme-i şuhûd ve istihlâfa ve kendi imzasıyla levâyih ve müsted'iyât tanzîm ve te'âtisine ve hacz-i emvâl ve fekkine ve sâdir olacak i'lâmâtı muvakkî'-ı icraya vaz'ına ve tebliğ ve tebellüğe ve hâkim-i mümeyyiz ve ehl-i hibre nasb ve ta'yîn ve 'azline ve tatbîki hâtem ve istiknâya ve lede'l-icâb sulhen temyizde tevzî' ve taksîme ve suhhuna ve imzasına ve sulhen tereke-i mezkûreyi tevzî' ve taksîme muvâfakat hasıl olduğu takdîrde me'mûr-ı mahsûsi talebiyle emvâl-i menkûle ve gayrı menkûleyi ba'de't-tefrîk emvâlî menkûlede olan hisse-i şer'iyyemi ahz-ü kabza ve makbûzâtını bana irsâl ve teslîme ve gayr-ı menkûl emvâldeki hisse-i şâyi'amı dahi üzerime intikâli ve tapuya rabtına ve 'inde'l-iktizâ verâsetimi isbât ve i'lâm istihsâline ve zarar ve ziyan ve mesârif-i muhâkeme taleb ve iddi'asına ve hükûkumun muhâfazası emrinde lazım gelen tedâbiri icraya ve husûsî mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini ifâya tarafımdan iş bu hâzır-ı mezbûr zevcim Abdurrahman Ağayı vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledim dedikte hâzır-ı mezbûr dahi ber vech-i muharrer vekâleti mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kema yenbeği edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin gıbbe't-tasdîki's-şer'i ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-selâsûn min Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (06 Kasım 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 9 - Numara 51 (22)

Konu : İ'lâm (Alacak davası)

Medine-i Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesi ahalisinden sahib-i arzuhâl Derviş Ağa medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîf-i enverde Köşünkârı Sağîr Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Muhtar Mehmed Ağa'nın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Firdevs Hatun bint-i Hüseyin ile sulbiyye-i sağîre kızları Fehmiye ve Rahime'ye münhasıra olduktan sonra verese-i mezbûrûndan tereke-i müteveffâ-yı mezbûre vâzi'ate'l-yed olan zevce-i

mezbûre Firdevs Hatun tarafından talep ve da'vayı muhâkeme ve muhâseme ve teblîğ ve tebellüğe vekil tescil-i şer'îye el-Hâc Mustafa Efendi müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi geçen bin üç yüz otuz iki senesi Ağustos ayında Çakırman yolu üzerinde ve Küçük Köşünkar arazisi dahilinde vâki' bacanağım Kemal Ağa'nın tarlasını örf-i beldeye tevfikân murâbaha suretiyle zer' etmiş olduğum hınta hasılâtından ve benim hissemden otuz iki god a'la hıntayı bi'l-ifrâz yine güz mevsiminde zer' etmek için ihzâr etmiş olduğum bir kıt'a tarlaya tohum olmak üzere karye-i mezkûre muhtarı Mehmed Ağa'nın hayatında hayvanlarına tahmilen hanesine emanet suretiyle teslim ettiğim mezbûr Mehmed Ağa dahi tesellüm ve emanet olarak kabul ve i'adesini ta'ahhüd edüp mezkûr emanetimi talep eylediğimde kendi umûruna sarfla istihlâk edüp mukâbilin başka hınta vereceğini va'd itmekle mezkûr otuz iki god hıntayı mezbûr Mehmed Ağa bana ifâ ve teslim etmezden mukaddem vefat edüp terekesine zevcesi müvekkile-i mezbûre vâzî'atü'l-yed olduğundan müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde alacak hakkım olan mezbûr otuz iki god hıntayı tereke-i vâfiyesinden olmak üzere hâlâ bana edâ ve teslim müvekkilesine izâfetle vekil-i mûma ileyh Hacı Mustafa Efendi'ye olunmak matlubumdur deyü da'va eyledi vekil mûmâ ileyh dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i vâfiyesine müvekkilesinin vaz'ı yedini ikrar ma'ada müdde'âsını ma'lumum değildir deyü inkâr eyledi müdde'i-i merkûm Derviş Ağa'nın müdde'âsına mutâbık beyine talep olundukda isimlerini cerîde-i şer'e tahrîr ettirmiş olduğu şahitlerden mezkûr Köşünkar-ı Sağîre ahalisinden Sabri bin Salih ve Yusuf Ağaların her biri li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzîrân olup münferiden istişhâd olunduklarında bundan iki sene mukaddem istilâ esnasında ve güz mevsiminde Dikenlik nâm-ı mahalde vâki' Kamil Ağa'nın tarlası harmanından otuz iki god hıntayı Derviş Ağa Yakup nâm-ı şahsî ile karye-i mezkûre muhtarı Mehmed Ağa'nın hanesine gönderdi bu hınta Derviş Ağa'nın köydeki herklerine zer' olunmak üzere Mehmed Ağa'ya emanet olarak bırakılmış idi Mehmed Ağa vefat etmekle mezkûr hınta zevcesi Firdevs Hatun yedinde kaldı biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen edâ-yı şehâdet-i şer'îye ettiklerinden işbu şahitlere ne diyeceği müdde'îye-i 'aleyha vekilinden suâl olundukda şahidân-ı mezbûrânın şehâdetleri da'vaya tevâfuk etmediği gibi mezbûr Yusuf müvekkilemden işbu mahkeme-i şer'îyede üç lira alacak da'va etmekle meyânelerinde husûmet ve mezbûr Sabri dahi müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Ağa'nın hizmetkarı olup hizmetkarlık ücretinden dolayı münaza'a etmiş olduklarından bu suretle meyânelerinde 'adâvet-i şahsî olmakla şehâdetlerinin reddini talep ederim dedikde da'vayı hakk ve mahkeme huzûrunda subûta ermeyen husûmet mâni'-i şehâdet olamayacağından vekil-i mûma ileyh'in i'tirazının reddiyle usulüne tevfikân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları Köşünkar-ı Sağîr imamı Hasan Efendi ibn Dursun ve muhtarı Tevhit Ağa ibn Ali nâm-ı kimesnelerinin evvelâ ba varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu karye-i mezkûre ahalisinden Delice oğlu İsmail bin Yusuf ve Kurtik-oğlu Hacı Abdurrahman bin Ahmed nâm-ı kimesnelerden dahi tarafeyn müvâcehelerinde 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlu'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olundu müdde'î Derviş Ağa müdde'âyâ otuz iki god hıntayı müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Ağa'dan hayatında almadığına ve heba etmediğine ve bir mahalle havale etmediğine ve hiçbir vechile mülkünden çıkarmadığı istifâyı hakk eylemediğine vekil-i mûmâ ileyh'in huzûruyla istizhâren teklîf olunan yemin-i kabul ve Vallahi deyü icra etmeğin mücebince ba'de'l-hükm misl-i maldan olan mezkûr otuz iki god hıntayı müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden olmak üzere müdde'î Derviş Ağa'ya 'aynen redd-ü teslim müdde'îye-i 'aleyha müvekkile-i mezbûre Firdevs Hatun'a izâfetle vekil mûmâ ileyh Hacı Mustafa Efendi'ye tenbîh olunduğu tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi'l-'âşir min şehri Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsin ve selâse mi'e ve elf. (17 Ekim 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 10 - Numara 52 (23)

Konu : Vekâlet

Medine-i Erzincan'ın Şıhlı Karyesinde sâkine mu'arrefetü'z-zât Osman zevcesi Şerife bint-i İbrahim ile karye-i mezkûre ahalisinden Hasan bin Musa Livâ Mahkemesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde arzuhâlcı Ömer Lütfi mahzarında her biri takrîr-i kelâm edüp Vasketil Karyesi ahalisinden Servet ile kerimesi Firdevs'in aleyhimize ikâme eylediği zahîre ve sâire da'vasında müdde'iyân-ı mezbûrân ve sâir îcâb edenlerle ait olduğu muhâkemede müdde'î ve müdde'îye-i aleyh sıfatıyla ve i'tirazü'l-gayr suretiyle bidâyeten ve i'tirâzen ve istinâfen ve temyizen ve i'âdeten ve vicâhen taleb ve da'va muhâkeme ve müdâfa'aya ve husûmet ve redd-i cevaba ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına istihlâfen ve tahlifen ve imzasıyla istid'a ve levâyih takdîmine ve i'lâm ahziyle tebliğ ve tebellüğe ve icraya vaz'-ı ta'kîbe ve sulh ve ibra akdine ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i sahiha-i şer'iyye ile mûmâ ileyh Ömer Efendiyi vekil ve nâib-i münasib nasb ve ta'yîn eyledik dediklerinde ol dahi ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmeti lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve îfâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-âşir min Seferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (15 Kasım 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 10 - Numara 53 (24)

Konu : Askeri Verâseti

Harbiye Nezâreti Celîlesinden mevrûd ve Makâm-ı 'Âli-i Mutasarrıf-ı Ekremiyeden muhavvel işbu fi 29 Ağustos sene 334 tarih ve 3/3006 numaralı muhtırada Erzincan'ın Köşünkar-ı Kebîr Karyesinden 'Asâkiri Şahaneye mensup Topçu yirmi dokuzuncu alayın ikinci taburu efrâdından iken vefat ettiği beyân olunan Mustafa bin Tahir bin Şerif'in verâseti li-ebeveyn er karındaşı mezkûr Köşünkar-ı Kebîr Karyesinde sâkin Hafız Mehmed Efendi'ye münhasıra olduğu bi'l-ahbâr lede'-şer'-i'l enver zâhir olduktan sonra müteveffâ-yı mezbûrun bi'l-cümle muhtelifâtı mezbûr Hafız Mehmed Efendi'ye iktizâ eylediği tescil ve işbu mahalle tahşiye kılındı. Fi'l-yevmi's-sâmini ve'l işrîn min Zilhicceti's-Şerîf sene sittün ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (05 Ekim 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 10 - Numara 54 (25)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Salih bin Mahmud'un sülb-i sağır oğulları Vehbi ve Hilmi'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'-i şerîfden bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağırân-ı mezbûrânın min kable'l-ümm cedleri mahalle-i mezkûre ahalisinden Hacı Derviş Ağa ibn Ali emanetle ma'rûf istikâmetle mevsûf olup her vechile umûr-ı vesâyet 'uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü mahalle-i mezkûre hey'et-i

ihtiyâriyesinden mu'tâ ve musaddak bir kıta 'ilm-ü haber münderecâtı ve zeyl-i hüccette muharrerü'l-esâmi Süleyman'ın huzûr-ı şer'de 'alâ tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve müstehakki olmağın mücebince muvakkî-i sadr-ı kitap tûbâ leh ve hüsnü meâb Efendi Hazretleri dahi sağırân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına bâ'is-ü hâzihi'l-vesfika mezbûr Hacı Derviş Ağayı kibel-i şer'i şerîfden vasî nasb ve ta'yîn buyurdukda ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurrire fi'l-yevmi'l-'âşir min Seferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (15 Kasım 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 10 - Numara 55 (26)

Konu : Askeri Verâseti

Erzincan'ın Cimin Karyesinde Babacan Mahallesinden ve 'Asâkir-i Şâhaneye mensup yedinci alayın birinci taburunda Topçu bölüğü efrâdından iken bundan akdem Zara Hastahanesinde vefat ettiği mezkûr hastahane ser-tabâbetinden mevrûd ve Erzincan Ahz-ı 'Asker Şu'besinden muhavvel tahrîrâtda beyân olunan Hacıoğullarından Mehmed oğlu İsmail'in verâseti hasran li-ebeveyn er karındaşı Hüseyin'e münhasıra olduğu karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyârisinden mu'tâ 'ilm-ü haber mefâdıyla isimleri zabt-ı cerîdesinde muharrer mevsûku'l-kelim zevâtın ihbâr ve imzalarıyla le-de's-şer'i'l-enver zâhir ve müstehak olduktan sonra müteveffâ-yı mezbûr İsmail'in bi'l-cümle muhtelifâtı ve terekesi li-ebeveyn er karındaşı mezbûr Hüseyin'e isâbeti iktizâ eylediği tescil ve tahşiyeye i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâlisi 'âşara min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (18 Kasım 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 10 - Numara 56 (27)

Konu : Askeri Verâseti

Harbiye Nezâreti Celîlesinden mevrûd ve Makâm-ı 'Âli Mutasarrıfiyeden muhavvel işbu 29 Ağustos sene 334 (29 Ağustos 1918) tarih ve 3/3014 numaralı muhtırada Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesinden ve 'Asâkir-i Şâhaneye mensup Topçu yirmi dokuzuncu alayın ikinci taburu dördüncü bölümünde na'lbend neferi iken vefat eylediği beyân olunan Çizmecioğlu Kadir bin Azîz'in verâsetini vâlidesi İzzet Hatun ile li-ebeveyn er karındaşı gâib 'ani'l-beled Şükrü'ye münhasıra olduğu bi'l-ahbâr lede's-şer'i'l-enver zâhir ve müstehak olduktan sonra mes'ele-i mirası üç sehmden olup bir sehmi validesine ve iki sehmi er karındaşına isâbeti iktizâ eylediği tescil ve işbu mahalle tahşiyeye kılındı. Fi'l-yevmi's-sâlisi 'âşara min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (13 Kasım 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 10 - Numara 57 (28)

Konu : Vekâlet

Medine-i Erzincan'ın Tahzûri Ekrek Karyesi ahalisinden olup el-yevm Reşadiye Mahallesinde sâkin karye-i mezkûre ahalisinden Tahir Ağa zâde Mehmed Efendi ibn Süleyman ve Hanzar Karyesi ahalisinden Timur oğlu Hasan bin Aziz ta'rifleriyle mu'arref Gülâbi oğullarından İsmail bin Ağa bin Gülâbi medine-i mezkûre mahkemesinde ma'kûd meclis-i şer'î şerîf-i enverde medine-i mezkûrenin Salihiye Mahallesi eşrâfından Hakkı Efendi zâde Mahfuz Bey ibn Hakkı Efendi mahzarında bi-tav'ihî takrîr-i kelâm ve ta'bîri 'ani'l-merâm edüp 'Asâkir-i Şâhaneye mensup dokuzuncu Kafkas Fırkasının yirmi dokuzuncu alayı kumandanı Reşat Beyin emîr çavuşu Mehmed oğlu Bektaş Çavuş tarafından Erzincan mahkeme-i şer'iyesinde aleyhime ikâme etmiş olduğu nikâh da'vasından dolayı mezbûr Bektaş Çavuş vesâir lazım gelenlerle cemî-i muhâkeme-i şer'iyenin derecât ve ikâm-ı muhtelifesinde müdde'î ve müdde'îye-i aleyh ve şahs-ı sâlis sıfatlarıyla bidâyeten ve i'tirazen ve istînâfen ve temyîzen ve i'âdeten muhâkeme ve muhâseme ve müda'afaya ve ikâme-i beyyine ve istihlâfa ve kendi imzasıyla her türlü müsted'iyât ve levâyih ve evrak-ı resmiyye ibrâz ve te'atîsi ve red ve kabulüne ve sâdir olacak i'lâmâtı ahz ve istihsâl ve tebliğ ve tebellüğe ve tenfiz-i ahkâmı zımında muvakkî'î icraya vaz'a ve vaz'î imzaya ve hakem nasb ve ta'yîn ve 'azline ve zarar ve ziyan ve mesârifî muhâkeme ve ta'yîn merci' ve nakl-i da'va talep ve idde'âsına ve husûsi mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine ve 'inde'l-iktizâ-i hükm vasıtasıyla ve suver-i sâire ile sulh ve ibrâ ve tahkîmnâme ve tanzimine ve aleyhimdeki ikrârın mu'teber olmamak ve âharını dahi tevkîl ve 'azle me'zûn olmak ve hukûk-ı meşrû'a ve kanuniyemin muhâfazası emrinde lâzım gelen tedâbiri bi-hakkın îfâ etmek üzere tarafımdan işbu hâzır mûmâ ileyh Mahfuz bey Efendi'ye vekâlet-i mutlaka-i sahiha-i şer'îyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim dedikde hâzır mûma ileyh dahi ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve îfaya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin gıbbe't-tasdikî's-şer'î ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'r-râbi'i ve'l-'aşera min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (19 Kasım 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 11 - Numara 58 (29)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Taşçı Mahallesinde sâkine mu'arrefetü'z-zât Kadir oğlu Süleyman zevcesi İsmet bint-i Ahmed meclis-i şer'î şerîf-i enverde livâ muhasebecisi ve beytü'l-mâl me'muru Mehmed Nabi Beyin mürsel vekili muhâsebe-i livâ ketebesinden Hafız Ömer Efendi müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi zevcim ve mûrisim olup bundan akdem vefat eden Süleyman bin Kadir bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi benimle benden mütevellidler sülbî sağîre oğulları İsmail ve Mahmud ve sülbîye kızları kebîre Saime ve sağîre Naime ve Selma'ya ve kendüden mukaddem vefat eden zevcesi Esmâ bint Ahmed'ten mütevellid gâib 'ani'l-beled sülbî kebîr oğlu Kadir ve anası Aîşe bint-i Mustafa'ya münhasıra olup başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup zevcim müteveffâ-yı mezbûrun terekesine müvekkil mûma ileyh hasebü'l-me'mûre vâzî'u'l-yed olmağla benimle siğâr-ı mezbûrun hisselerini hâlâ bana edâ ve teslîme müvekkiline izâfetle vekîl-i mûma ileyhe tenbîh olunmak matlubumdur ol dahi cevâbında müteveffâ-yı mezbûrun terekesine müvekkilinin hasebü'l-me'mûre vâzî'u'l-yed olduğunu tav'an ikrar edüp müdde'îye-i mezbûrenin ber vech-i muharrer verâset müdde'âsını inkâr eyledi müdde'îye-i mezbûrenin ber vech-i muharrer verâset müdde'âsına mutâbık beyyine talep olundukda li-eclî's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olan

ânifü'l-beyân Taşçı Mahallesi ahalisinden Berber oğlu Mahmud bin Mustafa bin Sıddık ve bunun oğlu Salih bin İshak bin Şerif nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakika müteveffâ-yı mezbûr Süleyman bin Kadir bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi işbu hâzirâ bi'l-meclis müdde'îye-i mezbûre İsmet bint-i Ahmed ile mezbûre İsmet'ten mütevellidler sülbi sağır oğulları İsmail ve Mahmud ve sulbiye kebîre kızı Saime ve sağire kızları Naime ve Selime ve kendüden mukaddem vefat eden zevcesi Esmâ bint-i Ahmed'ten mütevellid sülbi kebîr oğlu gâib 'ani'l-beled Kadir ve vâlidisi Aişe bint-i Mustafa'ya münhasıradır bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri mütt fakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen ber nehc-i şer'e edâ-yı şehâdet eylediler usûl mevzû'âsına tevfikân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları Taşçı Mahallesi imamı Hafız Salih Efendi ibn Hacı Ahmed ve muhtarı Mahmud Ağa ibn Mehmed nâm-ı kimesnelerden evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu mahalle-i mezkûre ahalisinden Topal Mutî'-zâde Hasan Ağa ibn Yusuf ve Mirza oğlu Süleyman bin Mustafa'dan bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şâhidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlü's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olundu mücebince müdde'îyenin ber vech-i muharrer verâset müdde'âsına hükm ve tenbîh olunduğu tescîl ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâniye 'aşere min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (17 Kasım 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 11 - Numara 59 (30)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Kismikor Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Araboğlu Mehmed bin İbrahim'in sulbiye sağire kızı Sabile'ye babası müteveffâ-yı mezbûrdan muntekil ve mevrûs bi'l-cümle emlak ve arazisini irfâz ve tefrîke ve vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağire-i mezbûre min kable'l-eb er karındaşı Nazım bin müteveffâ-yı mezbûr Mehmed emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-ı vesâyet 'uhdesinden gelmeye kâdir idüğü karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'tâ ve musaddak bir kıt'a ilm-ü haber münderecâtı ve zeyl-i hüccette muharrerü'l-esâmi müslimînin huzûr-ı şer'de 'ala tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'î'l-enver zâhir ve müstehak olmağın mücebince Kadı muvakkî-i sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve hüsnü meâb hazretleri dahi sağire-i mezbûre Sabile'nin babası müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs ve muntekil bi'l cümle emlak ve arazisini ifraz ve taksîme ve vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna bâ'is haze'l vesika mezbûr Nazım dahi nasb ve ta'yin buyurdukda olduğu vesâyet-i mezbûreyi kabul ve hizmeti lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-hâmisi 'aşere min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (20 Kasım 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 11 - Numara 60 (31)

Konu : Verâset

'An-asl Kemahlı olup Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesinde sâkine mu'arrefetü'z-zât Fikriye Hatun ibnetehu Akif meclis-i şer'î şerîf-i enverde beytü'l-mal memuru Livâ Muhasebecisi Mehmed Nabi Beyin Mürsel vekili muhasebe-i livâ ketebesinden Hafız Ömer Efendi müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi min kable'l-üm ceddem ve mûrisem olup üç yüz otuz dört senesi Kanun-u Sanisinin onuncu günü bilâ veled vefat eden Tahire Hatun ibnetehu Mehmed'in verâseti oğlu müteveffâ Akif Efendi'nin kızları kebîre benimle sağîre Şükriye'ye münhasıra olup bizden başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup müteveffâ-yı mezbûrenin hayatında müterâkim ma'aşâtı olup Erzincan Mal Sandığında alacak hakkı olan iki bin iki yüz otuz üç kuruş otuz parayı kable'l-ahz ve'l-istîfa ber vech-i muharrer vefat etmekle mezkûr müfideleri bize mevrûs olup meblağ-ı mezkûru müvekkil mûmâ ileyh hasebü'l-me'mûre vazı'ul-yed olduğundan meblağ-ı mezkûrdan benim hissemle sağîre-i mezbûrenin hissesini halen bana edâ ve teslîme müvekkiline izâfetle vekîl-i mûmâ ileyhe tenbîh olunmak matlubumdur dedikde ol dahi cevabında müteveffîye-i mezbûrenin ol miktar kuruş istihkâkına müvekkilinin hasebü'l-me'mûre vaz'-ı yedini ikrar ma'ada verâset müdde'asını inkâr eyledi müdde'îye-i mezbûreden verâset müdde'asına mutâbık beyyine talep olundukda li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzîrân olan mezkûr Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden Mehmed Ali Ağa ibn İbrahim bin Muhyiddin ve Süleyman Efendi ibn Mahmud bin Abid'in nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden istîshâd olunduklarında fi'l-hakika mahallemizde sâkine iken ber vech-i muharrer vefat eden müteveffâ Yüzbaşı Hasan Ağa zevcesi Tahire Hatun ibnetehu Mehmed'in verâseti sadrî oğlu müteveffâ Akif Efendi'nin kızları işbu zatı ma'lumumuz olan hâzır bi'l-meclis müdde'îye-i mezbûre Fikriye ile gâib 'anî'l-meclis sağîre Şükriye'ye münhasıra olup bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu bizim ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen edâ-yı şehâdet-i şer'îye eylediler şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları mezkûr Hasan Efendi Mahallesi imamı Hafız Hamdi Efendi ibn Mustafa ve muhtarı Ahmed Hulusi Efendi ibn Süleyman nâm-ı kimesnelerden evvelâ bâ-varaka-ı mestûre sırren ve ba'dehu Sabit Efendi ibn Feyzullah ve Yusuf Bey ibn Sa'd olduktan dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlu's-şehâde oldukları iş'âr ve ihbâr olunmakla şehâdetleri makbûle olmağın mücebince ba'de'l-hüküm meblağ-ı mezkûr iki bin iki yüz otuz üç kuruş otuz paranın nısfı olan bin yüz otuz altı kuruş otuz beş parayı bi'l-verâse ve bi'l-vesâye ve nısf-ı diğersini dahi sağîre-i mezbûre için bi'l-vesâye müdde'îye-i mezbûre Fikriye Hatun'a sandık-ı mezkûr hâlâ edâ ve teslîme müvekkiline izâfetle vekîl-i mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi'l-hâmisi 'aşere min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (20 Kasım 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 12 - Numara 61 (32)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Ömer Efendi Mahallesinden İlik-oğlu İsmail Hakkı bin müteveffâ Mehmed Tefvik medine-i mezkûre mahkeme-i şer'îyyesinde mün'akid meclis-i şer'î şerîf-i enverde Erzincan Posta ve Telgraf Müdürü İzzet Bey tarafından mürsel vekili telgraf müvezzîği Hafız Nazmi Efendi müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi babam ve murîsim olup bundan akdem hicretten 'avdeti esnasında vefat eden İlik-oğlu Mehmed Tefvik Efendi ibn Mehmed bin Abdullah'ın verâseti

sülbi kebîr oğlu benimle zevce-i menkûhe-i metrûkesi Vesile bint-i Salih ve sulbiyye kebîre kızları Nimet ve Memnune'ye münhasıra olup başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup pederim müteveffâ-yı mezbûrun namına irsâl olunan dört yüz kuruşu postahanedan kable'l-ahz ve'l-istîfa ber-vech-i muharrer vefat etmekle müvekkil mûmâ ileyh meblağ-ı mezkûre hasebü'l me'mûre vâzı'ul-yed olup meblağ-ı mezkûr ber-vech-i muharrer benimle verese-i mezbûrûna mevrûs olduğundan benim hisse-i irsiyyemi hâlâ bana edâ ve teslîme müvekkiline izâfetle vekil mûmâ ileyh Hafız Nazmi Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur. Vekil mûmâ ileyh dahi cevabında müveteffâ-yı mezbûrun ol mikdar kuruş alacağına müvekkilinin hasebü'l-me'mûre vâzı'ul-yed olduğunu tav'an ikrar ma'âda müdde'i-i mezbûrun ber vech-i muharrer verâset müdde'sını inkâr eyledi müdde'i-i mezbûrdan ber vech-i meşrûh verâset müdde'asına mutâbık beyyine taleb olundukda li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzîrân olan mezkûr Ömer Efendi Mahallesi İmamı Hacı Halil Efendi ibn Mehmed bin Mehmed ve Hacı Durdu-zâde Ahmed Efendi ibn Salih bin Mehmed nâmı kimesnelerden her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka hicretinden 'avdet ederken esnâ-yı râhda vefat eden İlik-oğlu Mehmed Tefvik Efendi ibn Mehmed bin Abdullah'ın verâseti her biri mezkûr Ömer Efendi Mahallesinde sâkin ve sâkineler sülbi kebîr oğlu hâzır bi'l-meclis müdde'i İsmail Hakkı ile gâibât-ı 'ani'l-meclis zevce-i menkûhe-i metrûkesi Vesile bint-i Salih ve sulbiyye kebîre kızları Nimet ve Memnune'ye münhasıradır ve bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe ber nehc-i şer'i 'alenen edâ-yı şehâdet eylediler şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları mezkûr Ömer Efendi Mahallesi hey'et-i ihtiyâriyesinden a'za Hacı İdris Efendi bin Emin ve Ömer Efendi ibn diğer Emin'den evvelâ bâ-varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu Mustafa Ağa ibn Bekir ve Ebu Bekir Efendi ibn Abdullah'tan dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye 'adil ve makbûlu's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmakla şehâdetleri makbûl olmağın mücebince subût-u verâsetine ba'de'l-hükm bu surette mes'ele-i mîrasları otuz iki sehmden olup sihâm-ı mezbûreden dört sehmi zevce-i mezbûre Vesile ve on dört sehmi müdde'i-i mezbûr İsmail Hakkı'ya ve yedişer sehmden on dört sehmi bintân-i mezbûratân Nimet ve Memnune'ye isâbet etmekle melağ-ı mezkûr dört yüz kuruştan müdde'i-i mezbûrun hissesine isâbet eden yüz yetmiş beş kuruşu müdde'i-i mezbûre hâlâ edâ ve teslîme müvekkiline izâfetle vekil Hafız Nazmi Efendi'ye tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâmini 'aşere min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (23 Kasım 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 12 - Numara 62 (33)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Fethullah Mahallesinde sâkine sahibi-i 'arzuhal mu'arrefetü'z-zât Çukadar-oğlu kerîmesi Fatıma bint-i Hüseyin Medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîf-i enverde livâ muhasebecisi ve beytü'l-mal me'muru Mehmed Nabi Beyin mürsel vekili muhasebe-i livâ ketebesinden Hafız Ömer Efendi müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi. Mûrisem olup bundan akdem vefat eden müteveffâ Mustafa Rüştü Efendi zevcesi Zelîfe bint-i Ahmed bin Abdullah'ın verâsetini validesi benimle sadriyye-i sağîre kızı Fahriye ve sadr-ı kebîr oğlu gâib 'ani'l-beled Musa Kazım Efendi'ye münhasıra olup başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup müteveffâ-yı mezbûre hayatında müterâkim ma'âşâtından Erzincan Mal Sandığında alacak hakkı olan ma'a tevkîfât altı bin yedi yüz otuz beş kuruşu kable'l-ahz ve'l-istîfa ber vech-i muharrer

vefat etmekle meblağ-ı mezkûr verese-i mezbûresine mevrûs olduğu halde meblağ-ı mezkûrun tamamına müvekkil mûmâ ileyh vazı'ul-yed olduğundan meblağ-ı mezkûrdan mes'ele-i mirasımız vech üzere benimle bâ-hüccet-i şer'iyye vasîsi olduğum sağîre-i mezbûre hissesine isâbet eden miktarın hâlâ bana edâ ve teslimine müvekkiline izâfetle vekîl-i mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak bi'l-verâse ve bi'l-vesâye matlûbumdur vekîl-i mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi dahi cevabında müteveffıye-i mezbûrenin ol mikdar kuruş müterâkim ma'âşâtına müvekkilinin hasebü'l-me'mure vazı'ul-yed olduğunu tav'an ikrar ma'âda müdde'iyenin ber vech-i muharrer verâset müdde'âsını inkâr eyledi. Müdde'ıye-i mezbûreden ber vech-i meşrûh verâset müdde'âsına mutâbık beyyine talep olundukda li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olan mezkûr Fethullah Mahallesi ahalisinden belediye odacısı Mehmed Onbaşı ibn Abdulkadir bin Mehmed rençber taifesinden İmam-oğlu Salih Ağa ibn Ömer bin Ahmed nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakika Fethullah Mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefat eden Mustafa Rüştü Efendi zevcesi Zelîfe Hanım ibnetehu Ahmed bin Abdullah'ın verâseti validesi işbu zâtı bi'l-mu'arrefetü's-şer'iyye ma'lûmumuz olan hâzır bi'l-meclis müdde'ıye-i mezbûre Fatıma Hanım ibnetehu Hüseyin ile sadriyye sağîre kızı Fahriye ve sadrı kebîr oğlu gâib 'anı'l-beled Musa Kazım Efendi'ye münhasıradır. Bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu ma'lumumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen ber nehc-i şer'-i edâ-yı şehâdet eylediler usûl mevzû'âsına tevfikân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları mezkûr Fethullah Mahallesi İmamı Zeki Efendi ibn İshak ve muhtarı Salih Efendi ibn Hacı Yusuf'tan evvelâ bâ-varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu mahalle-i mezkûre ahalisinden Osman Fevzi Efendi ve İmam-oğlu Reşit Ağa ibn Ahmed'den dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şâhidân-ı mezbûrânın adil ve makbûlu's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olundu mücebince müdde'ıye-i mezbûrenin subût-u verâsetine ba'de'l-hükm bu suretde mes'ele-i mirasları on sekiz sehmden olup sihâm-ı mezbûreden üç sehmi müdde'ıye-i mezbûre Fatıma'ya ve beş sehmi sağîre-i mezbûre Fahriye'ye ve on sehmi gâib-i mezbûr Musa Kazım Efendi'ye isâbet etmekle meblağ-ı mezkûr müdde'âya altı bin yedi yüz otuz beş kuruştan bin yüz yirmi iki kuruşu yirmi parasını bi'l- asâle ve bin sekiz yüz yetmiş kuruş otuz parasını sağîre-i mezbûre Fahriye için bi'l-vesâye müdde'ıye-i mezbûre Fatıma Hatun'a hâlâ edâ ve teslimine müvekkiline izâfetle vekîl-i mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi'l- 'ısrîn min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (25 Kasım 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 13 - Numara 63 (34)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Sürbahan Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Şaban bin Mehmed'in sülbi sağîr oğlu Mehmed Ali ve sulbiyye sağîre kızı Güendar'a babalarından mevrûs ve müntakıl emlak ve araziye tefrîk ve ifrâza ve vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağîrân-ı mezbûrânın valideleri zâtı Munzur oğlu Hüseyin ve Vail Beyi-oğlu Mustafa ta'rifleriyle mu'arrefe Melek bint-i Ahmed emanetle ma'rûfe ve istikâmetle mevşûfe ve her vechile umûr-u vesâyet 'uhdesinden gelmeğe kadire idüğü sâkine bulunduğu Odabaşı Mahallesinde mu'tâ ve musaddak bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve mu'arrafân-ı mezbûrânın huzûr-u şer'de 'alâ tariki's-şehâde ihbârlarıyla 'inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince sağîrân-ı mezbûrânın babaları müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs ve

müntakil emlak ve araziye ifrâz ve tefrîke ve vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına valideleri mezbûre Melek Hatun'a cânib-i şer'î şerîften vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâlisî ve'l-ışırın min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (28 Kasım 1918)

Kadı	Başkâtib
Mühür	Mühür

Sayfa – Dava no : 13 - Numara 64 (35)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Fethullah Mahallesinden iken bundan akdem vefat eden Zelîfe Hanım ibnetehu müteveffâ mülâzım Ahmed Ağa'nın sadriyye sağîre kızı Fahriye'nin vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağîre-i mezbûrenin cedde-i sahihası Fethullah Mahallesinde sâkine zâtı mahalle-i mezkûre ahalisinden Mehmed Onbaşı ibn Abdulkadir ve İmam-oğlu Salih bin Ömer ta'rifleriyle mu'arrefe Fatıma Hanım ibnetehu Hüseyin emanetle ma'rûfe ve istikâmetle mevsûfe ve her vechile umûr-u vesâyet 'uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mahalle-i mezkûre hey'et-i ihtiyârisinden mu'tâ ve musaddak bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve mu'arrefân-ı mezbûrânın huzûr-ı şer'de 'alâ tarîki's-şehâde ihbârlarıyla 'inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince sağîre-i mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna kibel-i şer'-i şerîfden ceddesi mezbûre Fatıma Hanım vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi't-tâsi'i 'aşera min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (24 Kasım 1918)

Kadı	Başkâtib
Mühür	Mühür

Sayfa – Dava no : 13 - Numara 65 (36)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Karaağaç Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Ahmed bin Osman'ın sulbiyye sağîre kızı Rabia'nın vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna kibel-i şer'-i şerîfden bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağîre-i mezbûrenin li-ebeveyn 'ammîsi Mecidiye-i Sağîr Mahallesi ahalisinden Abdulkadir Efendi ibnü'l mezbûr Osman emânet ve istikâmetle mevsûf ve ma'rûf olup her vechile umûru vesâyet 'uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mezkûr Mecidiye-i Sağîr Mahallesi hey'eti ihtiyâriyesinden mu'tâ ve musaddak bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve mahalle-i mezkûre ahalisinden Ahmed Efendi ibn Salih ve Süleyman Efendi ibn Hüseyin nâm-ı kimesnelerin huzûr-u şer'de 'ala tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince sağîre-i mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna li-ebeveyn 'ammîsi mezbûr Abdulkadir Efendi vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâdisî ve'l-ışırın min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (01 Aralık 1918)

Kadı	Başkâtib
------	----------

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 13 - Numara 66 (37)

Konu : Vekâlet

Medine-i Erzincan'ın Molla Seydi Mahallesi ahalisinden kasap Şükrü bin Abdulvahid medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinin mün'akid meclis-i şer'-i şerif-i enverde Arzuhâlcı Ömer Lütfi Efendi müvâcehesinde takrîr-i kelim edüp Kübra Yemeni kerîmesi Muhabbet bint-i Süleyman'ın işbu mahkeme-i şer'iyede 'aleyhime ikâme eylediği nafaka vesaire da'vasında mezbûre Muhabbet ve sair icâb edenlerle 'âid olduğu muhâkemede müdde'î ve müdde'îye-i 'aleyh ve şahs-ı sâlis ve i'tirâzü'l-gayr sıfat ve sûretleriyle bidâyeten ve i'tirâzen ve istinâfen ve temyîzen vicâhen ve gıyâben müdafa'a ve redd-i cevaba ve taleb ve da'vaya ve ikâme-i beyyine ve istimâ'ına ve istihlâfa ve i'lâm ahzine ve tebliğ ve tebellüğe ve muvakkı'-ı icraya ve vaz' ve ta'kîbe ve imzâsıyla istid'a ve levâyih ve evrâk-ı temyîziyye takdîmine ve erbâb-ı vukûf ve hikem nasbına ve 'azline ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i sahiha-i şer'iyeye ile hâzır mûma ileyh Ömer Lütfi Efendi'yi vekil nasb ve ta'yin eyledim dedikde olduğu ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâlisi ve'l-ışrîn min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (28 Kasım 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 13 - Numara 67 (38)

Konu : Vekâlet

Medine-i Erzincan'ın Vasketil Karyesinde sâkine zâtı Kesik-oğlu Yusuf Ziya Efendi İbn Edhem ve Sefa-oğlu Derviş bin Mustafa ta'rifleriyle mu'arrefe Firdevs Hatun ibnetehu Servet medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'-i şerif-i enverde babası mezbûr Servet Ağa mahzarında takrîr-i kelim edüp Şıhlı Karyesinde sâkine Kocakurd-oğlu Osman zevcesi Şerife ile Marabası Hüseyin Onbaşı 'aleyhine ikâme eylediğim nafaka vesaire da'vasında mezbûrân ve icâb edenlerle aid olduğu muhâkemede müdde'î ve müdde'î-i 'aleyh ve şahs-ı sâlis sıfatıyla ve i'tirâzü'l-gayr suretiyle bidâyeten ve i'tirâzen ve istinâfen ve temyîzen ve i'adeten ve vicâhen ve gıyâben taleb ve da'va ve ahz ve kabza ve muhâkemeye ve ikâme-i beyyine ve istimâ'ına ve tahlîf ve istihlâfa ve i'lâm ahzine ve tebliğ ve tebellüğe ve muvakkı'-ı icraya ve vaz' ve ta'kîbe ve imzâsıyla istid'a ve levâyih takdîmine ve mesârif-i muhâkeme talebine ve istikşâfa ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i sahiha-i şer'iyeye ile babam hâzır-ı mezbûr Servet Ağayı vekil nasb ve ta'yin eyledim dedikde olduğu ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâlisi ve'l-ışrîn min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (28 Kasım 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 13 - Numara 68 (39)

Konu : İ'âm (Alacak davası -Zıyan olan hayvan için-)

Medine-i Erzincan'ın Odabaşı Mahallesi ahalisinden sâhib-i arzuhâl Harabadili Hüseyin Ağa ibn Halil medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'-i şerîf-i enverde derûn-ı arzuhâlde mezkûriye'l-isim Âşûr-oğlu Nuri ve şerîk-i diğeri Âşûr-oğlu Mehmed müvâcehelerinde ecri müşterek olmak üzere sağır hayvânâtı çobanı olan mezbûrân Nuri ve Mehmed sene-i maliye Teşrîn-i Sânisinin on birinci Pazar ertesi günü sekiz buçuk adet yüzlük mecdiye altını kıymetli bir re'si sağır eniğimi hayvanât-ı sâire ile beraber otlatmak üzere mer'aya götürüp görüp gözetmekde bilâ 'özr vâki' olan taksîrleriyle zâyî' etdiklerinden misliyâtdan olmağla kıymeti olan meblağ-ı mezkûru zamânen ma'a mesârif-i muhâkeme hâlâ bana edâ ve teslîme mezbûrân Nuri ve Mehmed'e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'va eyledi müdde'-i aleyhima mezbûrân Nuri ve Mehmed dahi cevabında mezkûr iteki hayvanâtı saire ile beraber zikr olunan Pazar ertesi günü otlatmak üzere mer'aya götürüp öğle vakti mer'adan zayı' olduğunu ve sahibine haber vermeksizin akşama kadar aradıkları halde bulamadıklarını ikrâr ve itiraf etmeleriyle Mecelle-i Celîlenin altı yüz dokuzuncu maddesi hükmünce müdde'aya eniği mer'ada görüp gözetmek husûsunda bilâ 'özr vâki' olan taksîrleri hasebiyle zayı' etdikleri 'inde's-şer'i'l-enver zâhir olmağın mücebince müdde'aya eniği zayı' olduğu çünkü kıymeti zamânen müdde'-i mezbûr Hüseyin Ağa'ya hâlâ edâ ve teslîme müdde'-i 'aleyhima mezbûrân Nuri ve Mehmed 'alâ müceb-i ikrârühüma ba'de'l-izâm zîrde müfredâtı muharrer rusûm ve mesârif-i muhâkeme olup evvel emrde müdde'iden alınan yüz üç kuruşun usûl-u muhâkeme-i şer'iyeye kararâmesinin altmış birinci maddesi hükmüne tevfiikan müdde'-i 'aleyhima mezbûrân Nuri ve Mehmed'den istifâsı iktizâ eylediği tescîl ve kâbil-i temyîz olmak üzere i'âm olundu. Fi'l-yevmi't-tâsi'i 'aşera min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsin ve selâse mi'e ve elf. (24 Kasım 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Harcın Beyanı (Kuruş)

Asl-ı i'âm	19
İki Sûret	9
Varaka ve pul	15
Ma'a mübâşir - Celînâme	30
Tebliğ-i ilmuhaber	30
Yekûn	103

Sayfa – Dava no : 14 - Numara 69 (40)

Konu : İ'âm (Alacak davası –Ortak tarla ekiminin paylaşımı)

Medine-i Erzincan'ın Mecidiye-i Sağır Mahallesi ahalisinden sahib-i arzuhâl Yusuf Bey ibn Sadettin medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'i şerîf-i enverde derûn-ı arzuhâlde mezkûru'l-ism Gerek Gerek Mahallesi ahalisinden Mehmed Nurettin Efendi ibn Hacı İbrahim müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi tohum benden ve emek Kara Kilise Karyeli Aziz'den ve mesârif-i iskâiye her ikimiz meyânında müşterek olmak ve 'öşür ve tohum ba'de'l-ihrac hasılât-ı bakiye meyânemizden münâsafeten taksîm olmak üzere kendi malımdan yirmi dört god hıntayı müdde'-i 'aleyh-i mezbûr Mehmed Nurettin Efendi muhâceretten 'avdetle buraya gelmezden mukaddem şehr bâşı dimekle ma'rûf bir kıt'a tarlasına emsali misüllü zer' edüp idrâkinde hasıl olan

seksen god hıntadan ez gayr-ı 'öşr ve tohum kırk altı god hınta ile yetmiş sekiz harâr samanın nısfı olan yirmi üç god hınta ile otuz dokuz harâr saman hakkım iken mezbûr Mehmed Nurettin Efendi bi-gayr-i hak hınta etmekle suâl olunup mezkûr yirmi üç god hınta ile otuz dokuz harâr samanı ma'a mesârif-i muhâkeme hâlâ bana red ve teslîme müdde'i-i 'aleyh-i mezbûra tenbîh olunmak matlubumdur ol dahi cevabında müdde'âya tarladan otuz iki god hınta ile altmış harâr saman hâsıl olup ez gayr-ı 'öşr ve tohum bâki dört god hıntanın nısfı olan iki god hınta ile otuz harâr saman hâsılât ahz ve kabz eylediğini ikrar müdde'i-i mezbûrun ziyade müdde'asını inkârla beraber müdde'i-i mezbûr Yusuf Bey mülküm olan mezkûr tarlayı iznim olmaksızın zer' etmiş olduğundan tarlamın kıymetine hâlel-i darı olmağla noksan kıymet-i arz olan on bin kuruşu hâlâ bana teslîme müdde'i-i mezbûr Yusuf Beye tenbîh olunmasını müdafâ'aten dermeyân eyledikde müdde'i-i mezbûr Yusuf Bey dahi bi-taraf erbâb-ı vukûf ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le lede'l-keşf ve't-tahmîn takdîr olacak noksan-ı arz bedelini zamânen tesviye ederim dedi evvelen müdde'i-i mezbûr Yusuf Beyden ziyâde müdde'asına beyyine talep olundukda ziyâde müdde'âma şahidim yoktur ancak müdde'âya tarlanın ekseri keşf olunup dedikde tarafeyn meclis-i şer'-i mezkûrda keşfe razı olup müdde'i Yusuf Bey bi-taraf erbâb-ı vukûftan ve rençber taifesinden Yemlik-oğlu Musa ve Etmekçi-oğlu Mehmed Ağaları ve müdde'i-i 'aleyh Mehmed Nurettin Efendi dahi Serhoş oğlu Hacı Süleyman Efendi ile Bodik Hüseyin oğlu Bekir Ağayı ehl-i vukûf nasb ve ta'yîn edüp li-ecli'l-keşf tarafeynin rıza ve muvâfakatıyla ta'yîn olunan günde müdde'i-i mezbûr Yusuf Bey muhamminleriyle ma'an bi'l-vürûd hazır olduğu ve keşfiyât-ı lâzime icrasıyla hitâm-ı muhâkeme ve tevkî'i hükme kadar her safha-i muhâkemeye hakk-ı duhulü bulunduğundan yevm-i mu'ayyenede muhâkemede ve keşf mahallinde hâzır bulunacağına dair imzası alınan müdde'i-i 'aleyh-i mezbûr Mehmed Nurettin Efendi ta'yîn olunan günde temerrüd ve 'adem-i icâbette bulunduğu gibi muhamminlerini dahi göndermediğinden tekrar da'vetiye-i tebliğine hacet kalmayup usûl-u muhâkeme-i şer'iyeye kararnamesinde kırkıncı maddesi hükmüne tevfikân müdde'i-i 'aleyh-i mezbûr hakkında muhâkeme-i gıyâbiyye icrası müdde'i-i mezbûr Yusuf Bey tarafından talep edildiğinden ber müceb-i talep müdde'âya tarlanın noksan-ı arz kıymeti keşf ve tahmin olunmak üzere kibel-i şer'den ihtirâm olunan Katip Mehmed Emin Efendi müdde'i-i mezbûr Yusuf Beyin muhamminleri mezbûrân Musa ve Mehmed Ağalar ile bi'l-ma'iyeye müdde'âya tarlaya varup mezkûr tarla yirmi dört god tohum istî'âb eder cesâmetinde olup tarafeynin taht-ı itirazında bulunan altmış harâr saman hasıl olduğuna nazaran lâ-ekal altmış god hınta mahsul olduğuna ve noksan kıymet-i arz üç yüz kuruşu olup fazla ve noksan olmadığına müttefikân karar verdiklerini katib mûmâ ileyh huzûr-u şer'e inha etmeğın mücebince lede'l-keşf takdîr olunan altmış god hıntadan 'öşr-ü ma'lûmı ile te'âmül olan örf-ü beldeye teb'an yirmi dört god tohum ba'de'l-ihrac mütebâki yirmi sekiz buçuk god hıntanında nısfı olan bir buçuk fey-i mîrî bin üç yüz otuz kuruş kıymetli on dört god bir şinik hınta ile müdde'i-i 'aleyhin zabt-ı da'vada münderiç ve mûmzâ ifadesinde taht-ı ikrarında bulunan yedi yüz elli kuruş kıymetli otuz harâr samanı gayyen müdde'i-i mezbûr Yusuf Beye hâlâ red ve teslîme müdde'i-i 'aleyh mezbûr Mehmed Nurettin hakkında gıyâben ve noksan kıymet-i arz olup ber vech-i muharrer takdîr olunan üç yüz kuruşu müdde'i-i aleyh mezbûr Mehmed Nurettin Efendi'ye hâlâ tazmîne müdde'i mezbûr Yusuf Beye vicâhen ba'de'l-hükm zîrde müfredatı muharrer harç ve rusûm ve ücret-i keşf ve mesârifî muhâkeme olup evvel emrde müdde'iden alınan üç yüz elli beş buçuk kuruştan keşf harcı olan iki yüz kuruşun nısfı yüz kuruşu ile noksan-ı arz kıymetinin harcı olan yedi buçuk kuruşu müdde'iden lazım geldiği ve mütabıkı iki yüz kırk sekiz kuruş usûl-u muhâkeme-i şer'iyenin altmış birinci maddesi mücebince müdde'i-i 'aleyh mezbûr Mehmed Nurettin Efendi'den istifâsı iktizâ eylediği tescil ve kâbil-i i'tirâz olmak üzere i'lâm olundu. Fi'l-yevmi'r-râbî'i ve'l-ışrîn min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (29

Kasım 1918) (Derkenâr:) İ'âm-ı gıyâbînin tarîh-i teblîği 10 Rebîü'l-Evvel 338 ve fî 14 Kanûn-ı Evvel 334. (14 Aralık 1918)

Kadı		Başkâtib
Mühür		Mühür
<u>Mesârif-i Muhâkeme Beyânı (Kuruş)</u>		
Varaka	2	20
Pul Esmânı	8	
Asl-ı i'lâm	60	
Sûret-i Harcı ma'a Celînâme	15	
Ma'a ücret-i Mübâşiriye- Teblîğ-i İlmuhâber	27	20
Harc-ı Keşf	200	
Yekûnü	355	20
Müdde'îye aid olan	107	20
	248	00

Sayfa – Dava no : 14 - Numara 70 (41)

Konu : Takdîr-i Nafaka

Medine-i Erzincan'ın Mecidiye-i Sağîre Mahallesiinde sâkine sahib-i arzuhâl mahalle-i mezkûre ahalisinden ve Dülger esnafından Kamil Usta ve karındaşı Halit Usta ibn Ali ta'rifleriyle mu'arrefe Nebatat Hatun ibnetehu Mâil medine-i mezkûre mahkeme-i şer'isinde mün'akid meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm edüp hâlâ zevci olan gâib 'ani'l-beled erbâb-ı ticaretten Erzurumlu-oğlu Şevket Ağa ibn târîh-i vesîkadan iki buçuk mâh mukaddem beni bilâ-nafaka ve lâ-münfak-ı şer'i bırakıp müddet-i seferi ba'îd Mama Hatun Kazasına merbût Mîrî Çiftliği nâmı-Karyesine firar edüp bu âna değîn cins-i nafakadan bir nesne dahi irsâl etmeyüp 'alâ-yı es'âr ve kesâd-ı akçe hasebiyle ben nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyaçla muhtâce olmamla hal-i seyyâre olan zevcim gâib-i mezbûr Şevket Ağa üzerine kıbel-i şer'i şerîftin kadr-i kifâye meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde müdde'îye-i mezbûre müdde'âsıyla beyâna lede'l-havâle berâ-yı şehâdet huzûr-u şer'e ikâme eylediğini zâtı mezbûreyi arifân-ı mezbûrân Kamil ve Halit ustalardan her biri münferiden meclis-i şer'e gelüp usûlen istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka işbu zâtı ma'lûmumuz hâzîre bi'l-meclis müdde'îye Nebatat Hatun kezâlik zât-ı ma'lûmumuz bulunan Erzurumlu olup el-yevm Mama Hatun'un Mîrî Çiftliği nâm-ı Karyesinde Şevket Ağa'nın bin elli bir kuruş mehr-i müecceci müsemmâ ile hâlâ zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olup nafaka ve kisve-behâya eşedd-i ihtiyaçla muhtâcedir zevc-i mezbûr Şevket Ağa dahi emsali misüllü nakid ve emvâli olmağla ehl-i seyyâre ve erbâb-ı servettendir binâen 'aleyh hâlâ zevcesi olan mezbûre Nebatat Hatun'a yevmî elli kuruş nafaka vermeğe muktedir olup meblağ-ı mezkûr vakt-i hâle ve tarafeynin ahvâline nazaran kadr-i ma'rûf ve kifâyedir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri ber nehc-i şer'i edâ-yı şehâdet eylediler şehâdet-i mezkûre mücebince müdde'îye-i mezbûre Nebatat Hatun mezbûr Şevket Ağa'nın zevcesi olup naşize ve münkaziye'l-iddet-i mutlakâsı olmadığına ve zevc-i merkûmunun kendisinde malı bulunduğuna ve nafaka namına nesne irsâl etmeyüp bir tarafa dahi havale vermediğine taraf-ı şer'den ber nehc-i şer'i ba'de't-tahlîf müdde'îye-i mezbûrenin nafaka ve kisve-behâ vesâir havâc-i zarûriyyesiçün tarafeyn hâline ve vakt-i zamana göre kadr-i ma'rûf idüğü 'inde's-

şer'îl-enver zâhir ve nümâyân olan beher yevm elli kuruşu işbu tarih-i vesikadan itibaren zevce-i gâib-i mezbûr Şevket Ağa üzerine farz ve takdîr olunup meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru nafaka ve kisve-behâ vesâir levâzım-ı zarûriyyesine harç ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'inde'z-zafer zevc-i gâib-i mezbûr Şevket Ağa üzerine rücû'a mezbûre Nebatat Hatun'a izn verilmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-hâmisi ve'l-ışırın min Saferü'l-Hayr sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (30 Kasım 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 14 - Numara 71 (42)

Konu: Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Selami Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Kepekölçen-zâde Ahmed Efendi ibn Abdulhalim'den sülbi sağır oğlu Vehbi'ye mevrûs ve muntekıl emlak ve arazisini ifrâz ve 'uhdesine intikâle ve vakt-i rüşd ve sedâdına değın tesviye-i umûruna bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağır-i mezbûrun li-ebeveyn er karındaşı mahalle-i mezkûre ahalisinden Yusuf Efendi ibnül-müteveffıye'l-mezbûr Ahmed emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-u vesâyet 'uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mahalle-i mezkûre hey'et-i ihtiyârisinden mu'tâ ve musaddak bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve Hancı-oğlu İbrahim Efendi ibn Hacı Halit ve Kepekölçen-zâde Dursun Efendi ibn Mehmed nâm-ı kimesnelerin huzûr-u şer'e 'alâ tariki'-şehâde ihbârlarıyla lede'-şer'îl-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince sağır-i mezbûrun mevrûs ve muntekıl emlak ve arazisini ifrâza ve vakt-i rüşd ve sedâdına değın tesviye-i umûruna li-ebeveyn er karındaşı mezbûr Yusuf Efendi kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğı vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâmını min şehri Rebî'ül Evvel sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (12 Aralık 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 15 - Numara 72 (43)

Konu: Verâset

Medine-i Erzincan'ın Keleriç Karyesinde sâkine mu'arrefetü'z-zât Esmâ Hatun ibnetehu İsmail medine-i mezkûre mahkeme-i şer'ıyesinde mün'akid meclis-i şer'ı şerîf-i enverde Gürâbi Mahallesi ahalisinden Derviş-zâde Ahmed Efendi ibn Halis Efendi müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi. Keleriç Karyesinde vefat eden Şahin oğlu Mehmed bin Ahmed'in validesi Sündüs ile li-ebeveyn kız karındaşlar olup babamız ismi İsmail ve dedemiz ismi Emin ve vâlidemiz ismi Tuhfe binti Mustafa maskat-ı re'simiz Til Karyesi olup ol vechile müteveffâ-yı mezbûr Mehmed hayatında mûmâ ileyh Ahmed Efendi'nin nezdine emanet olarak on bin adet yüzlük Osmanlı altını ile sekiz adet yüzlük evrâk-ı nakdiye bırakıp vedî'a-ı mezkûreyi kable'l-ahz ve'l-istifâ ber vech-i muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezbûru hâlâ bana edâ ve teslîme mûmâ ileyh Ahmed Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur. Mûmâ ileyh Ahmed Efendi dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in on bir adet yüzlük Osmanlı altını ile sekiz adet yüzlük evrâk-ı nakdiyyesine bi'l-emâne vâzı'ul-yed olduğunu ikrâr ber vech-i muharrer verâset müdde'âsını lede'l-inkâr müdde'ıye-i mezbûreden ber

vech-i meşrûh verâset müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda li-ecliş-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olan Hasan Efendi Mahallesinden arzuhâlcı Ömer Lütfi Efendi ibn Mustafa bin Ömer ve Nebderli Mahallesinden Kunduracı Osman Usta ibn Hasan bin Hüseyin nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden lede'l-istişhâd fi'l-hakîka ber vech-i muharrer vefat eden Şahin oğlu Mehmed bin Ahmed'in validesi Sündüs ile zâtı bi'l-mu'refetü's-şer'îye ma'lûmumuz olan müdde'îye hâzîre bi'l-meclis Esmâ Hatun li-ebeveyn kız karındaşlar olup babaları ismi İsmail ve dedeleri ismi Emin ve vâlideleri ismi Tuhfe bint-i Mustafa ve maskat-ı re'sleri Til Karyesi olup ol vechile müteveffâ-yı mezbûrun verâseti zevî'l-erhâm cihetiyle müdde'îye-i mezbûre halası Esmâ'ya münhasıradır başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe ber nehc-i şer'î 'alenen edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediler usûl mevzu'asına tevfikân şahid-i mezbûr Ömer Lütfi Efendi mensup olduğu Hasan Efendi Mahallesi imamı Hafız Hamdi ibn Mustafa ve Muhtarı Hafız Ahmed Efendi ibn Süleyman'dan ve mezbûr Osman Usta mensup olduğu Nebderli Mahallesi İmamı Yusuf Efendi ibn Mustafa ve Muhtarı Akif Ağa ibn Edhem'den evvelâ bâ-varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu Yusuf Ağa ibn Nasuh ve Salih Efendi ibn Edhem nâm-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın adil ve makbûlü's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olundu mücebince müdde'îye-i mezbûrenin sübut-u verâsetine ba'de'l-hükm müdde'âya meblağ-ı mezkûr on bir adet yüzlük Osmanlı altını ile sekiz adet yüzlük evrâk-ı nakdiyyeyi müdde'îye-i mezbûre Esmâ Hatun'a hâlâ red ve teslîme mûmâ ileyh Ahmed Efendi'ye tenbîh olduğu tescil ve i'lâm olundu. Fî'l-yevmi's-sâmini min şehri Rebî'ü'l Evvel sene seb'un ve selâsin ve selâse mi'e ve elf. (12 Aralık 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 15 - Numara 73 (44)

Konu: Vekâlet

Zikr-i âti husûsun mahallinde ketb ve tahrîr ve istimâ'-ı takrîriçün vâki' olan taleb üzerine kıbel-i şer'î şerîften bi'l-iltimâs me'zûnen irsâl olunan mahkeme-i şer'îyye Başkâtibi Hafız Ömer Lütfi Efendi ibn Bekir Efendi Medine-i Erzincan'ın Molla Seydi Mahallesinde vâki' Köyağası-zâde Hacı Mustafa Efendi hanesine varup zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi müslimîn huzûrlarında 'akd-i meclis-i şer'-i 'âli etdikde menzil-i mezkûrda müste'ciraten sâkine zâtı Salihîye Mahallesinde Hacı Edhem-zâde Hafız Mustafa Efendi ibn Hacı Edhem Efendi ve Şaban Ağa Mahallesinden Şeyh-oğlu Dursun Efendi ibn Mehmed ta'rifleriyle mu'arrefe mahalle-i mezkûre ahalisinden Peltek-oğlu müteveffâ Hacı Dursun Efendi zevcesi Fatîma Nazife Hatun ibnetehu Hacı Edhem meclis-i ma'kûd-u mezkûrda vükelâsı de'âvîden Abdullah Efendi ibn Abdulkadir mahzarında bi-tav'îha takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'anî'l-merâm edüp medine-i mezkûrenin Şerefiye Mahallesinden Kemahî Hacı Osman-zâde Faik ve Ahmed Efendiler ibn Hacı Mustafa taraflarından Erzincan mahkeme-i şer'îyesinde 'aleyhime ikâme etmiş oldukları nukûd ve hukuk-u irsiyye da'vasından dolayı mûmâ ileyhima Faik ve Ahmed Efendilerle muhâkeme-i şer'îyyenin derecât-ı muhtelifesinde müdde'î ve müdde'î-i 'aleyh ve şahs-ı sâlis sıfatıyla bidâyeten ve i'tirâzen ve istinâfen ve temyîzen ve i'âdeten muhâkeme ve muhâseme ve müdafâ'aya ve ikâme-i beyyine ve istimlâka ve nâmımla müsted'iyât ve levâyih ve evrâk-ı resmîyye ibrâz ve te'âtisine ve hacz-i emvâl ve fekkine ve sâdir olacak i'lâmâtı ahz ve istihsâline ve teblîğ ve tebellüğe ve tenfiz ahkâmı zımınında muvakkî'-ı icraya vaz'ına ve hakem-i mümeyyiz ve ehl-i vukûfa nasb ve ta'yîn ve tatbîk-i hâtem ve istiknâya ve ru'yet-i muhasebe ve tahkîmnâme tanzimine ve

lede'l-iktizâ sulh ve ibraya ve zarar ve ziyan ve mesârif-i muhâkeme ve muhâkeme-i gıyâbiye ve vicâhiye talep ve iddi'âsına ve husûs-u mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine son dereceye kadar ifâya tarafımdan işbu hâzır bi'l-meclis mûmâ ileyh Abdullah Efendiye vekâlet-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledim dedikde hâzır mûmâ ileyh Abdullah Efendi dahi ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin kâtib mûmâ ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs-u ümenâ-ı şer'le meclis-i şer'e gelüp 'alâ vukû'a inhâ ve takrîr etmeğin gıbbe't-tenfîz ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâdisi min şehri Rebî'ül Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (12 Aralık 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 15 - Numara 74 (45)

Konu : İsticâr

Medine-i Erzincan'ın Gürabi Mahallesinde mukîme zâtı Halilullah Mahallesinden Edhem Ağa ibn Ahmed ve Hafız Mehmed Tevfik Efendi ibn Hacı İbrahim ta'rifleriyle mu'arrefe Makbule bint-i Hamdi ibn İbrahim medine-i mezkûre mahkemesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîf-i enverde medine-i mezkûrede Aramaz Merkez Hastahane kâtibi Rifat Efendi ibn Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm edüp her ne kadar benim evliyâ ve ekâribimden hiçbir kimesnem yok ise de el-yevm sinnim on ikiyi mütecâvize olup nîk-ü bedimi fark ve temyiz edecek derecede 'âkile ve mümeyyize ve mürâhika olup i'ânet-i vasiyeden müsteğniye olmamla asla malım olmadığı gibi beni infak ve iksâ edecek sâlifü'z-zikr hiçbir kimesnem olmayup kisve ve nafakaya eşedd-i ihtiyaçla muhtâce bulunduğumdan el-hâletü hâzihi yanında hizmet etmekte olduğum işbu hâzır-ı mûmâ ileyh Rifat Efendi'ye hizmet etmek üzere 'aded-i şuhûr beyân olunmaksızın işbu târih-i vesîkadan itibaren yirmi yaşına vâsıl oluncaya kadar beni görüp beslemek ve tezevvücüne tâlib-i zuhûr eder ise bir mikdâr cihâzımı tanzîm ve i'tâ eylemek ve bana irsin gayrı olan umûr-u evlat muamelesini yapmak ve bende hane-i derûnunda nisvânın göreceği umûr-u beytiye gibi hidemâtı ifâ eylemek üzere beher şehir yüz elli kuruş ücret tesmiyesiyle kendi nefsimi mûmâ ileyh Rifat Efendi'ye icâr olarak teslim eyledim dedikde mûmâ ileyh Rifat Efendi dahi ber vech-i muharrer ba'de'l isticâr ve'l-kabul ücret-i müsemması olan meblağ-ı merkûmun şehri yüz elli kuruşun müstehak oldukça yüz kuruşunu mûcere-i merkûmenin kâdr-i ma'rûf-ı kisve vesair levâzım-ı zarûriyesine harç ve sarfa elli kuruşunu dahi mûcere-i mezbûre için tezevvücüne talib-i zuhûruna değin yedinde ibkâya ve tezevvüc edildiği takdîrde mezkûr elli kuruştan terâküm eden meblağı mûcere-i mezbûrenin kendisine edâ ve teslim ta'ahhüt ve iltizâm ve bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhasını kabul ve ta'rîf hıfzan li'l-mekâl ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-hâmisi 'aşera min şehri Rebî'ül Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (19 Aralık 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 15 - Numara 75 (46)

Konu : İsbât-ı Neseb (Velâyet)

Medine-i Erzincan'ın Çölhasa Karyesi ahalisinden Şaban-oğlu Hürrem Ağa medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde meclis-i şer'i şerîf-i enverde Molla Kondi Karyesinde sâkine mu'arrefetü'z-zât Vesile Hatun ibnetehu Yusuf müvâcehesinde takrîr-i da'va edüp bundan akdem vefat eden zevce-i menkûhem Sünbül Hatun ile hâl-i zevciyyet beynimizde kâime iken firâşından hâsıl ve zevcem mezbûreden mütevellid sülbi oğlum hâzır bi'l-meclis Celalettin validesinin vefatına mebnî cedde-i sahîhiyesi müdde'î 'aleyha mezbûre Vesile Hatun'un hidâneten ve hacr ve terbiyesinde olup yedi yaşını ikmâl etmekle hakkan hidânesi sâkıt olduğundan oğlum mezbûrun bana teslimi muradıdır dedikde mezbûre Vesile Hatun dahi cevabında müdde'î-i mezbûru takrîr-i meşrûhasında tasdik edüp sağır-i mezbûr dahi ceddese mezbûrenin istiğnâ mertebesine resîde olduğu 'inde's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olmağın mücebince sağır-i mezbûr Celalettin'i babası ve min kabli'r-rahman velisi müdde'î mezbûr Hürrem Ağa'ya hâlâ teslimi iktizâ eylediği mezbûre Vesile Hatun'a tefhîm kılındığı tescil vemâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb ve imlâ olundu. Fi'l-yevmi'l-hâmisi ve'l-işrîn min şehri Rebî'ül Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (29 Aralık 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 16 - Numara 76 (47)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Hıdır Karyesinde sâkin sâhib-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Parmaksız-oğlu Mustafa bin Eyüp bin Halil medine-i mezkûrun mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîf-i enverde livâ muhasebecisi ve Beytü'l-mal me'muru Mehmed Nabi Beyin mürsel vekili muhâsebe-i livâ ketebesinden Hafız Ömer Efendi müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi. Pederim ve mürisim olup bundan akdem vefat eden Parmaksız-oğlu Eyüp Ağa ibn Halil'in verâseti sülbi kebîr oğlu benimle diğer sülbi sağır oğlu Yunus ve sulbiyye-i sağire kızı Hatice'ye münhasıra olup bizden başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup pederim müteveffâ-yı mezbûr hayatında seferberlik ibtidâlarında Tekâlif-i Harbiye Komisyonundan mu'tâ bir kıt'a mazbata muhteviyâtından alacak hakkı olan bin iki yüz kuruşu kable'l-ahz ve'l-istifâ ber vech-i muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezkûr biz verese-i mezbûresine mevrûs olduğu halde meblağ-ı mezkûrun tamamına muhasebeci ve müvekkili mûmâ ileyh Mehmed Nabi'nin vâzi'ül-yed olduğundan meblağ-ı mezkûrdan mes'ele-i mirasımız vech üzere benimle vasîleri olduğum mezbûr Yunus ve mezbûre Hatice hissesine isâbet eden miktarın hâlâ bana edâ ve teslimine müvekkiline izâfetle vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak bi'l-verâse ve bi'l-vesâye matlûbumdur. Vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûrun ol mikdar kuruş-ı esedi esmânına müvekkilinin hasebü'l-me'mûre vâzi'ül-yed olduğunu tav'an ikrar mâ'ada müdde'inin ber vech-i muharrer verâset müdde'âsını inkâr eyledi. Müdde'î-i mezbûrdan ber vech-i meşrûh verâset müdde'âsına mutâbık beyyine talep olundukda li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olan mezkûr Hıdır Karyesi ahalisinden Sarı-oğlu Abdulhamit Efendi ibn Osman ve Duluç-oğlu Halis Ağa ibn Ömer nâm-ı kimesnelerden her biri meclis-i şer'e gelüp münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka karyemizde sâkin iken bundan akdem vefat eden Parmaksız-oğlu Eyüp Ağa ibn Halil'in verâseti sülbi kebîr oğlu işbu zâtı bi'l-mu'arrefetü's-şer'iyye ma'lûmumuz olan hâzır bi'l-meclis müdde'î mezbûr Mustafa bin Eyüp ile sülbi sağır oğlu Yunus ve sulbiyye sağire kızı Hatice'ye münhasıradır müteveffâ-yı mezbûr Eyüp'ün bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu bizim ma'lûmumuz değildir. Biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederüz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen ber nehc-i şer'i edâ-yı şehâdet eylediler. Usûl mevzu'asına tevfikân şahidân-ı

mezbûrân mensup oldukları mezkûr Hıdır Karyesi Muhtarı Ahmed Ağa ibn Süleyman ve hey'et-i ihtiyâriye a'zasından Yakup bin Yusuf ve Süleyman bin Veli'den evvelâ ba varaka-ı mestûre sırren ve ba'dehu karye-i mezkûre ahalisinden Duluç-oğlu Abdulmacit Efendi ibn Emin ve Ardahanlı-oğlu Kurban Ağa ibn Süleyman nâm-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın adil ve makbûlü's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olundu mücebince müdde'î mezbûrun sübut-u verâsetine ba'de'l-hükm bu sûretde mes'ele-i mîrasları beş sehmden olup meblağ-ı müdde'âya bin iki yüz kuruştan iki yüz kırk kuruşu sağîre-i mezbûre Hatice'ye ve beherine dört yüz seksen kuruştan cem'an dokuz yüz altmış kuruşu ibnân-ı mezbûrân Mustafa ve Yunus'a isâbet etmekle meblağ-ı mezkûr müdde'âya bin iki yüz kuruştan dört yüz seksen kuruşunu bi'l-asâle ve yedi yüz yirmi kuruşunu sağîre-i mezbûre Hatice ve sağîr-i mezbûr Yunus için bi'l-vesâye müdde'î mezbûr Mustafa'ya hâlâ edâ ve teslîme müvekkil muhasebeci mûmâ ileyhe izâfetle vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunduğu tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi'l-hâmisi ve'l-'işrîn min şehri Rebî'ül Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (29 Aralık 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 16 - Numara 77 (48)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Köşünkar-ı Sağîr Karyesinde sâkine iken bundan iki buçuk sene akdem bilâ veled vefat eden Sünbül Hatun ibnetehu Edhem'in verâseti li-ebeveyn er karındaşı Salih Usta ile kızkarındaşı İzzet Hatun'a münhasıra ve mes'ele-i mirası üç sehmden olup sihâm-ı mezbûreden iki sehmi mezbûr Salih Ustaya ve bir sehmi mezbûre İzzet Hatun'a isâbeti bi'l-ihbâr 'inde's-şer'î'l-enver zâhir ve mütehakkık olunduktan sonra verese-i mezbûrândan Odabaşı Mahallesinde sâkin sahibi arzuhâl mezbûr Salih Usta derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr karye-i mezkûrede sâkine mu'arrefetü'z-zât Nazife Hatun ibnetehu Mahmud müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi. Li-ebeveyn kız karındaşı ve mûrisem müteveffâ-yı mezbûre Sünbül Hatun müdde'î-i 'aleyha mezbûre Nazife Hatun'dan her biri zikr olunan Köşünkar-ı Sağîr Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Ahmed Ağa nâm-ı kimesnenin zevce-i menkûhe-i metrûkeleri olmak hasebiyle mezbûr Ahmed Ağa'nın vefatıyla terekesinden mehr-i müeccel ve hisse-i irsiyyelerine mukâbil ahz ve kabz eyledikleri eşya ve hayvanâtdan cem'an beş bin sekiz yüz kuruş kıymetli ma'a teferru'ât iki kat yatak iki adet palas ve üç adet kapaklı sahân ve iki üsküre ve bir süt leğeni ve bir tencere ve bir el kazanı ve iki adet zavrak ve altı adet yün çuval ve üç re's koyun ve bir re's sağmal câmuşu ve bir re's câmuş kadağı mûrisem mezbûre Sünbül Hatun'a isâbet etmekle eşya ve hayvanât-ı mezkûre ile kız karındaşı müteveffîye-i mezbûrenin zâtına mahsus cem'an bin iki yüz kuruş kıymetli ma'a takım sekiz kat elbise ve bir hamam takımı ve bir kumaş tepelik ve iki ihram ve sekiz çift çorap ve on adet yazma ve biri fanila ve diğeri şal olarak iki adet hırka ki min haysül-mecmû' yedi bin kuruş kıymetli eşya ve hayvanât mûrisem müteveffîye-i mezbûrenin hayatında ile'l-vefat yedinde müstekillen malı olup ba'de'l-vefat li-ebeveyn er karındaşı benimle kız karındaşı İzzet mevrûs iken müdde'î-i 'aleyha mezbûre Nazife Hatun eşya-yı muharrer-i mezkûreyi fuzûli ve bi-gayrı hak zabt ve vaz'-ı yed etmekle eşya-yı mezkûrenin bana isâbet eden hisse-i irsiyyeyi ma'a mesârif-i muhâkeme hâlâ bana red ve teslîme mezbûre Nazife Hatun'a tenbîh olunmak matlûbumdur müdde'î-i 'aleyha mezbûre Nazife Hatun dahi cevabında tereke-i mezkûreden cem'an beş bin kuruş kıymetli bir re's camuş ile bir adet şal hırka ve bir adet zenne entarisi müteveffîye-i mezbûre Sünbül Hatun'un hayatında yedinde malı olup ba'de vefâtıha zikr olunan camuş ve hırka ve entari el-yevm vâzî'atü'l-yed olduğu

tav'an ikrar müdde'inin ziyade müdde'asını inkâr eyledi müdde'î mezbûr Salih Ustanın müdde'asına mutâbık beyyine talep olundukda isimlerini cerîde-i şer'e tahrîr etmiş olduğu altı nefer zükûr ve bir nefer kadın ile isbat edeceğini ve daha başka şahidi olmadığını beyândan sonra ikâme ve istimâ' olunan şuhûd-u mezbûreden her birisi bi'l-müvâcehe 'adem-i ma'lûmât beyân etmeleriyle müdde'î mezbûr müdde'asını isbattan izhâr-ı 'aciz ile tâlib-i tahlîf olmağla müdde'î-i 'aleyha mezbûre Nazife Hatun'a tereke-i muharrer-i müdde'â behâdan taht-ı inkârda bulunan eşya ve hayvanâtdan her biri yedinde mevcut olmadığına ve bir kimseye rehn etmediğine ve âhara satmadığına dair teklif olunan yemini bi'l-müvâcehe kabul ve Vallahi deyü huzûr-u şer'de ber nehc-i şer'i icra etmeğın mücebince müdde'î mezbûr Salih Usta cem'an iki bin kuruş kıymetli iki kat yatak ve iki palas ve üç kapaklı sahan ve iki üsküre ve bir süt leğeni ve bir tencere ve bir el kazanı ve altı adet yün çuval ve üç re's koyun ve bir re's câmuş kadağı ve sekiz kat elbise ve bir hamam takımı ve bir gümüş tepelik ve iki ihram ve sekiz çift çorap ve on adet yazma ve bir adet fanila hırka müdde'âsıyla müdde'î-i 'aleyha mezbûre Nazife Hatun'a bilâ-beyyine mu'ârazadan ba'de'l-men' müdde'î-i 'aleyha mezbûre Nazife Hatun ber vech-i muharrer taht-ı ikrârında bulunan cem'an beş bin kuruş kıymetli mezkûr bir re's sağmal camuş ile bir adet şal hırka ve bir adet entariden keff-i yedimle müdde'î mezbûr Salih Ustaya isâbet eden sülûsân hisseyi aynen ve hâlâ red ve teslîme müdde'îye-i mezbûre Nazife Hatun 'alâ müceb-i ikrârîha ilzâm olunup zîrde müfredâtı muharrer harç ve rusûm ve mesârif-i muhâkeme olarak evvel emrde müdde'iden alınan dört yüz elli iki kuruşun elli kuruşu müdde'iden lazım gelüp bâki dört yüz iki kuruş usûl-u muhâkeme-i şer'iyyenin altmış birinci maddesi mantûkunca müdde'î-i 'aleyha mezbûre Nazife Hatun'dan bi't-tahsîl müdde'î mezbûr Salih Ustaya teslimi iktizâ eylediği tescîl ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi'r-râbi'i 'aşera min şehri Rebî'ül Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (18 Aralık 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 17 - Numara 78 (49)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Balı Beyi Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Dursun bin Mustafa'nın sülbi sağır oğulları Ali ve Yusuf'un vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağırân-ı mezbûrânın valide ve hâdineleri karye-i mezkûrede sâkine zâtı Muhtar-oğlu Dursun bin Eyüp ve Güzel hafidi Mahmud bin İbrahim ta'rifleriyle mu'arrefe Tûtiya Hatun ibnetehu Edhem emanetle ma'rûfe ve istikâmetle mevsûfe ve her vechile umûr-u vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyârisinden mu'tâ bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve mu'arriân-ı mezbûrânın huzûr-u şer'de 'ala tarîki'-şehâde ihbârlarıyla 'inde'-şer'i'l-enver zâhir olmağın mücebince sağırân-ı mezbûrân Ali ve Yusuf'un vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına vâlideleri mezbûre Tûtiya Hatun'a kibel-i şer'-i şerîfden vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'r-râbi'i ve'l-ışrîn min şehri Rebî'ül Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (28 Aralık 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 17 - Numara 79 (50)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Bey Bağı Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Kepekölçen-zâde Ahmed Efendi'nin sulbiyye-i sağîre kızı hîn-i bulûğ ve vakt-i rüşd ve sedâdına değin babası müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs ve müntakil bi'l-cümle emlak ve 'akar ve arazi ve emvâlini tefrîk ve taksîme ve hukukunu muhafaza ve umûrunu ru'yet ve tesviyeye kibel-i şer'-i şerîfden bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olmağın emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-u vesâyet 'uhdesinden gelmeğe kâdir ve mu'temed idüğü Gazioğlu Mahallesi hey'et-i ihtiyâriyesinden memhûren mu'tâ 'ilm-u haber mefâdiyla mahalle-i mezkûre ahalisinden Kirliayak-zâde Ahmed Efendi ibn Mehmed ve Çedikli-oğlu Nuri Ağa ibn Hasan'ın meclis-i şer'de vukû' bulan ihbârlarından zâhir ve nümâyân olan sağîre-i mezbûrenin min kable'l-üm ceddesi mezkûr Gazioğlu Mahallesinden Timurcu İshak-zâde Feyzi Usta ibn Mikdâd kibel-i şer'-i şerîfden sağîre-i mezbûreye vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın gıbbe't-tasdîki-ş-şer'i ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-hâmisi min şehri Reb'ü'l Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (09 Aralık 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 17 - Numara 80 (51)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Tahsûri Ekrek Karyesinde sâkin sahib-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Rıza Ağa ibn Kemal bin Süleyman ile diğeri vereseden Mehmed ve Safer vesaire bi'l-ma'iyye hâzır oldukları halde medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enver livâ muhasebecisi ve beytü'l-mal me'mûru Mehmed Nabi Beyin mürsel vekili muhasebe-i livâ ketebesinden Hafız Ömer Efendi müvâcehesinde bi'l-ma'iyye ber vech-i âtî da'va eyledi. Pederim ve mûrisim olup bundan akdem vefat eden Tahir-oğlu Kemal Beyin verâseti sülbi kebîr oğlu benimle babası Süleyman bin Tahir ve vâlidesi ceddem Fatıma Hatun bint Munzur ve zevce-i menkûhe-i metrûkesi validem Güllü Hatun bint-i Mahmud'a münhasıra ba'de kable'l-kısime babası ceddim mezbûr Süleyman dahi vefat edüp verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi mezbûre Fatıma Hatun binti Munzur ile sülbi kebîr oğulları Mehmed ve Safer ve sulbiyye kebîre kızı Gülperi'ye münhasıra olup müteveffâ-yı ol mezbûr Kemal Beyin bizden başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup pederim müteveffâ-yı mezbûr hayatında ve seferberlik bidâyetinde Tekâlif-i Harbiye suretiyle Hükümet-i Seniyye tarafından sâikan ahz olunan sekiz re's esb ile saman ve hatab vesâire esmânına mukâbil nâmına muharrer Tekâlif-i Harbiye Komisyonundan mu'tâ muhtelif tarih ve numaralı on iki kıt'a muhteviyatından alacak hakkı olan on üç bin yetmiş yedi kuruş yirmi parayı kable'l-ahz ve'l-istifâ ber vech-i muharrer vefât etmekle meblağ-ı mezkûr biz verese-i mezbûresine mevrûs olduğu halde meblağ-ı mezkûrun tamamına muhasebeci ve müvekkil mûmâ ileyh Mehmed Nabi Bey vâzı'ül-yed olduğundan meblağ-ı mezkûrun mes'ele-i mirasımız vech üzere benimle verese-i mezbûrünün hisse-i irsiyyelerimizin hâlâ edâ ve teslimine müvekkiline izâfetle vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumuzdur. Vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûrun ol mikdar kuruş-ı esedi vesâire esmânına müvekkilinin hasebü'l-me'mûre vâzı'ül-yed olduğu tav'an ikrar ma'ada müdde'înin ber vech-i

muharrer müdde'asını inkâr eyledi. Müdde'î mezbûrdan ber vech-i meşrûh verâset müdde'asına mutâbık beyyine taleb olundukda li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olan Tahsûri Ekrek Karyesi ahalisinden Munzuroğlu İbrahim Ağa ibn Halil ve Gülabioğlu İbrahim bin Ağa nâm-ı kimesnelerden her biri meclis-i şer'e gelüp münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakika karyemizde sâkin iken bundan akdem vefat eden Kemal Bey ibn Süleyman bin Tahir'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Güllü bint Mahmud ile validesi Fatıma Hatun bint Munzur ve babası Süleyman bin Tahir ve sülbi kebîr oğlu işbu hâzır bi'l-meclis müdde'î mezbûr Rıza'ya münhasıra ba'de babası Süleyman dahi vefat edüp verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi mezbûre Fatıma Hatun bint Munzur ile sülbi kebîr oğulları Mehmed ve Safer ve sulbiyye kebîre kızı Gülperi'ye münhasıradır. Müteveffâ-yı ol mezbûr Kemal Beyin bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu bizim ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen ber nehc-i şer'î edâyı şehâdet eylediler. Usûl mevzu'asına tevfikân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları mezkûr Tahsûri Ekrek Karyesi İmamı İbrahim Efendi ibn Mahmud ve Muhtarı Hasan oğlu Ali nâm-ı kimesnelerden evvelâ ba varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu Karye-i mezkûre ahalisinden Tatar-oğlu Süleyman bin İbrahim ve Ömer oğlu Ali bin İbrahim nâm-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın adil ve makbûlu's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olundu mücebince müdde'î mezbûrun sübût-u verâsetine ba'de'l-hükm bu sûretde mes'ele-i mirasları bi-hükmi'l-münâsiha iki yüz kırk sehm itibariyle meblağ-ı müdde'âya on üç bin yetmiş yedi kuruşdan yedi bin seksen üç kuruş otuz beş parası müdde'î mezbûr Rıza'ya ve yedi yüz altmış iki kuruş otuz ikişer paradan bin beş yüz yirmi beş kuruş yirmi dört parası ibnân-ı mezbûrân Mehmed ve Safer'e ve üç yüz seksen bir kuruşu on altı parası bint-i mezbûr Gülperi'ye ve bin altı yüz otuz dört kuruş yirmi beş parası zevce-i mezbûre Güllü Hatun'a ve iki bin dört yüz elli iki kuruşu ümm-ü mezbûr Fatıma'ya isâbeti iktizâ etmekle ber vech-i muharrer verese-i mezbûrânın hisse-i irsiyyelerini bi'l-verâse müdde'î-i mezbûr Rıza'ya hâlâ edâ ve teslîme müvekkili muhasebeci mûmâ ileyhe izâfetle vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olduğu tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâbi'i ve'l-işrîn min şehri Reb'ü'l Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (31 Aralık 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 17 - Numara 81 (52)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesiinde sâkine mu'arrefetü'z-zât Vesile Hatun ibnetehu Salih medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde ma' kud meclis-i şer'-i şerîf-i enverde livâ muhasebecisi ve beytül-mal me'mûru Mehmed Nabi Bey tarafından mürsel vekili olup kibel-i şer'den husûmet-i re'y olunan muhasebe-i livâ ketebesinden Hafız Ömer Efendi ibn İbrahim müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi. Dördüncü Ordu-yu Hümâyuna mensup Topçu yirmi altıncı alayın altıncı bölüğü açığında mütekâ'idîn-i askeriyeden iken vefat eden zevcim mülâzım İsmail Ağa ibn Halil bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi benimle zevi'l-erhâm cihetinden kızının kızı Hatice'ye münhasıra olup başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup zevcim mezbûrun hayatında müterâkim maâşâtından istihkâkı olarak Erzincan Mal Sandığında alacak hakkı olan on beş bin üç yüz yirmi dört kuruş kable'l-ahz ve'l-istifâ ber vech-i muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezkûr veresesine mevrûs olduğu halde müvekkil mûmâ ileyh hasebü'l-me'mûre meblağ-ı mezkûrun tamamına vazı'u'l-yed olduğundan suâl olunup meblağ-ı

mezkûrdan hisse-i vasiyyemi hâlâ bana edâ ve teslîme müvekkiline izâfetle vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur. Vekil mûmâ ileyh dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûrun ol mikdar kuruş alacak istihkâkına müvekkilinin hasebü'l-me'mûre vazı'u'l-yed olduğu tav'an ikrâr mâ'ada müdde'îye-i mezbûrenin verâset müdde'âsını inkâr eyledi. Müdde'iyeden ber vech-i meşrûh verâset müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olan Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden Na'lbend Ali Usta ibn İsmail bin Ali ve Mesci Ali Usta ibn Abdullah'dan her biri münferiden istihhâd olundukta fi'l-hakîka mütekâ'idîn-i askeriyeden iken vefat eden mülâzın İsmail Ağa ibn Halil bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi işbu zâtı ma'lûmumuz olan hâzire bi'l-meclis müdde'îye-i mezbûre Vesile Hatun ibnetehu Salih ile gâibe 'ani'l-meclis zevi'l-erhâm cihetinden kızı müteveffîye Cemile'nin kızı Hatice'ye münhasıradır başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttfekü'l-lafz ve'l ma'na bi'l müvâcehe 'alenen ber nehc-i şer'-i edâ-yı şehâdet eylediler. Usûl mevzû'asına tevfikân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları mezkûr Hasan Efendi Mahallesi imamı Hafız Hamdi Efendi ibn Mustafa ve muhtarı Hacı Haşim Efendi ibn İbrahim'den evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu mahalle-i mezkûre ahalisinden Hasan Efendi ibn Mehmed ve Yemak-oğlu Ahmed Efendi ibn Mehmed'den bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şâhidân-ı mezbûrânın âdil ve makbûlu's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmağla şehâdetleri makbûl olmağın mücebince sübut-u verâsetine ba'de'l-hükm bu sûretde mesele-i dört sehmden olup sihâmı mezbûrenin bir sehmi zevce-i mezbûre Vesile'ye ve üç sehmi bintü'l-bint mezbûre Hatice'ye isâbet etmekle meblağ-ı mezkûr on beş bin üç yüz yirmi dört kuruşun rub'u olan üç bin sekiz yüz otuz bir kuruş zevce-i mezbûre Vesile Hatun'a ve bâki on bir bin dört yüz doksan üç kuruş bintü'l-bint mezbûre Hatice'ye teslimi iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâlisi min şehri Rebî'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (06 Ocak 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 18 - Numara 82 (53)

Konu : Kayyım

Medine-i Erzincan'ın Çölhasa Karyesi ahalisinden ve bidâyet-i harbde Kafkas cephesine sevk olunan seksen altıncı alay ikinci tabur efrâdından iken Sarıkamış Muharebesinde gaybûbet eden Niyaz oğlu Salih bin Ömer'in hali tebeyyün edinceye değin emvâlini ahz ve kabza ve hukukunu muhafazaya bir kayyım nasbı ehem ve elzem olup mefkûd-u mezbûrun eniştesi karye-i mezkûre ahalisinden Hacı oğlu İshak Bey ibn Abdurrahman emânetle ma'rûf istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-u vesâyet 'uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'tâ ve musaddak bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve karye-i mezkûre ahalisinden Mehmed Efendi ibn Kahraman ve Zahit Ağa bin Mustafa nâm-ı kimesnelerin huzûr-u şer'de 'ala tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince mefkûd-u mezbûr Salih'in hali tebeyyün edinceye değin bi'l-cümle emvâlini ahz ve kabz ve hıfza mezbûr İshak Bey kibel-i şer'-i şerîfden kayyım nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer hizmet-i mezkûreyi kabul ve merâsimini icrâya kemâ yenbeği ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâmini ve'l-işrîn min şehri Rebî'ül Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (22 Aralık 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 18 - Numara 83 (54)

Konu : Askeri Verâseti

Medine-i Erzincan'ın Aktaş Mahallesi ahalisinden ve Asker-i Şâhâneye mensup Kastamonu Jandarma Mektebi Müdürü iken Çanakkale harbinde şehiden vefat eden Yüzbaşı Halit Efendi'nin verâseti pederi Müderris-zâde Hoca Mustafa Efendi ibn Ahmed Efendi ile el-yevm gâiben 'ani'l-beled zevcesi Makbûle bint-i Abdullah'a münhasıra olduğu mahalle-i mezkûreden pederi mûmâ ileyh Mustafa Efendi medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr ve mahalle-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mühr-ü zâtî ve resmîlerle mahtûm ve mu'tâ dört Kanûn-i Sâni'ye üç yüz otuz beş tarihlü bir kıt'a 'ilm-u haber meâli takrîr-i mezkûru te'yîd eylemiş ve verâset-i mezkûre dahi vech-i meşrûh üzere idüğü mahalle-i mezkûreden mevsûku'l-kelim kesândan Arap-zâde Ahmed Efendi ibn Hacı Osman ve Halit Efendi ibn Veli nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'de 'ala tarîki'sşehâde vukû' bulan ihbâr ve imzalarıyla lede'sş-er'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmuş olmağla bu sûretde mes'ele-i mirasları dört sehmden olup bir sehmi zevce-i mezbûre Makbule Hanım'a ve bâki üç sehmi dahi babası mezbûr Mustafa Efendi'ye iktizâ eylediği tescil ve bi't-taleb işbu hüccet-i şer'iyeye mûmâ ileyh Mustafa Efendi yedine itâ kılındı. Fi'l-yevmi's-sâbi'i ve'l-işrîn min şehri Rebî'ül Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (31 Aralık 1918)

Kadı

Mühür

Başkâtib

Mühür

Sayfa – Dava no : 18 - Numara 84 (55)

Konu : Askeri Verâseti

Medine-i Erzincan'ın Niğdeli Mahallesi ahalisinden iken ve 'Asâkir-i Şâhâneye mensup Erzincan Jandarma Taburu efrâdından iken iki Eylöl bin üç yüz otuz dört tarihinde Refahiye'de vefat eden müteveffâ Emin oğlu Halis'in verâseti hasran li-ebeveyn kız karındaşı Gül Hanım ibnetehu Emin bin Abdullah'a münhasıra olduğu zâtî ta'rîf-i şer'i ile mu'arrefe mezbûre Gül Hanım medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr ve mahalle-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mühr-ü zâtî ve resmiyle mahtûm ve mu'tâ üç Kanûn-ı Evvel bin üç yüz otuz dört tarihli bir kıt'a 'ilm-u haber meâli takrîr-i mezkûru te'yîd eylemiş ve verâset-i mezkûre dahi vech-i meşrûh üzere idüğü mahalle-i mezkûreden ve mevsûku'l-kelim kesândan Mehmed zâde Abdurrahim Efendi ibn Hacı İbrahim ve Köyağası-zâde İbrahim Efendi ibn Salih nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'de 'ala tarîki'sşehâde vukû' bulan ihbâr ve imzalarıyla lede'sş-er'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffâ-yı mezbûr Halis'in kâffe-i terekesi karzan ve reddeden li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Gül Hanım'a isâbeti iktizâ eylediği tescil ve bi't-taleb işbu hüccet-i şer'iyeye mezbûre Gül Hatun yedine itâ kılındı. Fi'l-yevmi's-sâbi'i ve'l-işrîn min şehri Rebî'ül Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (31 Aralık 1918)

Kadı

Mühür

Başkâtib

Mühür

Sayfa – Dava no : 18 - Numara 85 (56)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Taşçı Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden el-Hâc Ahmed Efendi'nin sülbi sağır oğulları Hasan ve Mustafa ve sağire kızı Saime'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin ve sülbi kebîr oğulları olup el-yevm mefkûd olan Mehmed ve Hüseyin'in halleri tebeyyün edinceye kadar tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup mefkûdân ve sıgâr-ı mezbûrûnun li-ebeveyn er karındaşları mahalle-i mezkûre ahalisinden Hafız Salih Efendi ibnû'l-müteveffâ el-merhûm el-Hâc Ahmed emanetle ma'rûf istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-u vesâyet 'uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mahallesi hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'tâ bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve mahalle-i mezkûre ahalisinden Hafız Dursun Efendi ibn Ömer ve Mehmed Ağa ibn Tahir nâm-ı kimesnelerin huzûr-u şer'de 'ala tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'îl-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince mefkûdân-ı mezbûrân Mehmed ve Hüseyin ve sıgâr-ı mezbûrûn Hasan ve Mustafa ve Saime'nin tesviye-i umûrlarına ve mallarını ahz ve kabz ve hıfza kıbel-i şer'den li-ebeveyn er karındaşları mûmâ ileyh Hafız Salih Efendi vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği icrâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâdisi min şehri Rebî'ül Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (10 Aralık 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 18 - Numara 89 (57)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Gerek Gerek Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat eden Topal Molla oğlu Süleyman bin Halit'in sülbi sağır oğulları Bekir ve İsmail'in vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına babalarından menkûl emlak ve arazilerini ifrâz ve tefrîke kıbel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağırân-ı mezbûrânın valide ve hâdineleri mahalle-i mezkûrede sâkine zâtı her biri mahalle-i mezkûre ahalisinden Hafız Ahmed Efendi ibn Hacı İbrahim ve Hüsametdin Efendi ibn Mustafa ta'rifleriyle mu'arrefe Firdevs Hatun ibnetehu Şeyh Tevhid Efendi emânetle ma'rûfe istikâmetle mevsûfe ve her vechile umûr-u vesâyet 'uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mahalle-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'tâ bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve mu'arrişân-ı mezbûrânın huzûr-u şer'de 'ala tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'îl-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince sağırân-ı mezbûrân Bekir ve İsmail'in vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına emlak ve arazilerini ifrâz ve tefrîke valideleri mezbûre Firdevs Hatun kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğı ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâya ta'ahhüd etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi't-tâsi'i min şehri Rebî'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (12 Ocak 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 19 - Numara 90 (58)

Konu : Kayyım

Medine-i Erzincan'ın Şerefiye Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem âhar diyara 'azîmetle gaybûbet edüp el-yevm hayat ve memâtı mechûl olan Keçeci-zâde Mehmed Efendi ibn Mustafa

Şükrü'nün zuhûruna değin burada mevcûd bulunan bi'lcümle emvâl ve menkûle ve gayrı menkûle vesairesini muhafazaya kıbel-i şer'den bir kayyım nasb ve ta'yîni ehem ve elzem olduğu aslıden emânetle ma'rûfe ve istikâmetle mevsûfe ve her vechile kayyımlik 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü mensûp olduğu mezkûr Şerefiye Mahallesi imam ve muhtar ve hey'et-i ihtiyâriyesi tarafından memhûr ve mu'tâ bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtıyla zeyl-i hüccetde muharrerü'l-esâmi kimesnelerin meclis-i mezkûrede sâkine Saide Hatun ibnetehu Dursun gâib-i mezbûr Mehmed'in ahvâli tahkîk edinceye değin burada mevcut bulunan bi'l-cümle emvâl-i menkûle ve gayr-ı menkûle vesairesini muhafazaya mezbûre Saide Hatun kıbel-i şer'den kayyım nasb ve ta'yîn olundukta ol dahi ber vech-i muharrer mezkûr kayyımlığı bi'l-müvâcehe kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi't-tâsi'i min şehri Reb'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (12 Ocak 1919)

Şuhûd-ı da'va: Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden Mahmud Efendi ibn Mehmed ve Karaağaç Mahallesinden Tayyar Efendi ibn Osman ve gayruhum.

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 19 - Numara 91 (59)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden mütekâ'dîn-i 'askeriyeden mülâzım İsmail Ağa'nın sağîresi Hatice bint-i Hasan Efendi'ye min kable'l-üm cedde-yi müteveffâ-yı mezbûr İsmail Ağa'dan mevrûs ve menkûl bi'l-cümle emvâlini ahz ve kabz ve hıfza ve vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin kıbel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağîre-i mezbûre babası ve min kıbeli'r-rahman velisi mahalle-i mezkûre ahalisinden mezbûr Hasan Efendi mu'temed ve müstakîm ve mahdûdü'l-etvâr ve mahmûdü'l-hâl idüğü mahalle-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'tâ ve musaddak bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve her biri mezkûr Hasan Efendi Mahallesinden Mesci-zâde Ali Usta ibn Ahmed ve Na'lbant esnafından diğer Ali Usta ibn İsmail nâm-ı kimesnelerin huzûr-u şer'de 'alâ tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'il-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince sağîre-i mezbûrenin ceddesi müteveffâ-yı mezbûrdan menkûl emvâlini ahz ve kabz ve hıfza ve vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den babası mezbûr Hasan Efendi vasî nasb ve ta'yîn olundukta olduğu ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi't-tâsi'i min şehri Reb'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (12 Ocak 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 19 - Numara 92 (60)

Konu : Vekâlet

Medine-i Erzincan'ın Cimin Karyesi ahalisinden Hacı Ali Bey hafidleri Salih ve Ömer Ağalar ibnân-ı Ahmed bin Ali'den her biri medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'-i şerîf-i enverde arzuhâlcı Abdullah Vehbi Efendi mahzarında takrîr-i kelâm edüp Cimin Karyesi ahalisinden Hafız Mehmed Efendi ibn Hasan Hoca 'aleyhine ikâme eylediğimiz değirmen îcârı da'vasında mezbûr Mehmed Efendi vesair îcâb edenlerle 'aid olduğu muhâkeme ve mecâlde ve ceza

mahkemelerinde müdde'î ve müdde'î-i 'aleyh ve şahs-ı sâlis sıfatıyla ve i'tirazü'l-gayr suretiyle bidâyeten ve i'irâzen ve istinâfen ve temyizen ve i'âdeten ve sulhen taleb ve da'va ve muhâkeme ve muhâsemeye ve ikâme-i beyyine ve istimâ'ına ve tahlîf ve istihlâfa ve teblîğ ve tebellüğe ve zarar ve ziyân ve mesârif-i muhâkeme talebine ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahiha-i şer'iyye ile mûmâ ileyh Abdullah Vehbi Efendi vekil ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledik dediklerinde olduğu ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-hâdiye 'aşera min şehri Rebî'ü'l Âhir sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (14 Ocak 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 19 - Numara 93 (61)

Konu : Talak İ'lâmı

Medine-i Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesinde sâkine zât-ı mahalle-i mezkûre ahalisinden kasab esnafından Ali Koç ibn Süleyman ve Şaban Ağa Mahallesinden Dursun Efendi ibn Mehmed ta'rifleriyle mu'arrefe sahibe-i arzuhâl Muhabbet Hatun ibnetehu Süleyman medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde mün'akid meclis-i şer'-i şerîf-i enverde hâlâ zevc-i dâhili Molla Seydi Mahallesi ahalisinden Kasap Şükrü ibn Abdulvahit müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi. Mezbûr Şükrü Efendi bundan yirmi sene mukaddem bin beş yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle beni tezevvüc ve duhûl etmekle tarih-i mezkûrdan berü zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olup esnâ-yı hicretde beni li-ebeveyn er karındaşım Ali Koç ile dâhile gönderüp kendüsü burada kalmış olmakla iki sene kadar muhâceretimde ve 'avdetimden berü geçen üç mâh müddet dahi burada karındaşım mezbûr ki nezdinde olduğum halde nafaka cinsinden bana nesne vermeyüp diğer Güllü nâmında bir kadını tezevvüc edüp (...) hüsn-ü mu'âşeret kâbil olamadığından beni ayrı bir mesken-i şer'ide iskân ve infâka zevcim mezbûr Şükrü Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur müdde'î-i 'aleyh mezbûr Şükrü Efendi dahi cevabında mezbûre Muhabbet Hatun yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel ile tarih-i mezkûrdan berü zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olup âhıran tezevvüc eylediği Güllü Hatun'un pederi nezdinde emanet etmekte olduğu ve tedârik eylediği meskende şer'iyyenin havâyic-i beyyinesini ba'de'l-ikmâl in-fak ve iskân edeceğinden bahisle mehl-i şer'i talebinde olup kibel-i şer'den bir hafta mühlet verilüp muhâkemelerinin ta'ayyün olunduğu günde müdde'îye-i mezbûre Muhabbet Hatun tarafından zikri câ'î husûsun taleb ve da'va ve muhâkeme ve muhâseme ve ikâme-i beyyine ve istihlâfa ve mütevakkıf olduğu umûrun küllisine bâ-hüccet-i şer'iyye tevkiil eylediği arzuhâlcı Abdullah Vehbi Efendi müdde'î-i 'aleyh mezbûr Şükrü Efendi'nin dahi kezâlik muhâkeme ve muhâseme ve müdafa'aya ve mütevakkıf olduğu umûrun küllisini ifâya ba-hüccet-i şer'iyye vekil-i şer'iyesi arzuhâlcı Ömer Lütfi Efendi ber vech-i âti bi'l-vekâle tashîh-i da'va eyledi müdde'î-i 'aleyh müvekkil mezbûr Şükrü Efendi müvekkilem mezbûre Muhabbet Hatunun biraderi Ali Koç'un refakatinde dâhile irsâl eylediği esnâda istidâneye izin vermekle müvekkilem mezbûre dahi muhâceretinde iki senelik nafakasıçün dört bin ve 'avdetden berü geçen üç mâh müddet-i nafakasıçün iki bin tarih-i istidâsından berü geçen bir aylık nafakasıçün altıyüz ki cem'an altı bin altı yüz kuruş-u madeni akçe istikrâz etmiş olduğuna mebnî meblağ-ı mezkûr ile beş yüz kuruş cihâzü'z-zevc ve bin beş yüz kuruş cihaz-ı zevciye kıymeti olup müvekkil-i mezbûr Şükrü Efendi zimmetinde ve müvekkilem mezbûrenin alacak hakkı olan iki bin kuruş cihaz kıymeti müvekkilem için hâlâ bana edâ ve teslîme müvekkiline izâfetle vekil mûmâ ileyh Ömer Lütfi

Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur dedikde müdde'î-i 'aleyh vekili mûmâ ileyh Ömer Lütfi Efendi dahi cevabında müvekkilim mezbûr Şükrü Efendi zevcesi mezbûre Muhabbet Hatunu geçen Ramazandan bir buçuk mâh sonra mahzar-ı şuhûdda talâk-ı selâse ile tatlık etmekle müvekkile-i mezbûre Muhabbet Hatun müvekkilim Şükrü Efendi'nin malından olarak evsâf ve ehîbbâsını ve kıymet ve müfredâtı zabtında mukayyed cem'an sekiz bin otuz kuruş kıymetli eşya ve nakdiyyeti beher zabta geçirmiş ve esnâ-yı hicrette müvekkilim mezbûr Şükrü Efendi zevcesi mezbûre Muhabbet Hatun'a emaneten teslim eylediği yüz otuz bir adet yüzlük madeni Osmanî altunu ile dokuz yüz kuruş makşûşe madeni akçeyi müvekkilime iade etmediğinden el-yevm nezdinde ve vaz'ı yedinde olmakla eşya-yı mezkûre ile nakd-i mezkûru müvekkilem için hâlâ bana redd-i teslim müvekkilesine izâfetle vekil mûmâ ileyh Abdullah Vehbi Efendi'ye tenbîh olunmak muradıdır deyü murâfaka-i da'va ve dermeyân ile müdde'îye-i mezbûre vekilinin istidâneye izin ve cihaz ve mehr müdde'âsını ve müdde'îye vekili dahi müdde'î-i 'aleyh vekilinin müdafa'an vakı'asıyla ehadühüma âharın müdde'âsını inkâr eylediler asıl ve vekilden her biri 'ukûd ve mu'amelede şahs-ı vahid hükmünde olmağla asılın zabt-ı sâbıkta zevcesi Muhabbet Hatun'a mesken-i şer'i tedârikinden bahsile itaate ihbâr-ı şer'i talebi müdde'îyenin yevm-i mezkûrda zevce-i menkûhesi olduğunu ikrar bi'l-âhare vekilinin müvekkilim zevcesi Muhabbet Hatunu dört mâhı mütecâviz talak-ı selâse ile tatlık eyledi iddi'âsı ahyâr olup ikrâr-ı sâbık ile ahyâr-ı lâhik meyânında tenâkuzu mevcut olduğundan vekil mûmâ ileyh ahyâr vakı'asının reddiyle ahyâr inşâ eylediği talakın zabtı tarihi olan üç yüz otuz dört senesi Kanun-u Evvelin dördüncü gününden (04 Aralık 1918) itibaren evvel emrde vukû'u talaka verilen hükm-i şer'i tarafeyne tefhîm olundu iddi'a ve müdafa'ât-ı sâbıkaları hakkında tarafeynden beyyine talep olunduktan şahidimiz yoktur deyü ityân-ı beyyinede izhâr-ı 'acze tâlibân-ı tehâlif olup ancak mehr-i müeccel-i müsemmâ miktarında tarafeynin ihtilaf etmelerine göre mehr-i mislin isbatıyla tahkîmî lâzım gelmekle evvelâ cihet-i râcihden ve ba'de cihet-i mercûhdan talep olunan beyyineyi ikâmede kezâlik izhâr-ı 'acze müdde'îye mezbûre vekili bi'l-vekâle talep-i tahlîf olmakla müvekkile-i mezbûre Muhabbet Hatun ile müdde'î-i 'aleyh mezbûr Şükrü Efendi li-ecli't-tahlîf huzûr-u şer'e celb ve ihkâr olunduktan sonra zabtında muharrer olduğu vech üzere her birisine suret-i da'va ve tahlîf tefhîm olunarak ber nehc-i şer'i teklif olunan yemini kabul ve Vallahi deyü bi'l-müvâcehe icra etmeleriyle tarafeynde iddi'a ve müdafa'alarıyla yek-i diğerisine bilâ beyyine mu'arazadan men' olundu müdde'îye vekili Abdullah Vehbi Efendi müvekkilesi mutlaken mezbûre Muhabbet Hatun'un tarih-i talakdan itibaren 'iddeti münkaziye oluncaya değin nafaka ve müennes süknâsı için zevc-i mutlakı müdde'î-i 'aleyh Şükrü Efendi üzerine kıbel-i şer'den kadr-i kifâye meblağ farz ve takdîr olunmuş bi'l-vekâle talep eyledikde zikr-i âti meblağ kadar ma'rûf idüğü hakkında erbâb-ı vukûf ta'yininde tarafeyn ittifak edemediğinden usûl-u muhâkeme-i şer'iyye kararnamezinin otuz birinci maddesi hükmüne tevfiakan cihet-i şer'den ta'yin ve ihkâr olunan bî-garez erbâb-ı vukûfdan ve eşrâfdan Mahfuz Bey ile Hakkı Bey ve Ruh-zâde Halis Efendi ile Ali Efendi nâm-ı kimesnelerin huzûr-u şer'de 'ala tarîki's-şehâde vukû' bulan ihbâr ve imzaları vechile müdde'îye-i mezbûre Muhabbet Hatun'un tarih-i talakdan 'avdeti münkaziye olunmaya değin nafaka ve müennes süknâsı için zevc-i mutlakı müdde'î-i 'aleyh mezbûr Şükrü Efendi üzerine kıbel-i şer'den evrak-ı nakdiyye olarak yevmî yüz kuruş kadar ma'rûf meblağ-ı karzı ve takdîr olunan meblağ-ı mefrûzu mezkûru nafaka ve müennes süknâsına harç ve sarfa ve lede'l-hâce istidânesine ve 'inde'z-zafer zevc-i mutlakı mezbûr Şükrü Efendi üzerine rüç'a müvekkile-i mezbûre Muhabbet Hatun'a izin verilüp müdde'î-i 'aleyh mezbûr Şükrü Efendi'nin cihet-i mehr-i müeccelinden hâlâ zimmetinde mütekarrir deyni olduğu taht-ı i'tirâfında olan yüz elli bir kuruş müvekkile-i mezbûre Muhabbet Hatun için vekil Abdullah Vehbi Efendi bana hâlâ edâ ve teslim müvekkiline bi'l-izâfe vekil mûmâ ileyh Ömer Lütfi Efendi 'alâ müceb-i ikrarihi ba'de'l-ilzâm zîrde müfredâtı muharrer harç ve rûsum

ve mesârif-i muhâkeme olan yedi yüz sekiz buçuk kuruş kararnâme-i mezkûrun altmış birinci maddesi mücebince evvel emrde müdde'iyeden alınıp meblağ-ı mezkûrun yüz kuruş müdde'iyeye 'aid olmağla mütebâki altı yüz sekiz buçuk kuruşun müdde'î-i 'aleyh mezbûr Şükrü Efendi'den istifâsı iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâbi'i min şehri Rebî'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (10 Ocak 1919)

Kadı Başkâtib
Mühür Mühür

Harcın Beyânı - Kuruş

Asl-ı i'lâm harcı	528	
Sûret-i rub' harcı	132	
'İlm-u Haber	2	20
Yekûn yedi yüz sekiz buçuk kuruşdan	708	20
Müdde'iyeye 'aid olan ve istifâ edilen	100	
Müdde'î-i 'aleyhe 'aid olup evvel emrde müdde'iyeye-i mezbûreden alınan	608	20

Sayfa – Dava no : 21 - Numara 94 (62)

Konu : Nikah İ'lâmı (Talak)

Medine-i Erzincan'ın Çeribaşı Mahallesiinde sâkine zât-ı mahalle-i mezkûreden Mustafa Efendi ibn Mahmud ve Gerek Gerek Mahallesinden Hacı Dursun Ağa ibn Abdurrahman ta'rifleriyle mu'arrefe Nafia Hatun ibnetehu Osman medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'-i şerîf-i enverde fi'l-asl Samsun ahalisinden olup el-yevm zikr olunan Gerek Gerek Mahallesiinde sâkin sâbık belediye çavuşu Abbas Ağa ibn İbrahim mahzarında ber vech-i âti da'va eyledi tarihten bir buçuk sene mukaddem mezbûr Abbas Ağa bin sekiz yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel ile tezevvüc ve duhûl edüp ol vechile tarih-i mezkûrdan berü zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olup hal-i zevciyyet beynimizde kâime ve mezkûr Çeribaşı Mahallesiinde vâkı' mülken mutasarrıfa olduğum hanede ma'an sâkine iken meyânemizde zuhûr iden ve tevâlî nifak ve şikâk hasebiyle hüsn-ü mu'âşeret mümkün olmayup kendüsi efrâd-ı (...) leh den olmağla vatan-ı aslîsi olan Samsun'a firar edeceğinden ve ben dahi mehr-i müeccelim meblağ-ı mezkûr ile nafaka-i 'iddet ve müennes süknâmdan ferâgat eylediğimden beynimizde tefrîk olması matlûbumdur mezbûr Abbas Ağa dahi cevabında müdde'iyeye-i mezbûre Nafia Hatun tarih-i mezkûrdan berü ol kadar mehr-i müeccel ile zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı ve hal-i zevciyyet beynimizde kâime ve mezbûrenin müteferrik olduğu hanede ma'an sâkin olup zuhûr ve tevâlî eden nifak ve şikâk hasebiyle hüsn-ü mu'âşeret kâbil olmadığını tav'an ikrar edüp ancak bu münâferet ve 'adem-i mu'âşeret zevcem mezbûrenin nezdinde bulunan validesi cihetinden neş'et etmekle Gerek Gerek Mahallesiinde tedârik eylediğim mesken-i şer'ime gelüp bana itaat ve hukuk-u zevciyyete ri'ayete zevcem mezbûreye tenbîh olunsun deyü müdafâ'aten da'va ve dermeyân eyledi müdde'î-i mezbûre merkûm Abbas Ağa'nın mesken-i şer'i tedârik eylediğini mu'terife olmağla beraber min ba'd beynlerinde mu'âşeret kabil olamayacağından bahisle zevcinden tefrîk olunmasını musırınan edâ eyledi mes'ele-i mümaselede hukuk-u aile kararnamesinin yüz onuncu maddesi hükmüne tevfiikan zevc ile zevce beynlerinin te'lif ve islâhı zımmında tarafeynin ta'yîn edeceği hakemlere havalesi lazım gelmekle zevc tarafından Erzincan nüfus kalemi ketebesinden Hacı Tahir Efendi ve zevce tarafından mu'arref mezbûr Mustafa Efendi hakem ta'yîn olundukda kibel-i şer'-i şerîfden mûmâ ileyhimaya yazılan tezkere zeyline zevc ile

zevcenin her birine telkîn olunan vesâyâ ve nesâyihin te'siri olmayup mütedâ'iyân-ı mezbûrânın min ba'd hal-i zevciyyetle kat'iyen imtizâc edemeyeceklerinden ve hiçbir vechile i'tilâf hâsıl ve kâbil olamayacağından ve kusûr dahi her iki tarafda olduğu anlaşıldığından kararname-i mezkûr mücebince beynlerinin tefrîki iktizâ eylediğine dâir tahrîr ve mahtûmen i'ta ve i'ade eylediklerini rapor üzerine müdde'ye-i mezbûre Nafia Hatun meclis-i şer'e hâzire olup netîce-i muhâkemeye değin her safha muhâkemeye hakk-ı duhûlü olduğu ve mukaddemâ muhâkemeye hâzır olacağına dâir imzası alınan mezbûr Abbas Ağa bi'z-zât mahkemeye gelmediği gibi vekil dâhi göndermediğinden ve müdde'ye-i mezbûre dahi muhâkemenin gıyâben icrasını talep eylediğine binâen icâb-ı lede't-te'emmül zevc ile zevce beyninde zuhûr ve tevâlî eden nifâk ve şikâk hasebiyle husûle gelen münâferet ve 'adem-i mu'âşeret tarafeynin taht-ı i'tirâfında olduğuna ve tarafeynden intihâb ve ta'yîn olunan hakemlerin takdim eyledikleri rapor meâlîne nazaran ıslâh-ı beyn kâbil olamadığı kusûr tarafeynde olup beynlerinde lazım geldiği ve müdde'ye-i mezbûre mehr-i müeccel ve nafaka-ı 'iddet ve müennes-i süknâ ve hukuk-u zevciyyete müte'allika kâffe-i metâlibden ferâgat eylediği 'inde'ş-şer'îl-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince beynlerinin tefrîkiyle zevc-i mezbûr Abbas Ağa ita'at ve hukuk-u zevciyyete ri'ayet müdde'âsıyla müdde'ye-i mezbûre Nafia Hatun'a bu yüce şer'e mu'ârazadan gıyâben men' olunduğu kâbil-i i'tiraz ve temyîz olunmak üzere tescîl ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi'l-hâmisi min şehri Rebî'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (08 Ocak 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Kuruş

Aslı	21	
Sûret	5	10
Pul esmânı	8	20
Tebliğ-i 'ilm-u haber	2	20
Yekûn	37	10

Sayfa – Dava no : 21 - Numara 95 (63)

Konu : Mehir İ'lâmı

Medine-i Erzincan'ın Gerek Gerek Mahallesinde sâkine mu'arrefetü'z-zât Hatice Hatun ibnetehu Hacı Abdulkadir medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde ism-i âti müteveffânın terekisine vazı'u'l-yed olduğu mütehakkık olan Canikli-oğlu Halil Ağa ibnül-müteveffâ Mehmed Ali müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi Kertak Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Canikli-oğlu Mehmed Ali Ağa ibn Yusuf tarihinden beş sene mukaddem beni dört bin kuruş mehr-i müeccel-i müsemmâ ile tezevvüc ve duhûl edüp ol vechile tarih-i mezkûrdan berü zevciyye-i menkûhe-i medhûl bihâsı olmamla cihet-i mehr-i müeccelden zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-ı 'aleyh alacak hakkım olan meblağ-ı mezkûru bana hayatında kable'l-edâ ve'l-îfâ ber vech-i muharrer vefat etmekle tereke-i vâfiyesinin sülbi kebîr oğlu müdde'i-i 'aleyh mezbûr Halil Ağa bi'l-verâse va-zı'u'l-yed olduğundan zevcim mezbûrun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere meblağ-ı mezkûru ma'a mesârif-i muhâkeme hâlâ bana edâ ve teslîme mezbûr Halil Ağa'ya tenbîh olmak matlûbundur müdde'i-i 'aleyh mezbûr Halil dahi cevabında babası müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Ali Ağa'nın tereke-i vâfiyesine bi'l-verâse vazı'u'l-yed olduğunu tav'an ikrar edüp ma'ada müdde'ye-i mezbûrenin müdde'âsını inkâr eyledi müdde'ye-i mezbûreden ber vech-i muharrer müdde'âsına mutâbık beyyine talep olundukda isimlerini cerîde-i

şer'e tahrîr ettirdiği şahitlerle isbat edeceğini dermeyân ile muhâkemenin ta'ayyün olunduğu günde müdde'î-i 'aleyh mezbûr Halil gaybûbet etmekle müdde'îye-i mezbûre muhâkemenin gıyâben ru'yetiyle ikâme etmeği şahitlerinin istimâ'ını eylediğine binaen li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olan Gazioğlu Mahallesi ahalisinden Debbâğ Hüseyin Usta ibn Yahya bin Mehmed ve Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden Ömer Lütfi Efendi ibn Mustafa bin Ömer nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden lede'l-istishâd fi'l-hakîka Kertak Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Canikli-oğlu Mehmed Ali Ağa ibn Yusuf tarihinden beş sene mukaddem işbu zâtı bi'l-mu'arrefetü's-şer'e ma'lûmumuz olan müdde'îye-i mezbûre Hacı Abdulkadir Efendi kerimesi Hatice Hatunu dört bin kuruş mehr-i müeccel-i müsemmâ ile tezevvüc ve duhûl etmekle mezbûre Hatice Hatun müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Ali Ağa'nın dört bin kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsıdır biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü 'alenen edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediler usûl mevzû'asına tevfikân şahid-i mezbûr Hüseyin Usta mensup olduğu Gazioğlu Mahallesi İmamı Hafız Abdullah Efendi ibn Ahmed ve Muhtarı Ahmed Efendi ibn Mehmed'den evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu her biri mahalle-i mezkûre ahalisinden Feyzi Usta ibn Miktad ve Emin Ağa ibn Mehmed'den bi'l-müvâcehe 'alenen ve şahid-i mezbûr Ömer Lütfi Efendi mensup olduğu Hasan Efendi Mahallesi İmamı Hafız Hamdi Efendi ibn Mustafa ve Muhtarı Hacı Haşim efendi ibn İbrahim'den evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu her biri mezkûr Hasan Efendi Mahallesinden Mazlum oğlu Salih Ağa ibn Mehmed ve Hüsrev Efendi ibn İsmail'den dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlü's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olundu Mecelle-i Celîlenin bin yedi yüz kırk dördüncü maddesinde muharrer olduğu vechile müdde'îye-i mezbûre Hatice Hatun müsbet-i mehr-i müeccel-i müsemması olan meblağ-ı mezkûr dört bin kuruşu zevc-i müteveffâ Mehmed Ali Ağa'dan hayatında tamamen veya kısmen almadığına ve bağışlamadığına ve başka kimesne tarafından ifâ olunmadığına ve meblağ-ı mezkûre mukâbil nezdinde müteveffâ-yı mezbûrun rehni bulunmadığına ve bir kimesneye havale eylemediğine ve'l-hâsıl hiçbir vechile istifâ-yı hakk etmeyüp el-yevm müteveffâ-yı mezbûr zimmetinde alacak hakkı olduğuna Vallahi deyü istizhâren teklif olan yemini müdde'îye-i mezbûre Hatice Hatun meclis-i şer'de kabul ve icra etmeğin mücebince meblağ-ı mezkûr dört bin kuruş gümüş akçe müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere müdde'îye-i mezbûre Hatice Hatun'a hâlâ edâ ve teslîme müdde'î-i 'aleyh gâib-i mezbûr Halil Ağa'ya ba'de'l-hükm zîrde müfredâtı muharrer harc ve rusûm ve mesârif-i muhâkeme olup evvel emrde müdde'iyeden alınan üç yüz elli sekiz kuruşun usûl-u muhâkemât-ı şer'iyye kararâmesinin altmış birinci maddesi hükmüne tevfikân müdde'î-i 'aleyh gâib-i mezbûr Halil Ağa'dan istifâsı iktizâ eylediği kâbil-i i'tirâz ve temyîz olmak üzere tescîl ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi'l-hâmisi 'aşera min şehri Rebî'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (18 Ocak 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Harcın Beyânı - Kuruş

Aslı	100	
Sûret	25	
Varaka ve Pul	28	
Celînâme ma'a mübâşiriye	102	20
Tebliğ-i 'ilm-u haber ma'a mübâşiriye	102	20
Yekûn	358	00

Sayfa – Dava no : 21 - Numara 95 (64)

Konu : Dava ile ilgili temyiz mahkemesinin verdiği karar

Erzincan Livâsı muhâkeme-i şer'iyyesinden i'tâ olunan fi 3 Rebû'l-Evvel sene 1337 tarih ve 96 numaralı işbu i'lâm hükmüne muğâyir olarak ahyârına (?) mahkeme-i mezkûreden sâdır olan fi 25 Rebû'l-Evvel 1339 tarih ve 166 numaralı i'lâm-ı şer'î zikr olunan i'lâm vesâir evrak müteferriğasıyla birleştirilerek kıraat ve tedkîk olundu hâdisede bir da'vada aslen ve fer'an ve netice tarafından olmayan ve şahs-ı sâlis sıfatıyla o muhâkemeye dâhil bulunmayan eşhâsın kısmen veya tamamen 'aleyhinde sudûr edecek işbu i'lâm hükmüne karşı vaki' olacak iddi'â-yı hadiseye ıstılâhât-ı kânûniyede i'tirâz denir binâen 'aleyh bir hük-mü sâbıkın ister bir kısmı ister mecmû'u 'aleyhinde vukû' bulacak da'âvi-i hâdisе hük-mü sâbıkın mahkûm leh ve sâirin makamına kâim olanların muvâcehesinde tedkîk edilerek zuhûr edebilecek esbâb-ı şer'iyye hük-mü sâbık-ı mezkûrun kısmen veya külliyyen tebdîl veya tağyîr ahkâmını müstelzem esbâb-ı cedîde-i şer'iyye hudûsunda yekden hükme rabta ve bu i'lâm-ı sâbıkın ne noktadan ahkâmı tebdîl ve tağyîr edildiği i'lâm-ı ahbarda zikr ve beyânı muktezî iken husûsât-ı mesrûdeye kable'r-ri'âye temyiz olunmuş muhâlif-i usûl olmağla ta'rîfât-ı mesrûde dairesinde ilgâ muktezâsı zimmında mümeyyize-i mezbûre usûlen müraca'atda îcabına bakılmak üzere evrak-ı vâridenin teferru'âtıyla beraber mazrûfen livâ-yı mezkûr kadılığına fi 28 Muharrem sene 1341 (20 Eylül 1922) ve fi 20 Eylül sene 1338 (20 Eylül 1922) tarihinde müttefikân karar verildi.

Mahkeme-i Temyîz-i Şer'iyye

Sicile kayd ve mukâbele edilmiştir – Lütfi

Sayfa – Dava no : 22 - Numara 96 (65)

Konu : Verâset (Behice Hanım'ın eşinin terekesinden mehr-i müeccelini talep etmesi)

Medine-i Erzincan'ın Ali Efendi Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem bilâ-veled vefat eden Kasap-oğlu Ahmed bin İsmail'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Behice Hatun ibnetehu Mehmed'e münhasıra olup mes'ele-i mirasları dört sehmden olup bir sehmi zevce-i mezbûre Behice'ye ve üç sehmi beytül-mâle isâbeti sabit ve subûtuna hük-mü şer'î lâhik olduktan sonra mu'arrefetü'z-zât zevce-i mezbûre Behice medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'î şerîf-i enverde müteveffâ-yı mezbûrun zâhirde verese-i ma'rûf ve ma'rûfe 'asabâtından kimesnesi olmayup usûl-u mer'îye ve nizâmât-ı müstahsineye tevffikan tereke-i müteveffâ-yı merkûme bi-hakk vaz'ı yed edüp kıbel-i şer'den husûmeti re'y olunan beytül-mâl me'mûru livâ muhasebecisi Mehmed Nabi Bey tarafından Mürsel vekili muhâsebe-i livâ ketebesinden Hafız Ömer Efendi muvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi ben sekiz seneden berü mahzar-ı şuhûdda iki bin yedi yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle Kasap-oğlu Ahmed bin İsmail'in zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olup ile'l-vefat zevciyyet beynimizde kâime olduğu halde zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd-u 'aleyh alacak hakkım olan mehr-i müeccel meblağ-ı mezkûr iki bin yedi yüz elli bir kuruşu zevcim mezbûr Ahmed bana kable'l-edâ ve'l-ifâ ber vech-i muharrer vefat edüp tereke-i vâfiyesine müvekkil mûmâ ileyh Mehmed Nabi Bey hasebü'l-me'mûre vaz'ı'ul-yed olmağla zevcim mezbûrun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere meblağ-ı mezkûr iki bin yediyüz elli bir kuruşu hâlâ bana edâ ve teslîme müvekkiline izâfetle vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur. Vekil mûmâ ileyh dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i vâfiyesine müvekkili mûmâ ileyhin hasebü'l-me'mûre vaz'ı yedini ikrar ve ma'âda müdde'ye-i mezbûrenin mehr-i müeccel müdde'asını bi'l-vekâle inkâr eyledi müdde'ye-i mezbûreden ber vech-i muharrer

müdde'asına mutâbık beyyine taleb olundukda li-ecliş-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olan Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden Ali Efendi ibn Ahmed bin Abdullah ve Hakkı Efendi ibn Yusuf bin Ahmed'den her biri münferiden lede'l-istişhâd fi'l-hakîka işbu zâtı bi'l-mu'arrefetü'ş-şer'iyye ma'lûmumuz olan hâzire bi'l-meclis müdde'ıye-i mezbûre Behice bint-i Mehmed sekiz seneden berü iki bin yedi yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle Ali Efendi Mahallesi ahalisinden olup bundan akdem vefat eden Kasap-oğlu Ahmed bin İsmail'in vefatına kadar zevciyyet beynlerinde kâime zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsıdır biz bu husûsu bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe ber nehc-i şer'i edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediler usûl mevzû'asına tevfikân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları Hasan Efendi Mahallesi imamı Hafız Hamdi Efendi ibn Mustafa ve muhtarı Hafız Ahmed bin Süleyman'dan evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu her biri mahalle-i mezkûre ahalisinden Hafız Ahmed Efendi ibn Ömer ve İsmail Efendi ibn Süleyman'dan dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olundu müdde'ıye-i mezbûre Behice ber vech-i muharrer müdde'asını isbât eylediği mehr-i müeccel meblağ-ı mezkûr iki bin yedi yüz elli bir kuruş alacak hakkını zevc-i müteveffâ-yı mezbûrdan hayatında tamamen veya kısmen almadığına ve zevc-i mezbûra bağışlamadığına ve bir cihete havale eylemediğine ve zevc-i mezbûrun malından müdde'ıye-i mezbûrede deyn-i mezkûre mukâbil rehni bulunmadığına ve hiçbir suretle istifâ-yı hak eylemediğine dair müdde'ıye-i mezbûreye istizhâren teklif olunan yemini kabul ve Vallahi deyü bi'l-müvâcehe ber nehc-i şer'i icra etmeğın mücebince meblağ-ı mezkûr iki bin yedi yüz elli bir kuruş müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere müdde'ıye-i mezbûre Behice Hatun'a hâlâ edâ ve teslime müvekkiline izâfetle vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunduğu tescil ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi's-sâlisi min şehri Rebî'ül Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (07 Aralık 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 22 - Numara 97 (66)

Konu : Verâset

Dersaadet-i Jandarma Dairesi Muhasebe Kalemi kısm-ı evvel mümeyyizi müteveffâ Arif Efendi zevcesi olup Medine-i Erzincan'ın Molla Güzel Mahallesinde sâkine iken bin üç yüz otuz dört senesi şehir-i Ağustosunun birinci günü vefat eden Rahime Hatun ibnetehu Abdullah'ın verâsetini zevi'l-erhâm cihetinden li-ebeveyn kız karındaşı oğlu mahalle-i mezkûrede sâkin Hacı Ömer Efendi Hasan'a münhasıra olduğu zâtı mahkemece ma'rûf mezbûr Hacı Ömer Efendi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr ve mahalle-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'tâ on dört Kanûn-i Sâni üç yüz otuz beş tarihli bir kıt'a 'ilm-u haber meâli takrîr-i mezkûru te'yîd eylemiş ve verâset-i mezkûre vech-i meşrûh üzere idüğü mevsûku'l-kelim zevâtdan ve mahalle-i mezkûre ahalisinden Hafız Süleyman Efendi ibn Veli ve Abidin Ağa-zâde Süleyman Efendi ibn Mahmud nâm-ı kimesnelerden her biri meclis-i şer'de 'ala tarîki'ş-şehâde vukû' bulan ihbârlarından zâhir ve mütehakkık olduktan sonra müteveffiye-i mezbûre Rahime'nin Erzincan Mal Sandığında ma'a tevkîfât müterâkim maaş ve matlûbu olan iki bin yüz kırk bir kuruşu kâmilen li-ebeveyn kız karındaşı oğlu mûmâ ileyh Hacı Ömer Efendi'ye teslimi iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâlisi 'aşera min şehri Rebî'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (07 Aralık 1918)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 22 - Numara 98 (67)

Konu : İ'âm (Alacak davası)

Medine-i Erzincan'ın Rum Ekrek Karyesi ahalisinden iken bundan akdem maktûlen vefat eden Mahmud bin Hüseyin'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Suna bint-i Ali ile sülbi oğulları Dursun ve Süleyman ve Hasan ve Cemal ve sülbiyye kızı Adile'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr zâhir olduktan sonra verese-i mezbûreden sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât zevce-i mezbûre Suna Türkçe bilmediğinden tercüman olarak ihzâr eylediği Şems Hatun ibnetehu Hasan medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'-i şerîf-i enverde karye-i mezkûre ahalisinden Şoraklı Hüseyin Ağa ibn Bayram müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi el-yevm yedi yaşını ikmâl ile sekizine ayak basan tek boynuzlu memeliği beyaz bir re's siyah inek tercümanı olduğum Suna'nın zevcesi maktûl mezbûr Mahmud'un yedinde netâcen malı iken üç yüz otuz üç senesi Teşrîn-i Sani zarfında Mıgîsı Karyesinde sâkin oldukları esnâda gündüz ikindiden sonra Ermeniler karyenin hayvanâtını gârât ettiklerini müdde'âya inek dahi hayvanât-ı mezkûre meyânında gasb ve gârât olunup el-yevm mezbûr Hüseyin Ağa'nın yedinde bulunmasıyla bi'l-istihkâk ve bi'l-verâse mezkûr ineğin kendisine red ve teslîmine mezbûr Hüseyin Ağa'ya tenbîh olunsun dedi mezbûr Hüseyin Ağa dahi cevabında müdde'âya inek maktûl-ü mezbûr Mahmud'un yedinde netâcen malı ve el-yevm mezkûr ineğe vazı'u'l-yed olduğunu ikrar edüp ancak mezbûr Mahmud hayatında mezkûr ineği Rum Ekrekli Keşiş-oğlu Asrod nâm-ı Ermeniyeye gümüş para ile üç yüz yirmi kuruşa bey' ve teslîm ile mülkünden çıkardıktan sonra üç yüz otuz üç senesi Ağustos zarfında merkûm Asrod'dan yedi yüz manât mukâbilinde işterâ ve teslîm etmemle yedimde şirâen malım iken sene-i haliye Nisanında mezbûre Suna ile oğlu Cemal'i Erzincan Dîvân-ı Harb-i Örfiyyesine mürâca'atla 'aleyhime ikâme-i da'va edüp Dîvân-ı Mezkûr da sebk eden iddi'a ve müdefa'âtımızı hâvi evrak meclis-i idâre-i livâyâ havale olunmağla meclis-i müşârun ileyhada müdafa'amız isbat eylediğime binâen da'vayı vakı'alarının reddiyle mezkûr ineğin bana teslîmine dair istihmâl eylediğim karara 'atfen ol vakt zâbita da mevkûf olan inek bana teslîm olunduğundan bu suretle ru'yet ve neticeye rabt olunan bir muhâkemenin yeniden ru'yeti usulünde olmayacağından işbu da'vanın reddini talep ederim ve bu defa tasaddî eyledi lede't-tefhîm müdde'îye-i mezbûre ber vech-i muharrer daire-i mezkûriyetinde muhâkeme sebk eylediğini ikrâr ve zevcinin hayatında mezkûr ineği âhara bey' ettiğini inkâr eylediğini tercümanı vasıtasıyla dermeyân eyledi müdafa'a-i mezbûrda ber vech-i muharrer müdafa'asına mutâbık beyyine talep olunduktan isimlerini cerîde-i şer'e tahrîr ettirdiği kimesnelere Rum Ekrek Karyesi ahalisinden Dursun bin Hüseyin bin Abdullah ve Molla Kondi Karyesi ahalisinden Mehmed Ali Ağa bin Hüseyin'den her biri münferiden lede'l-istişhâd fi'l-hakîka işbu zâtı bi'l-mu'arrefetü'ş-şer'îye ma'lûmumuz olan Suna Hatun zevci maktûl-ü mezbûr Mahmud ile Rum Ekrek Karyesine nakl-i hâne ettikleri vakt münâza'amız olan inek dahi sair hayvanlar meyânında idi âhıran mezkûr ineği üç yüz yirmi kuruş gümüş para ile Keşiş-oğlu Asrod nâm-ı Ermeniyeye satıp mülkünden çıkardı Asrod'dan dahi Hüseyin Ağa iştirâ eyledi biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü bi'l-müvâcehe 'alenen edâ-yı şehâdet eylediler usûl mevzu'asına tevfiқан şahid-i mezbûr Mehmed Ali mensup olduğu Molla Kondi Karyesi imamı Hakkı Efendi ibn Mehmed ve muhtarı Yaşar Bey ibn Hacı Abdullah'dan ve şahid-i mezbûr Dursun mensup olduğu Rum Ekrek Karyesi imamı Abdullah Efendi ibn Mustafa ve A'zâ Hüseyin Ağa ibn Emin'den evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu Kamil Ağa ibn Mehmed ve Abdulaziz Efendi ibn Mahmud nâm-ı kimesnelere dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın adil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmakla şehâdetleri makbûle olundu mücebince müdde'îye-i mezbûre Suna Hatun müdde'âya ineğe istihkâk da'vasıyla mezbûr Şoraklı Hüseyin Ağa'ya bu yüce şer'e

mu'ârazadan ba'de'l-men' zırde müfredâtı muharrer harc ve rusûm ve mesârif-i muhâkeme olarak evvel emrde Hüseyin Ağa'dan alınan ikiyüz doksan bir kuruşun usûl-ü muhâkeme-i şer'iyenin altmış birinci maddesi hükmüne tevfikân müdde'ye-i mezbûre Suna Hatun'dan istifâsı iktizâ eylediği kâbil-i temyîz olmak üzere tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâlisi min şehri Rebî'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (06 Ocak 1919)

Kadı	Başkâtib
Mühür	Mühür
	Kuruş
Aslı	40
Sûret	10
Pul ve Varaka	27
Da'vetühü ma'a Mübâşir	107
Teblîğ-i 'ilm-u haber	107
Yekûn	291

Sayfa – Dava no : 23 - Numara 99 (68)

Konu: Vesâyet ma'a Nafaka

Medine-i Erzincan'ın Molla Mehmed Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Karanlık-zâde Hacı Abdullah Efendi'nin sülbi sağır oğlu Hüseyin ve sulbiyye sağire kızı Feride'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağîrân-ı mezbûrânın ekârib ve mehâriminden mahalle-i mezkûrede sâkin Perpet-zâde İshak Efendi emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve umûr-u vesâyet 'uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mahalle-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve Nebderli Mahallesinden Hamdi Efendi ibn Hacı Mustafa ve Gazioğlu Mahallesinden Satih Usta ibn İbrahim'in huzûr-u şer'de 'ala tarîki'sh-şehâde ihbârlarıyla lede'sh-şer'i'l-enver zâhir olmağın mücebince sağîrân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına İshak Efendi kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîni olundukda ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi ba'de'l-kabûl vasî-i mezbûr meclis-i şer'-i mezkûrda takdîr-i kelâm edüp vasîleri bulunduğum sağîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve behâ ve sâir havâyic-i zarûriyyeleriçün eytâm sandığıında mahfûz mallarından başka malları olmadığından ve nafakaya eşedd-i ihtiyaç ile muhtaç olduklarından sağîrân-ı mezbûrânın mallarından olmak üzere kadr-i ma'rûf meblağ-ı farz ve takdîr olunmak muradımdır dedikde vasî-i mezbûrun takdîr-i meşrûhu vakı'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık idüğü 'ilm-u haber-i mezkûr münderecâtı ve bî-garaz erbâb-ı vukûfdan şahidân-ı mezbûrânın huzûr-u şer'e 'alâ tarîki'sh-şehâde ihbârlarıyla kadr-i ma'rûf olduğu zâhir olan sağîrân-ı mezbûrân Hüseyin ve Feride'nin eytam sandığıında mahfûz mallarından olmak üzere beherine yevmî yirmi beşer kuruştan cem'an elli kuruş evrâk-ı nakdiyye farz ve takdîr olunup meblağ-ı mefrûz-u mezkûr sağîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve beha vesâir havâyic-i zarûriyyelerine harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'inde'z-zafer mallarına rucû'a vasî-i mezbûr İshak Efendi'ye kibel-i şer'den izin verilmesini ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sânî ve'l-'işrîn min şehri Rebî'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (25 Ocak 1919)

Kadı	Başkâtib
Mühür	Mühür

Sayfa – Dava no: 23 - Numara 100 (69)

Konu: İsbât-ı Rüşd

Medine-i Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesinde mukîm sahib-i arzuhâl Na'lbant-zâde Halis Efendi ibn Kamil medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîf-i enverde mezbûr Halis Efendi'nin hâl-i Saferinde bâ-hüccet-i şer'iyeye vasî ve li-ebeveyn 'ammîsi Na'lbant-zâde Hacı Halit Ağa'dan mütenakkil emvaline bi'l-vesâye vâzî'u'l-yed olan Fazlı Mahallesinde sâkin Hacızâde Şükrü Efendi ibn Mehmed mahzarında da'va ve takrîr-i kelâm edüp ben el-yevm yirmi yaşımı mütecâviz olup 'âkil ve bâliğ ve bulûğuma rüşdüm munzam olup umûrumu bi'z-zât ru'yete kâdir ve i'ânet-i vasîden müsteğnî olmamla yedinde mahfûz olan malımı vasî-i mezbûr Şükrü Efendi'den bi'l-asâle taleb ederim dedikde mûmâ ileyh Şükrü Efendi dahi cevâbında mezbûr Halis Efendi'nin emvâl-i mevrûsesine bi'l-vesâye vâzî'u'l-yed olduğunu ikrâr ma'ada müdde'âsını inkâr etmekle li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzîrân olan Til Karyesi ahalisinden Kırnî Halil-zâde Eyüp Ağa bin Osman bin Süleyman ve Kabadayı-oğlu Nuri ibn Mehmed bin Ahmed nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müdde'i-i mezbûr Halis Efendi el-yevm yirmi yaşını mütecâviz 'âkil ve bâliğ ve bulûğuna rüşdü munzam olup umûrunu bi'z-zât ru'yete muktedir ve i'ânet-i vasîden müsteğnîdir biz bu husûsa bu vech üzere şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye ettiklerinde usûl mevzu'asına tevffikan şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları Til Karyesi İmamı Mustafa Efendi ibn Şevket ve Muhtarı Ömer Ağa ibn Abdullah'dan evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu Vehhab-oğlu Ali bin İbrahim ve İmam-oğlu Salih bin Abdulazîz'den ve dahî bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şâhidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlü's-şehâde idükleri iş'ar ve ihbâr olunmağla şehâdetleri makbûle olup mücebince rüşd müdde'âsına ba'de'l-hükm ber müceb-i defter-i kassâm vâzî'u'l-yed olduğu emvâl-i mevrûsesini mezbûr Halis Efendi'ye red ve teslîme Şükrü Efendi'ye tenbîh olunmağın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâlisi ve'l-ışrîn min şehri Rebî'ül Âhir sene seb'un ve selâsin ve selâse mi'e ve elf. (26 Ocak 1919)

Kadı

Mühür

Başkâtib

Mühür

Sayfa – Dava no : 23 - Numara 101 (70)

Konu: Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat eden Na'lbant Ali Usta ibn Mustafa'nın sülbi sağır oğlu Mehmet'in vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna ve babası müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs emvâl ve arazisini ifrâza bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağır-i mezbûrun min kable'l-üm cediti mahalle-i mezkûre ahalisinden Hasan Ağa ibn Salih emânetle ma'rûf istikâmetle mevsûf ve her vechile umur-u vesayet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü mahalle-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve mahalle-i mezkûre ahalisinden Sıddık Bey ibn Dursun ve Ömer Lütfi Efendi ibn Mustafa'nın huzûr-u şer'de 'alâ tariki's-şehâde ihbârlarıyla ledeş-şer'i'l enver zâhir olmağın muccebince sağır-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna ve babasından mevrûs arazi ve emlâkını ifrâza mezbûr Hasan Ağa kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesayet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-

taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâmini 'aşera min şehri Rebî'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (21 Ocak 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 24 - Numara 102 (71)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Halilullah Mahallesinden ve Belediye A'zasından olup Dördüncü Kolordu Karargâhında olan sekerâtında vefat ettiği Dördüncü Kolordu Kumandanlığından mevrûd Makâm-ı 'Âli-i Mutasarrıf-ı Ekremîden muhavvel yirmi bir Mart bin üç yüz otuz dört (21 Mart 1918) tarih ve bin üç yüz altmış altı numaralı tahrîrât-ı 'aliyyede beyân olunan Yunus Cemil Efendi ibn İbrahim'in verâseti hâlâ mahalle-i mezkûrede sâkineler zevce-i menkuhe-i metrûkesi Cemile bint-i Süleyman ile zevce-i uhrâsı olup kendisinden mukaddem vefat eden Aişe Hanım'dan mütevellideler sülbiyye kebire kızları hâziretân bil-meclis Şefika ve Saime ve gâibetân 'ani'l-beled Fâika ve Naime ve gâib 'ani'l-beled sülbi kebir oğulları Mehmed ve Ali ve hâzır bi'l-meclis Mustafa ve mezbûre Cemile Hanım'dan mütevellid diğer sülbi sağır oğlu Vehbi'ye münhasıra olduğu zâtları mahalle-i mezkûre ahalisinden Hacı İlyas-zâde İsmail Efendi ibn Mehmed ve Şeyh-zâde Mehmed Efendi ibn Mustafa tarifleriyle mu'arrefeler zevce-i mezbûre Cemile Hanım medine-i mezkûre mahkemesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerif-i enverde bint-i mezbûre Şefika Hanımla bi'l-ma'iyeye takrîr ve mahalle-i mezkûre imamı Mevlüt Efendi ibn Hacı Feyzullah ve muhtarı Hasan Ağa ibn Mehmed'in mühr-ü resmi ve zâtîleriyle mahtûm ibraz eyledikleri on altı Temmuz sene bin üç yüz otuz dört (16 Temmuz 1918) tarihli bir kıt'a 'ilm-u haber mefâdı takrîr-i mezkûru te'yîd eylemiş ve verâseti mezkûre dahi vech-i meşrûh üzere idüğü mahalle-i mezkûre ahalisinden ve mevsûku'l-kelim zevâttan mu'arrefân mûmâ ileyhima İsmail ve Mehmed Efendilerle Fellah-oğlu Abdullah Efendi ibn Mehmed nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'-i mezkûrda 'alâ tariki's-şehâde vukû' bulan ihbâr ve imzalarıyla ledeş-şer'i'l-enver tahakkuk etmiş olmakla bu suretde mesele-i mirasları bi-hükmi'l-ferâiz doksan altı sehmden olup on iki sehmi zevce-i mezbûre Cemile Hanım'a ve yedişer sehmden cem'an yirmi sekiz sehmi benât-ı mezbûrât Şefika ve Saime ve Faika ve Naime Hanımlara ve on dört sehmden cem'an elli altı sehmi benûn-u mezbûrûn Mehmed ve Ali ve Mustafa ve Vehbi Efendilere isâbeti iktizâ eylediği bin üç yüz otuz altı sene-i hicriyyesi Şevvali'l-mükerremînin on dördüncü tarihinde tescîl ve bu kerre verese-i mezbûrûn tarafından vaki olan taleb üzerine işbu hüccet-i şer'iyeye tanzîm kılındı. Fi'l-yevmi's-sâbi'i ve'l-işrîn min şehri Rebî'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (30 Ocak 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 24 - Numara 103 (72)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Yeni Mahallesi ahalisinden ve Teb'a-i Devlet-i Aliyyenin Ermeni milletinden sahib-i arzuhâl Jamgoçyan Vahan Efendi veled-i Kifork medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'-i hatîr vâcibü't-tevkîrde derûn-i arzuhâlde mezkûru'l-ism Eskişehir Mahallesi ahalisinden Niyâbet oğlu Dursun Ağa ibn Hasan muvâcehesinde ber vech-i ati

da'va eyledi zikr olunan Yeni Mahallesi ahalisinden ve teb'a-i devlet-i müşârun ileyhanın millet-i merkûmesinde babam Kigork veled-i Karabet veled-i Atam ile vâlidem Makruhi bint-i Ohannes ve li-ebeveyn kız karındaşım Zaruhi ve Azut ve Arşanus ve Yerun ve li-ebeveyn er karındaşım Leon evlâdü'l-merkûm Kigork'dan her biri vefat edüp müteveffûn-u merkûmûnun benden başka vârise ve terekesine müstehakk-ı âharı olmamağla verâsetleri bana münhasıra olup babam ve mûrisim müteveffâ-yı merkûm Kigork'un hayatında yedinde bâ-tapu müstekillen mal ve mülkü olup ba'de vefâtda bana hasren mevrûs olan Sürbahan arazisi dahilinde vâki' Işkın Yeri demekle ma'rûf ve etraf-ı erbe'ası babam merkûmun arazisiyle mahdûd ve otuz god tohum istî'âb eder on bin kuruş kıymetli bir kıt'a tarlaya müdde'î-i aleyh mezbûr Dursun vâzı'û'l-yed olmağla suâl olunup mahdûd mezkûr tarlalarla keff-i yedimle hala bana teslîme mezbûr Dursun Ağa'ya tenbîh olunmak matlubumdur müdde'î-i aleyh mezbûr Dursun Ağa dahi cevabında mahdûd mezkûr tarla müteveffâ-yı merkûm Kigork'un hayatında taht-ı tasarrufunda bâ-tapu müstekillen malı olup el-yevm mezkûr tarlaya vâzı'û'l-yed olduğunu ikrar ma'âda müdde'î-i merkûmun ber vech-i muharrer verâset müdde'âsını inkâr eyledi müdde'î-i merkûm Vahan'dan ber vech-i muharrer verâset müdde'âsına mutâbık beyyine taleb olundukda li-ecliş-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olan Şaban Ağa Mahallesi ahalisinden Dellalbaş Nuri Efendi ibn Ali bin Yusuf ve Hamdi Efendi ibn el-mezbûr Nuri Efendi nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden istişhâd olunduğunda fi'l-hakîka Yeni Mahallesi ahalisinden ve Teb'a-i Devlet-i Aliyyenin Ermeni milletinden Jamgoçyan Kigork Efendi veled-i Karabet ve zevcesi Makruhi bint-i Ohannes ve firaşından hâsillar ve merkûme Makruhi'den mütevellideler sulbiyye kızları Zaruhi ve Azut ve Yerun ve Arşanos ve sülbi kebir oğlu Leon'dan her biri vefat edüp ve verâsetleri hasran müdde'î hâzır bi'l-meclis Vahan Efendi'ye münhasıradır bundan başka müteveffûn-u merkûmûnun vârisi ve terekelerine müstehakk-ı âharı yoktur biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen edâ-yı şehâdet eylediler usûl mevzu'âsına tevfikân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları Şaban Ağa Mahallesi imamı Emin Efendi ibn İsmail ve muhtarı İsmail Efendi ibn Osman'dan evvelâ bâ-varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu her biri mahalle-i mezkûre ahalisinden Debbâğ Osman Efendi ibn Hasan ve Ali Efendi ibn Osman nâm-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmağla şehâdetleri makbûl olundu. Mücebince müdde'î-i merkûm Vahan Efendi'den sübût-u verâsetine bade'l-hükm müdde'âya tarladan keff-i yedimle müd-de'î-i merkûm Vahan Efendi'ye hâlâ red ve teslîme müdde'î-i 'aleyh merkûm Dursun Ağa 'alâ mücebe-i ikrârihi ilzâm olunduğu tescîl ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's sâdisi ve'l-işrîn min şehri Reb'ü'l Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (29 Ocak 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 24 - Numara 104 (73)

Konu : İ'lâm (Alacak davası)

Medine-i Erzincan'ın Şaban Ağa Mahallesi ahalisinden Çilingir esnafından Acem-oğlu Ahmed Usta ibn Mustafa medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'-i şerîf-i enverde ber vech-i âti takrîr ve da'va eyledi üç yüz otuz üç senesi güz mevsiminde tohum benden ve emek biraderim Osman ile müşterek olmak ve tohum ve öşr ba'del-ihrac hasılâtı meyânemizde seviyyen taksim olunmak üzere Tilhas Karyesi ahalisinden olup muhâceretde bulunan Şerif oğlu Ahmed nâm-ı kimesnenin tarlasına on üç god buğday zer' edüp âhıran biraderim merkûm Osman mezkûr tohuma müşterek olduğundan bahisle evvelâ zabıtaya ve ba'dehu işbu mahkeme-i şer'iyeye müracaat

etmesiyle ol bâbdaki istid'ası mevlâ marifetiyle mahallinde halli ve müsemmâ zımında ketebe-i şer'iyeden Hafız Mehmed Emin Efendi'ye lede'l-havâle katib-i mûmâ ileyh Tılhas Karyesi heyeti ihtiyâriyesi huzûrunda muhâceretden 'avdet eden tarla sahibi Ahmed hâzır olduğu halde her birimizden iddi'a ve müdafa'âtımızı tedkik ve tahkik edüp ol vechile müdde'âya tarlanın ez-gayr-ı 'öşr hâsılâtından on üç god tohum ile mesârif-i iskâye olarak üç god ki cem'an on altı god buğday bana verildikten sonra bâki hâsılât benimle birâderim Osman ve sâhib-i arazi Ahmed meyânelerinde mütesâviyen taksîm olunmasına karar verüp karâr-ı mezkûra dahi her birimizi razı olarak kat'-ı nizâ' eylediğimizi huzûr-u şer'e inhâ olunduktan sonra merkûmân Osman ve Ahmed'den her biri inhâ-i mezkûra mütenâkız olarak mahsûlü taksim etmelerine binâen 14 Ağustos 334 (14 Ağustos 1918) tarihli istid'a ile işbu mahkeme-i şer'iyeye müracaat eylediğimde keyfiyeti tahkik olunarak ol babbdaki müdde'âmın subûtü üzerine merkûm Osman fazla götürmüş olduğu yedi buçuk god ve merkûm Ahmed istihkâkından fazla aldığı dört buçuk god ki cem'an on iki god buğdayın merkûmândan bilâ-şarten ve bana teslimine hükm ve tenbîh olunup tarih-i mezkûrda Erzincan Bidayet Mahkemesi icra dairesi teşekkül etmediği hasebiyle hükm-ü mezkûrun icrâ-yı zuhr-u istid'âya lede't-tahşiye makam-ı mutasarrıfı vasıtasıyla zabıtaya havâle olmuş idi hükm-ü mezkûr kable'l-icra-i daire 'âidesi teşekkül eylediğinden ber müceb-i hükm sâbık-ı merkûmân Osman ve Ahmed zimmetimde alacak hakkım olan on iki god buğdayı hâlâ talep ederim deyü mazmûn-ı da'va-yı meşrûhasını müeyyed musaddak ve mahtûm-u hükm ve tebeyyüne-i mezkûru hâvi bir kıt'a muktezî-i i'lâma ibrâz eyledikte i'lâm-ı mübrez münderecâtı müdde'inin da'va-yı mezkûresine mutâbık olduğu lede'l-mütâla'a münfelim olmağın mücebince ber mücib-i hükm sâbık yedi buçuk god hinta merkûm Osman'dan ve dört buçuk god buğday merkûm Ahmed'den kesb cem'an on iki god buğdayın bi'l-istirdâd müdde'î-i mezbûr Acem oğlu Ahmed Ustaya hâlen teslimini ve zîrde müfredâtı muharrer harc ve rusûm ve mesârif-i muhâkeme olarak ol emrde müdde'iden alınan doksan üç kuruş müdde'î-i aleyhima'dan istifâsı iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fî selh-i şehri Rebî'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (01 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Harcın Beyânı - Kuruş

Aslı	50	
Sûret	12	20
Varakası	20	
Pul-u Asl ve Sûret	8	
Tebliğ-i 'ilm-u haber	2	20
Yekûn	93	0

Sayfa – Dava no : 25 - Numara 105 (74)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Örenşehir Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hammal İsmail bin İbrahim'in sülbiyye sağire kızları Elif ve Fatıma'nın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den vasî nasbı ehem ve elzem olup sağîretân-ı mezbûretânın li-ebeveyn 'ammîleri mahalle-i mezkûre ahalisinden Mahmud Çavuş ibnü'l-mezbûr mahalle-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mut'a bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve her biri mezkûr mahalle

ahalisinden Ziya Efendi ibn Hacı İsmail diğer Efendi ibn Halil nâm-ı kimesnelerin huzûr-u şer' de 'alâ tarîki'ş-şehâde ihbârlarıyla lede'ş-şer'îl-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince sağîretân-ı mezbûretânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına 'ammîleri mezbûr Mahmud Çavuş kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî selh-i şehri Rebî'ül Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (01 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 25 - Numara 106 (75)

Konu : Hücet-i Verâset

Medine-i Erzincan'ın Molla Güzel Mahallesi ahalisinden Ahmed Efendi ibn el-müteveffâ el-Hâc Muştak medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'-i şerîf-i enverde livâ muhasebecisi ve beytü'l-mal memuru Mehmed Nabi Bey tarafından mürsel vekili olup kibel-i şer'den husûmeti re'y olunan muhâsebe-i livâ ketebesinden Hafız Ömer Efendi müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi. Babam ve mûrisim olup bundan akdem vefat eden Hacı Müştak Efendi ibn el-Hâc Ahmed Efendi'nin verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Nimet bint-i Hacı Ahmed ve validesi diğer Nimet bint-i diğer Ahmed ve sülbi oğulları benimle Bekir ve Abdullah ve sulbiyye kızları Sıdika ve Rabia'ya münhasıra ba'dehu ümmü mezbûre Nimet ve ibn mezbûr Abdullah ve bint-i mezbûre Rabia'dan her birini Ermeniler bir ân şehid edüp ol vechile ümmü mezbûre Nimet'in verâseti ibnü'l-ebnâ benimle mezbûr Bekir ve bintü'l-ebnâ mezbûre Sıdika'ya münhasıra ve ibn-i mezbûr Abdullah ile bint-i mezbûre Rabia'nın verâsetleri valideleri zevce-i mezbûre Nimet ile li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Sıdika ve er karındaşları benimle mezbûr Bekir'e münhasıra olup bundan başka vâris ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup babam müteveffâ-yı mûmâ ileyhın müterâkim maşâtından Erzincan Mal Sandığında alacak hakkı olan üç bin dokuz yüz üç kuruş istihkâkına müvekkil mûmâ ileyh hasebü'l-me'mure vâzı'ul-yed olmağla meblağ-ı mezkûrdan hisse-i irsiyyemi hâlâ bana edâ ve teslîme müvekkiline izâfetle vekil mûmâ ileyhe tenbîh olunmak matlûbumdur vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi dahi cevabında müteveffâ-yı mûmâ ileyhın ol miktar kuruş istihkâkına müvekkilininin hasebü'l-me'mure vâzı'ul-yed olduğunu ikrar ma'âda müdde'î mezbûrun verâset müdde'âsını inkâr eyledi müdde'î mezbûr Ahmed Efendi ber vech-i meşrûh verâset müdde'âsıyla beyâna suâl olundu Halilullah Mahallesinden Şeyh-oğlu Mehmed Efendi ibn Mustafa ve Gazioğlu Mahallesi ahalisinden Eşref Ağa ibn Mehmed nâm-ı kimesnelerden her biri li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olup münferiden lede'l-istişhâd fi'l-hakîka Molla Güzel Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Müştak Efendi ibn el-Hâc Ahmed'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Nimet bint-i diğer Hacı Ahmed ve validesi diğer Nimet bint-i Ahmed ve sülbi oğulları müdde'î mezbûr Ahmed Efendi ve Bekir ve Abdullah ve sulbiyye kızları Sıdika ve Rabia'ya münhasıra ba'dehu ümmü mezbûre Nimet ve ibn mezbûr Abdullah ve bint-i mezbûre Rabia Ermenilerin îkâ' ettikleri katli'âmda şehid olup ol vechile ümmü mezbûre Nimet'in verâseti ibnü'l-ebnâ müdde'î Ahmed Efendi ile mezbûr Bekir ve bintü'l-ebnâ mezbûre Sıdika'ya münhasıra ve ibn mezbûr Abdullah ile bint-i mezbûre Rabia'nın verâsetleri valideleri zevce-i mezbûre Nimet ile li-ebeveyn er karındaşı müdde'î Ahmed ve Bekir ve kız karındaşları mezbûre Sıdika'ya münhasıradır bunlardan başka vâris ve terekelerine müstehakk-ı âharı olduğu ma'lumumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü bi'l-müvâcehe 'alenen edâ-yı şehâdet-i şer'iyeye

eylediler usûl mevzû'asına tevfikân şâhid-i mezbûr Mehmed Efendi mensup olduğu Halilullah Mahallesi İmamı Mevlüt Efendi ibn Hacı Feyzullah ve Muhtarı Hasan Ağa ibn Mehmed'den ve mezbûr Eşref Ağa mensup olduğu Gazioğlu Mahallesi imamı Abdullah Efendi ve muhtarı Ahmed Ağa ibn Halil'den evvelâ bâ-varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu Halilullah Mahallesinden Abdullah bin Süleyman ve Nazım bin Hüseyin ve Gazioğlu Mahallesinden Ahmed Efendi ibn Süleyman ve Şerif Ağa ibn Mustafa'dan dahi bi'l-müvâcehe 'ale-nen ledet-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlü'ş-şehâde oldukları iş'âr ve ihbâr olundu mücebine müdde'î mezbûrun ber vech-i muharrer sübut-u verâsetine bade'l-hükm ve't-tebeyyün mes'ele-i mirasları bi-kasri't-tashîh ve ileyhim seb'avât kırk iki sehmden olup sihâm-ı mezbûrenin yedişer sehmden on dört sehmi zevce-i mezbûre Nimet ile bint-i mezbûre Sıdika'ya ve on dört sehmden yirmi sekiz sehmi ebnân-ı mezbûrân Ahmed ve Bekir Efendilere isâbet eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi's-sâdisi ve'l-ışrîn min Zilhicce-i'ş-Şerife sene sittün ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (03 Ekim 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 25- Numara 107 (76)

Konu : Hücet-i Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Vakf-Bırastık Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Tulumbacı-oğlu Ahmed oğlu Mustafa'nın sulbiyye sağıre kızları Hayrinur ve Mahinur vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağıretân-ı mezbûretânın mehâriminden ve karye-i mezkûre ahalisinden Mad-oğlu Mahmud bin Ali emanet ve istikâmetle mar'ûf ve mevsûf ve her vechile umûr-u vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve Halil oğlu Bekir Efendi ve Ahmed oğlu Edhem Ağa nâm-ı kimesnelerin huzûr-u şer'de 'alâ tariki'ş-şehâde ihbârlarıyla lede'ş-şer'îl- enver zâhire mütehakkık olmağın mücebine sağıretân-ı mezbûretânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına ve malların muhafazaya kibel-i şer'den Mahmud mezbûr vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâlisî min Cemadiye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (04 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 25- Numara 108 (77)

Konu: Hücet-i Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Hancı Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hancı-oğlu İsmail Efendi ibn Mustafa'nın sülbi sağıir oğlu Cemalettin ve sulbiyye sağıire kızı Lütfiye'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağıirân-ı mezbûrânın vâlide ve hâdineleri mahalle-i mezkûrede sâkine Zehra Hatun ibnetehu Abdullah emanetle mar'ûfe ve istikâmetle mevsûfe ve her vechile umur-u vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü mahalle-i mezkûre hey'eti ihtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve Hafız Hasan Efendi ibn Ali ve Mehmed Nazım Efendi ibn el-Hâc Mikdad nâm-ı

kimesnelerin huzûr-u şer'de 'alâ tariki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince sağırân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına ve mallarını muhafazaya kibel-i şer'den vâlîde ve hâdineleri mezbûre Zehra Hatun vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi ber vech-i muharrer vesayet-i mezkûreyi kabul ve hizmeti lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve îfâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâlisî min şehri Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (04 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 26- Numara 109 (78)

Konu : Hücet-i Verâset

Medine-i Erzincan'ın Şerefiye Mahallesiinde sâkine sahib-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Kemahlı Hacı Abdulgâni-zâde Faik Efendi ibn Hacı Mustafa bin Hacı ile karındaşı Ahmed Efendi hâzır oldukları halde medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîf-i enverde livâ muhasebecisi ve beytül-mal me'muru Mehmed Nabi Bey tarafından mürsel vekili muhasebe-i livâ ketebesinden Hafız Ömer Efendi ibn İbrahim muvâcehesinde bi'l-ma'iyeye ber vech-i âtî da'va eylediler li-ebeveyn er karındaşımız ve mûrisimiz olup bundan akdem bilâ-veled vefat eden Tayyar Efendi ibn Hacı Mustafa bin Hacı Molla verâseti li-ebeveyn er karındaşları bizimle zevce-i menkûhe-i metrûkesi hâlâ Erzincan'da sâkine Hatice Hatun ibnetehu İbrahim ve el-yevm Divriği ve Kemah Kasabalarında mukîmeler li-ebeveyn kız karındaşları Aîşe ve Muhibbe Hanımlara münhasıra olup müteveffâ-i mezbûrun bizden başka vâris ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup müteveffâ-yı mûmâ ileyh Tayyar Efendi'nin hayatında ve seferberlik bidâyetinde tekâlif-i harbiye suretiyle hükümet yine tarafından mübâye'aten alınan eşya-i ticariyye esmânına mukâbil ve namına muharrer tekâlif-i harbiyye komisyonundan mu'ta muhtelif tarih ve numaralı dört kıta mazbata muhteviyâtından alacak hakkı olan sekiz bin sekiz yüz otuz yedi kuruş otuz parayı kable'l-ahz ve'l-istîfâ ber vech-i muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezkûr biz veresesine mevrûs olduğu halde meblağ-ı mezkûrun tamamına muhasebeci ve müvekkil mûmâ ileyh Mehmed Nabi Bey vâzî'u'l-yed olduğundan meblağ-ı mezkûrdan mes'ele-i mirasımız vech üzere bizimle verese-i mezbûrundan hisse-i irsiyyelerimizin hâlâ eda ve teslimine müvekkiline izafetle vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumuzdur vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi dahi cevabında müteveffâ-i mûmâ ileyhın tekâlif-i harbiyye suretiyle eşya-yı ticariye esmânı olan meblağ-ı mezkûr sekiz bin sekiz yüz otuz yedi kuruş paraya müvekkilinin hasebü'l-memure vâzî'u'l-yed olduğu tav'an ikrar ma'âda müdde'iyân-ı mûmâ ileyhimânın ber vech-i muharrer verâset müdde'âlarını inkâr eyledi müdde'iyân-ı mûmâ ileyhimâdan ber vech-i meşrûh verâset müdde'âlarına mutâbık beyyine taleb olundukda li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzîrân olan medine-i mezkûrenin Halilullah Mahallesiinde sâkinler Hacı Abdulgâni-zâde Ömer ve Niyazi Efendiler ibn Tefvik nâm-ı kimesnelerden her biri meclis-i şer'e gelüp münferiden istişhâd olunduğunda fi'l-hakika bundan akdem vefat eden Kemahî Hacı Abdulgâni-zâde Tayyar Efendi ibn Hacı Mustafa'nın verâseti li-ebeveyn er karındaşları işbu hâzîrân bi'l-meclis müdde'iyân mûmâ ileyhima Faik ve Ahmed Efendilerle zevce-i menkuhe-i metrûkesi Hatice bint-i İbrahim Diğriği ve Kemah Kasabalarında mukîmeler li-ebeveyn kız karındaşları Aîşe ve Muhibbe Hanımlara münhasıradır müteveffâ-yı mûmâ ileyhın bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakkı âharı olduğu bizim ma'lumumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-mana bi'l-müvâcehe 'alenen ber nehc-i şer'i eda-yı şehâdet eylediler usul mevzu'asına tevfikkan şahidân-ı

mezbûrân mensup oldukları mezkûr Halilullah Mahallesi İmamı Mehmed Mevlüt Efendi ibn Hacı Feyzullah ve Muhtarı Hasan Ağa ibn Mehmed nâm-ı kimesnelerden evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu mahalle-i mezkûre ahalisinden Kemahlı Toposman-zâde İbrahim Efendi ibn Hacı Naşir ve ve Terzi Ahmed oğlu Edhem Ağa ibn Ahmed nâm-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrân 'adil ve makbûlü's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olundu mücebince müdde'iyân-ı mezbûrânın subût-u verâsetlerine bade'l-hükm bu suretde mes'ele-i mirasları yirmi dört sehmden olup sihâm-ı mezbûrenin altı sehmi zevce-i mezbûreye ve altışardan on iki sehmi ehavayn-i hüma mezbûrân Faik ve Ahmed Efendilere ve üçer sehmden altı sehmi uhteyn-i hüma mezbûretân Aişe ve Muhibbe Hanımlara isâbet etmekle meblağ-ı müdde'aya mezkûr sekiz bin sekiz yüz otuz yedi kuruş otuz paradan iki bin iki yüz dokuz kuruş on sekiz parası zevce-i mezbûre Hatice'ye ve iki bin iki yüz dokuz kuruş on sekiz paradan cem'an dört bin dört yüz on sekiz kuruş otuz altı parası dahi ehavayn-i hüma mezbûrân Faik ve Ahmed Efendilere ve bin yüz dört kuruş on altışar paradan cem'an iki bin iki yüz dokuz kuruş on altı parası uhteyn-i hüma gaibetân-ı mezbûrân Aişe ve Muhibbe Hanımlara isâbeti iktizâ etmekle ber vech-i muharrer verese-i mezbûrûndan bi'l-verâse müdde'iyân-ı mûmâ ileyhima Faik ve Ahmed Efendilere hâlâ edâ ve teslîme müvekkili muhasebeci mûmâ ileyhe izâfetle vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olduğu tescil ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi's sâbi'i ve'l-işrîn min şehri Rebiü'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (31 Aralık 1918)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 26 - Numara 110 (79)

Konu : Hücet-i Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Veğavir Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Badıllı oğlu Nuri bin Hasan'ın sülbi sağır oğlu Rıza ve sulbiyye sağire kızı İbrişim'im vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına ve hukuklarını muhafazaya kıbel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağırân-ı mezbûrânın li-ebeveyn 'ammîleri karye-i mezkûre ahalisinden Badıllı-oğlu Hüseyin Ağa ibn el-mezbûr Hasan emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-u vesayet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve arzuhâlcı Ömer Lütfi Efendi ibn Mustafa ve Bekir Efendi ibn Halil nâm-ı kimesnelerin huzûr-u şer'de ala tariki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince sağırân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mezbûr Hüseyin Ağa vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâbi'i min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (08 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 26 - Numara 111 (80)

Konu : Tevliyet

Medine-i Erzincan'ın Cemaleddin Mahallesi ahalisinden olup zikr-i câ'î meşrûtiyyet vech üzere mütevellisi müteveffâ Muhyiddin Efendi'nin sülbi sahîh oğlu olduğunu iddia eden zâtı mahkemece

ma'ruf Müftü-zâde Abdurrahman Efendi ibn Muhyiddin bin Hacı Mehmed meclis-i şer'e kibel-i şer'den husûmeti re'y olunan hâlâ medîne-i mezkûre Evkâf Müdürü Hafız Mehmed Halis Efendi ibn Ahmed müvâcehesinde ber vech-i âti takrîr eyledi ol babda vakfiyesi evkâf dairesinde mevcut olup bi'l-meclis-i mahkeme-i şer'de tedkik eyleyen evkâf sicili kaydından müstebân olacağı vech üzere nezâret-i evkâf-ı hümayün mülûkâtına mülhak evkâfdan Erzincan'ın Niğdeli Mahallesi kâin ashab-ı hayrâtdan vasiye-i i'lâmdan el-merhûm el-mağfûr müfti-i esbak el-Hâc Abdullah Efendi cami-i şerîf ve medrese ve kütüphanesi vakfından almak üzere yevmî üç akçe vazife ile bir müceb-i şart-ı vâkıf-ı tevliyyet cihetinden mutasarrıfı ve evlâd-ı zükûrunun ekber vârisleri olan babam ve mûrisim Mutasarrıf-zâde Muhyiddin Efendi ibn el-Hâc Mehmed Efendi'nin bundan akdem vuku'u vefatına mebnî tevliyyet-i mezkûre münhal ve hizmet-i lâzimesi mu'attal kaldığından ve ben de müteveffâ-yı mûmâ ileyhın evlâd-ı zükûrunun ekber vârisi ve aslahı ve ber müceb-i vakfa tevliyyet-i mezkûresinde meşrûnun lehâ bulunduğundan pederim müteveffâ-yı mezbûr Muhyiddin Efendi'nin mahlûlünden olmak üzere tevliyyet-i mezkûre 'uhdeme tevcih olunması matlûbumdur dedikde mütevellî Kaim-i Makamı müdürü mûmâ ileyh Mehmed Halis Efendi dahi cevabında vâkıf-ı mezkûrun mütevellîsi Muhyiddin Efendi'nin vefatıyla tevliyyet-i mezkûre münhal ve hizmet mu'attal olduğunu ikrar ma'âda müdde'âsını inkâr eyledi müdde'i-i mezbûr Abdurrahman Efendi müdde'âsını mensup olduğu mezkûr Cemaleddin Mahallesi İmamı ve Muhtarı ve hey'et-i ihtiyâriyesinden mahtûm ve mu'ta ve musaddak bir kıta 'ilm-u haber münderecâtı ve mahalle-i mezkûre ahalisinden ve mevsûku'l-kelim zevâttan Hafız Lütfi Efendi ibn el-Hâc Sabit Efendi ve Hafız Yusuf Efendi ibn Ali nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'de ber nehc-i şer'i vukû' bulan şehâdetleriyle mezbûr Abdurrahman Efendi vâkıfın ve müteveffâ-yı mezbûrun evlâd-ı zükûrunun ekber ve erşed ve aslahı ve emin ve müstekîm idüğü lede-ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümayân olmağın mücebince bi't-taleb tescil ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi'r-râbî'i min şehri Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (05 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 27 - Numara 112 (81)

Konu : İzin Hüceti

Medine-i Erzincan'ın Hancı Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat (eden) Hancı-oğlu İsmail bin Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Zehra bint-i Abdullah ve sülbi sağır oğlu Cemaleddin ve sulbiyye sağire kızı Lütfiye'ye münhasıra ve mes'ele-i mirasları yirmi dört sehmden olup üç sehmi zevce-i mezbûre Zehra'ya ve on dört sehmi ibn-i mezbûr Cemaleddin ve yedi sehmi bint-i mezbûre Lütfiye'ye isâbeti 'inde-ş-şer'i'l-enver tahakkukundan sonra sağırân-ı mezbûrânın bâ hüccet-i şer'iyye vasîleri ve valideleri mu'arrefetü'z-zât mezbûre Zehra medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde mün'akid meclis-i şer'-i şerîf-i enverden bi'l-verâse ve bi'l-vesâye takrîr-i kelâm edüp mezkûr Hancı Mahallesinde vaki' bir tarafı Kasap Osman ve bir tarafı Kasap Salih ve bir tarafı Cengaver-oğlu Miktaf haneleri ve bir tarafı tarik-i hâsî ile mahdud ve ma'lumü'l-müştemilât bir bâb haneye mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr İsmail Ağa hayatında ile'l-vefat bâ tapu müstekillen mutasarrıf iken vefatıyla menzil-i mezkûr mes'ele-i mirasımız vech üzere zevcesi benimle vasîleri buyduğum sağırân-ı mezbûrâna mevrûs olup menzil-i mezkûr kâbil-i kısmet olmayup müşâ'en tasarrufunda faide olmadığı gibi müşerref-i harâb ve mesâil-i inhidâm ve türâb olup termîm ve ta'mîrine vefâ eder sağırân-ı mezbûrânın başkaca malları olmayup 'ala hâle terk ve ibkâsında zarar-ı küllî olacağına ve ben dahi mezkûr hanedeki hissemi âhara bey' ve ferâğ

edeceğimden sağîrân hisseleride benim hissemle beraber âhara bey' etmek enfa' olacağına binâen mezkûr hâne lede'l-müzâyede müddeti olan üç mah münkazı ve reğebât-ı nâs münkatı' olup son talebi olan mahalle-i mezkûre ahalisinden Hacı Ahmed Usta uhdesinde bin altı yüz otuz beş kuruşda takrîr edüp meblağ-ı mezkûr menzil-i mezkûrun semen-i misli olduğundan ve sağîrân-ı mezbûrân nafaka ve kisve behâya eşedd-i ihtiyaç ile muhtâc olduklarından menzil-i mezkûru bedel-i mezbûr ile mûmâ ileyh Hacı Ahmed Usta'ya ferâğ ile semen ve bedelinden sağîrân-ı mezbûrân hisselerine isâbet edecek bin dört yüz otuz kuruşu ile infak ve iksâ olunmak haklarında bi'l-vücûh olmuş olacağından menzil-i mezkûrun ber vech-i muharrer bey' ve ferâğına bana izin verilmek matlubumdur deyü mazmûnu takrîrine mutâbık bir kıt'a 'ilm-u haber ibrâziyla bey'e izin talep eyledikde ve hisse-i mezbûrenin takrîr-i meşrûhu vâkı'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık idüğü mezkûr 'ilm-u haber münderecâtı ve bir kıt'a müzâyede kâimesi muhteviyâtından ve her biri mahalle-i mezkûre ahalisinden Bal-oğlu Salih bin Mustafa ve Karşı-oğlu Fevzi bin Şakir nâm-ı kimesnelerin huzûr-u şer'de 'ala tariki-ş-şehâde ihbârlarından zâhir ve nümâyân olmağın mücebince menzil-i mezkûru meblağ-ı mezkûr bin altı yüz otuz beş kuruş ile talebi olan mezbûr Hacı Ahmed Ustaya bey' ve ferâğa me'mûrîn huzûrunda i'tâ-i takrîre ve meblağ-ı mezkûrdan sağîrân-ı mezbûrân hisselerine isâbet eden cem'an bin dört yüz otuz bir kuruşu sağîrân-ı mezbûrânın nafaka-i âtiyelerine harc ve sarfa vasî-i mezbûre Zehra Hatun'a kibel-i şer'i şerîfden izin verilmeğini ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâmini min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (09 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 27 - Numara 113 (82)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Sipyatağı Karyesi ahalisinden zikr-i âti müteveffânın vârisi olduğunu iddia eyleyen sahib-i arzuhâl ma'rûfû'z-zât Zabak-oğlu Osman bin Hasan bin İsmail medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde mün'akid meclis-i şer'i şerîf-i enverde medine-i mezkûre livâ muhasebecisi ve beltü'l-mâl emîni Mehmed Nabi Beyin mürsel vekili olup kibel-i şer'den husûmeti re'y olunan muhasebe-i livâ ketebesinden Hafız Ömer Efendi müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi zikr olunan Sipyatağı Karyesi ahalisinden iken bundan akdem bilâ-veled vefat eden Zabak-zâde Hacı Ömer Efendi'nin pederi Sadık ile benim babam Hasan li-ebeveyn er karındaşlar olup babaları ismi Abdullah ve valideleri ismi Hava ve maskat-ı re'sleri karye-i mezkûre olup ol vechile müteveffâ-yı mezbûr Hacı Ömer Efendi'nin verâsetini li-ebeveyn 'ammîsi oğlu benimle her biri hâlâ karye-i mezkûrede sâkineler zevce-i menkuhe-i metrûkesi Mahinur bint-i Kahraman ve li-ebeveyn kız karındaşı Miyase Hatun'a münhasıra olup bizden başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup müteveffâ-yı mezbûr Hacı Ömer Efendi'nin hayatında seferberlik bidâyetinde tekâlif-i harbiyye olarak hükümet-i seniyye tarafından mübâya'a suretiyle ahz edilen iki re's hayvan esmânına mukâbil ve nâmına muharrer komisyon mahsusundan mu'ta yirmi beş Haziran üç yüz otuz (08 Temmuz 1914) tarih ve otuz bir numaralı bir kıt'a mazbata muhteviyâtı olan bin iki yüz kuruş ve yine Eylül iki üç yüz otuz bir (15 Eylül 1915) tarih ve otuz yedi numaralı bir kıt'a mazbata muhteviyâtı olan bin iki yüz elli kuruşuna cem'an iki bin dört yüz elli kuruşu mûmâ ileyh Hacı Ömer Efendi kable'l-ahz ve'l-istifâ ber vech-i muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezkûr biz verese mevrûs olduğu halde meblağ-ı mezkûrun tamamına muhasebeci ve müvekkil mûmâ ileyh Mehmed Nabi Bey vâzı'u'l-yed olduğundan meblağ-ı mezkûrdan mes'ele-i mirasımız vech üzere bizimle verese-i mezbûrânın hisse-i irsiyyelerimizin hâlâ eda ve teslîmine müvekkiline izâfetle vekil mûmâ ileyh

Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak bi'l-verâse matlûbumdur vekili mûmâ ileyh Hafız Ömer dahi cevabında iki bin dört yüz elli kuruş mal sandığına alacak hakkı olduğunu ikrar ma'âda müdde'asını külliyyen inkâr etmekle müdde'i-i mezbûr Osman'dan ber vech-i muharrer verâset müdde'asına mutâbik beyyine taleb olundukda li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olan mezkûr Sipyatağı Karyesinden Osman Efendi ibn Hacı Şakir ve Numan oğlu Mustafa bin Ömer nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakika karyemiz sâkinlerinden iken bundan akdem vefat eden Zabak-oğlu Hacı Ömer Efendi'nin babası Sadık ile zâtını 'arifân olduğumuz iş bu müdde'i-i mezbûr Osman'ın babası Hasan li-ebeveyn er karındaşlar olup müteveffâ-yı mezbûr Hacı Ömer Efendi'nin verâsetini zevce-i menkuhe-i metrûkesi Mahinur bint-i Kahraman ile li-ebeveyn kız karındaşı Miyase Hatun ile mezbûr Sadık ve ibn 'ammi li-ebeveyn mezbûr Osman'a münhasıra olup müteveffâ Hacı Ömer Efendi'nin bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu bizim ma'lumumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefikü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe ber nehc-i şer'i edâ-yı şehâdet eylediler usûl mevzûasına tevfikân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları mezkûr Sipyatağı Karyesi İmamı Siddık Efendi ibn Ömer ve Muhtarı Memiş Efendi ibn Kahraman nâm-ı kimesnelerden evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu karye-i mezkûr ahalisinden Fevzi-oğlu Nazım bin Said ve Durak-oğlu Mahmud bin Hasan nâm-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlü's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olundu mûcibince müdde'i-i mezbûr Osman'ın subût-u verâsetine bade'l-hükm bu sûretde mes'ele-i mirasları dört sehmden olup sihâm-ı mezkûr ağıyârıyla meblağ-ı mezkûr iki bin dört yüz elli kuruştan altı yüz on iki buçuk kuruşu zevce-i mezbûreye ve nısfı olan bin iki yüz yirmi kuruş kız karındaşı mezbûre Miyase Hatun ve bâki altı yüz on iki buçuk kuruşu dahi ibn 'ammi müdde'i-i mezbûr Osman'a isâbeti iktizâ etmekle meblağ-ı müdde'aya mezkûrdan müdde'i-i mezbûr Osman'ın hisse-i vasiyyesi olan meblağ-ı mezkûr altı yüz on iki buçuk kuruşu mal sandığından müdde'i-i mezbûr Osman'a hâlâ eda ve teslîme müvekkili muhasebeci mûmâ ileyha izâfetle vekili mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunduğu tescil ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi's-sâbi'i min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (08 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 28 - Numara 114 (83)

Konu : Vekâlet

Medine-i Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesinde sâkineler zâtları Kurşunlu Mahallesi ahalisinden Bekir Efendi ibn Halil ve Halil Ağa ibn İbrahim tarifleriyle mu'arrefeler İmam-zâde kerimleri Latife ve Şadiye bintân Mehmed bin Salih'den her biri meclis-i şer'de Ömer Efendi Mahallesi ahalisinden İlhan-oğlu Yusuf Ağa ibn mahzarında bi-tav'ihima takrîr-i kalam edüp Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesinde vâki Gözebaşı Yoncalık demekle ma'rûf ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'a tarlada ma'lum hisse-i şayi'alarımızı hâzır-ı mezbûr Yusuf Ağa'nın zevcesi Güllü Hatun'a semen-i ma'lum mukâbilinde bey' ve ferâğ ile bedelini tamamen ahz ve kabz eylediğimizden mezkûr hisse-i şayi'alarımızı mezbûre Güllü Hatun'a memur ve komisyonu huzûrunda ferâğa ve i'tâ-i takrîre ve mütevakkıf olduğu emvâlin küllisine mezbûr Yusuf Ağa'yı tarafımızdan vekâlet-i mutlaka-i sahiha-i şer'iyye ile vekil ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledik dediklerinde hâzır-ı mezbûr Yusuf Ağa dahi vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini icrayı ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâlisi 'aşera min şehri Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (14 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 28 - Numara 115 (84)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Ömer Efendi Mahallesi sâkinelerinden iken işbu bin üç yüz otuz beş senesi Kanun-u Sâninin on yedinci günü vefat ettiği nüfus me'mûrluğunun derkenârından anlaşılın Yüzbaşı Mustafa Efendi kerimesi Fatıma Hatun ibnetehu Mustafa'nın verâseti hasren sadriyye kebire kızı mahalle-i mezkûrda sâkine Emine Hatun ibnetehu Eşref'e münhasıra olduğu zât-ı tarif-i şer'i ile mu'arrefe mezbûre Emine Hatun medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde takrîr ve mahalle-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'ta ve mahtûm dokuz Şubat sene bin üç yüz otuz beş tarihli bir kıt'a 'ilm-u haber meâli takrîr-i mezkûru te'yîd eylemiş ve verâset-i mezkûre dahi vech-i meşrûh üzere idüğü mahalle-i mezkûre ahalisinden ve mevsûku'l-kelim zevâtdan İlhan-oğlu Yusuf bin Osman ve Odabaşı-oğlu İsmail bin Mehmed nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'de 'alâ tariki's-şehâde vükû bulan ihbâr ve imzalarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olmağın bu sûrette müteveffıye-i mezbûre Fatıma Hatun'un bi'l-cümle metrûkâtı sadriyye kızı mezbûre Emine Hatun'a isâbeti iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi's-sâmini Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. 09 Şubat 1919

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 28 - Numara 116 (85)

Konu : Vekâlet

Husûs-u âti'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîr ve istima'ı takrîriçün vâki olan taleb üzerine kıbel-i şer'i şerîfden bi'l-iltimâs me'zûnen irsâli olduğuna binâen Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesinde vâki Zaza-zâde Mehmed Efendi menziline varılıp zeyl-i zabtda muharrerü'l-esâmi müslimîn huzûrlarında 'akd-i meclis-i şer'i 'âli eyledikde menzil-i mezkûrda hâzır bulunan zât-ı müslimûn-u mezbûrûn tarifleriyle mu'arrefe Zaza-zâde müteveffâ Hafız Sıtkı Efendi zevcesi Hatice Hanım ibnetehu Ali Efendi meclis-i ma'kûd-u mezkûrda da'va vekillerinden Abdullah Efendi ibn Abdulkadir mahzarında bi-tav'iha takrîr-i kelim ve tabîr-i ani'l-merâm edüp medine-i mezkûrenin Salıca Mahallesi sâkinlerinden Beyzâde müteveffâ Hacı Rıza Efendi mahdûmu Mehmed Efendi tarafından Erzincan mahkeme-i şer'iyyesinde aleyhime ikâme etmiş olduğu vasiyyet ve eşya-yı metrûke ve nukûd da'vasından dolayı mûmâ ileyh Mehmed Efendi ve sâir icab edenlerle muhâkeme-i şer'iyyenin derecât-ı muhtelifesinde müdde'i ve müdde-i-i aleyh ve şahs-ı sâlis sıfatlarıyla bidâyeten ve i'tirazen ve i'adeten ve istinâfen ve temyizen taleb ve da'va ve muhâkeme ve muhâsame ve müdafa'aya ve ikâme-i şuhûd ve istihlâfa ve nâmımla evrak-ı resmiyye ibrâz ve te'âtisine ve hacz-i emvâl ve fekkine ve sâdir olacak i'lâmı istihsâl ve ahze ve tebliğ ve tebellüğe ve tenfiz ahkâmı zımında muvakki'i-i icrâya ve vaz'ına ve vaz'ı imzaya ve hakem ve mümeyyez ve ehl-i hibre nasb ve 'azline ve ru'yet-i muhasebe ve tedkîkû'l-hâtem ve istiknâya ve zarar ve ziyan ve mesârif-i muhâkeme taleb ve iddi'âsına ve hukûkumun muhafazası emrinde lazım gelen tedâbiri icraya ve 'inde'l-iktizâ verâsetimi isbâta ve sulh ve ibrâ 'akdine ve âharına tevkîl ve 'azle me'zûn olmak üzere husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye kadar ta'kîb ve ifâya tarafımdan

işbu hâzır bi'l-meclis mûmâ ileyh Abdullah Efendi'ye vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyeye ile vekîl ve nâib-i münasib nasb ve ta'yîn eyledim dedikde ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmeti lâzimesini kemâ yenbeği edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dediği mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs-u ümenâ-i şer'le meclis-i şer'e gelüp 'ala vukû'-i inhâ ve takrîr etmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi'l-âşiri min şehri Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (11 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 28 - Numara 117 (86)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Gerek Gerek Mahallesinde sâkine zât-ı tarif-i şer' ile mu'arrefe Teb'â-ı Devlet-i 'Aliyyenin Ermeni Milleti'nden sahîbe-i arzuhâl Yugaper Hatun veledet-i Makos Erzincan Livâ Mahkemesinde meclis-i şer'i şer'i lâzımül-tevkîrde derûn-i arzuhâlde mezkûrül-ism olup kıbel-i şer'den husûmeti re'y olunan medine-i mezkûrenin Taşçı Mahallesi ahalisinden Kunduracı Mustafa Usta ibn Hurşid müvâcehesinde ber vech-i âti takrîr ve da'va eyledi li-ebeveyn er karındaşım olup bundan akdem fevt olan Antakyan Sugomon veled-i Makos'a farz tarîkiyle ve li-ebeveyn 'amucalerim olup kezâlik bundan akdem ma'an fevt olan Nazar ve Yiros ve Mardiros evlâd-ı Arot nâm-ı kimesnelere zi'l-erhâm tarîkiyle vârise olup müteveffûn-u merkûmûnun verâsetleri hasren bana münhasıra olup benden başka vârisleri ve terekelerine müstehakk-ı âharı ve arazilerinin hakk-ı intikâle nâil kimesneleri olmadığından müteveffûn-u merkûmûndan li-ebeveyn 'amucem Mardiros Ağa'nın mezkûr Taşçı Mahallesinde kâin bir tarafı tarik-i 'âm ve bir tarafı hâlî ve bir tarafı Eğinli Kunduracı Ohannes haneleriyle mahdûd bir bâb hanesine işbu müdde-i-i aleyh mezbûr Mustafa Usta fuzûlî zabt ve vaz'ı-yed eder olmağla mezkûr haneyi bi'l-verâse hâlâ bana tahliye ve teslîme müdde-i-i aleyh mezbûr Mustafa Usta'ya tenbîh olunması matlubumdur deyü da'va etdikde lede's-suâl müdde'î mezbûr Mustafa Usta dahi cevabında hâne-i mezkûre vaz'ı-yedini ikrâr edüp ma'âda verâset müdde'âsının inkâr etmekle müdde'îye-i merkûme ber vech-i muharrer verâset müdde'âsıyla beyâna suâl olundukda meclis-i şer'e hâzirân olan Teb'a-i Devlet-i 'Aliyyenin Rum milletinden Nebayot oğlu Nikola veled-i Nebayot ve Fırıncı Anastas veled-i Durdur nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka bundan akdem ma'an fevt olan Antik oğlu Nazar ve Yiros ve Mardiros evlâd-ı Arot'un verâsetleri li-ebeveyn er karındaşı müteveffâ Bagos'un kızı ve yine bundan akdem fevt olan Antik oğlu Soğomon veled-i Bağos'un li-ebeveyn kız karındaşı müdde'îye-i merkûme ve zâtı malumumuz olan Yugaper Hatun'a münhasıra olup müteveffûn-u merkûmûnun bundan başka vârisi ve tereke ve arazilerine müstehakk-ı âharı olduğu bizim ma'lumumuz değildir böyle şahidiz şehâdet ederiz deyü her biri müttefakül-lafz ve'l-mana bi'l-müvâcehe 'alenen eda-yı şehâdet-i şer'iyeye ettiklerinde usûl mevzu'âsına tevfikân şahidân-ı merkûmân mensup oldukları mezkûr Rum Mahallesi hey'et-i ihtiyâriyesinden Nebayot Ağa veled-i Nikola ve Giregor Ağa veled-i Nebayot nâm-ı kimesnelerden evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu mahalle-i mezkûre ahalisinden ve teb'a-i müşârün ileyhanın Rum milletinden Nebayot diğher veled Nikola ve Yoriga veled-i Nikola'dan dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı merkûmânın makbûlüş-şehâde idükleri iş'âr ihbâr olunmağın mücebince müdde'îye-i merkûme Yugaper Hatun'un sübut-u verâsetine bade'l-hükm müdde'âya hane-i mahdûd-u mezkûrun müdde'îye-i merkûmeye bi'l-verâse hâlen mahallinde tahliye ve teslîme müdde'î-i aleyh-i mezbûr Mustafa Ustayâ tenbîh olunduğu tescîl ve i'lâm olundu.

Fi'l yevmi's-sâlisi 'aşera min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (14 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 29 - Numara 118 (87)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Cimin Karyesinin Oruçlu Mahallesi ahalisinden ve Erzincan şubesi efrâd-ı şahânesinden ve Piyade Bölüğünden iken hastahannede vefat ettiği Erzincan Birinci Ahz-ı 'Asker Şu'besi Riyâseti'nden mevrûd fi 16 Şubat 335 (16 Şubat 1919) tarih ve 68 numaralı tahrîrâtında beyân olunan Alemdaroğullarından İsmail oğlu Ali'nin verâseti zevce-i menkuhe-i metrûkesi Kezban bint-i Muhibbi ile validesi Asya bint-i Abdullah ve sulbiyye sağıre kızı Aîşe ve li-ebeveyn kız karındaşları Cevahir ve Mahbube ve Fatıma ve li-ebeveyn er karındaşları Süleyman'a diğer İbrahim nâm-ı kimesnelere münhasıra olup bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmadığı 'inde'-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra tashîh-i mes'ele-i mirasları iki yüz on altı sehmden olup yirmi yedi sehmi zevce-i mezbûre Kezban'a ve otuz altı sehmi inâs-ı mezbûre Asiye Hatun'a ve yüz sekiz sehmi dahi bint-i mezbûre Aîşe'ye ve beherine onar sehmden otuz sehmi dahi karındaşları merkûmûn Bekir ve Süleyman'a ve İbrahim'e ve beşer sehmden on beş sehmi dahi kız karındaşları merkûmât Cevahir ve Mahbube ve Fatıma'ya isâbeti iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi's-sâdisi 'aşera min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (17 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 29 - Numara 119 (88)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Odabaşı Mahallesinden iken bundan bir sene mukaddem vefat eden Nazır-oğlu Yusuf bin Abdulaziz'in oğlu ber vech-i âti varisi olduğunu iddia eden mahalle-i mezkûre ahalisinden Nazır-oğlu Abdulaziz bin Yusuf bin Abdulaziz Livâ-i mezkûr mahkemesinde meclis-i şer'imizde Livâ Muhasebecisi ve Beytü'l-mal Me'mûru Mehmed Nabi Bey'in mürsel vekili olup kıbel-i şer'den husûmeti re'y olunan muhasebe kalemi ketebesinden Hafız Ömer Efendi ibn İbrahim müvâcehesinde babam ve mûrisim olup bundan bir sene mukaddem vefat eden Nazır-oğlu Yusuf bin Abdulaziz'in verâseti sülbi kebir oğlu benimle kebir kızları mahalle-i mezkûrda sâkineler Vesile ve Zekiye'ye münhasıra olup bizden başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmamağla pederim müteveffâ-yı mezbûrun hal-i hayatında tekâlif-i harbiyye olarak mübâye'a edilen bir re's kısarak bedelinden yedi yüz elli kuruş alacak hakkı olup kable'l-ahz ve'l-istifâ ber vech-i muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezkûre mûmâ ileyh Nabi Bey bi'l-me'mûriye vâzı'u'l-yed olmağla meblağ-ı mezkûrun verâset muhâkememiz vechile hâlâ bize teslimini müvekkil mûmâ ileyhe izâfetle vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak matlubumdur deyü bade'd-da'va vekil mûmâ ileyh dahi cevabında müvekkil mûmâ ileyhin bi'l-me'mûriye meblağ-ı mezkûra vaz'ı yedini ikrar edüp ma'âda müdde'âsını inkâr eyledi müdde'i-i mezbûr beyâna suâl olundukda meclis-i şer'e hâzırân olan mahalle-i mezkûre ahalisinden Kabadayı oğlu Hüseyin bin Nuri ve Dayıcı-zâde Asım Çavuş bin

Ali nâm-ı kimesneler münferiden istişhâd olunduklarında bundan bir sene mukaddem vefat eden Nazır-oğlu Yusuf bin Abdulaziz'in verâseti zâtlarını arifân olduğumuz sülbi kebir oğlu mezbûr Abdulaziz ile sulbiyye kebire kızları mahalle-i mezkûrede sâkine Vesile ve Zekiye'ye münhasıra olup bunlardan başka varisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu bizim ma'lumumuz değildir deyü her biri mütte-fakü'l-lafz ve'l-mana bi'l-müvâcehe eda-yı şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde şahidân-ı mezbûrân usûl mevzu'âsına tevfiikan mensup oldukları mezkûr Odabaşı Mahallesi İmamı Salih Efendi bin Edhem ve muhtarı Abdullah bin Mehmed nâm-ı kimesnelere her biri evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu mahalle-i mezkûre ahalisinden Pişkidağlı-oğlu Ali bin İsmail ve Nazım bin Ali nâm-ı kimesnelere dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlü's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmağın mücebince subût-u verâsetlerine bade'l-hükm mes'ele-i mirasları dört sehimden olup sihâm-ı mezkûre vechile meblağ-ı mezkûr yedi yüz elli kuruşdan üç yüz yetmiş beş kuruşu müdde'î ve ibn-i mezkûr Abdulaziz'e ve yüz seksen yedişer buçuk kuruşdan cem'an üç yüz yetmiş beş kuruş dahi benât-ı mezbûretân Vesile ve Zekiye'ye isâbet etmekle müdde'î-i mezbûrun hissesi olan meblağ-ı mezkûr üç yüz yetmiş beş kuruşun müdde'î-i mezbûr Abdulaziz'e sandık-ı mezkûrdan hâlâ edâ ve teslîme vekil mûmâ ileyha izâfetle vekili mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olduğu tescil ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi's-sâlisî 'aşera min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (14 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 29 - Numara 120 (89)

Konu : İ'lâm (Alacak davası -îcâr-)

Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyûn-u Mülûkâneye mülhak evkâfdan Medine-i Erzincan'ın Cimin Karyesinde kâin Hacı Abdalbaki Bey Cami-i Şerifinin bâ-berât-ı âlişân hatîbi Dursun Efendi ibn Hasan medine-i mezkûre mehkeme-i şer'iyyesinde mün'akid meclis-i şer'i şerîf-i enverde Livâ Evkâf Me'mûru Hafız Mehmed Halis Efendi ibn hâzır olduğu halde Biteriç Karyesi ahalisinden Gülâbi Ağa ibn Arslan ve mahdûmu Dursun bin Gülâbi ve Kalo Karyesi ahalisinden Hüseyin Çavuş ibn Mahmud müvâcehelerinde ber vech-i âti da'va eyledi. Bin üç yüz otuz iki senesi Mart ibtidâsında hatîbi bulunduğum cami-i şerîf-i mezkûrun evkâfına merbût Biteriç Karyesinde vâki Bahnek demekle ma'rûf ve derûnunda un ve bulgur ve denin taşları deverân eden bir bâb değirmeni Daire-i Evkâf marifetiyle lede'l-müzâyede bir sene müddetle iki yüz seksen sekiz god hinta bedelinde müdde'î-i aleyhimden mezbûr Gülâbi Ağa ve gâib ani'l-meclis Keleriç Karyesinden Yağmur oğlu Mustafa müdde'î-i aleyh mezbûr Hüseyin Çavuş kefaletiyle isticâr edüp istilâdan mukaddem dört buçuk mâh tedvîr ile bedel-i îcârın beş mislini aldıkları ve mezbûr Mustafa bedel-i îcârdan medyûn olduğu nısf-ı îcâr olan yüz kırk dört god hintayı hâlâ bana teslîme müdde'î-i aleyhim mezbûrûna tenbîh olunmak matlubumdur. Müdde'î-i aleyhim mezbûrûndan Hüseyin Çavuş kefil ve Dursun dahi müşterek olmadıklarını dermeyân ve mezbûr Gülâbi Ağa dahi mezkûr değirmeni mezbûr Mustafa'nın iştirâki ve Şemseddin'in Kamil'in kefâletiyle ber vech-i muharrer isticâr edüp istilâdan mukaddem dört mâhtedvîr ile ashâb-ı mürtezikâya yirmi god hinta verdiğini istilâyı müte'akib mezkûr değirmen Ruslar tarafından tahrîb olunmağla fesh-i şirket eylediğini müdafa'aten beyân eyledi. Mezkûr değirmenin esnâ-yı îcâr ve isticârında 'imâret ve hâli devam etmeyüp bilâ-ta'mir gayr-ı kâbil intifâ-yı hasâra uğradığı müdafaasıyla mezbûr Gülâbi Ağa beyâna lede'l-havale mezbûr Yağmur oğlu Mustafa ve Fidan oğlu Akif ve Keleriçli Halil nâm-ı kimesnelere isbat edeceğini ve daha başka şahidi olmadığını ifade ve beyândan sonra muhâkemenin ta'lîk olduğu günde müdde'î-i mezbûr Hatib

Dursun Efendi'nin bidâyeten ve istinâfen ve i'âdeten ve tashîhen taleb ve da'va ve muhâkeme ve muhâsame ve tebliğ ve tebellüğe dair hasr eylediği şerâit üzere bâ hüccet-i şer'e vekili Abdullah Vehbi Efendi ve müdde'i-i aleyhimden Gülâbi oğlu Dursun'un kezâlik bidâyeten ve i'âdeten ve tashîhen taleb ve da'va ve muhâkeme ve müdafaa ve tebliğ ve tebellüğü hâvî bâ hüccet-i şer'iyeye vekili Ömer Lütü Efendi hâzirân olup mezbûr Gülâbi ve Hüseyin Çavuş gaybûbet etmeleriyle müdde'i vekili muhâkemenin gıyâben ru'yetini taleb etmiş ise müvekkil Dursun'un da'vada iştirâki sâbit olmadığından ve ikâme-i şuhûd müdde'i-i aleyha tevcîh eylediğinden muhâkemenin ta'likiyle mezbûr Gülâbi'nin imzalarına re'y olunduktan sonra muhâkemenin ta'lîk olduğu günde mezbûr Gülâbi Ağa meclis-i şer'e hâzır olup ber vech-i muharrer müdafa'asını ikâme eylediği şuhûddan Yağmur oğlu Mustafa bin Ali ve mezbûr Akif bin Hasan ile bi'l-müvâcehe 'alenen ber nehc-i şer'i isbat edüp müdde'i Hatib Dursun Efendi vekili Abdullah Vehbi Efendi dahi şahitler zımında bir gûnâ i'tirazları olmadığını dermeyân etmelerine mebnî tezkiyeleriyle iştiğâl olunmayup bu suretle mezbûr Gülâbi Ağa'nın i'tiraz vechile mezkûr değirmeni dört mâh döndürdükleri sabit olup bu müddete mukâbil bedel-i îcârdan isâbet eden doksan altı god hintanın nısfı müşterekine 'aid olup nısfı bakiyeden yirmi god hintayı mürtezikâya tesviye eylediğini müdde'inin vekilinin inkârına karşı taleb-i tahlîf olup müdde'i Hatib Dursun Efendi dahi (...) etmeğin mücebince nısf-ı bedel-i îcâr deyu iddia olunan yüz kırk dört god hintadan müdde'i vekili Abdullah Vehbi Efendi fey-i mîrî olarak beher godu doksan iki kuruşdan cem'an on bin altı yüz yetmiş iki kuruş kıymetli yüz on altı god hinta müdde'âsıyla Gülâbi Ağa'ya bu yüce şer'e mu'ârazadan bade'l-men' bedel-i îcâr müdde'âya mezkûrdan bâki fey-i mîrî olarak doksan iki kuruşdan cem'an iki bin beş yüz yetmiş altı kuruş kıymetli yirmi sekiz god hintayı müdde'i Dursun Efendi'ye izâfetle vekili Abdullah Vehbi Efendi'ye hâlâ edâ ve teslîme mezbûr Gülâbi Ağa 'alâ müceb-i ikrârihi ilzâm olunup zîrde müfredâtı muharrer harc ve rusûm ve mesârif-i muhâkeme olarak evvel emrde müdde'iden alınan yedi yüz elli kuruşun dört yüz altmış yedi kuruşu müdde'eye 'aid olup bâki iki yüz seksen üç kuruşun usûl-ü muhâkeme-i şer'iyenin altmış birinci maddesi hükmüne tevfiқан müdde'î-i aleyh Gülâbi Ağa'dan istifâsı iktizâ tescîl ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi's-sâdisi min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (07 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Harcın Beyânı - Kuruş

Aslı	331	10
Sûret	165	
Varaka	30	
Pul-u Sûret	10	
Asl	7	30
Makbûzu	1	30
Tebliğ-i ma'a icrâ	205	
Yekûn	750	30

Sayfa – Dava no : 30 - Numara 121 (90)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Molla Seydi Mahallesinden olup bin üç yüz otuz dört senesi Kanun-ı Evvelinin yedinci günü Sivas'da vefat eylediği Sivas Merkez Kadılığında mevrûd bin üç yüz otuz beş senesi Kanun-u Saninin yirmi üçüncü günü tarihiyle müverrah varaka sekiz numara ile müterakkim tahrîrâtda beyân olunan Molla oğlu Hafız Hüseyin Efendi ibn Salih'in verâseti zevce-i menkuhe-i metrûkesi mahalle-i mezkûrda sâkine Reyhan Hatun ibnetehu Esad ile validesi Gülşah Hanım ibnetehu Hacı Hasan ve li-ebeveyn er karındaşları yüzbaşılıktan mütekâ'id İsmail ve Yusuf Efendilere münhasıra olduğu zâtı mahkemece ma'rûf vereseden mûmâ ileyh Yusuf Efendi medine-i mezkûre mahkemesinde meclis-i şer'î şerîf-i enverde takrîr ve mezkûr Molla Seydi Mahallesi hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber meâli takrîr-i mezkûru te'yîd etmiş ve verâset-i mezkûre vech-i meşrûh üzere idüğü mahalle-i mezkûre ahalisinden ve mevsûkü'l-kelim zevâtdan Hafız Mehmed Efendi ibn el-Hâc İbrahim ve Akif Efendi bin Sadık nâm-ı kimesnelerden meclis-i şer'de 'âlâ tarîki'sş-şehâde vukû' bulan ihbâr ve imzalarıyla lede'sş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın bu suretde mes'ele-i mirasları yirmi dört sehimden olup altı sehmi zevce-i mezbûre Reyhan'a ve dört sehmi valide-i mezbûresi Gülşah Hanım'a ve yedişer sehimden cem'an on dört sehmi li-ebeveyn er karındaşları İsmail ve Yusuf Efendilere isâbeti iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi't-tâsi'i min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (10 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 30 - Numara 122 (91)

Konu : Verâset ma'a Vekâlet

Medine-i Erzincan'ın Kıştım Nahiyesinin Sansa Karyesi ahalisinden olup Dersaadet'de Cibali Değirmeninde Hizmet-i Askeriyede müstahdem iken bundan akdem vefat eden Topaloğullarından Hüseyin oğlu Mahmud'un verâsetini hâlen mezkûr Sansa Karyesinde sâkineler zevce-i menkuhe-i metrûkesi Emine bint-i Ali ile validesi Hatice bint-i Mahmud ve el-yevm Dersaadet'de Eyvan Sarayında Değirmen Amelesinden li-ebeveyn er-karındaşı İsmail'e münhasıra ve mes'ele-i mirasları bi hükmi'l-ferâiz on iki sehimden olup üç sehmi zevce-i mezbûreye ve dört sehmi ümmü mezbûre Hatice'ye ve bâki beş sehmi karındaşı mezbûr İsmail'e isâbeti 'inde'sş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan zâtları medine-i mezkûre Merkez Bölüğü Jandarma Ser Çavuşu Mustafa Efendi ibn Süleyman ve Hasan bin Abdullah tarifleriyle mu'arrefeler zevce-i mezbûre Emine ve ümmü mezbûre Hatice Hatunlar Livâ-i mezkûr mahkemesinde ma'kûd meclis-i şer'î şerîf-i lâzîmü't-tevkîrde her biri takrîr-i kelim ve tabir-i 'ani'l-merâm edüp mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûr Mahmud'un hizmet-i mezkûresinden dolayı mensup olduğu Alay ve Tabur sandık ve veznelere mevcut ve mevkûf bi'l-cümle maaşât-ı müterâkime ve mukayyât-ı müstehakka ve kâffe-i muhalledefât-ı metrûkesinden bizim hisse-i irsiyye-i şer'iyyemize isâbet eden miktarı 'aid olduğu tabur ve devâir-i resmiyyeden talep ve ahz ve kabza ve makbuzâtını tarafımıza irsâl ve isâle ve husûs-u mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini son dereceye kadar ta'kib ve ifâya tarafımızdan hâlen Mahmiye-i mezkûrda Eyvan Sarayda sâlifü'z-zikr değirmen ameliğinde müstahdem müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı mezbûr İsmail bin Hüseyin'i kabulüne mevkûfe olarak vekâlet-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve nâib-i münasib nasb ve ta'yîn eyledik dediklerinden ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'r-râbi'i min Şevvali'l-Mükerrem sene sittün ve selâsîn ve selâse mi'e

ve elf (13 Temmuz 1918) deyü tescil kılınmış ve bu kere dahi müvekkile-i mezbûre Hatice Hatun vürûd ve harcı i'tâ etmekle bi't-taleb işbu hücceti şer'iyeye tanzim ve mezbûre Hatice Hatun yedine verildi. Fi'l yevmi't-tâsi'i 'işrîn Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (02 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 30 - Numara 123 (92)

Konu : Vekâlet

Erzincan'ın Fazlı Mahallesinde sâkine Kurşunlu Mahallesi ahalisinden Halil Ağa ibn Süleyman ve Bekir Efendi ibn Halil nâm-ı kimesnelerin ta'rifleriyle mu'arrefe Zekiye Hatun ibnetehu Ahmed medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîf-i enverde arzuhâlcî Ömer Lütfî Efendi mahzarında zevcim müteveffâ Halis hayatında Veğavir Karyesi ahalisinden Veysi nâm-ı kimesne vermiş olduğu tohum ve hasılâtını mezbûr Veysi ve sâir lazım gelenlerden aid olduğu muhâkeme ve mecâlisde müdde'i ve müdde'i-i aleyh sıfatlarıyla i'tirazü'l-gayr suretiyle bidâyeten i'tirâzen ve istinâfen ve temyizen ve i'âdeten taleb ve da'va ve muhâkeme ve muhâsemeye ve ahz ve kabza ve ikâme-i beyyine ve istimâ'-ı şuhûda ve tahlîf ve istihlâfa ve teblîğ ve tebellüğe ve ta'kîb-i icrâya ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyeye ile mûmâ ileyh Ömer Efendi'yi vekil ve nâib-i münasib nasb ve ta'yîn eyledim dedikde ol dahi ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi'l-hâmisi min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (06 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 30 - Numara 124 (93)

Konu : Vesâyet

Erzincan'ın Caferli Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Cemal-oğlu Bâki bin İsmail bin Cemal'in sülbi sağır oğlu Mikail ve sağire kızı Tevhide'nin babalarından mütenakkil emlak ve arazisini tefrîk ve ifrâza bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağırân-ı mezbûrânın valideleri medine-i mezkûrede sâkine mu'arrefetü'z-zât Fidan Hatun emanetle ma'rûfe ve istikâmetle mevsûfe ve umûr-u vesayet 'uhdesinden gelmeye muktedire idüğü karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve zât-ı mezbûreyi arifân olan Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden Ömer Lütfî Efendi ibn Mustafa ve karye-i mezkûre ahalisinden Cafer Ağa ibn Küçük Ağa nâm-ı kimesnelerin huzûr-u şer'de 'alâ tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir olmağın mücebince sağırân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına ve babalarından mevrûs arazi ve ifrâzına valideleri mezbûre Fidan Hatun kıbel-i şer'i şerîfden vasî nasb olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi'l-'işrîn min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (21 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 31 - Numara 125 (94)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Molla Mehmed Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Cebeci-oğlu Kamil Efendi bin el-Hâc Mustafa'nın sülbi sağır oğulları Fahri ve Abdulkâki'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına kibel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağırân-ı mezbûrânın li-ebeveyn 'ammîleri mahalle-i mezkûre ahalisinden Mehmed Efendi ibni'l-mezbûr Mustafa emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve umûr-u vesâyet 'uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mahalle-i mezkûre ahalisinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve mahalle-i mezkûre ahalisinden Papuşçu-zâde Mahmud Usta ibn Mehmed ve İmam-oğlu Sabit Efendi ibn Hacı Osman'ın huzûr-ı şer'de 'alâ tarîki's-şehâde ihbârlarıyla 'in-de's-şer'i'l-enver zâhir olmağın mücebince sağırân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin li-ebeveyn 'ammîleri mezbûr Mehmed Efendi kibel-i şer'i şerîfden vasî nasb oldukda olduğu ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâmini 'aşera min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (19 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 31 - Numara 126 (95)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Halîlullah Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Hatip-zâde Yusuf Efendi'nin sülbi sağır oğlu Vehbi'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin kibel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağır-i mezbûrun validesi Ömer Efendi Mahallesinde sâkine Cemile Hatun ibnetehu Süleyman emânetle ma'rûfe istikâmetle mevsûfe ve umûr-u vesâyet uhdesinden gelmeye muktedir idüğü mezkûr Ömer Efendi Mahallesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve mahalle-i mezkûre ahalisinden Abdullah Efendi ibn Süleyman ve Edhem Ağa ibn Ahmed nâm-ı kimesnelerin huzûr-ı şer'de 'alâ tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir olmağın mücebince sağır-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına validesi mezbûre Cemile Hatun kibel-i şer'i şerîfden vasî nasb oldukda olduğu ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâmini 'aşera min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (19 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 31 - Numara 127 (96)

Konu : Kayyım

Medine-i Erzincan'ın Veğavir Karyesi ahalisinden ve Askeri Şâhâne efrâdından iken bundan akdem gaybûbet edüp el-yevm hayat ve memâtı meçhûl olan Ali Çavuş-oğlu İsmail bin İbrahim'in karye-i mezkûre ve mahâlli sâirede kâin bi'l-umûm emlak ve arazi ve akarlarıyla mûrislerinden kendisine mevrûs ve müntekil hisse-i irsiyyesini ahz ve kabz ve hıfza kibel-i şer'den bir kayyım nasb ve ta'yîni lâzım ve mühim olduğu ve gâib-i mezbûrun li-ebeveyn 'ammîsi oğlu Molla Seydi Mahallesi ahalisinden Ali Çavuş oğlu Bekir Ağa ibn Hüseyinden başka akrebi olmadığı ve mezbûr Bekir Ağa

emanetle ma'rûf istikâmetle mevsûf ve her vechile kayyımlik 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü karye-i mezkûre imam ve muhtar ve hey'et-i ihtiyâriyesi tarafından memhûren mevrûd bir kıt'a 'ilm-u haber meâli ile mahalle-i mezkûre ahalisinden Kara Hüseyin-zâde Nuri Efendi ibn el-Hâc Salih ve Veğâvir Karyesi ahalisinden Çoban Ali-oğlu Edhem bin Ali nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'de 'ala tarîki's-şehâde vukû' bulan ihbârlarından zâhir ve nümâyân olmağın gâib-i mezbûr İsmail'in vürûd-ı visâli mütebeyyin oluncaya değın bi'l-cümle emlâk ve arazi ve akar ve sâiresini ahz ve kabz ve hıfza ve mûrislerinden kendisine intikâl eden hisse-i irsiyyesini ahz ve bi'l-'umûm umûrunu ru'yet ve tesviye ve hukukunu muhafazaya li-ebeveyn 'ammîsi oğlu mezbûr Bekir Ağa kibel-i şer'den kayyım nasb ve ta'yîn olundukda olduğı ber vech-i muharrer mezkûr kayyımliğı kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeğı edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâdisi 'aşera min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (17 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 31 - Numara 128 (97)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Kiy Karyesi ahalisinden iken bundan iki sene mukaddem vefat eden Karakaş-zâde Mustafa Efendi ibn el-Hâc Muhyiddin Efendi'nin sülbi sağır oğlu sekiz yaşında Naim ve sağire kızı altı yaşında Sıdika'nın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değın bi'l-cümle umûrlarını ru'yet ve tesviye ve hukûklarını muhafazaya kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîni lazım ve mühim olduğı ve müteveffâ-yı mezbûrun dahi mansûb vasî-i muhtarı olmadığı ve sağırân-ı mezbûrânın valideleri Şefike Hatun dahi zâtı'z-zevc olup vesâyeti kabul etmediğı gibi sağırân-ı mezbûrânın velî-i mücbirleri olup vesayete hakk-ı rüchâniyeti olan li-ebeveyn 'ammîleri karye-i mezkûre ahalisinden Karakaş-zâde Akif Efendi ibn el-Hâc Muhyiddin emanetle ma'rûf istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-u vesâyet uhdesinden gelmeye muktedir idüğü karye-i mezkûre imam ve muhtar ve hey'et-i ihtiyâriyesinden memhûr ve musaddak bir kıt'a 'ilm (ü haber) meâli ile karye-i mezkûre ahalisinden Hacı Numan-zâde İsmail ibn Ali ve Emir oğlu Hasan bin Edhem nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'de 'alâ tarîki's-şehâde vukû' bulan ihbârlarından zâhir ve nümâyân olmağın mücebince sağırân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değın bi'l-cümle umûrlarını ru'yet ve tesviye ve hukuklarını muhafazaya ve babaları müteveffâ-yı mezbûrûn mevrûs ve muntekil bi'l-cümle mallarını hıfz ve hirâsete li-ebeveyn 'ammîleri mezbûr Akif Efendi kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğı ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeğı edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi'l-vâhidi ve'l-'işrîn min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (22 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 31 - Numara 129 (98)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Şaban Ağa Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Kurtik-oğlu Mehmed Efendi'nin sülbi sağır oğulları Fevzi ve Sıddık'ın hîn-i bülûğ ve vakt-i rüşd ve

sedâdlarına değin umûrlarını ru'yet ve tesviye-i hukuklarını muhafazaya kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn olunması ehem ve elzem olup sağırân-ı mezbûrânın müteveffâ-yı mûmâ ileyh tarafından mansûb vasî-i muhtarları dahi olmadığı li-ebeveyn 'ammîleri mahalle-i mezkûre ahalisinden Halil Efendi ibn İbrahim emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-u vesayet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü mahalle-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden memhûren mevrûd bir kıt'a 'ilm-u haber meâliyle Kurşunlu Mahallesi ahalisinden Bekir Efendi ibn Halil Ve Şaban Ağa Mahallesi ahalisinden Dursun Efendi ibn Mehmed nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'de 'ala tariki'-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve nümâyân olmağın mücebine sağırân-ı mezbûrânın li-ebeveyn 'ammîleri mezbûr Halil Efendi kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesayet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâlisi ve'l-işrın min şehri Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (24 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 32 - Numara 130 (99)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Ömer Efendi Mahallesinde sâkine mu'arrefetü'z-zât Tuhfe Hatun ibnetehu Miktaf medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde mün'akid meclis-i şer'imizde Livâ Muhasebecisi Mehmed Nabi Beyin mürsel vekili olup kıbel-i şer'den husûmeti re'y olunan Muhasebe-i Livâ Ketebesinden Ömer Efendi ibn İbrahim müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi zevcim ve mürisim olup bundan akdem vefat eden Abdullah Çavuş ibn Miktaf bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi benimle sülbi oğulları kebir Mehmed ve sağır Kamil ve sulbiyye kızları kebir Naime ve sağire Şahime'ye münhasıra olup bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup zevcim müteveffâ-yı mezbûrun kendünden mukaddem vefat eden oğlu Ahmed Celal Efendi cihetinden sipariş maaşı olup mal sandığıında alacak hakkı olan sekiz bin dokuz yüz yirmi dokuz kuruş yirmi beş parayı kable'l-ahz ve'l-istîfa ber vech-i muharrer vefat edüp meblağ-ı mezkûre müvekkili mûmâ ileyh hasebü'l-memure vâzı'u'l-yed olduğundan meblağ-ı mezkûrdan benim semen-i hissemle hâdineleri bulunduğum sağırân-ı mezbûrân Kamil ve Şahiye hisselerini hâlâ bana edâ ve teslimine müvekkiline izâfetle vekil mûmâ ileyhe tenbîh olunmak matlubumdur ol dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûrun ol miktaf kuruş istihkâkına müvekkilinin hasebü'l-memure vâzı'u'l-yed olduğunu tav'an ikrar ma'âda verâset müdde'âsına inkâr eyledi müdde'îye-i mezbûre Tuhfe Hatun'dan verâset müdde'âsına mutâbık beyyine talep olundukda li-ecli'-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olan mezkûr Ömer Efendi Mahallesi ahalisinden İlik-oğlu Ömer Efendi ibn İsmail bin Hacı Mustafa ve Hacı Dede ibn Yusuf bin Mustafa'dan her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem vefat eden Abdullah Çavuş ibn Miktaf bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkuhe-i metrûkesi iş bu zâtı ma'lumumuz olan hâzıre bi'l-meclis Tuhfe Hatun ibnetehu diğerk Miktaf ile sülbi oğulları kebir Mehmed ve sağır Kamil ve sulbiyye kızları kebir Naime ve sağire Şahime'ye münhasıradır bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu ma'lumumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü bi'l-müvâcehe ber nehc-i şer'i 'alenen edâ-yı şehâdet-i şer'iyye eylediler şahidân-ı mezbûrân usûl mevzu'âsına tevffikan mensup oldukları Ömer Efendi Mahallesi muhtarı Ahmed Efendi ibn Salih ve a'za Mustafa Efendi ibn Hüseyin'den evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu her biri mahalle-i mezkûre ahalisinden Mumcu İsmail Ağa ibn Mehmed kasap Salih Ağa ibn Hüseyin'den dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın

'adil ve makbûlü's-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmağla şehâdetleri makbûle olmağın mücebince müdde'ıye-i mezbûrenin subût-ı verâsetine bade'l-hükm ve't-tebeyyün mes'ele-i mirasları kırk sekiz sehimden olup altısı zevce-i mezbûre Tuhfe'ye ve yedişerden on dördü bintân-ı mezbûretân Naime ve Şahime'ye ve on dört sehimden yirmi sekizi ibnân-ı mezbûrân Mehmed ve Kamil'e isâbet etmekle meblağ-ı mezkûr sekiz bin dokuz yüz yirmi dokuz kuruş yirmi beş paranın bin yüz on yedi kuruşu yirmi beş parası bi'l-verâse ve ibn sağır-i mezbûr Kamil hissesi olan iki bin altı yüz dört kuruş ile bint-i sağıre Şahime hissesi olan bin üç yüz iki kuruş nafaka-i âtiyelerine sarf etmek üzere bi'l-hidâneti müdde'ıye-i mezbûre Tuhfe Hatun'a ve iki bin altı yüz kuruş ibn kebir-i mezbûr Mehmed ve bin üç yüz iki kuruş bint-i kebir-i mezbûre Şahime'ye teslim olunmak iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi's-sâlisi ve'l-ışrîn min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (24 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 32 - Numara 131 (100)

Konu : İzin Hücceti

Medine-i Erzincan'ın Halîlullah Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Hatip-zâde Yusuf Efendi'nin sülbi sağır oğlu Vehbi'nin bâ hücceti şer'ıyye vasîsi ve validesi Ömer Efendi Mahallesinde sâkine mu'arrefetü'z-zât Cemile Hatun ibnetehu Süleyman medine-i mezkûre mahkeme-i şer'ıyyesinde mün'akid meclis-i şer'imizde bi'l-vesâye takrîr-i kelâm edüp bâ hücceti şer'ıyye vasîsi ve hâdinesi olup hâlâ taht-ı hacr ve terbiyemde el-yevm iki buçuk yaşında bulunan sağır oğlum Vehbi'nin bi'l-cümle menkûl ve gayr-ı mankûl ve nakd emvâlinden olmak üzere nafaka ve kisve behâ ve sâir havâic-i zarûriyyesiçün kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf meblağ-ı farz ve takdîr olunmak matlubumdur dedikde vasîye-i mezbûrenin takrîr-i meşrûhu vakı'aya mutâbık ve zikr-i âti meblağ-ı kadr-i ma'rûf idüğü zât-ı mezbûreyi ârifân erbâb-ı vukûfdan Şeyh-zâde Mehmed Efendi ibn Süleyman ve Hafız Şerif Efendi ibn Salih'in huzûr-ı şer'de 'ala tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince sağır-i mezbûrun bi'l-cümle emvâlinden olmak üzere nafaka ve kisve behâ ve sâir havâic-i zarûriyyesiçün tarih-i kitapdan yevmî evrâk-ı nakdiyye olarak yirmi beş kuruş farz ve takdîr olunup meblağ-ı ma'rûfu mezkûru ber vech-i muharrer harc ve sarfa lede'l-hâce istidâneye ve 'inde'z-zafer sağır-i mezbûrun malına ve müdde'ıye-i mezbûre Cemile Hatun'a izin verilmeğini ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâlisi ve'l-ışrîn min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (23 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 32 - Numara 132 (101)

Konu : Hüccet-i Hul'

Medine-i Erzincan'ın Kiy Karyesi sâkinelerinden zâtı zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi müslimîn ta'rifleriyle mu'arrefe Sultan Hatun ibnetehu İsmail medine-i mezkûre mahkeme-i şer'ıyyesinde hâlâ zevc-i dâhili karye-i mezkûre ahalisinden Kerim Efendi-zâde Hasan Ağa ibn Mustafa müvâcehesinde takrîr-i kelim eyledi ben bundan bir sene mukaddem bin iki yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle mezbûr Hasan Ağa'nın zevce-i menkuhe-i medhûl bihâsî isem de

meyânemizde hüsn-ü muaşeret ve imtizâç kabil olamayup ben hul'a talibe ve müfârakasına rağibe olduğumdan merkûm Hasan'ın zimmetinde mütekarrir ve ma'kûd 'aleyh mehr-i müeccel-i mezkûr olan bin iki yüz elli bir kuruş ile nafaka-i 'iddet-i mu'îne-i ma'lûmem üzerine zevcim merkûm ile muhâla'a-i sahîha-i şer'iyeye ile hul' olduğumda zevci merkûm Hasan dahi hul'-i mezkûru ber vech-i muharrer bade'l-kabul hukuk-u zevciyyesine müte'allika 'amme-i da'va ve kâffe-i metâlibâtndan birimiz âharın zimmetini ibrâ-i 'âmm-ı sahîh-i şer'i ile ibrâ ve iskât ve her birimiz âharın ibrâsını kabul eyledik dediklerinde gibbe't-tasdîki-ş-şer'i ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi'l-hâdi ve'l-'işrîn min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (22 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 33 - Numara 133 (102)

Konu : Kayyım

Medine-i Erzincan'ın Silbûs Karyesi ahalisinden ve Asakir-i Şâhâne efrâdından iken bundan dört sene mukaddem gaybûbet eden el-yevm hayat ve memâtı meçhul olan Çörekçi-oğlu Mahmud bin Tayfur'un karye-i mezkûr ve mahall-i sâirede kâin bi'l-'umûm emlak ve eşya ve sâiresini muhafaza ve îcâra ve bedel-i îcâr ve hasılât-ı (...) ashabından ahz ve kabz ve irbâh ve istirbâha kibel-i şer'den bir kayyım nasb ve ta'yîn lâzım ve mühim olduğu ve gâib-i mezbûrun akrabasından teyze-zâdesi karye-i mezkûre ahalisinden Köse-oğlu Mehmed bin Ali nâm-ı kimesne emanetle ma'rûf istikâmetle mevsûf ve kayyımlik uhdesinden gelmeye muktedir idüğü mezkûr Silbûs Karyesi Hey'et-i İhtiyâriyesinden memhûren mevrûd bir kıta 'ilm-u haber meâliyle Hah Karyesi ahalisinden Hacı Osman oğlu Mahmud bin Şerif ve Tonbul Ali oğlu Hüseyin Usta ibn Yahya nâm-ı kimesnelerin meclis-i şerde 'ala tarîki-ş-şehâde vukû' bulan ihbârlarından zâhir ve nümâyân olmağın mücebince gâib-i mezbûr Mahmud'un hâli mütebeyyin oluncaya değın bi'l-cümle emlak ve eşya ve sâiresini hüsn-ü idâre ve muhafazaya ve îcâr ve hâsılâtlarından gâib-i mezbûrun sağır oğlu Mehmed'in kadr-i kifâye nafaka-i zarûriyyesine sarfa ve fazlasını Eytâm Nizamnâmesi mücebince li-ecli'l-irbâh eytâm sandığına vaz' ve teslîme teyze-zâdesi mezbûr Köse oğlu Mehmed kibel-i şer'den kayyım nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer mezkûr kayyımlığı kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâlis ve'l-'işrîn min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (24 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 33 - Numara 134 (103)

Konu : Verâset-i Askeri

Müteveffâ-yı mezbûr Mustafa oğlu Mahmud'un verâseti babası Mustafa bin Salih ile validesi Güllü bint-i Şeyh Abdullah ve zevce-i menkuhe-i metrûkesi Kıymet bint-i Bayrakdar ve sağır oğlu Mehmed'e münhasıra olduğu ber nehc-i şer'i sâbit ve subût-u verâsetlerine hükm-ü şer'i lâhik olup bu sûretde mes'ele-i mirasları yirmi dört sehimden olup üç sehmi zevcesi mezbûre Kıymet Hatun'a ve dört sehmi anası Güllü'ye ve dört sehmi dahi babası mezbûr Mustafa'ya ve bâki on üç sehmi dahi sağır oğlu Mehmed'e isâbeti iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi's-sâdis ve'l-'işrîn min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (27 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 33 - Numara 135 (104)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Cimin Karyesi Çay Mahallesi ahalisinden iken bundan iki sene mukaddem vefat eden Çeri-oğlu İbrahim bin Süleyman'ın sülbi sağır oğlu Süleyman ve Mehmed'in vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin bi'l-cümle umûruna ru'yet ve tesviye-i hukuklarını muhafazaya kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîni lazım ve mühim olduğu ve müteveffâ-yı mezbûr tarafından mansûb vasî-i muhtarları dahi olmadığı ve li-ebeveyn 'ammîleri oğlu mahalle-i mezkûre ahalisinden Mizrab Ağa ibn Mustafa'dan başka kimesneleri olmayup mezbûr Mizrab Ağa dahi emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü mahalle-i mezkûre İmam ve Muhtar ve Hey'et-i İhtiyâriyesi taraflarından memhûren mevrûd bir kıta 'ilm-u haber meâliyle karye-i mezkûre ahalisinden Tat-oğlu Süleyman Ağa ibn el-Hâc Dursun ve (...) oğlu Veli bin Ali nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'de 'ala tarîki's-şehâde vukû' bulan ihbârlarından zâhir ve nümâyân olmağın mücebince sağırân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin bi'l-cümle umûrlarını ru'yet ve tesviye-i hukuklarını muhafazaya li-ebeveyn 'ammîleri oğlu mezbûr Mizrab Ağa kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâlisi ve'l-işrîn min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (24 Şubat 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 33 - Numara 136 (105)

Konu : Hul' İ'lâmı (Mihir ve nafaka talebi)

Medine-i Erzincan'ın Molla Mehmed Mahallesinde sahîbe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Emine Hatun ibnetehu Hamdi medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde mün'akid meclis-i şer'i şerîf-i enverde mahalle-i mezkûre ahalisinden Süleyman bin Numan müvâcehesinde da'va edüp ben dokuz seneden berü mezbûr Süleyman'ın dokuz yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı iken zevcim mezbûr Süleyman bundan onbeş gün mukaddem beni tatlık etmekle merkûm Süleyman'ın firâşından hâsıl ve benden mütevellid olup el-yevm beş yaşında bulunan Mehmed nâm-ı sağirden hakk-ı hidânemi bi'r-rıza iskât eylediğimden mehr-i müeccelim meblağ-ı mezkûr ile nafaka-i 'iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmeme hâlâ bana edâ ve teslîme merkûm Süleyman'a tenbîh olunmak matlubumdur dedikde müdde-i-i 'aleyh mezbûr Süleyman ve dahi cevabında müdde'ye-i mezbûre tarih-i mezkûrdan berü ol kadar mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkuhe-i medhûl bihâsı iken on beş gün mukaddem tatlık eylediğini ve mehr-i mezkûr dokuz yüz elli bir kuruş hâlâ zimmetinde deyni olup sağır-i mezbûr Mehmed kendi firâşından hâsıl ve zevcesi müdde'ye-i mezbûreden mütevellid olduğunu tâbi'an ikrâr ve i'tiraf etmekle müdde'ye-i mezbûrenin tarih-i istid'â ve tarafeynin ifâdelerine nazaran 'iddetin on beş günü murûr etmekle bâki kalan seksen beş günlük için 'iddeti münkaziye oluncaya değin nafaka ve müennes-i süknâ olarak rızâen tarafeyn ile Süleyman üzerine yevmî dört kuruşdan üç yüz kırk kuruş meblağ farz ve takdîr

olunup meblağ-ı mefrûzun mezkûr üç yüz kırk kuruş ile mehr-i müeccel meblağ-ı mezkûr dokuz yüz elli bir kuruşun cem'an bin iki yüz doksan bir kuruş râyic-i ma'deni akçeyi müdde'ye-i mezbûre Emine Hatun'a hâlâ edâ ve teslîme müdde'i-i 'aleyh mezbûr Süleyman'a tenbîh olduğu tescîl ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi's-sâmini Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (09 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

İşbu otuz üçüncü sahifede muharrer 136 numaralı vesâik kaydına kadar 1335 Şubatı gâyesinde nihayet bulup 34 üncü sahifeye fi 1 Mart sene 335 (01 Mart 1919)'den itibaren bir numaradan bed'e ilderlediği tasdik kılınır fi 23 Şubat sene 335. (23 Şubat 1919)

Başkâtip

Kâtip

İmza

İmza

Sayfa – Dava no : 34 - Numara 1 (106).¹⁴⁰

Konu : Vesâyet

1 Mart 1335 (01 Mart 1919)

Medine-i Erzincan'ın Silbûs Karyesi sâkinelerinden iken bundan iki mâh mukaddem vefat eden Çörekçi-zâde Mahmud zevcesi Fatıma bint-i Şevket nâm-ı Hatun'un sadriyye sağır oğlu Mehmed'in vakt-i rüşd ve sedâdına değin bi'l-cümle umûrunu ru'yet ve tesviye-i hukukunu muhafazaya kibel-i şer'î şerîfden bir vasî nasb ve ta'yîni lazım ve mühim olduğu ve müteveffiye-i mezbûre tarafından mansûb vasî-i muhtarı dahi olmadığı ve sağır-i mezbûr Mehmed'in akrabasından teyze-zâdesi karye-i mezkûre ahalisinden Köse-oğlu Mehmed bin Ali nâm-ı kimesne emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-ı vesayet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinde memhûren mevrûd bir kıt'a 'ilm-u haber meâliyle medine-i mezkûrenin Şaban Ağa Mahallesi ahalisinden Sûfi-zâde Süleyman Efendi ibn Salih Efendi ve Molla Mehmed Mahallesi ahalisinden Hafız Sabit Efendi ibnü'l-Hâc Osman nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'de 'ala tarîki'-şehâde vukû' bulan ihbârlarından zâhir ve nümâyân olmağın mücebince sağır-i mezbûr Mehmed'in vakt-i rüşd ve sedâdına değin bi'l-cümle umûrunu ru'yet ve tesviye ve hukukunu muhafazaya sağır-i mezbûrun teyze-zâdesi mezbûr Köse-oğlu Mehmed bin Ali kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîni olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesayet-i mezkûreyi kabul ve hizmeti lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâbi'i ve'l işrîn min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (27 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 34 - Numara 2 (107)

Konu : İsbât-ı Verâset

Medine-i Erzincan'ın Kerimoğlu Mahallesinde sâkine sahîbe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Yusuf zevcesi İpek Hatun ibnetehu Mehmed bin İsmail medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde

¹⁴⁰ Defterde belge numaralandırılmasına yeniden başlanmıştır. Parantez içerisindeki sayılar defterin tamamı dikkate alındığındaki belge numarasıdır.

mün'akid meclis-i şer'imizde medine-i mezkûre Eytâm Müdürü Mehmed Emin Efendi müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi Kerimoğlu Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden İskender ile ben li-ebeveyn karındaşlar olup babamızın ismi Mehmed ve dedemizin ismi İsmail ve validemizin ismi Hanım bint-i Hasan ve maskat-ı re'simiz Kelkit'in Karatuş (?) Karyesi olup ol vechile mezbûr İskender'in verâseti li-ebeveyn kız karındaşı benimle li-eb er karındaşı Temel ve kız karındaşı Sahra münhasıra ba'dehu mezbûre Sahra dahi vefat edüp verâseti li-ebeveyn er karındaşı Temel'e münhasıra ba'deha mezbûr Temel dahi vefat edüp verâseti li-eb kız karındaşı bana münhasıra olup müteveffûn-ı mezbûrûn benden başka vârisi ve terekelerine müstehakk-ı âharı olmayup mezbûrân İskender'den mülk-ü eytâm sandığında mahfûz malları olan beş bin beş yüz kuruşa müdür mûmâ ileyh hasebül'idâre vâzı'ul'yed olmağla meblağ-ı mezkûru hâlâ bana edâ ve teslîme müdür mûmâ ileyhe tenbîh olunmak matlubumdur müdür mûmâ ileyh dahi cevabında müteveffiyân-ı mezbûrânın ol mikdar kuruş alacak hakları olup meblağ-ı mezkûre hasebül'idâre vâzı'ul'yed olduğunu ikrar ve ma'âda verâset müdde'âsını inkâr eyledi müdde'îye-i mezbûre verâset müdde'âsıyla beyâna lede'l-havâle li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e gelen Kerimoğlu Mahallesi ahalisinden (...) oğlu Hüseyin bin Dursun bin Abdullah ve Hüseyin zevcesi Esmâ bint-i Mustafa bin Salih ve Ömer Efendi Mahallesinde sâkine Halil Usta zevcesi Firdevs bint-i Hasan bin Süleyman'dan her biri münferiden istîşhâd olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem vefat eden İskender ile işbu zâtı ma'lumumuz olan İpek Hatun li-ebeveyn karındaşlar olup babaları ismi Mehmed ve dedeleri ismi İsmail ve vâlideleri ismi Hanım bint-i Hasan ve maskat-ı re'sleri Karatuş (?) Karyesi olup ol vechile verâseti li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre İpek Hatun ile li-eb er karındaşı Temel ve kız karındaşı Sahra münhasıra ba'dehu mezbûre Sahra dahi vefat edüp verâseti li-ebeveyn er karındaşı mezbûr Temel'e münhasıra ba'deha mezbûr Temel vefat edüp verâseti li-eb kız karındaşı mezbûre İpek Hatun'a münhasıradır müteveffûn-u mezbûrûnun başka vârisi ve terekelerine müstehakk-ı âharı olduğu malumumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakül-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen edâ-yı şehâdet eylediler usulüne tevfiқан şâhide-i mezbûre Firdevsi ve mezbûr Hüseyin'i ve Esmâ dahi mensup oldukları mezkûr Kerimoğlu Mahallesi imamı Yusuf Ziya Efendi ibn Abdurrezzak ve muhtarı Mahmud Ağa ibn Hacı Dursun'dan evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu Mahmud Usta ibn Hasan ve Süleyman bin Mustafa ve Ahmed bin Mehmed'den dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye meşhûd-ı mezbûrûnun 'adil ve makbûlü'-şehâde oldukları iş'âr ve ihbâr olundu mücebince müdde'îye-i mezbûrenin sübut-u verâsetine bade'l-hükm meblağ-ı mezkûr ile müteveffiyât-ı mezbûrân İskender ve Temel'in Eytâm Sandığında mahfûz bi'l-cümle mallarını müdde'îye-i mezbûre İpek Hatun'a hâlâ edâ ve teslîme müdür mûmâ ileyh Mehmed Emin Efendi'ye tenbîh olduğu tescil ve i'lâm olundu. Fi'l yevmi's-sâlisi min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (04 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 34 - Numara 3 (108)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Ömer Efendi Mahallesinden iken bundan akdem vefat eden Ser-çavuş Abdullah Efendi ibn Miktad'ın sülbi sağır oğulları Mehmed ve Kamil ve sağiri kızları Şahime'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin bi'l-cümle umûrunu ru'yet ve tesviye ve hukuklarını muhafazaya kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîni lazım ve mühim olduğu ve müteveffâ-yı mezbûr tarafından dahi mansûb vasî-i muhtarları olmadığı ve sığâr-ı mezbûrûnun valideleri mahalle-i mezkûrda sâkine

Tuhfe Hatun ibnetehu Mikdad emanetle ma'rûfe istikâmetle mevsûfe ve her vechile vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedire idüğü mezkûr Ömer Efendi Mahallesi imam ve muhtar ve hey'et-i ihtiyâriyesi taraflarından memhûren mevrûd bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ile mahalle-i mezkûre ahalisinden İlik-zâde Ömer Efendi ibn İsmail ve Hacı Dede ibn Yusuf nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'îde 'ala tarîki's-şehâde ihbârlarından zâhir ve nümâyân olmağın mücebince sığâr-ı mezbûrûnun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin bi'l-cümle umûrunu ru'yet ve tesviye ve hukuklarını muhafazaya valideleri mezbûre Tuhfe Hatun kibel-i şer'îden vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâmîni ve'l-'ışrın min şehri Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (01 Mart 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 34 - Numara 4 (109)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Kismikor Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Feyz-oğlu Veli Bey ibn Salih'in sülbi sağır oğulları İsmail ve Salih ile âhîren vefat eden Feyz-oğlu Kahraman bin Mehmed'in sülbi sağır oğlu Mehmed nâm-ı sığârın hîn-i bulûğ ve vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin baba ve mûrisleri müteveffâyân-ı merkûmân Veli Bey'e ve Kahraman'dan mevrûs ve muntekil bi'l-cümle emlak ve arazilerini müşterekleriyle me'mûrî ma'rifetiyle tefrik ve taksîme ve hisse-i vasiyelerini ve sâir mallarını ahz ve kabz ve hıfz ve hirâsete ve umûrlarını ru'yet ve tesviyeye kibel-i şer'î şerîfden bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olduğu aslıden ve müteveffâyân-ı merkûmânın mansûb vasî-i muhtarları dahi olmadığından emanetle ma'rûfe ve istikâmetle mevsûfe ve her vechile umûr-ı vesâyet uhdesinden gelmeye kâdir ve mu'temed idüğü karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden memhûren mevrûd bir kıt'a 'ilm-u haber meâliyle karye-i mezkûre ahalisinden Sadık Ağa ibn Hüseyin ve Süleyman oğlu Rıza Ağa nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'îde 'alâ tarîki's-şehâde vâki' olan ihbâr ve imzalarıyla lede's-şer'îl-enver zâhir ve mütehakkık olmağın sığâr-ı merkûmânın 'ammûceleri karye-i mezkûre ahalisinden Feyz-oğlu Ahmed Efendi ibn Hüseyin kibel-i şer'î şerîfden ber vech-i meşrûh vasî nasb ve ta'yîn olundukda mezbûr Ahmed Efendi dahi ber vech-i muharrer vesâyeti mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın gıbbe't-tasdîki's-şer'î ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi't-tâsi'i ve'l-'ışrın min şehri Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (02 Mart 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 35 - Numara 5 (110)

Konu : Vekâlet

Medine-i Erzincan'ın Ömer Efendi Mahallesinde sâkine zâtı Kerimoğlu Mahallesi ahalisinden Kuçur-oğlu Halil Ağa ibn İbrahim ve Halîlullah Mahallesinden Edhem Ağa ibn Ahmed tarifleriyle mu'arrefe müteveffâ Yusuf Efendi zevcesi Cemile ibnetehu müteveffâ Süleyman medine-i mezkûre mahkeme-i şer'îyesinde mün'akid meclis-i şer'î şerîf-i enverde li-ebeveyn 'ammîsi Mehmed Efendi ibn Mustafa mahzarında takrîr-i kelâm edüp zevcim ve mûrisim olup bundan akdem vefat eden Hacı

Hatip-zâde Yusuf Efendi'nin terekesinden hisse-i irsiyyemle zimmetinde mütekarrır ve ma'kûd-ı 'aleyh alacak hakkım olan meblağ-ı mu'ayyeni müteveffâ-yı mezbûrun terekelerine vâzı'u'l-yed olan ve sâir îcâb edenlerle aid olduğu muhâkeme ve mecâlde bidâyeten ve istinâfen ve temyîzen ve i'âdeten vicâhen ve gıyâben bâ taleb ve da'va ve ahz ve kabza ve muhâkeme ve muhâsameye ve ikâme-i beyyine ve istimâ'ına ve istihlâf ve tahlife ve tebliğ ve tebellüğe ve i'lâm ve isbat-ı verâset ve her nev'i evrâk-ı resmiyye ahzine ve muvakkı'-i icrâya vaz'a ve husûs-ı mezkûrun mütevakıf olduğu umûrun küllisine âharı dahi tevkil ve 'azle me'zûn olmak üzere tarafımdan vekâlet-i 'amme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile li-ebeveyn 'ammim hâzır mûmâ ileyh Mehmed Efendi'yi vekil nâib-i münasip nasb ve ta'yîn eyledim dedikde olduğu ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği eda ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi't-tâsi'i ve'l-işrîn min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (02 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 35 - Numara 6 (111)

Konu : İ'lâm (Alacak davası)

Medine-i Erzincan'ın Molla Mehmed Mahallesinden iken bundan akdem şehîden vefat eden Halis Efendi ibn Mustafa'nın verâseti zevce-i menkuhe-i metrûkesi Zekiye bint-i Ahmed ve sülbi sağır oğulları Yaşar ve Ahmed'e münhasıra olduğu tahkîkinden sonra sığâr-ı mezbûrûnun valide ve hâdineleri sahîbe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât zevce-i mezbûre Zekiye'nin bâ hüccet-i şer'iyye vekili Arzuhalci Ömer Lütfi Efendi ibn Mustafa medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde mün'akid meclis-i şer'i şerîf-i enverde Veğâvir Karyesi ahalisinden Veysi Ağa ibn Veli müvâcehesinde ber vech-i âti bi'l-vekâle da'va eyledi tohumun nısfı müvekkilemin zevce-i müteveffâ-yı mezbûr Halis Efendi malından ve nısfı dahi merkûm Veysi malından olmak ve mahsul meyânelerinde münâsifeten taksîm olunmak üzere müteveffâ-yı mezbûr Halis Efendi beş buçuk god hinta ile yarım god tahıl otu merkûm Veysi'ye teslim ve ol dahi tesellüm ve o kadar ilave ile zer' edüp mahsulün orakından mukaddem mezbûr Halis Efendi ber vech-i muharrer vefat etmekle mahsul-ı mezkûr veresesine mevrûs iken merkûm Veysi mahsulün 'öşrünü bade'l-ihrac hâsılât-ı safiyenin nısfı olan on altı god hinta ile beher godu elli kuruşdan iki god tahıl otu on beş harâr samanı tesviyeden imtina' eder olmakla suâl olunup müvekkilem için hâlâ bana maa mesârif-i muhâkeme edâ ve teslîme mezbûr Veysi Ağa'ya tenbîh olunmak matlubumdur mezbûr Veysi dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûr Halis Efendi'den hayatında kendi malından ber müceb-i mukâveleten mezkûr beş buçuk god hinta ile yarım god tahıl otu olup ve o kadar kendi tarafından ilave ederek ekdiğini ve mahsulden 'öşr bade'l-ihrac hasılât-ı sâfiyesi yirmi dört god hinta ile iki god tahıl otu ve yirmi dört harâr samanı olduğunu ve bu mahsulün nısfı müteveffâ-yı mezbûr Halis Efendi veresesine aid olduğu halde nesne vermediğini tav'en ikrar edüp müdde'ye vekilinin ber vech-i muharrer ziyade müdde'âsını inkâr eyledi müdde'ye vekilinden ber vech-i meşrûh ziyâde müdde'âsına beyyine taleb olundukda şahidim yoktur deyü isbât-ı beyyineden ızhâr-ı 'aciz ile tâlib-i tahlîf olduğundan müdde'âya hâsılât müddeâ 'aleyh merkûm Veysi Ağa'nın ikrârı vechile ez gayr-ı 'öşr hasılât-ı sâfiye olarak yirmi dört god hinta ve yirmi dört harâr saman ve iki god tahıl otu olduğuna dair teklif olunan yemini kabul ve Vallahi deyü bi'l-müvâcehe ber nehc-i şer'e icrâ etmeğin mücebince müdde'ye vekili Ömer Lütfi Efendi ber vech-i muharrer dört god hinta ile üç harâr saman ve bir god tahıl otu ziyade müdde'âsıyla merkûm Veysi Ağa'ya mu'arazadan bade'l-men' ez gayr-ı 'öşr hasılât-ı sâfiye olarak mezkûr yirmi dört god

hınta ile yirmi dört harâr saman ve iki god tahıl otunun nısfı olan on iki god hınta ve bir god tahıl otu ve on iki harâr samanın beher godunu ayrı olarak doksan ikişer kuruşdan cem'an bin yüz dört kuruş kıymetli ve misliyâtdan bulunan mezkûr on iki god hınta ile on beş kuruş kıymetli bir god tahıl otu ve beher harârı beş kuruşdan cem'an altmış kuruş kıymetli on iki harâr samanı müvekkile-i mezbûre Zekiye Hatun için bi'l-verâse ve bi'l-hidâne vekil Ömer Lütfi Efendi'ye hâlâ edâ ve teslîme müdde-i 'aleyh-i mezbûr Veysi Ağa 'alâ müceb-i ikrârihi iltizâm olunup zîrde müfredât-ı muharrer harc-i rusûm ve mesârif-i muhâkeme olup ol emrde müdde'ye vekilinden alınan yüz seksen beş kuruşun on iki buçuk kuruşu müdde'ye vekiline aid olup mütebâki yüz yetmiş iki kuruşun müdde-i 'aleyh-i merkûm Veysi'ye istifâsı iktizâ eylediği tescil ve i'âm olundu. Fi'l yevmi's-sâlisi ve'l-'ışrın Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (24 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Harcın Beyânı - Kuruş

Asl	42	20
Sûret	10	20
Varaka	20	
Pul	7	
Da'vetühü	52	20
Tebliğihî	52	20
Yekûn	185	00
Müdde'iyeye aid	12	20
Müdde'i-i aleyhe	172	20

Sayfa – Dava no : 35 - Numara 7 (112)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Rum Ekrek Karyesi ahalisinden iken bundan bir sene mukaddem vefat eden Hüseyin Çavuş oğlu Dursun bin Mustafa'nın sülbi sağır oğulları Salim ve Kazım nâm-ı sağırânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin bi'l-cümle umûrunu ru'yet ve tesviye ve hukuklarını muhafazaya kibel-i şer'i şerîfden bir vasî nasb ve ta'yîni lazım ve mühim olduğu ve babaları müteveffâ-yı mezbûr tarafından mansûb vasî-i muhtarları dahi olmadığı ve sağırân-ı mezbûrânın li-ebeveyn 'ammîleri karye-i mezkûre ahalisinden Hasan Çavuş oğlu Abdullah bin Mustafa'dan başka akreb kimesneleri olmadığı mezbûr Abdullah emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü karye-i mezkûre imam ve muhtarı ve hey'et-i ihtiyâriyesi tarafından memhûren mevrûd bir kıt'a 'ilm-u haber meâliyle yine karye-i mezkûreden Kamil Ağa bin Mehmed ve Şoraklı-oğlu Hüseyin Ağa ibn Bayram nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'de 'alâ tarîki's-şehâde ihbârlarından zâhir ve nümâyân olmağın mücebince sağırân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin bi'l-cümle umûrunu ru'yet ve tesviye ve hukuklarını muhafazaya ve emlak ve arazilerini hıfz ve hirâset ve tefrîk ve taksime sağırân-ı mezbûrânın li-ebeveyn 'ammîleri mezbûr Abdullah Ağa kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb

ketb olundu. Fi'l yevmi't-tâsi'i ve'l-işrîn min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (02 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 36 - Numara 8 (113)

Konu : Verâset

'An asl makarr-ı Livâ olan Erzincan'ın Çeri Mahallesi ahalisinden olup bundan akdem Erbaa Kazasında Ahz-i Asker Şubesi riyâsetinde müstahdem iken bin üç yüz otuz dört senesi Teşrîn-i Evvel nihayetinde vefat eden Yüzbaşı Sıtkı Efendi ibn Tayyar bin Hacı Mehmed'in verâseti li-ebeveyn kız karındaşı kaza-i mezkûrda mukîme Alay Kâtibi Mehmed Efendi zevcesi Aliye Hanım ile li-ebeveyn 'ammîsi oğulları olup el-yevm mezkûr Çeri Mahallesinde sâkineler Kazım ve Sıddık ve Ali Efendiler benûn-ı Burhan Efendi'ye münhasıra olduğu zâtları mahkemece ma'rûf mûmâ ileyhim Kazım ve Sıddık ve Ali Efendi'den her biri Livâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyyesinde meclis-i şer'i şerîf-i enverde takrîr ve mahalle-i mezkûre imamı Hacı Hasan Efendi ibn İbrahim ve muhtarı Süleyman Ağa ibn Salih ve hey'et-i ihtiyar a'zasından Mehmed Selim Ağa ibn İsmail'in mühr-ü zâti ve resmîleriyle mahtûm ve mu'ta bir kıta 'ilm-u haber münderecâtı takrîr-i mezkûru te'yîd eylemiş verâset-i mezkûre vech-i meşrûh üzere idüğü yine mezkûr Çeri Mahallesinde ve mevsûku'l-kelim zevâtandan İsmail Efendi ibn Hacı Hüseyin ve Hasan Efendi Mahallesinden mütekâ'id Kolağası Mustafa Efendi ibn Ahmed nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'de 'alâ tarîki-ş-şehâde vukû' bulan ihbârlarıyla lede-ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağla ve bu sûretde tashîh-i mes'ele-i mirasları altı sehinden olup üç sehmi uht-i mezbûre Aliye Hanım'a ve beherine birer sehinden cem'an üç sehmi mezbûrûn Kazım ve Sıddık ve Ali Efendilere isâbeti iktizâ eylediğini tescîl ve bi't-taleb iş bu hüccet-i şer'iyye mezbûrûn Kazım ve Sıddık ve Ali Efendilerine i'tâ kılındı. Fî gurre-i Cemaziye'l-Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (04 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 36 - Numara 9 (114)

Konu : İ'lâm (Alacak davası)

Medine-i Erzincan'ın Cimin Karyesinin Çeri Mahallesi ahalisinden olup zâti mahkemece ma'rûf sahib-i arzuhâl Tat-oğlu Süleyman Ağa ibn el-Hâc Dursun medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde meclis-i şer'imizde zikr-i câ'i müteveffânın terekelerine fi 23 Cemaziye'l-Ülâ sene 337 (24 Şubat 1919) tarih ve 135 numaralı vesâyet hücceti mücebince bi'l-vesâye kendi tarafından bi'l-verâse ve bi'l-asâle vâzı'u'l-yed olup kibel-i şer'den husûmeti re'y olunan mezkûr Çeri Mahallesi ahalisinden Mizrab Ağa ibn Mustafa muvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi bundan bir sene mukaddem vefat eden mezkûr Çeri Mahallesi ahalisinden Çeri-oğlu Ahmed bin Süleyman'ın hayatında ve zımmında malımdan karzen vermiş olduğum yedi yüz elli kuruş madeni akçe alacağımı bana kable'l-edâ ve't-teslim vefat edüp meblağ-ı mezkûr yedi yüz elli kuruş zimmetinde deyni olmağla verâseti li-ebeveyn er karındaşı oğulları iş bu müdde-i-i 'aleyh Mizrab Ağa ibn Mustafa ile diğer kız karındaşı oğulları gâibân 'ani'l-meclis sağırân Süleyman ve Mehmed'e münhasıra olup verâsetleri hasebiyle müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i vâfiyesine vâzı'u'l-yed bulduklarından suâl olunup cihet-i karzdan alacak

hakkım olan meblağ-ı mezkûr yedi yüz elli kuruş tereke-i müteveffâ-yı mezbûrûn hâlâ bana edâ ve teslimine müdde-i-i 'aleyh mezbûr Mizrab Ağa'ya tenbîh olunmak matlubumdur dedi lede's-suâl müdde-i-i 'aleyh mezbûr Mizrab Ağa dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûrun terekesine bi'l-verâse vaz'ı-yedini ve verâset-i vech-i meşrûh üzere olduğunu tabi'an ikrar edüp ma'âda alacak da'vasını inkâr eyledi müdde-i-i mezbûr Süleyman Ağa ber vech-i muharrer alacak da'vasına muvâfık beyyine talep olundukda cerîde-i zabtda tahîr ettirmiş olduğu şuhûddan ve mahalle-i mezkûre ahalisinden Muhîb oğlu Yakub bin Süleyman ve Yeniçeri-oğlu Ahmed bin Mehmed nâm-ı kimesneler münferiden istîshâd olunduklarında zâtı malumumuz olan iş bu müdde-i-i mezbûr Tat-oğlu Süleyman ibn Hacı Dursun Ağa kendisi malından ve yedinden karzen ma'deni olarak yedi yüz elli kuruş müteveffâ-yı mezbûr Çeri-oğlu Ahmed bin Süleyman hayatında ikrâzı ve teslim ve mezbûr Ahmed Ağa dahi meblağ-ı mezkûru ahz ve kabz ve teslim edüp medyûn-ı mezbûr Ahmed meblağ-ı mezkûr yedi yüz elli kuruş dâyin müdde-i-i mezbûr Süleyman Ağa'ya kable'l-edâ ve'l-îfâ vefat edüp o vechile medyûn olduğuna böylece bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe edâ-yı şehâdet eylediler usûl mevzu'asına tatbîkan şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları mezkûr Çeri Mahallesi imamı Ahmed Efendi ibn Kurban ve muhtarı İdris bin Hacı İsmail nâm-ı kimesnelerden evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu karye-i mezkûrun Çay Mahallesi ahalisinden Sultan-oğlu İsmail bin Salih ve Ali Bey oğlu Dursun bin Hüseyin nâm-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlü's-şehâde oldukları iş'âr ve ihbâr ve şehâdetleri makbûle olmağın müdde-i-i mezbûr Süleyman Ağa meblağ-ı müdde'âya mezkûr yedi yüz elli kuruş müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Ağa'nın hayatında mezbûr Ahmed Ağa'dan almadığına ve bağışlamadığına ve buna mukâbil yedinde rehni olmadığına ve bir mahalle havâle vermediğine ve hiçbir vechile istifâ-yı hak etmediğine dair istîzhâren teklif olunan yemini bi'l-müvâcehe kabul ve huzûr-ı şer'de Vallahi deyü icrâ etmeğın mücebince bade'l-hükm meblağ-ı müdde'âya mezkûr yedi yüz elli kuruş ma'deni akçeyi müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i vâfiyesinden olarak dâyin müdde-i-i mezbûr Mizrab Ağa'ya bi'l-asâle ve bi'l-vesâye tenbîh olunduğu tescîl ve î'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâlisi ve'l-ışrın min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (24 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 36 - Numara 10 (115)

Konu : Tevliyet

Medine-i Erzincan'ın Celabuzur Karyesi ahalisinden olup zikr-i câ'î vakfın meşrûtiyyet vech üzere mütevellîsi müteveffâ Satılmış-zâde Abdulaziz Efendi'nin sülbi sahîh oğlu olduğunu iddia eden zâtı mahkemece ma'rûf Satılmış-zâde Süleyman Efendi ibn Abdulaziz bin İsmail meclis-i şer'de hâlen mezkûr evkâf memuru Hafız Mehmed Halis Efendi ibn Ahmed Ağa müvâcehesinde ber vech-i âti takrîr eyledi. Yedimde mevcut ve mübrez bin üç yüz on sekiz senesi tarihiyle müverrah ve ol tarihte Erzincan Kadısı Ahmed Selami Efendi imzasıyla mümzâ ve hatemiyle mahtûm bir kıt'a tevliyet hücceti mücebince Nezâret-i Evkâf-ı Hümâyün-ı Mülûkâneye mülhak evkâfdan Erzincan Kasabası su yollarının ta'mîr ve termîmiyle mevlid-i nebevi kıra'atine ve Murad Bey Cami Şerifinde îfâ olunmak üzere iki adet berat ve (...) bir re's kurban zebhiyle Celabuzur Karyesindeki konağın ittisâlinde mescid-i şerifin imâmetine ve fukaraya it'âm-ı ta'âma ve bir akçe dahi vakf-ı mezkûr mütevellîsine ücret ve vazife olmak üzere ceddin Satılmış-zâde Hacı Mehmed Ağa hayatında vücûh-u ber mu'ayyenesine vakf-ı vasiyyesi eylediği Geçid Vadisinden cereyân eden âb-ı lezîzden üç kuşluk ve

Vaskird Vadisinden cereyân eden âb-ı lezîzden Pazar-ertesî gündüzü bir hârik-ı mâ-ı lezîzi ve Vaskird Karyesinde vaki bir bâb değirmenini vakf ve tevliyetine evlâd-ı zükûrunun ekber varislerine şart edüp ber müceb-i şart-ı vâkîfa ekber evlat zükûrundan Satılmış-zâde Şevket Ağa ibn Mustafa dahi bu kere vefat etmekle tevliyet-i mezkûre münhal ve hizmeti mu'attal olduğundan ve ben dahi vâkîf-ı mûmâ ileyhî evlad-ı zükûrunun ekber varisleri ve tevliyet-i mezkûrun meşrûatun lehi bulunduğundan müteveffâ-yı mezbûr Şevket Ağa'nın mahlûlünden olmak üzere tevliyet-i mezkûre 'uhdeme tevcih olunması matlubumdur dedikde memur mûmâ ileyh Mehmed Halis Efendi dahi cevabında vakf-ı mezkûrun mütevellisi Satılmış-zâde Şevket Ağa'nın vefatıyla hizmet-i mezkûre münhal ve mu'attal olduğunu ikrar edüp ma'âda müdde'âsını inkâr etmekle mezbûr Süleyman Efendi mensup olduğu mezkûr Celabuzur Karyesi imam ve muhtar ve hey'et-i ihtiyâriyesi tarafından memhûren mevrûd bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ile medine-i mezkûrenin Halîlullah Mahallesi ahalisinden Kolukısa-zâde Mustafa Çavuş ibn Ebu Bekir ve Karaağaç Mahallesi ahalisinden Bitlisli-zâde Hacı Mehmed Efendi ibn Hacı Abdullah nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer' de 'alâ tarîki's-şehâde vukû' bulan ihbârlarıyla müdde'î mezbûr Süleyman Efendi vâkîf-ı mûmâ ileyhî evlâd-ı zükûrunun ekber vârisi ve aslahı ve vakf-ı mezkûrun meşrûatun lehi idüğü lede's-şer'îl-enver zâhir ve nümâyân olmağın mücebince ma vaka'a bi't-taleb tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi't-tâsi'i ve'l-işrîn min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (02 Mart 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 37 - Numara 11 (116)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan'ın Selami Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Mülâzım-ı Evvel İbrahim Efendi ibn Şerif'in pederi ve hasran vârisi olduğunu iddi'a eden mahalle-i mezkûre ahalisinden Câbi-oğlu Şerif Ağa ibn Ahmed medine-i mezkûre mahkemesinde meclis-i şer'imizde medine-i mezkûre muhasebecisi Mehmed Nabi Beyin mürsel vekili olup kıbel-i şer'den husûmeti re'y olunan Hafız Ömer Efendi ibn İbrahim müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi Erzincan Mekteb-i Rüşdiye-i Askeriye mu'allimlerinden iken bundan akdem vefat eden sülbi sahîh oğlum Mülâzım-ı Evvel İbrahim Efendi'nin verâseti hasran babası bana münhasıra olup oğlum müteveffâ-yı mezbûr İbrahim Efendi'nin hayatında Hükûmet-i Seniyyeden Tekâlif-i Harbiye suretiyle mübâye'a olunan bir re's esb esmânından bâ mazbata alacak hakkı olan bin altı yüz kuruş kable'l-ahz ve'l-istifâ ber vech-i muharrer vefat edüp bana mevrûs meblağ-ı mezkûru mal sandığından hâlâ bana edâ ve teslîme müvekkil mûmâ ileyhe izafetle vekili mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak matlubumdur deyü da'va etdikde mûmâ ileyh Ömer Efendi dahi cevabında müteveffâ-yı mezbûr Ömer Efendi'nin Tekâlif-i Harbiyeden bâ mazbata bin altı yüz kuruş alacak hakkı olduğunu ikrar ma'âda verâset müdde'âsını inkâr etmekle müdde'î-i mezbûr ber vech-i muharrer verâset müdde'âsıyla beyâna havâle olundukda meclis-i şer'e hâzirân olan mahalle-i mezkûre ahalisinden Hancı-oğlu İbrahim Efendi ibn Hacı Halid ve Abdulhalim Efendi-zâde Yusuf Efendi ibn Ahmed nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem vefat eden Askeri Mektebi Rüşdiye mu'allimlerinden Câbi-oğlu Mülâzım-ı Evvel İbrahim Efendi'nin verâseti babası işbu müdde'î Şerif Ağa ibn Ahmed'e münhasıra olup bundan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu bizim ma'lumumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde usûl mevzu'âsına tevfiikan şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları mezkûr Selami Mahallesi imamı Abdulhalim Efendi ibn Mehmed ve

muhtarı Ali Efendi ibn Kamil nâm-ı kimesnelerden evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu mahalle-i mezkûre ahâlisinden Dursun Efendi ibn Mehmed ve Kamil Efendi ibn Süleyman nâm-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye 'adil ve makbûlü'ş-şehâde oldukları iş'âr ve ihbâr olunmağın mücebince subût-ı verâsetine bade'l-hükm meblağ-ı müdde'âya mezkûr bin altı yüz kuruşun mal sandığından müteveffâ-yı mezbûrun hasren vârisi pederi mezbûr Şerif Ağa'ya hâlen edâ ve teslîme müvekkil mûmâ ileyhe izâfetle vekil mûmâ ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbîh olunduğu tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi'r-râbi'i min Cemaziye'l-Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (07 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 37 - Numara 12 (117)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Keleriç Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Davud oğlu Abdulkadir'in sülbi sağır oğlu Yahya'ya pederinden mevrûs emlak ve arazisini ifrâz ve hıfza ve vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağır-i mezbûrun halası karye-i mezkûrede sâkine zâtı mu'arrefe Güllü Hatun ibnetehu Süleyman emanetle ma'rûfe ve istikâmetle mevsûfe ve her vechile umûr-ı vesayet 'uhdesinden gelmeye muktedire idüğü karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve zâtı mezbûreyi arifân karye-i mezkûre ahâlisinden İbrahim Ağa ibn Abdullah ve Hasan Efendi Mahallesi ahâlisinden Ömer Lütfi Efendi ibn Mustafa nâm-ı kimesnelerin huzûr-ı şer'de 'alâ tarîki'ş-şehâde ihbârlarıyla lede'ş-şer'i'l-enver zâhir olmağın mücebince sağır-i mezbûr Yahya'nın babasından muntekil arazi ve emlakı ifrâz ve hıfza ve vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna halası mezbûre Güllü Hatun kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesayet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâbi'i min Cemaziye'l-Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (09 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 37 - Numara 13 (118)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Hozunsu Karyesi ahâlisinden iken bundan akdem vefat eden Pertev (?) oğlu Şerif Ağa'nın sülbi kebir oğlu olup üç seneden berü ahvâli nâ ma'lum olan Mahmud'un peder ve validesinde ve cedde-i sahihası Saliha Hatun'dan muntekil bi'l-cümle emlak ve emvalini ahz ve kabz ve hıfza ve hali tebeyyün edinceye değin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den bir kayyım nasbı ehem ve elzem olup mefkûd-ı mezbûrun zî-rahim mahreminden karye-i mezkûrede sâkin terzi esnafından Osman Efendi ibn Mustafa emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-ı vesâyet 'uhdesinden gelmeye kâdir idüğü karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve Kerimoğlu Mahallesinden Bekir Efendi ibn Halil Ağa ve karye-i mezkûreden Dursun Efendi ibn Mehmed nâm-ı kimesnelerin huzûr-ı şer'de 'ala tarîki'ş-şehâde ihbârlarıyla 'inde'ş-şer'i'l-enver zâhir olmağın mücebince mefkûd-ı mezbûrun hâli tebeyyün edinceye değin

emlâk-ı mevrûsesini ahz ve kabz ve hıfza ve tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mezbûr Osman Efendi kayyım nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâbi'i min Cemaziye'l-Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (09 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 37 - Numara 14 (119)

Konu: Nafaka-i Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Molla Güzel Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden (...) zâde Ömer Ağa ibn Mustafa'nın sülbi sağır oğlu Abdulhak'ın vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağır-i mezbûrun li-ebeveyn 'ammîsi oğlu mahalle-i mezkûrede mukîm Mülazım-ı Evvel Nuri Efendi ibn İbrahim Edhem emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevşûf ve her vechile umûr-ı vesayet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü mahalle-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve her biri mahalle-i mezkûre ahalisinden Ağa Veli-zâde Ahmed Efendi ibn Ali ve Abdulhalim zâde Mehmed Efendi ibn Ahmed nâm-ı kimesnelerin huzûr-ı şer'de 'alâ tarîki's-şehâde vâki olan ihbârlarıyla 'inde's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince sağır-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûruna li-ebeveyn 'ammîsi oğlu mûmâ ileyh Nuri Efendi kıbel-i şer'i şerîfden vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğu vesayet-i mezkûreyi bade'l-kabul vasî-i mûmâ ileyh Nuri Efendi meclis-i şer'i mezkûrdan bi'l-vesâye takrîr-i kelâm edüp sağır-i mezbûr Abdulhak nafaka ve kisve behaya eşedd-i ihtiyâc ile muhtaç olup cihât-ı sâireden infak edecek malı ve husûsi maaşı olmadığından sağır-i mezbûrun eytâm sandığıında mahfûz malından olmak üzere nafaka ve kisve behâ ve sâir havâyic-i zarûriyyesiçün kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf meblağ-ı farz ve takdîr olunmak muradıdır dedikde vasî-i mûmâ ileyhın takrîr-i meşrûhu vâki'a mutâbık ve nefsü'l-emre muvâfık olup zıkr-i âti meblağ kadr-i ma'rûf idüğü zıkr olunan 'ilm-u haber meâli ve şahidân-ı mezbûrânın ber nehc-i şer'i vukû' bulan ihbârlarıyla zâhir ve nümâyân olmağın mücebince sağır-i mezbûrun nafaka ve kisve beha ve sâir havâyic-i zarûriyyesiçün eytâm sandığıında mahfûz malından olmak üzere tarih-i kitabdan itibaren yevmî yirmi kuruş evrak-ı nakdiyye meblağ farz ve takdîr olunup meblağ-ı mefrûza-i mezkûru sağır-i mezbûrun nafaka ve kisve beha ve sâir havâyic-i zarûriyyesine harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'inde'z-zafer sağır-i mezbûrun malına rücû'a vasî-i mûmâ ileyh Nuri Efendi'ye izin verilmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâni min Cemaziye'l-Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. 05 Mart 1919

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no: 38 - Numara 15 (120)

Konu : Verâset

Erzincan Livası'nın Şeyh Çelebi Mahallesi sâkinelerinden ve Teb'a-i Devlet-i Aliyyenin Ermeni Milleti'nden olup zâtı bi'l-mu'arrefeti's-şer'iyye mu'arrefe Pertekyân kerimesi Pars Hatun veledet-i Mardirus Livâ-i mezkûr mahkeme-i şer'iyesinde meclis-i şer'i hatîr lâzümü't-tevkîrde zıkr-i âti emlak ve araziye bi'l-me'mûriye vaz'ı-yed olup kıbel-i şer'den husûmeti re'y olunan Livâ-i mezkûr Emlak-ı

Emîriye Kâtibi Mehmed Efendi ibnü'l-Hâc Rıza Bey müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi mûrislerim olup bundan akdem ma'an fevt olan Liyan Artil ve Uhânnis Efendiler veledi Ağya benim anam müteveffiyeye Keyfisek ile li-ebeveyn karındaşlar olup babaları ismi merkûm Ağya olmağla ol vechile müteveffiyân-ı merkûmân Artil ve Uhannîs'in 'asabât cihetinden varisleri olmayup zevî'l-erhâm cihetinden varisleri hasran kız karındaşları kızı bana münhasıra olduğundan müteveffiyân-ı merkûmânın Erzincan Vergi Dairesi kuyûdu mücebince namlarına mukayyed Erzincan'ın mahâl-i muhtelifesinde vâki' ma'lum ve müte'ârifü'l-hudûd kır üç kıt'a hane ve tarlalarına hâzır mûmâ ileyh Mehmed Efendi hasebü'l-memuriye vaz'ı-yed eder olmağla suâl olunup mezkûr mülk-ü hane ve arazilerini bi'l-verâse bana teslimine tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'va etdikde mûmâ ileyh Mehmed Efendi dahi cevabında müteveffiyân-ı merkûmânın sâlifü'z-zıkr Vergi Dairesinden mahreç-i resmiyye mücebince ol mikdar emlak ve araziye bi'l-memuriye vaz'ı-yedi ikrar edüp ma'âda müdde'âsını inkâr etmekle müdde'ıye-i mezbûre Pars ber vech-i muharrer verâset müdde'âsıyla beyâna havale olundukda Rum Mahallesi ahalisinden ve tebe'a-i müşârün ileyhın Rum milletinden Fırıncı Anastas veled-i Durdur ve Ermeni milletinden Vahan Efendi veled-i Kifork nâm-ı kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olup her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka bundan akdem ma'an fevt olan Erzincan'ın Şeyh Çelebi Mahallesi ahalisinden Liyan Artil ve Uhannîs Efendiler veledi Ağya'nın varisleri li-ebeveyn kız karındaşları kızı zâtı ma'lumumuz olan iş bu müdde'ıye Pars Hatun'a münhasıra olup bundan başka müteveffiyân-ı merkûmânın vârisi ve terekelerine müstehakk-ı âharı olduğı bizim ma'lumumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri mütt fakü'l-lafz ve'l-mana bi'l-müvâcehe 'alenen edâ-yı şehâdet eylediler usûl mevzu'âsına tevfikân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları mezkûr Rum Mahallesi hey'et-i ihtiyâriye a'zasından Nebayot oğlu Nikola ve Yorga veled-i Nikola nâm-ı kimesnelerden evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu mahalle-i mezkûre ahalisinden ve Rum milletinden fırcı Durdur Ağa veled-i Nikola ve Nikola veled-i Haraneti nâm-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı merkûmânın makbûlü's-şehâde oldukları iş'âr ve ihbâr olup şehâdetleri makbûle olmağın mücebince müdde'ıye-i mezbûre Pars Hatun'un ber vech-i muharrer subût-ı verâsetine bade'l-hükm müteveffiyân-ı merkûmân Artil ve Uhannîs Efendilerin kuyûd-ı resmi mantûkunca bi'l-cümle emlak ve arazileri müdde'ıye-i mezbûre Pars Hatun'a isâbeti ve intikali iktizâ eylediğı tescil ve bi't-taleb i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâlisi min Cemaziye'l-Âhir sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (06 Mart 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 38 - Numara 16 (121)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Balı Beyi Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Tevhid bin Yusuf'un sülbi sağır oğlu Yusuf ve sulbiyye sağire kızları Naile ve Aişe'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına ve hukuklarını muhafazaya kibel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sığâr-ı mezbûrânın li-ebeveyn 'ammîleri karye-i mezkûre ahalisinden Kurban Ağa ibnü'l-mezbûr Yusuf emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-ı vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü karye-i mezkûre heyet-i ihtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve karye-i mezkûre ahalisinden Kel Ağa-zâde Ahmed Ağa ve İbrahim oğlu Abdullah nâm-ı kimesnelerin huzûr-ı şer'de 'ala tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağın mücebince sığâr-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i

umûrlarına kıbel-i şer' den mezbûr Kurban vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesayet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve îfâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâmini min şehri Cemaziye'l-Âhir sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (11 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 38 - Numara 17 (122)

Konu : Verâset

Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesi ahalisinden ve mal tahsildarlarından olup muhâceraten Zile Kasabasında bulunduğu esnada bin beş yüz kuruş maaşla İ'âşe-i 'Umûmiye Mu'akkıblığında müstahdem iken geçen bin üç yüz otuz dört senesi Şubatında Zile Kasabasında vefat eden Semerci-oğullarından Hafız Veysi Efendi ibn Osman'ın verâseti hâlâ medine-i mezkûrenin mezkûr Kurşunlu Mahallesinde sâkineler zevce-i menkuhe-i metrûkesi Nafia Hatun bint-i Halil ile zevce-i mezbûre Nafia Hatun'dan mütevellideler sulbiyye-i sağire kızları Emine ve Naime ve li-ebeveyn er karındaşı Yunus nâm-ı kimesnelere münhasıra olduğu zâtı mezkûr Kurşunlu Mahallesinden Çavuş-oğullarından Mehmed Efendi ibn Mustafa ve esbak muhasebe başkâtibi müteveffâ Vasıf Efendi mahdûmu Yaşar Efendiler ta'rifleriyle mu'arrefe zevce-i mezbûre Nafia Hatun medine-i mezkûre mahkemesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerif-i enverde takrîr ve mezkûr Kurşunlu Mahallesi imamı Hafız Yusuf Efendi ibn İsmail ve Muhtarı Mahmud Efendi ibn Osman mühr-ü zâtı ve resmileriyle mahtûm ve mu'ta 9 Mart sene 335 (09 Mart 1919) tarihli bir kıta 'ilm-u haber meâli takrîr-i mezkûru te'yîd eylemiş ve verâset-i mezkûre vech-i meşrûh üzere idüğü yine mevsûku'l-kelim zevâtdan mûmâ ileyhima muarrişân Mehmed ve Yaşar'ın meclis-i mezkûrda 'ala tariki's-şehâde vukû' bulan ihbâr ve imzalarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkık olmağla bu sûretde mes'ele-i mirasları bi-hükmi'l-ferâiz yirmi dört sehinden olup üç sehmi zevce-i mezbûreye ve sekizer sehinden on altı sehmi bintân-ı mezbûretân Emine ve Naime'ye ve bâki beş sehmi ehun lehe mezbûr Yunus Ağa'ya isâbeti iktizâ eylediği tescil ve bi't-taleb hüccet-i şer'iyeye mezbûre Nafia Hatun yedine i'tâ kılındı. Fi'l-yevmi's-sâmini min şehri Cemaziye'l-Âhir sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (11 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 39 - Numara 18 (123)

Konu : Vekâlet

Zikr-i âtı husûsun mahallinde ketb ve tahrîr ve istimâ'ı takrîr için vâki' olan taleb üzerine kıbel-i şer'i şerifden bi'l-iltimâs me'zûnen irsâl olunan Mahkeme-i Şer'iyeye Başkâtibi Ömer Lütfi Efendi ibn Bekir Sıtkı Erzincan Livâsı Beledî Kâbile'si Hayriye Hatun'un Halilullah Mahallesinde vâki' müte'ecciraten mukîr olduğu menzile varup zeyl-i vesıkada muharrerü'l-esâmî müslimûn huzûrlarında 'akd-i meclis-i şer'i 'âli ettikde zâtı mezkûr Halil Efendi Mahallesi imamı Hoca Mevlüt Efendi ibn Feyzullah ve Edhem Ağa ibn Ahmed ta'rifleriyle mu'arrefe mûmâ ileyha Hayriye Hanım kerimesi Leman Hanım ibnetehu Rıza Efendi meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda Erzincan eşrafından Hakkı Bey-zâde Mahfuz Bey mahzarında bi-tav'ihima ikrar-ı tâm ve takrîr-i kelâm edüp bundan on üç sene

evvel yedi bin bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olup müddet-i mezkûreden beri zevciyyet beynimizde kâime iken bundan bir mâh evvel beni talak-ı selâse ile tatlık eden zevc-i dâhilim Erzincan Askeri Merkez Hastanesi eczacılarından Yüzbaşı Rüşdü Bey ibn Ahmed aleyhinde Erzincan mahkeme-i şer'iyesinde ikâme etmiş olduğum talak ve mehir ve nafaka da'vasından dolayı leh ve aleyhimde tehadüs edecek olan bi'l-cümle umûr-ı da'avâ ve mesâlih-i resmiyyede mûmâ ileyh Rüşdü Bey ve sâir icab edenlerle cem'î muhâkeme-i şer'iyeye ve sulhiyye ve icrâiyye ve mecâlis-i ve devâir-i resmiyyenin aksâm-ı muhtelifesinde müdde'î ve müdde'î-i 'aleyh ve şahs-ı sâlis sıfatıyla ve i'tirazü'l-gayr suretiyle bidâyeten ve tashîhen ve i'tirâzen ve istinâfen ve temyizen ve i'adeten talep ve da'va ve muhâkeme ve muhâseme ve redd-i cevaba ve ikâme-i beyyine ve istihlâfa ve nâmımla her türlü müsted'iyât ve levâyah ve evrâk-ı resmiyye ibrâz ve te'âtisine ve red ve kabulüne ve lede'l-iktizâ kable'l-hükm ve bade'l-hükm (...) ve sâdir olacak i'lâmâtı istihsâle ve ahz ve teblîğ ve tebellüğe ve tenfîz ahkâmı zımmında muvakkî'î icraya ve vaz'ına ve hakem-i mümeyyiz ve ehl-i vukûf nasb ve ta'yîne ve tatbîk-i hat ve hatem ve istikşâfâta ve ta'yîn-i merci' ve nakl-i da'va salâhına ve zarar ve ziyana ve mesârif-i muhâkeme talep ve iddi'âsına ve hukukumun şer'en ve kânûnen muhafazası emrinde lazım gelen tedâbiri icrâya ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisini son dereceye kadar ta'kib ve ifâya tarafımdan iş bu hâzır bi'l-meclis mûmâ ileyh Mahfuz Bey'i vekâlet-i mutlaka-i sahiha-i şer'iyeye ile vekil ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledim dedikte olduğu ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylediğini kâtib mûmâ ileyh mahallinde zabt ve tahrir ve ma'an meb'ûs-u ümenâ-i şer'le meclis-i şer'î şerîfe gelüp 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr etmeğin gıbbe't-tasdikî's-şer'î ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-âşir min şehri Cemaziye'l-Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (13 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 39 - Numara 19 (124)

Konu : Verâset

Medine-i Erzincan Livâsının Kara Kilise Karyesinde sâkine sahibi-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Muhabbet Hatun ibnetehu Hüseyin medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'î şerîf-i enverde Livâ-i mezkûr muhasebecisi ve Beytü'l-Mal Memuru Mehmed Nabi Bey tarafından mürsel vekili kıbel-i şer'den husûmeti re'y olunan Emlak-ı Emîriye Kâtibi Mehmed Efendi ibnû'l-Hâc Rıza Bey müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi zevcim ve mûrisim olup bundan akdem vefat eden Yemen bin Mehmed bin Yemen'in verâseti zevce-i menkuhe-i metrûkesi benimle benden mütevellideler sulbiyye kebire kızı Zahide ve sulbiyye sağire kızı Sündüs ve li-ebeveyn 'ammîsi oğlu Hüseyin bin Kasım Ağa'ya münhasıra olup müteveffâ-yı merkûmun bizden başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup zevcim müteveffâ-yı merkûm Yemen Ağa hayatında geçen bin üç yüz otuz üç senesinde karyemizde vâki' emvâl-i metrûke arazisine kendi malından olarak zer'etmiş olduğu buğday tohumundan husûle gelen otuz iki god hinta hasılatına muhasebeci mûmâ ileyh tarafından hasebü'l-me'mûreye müdâhele ve vaz'ı-yed edildiğinden ve hasılât-ı mezkûre dahi bize mevrûs olduğundan suâl olunup mezkûr otuz iki god hintanın bi'l-verâse ve bi'l-vesâye bana edâ ve teslimine müvekkiline izâfete vekil mûmâ ileyh Mehmed Efendi'ye tenbîh olunmak matlubumdur vekili mûmâ ileyh dahi cevabında sâlifü'z-zikr ol miktar hinta hasılatına müvekkilin hasebü'l-me'mûriye müdâhele ve vaz'ı-yedini ikrar ma'âda verâset müdde'âsını inkâr eyledi medine-i mezkûreden ber vech-i muharrer verâset müdde'âsına mutâbık beyyine talep olundukda li-ecli's-

şehâde ve meclis-i şer'e hâzirân olan karye-i mezkûre ahalisinden Bektaş oğlu Mahmud ibn İshak ve Mustafa bin Dursun nâm-ı kimesnelere her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem vefat eden Yemen bin Mehmed bin Yemen'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi işbu zâtı ma'lumumuz olan işbu hâzire bi'l-meclis müdde'ye-i mezbûre Muhabbet Hatun ibnetehu Hüseyin ile sulbiyye kebire kızı Zahide ve sulbiyye sağire kızı Sündüs ve li-ebeveyn 'ammîsi oğlu Hüseyin bin Kasım Ağa'ya münhasıradır müteveffâ-yı mezbûrun bunlardan başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu bizim ma'lumumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen ber nehc-i şer'i edâ-yı şehâdet eylediler usûl mevzû'âsına tevfikân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları karye-i mezkûre muhtarı Yusuf Ağa ibn Dursun ve A'za Veli Ağa ibn Hasan Ağalardan evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu karye-i mezkûre ahalisinden Aşur bin Kahraman ve Ali bin Aziz nâm-ı kimesnelere dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbûlü'-şehâde idükleri iş'ar ve ihbâr olundu mücebine müdde'ye-i mezbûre Muhabbet Hatun'un subût-ı verâsetine bade'l-hükm ve't-tebeyyüne mes'ele-i mirasları bi-hükmi'l-ferâiz yirmi dört sehinden olup üç sehmi zevce-i müdde'ye-i mezbûreye ve sekizer sehinden on altı sehmi bintân-ı mezbûretân Zahide ve Sündüs'e ve bâki beş sehmi dahi 'ammîsi oğlu mezbûr Hasan'a isâbeti iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâmini şehri Cemaziye'l-Âhire sene seb'un ve selâsin ve selâse mi'e ve elf. (11 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 40 - Numara 20 (125)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Caferli Mezra'ası ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Ebu Zer oğlu Mahmud bin Mehmed'in sülbi sağır oğulları Süleyman ve Yusuf ve sulbiyye sağire kızı Kezban'ın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına ve pederlerinden mütenakkil arazilerini ifrâz ve tefrike bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sığâr-ı mezbûrânın valideleri mezra'-ı mezkûrede sâkine zâtı mezra'-ı mezkûre ahalisinden Munzur oğlu Sadık ve Güzel-oğlu Hasan nâm-ı kimesne ta'rifleriyle mu'arrefe Saray Hatun ibnetehu Aziz emanetle ma'rûfe ve istikâmetle mevzûfe ve her vechile umûr-ı vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedire idüğü mezra'-ı mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve muarri-fân-ı mezbûrânın huzûr-ı şer'de 'ala tariki'-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'i'l-enver zâhir olmağın mücebine sığâr-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına valideleri mezbûre Saray Hatun vasî nasb olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesayet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâlisi 'aşera Cemaziye'l-Âhire sene seb'un ve selâsin ve selâse mi'e ve elf. (16 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 40 - Numara 21 (126)

Konu : Tecdîd ve Fesh-i Nikah

Zikr-i âti husûsun mahallinde ketb ve tahrir ve istimâ' için bâ istid'â vaki' olan taleb üzerine kibel-i şer'i şerifden bi'l-iltimâs me'zûnen irsâl olunan Mahkeme-i Şer'iyye Başkâtibi Ömer Lütfi

Efendi ibn Bekir Efendi medine-i Erzincan'ın Fethullah Mahallesi'nde vâki' Nazım Bey-zâde İbrahim Beyin konağına varup menzil-i mezkûrda hâzirân olan müslimûn huzûrlarında 'akd-i meclis-i şer'i 'âlî etdikde 'an asl Kayseri'nin Sultaniye Mahallesi'nden ve Teb'a-ı Devlet-i 'Aliyyenin Ermeni Milleti'nden olup hâlâ medine-i Erzincan'ın mezkûr Fethullah Mahallesi'ndeki menzil-i mezkûrda misâfireten mukîme zâtı mûmâ ileyh İbrahim Bey ve mir mûmâ ileyh'in hizmetçilerinden Şükrü Ağa bin Mehmed ta'rifleriyle mu'arrefe Demirci-oğlu kerimesi Hûrubîn (?) Hatun bint-i Mıgırdıç bin Toros meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda zevc-i sâbıkı Asâkir-i Şâhaneye mensup Erzincan'ın Aramsaz Merkez Hastahane eczacılarından Yüzbaşı Rüşdü Efendi ibn Ahmed mahzarında bi-tav'ihâ takrîr-i kelim ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm edüp ben Kayseri Sancağından ve mezkûr Sultaniye Mahallesi'nde 'âkile ve bâliğa ve el-yevm yirmi yaşımı mütecâvize olarak rüşdümde bulûğuma munzame olup nasrâniye olduğum halde bin üç yüz otuz bir sene biz tarafından dîn-i nasrâniyeden teberrî ve ihtidâ edüp dîn-i İslâmı kabul ve isimimde Hâdiye tesmiye olunduktan sonra iki bin bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle mahzar-ı şuhûdda nefsimi iş bu hâzır mûmâ ileyh Rüşdü Efendi'ye tezvîc ve tenkîh ve mûmâ ileyh Rüşdü Efendi dahi ber vech-i muharrer tezevvücü kabul ve dört sene kadar bir müddet dahi izdivâc mu'amelesiyle zevce-i menkuhe-i medhûl bihâsı iken ben bu kere tekrar kendi arzumu (...) dîn-i aslıma rucû' etmekliğim sebebiyle nesh-i 'acil ile fi'l-hâl nikahımız mensûh olmağla ve bu kere yine dîn-i aslımla olarak hüsn-ü rızâ ve tayyib-i ihtiyârimle mahzar-ı şuhûdda bu defa elli adet Osmanlı Lirası mehr tesmiyesiyle zevc-i evvel mûmâ ileyh Rüşdü Efendi'ye nefsimi tezvîc ve tecdîd-i nikah etmiş olduğumdan deyü icâb ve zevc-i mûmâ ileyh Rüşdü Efendi dahi kezâlik meblağ-ı mezkûr elli adet Lira-yı Osmanî mehr-i müeccel-i müsemmâ ile meclis-i nikahda 'inde'-ş-şuhûd tekrar tezevvüc ve tenkîh ve kabul ettim dediğini katib mûmâ ileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le meclis-i şer'e gelüp 'alâ vukû'a inhâ ve takrîr etmeğin gibbe't-tenfiz ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi gurre-i Cemaziye'l-Âhire sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (04 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 40 - Numara 22 (127)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Kiy Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Zehrab oğlu Ahmed bin Mustafa'nın sülbi sağır oğlu Mustafa'nın vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağır-i mezbûrun li-ebeveyn 'ammîsi oğlu karye-i mezkûre ahalisinden Bad-oğlu Mehmed bin Edhem emanetle ma'rûf istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-ı vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü mezkûr Kiy Karyesi Hey'et-i İhtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve her biri karye-i mezkûre ahalisinden İsmail Efendi ibn Salih ve İbrahim Efendi ibn İshak nâm-ı kimesnelerin huzûr-ı şer'de 'alâ tarîki'-ş-şehâde ihbârlarıyla 'inde'-ş-şer'i'l-enver zâhir olmağın mücebince mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûruna mezbûr Mehmed kibel-i şer'i şerîfden vasî nasb olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesayet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'r râbî'i 'aşera min Cemaziye'l-Âhire sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (17 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 40 - Numara 23 (128)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Taşçı Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Ferhad-oğlu Ömer Çavuş ibn Ahmed'in sülbi sağır oğlu el-yevm on iki yaşında Sıdkı nâm-ı sağirin vakt-i rüşd ve sedâdına değin bi'l-cümle umûrunu ru'yet ve tesviye ve hukukunu muhafazaya kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîni lazım ve mühim ve sağır-i mezbûrun validesi zâtı'z-zevc olup vesâyet edemeyeceği ve sağır-i mezbûrun li-ebeveyn 'ammîsi mahalle-i mezkûre ahalisinden Ferhad-oğlu Mehmed Efendi ibn Ahmed emanetle ma'rûf istikâmetle mevsûf ve her vechile vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü mezkûr Taşçı Mahallesi imamı Salih Efendi ibn el-Hâc Hüseyin ve Kırtıl-oğlu İsmail Efendi ibn Arif nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'de 'alâ tarîki's-şehâde vukû' bulan ihbârlarından zâhir ve nümâyân olmağın sağır-i mezbûr Sıdkı'nın vakt-i rüşd ve sedâdına değin bi'l-cümle umûrunu ru'yet ve tesviye ve hukukunu muhafazaya ve babası müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs ve müntekil bi'l-cümle emvâl ve eşyâ-ı sâiresini ahz ve kabz ve hıfza sağır-i mezbûr Sıdkı'nın li-ebeveyn 'ammîsi mezbûr Mehmed Efendi kibel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's sâlisi 'aşera min Cemaziye'l-Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (16 Mart 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 41 - Numara 24 (129)

Konu : İstihkâk İ'lâmı

Medine-i Erzincan'ın Ahmediye Karyesi ahalisinden olup Reşadiye Mahallesinde sâkin sahib-i arzuhâl Aziz bin İsmail medine-i mezkûre mahkemesinde meclis-i şer'imizde Selepur Nahiyesinin Mevük (?) Karyesi ahalisinden Mustafa bin Murtaza müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi el-yevm zabita-i livanın taht-ı nezâretinde olup rengi boz ve paça ve kuyruğu siyah altı yaşında bir re's öküzü bin üç yüz otuz üç senesi Kanun-ı Evvelinde Amasya'nın Taфра (?) Karyeli Tahir Ağa nâmında bir kimesneden beş yüz elli kuruş bedel mukâbilinde iştirâ edüp yedimde şirâen malım iken bin üç yüz otuz dört senesi Mayıs (Mayıs 1918) zarfında çardaklığın yukarı çayırı nâm-ı mahalde mer'âdan zâyî' edüp el-yevm müdde'i-i 'aleyh-i mezbûr Mustafa yedinde bulmamla bi'l-istihkâk taleb ederim da'va etdikde ol dahi cevabında mezkûr öküzü bundan beş mâh mukaddem Sevk-i Sultanîde ismi ihtisâb defterinde mukayyed bir adamdan yedi yedi adet Lira-yı Osmânî mukâbilinde iştirâ eylediğımden mezkûr öküzden merkûm Aziz'in hakkı yoktur benim mülk-ü müşterâmdır deyü inkâr ve müdafaasına karşı tarih-i mukaddem olan müdde'i-i merkûm Aziz beyâna havâle olundukda meclis-i şer'e hâzirân olan Seydi Bey Mahallesi ahalisinden Murad-oğlu Veli Çavuş ibn Mustafa ve Aşağı Ula Karyesi ahalisinden Halil oğlu Ali bin İsmail nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden istişhâd olunduklarında iş bu meclis-i şer'de re'yü'l-'ayn müşâhede olunan rengi boz ve paça ve kuyruğu siyah nişaneli yedi yaşında bir re's öküzü bin üç yüz otuz üç senesi Kanun-ı Evveli zarfında Amasya'nın Taфра'lı Karyesinde Tahir Ağa namında bir kimesneden beş yüz elli kuruş bedel mukâbilinde iştirâ edüp yedinde şirâen malı ve mülkü olduğu biz böylece bu husûsa şahidiz şehâdet dahi ederiz deyü mezkûr öküze iş'âret ve edâ-yı şehâdet eylediler usûl mevzû'âsına tevfkân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları mezkûr Seydi Bey Mahallesi muhtarı Ahmed Ağa ibn Mustafa ve a'zası Cemil oğlu Mustafa bin Mahmud ve Aşağı Ula Karyesi muhtarı Mehmed bin Mustafa ve a'zası

Hüseyin Çavuş bin Mustafa nâm-ı kimesnelerden evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu Seydi Bey Mahallesi ahalisinden Ahmediye Karyeli Süleyman bin Gülabi ve Aşağı Ula'lı Aziz Ağa ibn Zübeyr Bey nâm-ı kimesnelerden dahi bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrân 'adil ve makbûlü's-şehâde oldukları iş'âr ve ihbâr olunmağın mücebince ba'de'l-isbât ve'l-halef ve'l-hüküm müdde'âya mezkûr bir re's öküzü müdde'i-i mezbûr Aziz'e teslim müdde'i-i 'aleyh merkûm Mustafa Ağa'ya tenbîh olunduğu tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's sâlisi 'aşera min Cemaziye'l-Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (16 Mart 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 41 - Numara 25 (130)

Konu : İ'lâm: Talak ve Nafakaya Dair

Fi'l asl Makrı Köyü Muhasebeci Mahallesi sâkinelerinden olup el-yevm Medine-i Erzincan'ın Halilullah Mahallesinde mukîme Leman Hanım ibnetehu Rıza Bey ibn Ahmed tarafından zikr-i âti husûsun mütevakıf olduğu umûrun küllisine bin üç yüz otuz yedi senesi Cemaziye'l-Ahirenin onuncu günü (13 Mart 1919) tarihiyle müverrah ve on sekiz numara ile murakkam Erzincan Mahkeme-i Şeriyyesinden mu'ta bir kıt'a hüccet-i şer'iyye ile mansûb vekil Hakkı Beyzâde Mahfuz Bey medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde mün'akid meclis-i şer'i şerîf kezâlik 'ani'l-asl Kastamonu ahalisinden olup el-yevm Erzincan Merkez Hastahanesi Eczacısı Yüzbaşı Rüşdü Efendi ibn Ahmed'in zikr-i câ'i da'vanın mütevakıf olduğu umûrun küllisine üç yüz otuz beş senesi Şubatının yirmi altıncı günü tarihiyle müverrah ve yüz kırk dört numara ile murakkam Katib-i 'Adl Dairesinden musaddak ve mübrez bir kıt'a vekâletnâme ile vekili bulunan Abdullah Vehbi Efendi ibn Abdulkadir mahzarında ber vech-i âti da'va eyledi müvekkilem mezbûre Leman Hanım yetmiş beş adet yüzlük altın Lira-yı Osmanî mehr-i müeccel-i müsemma ile on üç seneden berü müvekkil mûmâ ileyh Rüşdü Efendi'nin zevce-i menkuhe-i medhûl bihası iken mûmâ ileyh Rüşdü Efendi sene-i hâliye Kanun-ı Sani'nin yirmi altıncı günü zevcesi müvekkilem mezbûreyi talâk-ı selase ile tatlık edüp zimmetinde mütekarrır ve ma'kûd-ı 'aleyh alacak hakkı olan meblağ-ı mehr-i müeccel-i mezkûru mahall-i 'akd olan Dersaadette iddia ve isbat etmek hakkı bâki kalmak üzere müvekkilemin nafaka-i 'iddet-i mu'inesi için zevci müvekkil mûmâ ileyh üzerine kibel-i şer'den kadr-i ma'rûf nafaka takdîriyle müvekkilemin cihâzı ve malı olup müvekkil mûmâ ileyhın vaz'ı yedinde bulunan cem'an seksen adet yüzlük altın Lira kıymetli bir adet altın kordon ve bir adet Van kârı gümüş sigara tabakası ve elmas taşlı bir adet altın yüzük ve üç kat gelinlik elbise ve iki adet yün hırka ve iki adet yün fanila ve bir eteklik ile dört adet beşi birlik altın Lirasını ve müvekkil mûmâ ileyh Rüşdü Efendi ile müvekkilem Leman Hatun beynlerinde hâl-i zevciyyet kâime iken müvekkil mûmâ ileyhın firaşından hâsıl ve müvekkilemden mütevellidler on bir yaşında Mehmed Hürriyet ile sekiz yaşında Mehmed Hikmet nâm-ı sağirleri üç yüz otuz dört senesi Kanun-ı Evvelinin yirminci günü tarihiyle müverrah ve müvekkil mûmâ ileyhın imzasıyla mûmzâ mu'anven ve mersûm sened ile bi'r-rıza valideleri müvekkilem mezbûre nezdinde bıraktıktan sonra bu kere sağîrân-ı mezbûrânı yine kendi hacr ve terbiyesine almış olduğundan sağîrân-ı mezbûrânı dahi müvekkilem için hâlâ teslim müvekkil mûmâ ileyh Rüşdü Efendi'ye izâfetle vekili Abdullah Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbundur deyü talak ve sağîrân-ı mezbûrânın bi'r-rıza validelerine terk eylediği müdde'asını mü'eyyed ve tarih-i mezkûr ile müverrah iki kıt'a sened ibrâz eyledi vekil mûmâ ileyh Abdullah Efendi dahi cevabında müvekkili Rüşdü Efendi'nin zevcesi müvekkile-i mezbûreyi tarih-i mezkûrda ber vech-i müdde'a tatlık eylediğini ikrar ve cihâz-ı müdde'a behayî külliyyen inkâr edüp sağîrân-ı

mezbûrânın sinlerine nazaran validelerinin hakk-ı hidânesi sâkıt olduğunu ve müvekkilim zevcesini tatlık ettiğini müte'akib 'iddet-i müddetinde infâk-ı tehiyye eylediği 'iddeti hanesine gelüp itaat etmediğine binâen sağîrânın validelerine terk olunmuş müdde'âsıyla nafaka hakkındaki müdde'âsının bi'l-vekâle reddini talep eyledi müdde'ye vekili dahi cevabında müvekkil mûmâ ileyh talakı müte'akib öyle bir 'iddet hane tehiyye eylediği hakkında müvekkiline resmi ve gayrı resmi bir ihtarda bulunmadığına mebnî nafaka hakkındaki da'vasında ısrar eyledi. Müdde'ye vekili Mahfuz Bey eşya-ı cihâziye müdde'âsıyla beyâna lede'l-havâle eşya müdde'âma şahidim yoktur deyü eşyaya beyyineden ızhâr-ı 'aciz ile bi'l-vekâle taleb-i tahlîf olunmağla müvekkil mûmâ ileyh Rüşdü Efendi li-ecli't-tahlîf meclis-i şer'e hâzır olup taraf-ı şer'den yemin teklif olunduk da müdde'â behâdan mezkûr gümüş sigara tabakası ile iki adet yün hurka hakkında yemininden müvekkili yedinde mevcut olduğunu ikrâr ve i'tirâf ve mezkûr gümüş tabakayı dahi esnâ-i muhâkemedede vekil mûmâ ileyh Mahfuz Bey'e teslim edüp inkârda bulunduğu mütebâki altı kalem mezkûr eşyayı mu'accele müdde'â behânın mevcut olmadığı ve müdde'ye-i mezbûre için mehr-i mu'accel tesmiye edilmediği ve nezdinde bir gûnâ mu'accelâtı bulunmadığı hakkında teklif olunan yemini kabul ve Vallahi deyü bi'l-muvâcehe ber nehc-i şer'i icra etdikten sonra zikr-i âti meblağ kadr-i ma'ruf idüğü tarafeyn vekillerinin ittifaklarıyla nümâyân olmağın mücebince müdde'ye-i mezbûrenin nafakasıçün evrâk-ı nakdiyye olarak kibel-i şer'den yedi yüz kuruş farz ve takdîr olunup meblağ-ı mefrûz mezkûru nafakasına harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'inde'z-zafer müvekkil mûmâ ileyh Rüşdü Efendi üzerine rüçû'a müvekkile-i mezbûreye izâfetle vekili Mahfuz Bey'e izin verildi. Cereyân eden muhâkemenin icra eylediği iddi'a ve müdafa'âta nazaran müdde'iyenin mehr-i müccel-i müsemmâ müdde'âsını mahall-i 'akd olan Dersaadette iddi'a ve isbat etmek hakkının bekâsına ve hakk-ı hidânedan müsteğnî oldukları anlaşılın sağîrân-ı mezbûrânın babaları müvekkil mûmâ ileyh tarafından validelerine terk edildiğini (...) ihticâca salih bir evrak olmadığına binâen müdde'ye vekilinin bu bâbdaki iddi'asının reddine ve mezkûr talak üç yüz otuz beş senesi Kanun-i Saninin yirmi altıncı günü (26 Ocak 1919) tarihinde ikâ' ve ihbar edildiği mütehakkık ise bu bâbın icâbı lede't-teemmül ve't-tedkîk talâk-ı mezkûrun vukû'u tarihiyle mu'tede-i mezbûrenin tarih-i istid'â ve müracaatı olan sene-i merkûme Şubatının altıncı gününe kadar arada mürûr ettirmiş olduğu on bir günlüğü şer'en lazım gelmeyeceğinden hattâ ve müddet-i 'iddet olan doksan bir günden bâki kalan seksen günlük nafaka-i 'iddet için meblağ-ı mefrûz-ı mukadderinin i'tâsı lazım geldiği bade't-tefhîm müdde'ye vekili mûmâ ileyh eşyayı mu'accele-i mebhûse müdde'â behâdan bir altın kordon ve bir elmas taşlı yüzük ve üç kat elbiseye ve iki fanila ve bir eteklik ve dört adet beşi birlik müdde'âsıyla müvekkil mûmâ ileyh Rüşdü Efendi'ye izâfetle vekil mûmâ ileyh Abdullah Efendi'ye bi-lâ beyyine mu'ârazadan men'iyile müdde-i aleyh müvekkil mûmâ ileyh Rüşdü Efendi'nin yedinde müdde'ye-i mezbûrenin sâlifü'z-zikr eşya-yı mu'acceden malı olduğu tahakkuk eden mezkûr iki adet yün hırkayı müvekkile-i mezbûre için vekili mûmâ ileyh Mahfuz Bey'e hâlen teslim müvekkil mûmâ ileyh Rüşdü Efendi'ye izâfetle vekili mûmâ ileyh Abdullah Vehbi Efendi'ye bade'l-ilzâm ve't-tenbîh zîrde müfredâtı muharrer harc ve rusûm ve mesârif-i muhâkeme olup evvel emrde müdde'iyeden alınan beş yüz otuz altı buçuk kuruşdan yüz seksen beş kuruşu usûl-ü muhâkeme-i şer'iyye kararnamesinin altmış birinci maddesi mücebince müdde'iyeye i'ade olup ma'adası müdde'i-i 'aleyh müvekkil mûmâ ileyh Rüşdü Efendi'den istifası iktizâ eylediği tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâni 'aşera min şehri Cemâziye'l-Âhire sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (15 Mart 1919)

Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

Sayfa – Dava no : 42 - Numara 26 (131)

Konu: Verâset

Medine-i Erzincan'ın Kerimoğlu Mahallesi'nde sâkin Cırzını Karyesi ahalisinden Kumur-oğlu Halil Ağa ibn İbrahim bin Hüseyin'in zikr-i câ'î husûsun mütevakıf olduğu umûrun küllisine Kâtib-i 'Adl Mahkemesinden musaddak üç yüz otuz beş senesi Martın dördüncü günü tarihiyle müverrah hüccet ile vekili arzuhalci Ömer Lütfi Efendi medine-i mezkûre mahkeme-i şer'îyesinde mün'akid meclis-i şer'î enverde karye-i mezkûre ahalisinden Karlı-oğlu Mehmed Ağa ibn Ömer müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi zikr olunan Cırzını Karyesi ahalisinden iken bundan üç mâh mukaddem vefat eden Kavas-oğlu Ahmed bin Mehmed'in validesi müteveffîye Alime Hatun ile müvekkilim mezbûr Halil Ağa li-ebeveyn karındaşlar olup babaları ismi İbrahim ve dedeleri ismi Hüseyin'i ve valideleri ismi Gülsüm bint-i Yahya ve maskat-ı re'sleri mezkûr Cırzını Karyesi olup ol vechile müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in verâseti zevi'l-erhâm cihetinden dayısı müvekkilim mezbûr Halil Ağa'ya münhasıra olup başka vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayup mezbûr Ahmed hayatında müdde-i-i 'aleyh merkûm Mehmed'in zimmetinde cihet-i karzdan alacak hakkı olan beş adet yüzlük altın ile altı aylık güzeşesi olan yetmiş beş kuruşdan beş adet yüzlük altın lira ile iki adet mecdiyesini hayatında istifâ edüp bâki otuz beş kuruşu kable'l-ahz ve'l-istifâ ber vech-i muharrer vefat etmekle meblâğ-ı mezkûr müvekkilime mevrûs olduğundan müvekkilim için meblâğ-ı mezkûru hâlâ bana teslîme müdde-i-i 'aleyh-i mezbûre tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlubumdur deyü alacak müdde'asına mutâbık mu'anven ve mersûm ve altı mâh vadeli üç yüz otuz dört senesi Haziranın on üçüncü günü (13 Haziran 1918) tarihiyle müverrah ve beş adet yüzlük altın lira ile yetmiş beş kuruş güzeşte deyni hâvi ve ez gayrı teslîmât otuz beş kuruş bekâyâyı nâtik bir kıt'a sened ibraz eyledi ol dahi cevabında ez gayr-ı teslîmât müteveffâ-yı mezbûre otuz beş kuruş hâlâ zimmetinde deyni olduğunu tav'an ikrar ma'âda verâset müdde'asını inkâr eyledi müdde'a vekilinden ber vech-i meşrûh verâset müdde'asına mutâbık beyyine taleb olundukda li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olan Cırzını Karyesi ahalisinden Şeyh-zâde Mehmed Efendi ibn Mustafa bin Abdullah ve Kerimoğlu Mahallesi'nden Mahmud Ağa ibn Dursun bin Mahmud nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden istîshâd olunduklarında fi'l-hakîka Cırzını Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Kavas-oğlu Ahmed bin Mehmed'in validesi müteveffîye Alime Hatun ile müvekkil-i mezbûr Halil Ağa li-ebeveyn karındaşlar olup babaları ismi İbrahim ve dedeleri ismi Hüseyin'i ve valideleri ismi Gülsüm bint-i Yahya ve maskat-ı re'sleri Cırzını Karyesi olup ol vechile müteveffâ-yı mezbûr Ahmed'in verâseti zevi'l-erhâm cihetinden müvekkil müdde'a-ı mezbûr Halil Ağa'ya münhasıradır başka veresesi ve terekesine müstehakk-ı âharı olduğu ma'lumumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet ederiz deyü her biri müttefakü'l-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediler usûl mevzû'âsına tevfikân mezbûr Mehmed Efendi mensup olduğu Cırzını Karyesi imamı Kadir Efendi ibn ve a'za Ziya Ağa ibn İshak'tan ve mezbûr Mahmud Ağa mensup olduğu Kerimoğlu Mahallesi muhtarı Mustafa Efendi ibn Hacı Ahmed ve A'za Halil Efendi ibn Salih'den evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu Cırzını Karyesi ahalisinden Abuş-oğlu İbrahim bin Ahmed ve Abuş Edhem bin Ahmed ve Kerimoğlu Mahallesi ahalisinden Mehmed bin Dursun ve Behcet bin Dursun nâm-ı kimesnelerden bi'l-müvâcehe 'alenen lede't-tezkiye şahidân-ı mezbûrânın 'adil ve makbulü's-şehâde oldukları iş'âr ve ihbar olundu mücebince müdde'i vekilinin subût-ı verâsetine bade'l-hükm meblâğ-ı müdde'aya otuz beş kuruş müvekkili için vekil mezbûr Ömer Lütfi Efendi'ye hâlen teslîme müde'i-i 'aleyh mezbûr Ömer Ağa 'alâ müceb-i ikrârihi ilzâm olunduğu tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi's-sâbi'i 'aşera min Cemâziye'l-Âhire sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (20 Mart 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 43 - Numara 27 (132)

Konu : Vesâyet ma'a İzin ve Nafaka

Medine-i Erzincan'ın Şaban Ağa Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Şeyh-zâde Halil ibn Mehmed'in verâseti sülbi kebir oğulları Yusuf ve Hasan ile sulbiyye kebir kızları Esmâ ve Vesile'ye münhasıra ba'dehu bint-i mezbûre Esmâ vefat edüp verâseti sadr-ı sağır oğlu İrfan ile sadriyye sağire kızları Feride ve Hatice'ye münhasıra ba'deha bint-i mezbûre Vesile dahi vefat edüp verâseti li-ebeveyn er karındaşları mezbûrân Yusuf ve Hasan'a münhasıra ba'deha mezbûr Hasan vefat edüp verâseti li-ebeveyn er karındaşı mezbûr Yusuf'a münhasıra olduğu inde'-ş-şeri'l-enver tahakkukundan sonra sığâr-ı mezbûrünün ve tebeyyün-ü rüşd ve sedâdlarına değin kıbel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sığâr-ı mezbûrünün dayıları mezbûr Yusuf Ağa emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve umûr-ı vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü mezkûr Şaban Ağa Mahallesi hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve mahalle-i mezkûre ahalisinden Salih Bey ibn Yusuf ve Dursun Efendi ibn Mehmed nâm-ı kimesnelerin huzûr-u şer'de 'alâ tariki'-ş-şehâde ihbarlarıyla 'inde'-ş-şeri'l-enver zahir ve nümâyân olmağın mücebince sığâr-ı mezbûrünün tesviye ve umûrlarına mezbûr Yusuf Ağa kıbel-i şer'den vasî nasb olundukda ol dahi vesayet-i mezkûreyi bade'l-kabul vasî-i mezbûr Yusuf Ağa meclis-i şer'i mezkûrda takrîri kelâm edüp zikr olunan Şaban Ağa Mahallesine merbût Olukbaşı nâm-ı mahalde vâki' cevânib-i erba'ası İlik-zâde Hacı Bey (...) tarlaları ve mer'a ile mahdûd altı dönümlük bir kıt'a sulu tarla müteveffâ-yı evvel mezbûr Halil Ağa'nın hayatında bâ tapu taht-ı tasarrufunda iken ber vech-i muharrer vefat etmekle mezkûr tarla verese-i mezbûresine mevrûs olup ol vechile mezkûr tarlanın yirmi hisse itibariyle beher sağire iki hisse isâbet edüp ben dahi mezkûr tarladaki hissemi âhara bey' ve ferâğ edeceğimden ve sığârın cüz'î mikdar arâzi-i hisse-i şayi'aları âhara bey' ve ferâğ olunmak emr-i mahsûsi icâbından olduğu gibi nafaka ve kisve behâya eşedd-i ihtiyaç ile muhtaç olduklarından ve mezkûr tarla lede'l-müzâyede son talibi ط (derkenâr: ط olan Şaban Ağa Mahallesinden İsmail Ağa nâm-ı kimesne) 'uhdesinde dokuz adet altın lirada takrîr eylediğinden bedel-i mezkûr ile benim hissemle sığâr-ı mezbûrün hisse-i şayi'alarını âhara ferâğ ile sığâr-ı mezbûrün infâk edilmek haklarında bi'l-vücûh enfa' olacağından zikr olunan tarladaki sığâr hisselerini benim hissemle beraber âhara bey' ve bedeliyle sığâr-ı mezbûrünü infâk bana izin verilmek matlûbumdur dedikde vasî-i mezbûrun takrîri meşrûhu vakı'a mutâbık ve nefsi'l-emre muvâfık idüğü mezkûr 'ilm-u haber meâli ve şâhidân-ı mezbûrânın huzûr-u şer'de 'alâ tariki'-ş-şehâde vukû' bulan ihbarlarıyla zâhir ve nümâyân olmağın mücebince mezkûr tarlanın yirmi dört hisse itibariyle sığâr-ı mezbûrünün hisselerine isâbet eden altı hisseyi kendi hissesiyle ma'an âhara bey' ve ferâğa ve memur komisyonu huzûrunda i'tay takrîre ve sığâr-ı mezbûrün hissesinin bedeli olan iki altın lira vereceği (?) ahz ve kabza ve sığâr-ı mezbûrünü infaka vasî-i mezbûr Yusuf Ağa'ya kıbel-i şer'den izin verilmeğini ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'r-râbi'i 'aşera min Cemâziye'l-Âhire sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (17 Mart 1919)

Kadı

Mühür

Başkâtib

Mühür

Sayfa – Dava no : 43 - Numara 28 (133)

Konu : Vesâyet

Medine-i Erzincan'ın Salihîye Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Emirhan-zâde Ahmed Efendi ibn Edhem bin Tahir'in sülbi sağır oğlu Yaşar'ın vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna kibel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağır-i mezbûrun li-ebeveyn 'ammîsi mahalle-i mezkûrda sâkin Emirhan-zâde Nuri Efendi emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-ı vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü mezkûr mahalle hey'et-i ihtiyâriyesinden mu'ta bir kıt'a 'ilm-u haber münderecâtı ve her biri mahalle-i mezkûre ahalisinden Kômürcü-zâde Tayyar Efendi ibn Ahmed ve Hafız Mustafa Efendi ibn Hacı Edhem'in huzûr-ı şer'de 'alâ tarîki's-şehâde vâki' olan ihbarlarıyla 'inde's-şeri'l-enver zahir olmağın mücebince sağır-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûruna mezbûr Nuri Efendi kibel-i şer'den vasî nasb olundukda olduğu ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâmini min Cemâziye'l-Âhire sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (11 Mart 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 43 - Numara 29 (134)

Konu: Vekâlet

Medine-i Erzincan'ın Seydi Bey Mahallesi sâkinelerinden zâtı Gerek Gerek Mahallesi ahalisinden Balak-oğlu Halil bin Salih ve Şaban Ağa Mahallesi ahalisinden Şeyh-oğlu Dursun bin Mehmed ta'rifleriyle mu'arrefe Hatice Hatun ibnetehu Abdullah bin Mehmed medine-i mezkûre mahkemesinde meclis-i şer'imizde hâlen zevc-i dâhili mahalle-i mezkûre ahalisinden Hacı Yakub oğlu Hamdi Ağa ibn Salih müvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm edüp zevc-i evvelim müteveffâ Balak-oğlu Kamil'in li-ebeveyn karındaşları Haşhaşı Karyesi ahalisinden Balak-oğlu Yusuf ve Osman taraflarından iş bu mahkeme-i şer'iyyede 'aleyhime ikâme eylemiş oldukları miras da'vasından dolayı mezbûrân Yusuf ve Osman vesâir lâzım gelenlerle a'id olduğu bi'l-cümle muhâkeme-i şer'iyye ve nizâmiye ve mecâlis-i resmiyyede müdde'i ve müdde'i-i 'aleyh ve şahs-ı sâlis sıfatıyla ve 'tirazü'l-gayr suretiyle bidâyeten ve istinâfen ve temyîzen ve i'âdeten ve giyâben ve vicâhen taleb ve da'va ve muhâkeme ve muhâsame ve müdafa'aya ve ikâme-i beyyine ve tahlîf ve istihlâf ve isbât-ı verâsetimle zevc-i evvelim müteveffâ-yı mezbûr Kamil Ağa'dan bana mevrûs hisse-i irsiyye-i şer'iyyemi ahz ve kabza ve ifrâz ve taksîm ve makbuzunu bana edâ ve teslîme ve sulh ve ibranâme akdine ve bu yüzden ve cihât-ı sâireden aleyhime ikâme edilmiş ve edilecek bi'l-cümle da'âvînin mahal ve müraca'atda ru'yetle hükmü'l-istihsâle ve mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile hâlen zevc-i dâhilim hâzır bi'l-meclis Hamdi Ağa ibn Salih'i vekil ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yîn eyledim dedikde olduğu ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve ifâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi'l-hâmisi 'aşera min Cemâziye'l-Âhir sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (18 Mart 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 44 - Numara 30 (135)

Konu: Nafaka

Medine-i Erzincan'ın Haşhaşı Karyesinde sâkine iken bundan akdem vefat eden Zekiye Hatun'un sadr-i sağır oğlu Nadir nâm-ı sağır nafakaya eşedd-i ihtiyaç ile muhtaç olduğundan sağır-i mezbûrun babası ve min kabli'r-rahman velisi karye-i mezkûrede mukîm Hacı Adil Bey-zâde Ekrem Bey'in taleb ve müraca'atı üzerine sağır-i mezbûrun Erzincan Eytâm Sandukunda mahfûz malından olmak üzere zikr-i âti meblağ kadr-i ma'rûf idüğü her biri erbâb-ı vukûfdan Hancı Mahallesinde mukîm Attar Hafız Mehmed Efendi ibn Ahmed ve Yalnızbâğ Karyesi ahalisinden Emin Efendi ibn Abdulkerim nâm-ı kimesnelerin huzûr-ı şer'i şerif'de 'alâ tarîki's-şehâde vâki' olan ihbarlarıyla müstebân olmağın mücebince sağır-i mezbûrun nafaka ve kisve beha ve sâir havâyic-i zarûriyyesiçün tarih-i vesîkadan itibaren evrak takdîr olarak kibel-i şer'den yevmî yirmi beş kuruş farz ve takdîr olunup meblağ-ı mefrûz-u mezkûru ber vech-i muharrer harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'inde'z-zafer sağır-i mezbûrun malına rücû'a velisi mûmâ ileyh Ekrem Bey'e izin verilmeğini ma hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâmini 'aşera min Cemâziye'l-Âhire sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (21 Mart 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 44 - Numara 31 (136)

Konu : İ'lâm (Alacak davası)

Medine-i Erzincan'ın Vasketil Karyesinde sâkine sahibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Kocakurt-oğlu İsmail bin İbrahim'in zevcesi Firdevs Hatun tarafından zikr-i âti husûsun mütevakkıf olduğu umûrun küllisini ifâya bâ-hüccet-i şer'iyye mansûb vekili ve babası karye-i mezkûre ahalisinden Servet Ağa ibn Yusuf medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyyesinde mün'akid meclis-i şer'i şerif-i enverde Şihli Karyesinde sâkine mu'arrefetü'z-zât Kocakurt-oğlu Osman zevcesi Şerife Hatun tarafından kezâlik zikr-i âti da'vanın mütevakkıf olduğu umûrun küllisini icraya bâ-hüccet-i şer'iyye vekili arzuhâlcî Ömer Lütfi Efendi ibn Mustafa müvâcehesinde ber vech-i âti da'va eyledi mezkûr Şihli Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Kocakurt-oğlu İbrahim Ağa hayatında kendi malından on god hintayı bi'l-ifrâz karye-i mezkûre arazisi dâhilinde vâki' Çoluk nâm-ı tarlaya örf-ü beldeye tevfiikan marabası karye-i mezkûre ahalisinden Hüsnü Onbaşı nâm-ı kimesneye zer' ettirüp mahsulün orakından mukaddem ber vech-i muharrer vefat etmekle mezkûr-ı mezkûrdan ez gayrı öşür hâsılât-ı sâfiyenin nısfı maraba hissesine ve nısf-ı diğeri dahi münâsafeten müteveffâ-yı mezbûrun sülbi kebir oğulları İsmail ve Osman'a aid olup ibnân-ı mezbûrânın el-yevm askerde buldukları cihetiyle her birinin hissesi burada bulunan evlâd-u 'iyâline nafaka olması lâzım gelirken mezkûr-ı mezkûrdan öşür ve mesârif ve maraba hissesi bade'l-ihrac bâki otuz god hintanın nısfı olan on beş god evsad hinta müvekkilemin zevci mezbûr İsmail'e isâbet ettiği halde ibn-i mezbûr Osman'ın zevcesi müvekkile-i mezbûre Şerife Hatun zikr olunan on beş god hintayı tesviyeden imtina' eder olmağla mezkûr on beş god hintayı müvekkilemin nafakasına sarf edilmek üzere müvekkilem için hâlâ bana teslim müvekkilesine izâfetle vekil mûmâ ileyh Ömer Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur vekil mûmâ ileyh Ömer Efendi dahi müdde'î vekilinin ber vech-i meşrûh müdde'asını bi'l-vekâle ikrar ve i'tiraf edüp ancak zikr olunan tarla müvekkilem mezbûr Şerife'nin zevci mezbûr Osman'ın bâ-tapu menkûlen mülkü olup zer' olunan tohum dahi müvekkilemin kendi malı olup ve kendi marifetiyle mezbûr Hüsnü Onbaşı'ya marabacılık suretiyle zer' ettirmiş olmağla

müdde'ye vekilinin ber vech-i meşrûh on beş god hinta müdde'asıyla müvekkileme bu yüce şer'i mu'arazadan men' olunması bi'l-vekâle taleb ederim deyü mezkûr tohum müteveffâ-yı mezbûr İbrahim Ağa'nın kendi malı olduğunu kat'iyen inkâr eyledi müdde'i vekili ve müdde'i-i 'aleyhima vekillerinden her biri tohum hakkındaki iddi'a ve müdefa'alarına mutâbık beyâna havale olundukda şahidimiz yoktur deyü ityân-ı beyyineden ızhâr-ı 'aciz etmekle müdde'ye vekili Servet Ağa bi'l-vekâle tâlib-i tahlif olmağla li-ecli't-tahlif müvekkile-i mezbûre Şerife Hatun'un meclis-i şer'e ihzârı için muhâkemenin ta'lik olduğu günde mezbûre Şerife Hatun hâzire olmayup vekili Ömer Efendi dahi lede'l-imhâl ve'l-istimhâl müvekkilesini ihzâr edemediği gibi son safha-i muhâkemede dahi asıl ve vekilden her biri gaybûbet edüp müdde'i vekili Servet Ağa dahi hükm-ü gıyâbi talebinde bulunmakla müdde'i-i 'aleyhima vekilinin ikrarı vechile hasılât-ı mezkûrdan müvekkile-i mezbûre Firdevs Hatun zevci İsmail hissesine isâbet eden fey-i mîri olarak beher god doksan ikişer kuruşdan cem'an bin üç yüz seksen kuruş kıymetli on beş god hintayı mezbûre Firdevs Hatun'un nafakasına sarf edilmek üzere müvekkilesi için vekil-i mezbûr Servet Ağa'ya hâlâ i'ta ve teslime müdde'i-i aleyhima Şerife Hatun gıyâbında bade'l-hükm zırde müfredâtı muharrer yüz yetmiş iki kuruş yirmi para evvel emrde müdde'ye vekilinden alınıp usûl-u muhâkeme-i şer'iyeye kararnâmesinin 61'inci maddesi hükmüne tevfiқан müdde'i-i 'aleyhima Şerife Hatun'dan istifâsı iktizâ eylediği kabil-i i'tiraz olmak üzere tescil ve i'lâm olundu. Fi'l-yevmi'l-hâdi 'aşera min Cemâziye'l-Âhire sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf. (14 Mart 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

Sayfa – Dava no : 44 - Numara 32 (137)

Konu : Nafaka

Medine-i Erzincan'ın Odabaşı Mahallesinde sâkine zâtı zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmî kimesnelerin tarifleriyle mu'arrefe Meysune Hatun ibnetehu Ahmed bin Abdullah medine-i mezkûre mahkemesinde meclis-i şer'imizde takrîr-i kelâm edüp ben üç yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle iki buçuk seneden berü Şuha Karyeli olup el-yevm Kemah Kazası Merkez Jandarma Dairesi neferâtından Kasım hafîdi Edhem bin İbrahim nâm-ı kimesnenin zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olduğum halde zevcim mezbûr altı aydan berü beni bilâ nafaka ve lâ-münfak-ı şer'i bırakıp mezkûr Kemah Kazasına gittiğinden ve bana nafaka cinsinden nesne irsâl etmedeğinden ben dahi nafaka ve kisve behâya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâce ve zevcim mezbûr dahi ashâb-ı ma'aşdan olduğundan nafaka ve kisve behâ ve sâir levâzım-ı zarûriyyem için zevcim mezbûr üzerine kibel-i şer'den kadr-i ma'rûf nafaka ve farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde müdde'ye-i mezbûre ber vech-i muharrer müdde'asıyla beyâna lede'l-havâle berây-ı şehâdet huzûr-ı şer'e ikâme eylediği zâtı mezbûreyi 'ârifân Halîlullah Mahallesi ahâlisinden Maliye Odacısı Abdullah Ağa ibn Kadir ve Kerimoğlu Mahallesi ahâlisinden Abdullah Ağa ibn Tahir nâm-ı kimesneler meclis-i şer'e gelüp usûlen ve münferiden istişhâd olunduklarında zâtı ma'lûmumuz olan işbu sağîre-i mezbûre Meysune Hatun kezâlik zâtı ma'rûfumuz bulunan mezkûr Şuha Karyesinden ve el-yevm Kemah Kazasında jandarmalıkda müstahdem Kasım hafîdi Edhem bin İbrahim'in üç yüz elli bir kuruş mehr-i müeccel-i müsemmâ ile hâlâ zevce-i menkuhe-i medhûl bihâsı olup nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâcedir mezbûr İbrahim Ağa dahi emsali misüllü şehri müteveffi muhassasât almakda ve bu vechile emlak ve arazi ashâbından ve erbâb-ı yârdandır binâen 'aleyh hâlâ zevcesi olan mezbûre Meysune Hatun'a yevmî on beş kuruş nafaka vermeğe muktedir ve meblağ-ı mezkûr vakt-i hâle ve tarafeynin ahvâline nazaran kadr-i ma'rûf ve kifâyedir biz bu husûsa bu vech üzere şahidiz şehâdet

dahi ederiz deyü her biri ber nehc-i şer'i edâ-yı şehâdet eylediler şehâdet-i mezkûre mücebince müdde'îye-i mezbûre Meysune Hatun el-yevm mezbûr Edhem Ağa'nın zevcesi olup naşize ve münkaziye'l-'iddet-i mutlakâsı olmadığına ve zevc-i merkûmun kendisinde malı bulunmadığına ve nafaka namına nesne irsâl etmeyüp bir tarafa dahi havale vermediğine taraf-ı şer'den ber nehc-i şer'i ba'de't-tahlîf müdde'îye-i mezbûrenin nafaka ve kisve-behâ vesâir levâzım-ı zarûriyyesiçün tarafeynin hâline ve vakt-i zamana nazaran kadr-i ma'rûf idüğü 'inde'-ş-şer'i'l-enver zâhir ve nümâyân olan beher yevm on beş kuruş işbu tarih-i vesikadan itibaren zevc-i mezbûr Edhem Ağa üzerine farz takdîr ve meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru nafaka ve kisve-behâ vesâir levâzım-ı zarûriyyesine harc ve sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve 'inde'-z-zafer zevc-i mezbûr üzerine rüçû'a mezbûre Meysune Hatun'a izin itâ olmağın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâmini 'aşera min şehri Cemâziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf. (19 Şubat 1919)

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

28 (133) Numaralı Davanın (Vesâyet) Günümüz Türkçe'siyle İfade Edilişi

Erzincan İlinin Salihye Mahallesi ahalisinden iken bundan önce vefat eden Tahir oğlu Ethem oğlu Emirhan-zâde Ahmet Efendinin öz küçük oğlu Yaşar'ın ergenlik çağına gelip, doğruyu yanlıştan ayırabileceği zamana kadar işlerinin yürütülmesine Şer'î Meclis tarafından bir vasî tayin edilmesi lazımdır. Zikredilen mahallede oturan ve adı geçen küçük çocuğun ana-baba bir amcası Emirhan-zâde Nuri Efendi güvenilir ve dosdoğru birisidir. Her yönüyle vasîlik işlerinin üstesinden gelmeye gücü yeteceği, zikredilen mahalle ihtiyar heyetinden verilen bir dilekçe ve her biri adı geçen mahalle ahalisinden Ahmet oğlu Kömürcü-zâde Tayyar Efendi ve Hacı Ethem oğlu Hafız Mustafa Efendi'nin Şer'î Meclis'te şehadetleriyle belli oldu. Bunun üzerine adı geçen küçük çocuğun ergenlik çağına gelip, doğruyu yanlıştan ayırabileceği zamana kadar işlerini yürütmeye yukarıda adı geçen Nuri Efendi Şer'î Meclis tarafından vasî tayin olundu. Nuri Efendi zikredilen vesâyeti kabul edip, bunu uygun bir şekilde yapacağını taahhüd etti. Bu durum talep üzerine sicile kaydedildi.

134 (103) Numaralı Davanın (Verâset) Günümüz Türkçe'siyle İfade Edilişi

Vefat eden Mustafa oğlu Mahmut'un verâseti babası Salih oğlu Mustafa ile annesi Şeyh Abdullah kızı Güllü ve eşi Bayraktar kızı Kıymet ve oğlu Mehmet'e ait olduğu şer'î olarak belirlenmiştir. Şer'î hükümlere göre bu kişiler mirasa hak kazanmış olup, bu şekilde miras 24 hissedir. Bu mirasın 3 hissesi eşi Kıymet Hatun'a, 4 hissesi annesi Güllü'ye, 4 hissesi babası Mustafa'ya ve geri kalan 13 hissesinin ise oğlu Mehmet'e verilmesi gerektiği sicile kaydedilerek i'lam olundu.

SONUÇ

Şer'iyye sicilleri; Osmanlı Devleti ile ilgili, devletin işleyişi ve halkın o dönemdeki sosyal ve kültürel hayatı ile ilgili başvurabileceğimiz en önemli kaynaklardan biridir. Bu defterler; halk arasındaki her türlü hukuki ve cezai uyuşmazlıkların çözülerek kayda alındığı ve akd, vekâlet gibi işlemlerini de kapsayan kayıt defterleridir. Bu bakımdan şer'iyye sicillerinin incelenmesi ve tahlil edilmesi hem tarihimize hizmet hem de İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde uygulanışı hakkında aydınlatıcı bilgi vermesi açısından önem taşımaktadır.

Çalışma konusu olarak aldığımız Erzincan C-55 Numaralı Şer'iyye Sicili özellikle ele aldığımız dönemi (1916-1919) aydınlatmak açısından oldukça önemlidir. Deftere göre yaptığımız değerlendirmeleri özetleyecek olursak şunları sıralayabiliriz.

Osmanlı Devleti mahkemelerinde İslam Hukuku uygulanmıştır. İncelediğimiz bu defterde “İslam Hukukunun belirleyiciliği” daha net anlaşılmaktadır. Bu durum, İslam Hukukunun pratik hayattaki uygulamalarını kavramamıza ve teorik yönünü daha iyi anlamamıza yardımcı olmaktadır.

Defterde kayıtlı olan belgelerdeki konuların bir bölümü o dönemdeki savaşlardan ve savaşların sebep olduğu birtakım uygulamalardan kaynaklandığı görülmektedir. Tekâlif-i Harbiye Kapsamında verilen mallar, vârisler tarafından talep edilmekte, şehîden vefat edenlerin miras taksimi belgelerde görülmektedir. Erzincan halkı da savaşın olumsuz tesirlerinden etkilenmiş ve çok sayıda ölüm olmuştur. Bu durum deftere de yansımış ve belgelerin üçte birini verâset davaları oluşturmuştur.

Vefat eden kişinin çocuklarından reşit olmayanlar varsa reşit olana değin, babası veya annesinden mîras kalan mallarının idaresine, o kişinin ailesinden veya mahallesinden uygun birisi vasî olarak tayin edilmiştir.

Aile kurumunun oluşması ve işleyişi hakkında elde ettiğimiz sonuçlara göre Osmanlı toplumunda esas olan ailenin korunması ve devamlılığının sağlanmasıdır. Ayrıca kadın ve çocukların haklarının hukuki koruma altına alındığı da gözlemlenmektedir.

Mahkemeye kadın tarafından intikal eden boşanma davalarında, boşanma sebebinin daha çok geçimsizlik olduğu görülmüştür. Bu durum “...meyânemizde hüsn-ü muâşeret ve imtizâç kabil olamayup ben hul'a tâlibe ve müfârakasına râğibe olduğumdan...” şeklinde ifade edilmiştir.

Defterimizde Kadı'nın nikâh akdini tescil ettiği sadece bir kayıt vardır. Buradan hareketle incelediğimiz dönemde nikah işini daha çok imamların yaparak, tescil ettiğini söyleyebiliriz. Kadı'nın nikâh akdi konusunda imama yetki vermesi, bu uygulamanın günümüzde yanlış bir şekilde anlaşılmasına sebep olmuştur.

Defterimizde çok eşliliğin görülmesi ile ilgili sadece iki belgenin olması da gösteriyor ki; her ne kadar erkeğin birden fazla eşle evlenmesi mümkün ise de toplumda bu durum hoş karşılanmamış ve yaygınlaşmamıştır.

Erzincan'da müslümanlar ile gayr-i müslim tebaadan olan Ermenilerin bir arada yaşadıkları görülmüştür. Gayr-ı müslimlerle Müslümanlar arasında alacak-verecek içerikli 2 dava dışında önemli bir olayın olmaması, dini kimliği farklı olan insanların bir arada mutlu ve huzurlu yaşadıklarını göstermektedir. Gayr-i müslimler şer'î hukuka göre işleyen Osmanlı mahkemelerinde kendi haklarını sonuna kadar arayabilmişlerdir.

Defterde vakıf ve tevliyet konusuyla ilgili 3 kayıta rastlanmıştır. Bu tür kayıtlarda dikkatimizi çeken husus, mütevelliliğin babadan oğula geçen bir görev olduğudur. Buradaki görev, "ekberiyet" kuralına göre büyük oğluna verildiği görülmektedir.

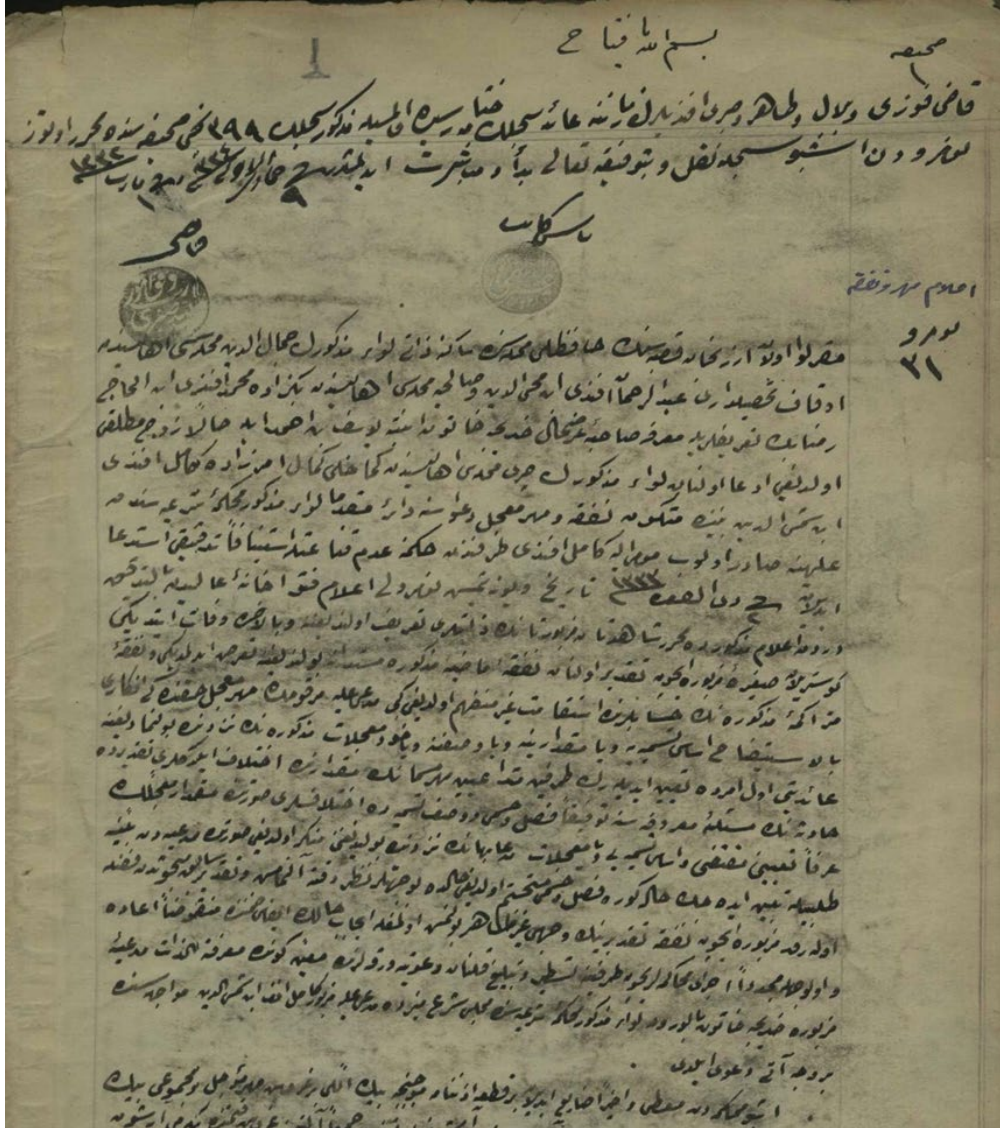
Defterimizde yüz kızartıcı veya toplum düzenini bozan suçları konu edinen belgeler bulunmamaktadır. Bu durum dönemin toplum yapısı hakkında, genel ahlak ve toplum düzenine uyulduğu sonucunu çıkarmamıza yardımcı olmaktadır.

Sonuç olarak; 1916 ve 1919 yılları arasında Erzincan şehrine ait mahkemeye yansıyan kayıtlar ışığında şehrin sosyal, kültürel, dînî ve ekonomik yapısıyla ve Osmanlı Devleti zamanında İslam Hukukunun tatbîki ile ilgili bir takım bilgiler edinmiş bulunmaktayız. İncelediğimiz defterin Osmanlı'nın son dönemine denk gelmesi ve Erzincan şehir tarihine ışık tutması, çalışmanın önemini daha da artırmıştır.

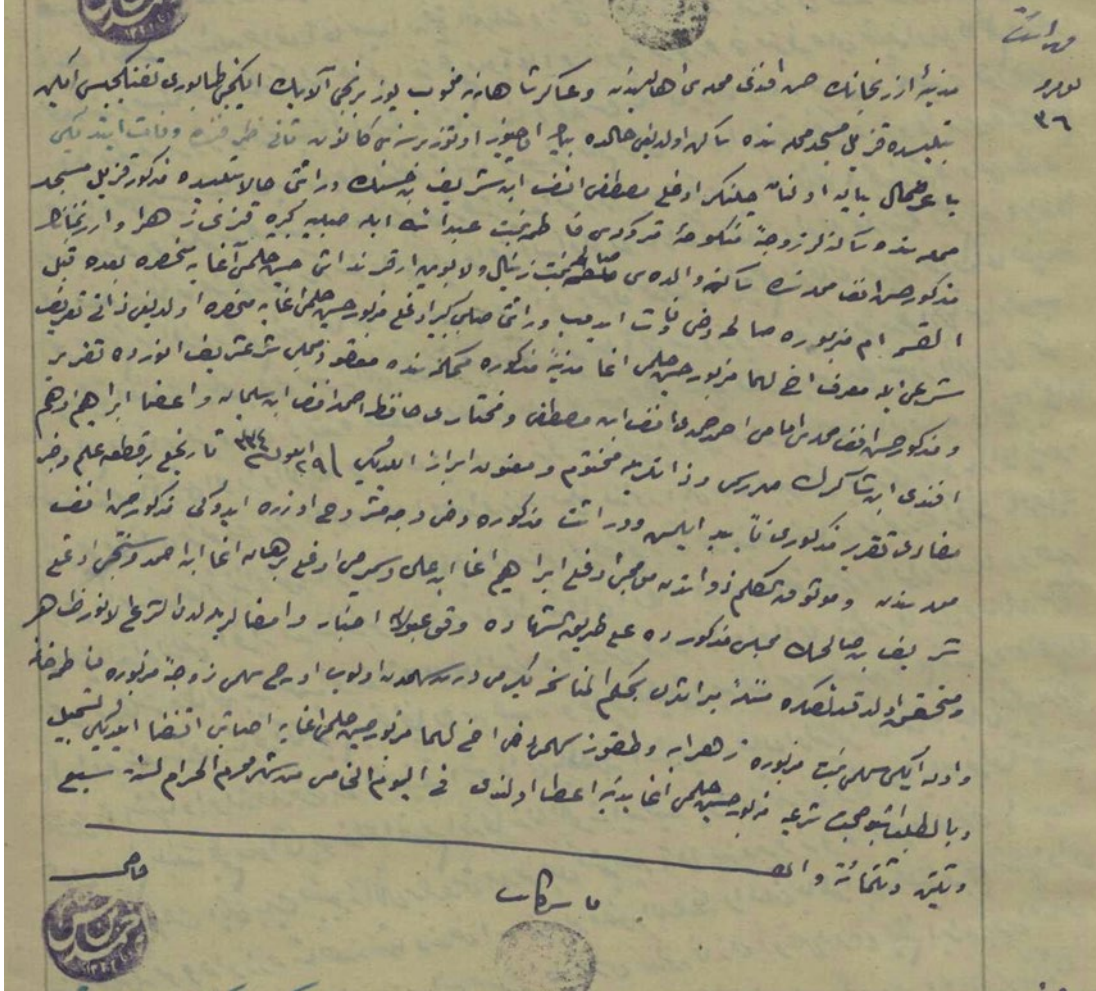
DEFTERİN ASLINDAN ÖRNEKLER

EK 1: Defterimizdeki belgelerden örnekler.

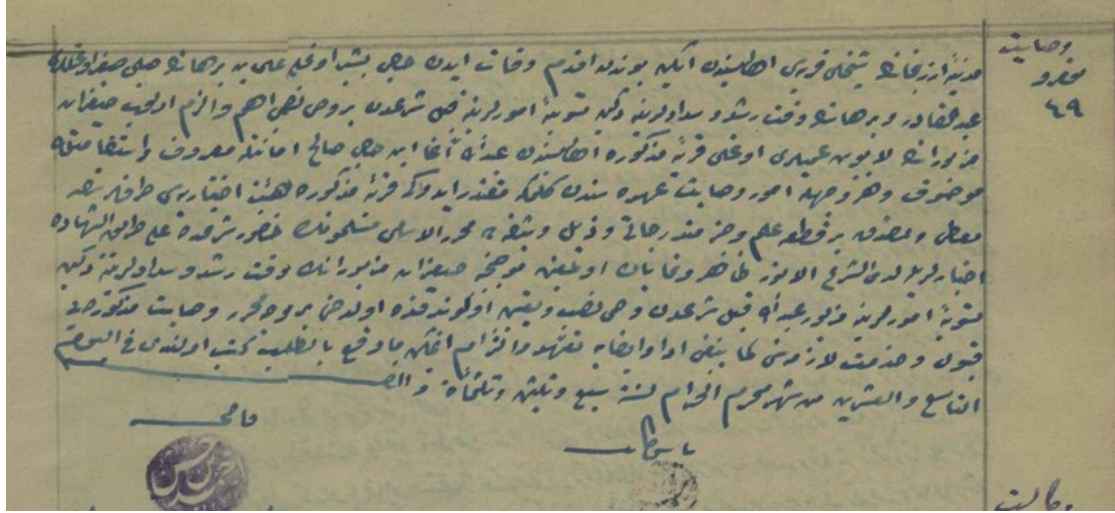
BELGE 31 (1)

Defterimizin ilk sayfası olduğundan davalara geçilmeden görevli kadıların isimleri yazılmıştır. Derkenârında da yazıldığı üzere dava konusu mehir ve nafakadır.

BELGE 36 (6)

Verâset davasına bir örnek: Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden ve 'Asakir-i Şâhaneye mensup yüz birinci alayın ikinci taburun tüfenkçisi iken Bitlis'te Kızıl Mescit Mahallesinde sâkin olduğu halde bin üç yüz otuz bir senesi Kanun-i Sâni zarfında vefat ettiği bâ arzuhâl beyân olunan Çilingir oğlu Mustafa Efendi ibn Şerif bin Hasan'ın verâseti hâlâ Bitlis'te mezkûr Kızıl Mescit Mahallesinde sâkineler zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fâtıma bint-i 'Abdullah ile sulbiyye kebîre kızı Zehra ve Erzincan'ın mezkûr Hasan Efendi Mahallesinde sâkine vâlidesi Saliha bint Zeynel ve li-ebeveyn er karındaşı Hüseyin Hilmi Ağa'ya münhasıra olduğu zâtı ta'rifü's-şer'i ile mu'arref ehî lehüma mezbûr Hüseyin Hilmi Ağa medine-i mezkûre mahkemesinde ma'kûd-u meclis-i şer'i şerîfû'l-enverde takrîr...

BELGE 49 (20)

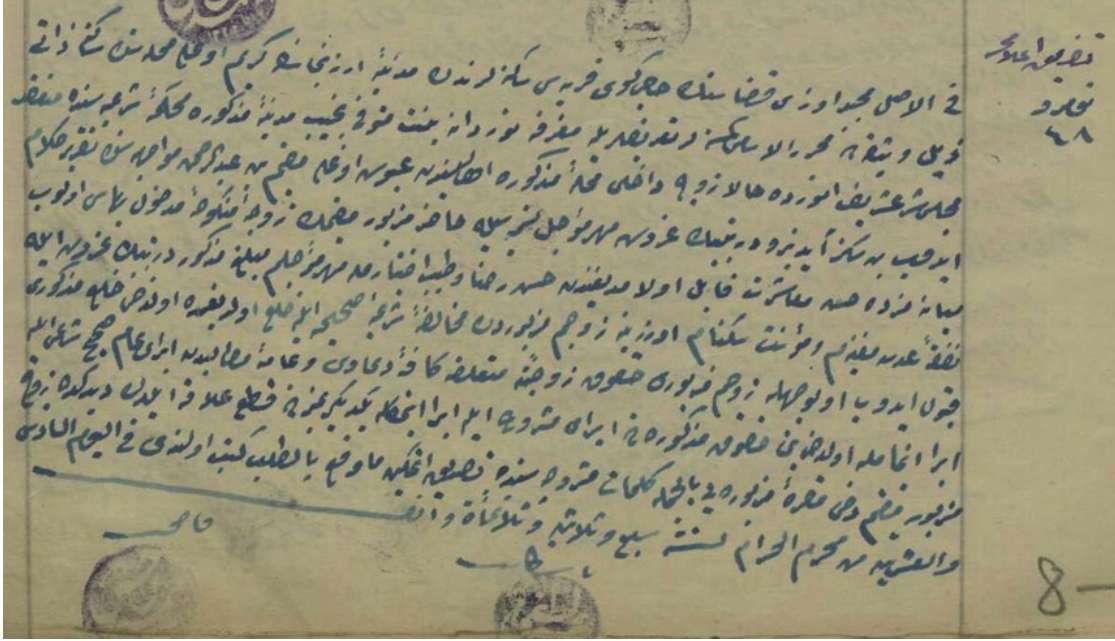
Vesâyet davasına bir örnek: Medine-i Erzincan'ın Şihli Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Beşir oğlu Ali bin Burhan'ın sülbî sağıre oğulları Abdulkadir ve Burhan'ın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasbı ehem ve elzem olup sağırân-ı mezbûrânın li-ebeveyn 'ammûleri oğlu karye-i mezkûre ahalisinden Abdullah Ağa bin Hacı Salih emanetle ma'rûf ve istikâmetle mevsûf ve her vechile umûr-ı vesâyet 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü karye-i mezkûre hey'et-i ihtiyâriyesi taraflarında mu'tâ ve musaddak bir kıt'a 'ilm-ü haber münderecâtı ve zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi müslimûnun huzûr-ı şer'de 'ala tarîki's-şehâde ihbârlarıyla lede's-şer'il-enver zâhir ve nümâyan olmağın mücebince sağırân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değın tesviye-i umûrlarına mezbûr Abdullah kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olundukta ol dahi ber vech-i muharrer vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve îfâya teşehhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi't-tâsi' ve'l-işrîn min şehr-i Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf.

Kadı

Başkâtib

Mühür

Mühür

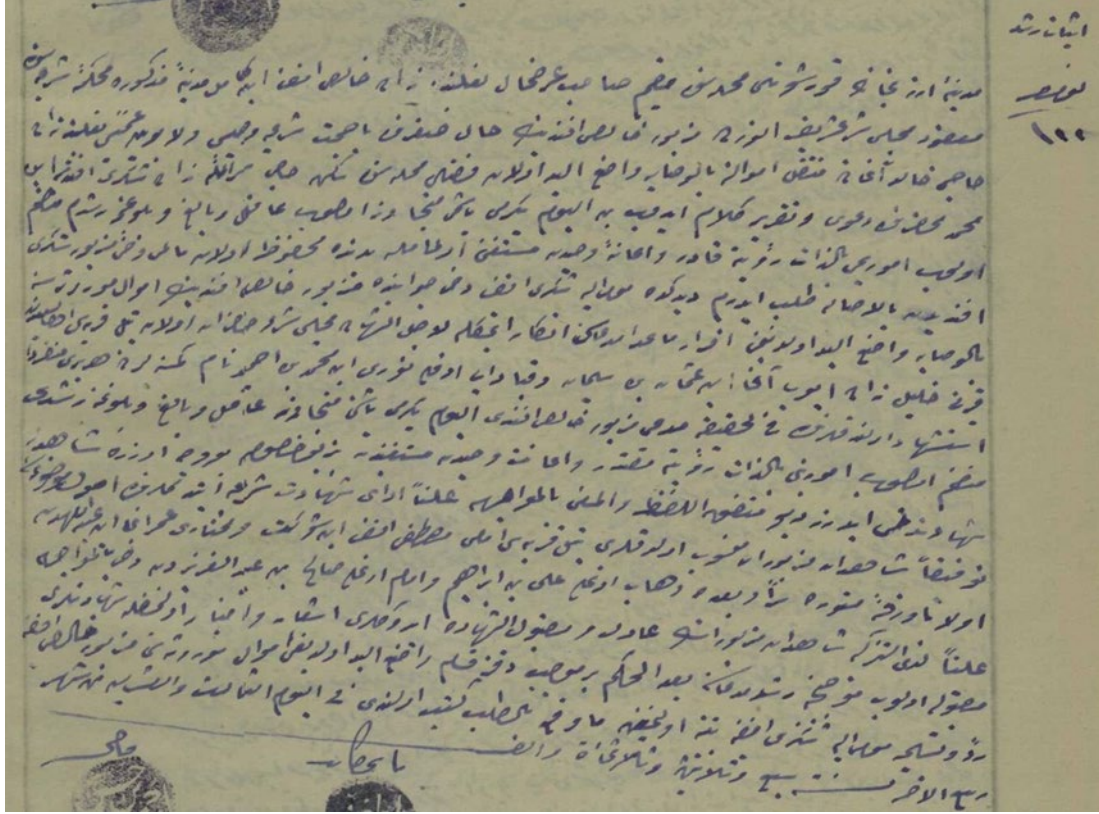

BELGE 48 (19)

Tefrîk İ'lâmına bir örnek: Fi'l-asl Mecitözü Kazasının Hacı Köyü Karyesi sâkinelerinden Medine-i Erzincan'ın Kerimoğlu Mahallesinde sâkin zâtı zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi kimesneler ta'rifleriyle mu'arrefe Nurdan bint-i müteveffâ Necîp medine-i mezkûre mahkeme-i şer'îyyesinde mün'akid meclis-i şer'î şerîf-i enverde hâlâ zevc-i dâhili mahalle-i mezkûre ahâlisinden Abûş oğlu Mukîm bin Abdurrahman müvâcehesinde takrîr-i kelim edüp ben sekiz aydan berü dört bin kuruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle hâzır-ı mezbûr mukîmin zevce-i menkûhe-i medhûl bihâsı olup meyânemizde hüsn-ü mu'âşeret kâbil olamadığından hüsn-ü rıza ve tayyib-i ihtiyarımla mehr-i müeccelim meblağ-ı mezkûr dört bin kuruş ile nafaka-i 'iddet-i mu'ayyenem ve müennes süknâm üzerine zevcim mezbûrdan muhâlefe-i şer'îyye-i sahîha ile hul' olduğumda ol dahi hul'-i mezkûru kabul edüp ol vechile zevcim mezbûru hukuk-u zevciyyetden müte'allika kâffe-i da'avi ve 'âmme-i metâlibten ibrâyı 'âmm-ı sahîh-i şer'-i ile ibrâ etmemle ol dahi beni hukûk-ı mezkûrenin ibrâyı meşrûh ile ibrâ etmekle yekdiğerimizden kat'ı 'alâka eyledik dedikde zevc-i mezbûr Mukîm dahi mukirre-i mezbûreyi bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhâsında tasdik etmeğin ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâdisi ve'l-ışrîn min Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf.

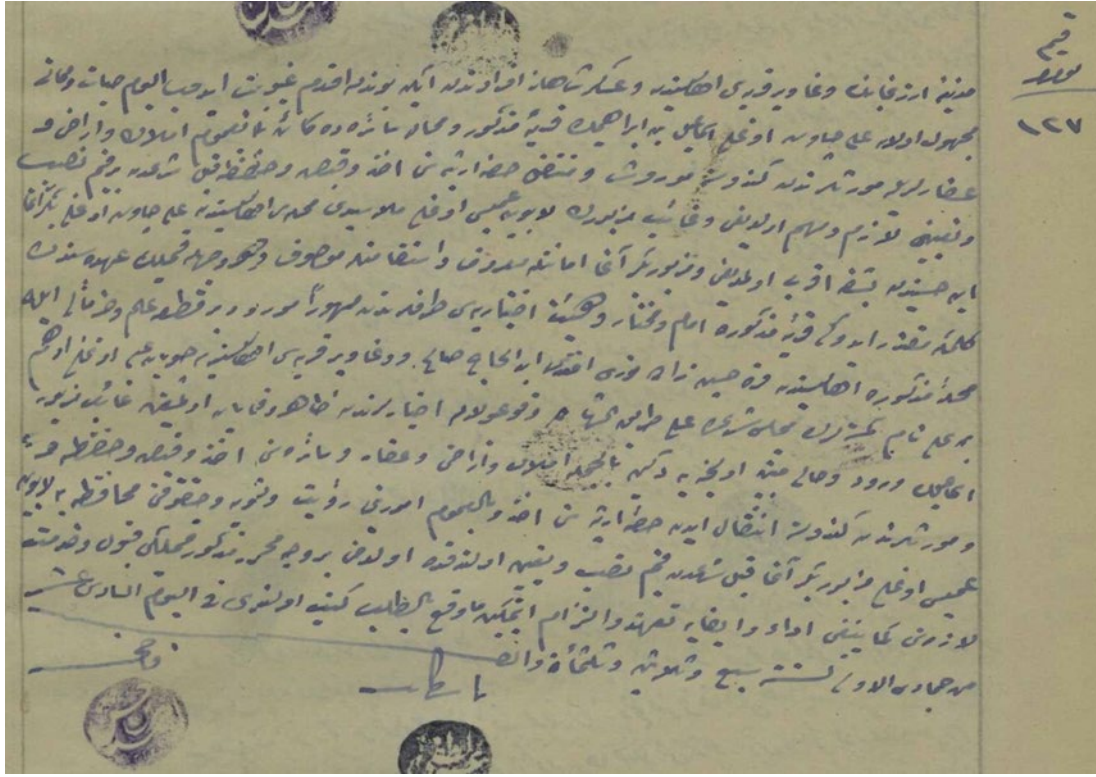
Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

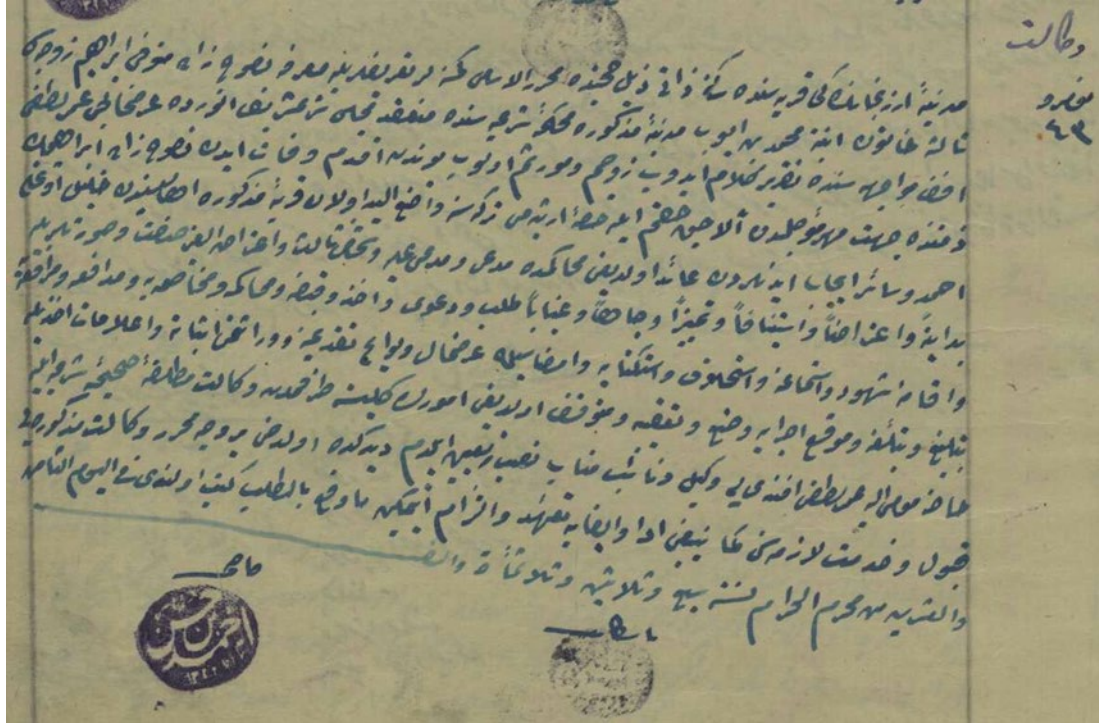
BELGE 100 (69)

İsbât-ı Rüşd davasına bir örnek: Medine-i Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesinde mukîm sahib-i arzuhâl Na'lbant-zâde Halis Efendi ibn Kamil medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde ma'kûd meclis-i şer'i şerîf-i enverde mezbûr Halis Efendi'nin hâl-i Saferinde bâ-hüccet-i şer'iyye vasî ve li-ebeveyn 'ammîsi Na'lbant-zâde Hacı Halit Ağ'a'dan mütenakkil emvaline bi'l-vesâye vazî'u'l-yed olan Fazlı Mahallesinde sâkin Hacızâde Şükrü Efendi ibn Mehmed mahzarında da'va ve takrîr-i kelâm edüp ben el-yevm yirmi yaşımı mütecâviz olup 'âkil ve bâliğ ve bulûğuma rüşdüm munzam olup umûrumu bi'z-zât ru'yete kâdir ve i'ânet-i vasîden müsteğnî olmamla yedinde mahfûz olan malımı vasî-i mezbûr Şükrü Efendi'den bi'l-asâle taleb ederim dedikde mûmâ ileyh Şükrü Efendi dahi cevâbında mezbûr Halis Efendi'nin emvâl-i mevrûsesine bi'l-vesâye vâzî'u'l-yed olduğunu ikrâr ma'ada müdde'âsını inkâr etmekle li-ecliş'şehâde meclis-i şer'e hâzîrân olan Til Karyesi ahalisinden Kırnî Halil-zâde Eyüp Ağ'a bin Osman bin Süleyman ve Kabadayı-oğlu Nuri ibn Mehmed bin Ahmed nâm-ı kimesnelerden her biri münferiden istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka müdde'i-i mezbûr Halis Efendi el-yevm yirmi yaşını mütecâviz 'âkil ve bâliğ ve bulûğuna rüşdü munzam olup umûrunu bi'z-zât ru'yete muktedir ve i'ânet-i vasîden müsteğnîdir biz bu husûsa bu vech üzere şâhidiz şehâdet dahi ederiz deyü müttefak'ül-lafz ve'l-ma'na bi'l-müvâcehe 'alenen edâ-yı şehâdet-i şer'iyye ettiklerinde usûl mevzu'asına tevfikân şahidân-ı mezbûrân mensup oldukları Til Karyesi İmamı Mustafa Efendi ibn Şevket ve Muhtarî Ömer Ağ'a ibn Abdullah'dan evvelâ bâ varaka-i mestûre sırren ve ba'dehu Vehhab-oğlu Ali bin İbrahim ve İmam-oğlu Salih bin Abdulazîz'den ...

BELGE 127 (96)

Kayım nasb ve ta'yînine bir örnek: Medine-i Erzincan'ın Veğavir Karyesi ahalisinden ve Askeri Şâhâne efrâdından iken bundan akdem gaybûbet edüp el-yevm hayat ve memâtı meçhûl olan Ali Çavuş-oglu İsmail bin İbrahim'in karye-i mezkûre ve mahâlli sâirede kâin bi'l-'umûm emlak ve arazi ve akarlarıyla mûrislerinden kendisine mevrûs ve muntekil hisse-i irsiyyesini ahz ve kabz ve hıfza kibel-i şer'den bir kayyım nasb ve ta'yîni lâzım ve mühim olduğu ve gâib-i mezbûrun li-ebeveyn 'ammîsi oğlu Molla Seydi Mahallesi ahalisinden Ali Çavuş oğlu Bekir Ağa ibn Hüseyinden başka akrebi olmadığı ve mezbûr Bekir Ağa emanetle ma'rûf istikâmetle mevsûf ve her vechile kayyımlık 'uhdesinden gelmeye muktedir idüğü karye-i mezkûre imam ve muhtar ve hey'et-i ihtiyâriyesi tarafından memhûren mevrûd bir kıt'a 'ilm-u haber meâli ile mahalle-i mezkûre ahalisinden Kara Hüseyin-zâde Nuri Efendi ibn el-Hâc Salih ve Veğâvir Karyesi ahalisinden Çoban Ali-oğlu Edhem bin Ali nâm-ı kimesnelerin meclis-i şer'de 'ala tarîki's-şehâde vukû' bulan ihbârlarından zâhir ve nümâyân olmağın gâib-i mezbûr İsmail'in vürûd-ı visâli mütebeyyin oluncaya değin bi'l-cümle emlak ve arazi ve akar ve sâiresini ahz ve kabz ve hıfza ve mûrislerinden kendisine intikâl eden hisse-i irsiyyesini ahz ve bi'l-'umûm umûrunu ru'yet ve tesviye ve hukukunu muhafazaya li-ebeveyn 'ammîsi oğlu mezbûr Bekir Ağa kibel-i şer'den kayyım nasb ve ta'yîn olundukda olduğu ber vech-i muharrer mezkûr kayyımlığı kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve îfâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l yevmi's-sâdisi 'aşera min Cemaziye'l-Evvel sene seb'un ve selâsîn ve selâse mi'e ve elf.

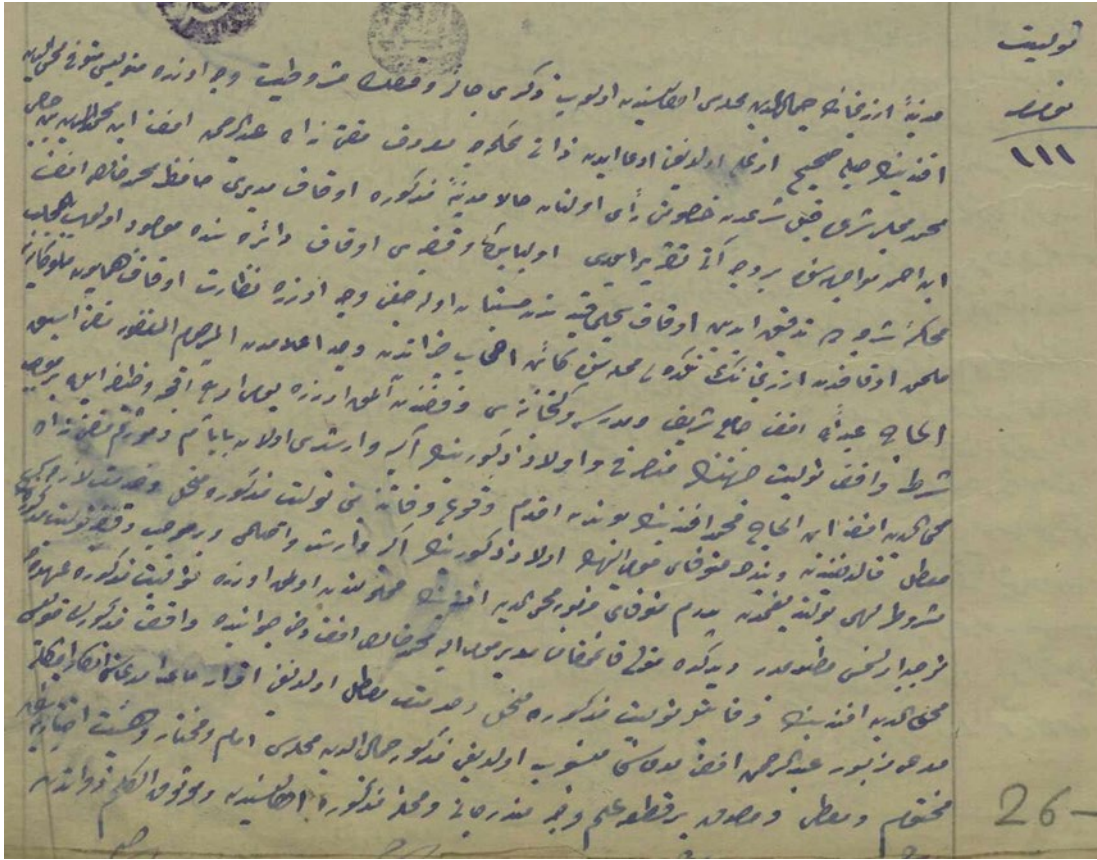

BELGE 43 (14)

Vekâlet vermeye bir örnek: Medine-i Erzincan'ın Kiy Karyesinde sâkine zâtı zeyl-i hüccette muharrerü'l-esâmi kimesneler ta'rifleriyle mu'arrefe Nasuh-zâde müteveffâ İbrahim zevcesi Sâlise Hatun ibnetehu Mehmed bin Eyüp medine-i mezkûre mahkeme-i şer'iyesinde mün'akid meclis-i şer'-i şerîfi'l enverde Arzuhalci Ömer Lütfi Efendi müvâcehesinde takrîr-i kelâm edüp zevcim ve mûrisim olup bundan akdem vefat eden Nasuh-zâde İbrahim'in zimmetinde cihet-i mehr-i müeccelden alacak hakkım ile hisse-i erîsemi terekesine vâzî'u'l-yed olan karye-i mezkûre ahalisinden Halil oğlu Ahmed ve sâir icab edenlerden 'âid olduğu muhâkemede müdde'i ve müdde'iyeye-i 'aleyh ve şahs-ı sâlis ve i'tirâzü'l-ğayr sıfat ve suretleriyle bidâyeten ve i'tirâzen ve istinâfen ve temyizen vicâhen ve gıyâben taleb ve da'va ve ahz ve kabza ve muhâkemeye muhâsameye ve müdafa'a ve mürâfa'aya ve ikâme-i şuhûd ve istimâ'ına ve istihlâf ve istiknâya ve imzâsıyla arzuhâl ve levâyih takdimine ve verâsetimi isbâta ve i'lâmât ahziyle teblîğ ve tebellüğe ve muvakkı'-ı icraya ve ta'kîbe ve mütevakf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i mutlaka-i sahiha-i şer'iyeye ile hâzır mûma ileyh Ömer Lütfi Efendiyi vekil ve nâib-i münâsib nasb ve ta'yin eyledim dedikde olduğu ber vech-i muharrer vekâlet-i mezkûriyeyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbeği edâ ve îfâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâmîni ve'l-ışrın min Muharremü'l-Haram sene seb'un ve selâsın ve selâse mi'e ve elf.

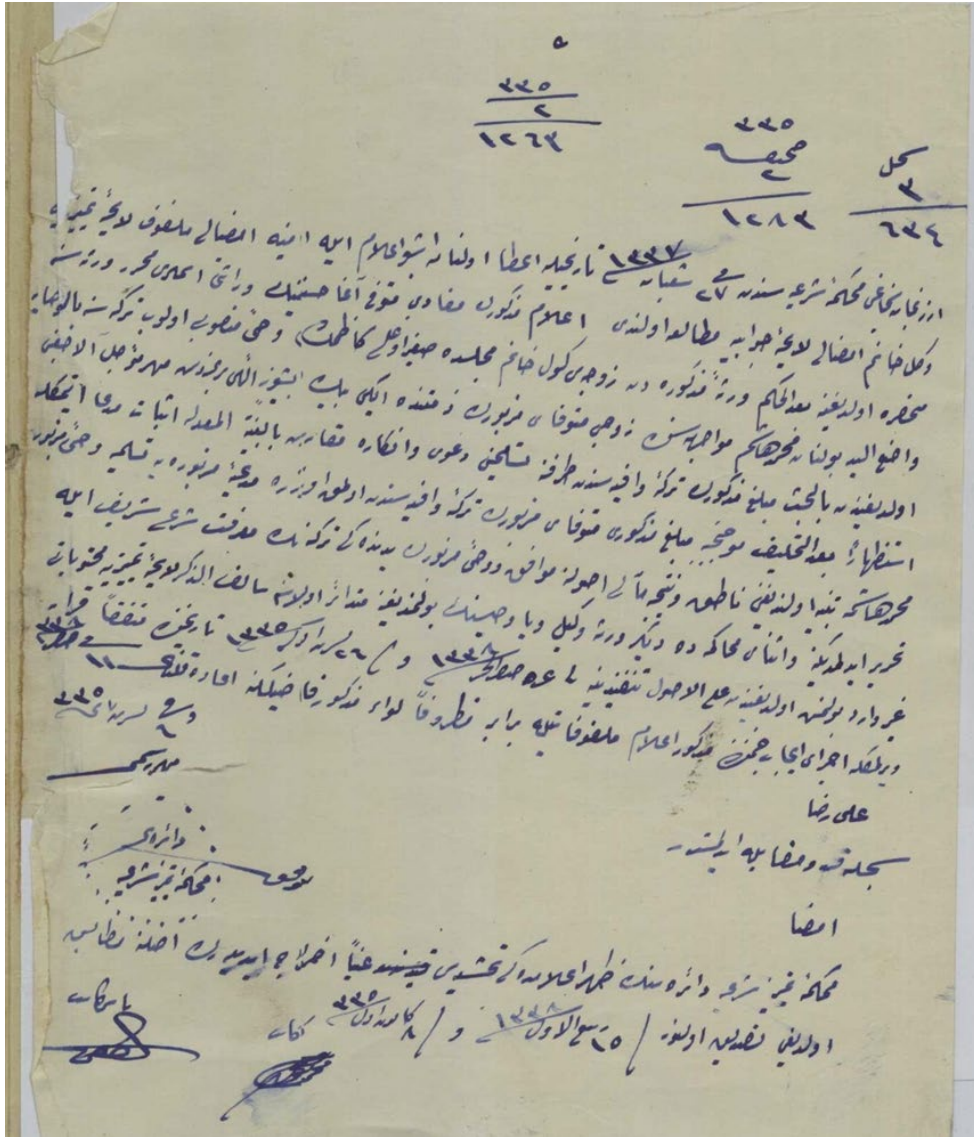
Kadı
Mühür

Başkâtib
Mühür

BELGE 111 (80)

Vakıflarla ilgili tevliyyet davasına bir örnek: Medine-i Erzincan'ın Cemaleddin Mahallesi ahalisinden olup zikr-i câ'î meşrûtiyyet vech üzere mütevellisi müteveffâ Muhyiddin Efendi'nin sülbi sahîh oğlu olduğunu iddia eden zâtı mahkemece ma'rif Müftü-zâde Abdurrahman Efendi ibn Muhyiddin bin Hacı Mehmed meclis-i şer'e kibel-i şer'den husûmeti re'y olunan hâlâ medîne-i mezkûre Evkâf Müdürü Hafız Mehmed Halis Efendi ibn Ahmed müvâcehesinde ber vech-i âti takrîr eyledi ol babda vakfiyesi evkâf dairesinde mevcut olup bi'l-meclis-i mahkeme-i şer'de tedkik eyleyen evkâf sicili kaydından müstebân olacağı vech üzere nezâret-i evkâf-ı hümâyün mülûkâtına mülhak evkâfdan Erzincan'ın Niğdeli Mahallesinde kâin ashab-ı hayrâtdan vasiye-i i'lâmdan el-merhûm el-mağfûr müfti-i esbak el-Hâc Abdullah Efendi cami'i şerîf ve medrese ve kütüphanesi vakfından almak üzere yevmî üç akçe vazife ile bir müceb-i şart-ı vâkîf-ı tevliyyet cihetinden mutasarrıfı ve evlâd-ı zükûrunun ekber vârisleri olan babam ve mûrisim Mutasarrıf-zâde Muhyiddin Efendi ibn el-Hâc Mehmed Efendi'nin bundan akdem vuku'u vefatına mebnî tevliyyet-i mezkûre münhal ve hizmet-i lâzimesi mu'attal kaldığından ve ben de müteveffâ-yı mûmâ ileyhin evlâd-ı zükûrunun ekber vârisi ve aslahı ve ber müceb-i vakfa tevliyyet-i mezkûresinde meşrûtun lehâ bulunduğumdan pederim müteveffâ-yı mezbûr Muhyiddin Efendi'nin mahlûlünden olmak üzere tevliyyet-i mezkûre 'uhdeme tevcîh olunması matlûbumdur dedikte mütevellî Kaim-i Makamı müdürü mûmâ ileyh Mehmed Halis Efendi dahi cevabında vâkîf-ı mezkûrun mütevellisi Muhyiddin Efendi'nin vefatıyla tevliyyet-i mezkûre münhal ve hizmet mu'attal olduğunu ikrar ma'âda müdde'âsını inkâr eyledi...

BELGE 39 (10)

Temyîz Mahkemesinin kararına bir örnek: Erzincan sancağı mahkeme-i şer'îyesinden fi 27 Şaban 1337 tarihiyle i'tâ olunan işbu i'lam ile Emine imzalı melfûf lâyiha-ı temyîziyye ve Gül Hanım imzalı lâyiha-ı cevâbiyye mutala'a olundu i'lâm-ı mezkûrun mefâdı müteveffâ Ağa Hüseyin'in verâseti isimleri muharrer veresesine münhasıra olduğu ba'de'l-hükm verese-i mezkûreden zevcesi Gül Hanım mecliste sağîr oğlu Kazım'ın vasî-i mensûbu olup terekesine bi'l-vesâye vâzî'u'l-yed bulunan Mehmed Haşim müvâcehesinde zevc-i müteveffâ-yı mezbûrun zimmetinde iki bin beş yüz elli bir kuruş mehr-i müeccele lâhik olduğundan bi'l-bahs meblağ-ı mezkûrun tereke-i vâfiyesinden tarafına teslimini da'va ve inkâra mukârin bi'l-beyyinetü'l-mu'dile isbat-ı müdde'â etmekle istîzâhâren ba'de't-tahlîf mücebince meblağ-ı mezkûru müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i vâfiyesinden olmak üzere müdde'îye-i mezbûreye teslîme vasî-i mezbûr Mehmed Haşim'e tenbîh olunduğu...

KAYNAKÇA

- ABACI, Nurcan; *Bursa Şehri'nde Osmanlı Hukukunun Uygulanması (17. Yüzyıl)*, Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara 2001.
- ACAR, Halil İbrahim; "İddet", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2000.
- AHISKALI, Recep; "Muhzır", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2006.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet; Oğuz, Mustafa; "Hüccet", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 1998.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet; "İ'lâm", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2000.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet; *Şer'iyye Sicilleri*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1988.
- AKTAN, Hamza; "Miras", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2005.
- AKTAN, Hamza; "Zevi'l-Erham", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2013.
- APAYDIN, Yunus; "Nikâh Akdinin Mahiyeti ve İmam Nikâhı Uygulaması", *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 9, 2000.
- APAYDIN, H. Yunus; "Şahit", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2010.
- ATAR, Fahrettin; "Kadı", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2001.
- ATAR, Fahrettin; "Nikâh", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2007.
- AYDIN, Mehmet Akif; "Osmanlı Hukukunda Kazâi Boşanma Tefrîk", *Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, Sayı 5, İstanbul 1986.
- BALTACI, Cahit; "Şer'îye Sicillerinin Tarihsel ve Kültürel Önemi", *Osmanlı Arşivi ve Osmanlı Araştırmaları Sempozyumu*, İstanbul 1985.
- BARDAKOĞLU, Ali; "Hidâne", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 1998.
- BARDAKOĞLU, Ali; "Vesâyet", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2013.
- BAYINDIR, Abdülaziz; *İslâm Muhâkeme Hukûku (Osmanlı Devri Uygulaması)*, İslâmî İlimler Araştırmaları Vakfı Yayınları, İstanbul 1986.
- CEZİRİ, Abdurrahman; *Dört Mezhebe Göre İslam Fıkhi*, Çağrı Yayınları, İstanbul 1994.
- ÇEKER, Orhan; Hukuk-ı Aile Kararnamesi: Giriş ve Tarihçesi, *Mehir*, 1999, sayı:3.
- ÇEKER, Orhan; *İslam Hukuku El Kitabı*, (Editör: Talip Türcan), Grafiker Yayınları, Ankara 2013.
- DEVELLİOĞLU, Ferit; *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lugat*, Aydın Kitabevi, Ankara 2006.
- EKİNCİ, Ekrem Buğra; "Osmanlı Devleti'nde Mahkemeler ve Kadılık Müessesesi Literatürü", *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt 3, Sayı 5, 2005.
- ERBAY, Celal; "Nafaka", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2006.
- GÜNAY, Hacı Mehmet; "Vakıf", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2012.
- GÜNAY, Vehbi; "Balkan Şehir Tarihleri Kaynağı Olarak Şer'îye Sicillerinin Envanter ve Kataloglarının Tesbiti Hakkında", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, 2003 Cilt 28, Sayı 2.
- İPŞİRLİ, Mehmet; "Naib", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2006.

- KARAMAN, Hayrettin; *Ana Hatlarıyla İslam Hukuku (Giriş ve Amme Hukuku)*, Ensar Yayınları, İstanbul 2000.
- KAZICI, Ziya; *İslam Medeniyeti ve Müesseseleri Tarihi*, Kayıhan Yayınevi, İstanbul 1999.
- KEMALİ, Ali; *Erzincan*, Resimli Ay Matbaası, 1932.
- KÖSE, Saffet; *İslam Hukuku El Kitabı*, (Editör: Talip Türcan), Grafiker Yayınları, Ankara 2013.
- KUR'AN-I KERİM, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2009.
- KÜTÜKOĞLU, Mübahat; *Osmanlı Belgelerinin Dili*, Kubbealtı Yay., İstanbul 1994.
- ORTAYLI, İlber; "Kadı", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2001.
- ÖZMEL, İsmail; "Kayyım", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2002.
- ÖZEL, Ahmet; "Gayri Müslim", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 1996.
- ÖZTÜRK, Sait; "Kassam", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2001.
- PAKALIN, Mehmet Zeki; *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2004.
- SAYDAM, Abdullah; *Osmanlı Medeniyeti Tarihi*, Kitabevi Yayınları, İstanbul 2015.
- ŞAFAK, Ali; "Ehl-i Vukûf", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 1994.
- T.C. Genelkurmay Başkanlığı; *Arşiv Belgeleriyle Ermeni Faaliyetleri 1914-1918*, Genelkurmay ATASE ve Genelkurmay Denetleme Başkanlığı Yayınları, Ankara 2005.
- TEZCAN, Cezmi; *Tekâlif-i Harbiye ve Tekâlif-i Milliye Örneklerinde Savaş Dönemleri Mâli Politikaları*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Ankara 2005.
- UĞUR, Yunus; "Şer'iyeye Sicilleri", *DİA*, TDV Yayınları, İstanbul 2010.
- UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı; *Osmanlı Devleti'nin İlimiye Teşkilatı*, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1965.
- YILMAZÇELİK, İbrahim; I. Arşiv Şurası: "Şer'iyeye Sicillerinin Bir Merkezde Toplanması Üzerine Bazı Mülahazalar", Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara 1998.
- YILMAZÇELİK, İbrahim; *XIX. Yüzyılın İlk Yarısında Diyarbakır (1790-1840)*, TTK, Ankara 1995.
- ZUHAYLÎ, Vehbe; *İslam Fıkıh Ansiklopedisi*, Risale Yayınları, İstanbul 1994.
- <https://www.tarihtarih.com/?Syf=26&Syz=351407> (24 Şubat 2017)

II

T.C.

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

H.1337 (M.1920) TARİHLİ ŞER'İYE SİCİLİNE GÖRE ERZİNCAN ŞEHİRİ

Yüksek Lisans Tezi- Malatya - 1999

Hazırlayan:

A. Kemal Yüzgüleç

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Sabit Duman

ÖNSÖZ

Şimdiye kadar yeterince değerlendirilmemiş olan Kadı Sicilleri, sosyal tarih çalışmalarında büyük öneme sahiptir. Osmanlı Devleti'nde sosyal yapıyı en güzel bir şekilde ortaya koyan bu kaynaklar maalesef gerektiği kadar araştırılmamıştır. Kadı Sicilleri; Tapu Tahrir Defterleri, Mühimme Defterleri ve Salnameler tarihimiz açısından büyük değer ifade etmektedirler.

Her Şer'îye Sicili bir mahkeme kaydı olması sebebiyle aynı zamanda bir hukuk vesikasıdır. Bu vesikalar hukuki önemlerinin yanında, dönemin sosyal ve iktisadi yapısını ve halkın refah seviyesini de açık bir şekilde ortaya koymaktadırlar. Bununla beraber resmi yazışmaların yanısıra, halkın şikayet ve isteklerini kapsayan dilekçelerinin de bu deftere aynen kaydedilmiş olmaları, Padişah buyruğu olan ferman ve hükümlerin de zaman zaman bu kayıtlar arasında bulunmaları, Şer'îye Sicillerinin önemini daha da artırmaktadır.

Çalışmamızın esasını teşkil eden Şer'îye Sicillerinin ait olduğu Erzincan Şehri; Doğu Anadolu'nun Yukarı Fırat bölümündedir. Şehir Erzincan Ovası ortasından, Doğu-Batı yönüne akan Karasu Irmağı'nın kuzeyinde yer alır.

Uzun aman Asur-Urartu, Roma-Pers İmparatorluklarının çatışma alanında bulunan yöre, VII. yüzyıldan itibaren Müslüman akınlarına uğramıştır. Bizanslıların kesin olarak bölgeden atılmaları, Malazgirt Zaferi ile gerçekleşmiştir. Zaferin ardından Erzincan Sultan Alp Arslan'ın kumandanlarından Emir Mengücek'in eline geçmiştir. Alaaddin Keykubat

zamanında Anadolu Selçuklularının eline geçen şehir, daha sonra İlhanlıların eline geçmiştir. Osmanlılar zamanında 1401'de Yıldırım Beyazıt tarafından alındıysa da Timur'un Anadolu'yu ele geçirmesiyle Osmanlılar'ın elinden çıkmıştır. Daha sonra Akkoyunlular'ın eline geçen şehir, 1514'de Yavuz Sultan Selim zamanında Osmanlı Devleti'ne katılmış, 24 Temmuz 1916 Rus istilasına kadar Osmanlılar'ın elinde kalmıştır. 26 Şubat 1918'de harap bir şekilde geri alınmıştır.

Eski Erzincan'da bulunan Ulu Camii, Kurşunlu Camii, Taşhan, Halilullah Camii, Çadırcı Camii, gibi eserler göze çarpmaktadır. Halkın geçim temeli olarak ürünleridir. İlin az yağışlı otlaklarında daha çok küçükbaş hayvan yetiştirilmektedir.

Çalışmaların konusunu teşkil eden 1337 tarihli Kadı Sicilinin ihtiva ettiği konu ve olayların, II. Meşrutiyet sonrası Osmanlı Devleti'nin sosyal, kültürel ve iktisadi hayatına örnek olarak kabul edilebileceği bilinmektedir. Bu çalışma Erzincan Şehri'nin o yıllardaki sosyal, siyasi ve iktisadi durumunu ortaya çıkararak, tarih araştırmalarına kaynak teşkil edecektir.

İlgili defteri temin eden hocamız Yrd. Doç. Dr. Tahir Erdoğan ŞAHİN'e ve tezimizin hazırlanmasında her zaman ilgi ve desteğini gördüğüm hocam Yrd. Doç. Dr. Sabit DUMAN'a, her zaman görüşlerinden istifada ettiğim Prof. Dr. Salim CÖHCE'ye ve bu çalışmamda bana yardımcı olan Yrd. Doç. Dr. Mehmet KARAGÖZ'e teşekkürü bir borç bilirim.

A. Kemal YÜZGÜLEÇ

Malatya – 1999

GİRİŞ

1. XX. YÜZYIL BAŞINDA OSMANLI DEVLETİ'NİN GENEL DURUMU

XVI. yüzyılda gerçekleşen coğrafi keşiflerden itibaren gittikçe güçlenen Avrupa devletleri, Avrupa dışındaki topraklar üzerinde paylaşım mücadelesine girişmişlerdi. Aynı zamanda dünya ticaretinde büyük bir artış olmuş, Avrupa devletleri para ekonomisine geçmişlerdi.

Osmanlı Devleti ise 1699'dan sonra büyük ölçüde gücünü kaybetmiş Avusturya ve Rusya'nın tehdidinde açık hale gelmiştir. Bunun neticesi olarak da XVIII. yüzyıl içinde birçok defa bu devletlerle savaşmak zorunda kalmıştır. Osmanlı Devleti, Avusturya ve Rusya'ya karşı yaptığı bu savaşlarda, başka bir devlete dayanmak zorunluluğunu duymamıştır.

XIX. yüzyıla gelindiğinde, başlatılmış olan sanayi inkılabıyla gittikçe kuvvetlenen batı karşısında, bu gelişmelere ayak uyduramayan Osmanlı Devleti süratle geriledi ve dışardan kendisine yönelen tehdit ve tehlikelere karşı Avrupa'nın devletlerle yakın münasebetlere girmek suretiyle oluşturmaya çalıştığı bir denge politikasıyla varlığını korumaya, dağılma ve yıkılmasını önlemeye çalışmıştır.¹

Dünyadaki değişme ve gelişmelere mukabil bir takım tedbirler alınmışsada bu tedbirler Osmanlı Devleti'nin eski gücünü yeniden kazanmasına yetmedi.

III. Selim döneminde Nizâm-ı Cedit adındaki ıslahat projesi ile birçok değişmelere gidilirken büyük devletlerle diplomatik münasebetlerin kurulması sağlandı.

Osmanlı Devleti'nin ıslahat hareketleri II. Mahmut Döneminde de devam etti. Yeniçeri Ocağı kaldırıldı. Takvim-i Vekâyi adıyla ilk Türkçe gazete çıkarıldı. Merkezi otoriteyi güçlendirmek amacıyla çeşitli çalışmalar yapıldı. XIX. Yüzyılda bu yoğun çalışmalar sonucunda Osmanlı Devleti XX. Yüzyıla girerken birçok zorluklarla karşı karşıya geldi. Bu yüzden XIX. yüzyıl Osmanlı Devleti'nin genel durumuna bakmak gerekir.

Yusuf Akçura XIX. yüzyıl Osmanlı Devleti'nin genel durumunu şu şekilde hülâsa etmektedir:²

a) Garp kavimlerinin geniş deniz seferler tertip edip, müstemlekeler elde ettikleri XVI. asırda Osmanlıların bu Avrupa hareketine iştirak edememeleri,

b) İmparatorluğun çok geniş sahaya yayılmış bulunması, merkezî kuvvetin bütün memleketlere kat'î bir kontrol yapmasını o zamanki muharebe ve muhasala vasıtalarına nazaran imkân haricine çıkardığından, iyi ve muntazam bir idarenin kabul olamaması;

c) XVI. asır ortalarından sonra harplerin varidât membâ-ı olmaktan ziyâde büyük masrafları mucip olması,

¹ Fahir, Armaoğlu, 20. Yüzyıl Siyasi Tarihi, C. I, Ankara 1992, s. 43.

² Yusuf Akçura, Osmanlı Devleti'nin Dağılma Devri, TTK. Yay., İstanbul 1940, s. 6-9.

ç) XVII. ve XVIII. Asırların muvaffakiyetsiz harpleriyle, ahâlisinin ekserisi Hıristiyan olan eyaletlerinden bir kısmı elden çıkmakla beraber, devletin kudret, nüfuz, şerefının rahnedar olması,

d) Kaptülasyonların Osmanlı teba'asına zarar vermesi,

e) Garpte Rönesans'tan sonra üniversiteler, yani medreseler dinî alâkalardan yavaş yavaş yüz tuttuktan başka, ihtisas mektepleri meselâ harbin usûl ve kaidelerini gemilerin inşasını top ve tüfek imâl ve istimalini, istihkâm tanzimini öğreten mektepler açılmış iken, Osmanlı memleketlerinde ve umumiyetle şarkta XVIII. asır sonlarına kadar böyle teşebbüslerin hemen hiç vak'î olmaması,

f) XVIII. asırda buhar kuvvetinin ve buharlı makineler imâlinin Garpte keşfolunarak büyük sanayi sermayesinin ve buharlı büyük sanayinin inkişafı esnasında Şarkın küçük sermaye ve sanayi seviyesinden yükselmeyerek sermaye ve sanayi sahasında yani siyasî ve İçtimaî hayatın ruhu demek olan bu sahada, şarkın Garp'ten çok geride kalması.

Bütün bu müsait olmayan kötü şartlara rağmen yeniden kalkınmaya kadar, 150 yıl devletin ayakta kalabilmesi Türklüğün büyük kabiliyetini isbat etmesi bakımından önemlidir.

Osmanlı Devleti, Osmanlı hanedanının hâkimiyetine dayanan hukukun üstünlüğü esas alman bir devlettir. Merkezi yönetimde Divan-ı Hümâyûn en üst karar ve icrâ organı olma özelliğini sürdürüyordu. Taşra yönetimi, mezra, köy, kaza, sancak, eyalet sistemine göre düzenlenmişti. Taşra yöneticileri merkezi yönetim anlayışının gereği olarak merkezi otoriteyi temsil ediyorlardı.

Osmanlı Devleti'nin hukuk Şer'î hukuk tatbikatı ile alakalı olarak şer'î mahkemelerde verileri kararlar Şer'îye sicillerine ya da kadı defterleri denilen kayıtlarda muhafaza edilmiştir. Şer'î hukukla ilgili olarak şer'îye sicilleri ehemmiyet kazanmaktadır.

2. ŞER'İYE SİCİLLERİ: TANIMI VE TARİHİ GELİŞİMİ

Şer'î mahkemelerin verdiği her türlü ilâm, hüccet ve şer'î evrakın kaydedildiği kadı defterleri, zabt-ı vekâyi sicilleri veya sicillât defterleri denilmektedir. Sözlükte okumak, kaydetmek, not etmek, hükmetmek, karar vermek sicile ve zabta geçirmek manalarına gelen³ sicil kelimesi, terim olarak insanlarla ilgili bütün hukukî olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı İlgilendiren çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterler için kullanılmıştır. Bu defterlere şer'îye sicilleri (sicillât-ı şer'îye) dendiği gibi, kadı defterleri, mahkeme defterleri, zabt-ı vekâyi sicilleri, sicillât defteri, sicil-i mahfuz veya sadece sicil de denmektedir.⁴

³ A. Akgündüz, Şer'îye Sicilleri, C. I, s. 72.

⁴ Pakahn, a.g.e., s. 77.

İslâmiyette birlikte ortaya çıkan ve tarihî seyrini bütün İslâm devletlerinde görülen şer'i mahkemelerde kayıt tutma işlemi ilk zamanlardan itibaren uygulanmış ve gelmiştir. Kur'an'da geçen bir ayet (Bakara: 282) belli bir süre tanınmış borçlanma muamelelerinde ve ticârî alışverişlerde akdin yazıyla tesbit edilmesini ve şahit bulundurulmasını tavsiye ediyor. Ayet sadece borçlanma ve alışveriş muamelesini yazılmasını içine aldığı hemen hemen bütün fıkıh konularını içine alacak şekilde genişletilerek "belge tanzimi" (şurut) tatbikatı vücut bulmuş ve bu konuda muhtelif eserler de telif edilmiştir.⁵ Abbasiler ve Selçuklular devrinden sonra İlhanlılarda da bu gibi sicillerin varlığı hakkında bilgiler mevcuttur. Anadolu Selçuklularında da tutulan bu sicillerden bugüne gelen defter olmadığı bilinmekle beraber bir tek defterin varlığından da bahsedilmektedir.⁶ Şer'îye sicillerinin Osmanlı Devleti'nin kuruluş ve büyüme dönemlerinde Kanûnî'nin ilk yıllarına kadar genellikle Arapça tutulduğu gözlenmiştir.

Şer'îye sicilleri genellikle eni dar, boyu uzun defterlere yazılırdı. Muhtevasını oluşturan ilâm, hüccet, vakfiye kayıtları, miras taksimi, kiraların kontrolü, narh koyma, husumete dayanan davalar v.s. şer'î mahkemelere mahsus bir usul ve kaide içinde kaleme alınır ve bu tahrir tarzına da sakk-ı şer'î denilirdi.⁷

Şer'îye sicillerinin belli kalıplarla bir üslûp içine sokulması ve sistematikleşmesi daha ziyâde Osmanlılar devrinde olmuştur. Osmanlılar yazılı, muameleleri daha standart hale sokmuşlar ve fıkıhın bütün bâbları ile ilgili belge çeşitlerini bir bütünlük içerisinde Türkçe olarak düzenlenmiş ve bu konuda kitaplar te'lif etmişlerdir.⁸

Şer'îye sicillerinde belli bir standardizasyona gitme eğilimi ile birlikte gerek şekil ve gerek muhteva bakımdan yüzyıllara göre bazı değişikliklerden söz etmek mümkündür. Bu değişiklik özellikle dil ifâdesinde, basitlikten daha tumturaklı ve gösterişli şekle geçilmesinde görülür. Kâtiplerin sonraki devirlere gelindikçe daha iyi yetiştirilmeleri bunda önemli bir âmil olarak zikredilebilir.

Sicillerdeki muhtevâ değişiklikleri az da olsa örfî hukuk sahasındaki yeni ihtiyaçların zorlanmasından kaynaklanmıştır. Özellikle gayr-i müslimlerle müslümanlar arasındaki ticârî ilişkilerde gayr-i müslimlerin şehâdetleri kabul edilmediği için, Osmanlı tüccarlarının haklarını aramaları mümkün olamayabiliyordu. Gayr-i müslimlerle yapılan satış anlaşmaları kaydının sicillerde de bulunması, bu tip meselelere çözüm bulmak ve ticâreti kolaylaştırmak gayretinin neticesidir.⁹ Eski tarihli sicillerde vakıf tescilinin dışındaki bütün kayıtların

⁵ Göst. yer.

⁶ M. Fuat Köprülü, "Anadolu Selçukluları Tarihinin Yerli Kaynakları", Belleten, C. VII, S. 27, Ankara 1943, s. 409.

⁷ Uzunçarşılı, a.g.e., s. 109.

⁸ Bayındır, a.g.e., s. 99.

⁹ Göst. yer.

genellikle bir sayfanın yarısını geçmediği, çoğu zaman bir sayfaya beş-altı hatta yedi-sekiz işlemin kaydedildiği müşahede edilmektedir. Eski defterler hakimın cübbesine girecek ölçüde küçük, dar ve uzuncadır. Ancak Tanzimat'tan onra mahkemelerin son kararlarında, şahitleri gizli ve açık olarak tezkiye eden kişilerin isim ve adresleri yazılmış ve gerekse daha geniş tutulmuş olduğundan siciller daha çok yer kaplamışlardır. Bu dönemdeki mahkeme defterleri de eskilerden daha büyük hacimdedir.¹⁰

3. ŞER'İYE SİCİLLERİNDE BULUNAN BELGE ÇEŞİTLERİ

3.1. Kadı Tarafından Kaleme Alman Belgeler

Hüccetler: Kadı'nın hükmünü ihtiva etmeyen, taraflardan birinin ikrârını ve diğerlerinin bu ikrârı tasdikini hâvi bulunan ve üst tarafında kadının mühür ve imzasını taşıyan yazılı belgeye hüccet denir. Bir kimseye hüccet verip sicile kaydetmek: o konuda bir daha hukukî çekişmenin vâki olamayacağı, olursa hüccet lehinde karar verileceği anlamını taşır.

Konularına Göre Hüccetlerin Çeşitleri:

Hüccetler: Nafaka, terbiye velâyeti, vasi tayini, evlenme ahbine dâir nikâh, boşanma ile ilgili talak, mehir, satım akdi, ferağ, izinve ve yetki verilmesi, geri alım hakkı ile satış, şuf a hakkı, bağışlama, rehin, istihkak, ikrâr, havale, şehâdet, kefalet, şirket, vekâlet, kısas, diyet, sulh ibra ve iflas gibi hüccetler.

Vakfiyeler: Diğer hüccetlerden üslup ve muhteva bakımından ayrılan vakfiyeler, vakfedilen mülkün cinsi ve kendi tüzüğüne göre bir dava sonucu mahkemece tasdik edilen belgelerdir.

Hüccet-i Zahriye: Arkasında sebep ve dayanağı yazdı olan hüccetlere denir. Umûmiyetle tasarruf hakkını hâiz berâtların arka yüzünde buna dayanılarak hazırlanmış hüccetler bulunur.

İlâmlar ve özellikleri: Hakimın bir davada verdiği şer'i hükümlerdir. Altında karar veren kadmm imza ve mührü bulunur. İlâmlarda davacının iddiası, dayandığı delilleri ve davalının savunması ile hâkimin verdiği karar yer alır. Bu karar kısmı ilâmı özellikle hüccetlerden ve diğer belgelerden ayırır.

İlâmda, davacının adı ve adresi ile davalının adından sonra, dava konusu davacı tarafından ikrâr edilir. Davacı iddiayı kabul ederse, "gıbbes suâl ve'l-ikrâr" şeklinde ifade edilir. Red etmesi halinde "...gıbbe's-suâl ve'l-akibü'l-inkâr" sözünden sonra davacıdan beyyine (delil) istenir. Davacı isbât edemezse, yemin teklifi arkasından şahitlerin soruşturması gelir. En sonra hüküm yazılır. İlâm tarih ve şahitlerin isimleri ile tamamlanır.

¹⁰ Akgündüz, a.g.e., s. 21.

Ma'ruzlar: Kadı tarafından kaleme alındığı halde, kadının kararını ihtiva etmeyen ve hüccet gibi hukukî bir durumun tesbiti açısından yazılı delil olarak kabul edilmeyen ve sadece kadmm icrâ makamlarına idâri bir durumu arzettiği yazılı veya halkın icrâ makâmına yahut kadıyla hitaben yazdığı şikâyet dilekçelerine denir.

Mürâseleler: Kadılar tarafından bir husus hakkında yazılan resmî kağıtlara mürâsele denir. Kadı mürâseleyi kendine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs veya makamlara hitaben yazar.

3.2. Başka Makamlara Gönderilen ve Sicile Kaydedilen Belgeler

Emr-i Şerif ve Fermanlar: Padişahın umûmi olduğu gibi hususi şahısları ilgilendiren ve vazife tevcih, tımar tefvizi, ticâret berâtı vb. konulara ait halka duyurulup sicile kaydedilen kadılara gönderilen emirlerdir.

Memleket dâhilinde meydana gelen bazı aksaklıkları giderme ve yeniden düzen kurma yönünde sadır olan kanunnâmelerin suretleri ile padişahların şehzâdelere yazdıkları siyâsetnâmeler ve mektup suretlerine de sicil defterlerinde rastlanmaktadır.

Buyrulduklar: Sadrazamları padişah adma bazı hususları kadılara hatırlatan buyrulduklar, ayrıca vezir, beylerbeyi, kaptan-ı derya ve kadıaskerler de verebilir.

Tezkereler: Tezkireciler doğrudan doğruya sadrazama bağlı olup, Anadolu ve Rumeli defterdarlığına bağlı mâlî kalemleri bulunurdu. Bu kalemleri verdiği tezkerelerin bir suretine sicillerde rastlanılmaktadır.¹¹

Temessükler ve Diğer Kayıtlar: Temessük, mirî arazide ve gayr-i sahih vakıflarda tasarruf hakkı sahiplerine yetkili veya şahıslar tarafından verilen belge demektir. Yani tasarruf vesikası demektir ki, sonraları tapu tabiri bunun yerine geçmiştir. Bütün bu tür belgeler dışında şer'îye sicillerinde şahıslara ait parkende hesap kayıtları müsvedde cinsinden tutulmuş kısa kayıtlar da bulunmaktadır.

4. ERZİNCAN MAHKEMESİ 4 NO'LU ŞER'İYE SİCİL DEFTERİ

4.1. Defterin Tanıtımı:

Bu çalışmanın konusu olan, Erzincan'a ait 4 No'lu defter, Erzincan Adliyesinde, İnönü Üniversitesi Tarih Eğitimi Anabilim Dalındaki öğretim görevlilerinden Tahir Erdoğan ŞAHİN tarafından bulunan dört defterden sonuncusudur. Defterin başında H. 1337/1 tarihi yazılıdır. Defterin numarası bilinmemekle birlikte en eski tarihli olduğu için defteri, 4 No'lu Erzincan Şer'îye Sicil Defteri olarak adlandırdık.

¹¹ Bayındır, a.g.e., s. 312; Akgündüz, a.g.e., s. 32; Pakalın, a.g.e., s. 621; Mithat Sertoğlu, Osmanlı Tarih Lügati, İstanbul 1986, s. 337, 338

Defter 100 varak olup, hüccet, ilâm, muhtevalı 262 belge vardır. Ta'lik yazı türü ile beyaz kâğıda mürekkep ile yazılıdır. 50x30 ebadında, sırtı deri, mukavva üzerine siyah bez ile ciltlenmiştir.

Bu defter, mahkemenin çeşidi kâtipleri tarafından yazılmış olup, Erzincan Adliyesi'nin deposunda tesadüf olunan 4 defterden biridir.

Defterin ihtiva ettiği belgeler uzunluk, kısalık yönünden birbirine eşit değildir. İmlâ bakımından çok az yanlışlıklara rastlanır. Yazı stilinde umumiyetle benzerlik göze çarpmasına rağmen bazı hükümlerin yazı karakterleri farklıdır.

Bu defterde konu bakımından umumiyetle şu tür belgeler yer almıştır: Veraset, alacak-verecek ve borçlanma konulu belgeler, nafaka, vesayet, mihr ilamları, tevliyet, vekalet, boşanma kayyım ta'yini ile ilgili belgeler.

4.2. Metin Transkripsiyonunda Takip Edilen Metod

Metinde uzatma ve inceltme (A) ile ayın harfi (‘) işareti ile gösterilmiştir. Silik olan ya da hiç okunmayan kelime veya kelime grupları (...) işareti ile gösterilmiştir. Şüpheli okunanlarda (?) işareti kullanılmıştır.

Defterdeki konular, ayrı ayrı konu başlıkları ve belge numaraları ile tasnif edilmiştir. Tasnif işlemi tablo şeklinde gösterilmiş, ayrıca her belgenin muhtevası defterdeki sayfa numarası takip edilerek özetlenmiştir.

I. BÖLÜM

1. METİN İÇERİSİNDEKİ BELGELERİN ÖZETLERİ

(S. 1 - B. 31) Konu: İ'lam Mihir ve Nafaka

Hatice Hatun İbnet'i Yusuf bin Ahmed ile halen zevc-i mutallakı olduğu iddia olunan Kemahlı Emirzade Kemal Efendi İbn Şemseddin beynin de mutevekeevin nafaka ve muaccel davası.

(S. 3 - B. 32) Konu: Veraset

Abdulfettah Oğullarından Ebu Bekir bin Yusuf'un verasetinin kızı Huriye kızkardeşi Huriye ve erkek kardeşi İsmail'e ait olduğu hakkında veraset i'lamı.

(S. 3 - B. 33) Konu: Vesayet

Hacı Edhem Oğlu Emin Efendi'nin Seferberlik başlangıcında silah altına alınan ve bir daha da kendisinden haber alınamayan damadı Şeyhoğlu Osman bin Mehmed'in mallar için kayyim ve vasi ta'yin edilmesi hakkında.

(S. 3 - B. 34) Konu: Vekalet

Kezban bint-i Hüseyin'in, vefat eden kocası Yusuf bin Şakir'in malına el koyan Eytam Müdür Vekili Ömer Lutfi Efendi aleyhine açtığı da'va.

(S. 3 - B. 35) Konu: Tevliyet

Perval Zâde Hacı İsmail Ağa'nın Vakfına, erkek evladından Hacı Hafız Süleyman Efendi'nin müteveli ta'yin edilmesi hakkında.

(S. 3 - B. 36) Konu: Veraset

Çilingiroğlu Mustafa Efendi İbn-i Şerif bin Hasan'ın veraseti hakkında.

(S. 3 - B. 37) Konu: Veraset

Pamukçu Zâde Halid Efendi'nin verasetinin eşi Nimet oğlu Mustafa Fehmi ve kızları Hatice ile Rabia'ya düşmesi hakkında ilam.

(S. 5 - B. 38) Konu: Asker Veraseti

Asker-i Şehâneye mensub iken vefat eden Muhsinoğlu Sükri bin Arifin eşi Firdevs, babası Arif ve kızı Memnune'ye münhasıra olduğu hakkındaki karar.

(S. 5 - B. 39) Konu: Veraset

Hüseyin İbn-i Fethullah'ın verasetinin kimlere ait olduğu hakkında karar.

(S. 5 - B. 40) Konu: Vekalet

Mahmud Efendi İbni Halid Efendi Zevcesi Nazife Hanım'ın, Abdullah Efendi'yle veraset da'vası ile ilgili olarak vekil ta'yin etmesi hakkında zabt.

Firdevs Hatun'un, Beytu'l Mal Me'muru Hafız Ömer Efendi muvacehesinde ortaya koyduğu veraset da'vası.

(S. 6 - B. 42) Konu: Veraset

Dilverzâde Hacı Edhem Efendi'nin verasetinin eşi Havva, kız kardeşi Firdevs, amcası oğlu Ömer'e ait olduğu hakkında i'lâm.

(S. 6 - B. 43) Konu: Vekalet

İbrahim Zevcesi Salise Hatun'un kocasından mevrus malların alınması ile ilgili Arzuhalci Ömer Lutfi Efendi'yi vekil ta'yin etmesi.

(S. 7 - B. 44) Konu: Veraset

Müteveffa Mirelay Arif Bey'in Zevcesi Hatice Hanım'm, annesi Şahire Hanım'dan kendisine intikal eden mallar hakkında Hoca Hayreddin Mahallesi Muhtarı Hasan Basri Bey'i vekil nasb ve ta'yin eylemesi hakkında karar.

(S. 7 - B. 45) Konu: Veraset

Sündüs Hatun'un veraseti'nin Zevci Dursun Efendi ile kendinden önce vefat eden eski eşi Süleyman'dan olan çocukları Müşfike ve Fatıma'ya kaldığına bu verasetin taksimine dair i'lam. Muhtediye Hatice Hanım'm vekili Arzuhalci Ömer Efendi vasıtasıyla, babası Muhtedi Abdullah'dan intikal eden tarla ile ilgili açtığı da'va ve bununla alakalı karar.

(S. 8 - B. 47) Konu: Vekalet

Hamide bint-i müteveffa Ali Rıza'nın, kendi aleyhinde da'va açan Boynukalm Zâde Ömer Efendi'ye karşı haklarını savunmak üzere Arzuhalci Abdullah Vehbi Efendi'ye vekalet vermesi hakkında karar.

(S. 8 - B. 48) Konu: Tefrik İ'lamı

Nurdane bint-i müteveffa Habib'in eşi Abuşoğlu Muğim'den ayrıldığını tesbit ettirmesi ile ilgili karar.

(S. 8 - B. 49) Konu: Vesayet

Abdullah İbn-i Hacı Salih'in müteveffa Hacı Beşiroğlu Ali bin Burhan'ın oğulları Abdulkadir ve Burhan'ın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin onlara vasiy nasb ve ta'yin olunması.

(S. 9 - B. 50) Konu: Vekalet

Havva Hatun bint-i Hacı Osman'ın, kardeşleri aleyhine açmış olduğu veraset davasından eşi Abdurrahman Ağa'yı kendine vekil ta'yin etmesi hakkında.

Kurşunlu Mahallesin'den Derviş Ağa'nın, müteveffa ortağı Mehmed Ağa'nın varisleri, eşi Firdevs Hatun ve kızları Fehmiye ve Resmiye aleyhine açmış olduğu alacak da'vası hakkında i'lam.

(S. 10 - B. 52) Konu: Vekalet

Şerife bint-i İbrahim ile Hasan bin Musa'nın, Vasketil Karyeli Şurup ve kızı Firdevs'in aleyhlerinde açmış oldukları Zahre ve Saire da'vasında, Arzuhalci Ömer Lutfi Efendi'ye vekalet vermeli hakkında.

(S. 10 - B. 53) Konu: Askeri Vekaleti

Topçu yirmidokuzuncu alayın ikinci taburu efradından iken vefat ettiği beyan olunan, Mustafa bin Şerif'in verasetinin kardeşi Hafız Mehmed Efendi'ye ait olduğuna dair.

(S. 10 - B. 54) Konu: Vesayet

Salih bin Mahmud'un oğulları Vehbi ve Hilmi'nin vesayetlerinin ana tarafından dedeleri Hacı Derviş Ağa'ya verilmesi.

(S. 10 - B. 55) Konu: Asker Veraseti

Asker-i şahaneye mensupken vefat eden Mehmed oğlu İsmail'in verasetinin erkek kardeşi Hüseyin'e münhasıra olduğuna dair belge.

Asker-i Şahaneye mensupken vefat eden Cezveci oğlu Kadir bin Aziz'in verasetinin validesi İzzet Hatun ile erkek kardeşi Şükrü'ye münhasıra olduğu hakkında.

(S. 10 - B. 57) Konu: Vekalet

Gülabi oğullarından İsmail bin Ağa bin Gülabi'nin, Mehmed oğlu Bektaş Çavuş'un aleyhine açmış olduğu da'vada Hakkı Efendi Zâde Mahfuz beyi vekil ta'yin etmesi hakkında.

(S. 11 - B. 58) Konu: Veraset

Vefat eden Kadiroğlu Süleyman'ın verasetinin zevcesi İsmet binti Ahmed ve oğulları İsmail Mahmud ve kızları Saime, Naime, Selime, Kadir ve annesi Aışeye kaldığına dair belge.

(S. 11 - B. 59) Konu: Vesayet

Vefat efen Araboğlu Mehmed bin İbrahim'in kızı Sayile'nin vesayetinin kardeşi Nazım'a bırakılması hakkında.

(S. 11 - B. 60) Konu: Veraset

Müteveffa Zahire Hatun'un, verasetinin kızları Fikriye ve Şükriye'ye ait olduğuna dair.

Ablakoğlu Mehmed Tevfik Efendi İbni Abdullah'ın verasetinin oğlu İsmail Hakkı, kızları Nimet ve Memnune ile Zevcesi Vesile'ye kaldığına dair belge.

(S. 12 - B. 62) Konu: Veraset

Zulfiye binti Ahmed bin Abdullah'ın verasetinin annesi Fatıma binti Hüseyin, kızı Fehmiye ve oğlu Musa Kazım Efendi'ye intikal ettiğine dair belgedir.

(S. 13 - B. 63) Konu: Vesayet

Şaban bin Mehmed'in çocukları Mehmed Ali ve Gülfidan'ın vesayetlerinin anneleri Melek binti Ahmed'e verildiğine dair belge.

(S. 13 - B. 64) Konu: Vesayet

Müteveffa Zülfiye Hanım'm kızının vesayetinin Fatıma Hanım İbneti Hüseyin'e verildiğine dair.

(S. 13 - B. 65) Konu: Vesayet

Müteveffa Hacı Ahmed bin Osman'ın kızı Rabia'nın vesayetinin amcası Abdulkadir Efendi İbn-i Osman'a verildiğine dair.

Kasap Sükrî bin Abdulvahid'in, Muhite binti Süleymanın kendi aleyhine açtığı bir da'vayla ilgili olarak Arzuhalci Ömer Lütfî Efendi'yi vekil ta'yin etmesi hakkında.

(S. 13 - B. 67) Konu: Vekalet

Firdevs Hatun İbneti Servet'in, Kocakurd oğlu Osman Zevcesi Şerife ile yakını Hasan Onbaşı aleyhine ikame ettiği nafaka da'vasında, babası Servet Ağa'yı kendine vekil ta'yin etmesi hakkında.

(S. 13 - B. 68) Konu: İ'lam

Hüseyin Ağa İbni Halil'in, Aşuroğulları Nuri ve Mehmed aleyhine, kendilerine otlatmak üzere teslim ettiği iki adet ineği kaybetmeleri üzerine açtığı da'va ve bununla ilgili i'lam.

(S. 14 - B. 69) Konu: İ'lam

Yusuf İbn-i Sadettin'in, Mehmed Nureddin Efendi aleyhine açmış olduğu beraber ettikleri 24 dönümlük buğdayın taksimiyle ilgili da'va.

(S. 14 - B. 70) Konu: Takdir-i Nafaka

Nebatat Hatun İbnet-i Halil'in, Zevci Şevket Ağa aleyhine açmış olduğu nafaka da'vası.

Selami Mahallesi'nde mezkun iken vefat eden Kepekçi Zâde Ahmed Efendi'nin oğlu Vehbi'nin vesayetinin kardeşi Yusuf Efendi'ye verilmesi.

(S. 15 - B. 72) Konu: Veraset

Keleriç Karyesi'nde vefat eden Şahinoğlu Mehmed bin Ahmed'in verasetinin halası Esmâ Hatun İbnet-i İsmail'e intikal ettiğine dair karar.

(S. 15 - B. 73) Konu: Vekalet

Nazife Hatun İbnet-i Hacı Edhem'in, Kemahlı Hacı İyaz Zâde Faik ve Ahmed efendilerin aleyhine açtığı nukud ve hukuk-u irsiye da'vasında Abdullah Efendi'yi vekil ta'yin etmesi hakkında.

(S. 15 - B. 74) Konu: İsticar

Makbule bint-i Hamdi İbn-i İbrahim'in ev işlerini yapmak üzere kiralaması hakkında.

(S. 15 - B. 75) Konu: İsbat-ı Neseb

Şaban oğlu Harem Ağa'nın Sünbül Hatun'dan olan oğlu Celaleddin'i üvey annesi Vesile Hatun'dan talep etmesi ve bu hususta olunan isbat-ı neseb kararı.

Parmaksızoğlu Eyyüb Ağa İbn-i Halil'in verasetinin oğulları Mustafa, Yunus ve kızı Hatice'ye intikal ettiğine dair karar.

(S. 16 - B. 77) Konu: Veraset

Müteveffiyeye Sünbül Hatun'un verasetinin kardeşleri Salih ve İzzet'e intikal ettiğine dair karar.

(S. 17 - B. 78) Konu: Vesayet

Müteveffa Dursun bin Mustafa'nın oğulları Ali ve Yusuf'un vesayetlerinin Tuğba Hatun İbnet-i Edhem'e verilmesi hakkında.

(S. 17 - B. 79) Konu: Vesayet

Müteveffa Kepekçizâde Ahmed Efendi'nin kızı Firdevs'in vesayetinin anne tarafından dedesi Buhurcu İshakzâde Feyzi Usta'ya verilmesi hakkında.

(S. 17 - B. 80) Konu: Vesayet

Müteveffa Tahiroğlu Kemal Bey'in verasetinin oğlu Rıza, babası, Süleyman, annesi Fatıma Hatun'a intikal etmesi hakkında.

(S. 17 - B. 81) Konu: Veraset

Müteveffa Mülazım İsmail Ağa bin Abdullah'ın verasetinin Zevcesi Vesile Hatun ile kızının kızı Hatice'ye intikal ettiğine dair belge. Müteveffa Yüzbaşı Halid Efendi'nin verasetinin pederi Müderriszâde Hoca Mustafa Efendi İbn-i Ahmed ile zevcesi Makbule bint-i Abdullah'a münhasıra olduğuna dair i'lam.

(S. 18 - B. 84) Konu: Askeri Veraseti

Müteveffa Emin oğlu Halid'in verasetinin kız kardeşi Gül Hanım İbnet-i Emin bin Abdullah'a intikâl ettiğine dair belge.

(S. 18 - B. 85) Konu: Vesayet

Müteveffa el-Hac Ahmed Efendi'nin çocukları Hasan, Mustafa ve Saim'e'nin vesayetlerinin Hafız Salih Efendi'ye verildiğine dair belgedir.

(S. 18 - B. 89) Konu: Vesayet

Müteveffa Topal Molla oğlu Süleyman bin Halid'in oğulları Bekir ve İsmail'in vesayetlerinin, çocukların valide ve hadaneleri olan Firdevs Hatun İbnet-i Şeyh Tevhid Efendi'ye verildiği hakkında.

(S. 19 - B. 90) Konu: Kayyim

Kayıp Keçizâde Mehmed Efendi'nin zuhuruna değin, tüm mal ve mülklerine, annesi Saide Hatun'un kaim olarak ta'yin edilmesi hakkında.

Müteveffa asker Mülazım İsmail Ağa'nın torunu Hatice'nin vesayetinin babası Hasan Efendi'ye verilmesi hakkında.

(S. 19 - B. 92) Konu: Vekalet

Cimin Karyeli Salih ve Ömer'in, Hafız Mehmed Efendi aleyhine açtıkları değirmen icaresi da'vasında, Arzuhalci Abdullah Vehbi Efendi'yi vekil ta'yin etmeleri hakkında.

(S. 19 - B. 93) Konu: Talak İ'lamı

Muhabbet Hatun İbnet-i Süleyman'ın, Kasab Şükrü İbn-i Abdullah'dan ayrılması hakkında.

(S. 21 - B. 94) Konu: Nikah İ'lamı

Nafi'a bint-i Mustafa Efendi'nin Belediye Çavuşu Abbas Ağa İbn-i İbrahim'den ayrılması hakkında.

(S. 21 - B. 95) Konu: Mihr İ'lamı

Hatice Hatun İbnet-i Hacı Abdulkadir'in, Canbeyli oğlu Halil Ağa aleyhine açmış olduğu mihr-i müccel talebi da'vası.

(S. 22 - B. 96) Konu: Vesayet

Müteveffa Kasaboğlu Ahmed bin İsmail'in verasetinin, Zevcesi Behice Hatun İbnet-i Mehmed'e münhasıra olduğu hakkında.

Vefat eden Fahime Hatun İbnet-i Abdullah'ın verasetinin kız kardeşi oğlu Hacı Efendi oğlu Hasan'a intikal ettiğine dair.

(S. 22 - B. 98) Konu: İ'lam

Müteveffa Mahmud bin Hasan'ın verasetinin Zevcesi Suna bint-i Ali ile oğulları Dursun Süleyman, Hasan ve Celal ile kızı Adile'ye intikal etmesi hakkında.

(S. 23 - B. 99) Konu: Vesayet

Müteveffa Karanlıkzâde Hacı Abdullah Efendi'nin çocukları Hüseyin ve Feride'nin vesayetlerinin, akrabalarından Perpetzâde İshak Efendi'ye verilmesi hakkında.

(S. 23 - B. 100) Konu: İsbat-ı Rüşd

Nalband zâde Halis Efendi İbn-i Kamil'in, kendisine Hacı Halid Ağa'dan intikal eden ve halen vasisi Hacı Sürmelizâde Şükri Efendi İbn-i Mehmed'in elinde bulunan malını almak üzere açmış olduğu isbat-ı Rüşd da'vası.

(S. 23 - B. 101) Konu: Vesayet

Müteveffa Nalband Ali Usta İbn-i Mustafa'nın oğlu Mehmed'in vesayetinin, anne tarafından dedesi Hasan Ağa'ya verilmesi hakkında.

Müteveffa Yusuf Cemil Efendi İbn-i İbrahim'in verasetinin zevcesi Cemile ile çocukları Şefika, Saime, Faika, Mehmed, Ali, Mustafa ve Vehbi'ye intikal ettiği hakkında.

(S. 24 - B. 103) Konu: Veraset

Zamkuçyan Vehan Efendi'nin, vefat eden babası Keykork, annesi Makrohi, kız kardeşleri Zarohi, Azum, Peron ve Servun ile erkek kardeşi Neon'dan kalan tüm malların kendisine ait olduğuna dair açmış olduğu da'va hakkında.

(S. 24 - B. 104) Konu: İ'lam

Acem oğlu Ahmed Usta'nın, kardeşi Osman ve Şerif oğlu Ahmed aleyhine açmış olduğu alacak da'vası hakkında.

(S. 25 - B. 105) Konu: Vesayet

Müteveffa Hammal İsmail bin İbrahim'in kızları Elif ve Fatıma'nın vesayetlerinin amcaları Mahmud Çavuş'a verilmesi hakkında.

(S. 25 - B. 106) Konu: Veraset

Müteveffa Hacı Müştak Efendi İbnü'l-Hac Ahmed Efendi'nin verasetinin zevcesi, Nimet ve çocukları, Ahmed, Bekir, Abdullah, Sadika ve Rabia'ya intikal ettiği hakkında.

Müteveffa Tulumbacıoğlu Ahmed oğlu Mustafa'nın kızları Hayrinur ve Mahinur'un vesayetlerinin Hakkı oğlu Mahmud bin Ali'ye verilmesi hakkında.

(S. 25 - B. 108) Konu: Hücet-i Vesayet

Müteveffa Hacıoğlu İsmail İbn-i Mustafa'nın çocukları Cemaleddin ve Latife'nin vesayetlerinin anneleri Zehra Hatun İbnet-i Abdullah'a verilmesi hakkında.

(S. 26 - B. 109) Konu: Hücet-i Veraset

Müteveffa Tayyar Efendi İbn-i Hacı Mustafa bin Hacı Metin'in verasetinin, kardeşleri Faik Efendi ve Ahmed Efendi, zevcesi Hatice Hatun ve kız kardeşleri Aişe ve Muhibbe'ye intikal etmesi hakkında.

(S. 26 - B. 110) Konu: Hücet-i Vesayet

Müteveffa Badıhoğlu Nuri bin Hasan'ın çocukları Rıza ve İbrişim'in vesayetlerinin amcaları Badıhoğlu Hüseyin Ağa'ya verilmesi hakkında.

(S. 26 - B. 111) Konu: Tevliyet

Müteveffa El-Hac Abdullah Efendi Cami-i Şerif, Medrese ve Kütüphanesi vakfına, vâkıfın erkek evlatlarının en büyüğü ve en uygunu olan Abdurrahman Efendi'nin müteveli ta'yin edilmesi hakkında.

Müteveffa Hancıoğlu İsmail bin Mustafa'nın verasetinin zevcesi Zehra bint-i Abdullah ve çocukları Cemaleddin ve Latife'ye intikal ettiği hakkında.

(S. 27 - B. 113) Konu: Veraset

Müteveffa Zeyyakzâde Hacı Ömer Efendi'nin verasetinin, amcası oğlu Zeyyak oğlu Osman bin Hasan, zevcesi Mahinur ve kız kardeşi Miyase Hatun'a intikal ettiği hakkında.

(S. 28 - B. 114) Konu: Vekalet

İmamzâde Kerimleri Latife ve Şadiye'nin, kendilerine ait bir tarlanın satışı ile ilgili olarak, Alhanoğlu Yusuf Ağa'ya vekalet vermeleri hakkında.

(S. 28 - B. 115) Konu: Veraset

Müteveffa Yüzbaşı Mustafa Hatun İbnet-i Mustafa'nın verasetinin kızı Emine Hatun İbnet-i Eşrefe intikal ettiği hakkında.

(S. 28 - B. 116) Konu: Vekalet

Hatice Hanım İbnet-i Ali Efendi'nin Hacı Rıza Efendi mahdumu Mehmed Efendi'nin kendi aleyhine açmış olduğu, vasiyyet ve eşya-yı metkure ve nukud da'vasında kendisine da'va vekili Abdullah Efendi İbn-i Abdulkadir'i vekil ta'yin etmesi hakkında.

Müteveffa Antakyan Soğuman Veled-i Makoş, Nazar, Piruha ve Marider ve Say'ın verasetinin, Yuğaper Hatun'a intikal ettiği hakkında.

(S. 29 - B. 118) Konu: Veraset

Müteveffa Alemdaroğlu İsmail oğlu Ali'nin verasetinin, zevcesi Kezban, annesi Asiye kızı Ayişe, kız kardeşleri Cevahir, Mahbube, Fatıma, erkek kardeşleri Süleyman, Bekir ve İbrahim'e intikal ettiği hakkında.

(S. 29 - B. 119) Konu: Veraset

Müteveffa Nazıroğlu Yusuf bin Abdulaziz'in verasetinin, oğlu Abdulaziz ve kızları Vesile ve Zekiye'ye intikal ettiği hakkında.

(S. 29 - B. 120) Konu: İ'lam

Dursun Efendi İbn-i Hasan'ın Küllabi Ağa İbn-i Aslan ve mahdumu Dursun bin Gülabi ile Hüseyin Çavuş İbn-i Mahmud aleyhlerine açtığı alacak da'vası hakkında.

(S. 30 - B. 121) Konu: Veraset

Müteveffa Molloğlu Hafız Hüseyin Efendi İbn-i Salih'in verasetinin zevcesi Züleyha Hatun, annesi Gülah Hanım ve kardeşleri İsmail ve Yusuf intikal ettiği hakkında.

Topaloğullarından Hüseyin oğlu Mahmud'un verasetinin zevci Emine annesi, Hatice ve kardeşi İsmail'e intikal ettiği hakkında.

(S. 30 - B. 123) Konu: Vekalet

Zekiye Hatun İbnet-i Ahmed'in, Veğâvir Karyesi'nden Veys adındaki kişi aleyhine açmış olduğu alacak da'vasında, Arzuhalci Ömer Efendi'ye vekalet vermesi.

(S. 30 - B. 124) Konu: Vesayet

Müteveffa Cemaloğlu Yakub bin İsmail bin Cemal'in çocukları Mikâil ve Tevhide'nin vesayetlerinin anneleri Fidan Hatun'a verilmesi hakkında.

(S. 31 - B. 125) Konu: Vesayet

Müteveffa Cebecioğlu Kamil Efendi bin el-Hac Mustafa'nın oğulları Fahri ve Abdalbâki'nin vesayetlerinin amcaları Ahmed Efendi'ye verilmesi hakkında.

(S. 31 - B. 126) Konu: Vesayet

Müteveffa Hacı Hatip zâde Yusuf Efendi'nin oğlu Vehbi'nin vesayetinin, annesi Cemile Hatun İbnet-i Süleyman'a verilmesi hakkında.

Kaybolan ve kendisinden bir haber alınamayan Ali Çavuşoğlu İsmail bin Edhem'in, tüm arazi mal ve mülkünü korumak ve işlerini yürütmek üzere amcası oğlu Ali Çavuş oğlu Bakir Ağa İbn-i Hüseyin'in Kayyim ta'yin edilmesi hakkında.

(S. 31 - B. 128) Konu: Vesayet

Müteveffa Karakaş zâde Muhyiddin Efendi'nin çocukları Naim ve Sadika'nın vesayetlerinin anneleri Şefika Hatun'a verilmesi hakkında.

(S. 31 - B. 129) Konu: Vesayet

Müteveffa Hayreddin oğlu Hafız Mehmed Efendi İbn-i İbrahim'in oğulları Fevzi ve Sadık'ın vesayetlerinin amcaları Halil Efendi İbn-i İbrahim'e verilmesi hakkında.

(S. 32 - B. 130) Konu: Veraset

Müteveffa Abdullah Çavuş İbn-i Mikdad'ın verasetinin zevcesi Tuhfe Hatun ve çocukları Mehmed, Kamil, Naime ve Saniye'ye intikal ettiği hakkında.

(S. 32 - B. 131) Konu: İzin Hücceti

Müteveffa Hacı Hatip zâde Yusuf Efendi'nin oğlu Vehbi'nin vasisi, annesi Cemile Hatun'a malından daha sonra almak üzere, çocuğun ihtiyaçları için harcama yapmasına izin verilmesi hakkında.

Sultan Hatun İbnet-i Hal' Zevci Kerim Efendi zâde Hasan Ağa İbni Mustafa'dan şiddetli geçimsizlik nedeniyle ayrılması hakkında.

(S. 33 - B. 133) Konu: Kayyim

Asker-i Şahane efradından iken kaybolan Çorakçioğlu Mahmud bin Şehmuz'un, mal ve mülküne, teyze oğlu Köseoğlu Mehmed Ali'nin kayyim ta'yin edilmesi hakkında.

(S. 33 - B. 134) Konu: Veraset-i Askeri

Müteveffa Mustafa oğlu Mehmed'in verasetinin, babası Mustafa annesi Güllü zevcesi Kıymet ve oğlu Mehmed'e intikal ettiği hakkında.

(S. 33 - B. 135) Konu: Vesayet

Müteveffa Çerioğlu İbrahim bin Süleyman'ın oğulları Süleyman ve Mehmed'in vesayetlerinin amcaoğulları Mizrab Ağa İbni Mustafa'ya verilmesi hakkında.

(S. 33 - B. 136) Konu: Hal' İ'lamı

Emine Hatun İbnet-i Hamdi'nin kendisini boşayan eski kocası Süleyman bin Numan'dan kendisine iade etmediği mihr-i müeccel ve nafaka'yı talep etmesi hakkında.

Müteveffa Çörekçe Zâde Mehmed'in oğlu vesayetinin teyzesinin oğlu Köseoğlu Mehmed bin Ali'ye verilmesi hakkında.

(S. 34 - B. 2-Y.) Konu: İsbat-ı Veraset

Kerimoğlu Mahallesi ahalisinden İskender'in verasetinin kız kardeşi İpek Hatun ile diğer kardeşleri Ali ve Seher'e ait olduğu hakkında.

(S. 34 - B. 3-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Serçavuş Abdullah Efendi İbn-i Mikdad'm çocukları Mehmed, Kamil ve Şahime'nin vesayetlerinin anneleri Tuhfe Hatun'a verilmesi hakkında.

(S. 34 - B. 4-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Kuzoğlu Veli Bey İbni Salih'in çocukları İsmail ve Salih ile, daha sonra vefat eden Kuzoğlu Kahraman bin Mehmed'in oğlu Mehmed'in vesayetlerinin Kuzoğlu Ahmed Efendi İbn-i Hüseyin'e verilmesi hakkında.

(S. 35 - B. 5-Y.) Konu: Vekalet

Yusuf Efendi Zevcesi Cemile Hatun'un, müteveffa zevci Yusuf Efendi'den kendisine intikal eden malların alınması ve korunması ile ilgili tüm işlemleri yapmak üzere amcası Mehmed Efendi İbni Mus tafa'ya vekalet vermesi hakkında.

Müteveffa Halis İbn-i Mustafa'nın verasetinin zevci Zekiyye ve oğulları Yaşar, Ahmed ve Mehmed'e intikal etmesi ve bu veraset içerisinde olan ve Veğâvir Karyeli Veli Ağa tarafından halen teslim edilmeyen bir kısım malın bu şahıstan mahkeme yoluyla talep edilmesi hakkında.

(S. 35 - B. 7-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Hasan Çavuş oğlu Dursun bin Mustafa'nın oğulları Salim ve Kazım'ın vesayetlerinin amcaları Hasan Çavuş oğlu Abdullah bin Mustafa'ya verilmesi hakkında.

(S. 35 - B. 8-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Yüzbaşı Sıdkı Efendi İbni Tayyar bin Hacı Mehmed'in verasetinin kız kardeşi Aliye ile amca oğulları Kazım, Sadık ve Ali Efendilere intikal ettiği hakkında.

(S. 36 - B. 9-Y.) Konu: İlam

Talat oğlu Süleyman Ağa İbni'l-Hac Dursun'un, müteveffa Ahmed bin Süleyman'ın nezdindeki alacağını onun varisleri, Mızrab Ağa İbn-i Mustafa ile diğer kardeş oğulları Süleyman ve Mehmed'den istemesi hakkında.

Erzincan'ın Celabuzur Köyünde bulunan ve müteveffa Satılmışzâde Abdulaziz Efendi'ye ait olan vakfa oğlu Satılmuşzâde Süleyman Efendinin müteveli ta'yin edilmesi hakkında.

(S. 37 - B. 11-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Mulazım-ı Evvel İbrahim Efendi İbn-i Şerifin verasetinin babası Celiloğlu Şerif Ağa İbn-i Ahmed'e intikal ettiği hakkında.

(S. 37 - B. 12-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Davud oğlu Abdulkadir'in oğlu Yahya'nın vesayetinin halası Güllü Hatun'a verilmesi hakkında.

(S. 37 - B. 13-Y.) Konu: Vesayet

Berberoğlu Şevki Ağa'nın Mahmud'un vesayetinin, Osman Efendi İbni Mustafa'ya verilmesi hakkında.

(S. 37 - B. 14-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Buyudezâde Ömer Ağa İbn-i Mustafa'nın oğlu Abdülhak'ın vesayetinin amcasının oğlu Nuri Efendi'ye verilmesi hakkında.

Vefat eden Artıl ve Ohannes'in verasetlerinin kız kardeşleri kızı Perzikyan Kerimesi Paris Hatun'a intikal etmesi hakkında.

(S. 38 - B. 16-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Tevhid bin Yusufun çocukları Yusuf, Naile ve Ayişe'nin vesayetlerinin amcaları Kurban Ağa'ya verilmesi hakkında.

(S. 38 - B. 17-Y.) Konu: Veraset

Semercioğullarından Hafız Veli Efendi İbn-i Osman'ın verasetinin zevcesi Nafia Hatun, çocukları Emine ile erkek kardeşi Yunus'a intikal etmesi hakkında.

(S. 39 - B. 18-Y.) Konu: Vekalet

Tuba Hanım İbneti Rıza'nın boşandığı eski eşi Yüzbaşı Rüşd-i Bey aleyhine açtığı alacak davasında kendisine Erzincan eşrafından Hakkı Bey zâde Mahfuz Bey'i vekil ta'yin etmesi hakkında.

(S. 19 - B. 19-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Hüseyin bin Mehmed bin Hüseyin'in verasetinin zevcesi Muhabbet Hatun, çocukları Zahide Sündüs ile amcasının oğlu Hüseyin'e intikal ettiği hakkında.

Müteveffa Ebuzer oğlu Mahmud İbn-i Mehmed'in çocukları Süleyman, Yusuf ve Kezban'ın vesayetlerinin anneleri Saray Hatun İbnet-i Aziz'e verilmesi hakkında.

(S. 40 - B. 21-Y.) Konu: Tecdid ve Fesh-i Nikah

Demircioğlu Kerimesi Hurubeyan Hatun binti Mıgırdıç Dursen'i önce müslüman olup Yüzbaşı Rüşdü Efendi ile evlenmesi daha sonra da tekrar Hıristiyan olarak nikahını yenilemesi hakkında.

(S. 40 - B. 22-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Zehrab oğlu Ahmed bin Mustafa'nın oğlu Mustafa'nın vesayetinin, amcasının oğlu Yadoğlu Mehmed bin Edhem'e verilmesi hakkında.

(S. 40 - B. 23-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Ferhadoğlu Ömer Çavuş İbn-i Ahmed'in oğlu Sıdkı'nın vesayetinin amcası Ferhadoğlu Mehmed Efendi İbn-i Ahmed'e verilmesi hakkında.

(S. 41 - B. 24-Y.) Konu: İstihkak İ'lamı

Aziz bin İsmail'in, Mustafa bin Murtaza aleyhine açmış olduğu alacak davası hakkında.

Leman Hanım İbneti Rana Bey İbni Ahmed'in eski kocası Yüzbaşı Rüşdü Efendi aleyhine açtığı alacak davası hakkında.

(S. 42 - B. 26-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Kavacıoğlu Ahmed bin Mehmed'in verasetinin dayısı Halil Ağa'ya intikal ettiği ve bu verasetin içinde olan ve halen Kavasolu Mehmed tarafından verilmeyen alacağın talep edilmesi hakkında.

(S. 43 - B. 27-Y.) Konu: Vesayet Maa Nafaka

Müteveffa Şeyhzâde Halil Ağa İbni Mehmed'in, verasetinin çocukları Yusuf, Feride, Hadice'ye intikal ettiği daha sonrada bu çocukların vesayetlerinin dayıları Yuşuf Ağa'ya verildiği hakkında.

(S. 43 - B. 28-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Emir Han Zâde Ahmed Efendi İbni Edhem'in oğlu Yaşar'ın vesayetinin amcası Emir Han Zâde Nuri Efendi'ye verilmesi hakkında.

(S. 43 - B. 29-Y.) Konu: Vekalet

Hatice Hatun İbneti Abdullah bin Mehmed'in, eski eşinin kardeşleri Balanoğlu Osman ve Yusuf'un aleyhine açmış oldukları miras davasında, Zevci Hacı Yakub Oğlu Hamdi Ağa'yı kendisine vekil ta'yin etmesi hakkında.

Müteveffa Zekiyye Hatun'un oğlu Nadir'in şiddetle ihtiyaç duyduğu nafakanın, Eytam Sandığında mahfuz malından olmak üzere karşılanması hususunda velisi Hacı Adil Beyzâde Ekrem Bey'e izin verilmesi hakkında.

(S. 44 - B. 31-Y.) Konu: İ'lam

Kocakurd oğlu İsmail bin İbrahim'in zevcesi Firdevs Hatun'un Kocakurd oğlu Osman Zevcesi Şerife Hatun aleyhine açtığı alacak davası hakkında.

(S. 44 - B. 32-Y.) Konu: Nafaka

Meysune Hatun İbnet-i Ahmed bin Abdullah'ın zevci Edhem bin İbrahim aleyhine açtığı nafaka davası hakkında.

(S. 45 - B. 33-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Keçizâde Muhyiddin Efendi İbni'l-Hac Mahmud'u verasetinin zevcesi Afune Hanım, çocukları Osman Fehmi Feyziye ve Rafia'ya intikal ettiği hakkında.

(S. 45 - B. 34-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Allahverdi ve Balakoğlu Mehmed Ayni'nin kızları Zehra'nın vesayetinin annesi Nimet Hatun'a verilmesi hakkında.

Saray Hatun İbnet-i Veli'nin, müteveffa zevci Mustafa Gül Ağa'dan kendisine intikal eden malların alınması hususunda Hafız Ahmed Efendi İbni Süleyman'ı kendisine vekil ta'yin etmesi hakkında.

(S. 46 - B. 36-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Hacı Hatip Zâde Yusuf Efendi İbnü'l-Hac İbrahim'in oğlu Mustafa'nın vesayetinin kardeşi Ali Şefik Efendi İbn-i Yusuf'a verilmesi hakkında.

(S. 46 - B. 37-Y.) Konu: İstihkak

Mustafa Ağa İbn-i Murtaza'nın Bilal oğlu Osman Ağa İbn-i Mahmud aleyhine açtığı bir çift öküzle ilgili alacak davası.

(S. 47 - B. 38-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa muhtar Hasan Ağa İbni Hüseyin'in çocukları Vesile Zarif ve Cemil'in vesayetlerinin kardeşleri Abdulcelil'e verilmesi hakkında.

(S. 47 - B. 39-Y.) Konu: Veraset

Vefat eden Herebet ve Arun isimli Ermenilerin verasetlerinin Hüzervat binti Herebet veledi Manuk'a intikal etmesi hakkında.

Nuri Efendi İbn-i Edhem'in, murisi Edhem Efendi'nin malından kendisine ve diğer varis Yaşar'a intikal eden evi satmak üzere izin talebi hakkında.

(S. 48 - B. 41-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa İshak Bey İbni Abdurrahman'ın kızları Fatıma ve İzzet'in vesayetlerinin, akrabaları olan Abdulcelil Efendi İbni Hacı Mehmed'e verilmesi hakkında.

(S. 48 - B. 42-Y.) Konu: Vekalet

Balakzâde Yusuf ve Kardeşi Osman'ın, müteveffa kardeşlerinin veraseti ile ilgili olarak zevcesi Hatice İbneti Abdullah aleyhine açtıkları miras da'vasında, Hızır Efendi Zâde Mahfuz Bey'e vekalet vermeleri hakkında.

(S. 49 - B. 43-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Sükkeş oğlu Ali'nin verasetinin zevcesi Tuhfe binti Mehmed ile çocukları Ahmed, Tahir ve Muhabbet'e intikal ettiği hakkında.

(S. 49 - B. 44-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Yusuf bin Hasan'ın verasetinin Zevcesi Hüsniye Hatun İbneti Ahi ile çocukları Huriye, Vehbi Halime ve Lutfiye'ye intikal ettiği hakkında.

Nimet Hatun İbneti Süleyman'ın Çocukları Kadriye ve Saniye için, çocukların amcası Bozacıoğlu Şükrü Ağa İbni Vahid aleyhine açtığı nafaka da'vası hakkında.

(S. 50 - B. 46-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Yüzbaşı Bekir Sıdk-ı Efendi'nin verasetinin kardeşleri Hafız Ahmed Efendi ve Halil Efendi İbni Hacı İbrahime intikal ettiği hakkında.

(S. 50 - B. 47-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Kasaboğlu Bekir bin Hacı Ali'nin çocukları Tayyar, Hüseyin ve Nuri'nin vesayetlerinin amcalarının oğlu Kasaboğlu Mehmed İbni Ahmed'e verilmesi hakkında.

(S. 50 - B. 48-Y.) Konu: İ'lam

Veli Ağa İbni Veli'nin, Kolçekmek Karakolu Komutanı Abdullah Efendi aleyhine açtığı alacak da'vası hakkında.

(S. 51 - B. 49-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Partuzâde Ali Ağa İbni Yusufun çocukları Fikri, Şükrü ve Mahbule'nin vesayetlerinin Partuzâde Hacı Edhem Ağa İbni Yusuf a verilmesi hakkında.

Müteveffa Ahmed bin Abbas Ağa'nın çocukları Salih, İsmail, Şadiye ve Fatıma'nın vesayetlerinin erkek kardeşleri Mehmed bin Ahmed'e verilmesi hakkında.

(S. 52 - B. 51-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa İshak Ağa Kerimesi Firdevs Hatun'un kızı Sadika'nın verasetinin dayısı Ziya Ağa İbni İshak'a verilmesi hakkında.

(S. 52 - B. 52-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Abdullah Ağa İbni İbrahim'in oğlu Ahmed'in vesayetinin kız kardeşi Aişe Hatun İbneti Abdullah'a verilmesi hakkında.

(S. 52 - B. 53-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Şeyh Mehmed Nami Efendi'nin çocukları Muhlise ve Eşrefin vesayetlerinin kardeşleri Selahaddin Efendi İbni Hacı Mehmed Nami Efendi'ye verilmesi hakkında.

(S. 53 - B. 54-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Feyzeddin Efendi'nin kızları Şadiye ve Naciye'nin vesayetlerinin amcaları Hacı Nusret Efendi'ye verilmesi hakkında.

Müteveffa Kırbaşlı oğlu İsmail İbni Hasan'ın verasetinin zevcesi Emine Hatun İbneti Ahmed kızları Anabacı ve Bergüzar ile amcasının oğulları İmam, Ali, Mustafa, Ahmed ve İbrahime intikal ettiği hakkında.

(S. 53 - B. 56-Y.) Konu: Tevliyet

Müteveffa Zaza Zâde Ahmed Efendi'ye aid vakfa, merhumun akrabasından Zaza Zâde Mehmed Efendi İbni Osman bin Hacı İsmail'in müteveli ta'yin olunması hakkında.

(S. 54 - B. 57-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Akob'un oğulları Diğeran ve Humazaseb'in verasetlerinin Anoş Hatun Veledeti Manuk'a intikal etmesi hakkında.

(S. 54 - B. 58-Y.) Konu: Veraset

Vefat eden Tahtacıoğlu Kefurak Zevcesi Kibelu, Tanbel Kerimesi Gateb, Markar oğlu Ohannes Zevcesi Selubek Debube'nin oğlu Avak Nursebes, isimli şahısların verasetlerinin Munik oğlu kerimesi muhtediye Saliha Hatun İbneti Avak'a intikal etmesi hakkında.

(S. 55 - B. 59-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Bellu oğlu Nazar, amcaları, Mikail ve Mıgırdıç, amcasının oğlu Harusu ve kız kardeşleri Avesana ve Kefis'in verasetlerinin Bellu oğlu Erakil Veledi Nazar Veledi Kabuset'e intikal ettiği hakkında.

Müteveffa Muşlu oğlu Kamil Ağa'nın çocukları İsmail ve Vahide'nin vesayetlerinin, kardeşleri Dursun Ağa İbni Kamil'e verilmesi hakkında.

(S. 56 - B. 62-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Hatip oğullarından Hüseyin İbni İsmail'in verasetinin zevcesi Ağca Hatun binti Mehmed validesi Zehra hatun ve oğlu Mahmud'a intikal ettiği hakkında.

(S. 56 - B. 63-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Hordis Hatun Veledeti Arakil'in verasetinin erkek kardeşinin oğlu Keşiş oğlu Avadis'e intikal ettiği hakkında.

(S. 57 - B. 64-Y.) Konu: İzin Hücçeti

Dursun Ağa İbni Kamil'e vasileri bulunduğu kardeşleri İsmail ve Vahide için harcamak üzere malları arasında bulunan bir evi satma izninin verilmesi hakkında.

(S. 57. - B. 65-Y.) Konu: İzin Hücceti

Müteveffa Falcızâde Süleyman bin Osman'ın verasetinin annesi Firdevs ve çocukları Osman ve Abdulkadir'e intikal etmesi, daha sonra çocukları Osman ve Abdulkadir'e intikal etmesi, daha sonra çocukların vesayetlerinin amcaları Ali Efendiye verilmesi Vasi Ali Efendi'nin çocuklara ait bir evi satmak üzere izin alması hakkında.

Müteveffa Bekir Efendi'nin çocukları Nuri, Hüseyin ve Tayyar'a vasi tayin olunan Hacı İsmail oğlu Mehmed Çavuş İbni Ahmed'in vesayetten azli ile Salih Efendi'nin onun yerine vasi ta'yin edilmesi hakkında.

(S. 58 - B. 67-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Kör Ağa Zâde Hacı Süleyman Efendi İbni Hacı Ahmed'in çocukları İbrahim ve Saliha'nın vesayetlerinin dayıları Hacı Halil Zâde Ahmed Efendi İbni Mustafa'ya verilmesi hakkında.

(S. 58 - B. 68-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Ali Bekir Zâde Kamil Ağa İbni Mahmud'un kızı İsmet'in vesayetinin amcası Ahmed Çavuş İbni Mehmed'e verilmesi hakkında.

(S. 58 - B. 69-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Söylemez oğlu Şerif bin Mehmed'in verasetinin kız kardeşi Zincan Hatun İbneti Şerife intikal etmesi hakkında.

(S. 59 - B. 70-Y.) Konu: Talak İlamı

Cevahir Hatun İbnet-i Yusufun Ferhad Efendi'den boşandığının tespiti ile Süleyman bin Hüseyin ile nikahının tasdiki hakkında.

Müteveffa Yüzbaşı Mehmed Efendi İbni Mahmud bin Ahmed'in verasetinin kardeşi Ahmed Efendi İbni Mahmud Efendi'ye intikal etmesi hakkında.

(S. 60 - B. 72-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Zuryan oğlu Maridir Veledi Nazar, Avag Veledi Herebes, Avag oğulları Kazar, Hemayap, Kerkür, Mıgırdıç, Tanil, Hacatur, Vağarşak ve Karni Zumrud'ün verasetlerinin Zurayan kızı Bayzar'a intikal etmesi hakkında.

(S. 61 - B. 73-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Mollaoğlu Osman bin Edhem'in kızı Suad'm vesayetinin dayısı Dizdaroğlu Yaşar bin Edhem'e verilmesi hakkında.

(S. 61 - B. 74-Y.) Konu: Tevliyet

Müteveffa Mehmed Ağa İbni Abdullah'a ait tarla ve su vakfına, Mehmed Efendi İbni Osman bin Mehmed'in Mütevellî ta'yin olunması hakkında.

(S. 62 - B. 75-Y.) Konu: Vekalet

Naibzâde Osman Şükrü Efendi İbni Mustafa'nın, Mennan Bey Camii Şerifi vakfının işlerinin yürütmek üzere vekil ta'yin edilmesi hakkında.

Alizâde Kerimesi Hatice Hatun İbnet-i İbrahim bin Hüseyin'in zevci Kara Hasan Ağa İhsan bin Halil aleyhine açtığı boşanma da'vası hakkında.

(S. 63 - B. 77-Y.) Konu: Nafaka

Zinet Hatun İbneti Ahmed'in zevci Mikdad oğlu Mehmed aleyhine açtığı nafaka da'vası hakkında.

(S. 63 - B. 78-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Kalanoğlu Süleyman Efendi'nin kızları Necibe ve Naciye'nin vesayetlerinin, teyzeleri Huriye Hatun İbneti Osman'a verilmesi hakkında.

(S. 63 - B. 79-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Çanakoğlu Tefvik Efendi'nin verasetinin zevcesi Kezban binti Halil, annesi Zekiye binti Ahi ve babası Ali Ağa İbni Hüseyin'e intikal ettiği hakkında.

(S. 63 - B. 80-Y.) Konu: Nafaka

Müteveffa Karakaşoğlu Mustafa Bey İbn-i Muhyiddin'in çocukları Naim ve Sadika'nın vasîleri Akif Efendi İbni Muhyiddin'in, çocukların Eytam Sandığındaki paralarından kendilerine nafaka takdir ettirmek için açtığı da'va

Müteveffa Arabacıoğlu Ziya bin Mahmud'un verasetinin zevcesi Fatıma Naciye Hanım, ve Kardeşi Mustafa Ağa'ya intikal ettiği hakkında.

(S. 64 - B. 82-Y.) Konu: İsbat-ı Rüşd

Percap oğlu Haydar bin Hasan bin Hüseyin'in Rüşdünü isbat için açtığı da'va hakkında.

(S. 64 - B. 83-Y.) Konu: İsbat-ı Veraset

Müteveffa Nazife binti Mustafa'nın verasetinin kardeşi Şeyh Safvet Efendi İbni'l-Hac Mehmed Efendi'ye intikal ettiği hakkında.

(S. 64 - B. 84-Y.) Konu: Nafaka

Lütfiye Hatun İbnet-i Emin'in, kız kardeşinin oğlu İbrahim Hakkı için, kız kardeşinin kocası Hacı Rafet Efendi aleyhine açtığı nafaka da'vası hakkında.

(S. 65 - B. 85-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Serkisyon Nehabet Velede Zakar'ın verasetinin kız kardeşinin kızı Sirun Hatun Velede Kırkur'a intikal ettiği hakkında.

(S. 65 - B. 86-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Emin Efendi'nin oğulları Seyfuddin ve Bahaddin'in vesayetlerinin amcaları Salih Efendi'ye verilmesi hakkında.

Müteveffa Uzunoğlu Hamdi bin Halil'in çocukları Cemal, Cemile ve Fatıma'nın vesayetlerinin amcalarının oğlu Abbasoğlu Hüseyin'e verilmesi hakkında.

(S. 66 - B. 88-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Lülecioğlu Açna ve İstapan'ın verasetlerinin kardeşlerinin kızı Lülecioğlu Ekuluni Hatun'a intikal ettiği hakkında.

(S. 67 - B. 89-Y.) Konu: Alacak davası

Fehime Hatun İbnet-i Emin bin Ömer'in Eytam Müdürü Hafız Mehmed Emin Efendi aleyhine açtığı alacak da'vası hakkında.

(S. 67 - B. 90-Y.) Konu: Vekalet

Abuzer oğlu Şerif Ağa İbni İbişin, Müteveffa kardeşinin eşi Adaşah Hatun İbneti Ahmed'le olan miras da'vasında, Abuzeroğlu Mahmud Efendi İbni Şerife vekalet vermesi hakkında.

(S. 67 - B. 91-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Süleyman bin Emin'in oğlu Fahri'nin vesayetinin, annesinin annesi Gülşah Hatun'a verilmesi hakkında.

(S. 68 - B. 92-Y.) Konu: Talak İlamı

Mulazım-ı sâni Salih Efendi İbni Abdulkadir'in zevcesi Seher Hatun İbneti Salih Usta'dan ayrılması hakkında.

Müteveffa Ali Hoca oğlu Fevzi Efendi İbni Hafız Mustafa'nın çocukları Fehmi ve Saadet'in vesayetlerinin dayıları Tercanlıoğlu Hamdi bin Osman'a verilmesi hakkında.

(S. 68 - B. 94-Y.) Konu: Vesayet

Vefat eden Herzimet Hatun ile Kihar oğlu Birusi'nin verasetinin Zavik oğlu kızı Maryam Veledeci Haçık Veledeci Bezih'e intikal ettiği hakkında.

(S. 69 - B. 95-Y.) Konu: Kayyim

Kaybolan Zadyik oğlu İstipan'ın mal ve mülküne zevcesi Maryam Veledeci Haçık'ın kayyim olarak nasb edilmesi hakkında.

(S. 69 - B. 96-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Sivaslı Hacı Ahmed Usta'nın kızı Rabia'nın vesayetinin amcası Abdulkadir'e verilmesi hakkında.

(S. 69 - B. 97-Y.) Konu: Veraset

Vefat eden Menas ve Arun'un verasetlerinin amcalarının oğlu Keşişoğlu Avadis Veledeci Vartan Veledeci Arakil'e intikal etmesi hakkında.

Vefat eden Sürmüşoğlu Agob Veledeci Pasincin verasetinin zevcesi Veronika Hatun veledeti Ohannes'e intikal ettiği hakkında.

(S. 70 - B. 99-Y.) Konu: Veraset

Vefat eden Mahlasoğlu Tayanel ve Civan ile Malhasoğlu Kırkar ve Şeran Veledeci Arakil'in verasetlerinin Sirvaret Hatun veledeti Toyanel'e intikal ettiği hakkında.

(S. 70 - B. 100-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Yusuf Efendi İbni Memiş'in verasetinin zevcesi Şemsa Hatun İbneti Mehmed, kız kardeşi Vesile ve annesi Seyli Hatun'a intikal ettiği hakkında.

(S. 71 - B. 101-Y.) Konu: Veraset

Vefat eden İktu oğlu Yankoğuz veledi Halil, Yankoğuz oğulları Erşak ve Erminak, kardeşleri Kirkor, Ohannes ve Mefredic'in verasetlerinin muhtediye Nazife Hatun İbneti Yankoğuz veledi Habil'e intikal etmesi hakkında.

(S. 71 - B. 102) Konu: Vesayet Maa Nafaka

Müteveffa Farslı Şükrü Bey İbni Şerifin kızı Büşare'nin vesayetinin halası Nafize Hatun İbneti Şerife'ye verilmesi ve onun talebiyle çocuğa bir miktar nafaka takdir olunması hakkında.

Müteveffa Dursun Efendi'nin verasetinin kız kardeşi Vesile Hatun İbneti Ahmed bin Salih zevcesi Güllü binti Ahmed ve kızı Fatıma'ya intikal etmesi hakkında.

(S. 72 - B. 104) Konu: Veraset

Vefat eden Telaklı oğlu Kirkor veledi Tonyek'in verasetinin zevcesi Zarman Hatun Veledeci Ohannes'e intikal ettiği hakkında.

(S. 73 - B. 105) Konu: Vesayet

Müteveffa Zubeyrzâde Hacı Abdulvahid Bey mahdumesi Sadri oğlu Hacı Rıza Bey'in kızı Nevvabe'nin vesayetinin anneannesi Hacı Zehra Hanım'a verilmesi hakkında.

(S. 74 - B. 106) Konu: Vekalet

Hacı Abdulvahid Bey zevcesi Hacı Zehra Hanım'ın, vasisi bulunduğu Nevvabe isimli çocuğun, müteveffa babası Hacı Rıza Bey'den kalan mallarının işlemlerini yürütmek üzere Abdullah Efendi İbni Abdulkadir'i vekil ta'yin etmesi hakkında.

(S. 74 - B. 107) Konu: Ahz-ı Sağır Hüccti

Müteveffa Kanberoğlu Kahraman İbni İsmail'in oğlu Mehmed'in vasisi Kanberoğlu Hamdi Ağa İbni Hüseyin'in, onu annesi Şadiye Hatun'dan alınarak kendisine teslimini istemesi hakkında.

Müteveffa Fatıma Hatun İbneti İbrahim'in verasetinin, kızları Mahinur ve İsmet Hatunlara intikâl ettiği hakkında.

(S. 75 - B. 109-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Karanlıkzâde Hacı Abdullah Efendi'nin çocukları Hüseyin ve Feride'nin vesayetlerinin amcaları Karanlıkzâde Osman Efendi İbni Hasan'a verilmesi hakkında.

(S. 75 - B. 110-Y.) Konu: Veraset ve Vekalet

Müteveffa Hafız Yunus Efendi'nin verasetinin kardeşi Hakkı bin Ali Osman annesi Safiye Hatun'a intikal ettiği ve bu malla ilgili olarak Kemahlı Hoca Süleyman Efendi'yi vekil ta'yin etmeleri hakkında.

(S. 76 - B. 111-Y.) Konu: Vesayet Maa Nafaka

Müteveffa Badillioğlu Nuri Ağa İbni Hasan'ın çocukları Rıza ve İbrişim'in vesayetlerinin amcaları Badillioğlu Hüseyin Ağa İbni Hasan'a verilmesi, daha sonra vasinin çocukların mallarından onların nafakası için harcama yapmasına izin verilmesi hakkında.

(S. 76 - B. 112-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Said Efendi İbni Nüzhet'in verasetinin zevcesi Nafia Hanım İbneti Mustafa ve oğlu Nüzhet'e intikal ettiği hakkında.

Müteveffa Çutakoğlu Osman Ağa İbni Hüseyin bin Abdullah'ın verasetinin zevcesi Fatıma Hatun ile oğlu Hüseyin'e intikal etmesi hakkında.

(S. 77 - B. 114-Y.) Konu: Veraset

Vefat eden Pelusi ve Ohannes ve İstapan evlad-ı Kirkor veledi Anot ve Oannes ve Maridirus veledi Sihak'ın verasetlerinin amcalarının kızı Sufiye Hatun'a intikal ettiği hakkında.

(S. 78 - B. 115-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Keçizâde Serya Efendi İbni Efendi'nin verasetinin zevcesi Şerife Hatun, kardeşleri Sadika, Samime'ye intikal ettiği hakkında.

(S. 79 - B. 116-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Karanlıkzâde kerimesi Ayişe Hanım'm verasetinin zevci Hafız Sabit Efendi ile kardeşleri Hüseyin ve Feride'ye intikâl etmesi hakkında.

(S. 79 - B. 117-Y.) Konu: İsbat-ı Mihr

Müteveffa Nezir Bey Zâde el-Hac Rıza Bey'in verasetinin, eşi Binnaz Hanım, çocukları Ekrem, Nevvabe ve annesi Hacı Zehra Hanım'a intikal etmesi hakkında.

Vefat eden Melekoğlu Eknatus Berusi ve Karabetin verasetlerinin Hartun veledeti Artin veledi Serkis'e intikal ettiği hakkında.

(S. 81 - B. 119-Y.) Konu: İsbat-ı Veraset

Vefat eden Fatik Hatun, Con, Artin, Arakil, Mikail ve Mıgırdıç'ın verasetlerinin Sinin Hatun İbneti Atak'a intikal etmesi hakkında.

(S. 81 - B. 120-Y.) Konu: Kayyım

Kaybolan Dizdarzâde Mehmed Efendi'ye kız kardeşi Münevvere Hatun'un Kayyım ta'yin edilmesi hakkında.

(S. 81 - B. 121-Y.) Konu: İsbat-ı Mihr

Şefika Hatun İbnet-i Yusufun müteveffa eşi Karakanzâde Muhyiddin Bey'de olan mihrini talep etmesi.

(S. 83 - B. 122-Y.) Konu: İsbat-ı Veraset

Müteveffa Ağça Veliddin zâde Ahmed Efendi'nin verasetinin zevcesi Zinet binti Edhem, kızı Zülâl ve amcasının oğlu Beybaşı Asmi Efendi'ye intikal ettiği hakkında.

(S. 83 - B. 123-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Hacı Salih oğlu Dursun Efendi'nin kızı Fatıma'nın vesayetinin annesi Güllü Hatun İbneti Ahmed'e verilmesi hakkında.

Müteveffa Yaşar bin Halil'in kızı Cemile'nin vesayetinin dayısı İmam oğlu Dursun Efendi'ye verilmesi hakkında.

(S. 84 - B. 125-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Onuncu Kolordu Vezne Müdürü Adnan Efendi'nin verasetinin, kardeşleri Mustafa Ağa ve Hatice ile zevcesi Müşfika Hanım'a intikal ettiği hakkında.

(S. 85 - B. 126-Y.) Konu: Talak

Emine Hatun İbneti Osman'ın Osman Ağa İbni Mehmed'den boşanması hakkında.

(S. 85 - B. 127-Y.) Konu: Vekalet-i Hususi

Esmâ Hatun İbneti İsmail'in, vakıf ve tevliyet davasında Kavasoglu Tevhid Efendiye vekalet vermesi hakkında.

(S. 86 - B. 128-Y.) Konu: İ'lamı

Aşçı Hacı Ahmed Usta İbni Osman'ın kızı Rabia'nın vasisi ve Fehime Hatun'un, onun adına babası müteveffa Hacı Ahmed Usta'nın varisleri aleyhine açtığı alacak da'vası.

(S. 86 - B. 129-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Hakkı Efendi Zâde Mahfuz Bey İbni Tefvik Bey'in çocukları Hakkı Mustafa ve Tarık'ın vesayetlerinin amcaları Yüzbaşı Mehmed Efendi'ye verilmesi hakkında.

Müteveffa İshak Bey Zâde Hamdi'nin çocukları Dursun ve Emine'nin vesayetlerinin amcaları İshak Bey Zâde Salih Ağa'ya verilmesi, daha sonra vasi Salih Ağa'ya çocukların babalarından kalan mirasları anasında bulunan bir evi satmak üzere izin verilmesi hakkında.

(S. 87 - B. 131-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Burhan Efendi İbni İsmail'in çocukları Mehmet Mevlüd ve Nedime'nin vesayetlerinin anneleri Müzeyyen Hatun'a verilmesi hakkında.

(S. 87 - B. 132-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Nedim bin Ahmed'in çocukları Zeki ve Rahmi'nin vesayetlerinin anneleri Rafla Hatun'a verilmesi hakkında.

(S. 88 - B. 133-Y.) Konu: İtaat

Fehime Hatun İbneti Ali'ye, eşi Han oğlu Ömer Efendi İbni Mehmed'e itaat etmesi hususunun tenbih edilmesi hakkında.

(S. 88 - B. 134-Y.) Konu: Maa Nafaka Vesayet

Müteveffa Zaza oğlu Sıdkı Efendi İbni İsmail'in oğlu Abdulvahab'ın vesayetinin Mehmed Halis Efendiye verilmesinden sonra, onun vasisi bulunduğu çocuğun malından nafaka olarak harcama yapma izni talep etmesi hakkında.

(S. 89 - B. 135-Y.) Konu: Nafaka talebi

Pamukçuoğlu Sabri zevcesi Nafia binti Abdullahm, Süleyman bin Mehmed aleyhine açtığı nafaka da'vası hakkında.

(S. 89 - B. 136-Y.) Konu: Vesayet

Vefat eden Kaluset, Manuk Çotapoğlu Ohannes, Şamil, Arzurin, Değran ve Hacatur isimli şahısların verasetlerinin Ropapel veledi Mikail'e intikal ettiği hakkında.

(S. 90 - B. 137-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Munfise Hatun İbneti Dursun'un verasetinin, kızı Seray, annesi Huriye ve kardeşi Yaşar'a intikal ettiği hakkında.

(S. 90 - B. 138-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Hacıveli Bey zevcesi mecnune Münevvere Hanım'm vesayetinin iyileşinceye kadar, Hacı Adil Bey Zâde Ekrem Bey'e verilmesi hakkında.

(S. 90 - B. 139-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Hacı Emir oğlu Abdullah'ın oğlu Ahmed'in vesayetinin amcası Hacı Emir oğlu Zekeriyya bin Ömer'e verilmesi hakkında.

(S. 90 - B. 140-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa İbrahim Efendi'nin verasetinin kardeşi Süleyman bin Mahmud ve annesi Hatice Hatun'a intikal ettiği hakkında.

Sayile, Rahmi ve Zeki isimli çocukların vasileri ve anneleri Rafla Hatun'un, onlara ait bir evi satmak üzere izin talep etmesi hakkında.

(S. 91 - B. 142-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Köroğlu Ahmed bin Gülabi'nin verasetinin oğlu Bali bin Ahmed ve zevcesi Esma binti Hüseyin'e intikal ettiği hakkında.

(S. 92 - B. 143-Y.) Konu: İ'lam-ı Vakfiye

Müteveffa Hacı Mehmed Ağa'ya aid vakfın hangi mallara sahip olduğu ve nasıl yönetileceği hakkında.

(S. 94 - B. 144-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Kemahh Mehmed Efendi İbn'i Abdullah'ın oğlu Muzaffer'in vesayetinin verilmesi hakkında.

(S. 94 - B. 145-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Hayroğlu Ahmed Şükrü Efendi İbni Edhem bin Abdullah'ın verasetinin, Hadice binti Salih, eşi Firdevs binti Mahmud ve çocukları Cemaleddin Saadet, Nezaket, Fikriye ve Hikmet'e intikal ettiği hakkında.

(S. 95 - B. 146-Y.) Konu: Hal'

Emine Hatun İbneti Mehmed'in eşi Ali Ağa İbni Mehmed'den boşanması hakkında.

Müteveffa Mehmed Tevfik Efendi İbni Salih'in verasetinin eşi Fatıma Hatun, kızı Nazmiye ve kardeşi Ahmed bin Salih'e intikal ettiği hakkında.

(S. 95 - B. 148-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Arif Efendi İbni Hacı Mustafa bin Ahmed'in verasetinin zevcesi Naciye Hatun İbneti Hacı Ziya ile kardeşi Yusuf Ağa İbni Mustafa'ya intikal ettiği hakkında.

(S. 96 - B. 149-Y.) Konu: Vesayet

Müteveffa Salih bin Mehmed'in kızı Rabia'nın vesayetinin amcası, Ömer Çavuş İbni Mehmed'e verilmesi hakkında.

(S. 96 - B. 150-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Meçikoğlu Haçatur, Benyamin, Kirkor, Arminak, Neşan ve Sebuç'un verasetlerinin Muçikyan kızı Satlin'e intikal ettiği hakkında.

(S. 97 - B. 151-Y.) Konu: İzin Hücçeti

Muzaffer isimli çocuğun vasisi ve annesi olan Ekabir Hatun'a onun malından satarak harcama yapması hususunda izin verilmesi hakkında.

(S. 97 - B. 152-Y.) Konu: Mihr İlamı

Kemik binti Süleyman'ın müteveffa eşinin varisleri aleyhine açtığı mihr alacak da'vası hakkında.

(S. 98 - B. 153-Y.) Konu: İzin Hücceti

İsmail ve Bekir isimli çocukların anneleri ve vasipleri olan Firdevs Hatun'a, çocukların mallarından satarak, acil ihtiyaçları için harcama yapmasına izin verilmesi hakkında.

(S. 98 - B. 154-Y.) Konu: Hususi Vekalet

Nuriye Hanım İbneti Hafız Mustafa'nın, Serçavuş Nuri Efendi İbn-i Abdullah'a vekalet vermesi hakkında.

(S. 99 - B. 155-Y.) Konu: İsbat-ı Mihr

Firdevs binti Mahmud'un müteveffa zevci Hayroğlu Ahmed Efendi İbni Edhem bin Abdullah'ın sağken kendisine vermediği mihrini varislerinden talep etmesi hakkında.

(S. 99 - B. 156-Y.) Konu: Nafaka

Şükrü Efendi İbni Abdulvahid'in, kardeşi Ahmed Çavuş'un çocukları Kadriye ve Saniye için nafaka takdir edilmesini talep etmesi hakkında.

(S. 100 - B. 157-Y.) Konu: Veraset

Müteveffa Munire Hatun'un verasetinin kardeşinin oğlu Necib Efendi İbni Hasan'a intikal ettiği hakkında.

2. METİN TRANSKRİPSİYONU

(S. 45 - B. 33-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Molla Ali Mahallesi ahalisinden ve muhasebe-i Liva Maaş Kitabeten'den mutekaid iken bundan akdem vefat eden Keçizade Muhyiddin Efendi İbni'l-hac Mahmud'un ber-vech-i ati varisi ve sabiy-yi kebir oğlu olduğunu iddia eden Osman Fehmi Efendi medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde muteveffa-yı mezburun müterakim maaşatına vadiu'l-yed olub kıbel-i şer'idenden husumeti ra's olunan liva muhasebecisi Nabi Bey'in mursel vekili Ömer Efendi İbni İbrahim muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Pederim ve murisim olub bundan akdem vefat eden Keçi zade Muhyiddin Efendi İbni'l-hac Mahmud'un veraseti zevce-i menkuha-i mezkuresi Afune Hanım İbneti Hüseyin tevfik beyle mezbure Afune'den muteyellideler sabiy-yi kebir oğlu benimle kebir kızı Yüzbaşı Yusuf Bey zevcesi Fevziye'ye ve sağire kızı Rafia'ya münhasıra olub bizden başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmamağla pederim muma ileyh Muhyiddin Efendi kabe'l-ahz ve'l-istifa ber-vech-i muharrer vefat edüb Mal Sandığında müterakim maaşatı olan maa tevfiyat üç bin beş yüz seksen iki kuruş on para bize mevrus olub meblağ-ı mezkure hasebi'l-me'muriye muhasebeci muma ileyh vadi'u'l-yed olmağla sual olunub meblağ-ı mezkurdan benim hisse-i irsiye-i şer'iyeme isapet eden mikdarı halen bana bi'l-verase eda ve teslime müvekil muma ileyhe izafetle vekili mezbur Ömer Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur deyi ba'de'd-da'va ol dahi cevabında muteveffa-yı muma ileyh Mal Sandığında ber mucib-i kayd maaşat-ı muterakimesinden alacak hakkı olan meblağ-ı mezkur üç bin beş yüz seksen iki kuruş on paraya müvekkil muma ileyh bi'l-me'mure vad-ı yedini ikrar edub maada veraset muddeasını inkar etmekle muddei-yi mezbur Osman Fehmi Efendi bu yana havale olundukda meclis-i şer'iyeye haziran olan mezkur Molla Ali Mahallesi ahalisinden Keçizade Nazmi Efendi İbni Mehmed ve Evkaf Müdürü Sadık İbni Avni Efendi İbni Mehmed nam kimesneler münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem vefat eden Keçizade Muhyiddin Efendi İbni Hacı Mahmud'un veraseti zevce-i

menhuka-i metrukesi zatı malumumuz Afune Hanım İbneti Hüseyin Tefvik Bey ile mezbure Afune'den mütevellideler sabiy-yi kebir oğlu iş bu hazır-ı mezbur Osman Fehmi ve kebir kızı Fevziye ve sağire kızı Rafia'ya münhasıra olub bunlardan başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir. Biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şahadet dahi ederiz deyü her biri bi'l- muvacehe eda-yı şahadet eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburanın sakın oldukları mezkur Molla Ali Mahallesi İmamı Fehmi zade Abdülhak Efendi İbni Salih ve Muhtarı Mustafa Asım Efendi İbni Ahmed nam kimesnelerden evvelen ba varaka-i mesture sırran ve ba'dehu Karaağaç Mahallesi ahalisinden Seraç oğlu Halid bin Abdullah ve Sarıgül Karyesi ahalisinden Köseoğlu Hakkı bin Yusuf nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince subut-u verasetleri seksen iki kuruş üç para'nın dört yüz kırk yedi kuruş otuz para zevce-i mezbure Afune Hanım'a ve beherine yedi yüz seksen üç yirmi üç para'dan cem'an bin beş yüz altmış yedi kuruş on para mezburatan Fevzi'ye ve Rafia'ya ve bin beş yüz altmış yedi kuruş on para dahi İbni mezbur Osman Fehmi Efendi'ye isabeti inde's-şer'u'l-enver iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's-sadisi aşara min cemadiye'l-ahiri sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 45 - B. 34-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Mecidiye Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Allahverdi ve Balakoğlu Mehmed Ayni'nin sabiy-yi sağire kızı Zehra'nın vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağire-i mezburenin validesi karye-i mezkure sakinelere Nimet Hatun İbneti Şerif emanetle ma'rufe ve istikametle mevsume ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü karye-i mezkure heyet-i ihtiyarisinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve mezkur karye ahalisinden Allahverdi oğlu Rıza'ya ve yine Kerimoğlu Mahallesi'den Bekir Efendi İbni Halil nam kimesnelere zatı mezbureyi arifan oldukları halde huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade vaki' olan, ihbarlarıyla inde's-şer'u'l-enver zahir ve mutehakkik olmağın mucibince sağire-i mezburenin vakt-i rüşd ve sedadiyete değin tesviye-i umuruna valideleri mezbure Nimet Hatun kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi vesayet-i mezkureyi kabul ve hidet-i lazimesini kema yenbağî eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-salisi ve'l-aşara min cemadiye'l-ahiri sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 45 - B. 35-Y.)

Konu: Vekalet

Medine-i Erzincan'ın Bali Beyi Karyesin'de sakine zatı Hasan Efendi Mahallesi'den İsmail Ağa İbni Süleyman ve Edhem İbni Behaddin ta'rifleriyle muarrefe Saray Hatun İbneti Veli medine-i mezkure mahkeme-i şer'isinde ma'kud meclis-i şer'î şerif-i enverde mezkur Hasan Efendi Mahallesi'den Hafız Ahmed Efendi İbni Süleyman mahzarında bi-taviha takrir-i kelam ve ta'bir-i ani'l-meram idüb zevcem ve murisim olub bundan akdem vefat eden Balibeyi Karyesinden Mustafa

Gül Ağa'nın bi'l-cümle metrukatı olan emval-i menkule ve ğayr-i menkulesinden benim hisse-i irsiye-i şer'iyem ile muteveffa-yı mezburun zimmetinde mutekarrir ve ma'kudun aleyh mihr-i müeccel ve muaccele ve sairemi mezkur Bali Bey'i Karyesindeki oğullarım Fahhar ve şevki ve sair lazım gelenlerle aid olduğu muhakeme-i şer'iyeye ve devair-i Tesmiyenin derecat-ı muhtelifesinden muddei ve muddei aleyh ve şahs-ı salis sıfatıyla ve i'tirazil-ğayr suretiyle bidayeten ve itirazen ve isti'nafen ve temyizen muhakeme ve muhaseme ve müdafaa ve ikame-i beyyire ve istihlafa ledeyi'l-iktiza verasetimi isbata ve i'lamını istihsal ve ahze ve lehime sadır olan i'lamat tebliğ ve tebellüğe ve tenfiz-i ahkamı zımında mevki-i icraya vad'a ve kendi imzasıyla istid'a ve levaih tanzim ve takdimine ve hacz-i emzal ve fekkine ve ledeyi'l-icab sulh ve ibraname takdimine ve hususu mezkurun muteveffik olduğu umurun küllüsünü ifaya tarafımdan iş bu hazır-ı muma ileyh Hafız Ahmed Efendi'yi vekalet-i mutlaka-i sahiha-i şer'iyeye ile vekil ve naib-u menab nasb ve ta'yin eyledim dedikde hazır-ı muma ileyh Hafız Ahmed Efendi dahi ber-vech-i muharrer vekalet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağı edaya taahhüd ve iltizam etmeğin ğasbe't-tasdiki's-şer'i ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's- salisi aşara min cemadiye'l-ahiri sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 46 - B. 36-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Halilullah Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Hatip zade Yusuf Efendi İbni'l-hac İbrahim'in sabiy-yi sağır oğlu Mustafa'nın vakt-i rüşd ve sedadine değin bi'l-cümle umurunu ru'yet ve tesviye ve hukukunu muhafazaya ve pederinden mevrus ve muntekal emval ve emlak ve arazisini tefrik ve taksime kıbel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olmağla ve sağır-i mezburun pederi muteveffa-yı mezbur tarafından mansub vasiy-yi muhtarı olmamağla sağır-i mezburun li-ebeveyn karındaşı mahalle-i mezkure ahalisinden Ali Şefik Efendi İbni Yusuf emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mahalle-i mezkure heyet-i ihtiyarisinden memhuren mevrud bir kat'a ilmühaber mealıyla Cemaleddin Mahallesi ahalisinden Hamdi Efendi İbni Aziz ve Fethullah Mahallesin'den Mehmed Efendi İbni Ahmed nam kimesnelerden meclis-i şer'ide ala tariki's-şehade ihbarlarıyla zahir ve nümayan olmağın mucibince sağır-i mezbur Mustafa'nın vakt-i rüşd ve sedadine değin bi'l-cümle umurunu ru'yet ve tesviye ve hukukunu muhafazaya sağır-i mezburun li-ebeveyn er karındaşı mezbur Ali Şefik Efendi kıbel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğin ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-sabi' işrine min cemadiye'l-ahiri sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 46 - B. 37-Y.)

Konu: İstihkak

Medine-i Erzincan Liva'smm Selepur Nahiyesi'nin Miamik Mezreaşı Karyesi ahalisinden zati bi'l-muarrefetü's-şer'iyeye muarref sahib-i arzuhal Mustafa Ağa İbni Murtaza bin Yusuf medine-i

mezkure mahkeme-i şer'isinde meclis-i şer'-i şerif-i enverde derun-u arzuhalde mezkuru'l-ism Haşhaşı Karyesi ahalisinden olub el-yevm Gerek Gerek mahallesin'de sakin Bilal oğlu Osman Ağa İbni Mahmud ve muvacehesinde zikr-i ati muddeaya öküze evvelen mustehak hakkın Ahmediyeye Karyeli olup el-yevm Reşadiye Mahallesin'de muste'ciren mukime Aziz Ağa İbni İsmail hazır olduğu halde ve vech-i ati da'va eyledi. Mezbur Osman Ağa tarih-i ilamdan beş ay evvel iş bu meclis-i şer'ide muayene olunan rengi boz ve kuyruğu nıfı siyah ve boynuzları ve altı uzun putulu nişaneli yedi yaşında bir ra's öküzü mah olmak üzere yedi aded yüzlük Osmanlı Altunu semen-i medfu' ve makbuza bana bey' ve teslim ve ben dahi iştirâ ve tesellüm ve kabz ve kabul edüb yedimde şiraen malım iken hazır mezbur Aziz iş bu tarih ilamdan on gün mukaddem zikr olunan bir ra's öküzü mustehak çıkub huzur-u şer'ide inkarına mukarin benden tasaddi eylediği da'vasını benim muvacehemde ityan etmiş olduğu tarih-i mukaddem da'vası üzerine istima' ettirmiş olduğu şahidan-ı mezkureynin şahadetleriyle vech-i şer'i üzere ba'de'l-isbat ve'l-hilf ve'l-hük-ü aleyhim ben dahi tebellüğ ve ibraz eylediğim 12 fi-cemadiye'l evveli sene 1327 tarih ve 345 numaralı iş bu i'lam-ı şer'i sureti mucibince el-yevm liva zabita-i adliyesinin taht-ı nezaretinde bulunan muddeaya öküzü ahz ve kabz etmek üzere benden talep etmekle el-halet-ü hazihi ben dahi semen olmak üzere malımdan mezbur Osman Ağa'ya medfu'um olan meblağ-ı mezkur yedi aded yüzlük Osmanlı Altunu'nu bayii mezbur Osman Ağa'dan bi'l-muracaâ halen talep ederim dedi. Merkur Osman Ağa dahi cevabında fi'l-hakika ber-vech-i muharrer nişanlı bir ra's öküzü bundan beş malı mukaddem yedi aded yüzlük Osmanlı Altunu semen-i medfu' ve makbuz mukabilinde muddei-yi merkur Mustafa Ağa'ya bey' ve feruhat ve teslim eylediğini tabian ikrar edüb ancak mezkur öküzü bundan üç sene mukaddem ya'ni bin üç yüz otuz üç senesi teşrin-i evveli tarihinde Çorum Sancağı Kasabasında otuz altı adet yüzlük evrak-ı nakdiye mukabilinde suk-u sultanide iştirâ edüb ol vecihle yedimde şiraen malım olduğu halde Erzincan Kasabasına kadar getirüb mal-ı müşteramı iş bu muddei ve müşteri-i mezbur Mustafa Ağa'ya sattım dedi merkur Aziz dahi mübriz-i i'lam-ı şer'ide muhka eylediği tarih hakkındaki ifadesini tekrarla müdaf-i-i mezbur Osman Ağa'nın def-i da'vanın ru'yetini talep eylediklerinde vaki' merkur Osman ile muddei-yi evvel mezbur Aziz'den her biri muddeaya öküzü başka başka mahalden ve şahıslardan iştirâ etmiş olduklarını iddia ve ikiside bayialarının tarih-i temliklerini beyanıyla mudaf-i merkur Osman'ın bayianın tarih-i temliki mukaddem olmağla Mecelle-i Celile'nin bin yedi yüz altmış maddesi ahkamına tevfikân mudaf-i-i merkur Osman ber-vech-i muharrer def-i da'vasıyla bu yana ledeyi'l- havale ceride-i mazbatada isimleri muharrer şahidlerden meclis-i şer'iyeye ikame edildiği Molla Mehmed Mahallesi ahalisinden Karanlık oğlu Osman Ağa İbni Hasan ve Haşhaş Karyesi ahalisinden Çavuş oğlu Hafız Mehmed bin Mustafa nam kimesnelerden her biri meclis-i şer'ide münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika zatı malumumuz olan iş bu dafi-i mezbur Balak oğlu Osman Ağa İbni Mahmud iş bu meclis-i şer'ide muayene ve ra'yu'l-ayn müşahade olunan rengi boz ve kuyruğu top ve nıfı siyah ve boynuzları sivri ve alını önü saçlı nişa bir ra's öküzü bin üç yüz otuz üç senesi teşrin-i evveli tarihinde Çorum Sancağı Kasabasında Suk-u Sultanide her birimiz orada hazır olduğumuz halde otuz altı adet yüzlük evrak-ı nakdiye semeni mukabilinde iştirâ edüb Erzincan Kasabasına kadar getirdiğine ve ol vecihle mezkur öküz mezbur Osman'ın mülk-ü müşterası olduğuna biz böylece bu hususa bu vecih üzere şahidiz şahadet dahi ederiz deyü her biri muddeaya öküzü ra'yu'l-ayn müşahade ve işaret ederek bi'l-muvacehe eda-yı şahadet-i şer'iyeye eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburandan Çavuş oğlu Hafız Mehmed Efendi sakin olduğu mezkur Haşhaşı karyesi imamı ekrem bin Hacı Adil Bey ve Muhtar Mustafa bin Mehmed nam kimesnelerden evvelen ba varaka-i mesture sırran ve ba'dehu karye-i mezkure ahalisinden Zeki Efendi İbni Tabib ve Hafız Mehmed Efendi İbni Ahmed nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe

alenen ve şahid-i mezbur Osman dahi sakin olduğu mezkur Molla Mehmed Mahallesi İmamı Hafız Sabit İbnu'l-hac Osman ve Muhtarı Mehmed Ağa İbni Mehmed nam kimesnelere ba varaka-i mesture sırran ve ba'dehu mahalle-i mezkure ahalisinden Halil Efendi İbni Ahmed ve Edhem bin Mehmed nam kimesnelere dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulü's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmuş mecele-i celile'nin bin yediyüz kırk altıncı maddesinin üçüncü fıkrası mucibince müdaf-i mezbur Osman Ağa'nın tarih şira olan üç yüz otuz üç senesi teşrin-i evveli tarihinden iş bu muddei merkum Mustafa'ya satış olduğu mübrez ilamda muhka tarihe gelinceye kadar muddeaya öküzü kimesneye satmamış ve heba etmemiş ve'l-hasıl bir vecihle mülkünden çıkarmamış idüğüne dair bila taleb taraf-ı şer'iden teklif olunan yemini istizharı kabul ve vallahi deyü bi'l-muvacehe ber-nehc-i şer'i icra etmiştir. Şehadet-i mezkurun ve tahlif-i şer'ie mucibince evvel emirde muddeye-i evvel mezbur aziz tarafından istihsal olunub merkum Mustafa'ya bi't-tebliğ ibraz olunan mezkur i'lam ihtidası hükmünün feshiyle muddeaya öküzü bayi' ve müdaf-i merkum Osman'ın mal-ı mustahakkı ve mülk-ü müşterası olduğuna ba'de'l-hükm muddei-yi evvel merkum Aziz da'va-yı mezkuresiyle müşteri-yi merkum Mustafa ile mudafi-i merkum Osman'a bi-vechi şer'ie muarazadan ba'de'l-men mezkur öküzü merkum Osman'a teslimi icabat-ı şer'iyeden isede muddei-yi evvel merkum Aziz ile müşteri-i merkum Mustafa tarafından ikame olunan da'va mefadında merkum Mustafa ile mudafi-i merkum Osman muyanelerinde munakid bey' ve şiranın feshine bir sebep-i şer'ie ğayr-i zahir ettüğünden muddeaya mezkur öküzü ke'l-evvel merkum Mustafa yedinde ibkası ve bayi-i merkum Osman'ın mezkur öküzü bedelinden me'huzu ol dahi ol babdaki ikrar ve i'tirafından anlaşılınan meblağ-ı mezkur yedi aded yüzlük Osmanlı Altunu'nun istirdası için mezkur öküzü merkum Mustafa yedinde ibkasından dolayı merkum Osman'ın tebriresi ve zirde müfredatı muharrer hariç ve mesarif-i muhakeme olan iki yüz beş kuruş yirmi paranın dahi Usul-u Muhakeme-i Şer'ie Kararnamesi'nin altmış birinci maddesi hükmünce da'vada haksız çıkan muddei-yi evvel merkum Aziz e rucu' etmek üzere ol emirde merkuman Mustafa ve Osman'dan istifası iktiza eylediği tesil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's-salis ve'l-işrin min cemadiye'l-ahiri sene seb' ve selasin ye selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 47 - B. 38-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın ? Karyesi ahalisinden iken bundan dört sene mukaddem vefat eden Muhtar Hasan Ağa İbni Hüseyin'in sabiy-yi sağire kızı Vesile ve sabiy-yi sağir oğulları Zarif ve Cemil'in vakt-i rüşd ve sedadelerine değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub siğar-ı mezburunun karındaşı karye-i mezkurede sakin Abdulcelil bin el-muteveffa'l-mezbur Muhtar Hasan emanet ve istikametle ma'ruf ve mevsuf ve her vecihle emr-i vasiyyetin uhdesinden gelmekle muktedir idüğü karye-i mezkure heyet- i ihtiyarisinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve her biri karye-i mezkure ahalisinden ve bi-taraf erbab-ı vukufdan Abdulatif Bey İbni Hacı Mikdad ve Dursun Ağa İbni Veli nam kimesne gerek huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade ihbarlarıyla inde's-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince siğar-ı mezburun vakt-i rüşd ve sedadlerine değin tesviye-i umurlarına ve hukuklarını muhafazaya er karındaşları mezbur Abdulcelil kibel-i şer'-i şerifden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vechi muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbaği eda ve ifaya taahhüd ve

iltizam etmeğin ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi't-tasi ve'l- işrin min cemadiye'l-ahiri sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 47 - B. 39-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Eskişehir Mahallesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Millet'in'den iken bundan akdem fevt olan Meşku oğulları Herebet ve Arun'un ber-vech-i ati varisi olduğunu iddia eden sahibe-i arzuhal muarrefetü'z-zat Hüzervat binti Herebet Veledi Manuk medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'-i şerif lazımu't-tevkirde medine-i mezkure muhasebecisi ve beytu'l-mal me'muri Mehmed Nabi Bey tarafından mürsel vekili olup kibel-i şer'iden husumeti ra's olunan Emlak Katibi Mehmed Efendi İbni Hacı Rıza Bey muvacehesinde da'va eyledi. Murisim olup bundan akdem maan fevt olan babam Meşku oğlu Herebet ile li-ebeveyn ammucam Arut li-ebeveyn karındaşları olup babaları ismi Manuk ve dedeleri ismi Atam ve maskat-ı ra'sleri mezkur Eskişehir Mahallesi olup ol vecihle muteveffiyân-ı merkuman Herebet ve Arut'un verasetleri merkum Herebet'in sabiyye kızı ve li-ebeveyn er karındaş Garay bana münhasıra olup muteveffiyân-ı merkumanm benden maada varisleri ve terekelerine mustehak ahiri olmamağla müteveffiyân-ı merkumanm bi'l-cümle emlak ve arazisine hazir muma ileyh Mehmed Efendi hasbi'l-me'muriye vad'-ı yed eder olduğundan sual olunub bi'l-cümle metrukatından keffi yediyle bi'l-verase bana teslimi matlubumdur dedi. Hazır-ı muma ileyh Mehmed Efendi dahi cevabında vergi dairesinin kaydı mucibince muteveffiyân-ı merkuman Herebet ve Arut namlarına mukayyed ma'lumu'l-mikdar emlak ve araziye bi'l-me'mure vad'-ı yedini ikrar ancak muddekiye-i mezbure Hüzervat Hatun'un ber-vech-i meşruh veraset muddeâsına mutabık beyyine taleb olundukda li-ecli's-şehade meclis-i şer'iyeye haziran olan mezkur Eskişehir Mahallesi ahalisinden Faikzade Ömer. Efendi İbni Ömer Efendi İbni Meh-med ve Ramazan Mahallesi ahalisinden Emin oğlu Mustafa Ağa İbni Mehmed nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem maan fevt olan Meşku oğullarından Herebet ile li-ebeveyn er karındaşı Arut veledi manuk veledi Atam'ın veraseti hasran zatı malumumuz olan iş bu hazıra-i mezbure Hüzervat binti'l-merkum Herine münhasıra olup muteveffiyân-ı merkumanın bundan başka varisleri ve terekelerine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l- muvacehe alenen ber-nehc-i eda-yı şehadet eylediler. Usul mevzuasına tevfikân şahid-i mezbur Mustafa mensub olduğu mezkur Ramazan Mahallesi İmamı Hasan Efendi İbni Yusuf ve Muhtarı Mehmed Ağa İbni Salih ve diğer şahid-i mezbur Mustafa olduğu mezkur Ramazan Mahallesi İmamı Hasan Efendi İbni Yusuf ve muhtarı Mehmed Ağa İbni Salih ve diğer şahid-i mezbur Amme Efendi'nin mensub olduğu mezkur Eskişehir Mahallesi İmamı Mehmed Efendi İbni Hasan ve Muhtarı Aşur Ağa İbni Ali nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu mezkur Eskişehir Mahallesi'den Hafız Hasan Efendi İbni Ali ve Mehmed Efendi İbni Nuri nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburan adil ve makbulu's-şehade idükleri iş'ar ve ihbar olundu mucibince muddekiye-i merkume Arut'un subut-u verasetine ba'de'l-hükm ve't-tenbih muteveffiyân-ı merkuman Herebet ve Arut'un bi'l-cümle terekeleri hasran muddekiye-i merkume Hüzervat Hatun'a isabeti iktiza eylediği

tescil ve i'lam olundu fi'l- yevmi'l-hadi ve'l-işrine min cemadiye'l-ahiri sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 48 - B. 340-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Saliha Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Emirhan zade Edhem Efendi İbni Tahir'in veraseti zevce-i mezkua-i metrukesi Esmâ binti Abdullah ile sabiy-yi kebir oğulları Nuri ve Ahmed Efendi ve sabiy-yi kebir kızı Hatice ve İsmete münhasıra ba'dehu İbni mezbur Ahmed Efendi vefat edüb veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi Refika binti Abdurrahman ile validesi mezbure Esmâ ve sabiy-yi sağır oğlu Yaşar'a münhasıra ba'dehu zevce-i mezbure Esmâ'nın vefatiyle veraseti sadri kebir oğlu mezbur Nuri Efendi ile Sadriye kebir kızları mezburatan Hatice ve İsmet'e münhasıra ba'deha binti mezbure Hatice'nin vefatiyle veraseti li-ebeveyn er ve kız karındaşları mezburan Nuri ve İsmet'e münhasıra ba'deha mezbure İsmet vefat edüb veraseti li-ebeveyn er karındaşı mezbur Nuri Efendi'ye ve ba'deha zevce-i mezbure Refika dahi vefat edüb veraseti Sadri Sağır oğlu mezbur Yaşar'a münhasıra ve mesele-i mirasları dörtyüz otuz iki sehinden olub siham-ı mezbureden üç yüz yirmi yedi sehmi İbni kebir mezbur Nuri Efendi'ye ve yüz beş sehmi İbni sağır-i mezbur Yaşar'ın bi-hucet-i şer'iyeye vasiyyi ve li-ebeveyn ammisi mezbur Nuri efendi medine-i mezbure mahkeme-i şer'iyesinde munakid meclis-i şer'i-şerif-i enverde bi'l-vesaye ve bi'l-verase takrir-i kelim edüb ber-vech-i muharrer vefat eden murisimiz muteveffa-yı mezbur Edhem Efendi'nin hayatında ba-tapu uhde-i tasarrufunda bulunan mezkur Saliha Mahallesi'de vaki' Hacı Rıza Efendi mahdumeleri Verzun zade Süleyman Efendi ve Hamamcı Mustafa Efendi haneleri ve tarik-i amme ile mahdud ve ma'lumu'l-müştemilat bir bab hane mesele-i mirasımız vechi üzere sabiy-yi kebir oğlu olduğum sağır-i mezbur Yaşar'a mevrus olub mezkur hane kabil-i kısmet olmayub muşaan tasarrufunda sağır-i mezbur için bir faide olmadıktan başka muşraf-i harab ve mail-i inhidam ve tahte't-turab olub ta'mir ve terkimine sağır-i mezburun başka vefa eder malı olmayub malı üzere hali üzere terk ve ibkasmada hasar-ı küllü olacağından ve ben dahi mezkur hanedeki hisse-i mezkuremi ahire bey1 ve ferağ edeceğimden sağır-i mezbur nafakaya eşed ihtiyaç ile muhtaç olmağla mezkur hanenin tamamı üç mah müddetle müzayedeye vad olunub müddet-i müzayedeye munkaz ve reğabat-i nas munkati' olub son talibi olan Dindar zade Yusuf Efendi uhdesinde altı bin kuruş da takarrür edüb meblağ-ı mezkur hane-i mezkurun bedel-i misime musavî olduğuna binaen mezkur hanedeki musibem olan üç yüz yirmi yedi sehmi müşteri-yi mezbure fariğ olduğumdan sigar-ı mezburun yüz beş sehmini meblağ-ı mezkurden isabet eden bin dörtyüz elli sekiz kuruş bedeli mukabilinde benim hissemle ahire bey' ve furuhat etmek hakkında bi'l-vucuh enfa' olacağından icab-ı şer'i muradımdır deyu takrir-i meşruha mutabık mezkur Saliha Mahallesi heyet-i ihtiyarisinden mu'ta bir kat'a ilmühaber ile bey'a izin talep eyledikde vasiy-yi mezburun takrir-i meşruha mutabık idüğü muberriz ilmühaber ve müzayedeye kaimesi münderecatı ve her biri mahalle-i mezkure ahalisinden Hacı Rıza Efendi zade Mehmed Efendi ve Naib zade Hafız Yusuf Ziya Efendi'nin huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade ihbarlarıyla inde'ş- şer'u'l-enver zahir ve mutehakkik olmağın mucibince sağır-i mezbur Yaşar'ın mezkur hanedeki dört yüz otuz iki sehmi itibariyle yüz beş sehmi hisse-i musibesini meblağ-ı mezkur altı bin kuruşdan isabet eden bin dörtyüz elli sekiz kuruş bedel ve semen mukabilinde ahire bey' ve ferağına me'mur ve komisyon huzurunda semen ve bedelini ahz ve kabza

ve makbuza sağır-i mezburu infaka vasiy-yi mezbur Nuri Efendi kıbel-i şer'iden izin verilmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi't-tasii ve'l-işrin min cemadiye'l-ahiri sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 48 - B. 41-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Çölhasa Karyesi ahalisinden iken bundan akdem eden İshak Bey İbni Abdurrahman'm sabiy-yi sağıre kızları Fatıma ve İzzet'in vakt-i rüşd ve sedadelerine değın tesviye-i umurlarına kıbel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağıretan-ı mezburetanın akaribinden karye-i mezkurde sakin Abdulcelil Efendi İbni Hacı Mehmed emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf olup her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe kadir idüğü mezkur Çölhasa Karyesi heyet-i ihtiyarisinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve her biri karye-i mezkure ahalisinden Halil Ağa İbni Ali ve Zahide Ağa İbni Mustafa nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade vaki' olan ihbarlarıyla inde's-şer'u'l-enver numayan olmağın mucibince sağıratan-ı mezburetanın vakt-i rüşd ve sedadelerine değın mallarını hıfz ve tesviye-i umurlarına kıbel-i şer'iden mezbur Abdulcelil Efendi canib-i şer'-i şerifden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb olundu fi'l- yevmi't-tasii ve'l-işrine min cemadiye'l-ahiri sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 48 - B. 42-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Haşhaşı Karyesi ahalisinden olub zatlari mahkemece ma'ruf Balakzâde Yusuf ve karındaşı Osman Ağalar İbni Mahmud İbni Süleyman nam kimesneler medine-i mezkure mahkeme-i şer'isinde ma'kud ve meclis-i şer'u'l-enverde medine-i mezkurenin Salihye Mahallesi sakinlerinden Hızır Efendi zade Mahfuz Bey mehazında her biri bi-taviha takrir-i takrir-i kelim edüb bundan akdem vefat eden li-ebeveyn er karındaşımız Kamil'in hukuk-u irsiyesine müteallik daaviden dolayı zevce-i menkuha-i metrukesi olub halen Beybağı Mahallesi'nde mukime Hatice Hatun İbneti Abdullah aleyhinde Erzincan mahkeme-i şer'iyesinde ikame etmiş olduğumuz miras da'vasında mezbure Hatice ve sair lazım gelenlerle mehakim-i şer'inin merahil-i muhtelifesinde muddei ve muddei aleyh ve şahs-ı salis sıfatıyla bidayeten ve i'tirazen ve temyizen ve iadeten ve tashihan muhakeme ve muhaseme ve müdafaa ve ikame-i beyyine ve istihlafa ve namıma izafetle her türlü mustediyat ve levaiih tanzim ve red ve kabülüne ve hacz-i emval ve fekkine ve sadır olacak i'lamimatı ahze ve tebliğ ve tebellüğe ve tenfiz-i ahkamı hakkında mevki-i icraya vad'ına ve ba'de vefatıhi bize mevrus ve muntekal emlak ve arazileri tefrik ve istikşafına verasetimizi isbat ve i'lam ve istihsaline ve inde'l-icab sulh ve ibraya ve zarar ve ziyan ve mesarif-i muhakeme talep ve iddiasına ve hukukumuzun muhafazası emrinde lazım gelen tedabiri icra ve ta'kibe ve husus-u mezkurun muteveffik olduğu umurun küllisini ifaya tarafımızdan iş bu hazır-ı muma ileyh Mahfuz Bey'i vekalet-i mutlaka-i sahiha-i şer'ie ile vekil ve naib-u menab nasb ve ta'yin eyledik dediklerinde hazır-ı muma ileyh dahi ber-vech-i muharrer vekalet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema

yenbağı edaya taahhüd ve iltizam etmeğin ğasbe't-tasdiku's-şer'i ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi't-tasii ve'l-işrine min cemadiye'l-ahiri sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 49 - B. 43-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın ? Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Sükkeş oğlu Ali bin İsmail'in sabiy-yi kebir oğlu ve ber-vech-i ati varisi olduğunu iddia eden karye-i mezkureden Ahmed Ağa İbni'l-muteveffa-yı mezbur Ali medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde muteveffa-yı mezburun tekalif-i harbiyye esnasında ba-mazbata beyan olun dokuz yüz elli kuruşu bi'l-memure vad'-u yed eden liva-i mezkur muhasebecisi Mehmed Nabi Bey tarafından mursel vekili olub husumet-i re'y olunan Hafız Ömer Efendi İbni İbrahim muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Pederim ve murisim olub bundan akdem vefat eden ? Karyesinden ? Sükkeş oğlu Ali İsmail'in veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi Tuhfe binti Mehmed ile sabiy-yi kebir oğlu benimle diğer kebir oğlu Tahir ve kebir kızı Muhabbete münhasıra olub bizden başka varisi ve terekesine mustehak aharı olmamağla pederim muteveffa-yı mezburun hayatında tekalif-i harbiyye esnasında dokuz yüz elli kuruşu kable'l- ahz ve'l-istifa ber-vech-i muharrer vefat edüb meblağ-ı mezkure muma ileyh Nabi Bey bi'l-memuriye vadiu'l-yed olmağla sual olunub meblağ-ı mezkurdan benim hisse-i şer'iyemi bana teslim müvekkil muma ileyh izafetle Hafız Ömer Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur deyu ba'ded-da'va ol dahi cevabında muteveffa-yı mezburun tekalif-i harbiyeden dolayı dokuz yüz elli kuruş müvekkilinin bi'l-memuriye vad'-ı yedini ikrar idüb maada veraset müddeasını inkar etmekle muddei-yi mezbur ber-vech-i muharrer veraset müddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iyeye haziran olan karye-i mezkure ahalisinden Kuruncanlı oğlu Ali bin İsmail ve Dursun Bey İbni'l-hac Veli nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem vefat eden ? karyesi ahalisinden Sükkeş oğlu Ali Ağa İbni İsmail'in veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi zati malumumuz Tuhfe binti Mehmed ile sabiy-yi kebir oğulları iş bu muddei Ahmed ğaibu ani'l-meclis Tahir ve kebir kızı Muhabbet'e münhasıra olub bunlardan başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-i şer'iyeye ettiklerinde usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan sakine oldukları mezkur ? Karyesi İmamı Hacı Harun Mehmed Efendi İbni Yusufun ve muhtarı Şerif Ağa İbni Mustafa nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu karye-i mezkure ahalisinden Ağacık oğlu Osman bin Halil ve Aşçı salih Usta İbni Mustafa nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulü's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince subut-u verasetlerine ba'de'l-hukm mesele-i mirasları kırk sehinden olub beş sehmi zevce-i mezbure Tuhfe'ye ve on dörd sehmi cem'an yirmi sekiz sehmi mezburan Ahmed ve Tahir'e ve yedi sehmi mezbure Muhabbet'e isabeti iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi ğurret-i şehri şehri recebu'l-ferd sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 49 - B. 44-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden zikri câi müteveffanın zevcesi ve varisi olduğunu iddia eden zatı ta'rif-i şer'iyle muarrefe sahibe-i arzuhal Hüsniye Hatun İbnet-i Ali medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde liva-yı mezkur muhasebecisi Mehmed Nabi Bey tarafından mürsel vekil olub husumet-i re'y olunan Aşarhan Faik Bey İbni Abdullah muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Zevcim ve murisim olub bundan akdem vefat eden mahalle-i mezkure ahalisinden Erzurum Jandarma Alayı'nın İkinci Taburu'nun Piyade Takımından mutekaid Yusuf bin Hasan'm veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi benimle benden mütevellid sabiy-yi sağire kızı Huriye ve sağire oğlu Vehbi ve kendünden mukaddem vefat eden diğer zevcesi Nazife'den mütevellideler sabiy-yi kebire kızları Karanlık Mahallesi'nde sakine Halime ve Hasan Efendi Mahallesi'nde sakine Lutfiye'ye münhasıra olub bizden başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmayub muteveffa-yı mezburun hayatında müterakim maaşatından Mal Sandığı'nda istihkakı olub kable'l-ahz ve'l-istifa vefat eylediği ba'derkenar beyan olunan dört yüz kırk sekiz kuruşa muma ileyh Mehmed Nabi Bey bi'l-memuriye vadiu'l-yed olduğundan sual olunub meblağ-ı mezkurdan benim hisse-i ve sağiran-ı mezburan Huriye ve Vehbi'nin hisselerini bi'l-vesaye teslimine müvekkil muma ileyhe izafetle vekili muma ileyh Faik Bey'e tenbih olunmak matlubumdur deyu ba'de'd-da'va vekil-i muma ileyh dahi cevabında muteveffa-yı mezbur Yusuf ol mikdar maaşatına müvekkilinin bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olduğunu ikrar eyledikde meddeye-i mezburenin ber-vech-i muharrer veraset muddeâsına mutabık beyyine taleb olundukda mezkur Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden Mehmed Ali Ağa İbni İbrahim ve Papuççu oğlu Ahmed bin Mehmed nam kimesnelerden her biri münferiden istihsad olunduklarında fi'l-hakika bundan mukaddem vefat eden Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden Erzurum Jandarma neferliğinden mutekaid Yusuf bin Hasan'ın veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi zatı malumumuz iş bu müddeiye Hüsniye binti Ali ile mezbureden mütevellideler sabiy-yi sağire kızı Huriye ve sağire oğlu Vehbi ve kendünden mukaddem vefat eden diğer zevcesi Nazife'den mütevellideler sabiy-yi kebire kızları Hasan Efendi Mahallesi'nde Sakine Lutfiye ve Karanlık Mahallesi'nde Sakine Halime'ye münhasıra olub bunlardan başka varisi ve terekesine mustehak aharı olduğu bizim malumumuz değildir. Biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şahadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şahadet-i şer'iyeye eylediler. Sahidan-ı mezburan sakin oldukları mezkur Hasan Efendi Mahallesi İmamı Hamdi Efendi İbni Mustafa ve muhdarı Ahmed Efendi İbnu'l-hac Süleyman nam kimesnelerden evvelen ba varaka-i mesture sırran ve ba'dehu mahalle-i mezkure ahalisinden Şeyhi Şerif Usta İbni Salih ve Hazarkuran oğlu Akif bin Edhem nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi-t-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu'-ş-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince subut-u verasetlerine ba'de'l-hukm mesele-i mirasları kırk sehmden olub beş sehmi zevce-i mezbure Hüsniye'ye ve yedişer sehmden cem'an yirmi sehmi mezburan Halime ve Lutfiye ve Huriye'ye ve on dört sehmi sağir-i mezbur Vehbi'ye isabeti iktiza eylediği bin üç yüz otuz altı sene-i Hicriyesi zi'l-ka'desi'nin yirmi yedinci günü tarihinde tescil edilen i'lam-ı şer'iyeden iş bu suret bi'l- ihrac zevce-i mezbure Hüsniye Hatun yedine i'ta kılındı fi'l-yevmi's- sani min şehri recebu'l-ferd sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 50 - B. 44-Y.)

Konu: Nafaka takdiri

Medine-i Erzincan'ın Dana Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Bozacıoğlu Ahmed bin Vahid'in sağire kızları Kadriye ve Saniye'nin valide ve hadineleri zatı ta'rif-i şer'i ile muarrefe Ni'met Hatun İbneti Süleyman meclis-i şer'ide sağiretan-ı mezburetanın li-ebeveyn ammileri Molla Seydi Mahallesi ahalisinden Bozacıoğlu Şükrü Ağa İbni Vahid muvacehesinde takrir-i kalam edub zevcem muteveffa-yı mezbur Ahmed'in furaşmdan hasıla ve benden mütevellideler el-yevm cehr ve terbiyemde olan sadriye sağire kızlarım hazır-ı mezbur Şükrü Ağa'nın li-ebeveyn er karındaşları kızları Kadriye ve Saniye'nin babalarından mevrus malları ve ammileri mezbur Şükrü Ağa'dan başka muşfik-i şer'ileri olmayub nafaka ve kisve bihaya eşed ihtiyaç ile muhtaç olduklarından ve ben dahi muassire olduğumdan sağiratan-ı mezburatanın li-ebeveyn ammileri Şükrü Ağa dahi muser ve muktedir olduğundan sağiretan-ı mezburetan için li-ebeveyn ammileri Şükrü Ağa üzerine kibel-i şer'iden kader-i ma'ruf nafaka farz ve takdir olunmak matlubumdur dedikde mukire-i mezbure Ni'met Hatun'un takrir-i şer'iy-yi vakia mutabık nefsi'l-emre muvafık ve tarafeynin hallerine munasib ve sağiretan-ı mezburetanın her birleri için yüz ikişer buçuk kuruşdan ceman yevmi bin kuruş kader-i ma'ruf ol dahi mezkur Dana Mahallesi ahalisinden Han oğlu Salih Efendi İbni Mehmed meclis-i şer'ide ala tariki'ş-şehade vuku' bulan ihbarlarından zahir ve munayan olmağın mucibince sağiretan-ı mezburatanın her birileri için yevmi ikişer buçuk kuruşdan Şükrü Ağa üzerine kibel-i şer'iden nafaka farz ve takdir olunub meblağ-ı mefruzu mezkur beş kuruş mezbur Şükrü Ağa'dan ahz ve kabz ve hare ve sarfa ve ledeyi'l-hace istidaneye ve inde'z-zuhur mezbur Şükrü Ağa üzerine rucua sağiretan-ı mezburetanın valide ve hadineleri mezbure Ni'met Hatun'a izin verildiği ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi cemadiye'l-ahiri sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 50 - B. 46-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Gerek Gerek Mahallesi'nden ve Asakir-i Şahane'ye mensub Onuncu Kol Ordu-yu Hümayun'un Birinci Alay'ın Üçüncü Taburu'nun Birinci Bölüğü kumandam iken Gülhane Hastanesi'nde vefat ettiği Otuzbirinci Alay'ın Doksan Üçüncü Tabur Kumandanhğın'dan mevrud 4 Mart sen 325 tarih ve iki yüz yetmiş beş numaralı tahrirata atfen Erzincan Ahz-ı Askeri Şu'besi muhavvel 21 Mart tarih ve on bir numaralı der kenarda beyan olunan Yüzbaşı Bekir Sıdkı Efendi İbni İbrahim'in veraseti li-ebeveyn er karındaşı el-yevm mezkur Gerek Gerek Mahallesi'nde Sakin Hafız Ahmed Efendi ile halen Amasya Ahz-ı Askeri Şubesi riyasetinde bulunan Yüzbaşı Halil Efendi İbni Hacı İbrahim Efendi'ye münhasıra olduğu zat mahkemece ma'ruf muteveffa-yı muma ileyhın karındaşı mezbur Hafız Ahmed Efendi medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde takrir-i mezkur Gerek Gerek İmamı Hafız Mustafa Efendi İbni Abdurrahman ve Muhtarı Hafız Şükrü Efendi İbni Süleyman ve a'za İbrahim Efendi İbni Ahmed'in mühr-ü zatı ve resmileriyle mahtum ve mu'ta 21 Mart sene 325 bir kat'a ilmühaber münderecatı takriri te'yid eylemiş ve veraset-i mezkure dahi vech-i meşruh üzere idüğü mahalle-i mezkure ahalisinden mevsuku'l-kelam zevattan Hafız Emin Efendi İbni Hacı Yusuf ve Hacı Salih Ağa İbni Osman nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tariki'ş-şehade vuku' bulan ihbar ve imzalarıyla ledyi'ş-şer'u'l-enver zahir ve mutehakkik bulunmuş olmagla bu suretle mesele-i mirasları olan iki sehm mucibince mezkur derkenarda muharrer olan on dört bin dört yüz elli kuruş otuz paranın nısfı olan yedi bin iki yüz yirmi beş parası mezbur Hafız Ahmed Efendi'ye ve nısf-ı diğeri olan yedi bin ikiyüz yirmi beş para dahi ğaib-i muma ileyh Yüzbaşı Halil

Efendi'ye isabeti iktiza eylediği tescil ve bi't-taleb iş bu hüccet-i şer'iyeye muma ileyh Hafız Ahmed Efendi yedine i'ta kılındı fi'l-yevmi'l-vahidi min şehr-i Recebu'l-ferd ve sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 50 - B. 47-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Urbek Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Kasab oğlu Bekir bin Hacı Ali'nin sabiy-yi sağır oğulları Tayyar ve Hüseyin ve Nuri nam sigarın baba ve validelerinden kendülerine mevrus ve muntekal bi'l-cümle emval ve eşya ve emlak ve arazilerini ifraz ve taksime ve hıfza ve bi'l-cümle umurlarını ru'yet ve tesviye ve hukuklarını muhafazaya kibel-i şer'iden bir vasiy nasb ve ta'yini lazım ve mühim olub baba ve valideleri taraflarından dahi vasiy-yi muhtarları olmadığı ve emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mezkur Urbek Karyesi İmam ve Muhtar ve heyet-i ihtiyarisi taraflarından memhuren mevrud bir kat'a ilmühaber mealiyle karye-i mezkure ahalisinden İshak Bey oğlu İshak İbni İshak ve Emin oğlu Nazım bin Yusuf nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tariki'ş-şehade vuku' bulan ihbarlarından zahir ve numayan olan karye-i mezkure ahalisinden mezburunun li-ebeveyn ammileri oğlu Kasab oğlu Mehmed İbni Ahmed nam kimesne kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbaği eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğin ma vekea bi't- taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'l-hamis min şehr-i recebi'l-ferd sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 50 - B. 48-Y.)

Konu: İ'lam

Medine-i Erzincan'ın Veğâvir Karyesi ahalisinden Veli Ağa İbni Veli'nin zikri caî hususun muteveffik olduğu umurun küllisine Katib-i Adil Mahkemesin'den musaddak 16 Mart sene 235 tarih ve 197 numaralı vekâletname ile vekili karye-i mezkure ahalisinden Veli Ağa zade Haydar Ağa medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyesinde munakid meclis-i şer'-i enverde medine-i mezkurenin Hafız Mahallesi ahalisinden iken el-yevm Kolçekmez Karakol Kumandanı Abdullah Efendi İbni Hacı Ali Ağa muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Mezkur Hafızlı Mahallesi ahalisinden iken şehiden vefat eden Halis Efendi İbni Mustafa'nın zevce-i menkuha-i metrukesi Zekiyye Hatun İbneti Ahmed'in ba-hüccet-i şer'i vekili Arzuhalci Ömer Lutfi Efendi bundan akdem iş bu muhakeme-i şer'iyeden müvekkilim mezbur Veli Ağa muvacehesinde tohumun nisf müvekkile-i mezbure Zekiyye'nin Zevci Halis Efendi tarafından ve Lutfi dahi müvekkilim mezbur Veli Ağa tarafından olmak ve hasılat-ı safiyesi meyanelerinde munasafeten taksim olunmak üzere mezbur Halis Efendi hayatında müvekkilim mezbur Veli Ağa'ya vermiş olduğu beş buçuk kod hinta ile yarım kod tahl unu tohumuna müvekkilim Veli Ağa dahi bir misli zam ile mezbur Halis Efendi'nin ol vakitteki usul

mevzuasına göre vesikasını istihsal eylediği tarlaya zer' edüb hasılatın idrakinden mukaddem mezbur Halis Efendi ber-vech-i muharrer vefat etmekle hissesi veresesine mevrus iken müvekkilim merhum Veli Ağa hasılat-ı Safiye'den müvekkile-i mezbure Zekiyye Hatun'un zevci mezbur Halis Efendi'ye isabet eden on iki kod hinta ile on iki karar saman ve bir kod tahıl ununu mezbure edadan imtina' eylediğinden taht-ı hükme alınarak maa me- sarif-i muhakeme müvekkilesi için vekil muma ileyh Ömer Efendi'ye halen teslim mezbur Veli Ağa'ya tebliğ olunmasını da'va ve iltizam edub ol babda sadır olan hukm-ü haliyi havi üç yüz otuz yedi senesi cemadiye'l-ahiresinin yirmi üçüncü günü tarihle ve on altı numaralı i'lamın suret-i muarrefesi 6 Mart 335 tarihinde müvekkilim Veli Ağa tebellüğ edüb mahkum-u bihin tahsiline kıyam ve derdest icra olub hal bu ki mahkum-u bihden zikr olunan on iki kod hinta ile on iki karar saman hicretten avdet etmiş olan tarlanın asıl sahibi muddei aleyh muma ileyh Abdullah Efendi Hiç bir hüküm ve karar istihsal etmeksizin harmandan götürmüş olmağla müvekkilim mezbur Veli Ağa mahkumun bihi mezkur ile Abdullah Efendi'ye rucu eylediğinden mezkur on iki kod hinta ile on iki karar saman'ın müvekkilim Veli Ağa için maa mesarif-i muhakeme halen bana iade ve teslim muma ileyh Abdullah Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur. Ve bu mazmunu da'va mezkurene muvafık ve tarih-i mezkur ile muverrah bir kat'a i'lam sureti İbraz eyledi. Muddei aleyh muma ileyh Abdullah Efendi dahi cevabında fi'l-hakika müvekkil mezbur Veli Ağa'ya muteveffa'ya mezbur Halis Efendi'nin ber-vech-i muharrer müştereken zer' ettikleri hinta hasılatından on iki kod hinta ile on iki karar samanı götürdüğünü tav'an ikrar edub ancak zikr olunan hinta ve samana eniştem Sıdkı ve validem Nebil Hatun müşterek olduklarından hinta ve samanı meyanelerinde taksim eyledikten ve mezkur hinta ve saman Halis'in hissesi olmayub üç yüz otuz iki senesi güz mevsimini ve ğavir karyesin'de vaki' dülger ve Bakan nam tarlaları zer' olunmak üzere müvekkil-i merhum Veli'nin babası Veli Ağa'ya teslim etmiş olduğum tohum hasılatım babasının vefaati hasebiyle merhum Veli cebabet etmiş olduğu hasılatına karşı almış olduğundan müvekkiline izafetle vekili mezburun on iki kod hinta ve on iki karar saman muddeasıyla bana bir vech-i şer'i muarazadan men'i matlubumdur deyu mahkumun bihi hinta ve samanın müteveffa Halis hissesi olarak mustekillen kendüsüne teslim olunduğu müddeasını ref ve inkara tasaddi eyledi. Vekil-i mezbur Haydar Ağa'dan muddeasına mutabık beyyine talep olundukda isimlerini ceride-i şer'iyeye tahrir ve adedlerini tahdid eylediği şuhud ile isbat edeceğine ve ikame etmek üzere muhakemenin ta'likini dermeyan eyledikten muhakemenin ta'lik olduğu günde muddei aleyh muma ileyh Abdullah Efendi gaybubet edüb tarafından vekil-i şer'i dahi göndermediğinden ve muddei vekili muhakemenin gıyaben ru'yetiyle ikame eylediği şuhudeynin istimai talep eylediğine binaen muhekem-i ğiyabiyeye ledeyi'l-ibtida li-ecli's-şehade huzur-u şer'iyeye gelen şuhud-u muharrer ve Veğavir Karyeli Hüseyin Ağa İbni Hüseyin bin Veli ve Ali İbni İsmail İbni Babdan nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika müvekkil-i mezbur muddei Veli Ağa ile muteveffa-yı mezbur Halis Efendi müştereken zer' ettikleri hinta hasılatının idrakinde ve harmanında ez gayr-i aşar hasılat-ı safiyeden muteveffa-yı mezbur Halis'in hissesi olan on iki kod hinta ile on iki karar samanı mezbur Veli Ağa ğaib-i mezbur Abdullah Efendi'ye teslim ol dahi tesellüm edüb ihzar etmiş olduğu arabasına temhilen götürdü muma ileyh Abdullah Efendi ile beraber eniştesi ve validesi dahi mezkur harmana gelmişler idi, fakat Abdullah Efendi hintayı kendisi için ihzar eylediği çuvalları doldurdu ve validesi ve eniştesinin çuvalları koymadığı gibi bu hintada onların bir hazzı olmadığı huzurumuzda takrir eyledi. Biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyu muttefeku'l-lafz olmağı alenen eda-yı şehadet-i şeriye eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan mensub oldukları Ğavir Karyesi İmamı Hüseyin Efendi İbni İbrahim ve Muhtarı Hasan Ağa İbni Mehmed'den evvelen ba-varaka-i mesture

sırran ve ba'dehu her biri karye-i mezkure ahalisinden Nurhanlı oğlu Abdullah İbni İbrahim ve Abbas İbni Ahmed'den dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu'ş-şehade idükleri iş'ar ve ihbar olundu mucibince mubriz-i ilamda mestur olan beher kodu doksan İkişer kuruşdan cem'an bin yüz dört kuruş kıymetli on iki kod hınta ile yüz doksan altı kuruş kıymetli on iki karar samanın min haysu'l-mecmu' bin üç yüz kıymetli hınta ve samanı müvekkil-i mezbur Veli Ağa için Vekil-i mezbur Haydar Ağa'ya halen eda ve teslimi muddei aleyh ğaib-i muma ileyh Abdullah Efendi'nin ğıyabmda ba'de'l-hüküm zirde müfredatı muharrer hariç ve rusum ve mesarif-i mahkeme olub evvel emirde muddeiden alman iki yüz yetmiş iki kuruş yirmi beş parayı Usul-u Muhakeme-i Şer'iyye Kararnamesinin 16. maddesi hükmüne tevilkem muddei aleyh ğaib-i muma ileyh Abdullah Efendi'den bi't-tahassül müvekkil-i mezbur Veli Ağa'ya teslimi iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l- yevmi's-samini ve'l-işrine min cemadiye'l-evveli sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 51 - B. 49-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Reşadiye Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Partuzade Ali Ağa İbni Yusufun sabiy-yi sağır oğulları Fikri ve Şükrü ve sağire kızı Makbule'nin babaları muteveffa-yı mezbur ile anaları muteveffıye Vesile Hatun'dan kendülere mevrus ve muntekal bi'l-cümle emlak ve arazi ve sairelerini ahz ve kabza ve hıfza ve haraset ve ikraz ve taksime bi'l-cümle umurlarını ru'yet ve tesviye ve hukuklarını muhafazaya kibel-i şer'idem bir vasiy nasb ve ta'yini lazım ve mühim olduğu ve baba ve anaları tarafından dahi vasiy-yi muhtarları olmadığı ve vesayet uhdesinden gelmekle muktedir emanetle ma'ruf ve istikâmetle mevsuf ve her vecihle vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mahalle-i mezkure heyet-i ihtiyarisinden memhuren mevrud bir kat'a ilmühaber mealiyle Molla Seydi Mahallesi ahalisinden Kabadayı zade Akif Ağa İbni Sadık ve Hafız Salih Efendi İbni Kamil nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tariki'ş- şehade vuku' bulan ihbarlarıyla zahir ve numayan olan mezkur Molla Seydi Mahallesi ahalisinden Partuzade Hacı Edhem Ağa İbni Yusuf nam kimesne sigar-ı mezburunun vakt-i rüşd ve sedadelerine değin bi'l-cümle umurlarını ru'yet ve tesviye ve hukuklarını muhafaza ve emlak ve arazilerini ahz ve kabza ve hıfza ve harasete kibel-i şer'idem vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbagi eda ve ifaya ta- ahhüd ve iltizam etmeğin ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l- yevmi's-salisi min şehir-i recebu'l-ferd sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 52 - B. 50-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Silbis Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Ahmed bin Abbas Ağa'nın Sabiy-yi Sağır oğulları Salih ve İsmail ve sabiy-yi sağire kızları Şadiye ve Fatıma'nın vakt-i rüşd ve sedadlerine değin tesviye-i umurlarına ve babalarından muntakal emlak ve arazilerini ifraz ve hıfza bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sigar-ı mezburunun li-ebeveyn er karındaşları

Mehmed bin el-muteveffa'l-mezbur Ahmed emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü karye-i mezkure heyet-i ihtiyarisinden mu'ta ve musaddak bir kat'a ilmühaber münderecatı ve her biri Hah Karyesi ahalisinden Mehmed Ağa bin Dursun ve Ali Ağa bin Yusuf nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade vaki' olan ihbarlarından ledeyi'ş-şer'u'l-enver zahir olmağın mucibince sigar-ı mezburunun vakt-i rüşd ve sedadelerine değin tesviye-i umurlarına li-ebeveyn er karındaşları mezbur Mehmed kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağı icraya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'l-hadi aşara min recebi'l-ferd sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 52 - B. 51-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Cırzını Karyesi sakinelerinden olub Nörkah Karyesinde vefat eden İshak Ağa kerimesi Firdevs Hatun'un Sadriye Sağıre kızı Sadika'nın vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağıre-i mezburenin dayısı karye-i mezbure ahalisinden Ziya Ağa İbni'l-mezbur İshak emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü karye-i mezkure heyet-i ihtiyarisinen mu'ta ve musaddak bir kat'a ilmühaber münderecatı ve her biri karye-i mezkure ahalisinden Hafız Şerif Efendi İbni Salih Bey ve Abdullah Efendi İbni Süleyman nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala-tariki'ş-şehade ihbarlarıyla inde'ş-şer'u'l-enver zahir olmağın mucibince sağıre-i mezburenin vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna dayısı mezbur Ziya Ağa kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağı ifaya taahhüd ve iltizam eyledikten sonra vasiy-yi mezbur meclis-i ma'kud-u mezkurede bi'l-vesaye takrir-i kelam edüb vasisi bulunduğum sağıre-i mezbure Sadika nafakaya eşed ihtiyaç ile muhtace olduğundan nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyesi için Erzincan Emval-i Eytam Sandığında mahfuz emvalinden olmak üzere kader-i ma'ruf meblağ farz ve takdir olunsun dedikde vasiy-yi mezburun takrir-i meşruhu vakiaya mutabık ve nefsu'l-emre muvafık olub zikri ati meblağ kader-i ma'ruf idüğü zikir olunan ilmühaber muhteviyatından ve şahidan-ı mezburanın huzur- u şer'-i şerif-i mezkurde ala tariki'ş-şehade vaki' olan ihbarlarından numayan olmağın mucibince sağıre-i mezburunun Eytam Sandığında mahfuz malından olmak üzere nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyesi için ibu tarih-i kitabeden evrak-ı nakdiye olarak yevmi yirmi kuruş farz ve takdir olunub meblağ-ı mefruz-u mezkuru harc ve sarfa ve ledeyi'l-hace istidaneye ve inde'z-zuhur sağıre-i mezburenin malına rucua vasiy-yi mezbure izin verilmeğın ma vekea' bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'l-hamisi aşara min recebi'l-muracceb sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 52 - B. 52-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Odabaşı Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Abdullah Ağa İbni İbrahim'in Sabiy-yi Sağır oğlu Mehmed vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna bir

vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağır-i mezburun li-ebeveyn kız karındaşı mahalle-i mezkure de sakine zatı mahalle-i mezkure ahalisinden Salih Efendi İbni Edhem Ağa ve Abdülaziz Ağa İbni Mehmed nam kimesneler tarifleriyle muarrefe Ayişe Hatun İbneti el-muteveffa'l-mezbur Abdullah emanetle ma'rufe ve istikametle mevsufe ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mahalle-i mezkure heyet-i ihtiyariyesinden mu'ta bir musaddak bir kat'a ilmühaber münderecatı ve ma'rufan-ı mezburanın huzur-u şer'ide ala tariki's- şehade vuku' bulan ihbarlarıyla zahir ve numayan olmağın mucibince sağır-i mezburun vakti rüşd ve sedadine değın tesiveye-i umuruna kibel-i şer'iden li-ebeveyn kız karındaşı mezbure Ayişe Hatun vasiy nasb ve tayin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'l-hamis aşara min şehri-i recebu'l-ferd sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 52 - B. 53-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Mecidiye-i Kebir Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem vefat eden bundan akdem vefat eden ? Zade Şeyh Mehmed Nami Efendinin Sabiy-yi Sağıre kızı Muhlise ve Sağıre oğlu Eşrefin vakt-i rüşd ve sedadelerine değın murisleri ve babaları müteveffa muma ileyhden mevrus ve muntekal emval ve arazilerini tefrik ve taksime ve hisse-i musibelerini ahz ve hıfza ve harasete ve umurunu ru'yet ve tesviyeye kibel-i şer'-i şerifden bir vasiy nasb ve ta'yin olunmak ehem ve elzem olduğundan muteveffa-yı muma ileyhın mansub vasiy-yi muhtarı dahi bulunmadığından emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe kâdir ve mu'temed idüğü mahalle-i mezkure İmam ve Muhtar ve heyet-i ihtiyarisinden memhuren mevrud ilmühaber mefadiyle mahalle-i mezkure ahalisinden ve mevsuku'l-kelim zevattan Şükrü Ağa zade Hacı Derviş Efendi İbni Şakir ve İbrahim Efendi İbni İsmail nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tariki's-şehade vuku' bulan ihbarlarıyla ledeyi's-şer'-u'l-enver zahir ve mustehak olmağın mucibince sağıran-ı mezkuranın babalarından mevrus ve muntekal emlak ve arazisini tefrik ve taksime ve hisselerini ahz ve kabza ve hıfza ve umurlarını ru'yet-i ve tesviyeye kibel-i şer'-i şerifden sağıran-ı mezkuranın li-ebeveyn er karındaşları Salaheddin Efendi İbni'l-merkum Hacı Mehmed Nami Efendi vasiy ve vasiy-yi mezbur üzerine nezaret etmek üzere li-eb er karındaşları Hacı Nusret Efendi nazır nasb ve ta'yin olundukda muma ileyha Salahaddin ve Hacı Nusret Efendiler dahi ber-vech-i muharrer vesayet ve nezaret-i mezkureleri kabul ve hizmet-i lazimelerini kema yenbağı edaya taahhüd ve iltizam etmeğın ğasbe't-tasdiki's-şer'i ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'l- hamis-i aşare min şehri-i recebebu'l-ferd sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 53 - B. 54-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Mecidiye-i Kebire Mahallesi sekenelerinden iken bundan akdem vefat eden merhum Şeyh Sami Efendi mahdumu Feyzeddin Efendi'nin Sabiy-yi Sağıre kızları Şadiye ve Naciye'nin hiyn-i buluğa ve vakt-i rüşd ve sedadlerine değın ced ve babalarından mevrus ve

muntekal bi'l-cümle emlak ve arazi ve akarat ve mallarını ifraz ve taksimi ve hisse-i musibelerini hıfza ve harasete ve umurlarını ru'yet ve tesviyeye kibel-i şer'-iden bir vasiy ve bin nazır nasb ve ta'yin olunması hem ve elzem olduğundan ve muteveffa-yı muma ileyhin mansub vasiy-yi muhtarı dahi bulunmadığından emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe kadir ve mu'temed iduğu mahalle-i mezkure imam ve muhtar ve heyet-i ihtiyariyesinden memhuren mu'ta bir kata ilmühaber mefadiyle mahalle-i mezkure ahalisinden ve mevsuku'l-kelim zevattan Hacı Derviş Efendi İbni Sakir Ağa ve İbrahim Efendi İbni İsmail nam kimesnelerin meclis-i şer'-ide vuku' bulan ihbarlarıyla ledeyi'ş-şer'u'l-enver zahir ve mutehakkik olan sağiretan-ı mezburetanın li-ebeveyn ammileri Hacı Nusret Efendi İbni'l-merhum Şeyh Hacı Mehmed Sami Efendi kibel-i şer'-iden vasiy ve vasiy-yi muma ileyh üzerine nezaret etmek üzere sağiretan-ı mezburetanın üvey babaları Hacı Abdurrahman Efendi İbni Mustafa Efendi dahi nazır nasb ve ta'yin olundukda hazır-ı muma ileyh Hacı Nusret Efendi dahi bi'l- muvacehe vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbaği eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğin ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'l-hamisi aşara min şehr-i recebi'l-ferd sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 53 - B. 55-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Güller Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Kırbaşı oğlu İsmail bin Hasan'ın zevcesi ve varisi olduğunu iddia eden karye-i mezkur sakinelerinden Emine Hatun İbneti Ahmed meclis-i şer'-ide muteveffa-yı mezburun tekalif-i harbiyede altı aded lira-yı Osmaniye bi'l-me'mure vadiu'l-yed olub kibel-i şer'-iden husumet-i re'y olunan liva muhasebecisi Nabi Bey'in mürsel vekili Hafız Ömer Efendi İbni İbrahim muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Zevcem ve murisim olub bundan akdem vefat eden Kırbaşı oğlu İsmail bin Hasan'ın veraseti zevce-i menkuhai metrukesi benimle benden mütevellide kebire kızları Anabacı ve Bergüzar ve li-ebeveyn ammisi oğulları İmam ve Ali ve Mustafa ile diğer ammisi oğlu Ahmed İbrahim'e münhasıra olub bizden başka muteveffa-yı mezburun varisi ve terekesine mustehak ahiri olmamağla zevcem muteveffa-yı mezburun hayatından tekalif-i hariyede altı aded lira-yı Osmani alacak hakkını kable'l-ahz ve'l-istifa ber-vech-i muharrer vefat edub meblağ-ı mezkure müvekkil muma ileyh bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olduğundan sual olundukda meblağ-ı mezkurdan hisse-i irsiye-i şer'iyemi halen talep ederim müvekkil-i muma ileyhe izafetle vekil hazır-ı mezbur Hafız Ömer Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur deyu ba'de'd-da'va vekil muma ileyh dahi cevabında müvekkilinin meblağ-ı mezkur altı aded lira-yı Osmani'ye bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olduğunu ikrar edüb maada veraset muddeasını inkar eyledikde muddeiyeye-i mezbure Emine Hatun ber-vech-i muharrer veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iyeye haziran olan mezkur Güller Karyesi ahilisinden Kırbaşı oğlu İmam Ağa İbni Mustafa ve Zuhur oğlu İsmail İbni Mahmud nam kimesnelerden her birileri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem vefat eden karye-i mezkure ahalisinden Kırbaşı oğlu İsmail bin Hasan'ın veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi zatı malumumuz iş bu muddeiyeye Emine binti Ahmed ile mezbure Emine'den mütevellideler sabiy-yi kebire kızları Anabacı ve Bergüzar ile li-ebeveyn ammisi oğulları İmam ve Mustafa ve Ali ve diğer ammisi oğlu Ahmed bin İbrahim'e münhasıra olub bunlardan başka muteveffa-yı mezburun varisi ve

terekesine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir. Biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şahadet dahi ederiz deyu herbiri eda-yı şahadet eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan sakini oldukları mezkur Güller Karyesi heyet-i ihtiyarisinden Şeydi Ali Hasan ve Veli Ağa ve Mahmud nam kimesnelere ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu yine karye-i mezkure ahalisinden Tebenli oğlu Ali bin Mehmed ve Mahmud oğlu Yusuf bin Hüseyin nam kimesnelere dahi bil-muvacehe alenen ledeye't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince subut-u verasetleri ba'de'l-hukm mesele-i mirasları yetmiş iki sehinden olub dokuz sehmi mezbure Emine'ye ve yirmi sehinden cem'an kırk sekiz sehmi mezburetan Anabacı ve Bergüzar'a ve beşer sehinden cem'an on beş sehmi mezburun isabeti iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi'r-rabii aşara min şehri recebu'l-ferd sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 53 - B. 56-Y.)

Konu: Tevliyet

Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesi Sakinlerinden olub zikri cai vakfın meşrutiyet vehi üzere mütevellisi Zaza zade müteveffa Hacı Ahmed Efendi'nin akraba ve taallukatından olduğunu iddia eden zatı mahkemece ma'ruf Zaza zade Mehmed Efendi İbni Osman bin Hacı İsmail medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde zikri ati vakfın tevliyetini münhal olub kimseye tevcih olunmadığı cihetiyle vakf-ı mezkur için taraf-ı şer'-i şerifden kaimmakam müteveli nasb ve ta'yin olunub husumet-i ra's olunan medine-i mezkure evkaf me'muri Mehmed Halis Efendi İbni Ahmed Ağa muvacehesinde ber-vech-i ati da'va ve takrir-i kelam eyledi. Evkaf Dairesin'de mevcud mahfuz sicilli me'muri muma ileyh Mehmed Halis Efendi tarafından sureti ihraç olunan bir kat'a vakfiye kaydında mezkur Hasan Efendi Mahallesi sakinelerinden sahibetu'l-miras ve'l-hasetan Silahşor Zade Kerimesi Firdevs Hatun İbneti Salih Ağa'nın Geçit Karyesi ab-ı lezizesini vucuh-u mukayyedisine vakf ve tevliyetini ba'de vefatiha evlad-ı zukurundan sabiy-yi sahih oğlu Hacı Ahmed Efendi'ye ve bade vefatihi evlad-ı zukurunun ekberi Batan'a ba'de batan akraba ve taallukatından hakim-i beledihi ma'rifetiyle mütedeyyin bir kimesne müteveli ola deyü şart eylemiş ve müteveli-yi muma ileyh Hacı Ahmed Efendiler dahi fevt olub gerek vakıf-ı muma ileyh muma ileyha ve gerek müteveli Hacı Ahmed Efendi'nin evlad-ı zukurundan kimesneleri olmayub vakife-i merhume-i muma ileyhanın akraba ve taallukatından olduğundan ve tevliyet-i mezkure dahi münhal ve hizmet-i lazimesini mu'tal kaldığından ber vucub-i şart-ı vakıf tevliyet-i mezkurenin müteveffa Hacı Ahmed Efendi'nin mahlulundan olarak uhde tevcihi matlubumdur. Müteveffa kaimmakamı muma ileyh Halis Efendi dahi cevabında vakf-ı mezkurun tevliyeti vech-i muharrer üzere olub mütevellisi muma ileyh Hacı Ahmed Efendi'nin vefat eylediğini ve tevliyet-i mezkure münhal ve hizmeti mu'tal kaldığı ve muma ileyh Mehmed Efendi vakife-i mezburenin taallukatından olduğu ma'lumumdur deyü beyan ve bu suretle mutabaa dermeyan eyledi. Muma ileyh Mehmed Efendi mensub olduğu mezkur. Hasan Efendi Mahallesi İmam ve Muhtar ve heyet-i ihtiyarisinden memhuren mu'ta bir kat'a ilmühaber mefadi ve mahalle-i mezkure ahalisinden mevsuku'l-kelim zevattan Sebil zade Hacı Haşim Efendiler İbni İbrahim ve Hacı Mehmed Çavuş İbni Salih nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tatriki's-şehade vuku' bulan ihbar ve imzaları vechiyle muma ileyha Firdevs Hatun'un akraba ve taallukatının evlad-ı zukurunun ekber ve erşed ve aslahı olub müstekim ve mütedeyyin ve tevliyet-i mezkureye mustehak ve her vecihle uhdesinden gelmeğe kâdir ve mu'temed idüğü ledeyi's-şer'u'l-enver zahir ve mutehakkik olmağın mucibince tevliyet-i mezkure muma ileyh Mehmed Efendi'nin

uhdesine tevcihi iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l-yevm's-samini ve'l-aşara min recebu'l-ferd sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 54 - B. 57-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Şeyh Çelebi Mahallesi Sakinelerinden zatı ta'rif-i şer'i muarrefe tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milletinden Anaş Hatun Veledeği Manuk Veledeği Herebet medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyesinde ma'kud meclis-i şer'ide zikri ati muteveffunun emlak ve arazilerine bi'l-me'muriye vadi'u'l-yed olub kıbel-i şer'iden husumeti ra's olunan liva muhasebecisi Nabi Bey'in Mürsel Vekili Hafız Ömer Efendi İbni İbrahim muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Murislerim olub Şeyh Çelebi Mahallesi ahalisinden Kapucuyan Ağob Veledeği Kaluset ile oğulları Digeran ve Humazaşeb benim anam muteveffiye kifeyesin li-ebeveyn karındaşları olub babaları ismi mezkur Kaluset ve dedeleri ismi Alham olub ol vecihle merkum Akob'un oğulları Digeran ve Humazaşeb'in verasetleri kezalike zevil'erham cihetinden li-ebeveyn ammetileri kızı bana münhasıra olub benden başka muteveffun-u merkumunun varisi ve terekelerine mustehak ahiri olmamağla muteveffun-u merkumun bi'l-cümle arazilerine müvekkil muma-ileyh Nabi Bey bi'l-me'muriye vadiu'l-ed olub muteveffun-u merkumun namlarına mukayyed emlak ve arazi ve akaratlarını veraset mahkememe binaen halen taleb ederim bana teslim müvekkil muma ileyhe izafetle vekili hazır muma ileyh Ömer Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur deyu da'va ettikde vekil muma ileyh dahi cevabında muteveffun-u merkumunun vergi dairesi kaydı mucibince emlak ve akar ve arazilerine müvekkilinin bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olduğunu ikrar edüb maada veraset muddeasını inkar eyledi muddeye-i mezbure Anoş Hatun ber-vech-i murasser veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iyeye haziretan Taşçı Mahallesi Sakinelerinden olub medine-i mezkure mekteb-i ibtidaiye muallimlerinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milletinden Yonmaper Hatun veledeti Maruberusı anaan ve Halilullah Mahallesi ahalisinden Çalçes oğlu Şükrü Efendi İbni Arif nam kimesneler münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem maan fevt olan Şeyh Çelebi Mahallesi ahalisinden Kuyumcuyan Afub ile iş bu zatı malumumuz olan Anoş Hatun Veledeği Manuk'un anası muteveffiye Kifeyes'in li-ebeveyn karındaşları olub babaları Kaluset ve dedeli Alham olmağla ol vecihle muteveffun-u merkumundan merkum Akob'un Humazaşeb'in li-ebeveyn ammeteleri kızı muddeye Anoş Hatun'a münhasıra olub bundan başka muteveffun-u merkumunun varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir. Biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyu her biri eda-yı şehadet-i şer'iyeye eylediler. Usul Mevzuasına tevfikane mezburatan Yonmaper ve Paris Hatunlar mensub oldukları Erzincan Maarif Müdürü Mehmed Rıfat Efendi İbni'l-Hac Hasan nam kimesneden ve şahid-i mezbur Şükrü Efendiler dahi mensub olduğu mezkur Halilullah Mahallesi Muhtarı Hasan Ağa İbni Mehmed ve a'za Mustafa Ağa İbni İbrahim nam kimesnelere evvelen ba-varaka-i mesture saran ve ba'dehu mensub oldukları mekteb-i ibtidaiyye hademelerinden Berab Ahmet Ağa İbni İsmail Ağa İbni Mehmed ve mezkur Halilullah Mahallesi'nden Haşar zade Şerif bin Kamil ve Mahbur oğlu İbrahim bin Mustafa nam kimesnelere dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahid-i mezbur Şükrü ve mezburetan Yonmaper ve Paris makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olmağın mucibince subut-u verasetine ba'de'l-hukm muteveffun-u merkumunun kaffe-i metrukatı hasran muddeye-i mezbure Anoş Hatun'a isabeti iktiza eylediği tescil ve bi't- taleb i'lam olundu fi'l-yevmi's-sadis aşara min şehri- recebebi'l-ferd sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 54 - B. 58-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Taşçı Mahallesi Sakinelerinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milleti'nden iken bundan akdem maan fevt olan Tahtacı oğlu Kefurak zevcesi Kibelu ve Tanbel kerimesi Gateb'in ve Hufurlu Mahallesi ahalisinden Markar oğlu Ohannes zevcesi Selubek Debube'nin oğlu Avak Nursebes nam beş aded kisanın varisi olduğunu iddia eden zatı bi'l-muarrefetu'ş-şer'iye muarrefe mezkur Taşçı Mahallesinde Munik oğlu Kerimesi muhtediye Saliha Hatun binti Avak medine-i mezbure mahkemesinde meclis-i şer'imizde liva-yı mezkur muhasebecisi Nabi Bey'in mursal vekili olub kibel-i şer'idan husumet-i ra's olunan Muhasebe-i Liva Ketebesin'den Hafız Ömer Efendiler İbni İbrahim muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Ben ihda ve şeref-i islamlarla müşerref olmazdan mukaddem ma'an fevt olan murislerim babam Munik oğlu Avak ve Avak'ın li-ebeveyn kız karındaşları ametelerim Kebelu ve Selubek ve li-ebeveyn er karındaşı ammucaam Nursebes evladı Tebeku ğavsi ve validem Keteb'ten veledeti Tanbel nam muteveffunun vefatlarından sonra ber-vech-i muharrer ihtida eylediğimden ol vecihle muteveffun-u mergumundan merkuman Avak ve Keteb'in verasetleri sabiy-yi sadriye kızları merkumun Kebelu ve Selubek ve Nursebes'in kezalik verasetleri benden başka varisleri ve terekelerine mustehak ahirleri olmamağla muteveffun-u merkumunun metrukatında emlak ve arazilerinin mecmuuna müvekkil muhasebeci muma ileyh bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olmağla sual olunub muteveffun-u merkumunun veraset mahkemem üzere mezkur arazi ye emlak-ı metrukelerinin bana teslimine müvekkil muma ileyh Hafız Ömer Efendi dahi cevabında muteveffun-u merkumun Avak ve Avak'ın kız karındaşları Kibelu ve Selubek ve er karındaşı Nursebes ve anası Gateb'in vergi dairesince namlarına mukayyed emlak ve arazi-i metrukeye müvekkil muhasebeci muma ileyh bi'l-memuriye vad'-ı yedini ikrar ve maada muddeasını inkar eylediler. Muddeye-i mezbure Saliha Hatun ber-vech-i muharrer veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iye haziran olan medine-i mezkurenin Ramazan Mahallesi ahalisinden Nasif Oğlu Ahmed bin Mehmed ve Munik Oğlu Mehmed bin İshak nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika zatını arifan olduğumuz iş bu muddeye muhtediye-i mezbure Saliha Hatun'un ihtida etmezden mukaddem maan fevt olan Yunik Oğlu Avak Veledi Tebeku ğavsi ve Gateb Veledeti Tanbel muhtediye mezbure Saliha Hatun'un baba ve anası ve merkumetan Kiyelu ve Selubek ammeteleri ve merkum Nursebes'in varisleri ol vecihle muddeye-i muhtediye-i Saliha Hatun İbneti Avak'a münhasıra olub bundan başka varisleri terekelerine mustehab ahiri olduğu bizim malumumuz değildir. Biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şahadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şahadet-i şer'iye eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan sakin oldukları mezkur Ramazan Mahallesi İmamı Hasan Efendi İbni Yusuf ve Muhtarı Mehmed Ağa İbni Salih nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu mahalle-i mezkure ahalisinden Hafız İsmail İbni Kamil ve Ahmed bin Mustafa nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyl't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu'ş-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu muddeye-i mezbure Saliha Hatun muteveffun-u merkumunun vefatlarından sonra ihtida eylediği le-deyi'ş-şer'u'l-enver zahir ve mutehakkik olmağın mucibince muddeye-i mezbure Saliha Hatun'un ber-vech-i meşruh verasetine ba'de'l-hüküm vergi dairesinden mevcud kuyud-u resmi mucibine muteveffun-u merkumun Avak ve Zevcesi Gateb ve Avak'ın karındaşı Nursebes ve kız karındaşları Kiyelu ve Selubek namlarına mukayyed bi'l-cümle emlak ve arazinin

muğdei-yi mezbure Saliha'ya isabet eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's-sadis aşara min şehri Recebu'l-ferd sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 55 - B. 59-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Mığısı Karyesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliye'nin Ermeni Milleti'nden şahsı ta'rif-i şer'i ile muarref Bellu Oğlu Erakil Veledi Nezar veledi Kabuset medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'-i şerif lazimu't-tevgirde zıkr-i cai müteveffamın emval-i gayr-i menkulelerine bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olan liva-i mezkur muhasebecisi Vekili Emlak Katibi Mehmed Efendi İbni'l-Hac Rıza Bey muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Murislerim olub bundan akdem maan fevt olan Muğays Karyesi ahalisinden Bellu Oğlu babam Nezar ile li-ebeveyn ammilerim Mikayil ve Mıkırdıc ve babam mezbur Nezar'ın li-ebeveyn ammisi Munasi Veledi Harusi ve li-ebeveyn ammtelerim Avesana Kefis'in evlad-ı Kabuset nam altı nefer kimesnelerin verasetleri mezkur Nezar'ın Oğlu ve Merkumun Mikayil ve Mıdırdıc ve Munasi ve Avesana ve Kefis'in li-ebeveyn er karındaşları oğlu bana münhasıra olub muteveffun-u merkumunun benden başka varisleri olmadığından muteveffun-u merkumunun emval-i ğayr-i menkulelerinden mezkur Muğays Karyesin'de vaki' ma'lumu'l-hudud ve'l-mikdar emlak ve arazilerine hazır-ı muma ileyh Mehmed Efendi bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olmağla veraset-i mahkemeye binaen bana teslimi muma ileyh Mehmed Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur deyu bağde'd-da'va muğdei aleyh vekili muma ileyh Mehmed Efendi dahi cevabında vergi dairesinde mevcut kuyud-u resmiye mucibince muteveffun-u merkumun namıyla emlak ve araziye müvekkilinin bi'l-memuriye vadiu'l-yed olduğunu ikrar edüb maada veraset müddeasını inkar eyledi. Muğdei-yi merkum Erakil ber-vech-i muharrer veraset muğdeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iyeye haziran olan mezkur Mığısı Karyesi ahalisinden İbrahim bin Bayram ve Kürd Hüseyin Oğlu Şükrü bin Ali nam kimesnelerden her biri münferiden istışhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem maan fevt olan Muğays Karyesin'den Bellu Oğlu Nezar Veledi Gabuset muğdei-yi merkum Erakil'in babası Mikayil ve Mıkırdıc Veledi Kabuset kezalik merkumun li-ebeveyn ammileri ve merkum Munas Veledi Turusi merkum muğdei merkumun babasının ammisi ve merkuman Avesana ve Kefis Veledi Kaluset muğdei-yi merkum Arakil'in li-ebeveyn ammeteleri olub ol vecihle muteveffun Nezar ve Mikayil ve Mıdırdıc Avesana ve Kefis evlad-ı Kaluset ve Munas ve Turus'un verasetleri şahsı malumumuz olan iş bu muğdei-yi merum Arakil Veled-i Nezar-a münhasıra olub muteveffun-u merkumunun bundan başka varisleri ve terekelerine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir. Biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-i şer'iyeye eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburandan her biri mensub oldukları mezkur Muğays Karyesi İmamı Mehmed Efendi İbni Abdülkerim ve Muhtarı Seyyid Ağa İbni Mikdad nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu medine-i mezkure Dana Mahallesi ahalisinden Hamdi Efendi İbni Abdülaziz ve Gerek Gerek Mahallesi ahalisinden Necati Efendi İbni Niyazi nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve merkum Arakil'in subut-u verasetine ba'de'l-hukm muteveffun-u merkumunun vergi dairesinde mevcut kayd-ı resmi mandukunca bi'l-cümle emlak ve arazileri

meddei-yi merkur Arakil'e isabeti iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi't-tasii aşara min şehri-i Re- cebu'l-ferd sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 55 - B. 60-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Tılhas Karyesi ahalisinden iken esna-yı hicretinde vefat eden Osman bin Aziz'in Sabiy-yi Sağır Oğlu Ali'nin vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i muruna ve babası muteveffa-yı mezburdan munkal arazisini ifraz ve tefrika kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sagir-i mezburun valide ve hadanesi Horan Mahallesi'nde sakine zatı mahalle-i mezkure ahalisinden İbrahim bin Mustafa ve diğer İbrahim bin Edhem ta'rifleriyle muarrefe Hayrınur Hatun İbneti Ömer Emanetle ma'rufe ve istikametle mevsufe ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mezkur Horan Mahallesi heyet-i ihtiyariyesinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve ma'rufan-ı mezburanın huzur-u şer'ide ala tariki'-ş- şehade ihbarlarıyla ledeyi'-şer'u'l-enver zahir olmağın mucibince sağır-i mezburun vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna validesi mezbure Hayrınur Hatun kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevm'l-hamisi ve'l-işrine min şehri-i recebu'l-ferd sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 56 - B. 61-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Mollagüzel Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Muşlu Oğlu Kamil Ağa İbni Süleyman'ın Sabiy-yi Sağır Oğlu İsmail ve Sağıre kızı Vahidenin vakt-i rüşd ve sedadlerine değin bi'l-cümle umurlarını ru'yet ve tesviye ve hukuklarını muhafazaya ve babaları muteveffa-yı mezburdan mevrus ve muntekal emlak ve arazilerini tefrik ve taksim ve haraset ve zireate kibel-i şer'iden bir vasiy nasb ve ta'yini lazım ve mühim ve sağıran-ı mezburanın babaları muteveffa-yı mezbur tarafından mansub vasiy-yi muhtarları olmadığı ve emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mahalle-i mezkure imam ve muhtar ve heyet-i ihtiyariyesi tarafından memhuren mevrud bir kat'a ilmühaber münderecatıyla mahalle-i mezkure ahalisinden Turşucu zade İhsan Efendi İbni Ahmed ve Karaağaç Mahallesi ahalisinden Postahane Muzii Hafız Nazım Efendi İbni'l-hac Abdullah nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tariki'-ş-şehade vuku' bulan ihbarlarından zahir ve numayan olan mezkur Molla güzel Mahallesi ahalisinden sağıran-ı mezburanın li-ebeveyn er karındaşı Dursun Ağa İbni'l-muteveffa Kamil nam kimesne sağıran-ı mezburanın vakt-i rüşd ve sedadelerine değin bi'l-cümle umurlarını ru'yet ve tesviye hukuklarını muhafazaya ve babaları muteveffa-yı mezburdan mevrus ve muntekal emlak ve arazilerini tefrik ve taksim ve hıfza ve harasete sağıran-ı mezburanın li-ebeveyn er karındaşları mezbur Dursun Ağa kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul'hizmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve

iltizam etmeğin ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi't-tasii ve'l-aşara min şehr-i Recebu'l-ferd sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 56 - B. 62-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Geçid Karyesi ahalisinden ve Asakir-i Şahane efradından iken bundan akdem vefat ettiği Harbiye Nezaret-i Celilesin'den mevrud ve makam-ı ali mutasarrıfından muhavvel 4 Şubat 335 tarih ve 2/299 numaralı muhtırada beyan olunan Hatib oğullarından Hüseyin İbni İsmail'in veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi karye-i mezkurede sakine Ağca Hatun binti Mehmed ve validesi Zehra Hatun binti Yusuf ve Sabiy-yi Sağır Oğlu Mahmud'a münhasıra olduğu zatı karye-i mezkure ahalisinden Hatib Oğlu İbrahim Çavuş bin Hüseyin ve Yunus Oğlu Yusuf bin Dursun ta'rifleriyle muarrefe validesi mezbure Zehra Hatun medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'-i enverde takrir ve mezkur Geçid Karyesi İmamı Mevlüd Efendi İbni Şerif ve Muhtarı Süleyman Ağa İbni Hüseyin'in mühr-ü zatı ve Tesmiyeleriyle mahtum ve mu'ta 9 Mart 335 tarihli bir kat'a ilmühaber mealı takrir-i mezkuru te'yid eylemiş ve veraset-i mezkure vech-i meşruh üzere idüğü yine karye-i mezkure ahalisinden ve mevsuku'l-kelim zevattan muarrefan-ı mezburanın meclis-i ma'kud-u mezkurde vuku' bulan ihbar ve imzalarıyla ledeyi'ş-şer'u'l-enver zahir ve mutehakkik olmuş ve bu surette mesele-i mirasları bi'hükmü'l-feraiz yirmi dört sehmi olub üç sehmi zevce-i mezbure Ağca Hatun'a ve dört sehmi mezbure ve on yedi sehmi dahi İbni sağır mezbur Mahmud'a isabet eylediği tescil ve i'lam olundu fi ğurret-i şehr-i şa'bani'l-azim sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 56 - B. 63-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan Liva'sının Kara Kilise Karyesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Millet'in'den olub zikr-i ati müteveffamın li-ebeveyn er karındaş oğlu ve varisi olduğunu iddia eden şahsı ta'rif-i şer' ile muarref Keşiş Oğlu Avadis nam-ı diğeri Muhtedi Ahmed medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imiz lazımu't- tevgirde liva muhasebecisi ve beytu'l-mal me'muri olub kıbel-i şer'iden husuet-i ra's olunan Mehmed Nabi Bey'in musel vekili Muhasebe-i Liva Ketebebesin'den Hafız Ömer Efendi İbni İbrahim muvacehesinde bervech-i ati da'va eyledi. Murisim olub bundan akdem fevt olan mezkur Kara Kilise Karyesi sakinelerinden ve Ermeni Millet'in'den Keşiş Oğlu kızı Hordis Hatun veledeti Arakil benim babam müteveffa Yartan ile li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi merkum Arakil olmağla muteveffiye merkume Hordis'in veraseti li-ebeveyn er karındaş oğlu bana münhasıra olub benden başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmadığından mevrusem merkume Hordis'in zevci müteveffa Atanos'dan merkume Hordis'e ve vergi dairesince mukayyed bulunan beşyüz kuruş kıymetli bir bab hane ile dört yüz yirmi beş kuruş kıymetli bir kat'a tarla bana mevrus ve muntekal olub mezkur hane ve tarlaya hasebi'l-me'mure müvekkil muma ileyh Nabi Bey vad'-ı idub bana teslim etmediğinden sual olunub veraset-i muhakemem vech-i üzere bana teslime müvekkil muma ileyhe izafetle tenbih olunak matlubumdur

dedikde Vekil muma ileyh Hafız Ömer Efendi dahi cevabında mezkur vergi dairesi kaydı mucibince salifu'z-zikr hane ve tarlaya bi'l- me'muriye müvekkilinin vad-ı yedini ikrar ve maada ber-vech-i meşruh veraset muddeasını inkar eyledi. Muhtedi muddei-yi merkum Avadis ve nam-ı diğeri Ahmed ber minval-i muharrer veraset muddeasıyla bu yana ledeyi'l-havale meclis-i şer'ie haziran olub her biri mezkur Kara Gülya Karyesi ahalisinden Ömer Ağa Oğlu Aziz bin Emin ve Bektaş Oğlu Kahraman bin Yusuf nam kimesneler münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem fevtolan Kara Gülya Karyesi'nden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milleti'nden Keşiş Oğlu Arakil kızı Hordis Hatun ile iş bu şahs-ı malumumuz olan ve merkume Hordis'in vefatından sonra ihtida edub evvelki ismi Avadis ve nam-ı diğeri mezbur Ahmed'in babası Vartan ile li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Arakil olmağla ol vecihle muteveffiyeye-i merkume Hortis'in veraseti işbu muddei-yi merkum muhtedi Ahmed'e münhasıra olduğunan muteveffiyeye-i merkume Hortis'in merkum Ahmed'den başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu malumumuz değildir biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyu her biri edayı şehadet-i şer'ie ettiklerinde Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezbura mensub oldukları mezkur Kara Gülya Karyesi Muhtarı Mahmud bin İshak ve heyet-i ihtiyariyesi a'zasından Hüseyin bin Ali ve Mahmud bin Mustafa nam kimesnelere evvelen ba-varaka-i mesture sırran ba'dehu Geçid Karyesinin Çavuşlu Mahallesi ahalisinden Davud Oğlu Mehmed bin Mahmud ve Oruçlu Mahallesi ahalisinden Oruç Oğlu İsmail bin Süleyman nam kimesnelere dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu'ş-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince muddei-yi mezbur Ahmed'in subut-u verasetime ba'de'l-hukm muteveffiyeye-i merkume Hortis'in cemi' terekese muddei merkum muhtedi Ahmed'e isabeti iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi şehri Recebu'l-ferd sene seb' ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 57 - B. 64-Y.)

Konu: İzin Hücçeti

Medine-i Erzincan'ın Molla Güzel Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Muşlu Oğlu Kamil Ağa İbni Süleyman veraseti sabiy-yi kebir oğlu Dursun ve Sebiy-yi Sağır Oğlu İsmail ve Sabire kızı Vahide'ye münhasıra ve mesele-i mirasları beş sehinden olub ikişer sehinden dört sehmi ibnan-ı mezburan Dursun ve İsmail'e ve baki bir sehmi binti mezbure vahide'ye isabeti bi'l-ihbar ledeyi'ş- şer'u'l-enver zahir ve numayan olduktan sonra sağıran-ı mezburan İsmail ve Vahide'nin li-ebeveyn karındaşları ve ba hüccet-i şer'ie mansub vasiyeleri mahkeme-i mezkurede sakin Dursun Ağa İbni'l- muteveffa'l-mezbur Kamil medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'-i şerif-i enverde bi'l-vesaye takrir-i kelim edüb mezkur Molla Güzel Mahallesi'nde vaki' bir tarafı Mülazım Şerif Efendi ve iki tarafı İhsan haneleri ve bir tarafı tarik ile mahdud fevkani ve tahtani ebniyeyi müstemil bir bab haneye pederimiz ve murisimiz muteveffa-yı mezbur Kamil Ağa ba-tapu müstakillen mutesarraf iken ber-vech-i muharrer vefat etmekle mezkur hane beş sehmi itibariyle iki sehmi bana ve iki hissesi dahi sağır-i mezbur İsmail'e ve baki bir hissesi dahi sağire-i mezbure Vahide'ye isabet edüb mezkur hane kabil-i kısmet olmayub şayi'an tasarrufunda sağıran-ı mezburan için istifade mümkün olmadıktan başka muşrif-u harab ve mail-i inhidam ve tahte't-türab olub ta'mir ve termimine vefa edecek başka malları olmayub hali üzere terk ve ibkasında zarar-ı külli olacağından ve ben dahi mezkur hanedeki hisse-i şayiame ahire bey' ve ferağ edeceğimden sağıran-ı mezburanın

mezkur hanedeki hisseleri ifraz eyledikde semenine noksan sari olacağı muhakkak olmağla benim hissemle maan sağiran-ı mezburanın hisselerini bedel-i misliyle ahire bey ve ferağ idüb semeriyle sağiran-ı mezburunu infak etmek haklarında bi'l-vucuh enfa' olacağından icab-ı şer'i muradımdır deyu mazmunu takririni mueyyed bir kat'a ilmühaber ibraziyle bey'a izin talep eyledikde vasiy-yi mezburun takrir-i meşruhu vakia'ya mutabık ve nefsi'l-emre muvafık idüğü mezkur ilmühaber munderecat ve her biri Karaağaç Mahallesi'nden Hafız Nazım ve Mustafa Efendi İbni Şerif nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade ihbarlarıyla ledeyi'ş-şer'u'l-enver zahir olmağın mucibince zikir olunan hanede sağiran-ı mezburan hisselerine isabet eden sare'z-zikir üç sehm hisselerini verese-i kibar hissesiyle maan ba-ma'rifet-i vasiy ledeyi'l-muzayede bey' ve firağa ve bedel-i firagdan sağiran-ı mezburanın hisselerini ahz ve kabza ve makbuzuyla sağiran-ı mezburanı infaka vasiy-yi mezbur Dursun'a kibel-i şer'iden izin verilmeğın Ma hüve'l-vaki' bi't-taleb keteb olundu fi'l-yevmi's-sani min şehr-i Şa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 57. - B. 65-Y.)

Konu: İzin Hücetci

Medine-i Erzincan'ın Gerek Gerek Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Falcı Zâde Süleyman İbni Osman'ın veraseti validesi Firdevs binti Abdullah ile Sabiy-yi Sağır oğulları Osman ve Abdulkadir'e münhasıra ve mesele-i mirası on iki sehinden olub iki sehmi ümmü mezbure Firdevse ve beş sehinden on sehmi sağiran-ı muzburan'a isabeti tahakkudan sonra Sağiran-ı mezburanın vakt-i rüşd ve sedadlerine değın tesviye-i umurlarına kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağiran-ı mezburanın li-ebeveyn ammileri Ali Efendi emanetle ma'ruf ve istikametle mevşuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mahalle-i mezkure heyet-i ihtiyarisinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve Hafız Salih Efendi İbni Kamil ve Celeb zâde Hafız İbni İbrahim nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade ihbarlarıyla zahir olmağın mucibince sağiran-ı mezburanın vakt-i rüşd ve sedadlerine değın tesviye-i umurlarına mezbur Ali Efendi vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi ba'de'l- kabul meclis-i ma' kud-u mezkurda bi'l-vesaye takrir-i kelam idub mezkur Gerek Gerek Mahallesi'nde vaki' bir tarafı Dursun Oğlu Besim ve iki tarafı Cerrah Hasan Efendi haneleri ve bir tarafı tarik-i amme ile mahdud bir bab hanenin sekiz sehimde iki sehmi hissesine muteveffa-yı mezbur Süleyman ba-tapu sayfan mutasarrıf iken ber-vech-i muharrer vefat etmekle mezkur iki sehim on iki hisse i'tibariyle on hissesi sabiy-yi sağır oğulları olub ba-hucet-i şer'iyeye vasiyleri bulunduğum mezburan Osman ve Abdulkadir'e isabet edüb mezkur hane kabil-i kısıbet olmayub şayian tasarrufunda sağiran için istifade mümkün olmadığından başka muşrif-i harab ve mail-i inhidan ve tahte't-türab olub ta'mir ve termimine vefa edecek başka malları olmayub hali üzere terk ve ibkasında hasar-ı külli olacağından ve benimle diğır verese mezkur hanedeki hisse-i şayialarımızı ahire bey edeceğimizden mezkur hane üç mah müddetle müzayedeye vad olunub muddet-i mezkure munkazi ve rağabat-i nas mutevakkıf oldukda mezkur iki sehm hisse altıyüz on iki kuruşa Aşçı Hacı Dursun Usta uhdesinde takarrür edüb başka talibi dahi zuhur etmediğinden mezkur iki sehinden sağiran-ı mezburan hisselerini diğır hisselerle ma'an bedel-i mezkur ile ahire ferağ edüb semeniyle sağiran-ı mezburanı infak etmek haklarında bi'l-vucuh enfa' olacağından icab-ı şer'i muradımdır deyu takrir-i meşruha mutabık bir ka'ta ilmühaber ile ser münadi tarafından musaddak bir katia-i

müzayede kamesi ibraziyle bey'a izin taleb eyledikde vasiy-yi mezburun takrir-i meşruhu vakı'aya mutabık ve nefsu'l-emre muvafık idüğü mezkur ilmühaber munderecatı ve şahidan-ı mezburan Hafız Salih ve Rıza Efendilerin huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade ihbarlarıyla ledeyi's-şer'u'l-enver zahir olmağın mucibince zikr olunan hanenin sekiz sehimden mezkur iki sehmi on iki sehmi i'tibariyle sağıran-ı mezburane hisselerine isabet eden beş sehimden on sehm hisse-i şayialarının ledeyi'l-muzayede kıymet-i hakikiyesi olan beş yüz on kuruş bedel mukabilinde diğer hissedarlarıyla maan müşteri-yi mezbur Hacı Dursun Usta'ya bey' ve ferağa ve me'muri huzurunda i'ta-yı takrire ve bedel-i mezkuri ahz ve kabza ve makbuzuna sağıran-ı mezburanı infaka vasiy-yi mezbur Ali Efendi'ye izin verilmeğın ma huve'l vaki' bi't-taleb ketebe olundu fi'l- yevmi'l-işrine min recebu'l-ferd sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 58 - B. 66-Y.)

Konu: Vesayetin Azliyle Diğerinin Nasbi

Medine-i Erzincan'ın Ürek Karyesi ahalisinden Salih ve Tayyar İbni'l-Muteveffa Bekir tarafından zikr-i caî hususun muteveffik olduğu umurun küllisini ifaya Katib-u Adl Mahkemesin'den mu'ta ve musaddak 13 Kasım 335 tarih ve ikiyüz doksan numaralı vekâletname ile mansub vekilleri Arzuhalci Ömer Lütfi Efendi İbni Mustafa medine-i mezkure mahkeme-i şer'isinde munakid meclis-i şer'-i şerif-i enverde müvekkilan-ı mezburan Salih' ve Tayyar haziran oldukları halde karye-i mezkure ahalisinden olub atiyi'l-esami sigarın ba-hucet-i şer'iyeye vasiyleri Hacı İsmail Oğlu Mehmed Çavuş İbni Ahmed muvacehesinde karye-i mezkure heyet-i ihtiyariyy-i mezbure müvekkillerinin pederi müteveffa Bekir Efendi'nin Sabiy-yi sigar evladının vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna kibel-i şer'iden bir vasiy nasb ve ta'yini hakkında mahtumen i'ta eyledikleri ilmühaber üzerine Hazır-ı mezbur Mehmed Çavuş müvekkillerimin li-ebeveyn er karındaşları on yaşında Nuri ve on iki yaşında Hüseyin nam sağırler ile halen on sekiz yaşında akil ve balığ müvekkilim hazır-ı mezbur Tayyar'a vasiy nasb ve ta'vin olunmuş ise de mezkur ilmühaber hilaf-ı usul ve mugayir-i hakikat olub sehv ve zelleden hali olmadığında ve müvekkilerimden her biri umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir bulunduğuna binaen mezbur Mehmed Çavuş'un vesayetten azliyle müvekkillerimden hazır-ı mezbur Salih Efendiyi sağıran-ı mezburan Hüseyin ve Nuri'ye vasiy ve Tayyar'ı dahi üzerine nazır nasb ve ta'vin olunması bi'l-vekale matlubumdur dedikde mezbur Mehmed Çavuş ile heyet-i ihtiyariye-i mezbure vekil muma ileyhin bi'l-vekale takrir eylediği bi'l-cümle kelimat-ı meşruhasını şifahen tasdik etmeleri mucibince ve mezbur Mehmed Çavuş'un vesayetten azliyle sağıran-ı mezburan Hüseyin ve Nuri'nin vakt-i rüşd ve sedadelerine değin tesviye-i umurlarına ve hukuklarını muhafazaya li-ebeveyn er karındaşları müvekkil hazır-ı mezbur Salih Efendi kibel-i şer'iden vasiy ve müvekkil hazır-ı mezbur Tayyar Efendi dahi üzerine Nazır nasb ve ta'vin olunduklarında ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet ve nezareti kabul ve hidmet-i lazimelerini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma huve'l-vaki' bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-işrine min Recebu'l-ferd sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 58 - B. 67-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Kor Ağa Zade Hacı Süleyman Efendi İbni Hacı Ahmed'in Sabiy-yi Sağır oğulları İbrahim ve Sabiy-yi Sağire kızı Saliha'nın vakt-i rüşd ve sedadlerine değin tesviye-i umurlarına ve hukuklarını muhafazaya kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sigar-ı mezburunun min gıbeli'l-eb meharimizden kimesne olmayub min kibel-i'l-ummi dayıları mahalle-i mezkure ahalisinden Hacı Halil Zade Ahmed Efendi İbni Mustafa emanetle ma'rufe ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mezkur Kurşunlu Mahallesi heyet-i ihtiyarisinden mu'ta ilmühaber münderecatı ve her biri mahalle-i mezkurede Han Oğlu Salih Efendi oğulları Halil ve Süleyman efendilerin huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade vaki' olan ihbarlarıyla ledeyi'ş-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince siğar-ı mezburunun vakt-i rüşd ve sedadelerine değin tesviye-i umurlarına dayıları muma ileyh Ahmed Efendi kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbaği eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't- taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-samin-i aşara min Recebu'l-Murecceb sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 58 - B. 68-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Pulur Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Ali Bekir Zade Kamil Ağa İbni Mahmud'un sabiy-yi sağire kızı İsmet'in vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna ve pederinden muntekal emval-i ğayr-i menkulelerini muhafaza ve ifraz ve tefrik kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağire-i mezburenin li-ebeveyn ammisi karye-i mezkure ahalisinden Ahmed Çavuş İbni'l-mezbur Mehmed emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü karye-i mezkure heyet-i ihtiyarisinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve Topçu Oğlu Salih Çavuş İbni Ahmed ve Hafız Hüseyin Efendi İbni Osman nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade ihbarlarıyla inde'ş-şer'u'l-enver zahir olmağın mucibince sağire-i mezburenin vakt-i rüşdüne değin tesviye-i umuruna ve hukukunu muhafazaya mezbur Ahmed Çavuş kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbaği eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-sadisi min Şa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 58 - B. 69-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Molla Güzel Mahallesi ahalisinden Erzincan Jandarma Bölüğü piyade etrafından iken bundan akdem vefat eden Söylemez Oğlu Şerif bin Mehmed'in veraseti zatı tarif-i şer'ie ile muarrefe mahalle-i mezkurede sakine li-ebeveyn kız karındaşı Zican Hatun İbneti Şerife münhasıra olduğı mezbure Zican Hatun medine-i mezkure muhakemesinde meclis-i şer'ide takrir ve

mezkur Molla Güzel Mahallesi İmamı Ahmed Efendi İbni Müştak ve Muhtar Veli Ağa İbni Süleyman ve heyet-i ihtiyariye a'zasından Mustafa Efendi İbni Arif nam kimesnelerin mühür-ü zati ve resmileriyle mahtum ve mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı takrir-i mezkuri te'yid eylemiş ve veraset-i mezkure vech-i meşruh üzere idüğü mevsuku'l kelim zevattan Halilullah Mahallesi ahalisinden Hafız Mehmed Efendi İbni Hacı Ali ve Yusuf Efendi İbni Emin nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tariki's- şehade ihbarlarıyla ledeyi's-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın bu surette muteveffa-yı mezbur şerifin bi'l-cümle metrukâtı li-ebeveyn kız karındaşı ve mezbure Zican Hatun'a isabeti iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi Şa'ban sene 337.

Kadı

Katib

(S. 59 - B. 70-Y.)

Konu: Talak İlamı

Medine-i Erzincan'ın Mağçur Karyesi ahalisinden olub sahib-u arzuhal şahsı muarref Veli Mahmud ve Oğullarından Vehhad bin Mahmud medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'iyemizde mezkur Mahaçur Karyesi sakinelerinden Molla hadanesi zatı Odabaşı Mahallesi'nden Ahmed Efendi İbni Ali ve Ali Oğlu Receb Efendi İbni Ali ta'rifleriyle muarrefe Cevahir Hatun İbneti Yusuf muvacehesinde an asl Pülümür Kazası'nın Baş Kalacık Karyesin'den olub el-yevm medine-i mezkure'nin Mığısı Karyesin'de mukim Mustafa Feyzi Oğlu Ebkem Süleyman bin Hüseyin hazır olduğu halde zevce-i mezbure Cevahir Kürdiyi'l-asl olub Türkçe lisan bilmediğinden esna-yı muhakemede tercümanlık etmek üzere Kürd lisanına vakıf ve aşına olan mevsuku'l-kelim zevattan bulunduğu ledeyi's-şer'u'l-enver mutehakkik olub maa'l-kasem kibel-i şer'idenden tercüman ta'yin edilen muarref mezbur Ahmed Efendi ile mezbur Ebkem Süleyman'ın işaret-i mahsusasıyla me'luf ve ahvaline vukuf-u tam olduğu anlaşılın muarref mezbur Receb Efendi dahi haziran oldukları halde ber-vech-i ati da'va eyledi. Tarihden yirmi sene mukaddem bin üç yüz on beş senesi teşrin-i evvel zarfında mezbure Cevahir-i bana tezevvüce vekil ta'yin eylediğim ? Karyesin'den Kal Oğlu İsmail Ağa İbni Kalu nam akil-i mezkur Karyesin'de mezkure Cevahir'in babası Yusufun hanesinde akd edilen meclisde mehazır-ı şuhudda akil ve balığ olub bi'l-cümle mevani'den hali olduğumuz halde mezbure Cevahir Hatun'un Velisi ve babası olub akd-i tezvice vekili bulunan mezbur Yusuf Ağa'ya hitaben kerimeniz ve müvekkileniz mezbure Cevahir Hatun'u beş yüz elli bir kuruş mihr-i müccel tesmiyesiyle tezevvüc eyledim dedikde mezbure Cevahir Hatun'un babası ve velisi ve vekili mezbur Yusuf dahi meclis-i nikahda tezvic eyledim deyüb ol vecihle mezbure Cevahir benim zevce-i menkuha-i medhulun biham olub bundan beş sene mukaddem li-eclit-ticare Derseadet'de Demir yolunda çalışdığım esnada seferberlik dolayısıyla taht-ı silaha alınarak Haydar Paşa'da demir yolunda hizmet-i askeriyemi ifa edüb sonra karyeme ve haneme avded eylediğimde zevcem mezbure Cevahir-i merkum Süleyman'a fuzulen akd-ü nikah ederek el-yevm nezdinde tutub ve mezbure Cevahir'de haneme gelüb bana itaat ve hukuk-u zevciyete riayet etmeyüb el-haletü hazihi merkum Süleyman'ın taht-ı nikahında ve nezdinde kaldığından beynlerini tefrik ve nikahının feshiyle ba'de inkizai'l-idde nefsinin bana teslimine ve hukuk-u zevciyete riayete zevcem hazıra-i mezbure Cevahir Hatun'a tebeyyün olunmak muradımdır dedi. Ba'de's-sual muddei aleyha mezbure Cevahir'in tercümanı muma ileyh Ahmed Efendi dahi mezburenin tarafından cevabında mezbur ferhad ile beynlerinde nikah vuku' bulub mezbur Ferhad'ın yedi sene kadar taht-ı nikahında zevce-i menkuha-i medhulun bihası olduğunu ikrar ve i'tiraf edüb ancak zevci merkum Ferhad'ın ber-vech-i muharrer diyar-ı ahire

gitmesine razıye olmadığından seferberlik ilanından üç sene evvel ya'ni bin üç yüz yirmi, yedi senesinde diyar-ı ahire gitme veyahud gider isen beni tatlik edübde öyle gidiniz deyü ısrarda bulunduğumdan ve nafakam ve müennes süknam üzerine hal'a talibe olduğumdan mezbur Ferhad dahi ber-vech-i meşruh hal'-i mezkuri kabul ve beni tatlik etmiş olduğundan ben bu suretle mutallaka olub iddetim munkize oldukdan sonra geçen üç yüz otuz iki senesinde evvelen Ovacık Kazası'nın Haris Karyesin'den Deli Oğlu Mehmed nam şahs ile tezevvüc ve iki sene müddetle orada kalarak ahiren merkurum Mahmud'un vuku'-u vefatiyle bundan beş ay mukaddem üç yüz bir kuruş mihr-i müccel-i müsemma ile iş bu hazır-ı mezbur Ebkem Süleyman'a tezvic ve merkurum Süleyman dahi ber minval-i muharrer tezvic kabul edüb mezkur beş aydan mezbur Süleyman'ın taht-ı nikahında bulunmaktayım. Ve'l-yevm zevciyyet beynimizden kaime olduğundan zevc-i mutallakım mezbur Ferhad'ın bana fuzuli olan mudahale-i vakiasının menini talep ederim deyü tercüman vasıtasıyla ifade ve beyan ve hazır-ı mezbur Ebkem Süleyman dahi işaret-i mahsusa ile sual olundukda muddei-yi mezbur Ferhad'ın ber-vech-i meşruh da'vasını ima ile inkar ve mezbure Cevahir'e işaret ve parmağıyla ta'dad-ı ya'ni beş aydır mezbure Cevahir zevce-i menkuha-i medhulun bihası olduğunu el-yevm mezbure Cevahir'e Hatun'a dahi zil-yed olduğunu işaret ve beyan eyledi. Muddei aleyha dafia mezbure Cevahir Hatun ber-vech-i muharrer tatlik da'vasıyla bu yana havale ve kimilerle isbat edeceği tercüman-ı mezbur Ahmed Efendi vasıtasıyla soruldukda Erzincan'ın ? Karyesin'de mukim Kuğu Oğlu Zeynel bin Ali ve esasen Pulur Kazası'ndan olub on seneden beri Kismikor Karyesin'de mukim Seyyid Manzur Oğlu Hasan bin Mamur Mezkur Mağaçur Karyesin'den Mahmud Oğlu İsmail ve Taşçı Oğlu Halil Muğni Karyesin'den Rutanlı Oğlu Mehmed Çavuş ve Kalecik Karyeli Döndü Oğlu Arif nam kimesnelere isbat edeceğini ve bunlardan başka asla şahidim yoktur deyü hasr-ı şühud edüb şühud-u merkurumunu şehir-i Nisan'm yirmi dokuzuncu Salı günü getireceğini ifade etmekle muhakemeleri yevm-i mezkure talik olundı Ahiren yevm-i muayyende tarafeyn-i mutedaiyeyn meclis-i şer'ie bi'l-vurud dafia-i mezbure Cevahir Hatun mezkur ve muhalaa' ve tatlik muddeasını isbat için zabt-ı sabıkda muharreru'l-esami şühuddan huzur-u şer'ie ikame ve ihzar eylediği zatı mezbureyi arifler mezburan Zeynel bin Ali ve Hasan bin Seyyid Mamur ale'l-usul tarafeyn muvacehelerinde münferiden le-deyil-istişhad fi'l-hakika bundan sekiz sene evvel li-maslaha mezkur Mağaçur Karyesine gittiğimizde orada mezkur Mağaçur Karyeli olub sahs-ı malumumuz olan iş bu muddei mezbur Veli Mahmud Oğlu Ferhad bin Mahmud'un kapısı önünde bir cemeat var idi. Biz de orada zatını arifan olduğumuz iş bu hazır-ı mezbure Cevahir bint-i Yusuf orada bulunan cemeata karşı dediki Allah için şahid olunuz ve sonrada dediki zevcem Ferhad İstanbul'a gidecektir. Beni ne yapacaktır. Beni bırakub da öyle gitsun zevci mezbur Ferhad'da zevcesi mezbure Cevahir'e karşı dediki ben nikahım bana bağışlamazsan seni bırakmam terk edemem zevce-i mezbure Cevahir'de zevci merkurum Ferhad'a hitaben ben hakkımı ve nikahımı sana bağışladım dedikten sonra merkurum Ferhad'de Cevahire dediki sende anam bacım ol nereye gidersen git dediğine ve sonra mezbure Cevahir Ovacık Kazasının ? Aşireti'nden diğer bir kimesneye gitti. Biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağın bil-muvacehe alenen ber-nehc-i şer'i eda-yı şehadet eylediler. İş bu şahidlere karşı bir ta'nı olub olmadığı muddei-yi mezbur Ferhad'dan soruldukda şahidlerden Hasan ile Zeynel Ali'yi kabul etmem ve tanımam zira onlarda beni tanımazlar bu mesele hakkında şahid istima' olunmak lazım gelirse benim köylülerimden büyük komşularım İsmail Ağa ve Musa Ağa'nın oğlu diğer İsmail Ağa ve Gül Ağa'nın oğlu Hüseyin Ağalardır ki bu adamlar gelüb böyle derlerse kabul ederim ve köyün cümlesini yandırmak icab etmez Hulasa-i kelam ben zevcem Cevahir'den vaz geçmem ölünceye kadar benim

zavcemdir. İfadem budur daha başka diyeceğim yokdur i'tirazım bundan ibarettir deyü şahidan-ı mezburanı ta'n eyledi.

Şehadet-i mezkure muddei aleyha dafia-i mezbure Cevahir Hatun'un ber-vech-i muharrer muhalaa' ve tatliki hakkındaki def da'vasına muvafık idüğü muddei-yi mezbur Ferhad'ın şahidler hakkında ber-vech-i meşruh vuku' bulan ta'nı dahi şehadet-i mezkurenin kabulüne şer'an esbab-ı mania teşkil edemeyeceğinde ta'n-ı mezkurun mesmua ve iltifata şayan olmadığı bi't-tedkik anlaşıldığından şehadet-i mezkurenin kabulüne şahidan-ı mezburandan mezbur Zeynel bin Ali evvelen ba-varaka-i mesture mensub olduğu mezkur Mercan Vanki Karyesi Muhtarı Musa bin Yusuf ve heyet-i ihtiyariye a'zasından Süleyman bin Ferhad ve Ahmed bin Mahmud nam kimesnelere sırran ve ba'dehu tarafeyn ile beraber şahid-i mezbur hazır oldukları halde mezkur Mercan Vanki Karyesin'den Seyyid Yusuf Oğullarından Hamza bin Hasan ve Deli Fato oğlu Hasan bin Hasan nam kimesnelere dahi bi'l-muvacehe alenen diğer şahid-i mezkur Hasan bin Seyyid manzur dahi kezaliki ba-varaka-i mesture mensub olduğu mezkur Kismikor Karyesi Muhtarı Mehmed Ali bin Veli ve ihtiyar meclisi a'zasından Hasan bin Mehmed ve Zeynel bin Halil nam kimesnelere ve ba'dehu yine tarafeyn-i mutedaiyeyn ile maan şahid-i mezbur haziran oldukları halde karye-i mezkure ahalisinden Barut oğlu Ali bin Seyyid Han ve Kal'alı Oğlu Hüseyin bin Süleyman nam kimesnelere dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tenkize adil ve makbulü'ş-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu. Tarafeyn iddia ve mudafaatına ve cereyan eden muhakemeye nazaran muddei aleyha dafia-i mezbure Cevahir Hatun Sare'z-zıkr bin üç yüz yirmi yedi senesi tarihinde ika' edilen talak-ı mezkur müddeasını zevci mezbur Ferhad'ın inkarına mukarin sadideyn-i mu'dileyn-i mezkureyn şehadetleriyle bi'l-muvacehe ber-nehc-i şer'i isbat etmeğin mucibince mezbure Cevahir Hatun tarih-i mezkurden beri muddei-yi merkum Ferhad'dan muhalla'a-i mutallaka-i mu'tedde olduğuna ba'de'l-hüküm muddei-yi mezbur Ferhad'ın zevce-i meşru' nikah ve itaat da'vasıyla dafia-i mutallaka-i mezbure Cevahir Hatun'a bi vech-i şer'i muarazadan menine muddei-yi mezbur Ferhad'a tenbih olduğu tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's-salisi min şehr-i şa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 60. - B. 71-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Cemaleddin Mahallesi Sakinlerinden ve Asakir-i Şahane'ye mensub seksen sekizinci Kafkas taburu'nun birinci bölüğü Yüzbaşısı iken Üç Hamur Muharebesinde şehiden vefat ettiği mezkur Seksen Sekizinci Kafkas Kumandanlığından mevrud Erzincan Birinci Şube Riyasetinden muhavvel on beş Nisan üç yüz otuz beş tarih on dört numaralı tahriratta beyan olunan Mehmed Efendi İbni Mahmud bin Ahmed'in veraseti hasren li-ebeveyn er karındaş mezkur Cemaleddin Mahallesinde Sakin Ahmed Efendi İbni'l-mezbur Mahmud Efendi'ye münhasıra olduğu zatı muhakemece ma'ruf muma ileyh Ahmed Efendi medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'ide takrir ve mahalle-i mezkure İmamı Hafız İbrahim Efendi İbni Mehmed ve Muhtarı Mehmed Usta İbni Şerif ve a'za İdris Efendi İbni Mikdad'ın mühr-ü zatı ve tesmiyeleriyle mahtum ve mut'a dört Mayıs 335 tarihli bir kat'a ilmühaber maali takrir-i mezkuri te'yid eylemiş ve veraset-i mezkure dahi vech-i meşruh üzere idüğü Molla Seydi Mahallesin'den ve mevsuku'l-kelim zevattan Komiser Muavini Abdurrahman Efendi İbni İsmail ve mezkur Cemaleddin Mahallesin'den Basri Zade Mustafa

Efendi İbni Şerifin meclis-i mezkurde vuku' bulan ihbar ve imzalarıyla ledeyl's-şer'u'l-enver mutehakkik bulunmuş olmağla bu surette muteveffa-yı muma ileyh Mehmed Efendi'nin veraseti ve cemi' terekisi hasren ahun lehuma mezbur Ahmed Efendiye isabeti iktiza eylediği bi't-taleb tescil ve iş bu hüccet-i şer'iyeye i'ta kılınıdı fi'l-yevmi's-sabii' min şehr-i şa'bani'l-muazzam seb' ve selasemie ve elf.

Kadı

Kati

(S. 60 - B. 72-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Çukur Mahallesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milleti'nden iken bundan akdem maan fevt Zuryan Oğlu Maridir Vesi veledi Nazar ve Mesni Karyesi ahalisinden Gülçekiş Oğlu Avag Veledi Herebes ve merkur Avag'ın oğulları Kazar ve Hemayag ve Kerkür ve Mıkırdın ve Tanil ve Haçatur ve Vağarşak ve ve Karni Zümrüd namun on nefer kisanın ber-vech-i atı varisleri olduğunu iddia eden zatı ta'rif-i şer'i ile muarref Mülkiye Hastanesi ve tebea-i devlet-i aliyenin millet-i merkumesinden Zurayan kızı Bayzar veledeti Serkis veledi Maridir Vesi medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'-i hatir lazimu'l-tevkirde muteveffun-u merkumunun zikri ati emval-i metrukelerine bil-me'muriye vad'-ı yed edub kibel-i şer'iden husumet-i re'y olunan liva-yı mezkur muhasebecisi ve beytu'l-mal ve me'muri Nabi Bey'in mürsel vekili olub muhasebe-i mezkure ketebesinden Hafız Ömer Efendi İbni İbrahim muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Murislerim olub bundan akdem maan fevt olan Çukur Mahallesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milleti'nden Zurayan Oğlu Maridir Vesi Nazar benim baba dedem olub babam ismi Serkis babası ismi merkur Maridir Vesi veledi Nazar olub veraseti oğlunun kızı Nesni Karyesin'den Gülçekiş Oğlu Avag veledi Herebes benim ana dedem olub anamın ismi Zümrüd ve Zümrüd'ün babası ismi merkur Avag Veledi Herebes olub veraseti kızının kızı ve yine Mesni Karyesi ahalisinden Kızılçekin oğlu Kazar ve Hemeyag ve Kerkür ve Mıgırdın ve Tanil ve Haçatur ve Vağarşak ağaların verasetleri li-ebeveyn kız karındaşları kızı ve anam muteveffiyeye-i merkume Zümrüd'ün veraseti Sadriye kızı Yasime münhasıra olub muteveffun-u merkumunun benden başka varisleri ve terekelerine mustehak ahiri olmamağla muteveffun-u merkumunun namlarına mukayyed bi'l-cümle emval-i ğayr-i menkulelerine muhasebeci muma ileyh hasebi'l-me'muriye vadiu'l yed olduğundan sual olunub muteveffun-u merkumunun ? mevrus olan emval-i merkumelerinin veraset-i muhakemeye binaen bana teslime müvekkil muma ileyh Nabi Bey'e izafetle vekili muma ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur deyu ba'de'd-da'va vekil muma ileyh dahi cevabında muteveffun-u merkumunun vergi dairesince mallarına mukayyed emval-i ğayr-i mukayyed emval-i ğayr-i menkulelerine müvekkil-i muma ileyhin bi'l-memuriye vad'-ı yedini ikrar edüb ma'ada veraset müddeasını inkar eyledi. Müddeiye-i merkume Bayzar Hatun ber-vech-i muharrer veraset muddeasıyla bu yana havale olunundukda meclis-i şeriy-yi mezkure haziretan olan tebea-yı devlet-i muşarun ileyhannın millet-i merkumesinden Erzincan Ünas Mektebi Muallimlerinden Yoğayir Hatun veledeti Yoğos ve Barisi Hatun Veledeti Maridirdesi ma'an ve Benderli Mahallesi'nden ve İslam Milleti'nden Hacı Halil oğlu Osman Efendi İbni İbrahim nam kimesne münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem ma'an fevt olan Çukur Mahallesi ahalisinden Zurayan oğlu Maridirdesi şahs-ı malumumuz olan muddeiye-i merkume Bayzar Veledeti Serkis'in baba dedesi olub ol vecihle veraseti oğlunun kızı ve Mesni Karyesin'den

iken bundan akdem fevt Gülçekiş oğlu Avag Veledi Herebes müddeiye-i merkumenin ana dedesi olub ol vecihle veraseti kızı Zümrüd'ün kızı ve yine Gülçekiş oğlu Hemayag ve Gazar ve Kerkür ve Mıgıdır ve Tanil ve Haçatur ve Vağarşak evlad-ı Avag Veled-i Herebes'in verasetleri li-ebeveyn kız karındaşları muteveffun-u merkumun'un varisleri ve terekelerine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyu her biri eda-yı şehadet-i şer'iyeye ettiler Usul mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburatan Yoğayir ve Barisi hatunların her biri mensub oldukları Mearif Müdürü Rıfat Bey İbni Hacı Hasan ve şahid-i mezbur Osman dahi mensub olduğu mezkur Benderli Mahallesi heyet-i ihtiyarisinden Osman Efendi İbni Hasan ve İmam Yusuf Efendi İbni'l-hac İshah nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu mezburatan kezalik mensub oldukları mezkur Ünas mekteb-i ibtidaisi hademelerinden Ahmed İbni İsmail ve Mehmed bin Mustafa ve mezkur Benderli Mahallesi ahalisinden Keçeci oğlu Ömer bin Mustafa ve Yağlayan oğlu Hasan bin Hacı Ahmed dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye merkumunun makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince muddei-yi mezbure Bayzar'ın subut-u verasetine ba'de'l-hukm ve Vergi Dairesin'de kayd vechiyle muteveffun-u merkumunun bi'l-cümle emval-i gayr-i munkuleleri muddeiye-i mezbure Bayzar'a isabeti iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l-yevm'r-rabi' min sa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 61 - B. 73-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesi ahalesinden iken bundan akdem vefat eden Molla oğlu Osman bin Edhem'in medine-i sağıre kızı Sua'd'ın vakt-i rüşd ve sedadine değin bi'l-cümle umurunu ru'yet ve tesviye ve hukukunu muhafazaya kibel-i şer'iden bir vasiy nasb ve ta'yini lazım ve mühim olduğu ve sağıre-i mezbure Suad'ın ana ve babaları taraflarından vasiy-yi muhtarları dahi olmadığı ve emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü mezkur Kurşunlu Mahallesi İmam ve Muhtare heyet-i ihtiyariyesi taraflarından memhuren mevrud bir kat'a ilmühaber münderecatı ile mahalle-i mezkure ahalisinde Evliya zâde Abdurrahman Efendi İbni Ahmed ve Dizdar zade Mehmed Efendi İbni Emin nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tariki's-şehade vuku' bulan ihbarlarından zahir ve nümayan olan sağıre-i mezburenin li-ebeveyn dayısı Eskişehir Mahallesi ahalesinden Dizdar oğlu Yaşar bin Edhem Sağıre-i mezbure Suad'ın bi'l-cümle umurunu ru'yet ve tesviyeye ve hukukunu muhafazaya ve anası ve babası muteffiyân-ı mezburadan kendine mevrus ve muntakal bi'l-cümle emval-i gayr-i menkulesini ahz ve kabza ve ifraza ve makbuzatını Eytam Sandığına vad' ve teslim ve ifraz ve takyim ve hıfz ve harasete mezbur Yaşar kibel-i şer'iden vasiy nasb olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbağı edaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi şehr-i Recebu'l-ferd sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 61 - B. 74-Y.)

Konu: Tevliyet

Makar-ı liva olan Erzincan'ın Kiy Karyesi ahalisinden olub zikri ati vakf-ı tarla ve suyun bi'l-meşrut mütevellisi bulunan karye-i mezkure ahalisinden Mehmed Ağa İbni Abdullah'ın evladı ve meşrutun lehası olduğunu iddia eden zatı mahallece ma'ruf Mehmed Efendi İbni Osman bin Mehmed liva-i mezkure mahkemesinde ma'kud meclis-i şer'imizde marru'l-beyan maa ab tarlayı merkumenin el-yevm tevliyeti münhal olub meşrutun lehası henüz müteayyin olmadığını ve kimesneye dahi tevcihi icra olunmadığı cihetle vakf-ı mezkur için taraf-ı şer'iden müteveli kaimmakam ta'yin ve husumet-i re'y olunan liva-i mezkur evkaf me'muri Mehmed Halis Efendi İbni Ahmed müvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi evkaf-ı salifeden Erzincan Kiy Karyesin'de nam eshab-ı hayrattan ceddım Ali Ağa etraf-ı erbeası ma'lum ve Köyiçi demekle ma'ruf olan iki kat'a tarla ile hakkı şırb suyunu liva-yı mezkur karasından Hamzalı Karyesin'de vaki' cami'-i şerifde beher sene ber berat afadına ve evladına meşrut olarak vakf-ı mezkurun tevliyetini ammucalarım Abdi ve Selim ile karındaşları babam Osman Ağa'dan her biri birbirinden sonra teamulen ifa etmedeler iken mezburun Abdi ve Selim ve Osman ağaların bundan akdem vuku' bulan vefatıyla mezbur Osman Ağa'nın sabiy-yi sahih ve kebir oğlu benimle amcalarım mezburan Abdi Ağa mahdumu Mehmed ve Selim Ağa mahdumu Şükrü mevcut isede mezburan Mehmed ve Şükrü'ye kadar ber mucib-i şart-ı vakıf umur-u tevliyeti ifa etmedikleri ve ben dahi tevliyet-i mezkurenin umurunu kema yenbağı eda ve ifa edebileceğimi mueyyed aid olduğu mezkur Hamzalı Karyesi imam ve muhtar ve heyet-i ihtiyariyesinden mu'ta ve merbutan takaddüm kılınan bir kat'a ilmühaber mealinden musteban olacağı veçhile tevliyet-i mezkure el-yevm münhal ve hizmet-i mezkure muattal kalub vakf-ı mezkurun meşrutun lehası ve mutevellii- evveli muteveffa-yı muma ileyh Mehmed Ağa'nın ahfadından ekber ve erşed ve aslahı ben olduğumdan tevliyet-i mezkurun bana intikal etmekle teamul-u kadimi üzere cihet-i mezkurenin uhdeme tevcihi matlubumdur deyu da'va ve te'yid-i muddea zımnında mazmunu salifu'z-zıkr Erzincan Kiy Karyesi sakinlerinden ve eshab-ı hayrattan Ali Ağa'nın karye-i mezkurede vaki' iki kat'a tarla ile hakk-ı şırb-i abını mezkur Hamzalı Karyesin'de vaki' cami'-i şerif de beher sene ber berat afadına ve evladına meşrut olarak vakf eylediğini sigatu'l-müslimden cem'-i kesir ala tarihiş-şehade huzur-u şer'ide haber vermeleriyle taraf-ı şer'iden husus-u mezbure nazarla muhtat vakf olmakdan hazer edüb iş bu baisu'l-vesika Mehmed bin Abdullah nam kimesnenin evlad-ı vakıfdan olduğu inde's-şer' tebeyyün eylediğinden şart-ı vakıf üzere merkum Mehmed maa ab tarlayı mezkurları tevliyeti hasebiyle canib-u vakf için zabt taarruf idub şart-ı vakıf üzere iktiza eden hasılattan senede zıkr olunan cami'-i şerifde ber berat ifad ettirüb ber mucib-i şart-ı vakıf hareketine tebeyyün olunduğu deyü bin iki yüz elli sekiz sene-i hicriyesi cemaziye'l-evvelinin yirmi birinci günü tarihiyle müverreh ve tarih-i mezkurde Erzincan naibi bulunan Mehmed Ataullah ve yine, hücceti te'yiden ve tahşiyeten kezalik Erzincan naibi Es-seyyid Mehmed Said ve yine Es-seyyid Abdu'l-kerim Sıdkı Efendiler'in imzalarıyla mumzi ve mühürleriyle mahtum bir kat'a tevliyet hücceti ibraz eyledi. Müteveli kaimmakamı me'mur muma ileyh Mehmed Halis Efendi dahi cevabında mübriz-i hüccet-i mezkurede münderiç müteveli-muma ileyh Mehmed Ağa İbni Abdullah'ın ve ba'deha mezburun Abdi ve Selim ve Osman ağaların vuku' vefatlarıyla tevliyet-i mezkurenin münhal ve muattal kaldığını ikrar edüb maada muddei-yi mezbur Mehmed Efendi evlad-ı vakıfdan olduğu malumumuz değildir deyü inkarına müddei-yi mezbur Mehmed Efendi ber-vech-i muharrer muddeasını vakıf-ı mezkurun aid olduğu mezkur Hamzalı Karyesi imam ve muhtar heyet-i ihtiyariyesinden mu'ta ve mühr-ü zatı' ve resmileriyle mahtum yirmi dokuz Nisan sene bin üç yüz otuz beş tarihli mubriz bir kat'a ilmühaber mefadiyla karye-i mezkure ahalisinden ve mevsuku'l-kehim zevattan Emir oğullarından Halis Ağa İbni Osman ve Rum Ekizler Karyesin'den Abdullah Ağa İbni Mustafa ve muddei-yi mezburun mensub olduğu mezkur Kayı Karyesin'den Naib Zade Osman

Şükrü Efendi İbni Mustafa ve Bekir Ağa Zade Ahmed Ağa İbni Halil nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tarikiş-şehade vuku' bulan ihbar ve imzalarında vakıf-ı merhum muma ileyh Ali Ağa vakfının mütevellisi olan işbu müddei-yi mezbur Mehmed Efendi'nin cediti muteveffa-yı mezbur Mehmed Ağa İbni Abdullah'ın vefatından sonra evladları mezburun Abdi ve Selim ve Osman ağalardan her biri tevliyet-i mezkureyi teamülen ifa etmekte iken mezburun Abdi ve Selim ve Osman ağaların dahi vuku'-u vefatlarıyla Abdi ve Mehmed dahi diğer Mehmed ve Selim mahdumesi Şükrü ve Osman Mahdumesi Mehmed efendiler mevcut iseler de tevliyet-i mezkure el-yevm münhal ve şart-ı vakıf ifa edilmeyerek mu'tal olduğundan bunlardan vakf-ı mezkurun lehası olub evlad-vakıfdan bulunduğu zatı malumumuz olan iş bu müddei-yi mezbur Mehmed Efendi İbni Osman bin Mehmed tevliyet-i mezkureye elik ve müstakim ve mütedayyin ve vakfın evlad-ı ekber ve erşed ve aslahı olub her vecihle umur-u tevliyeti hüsn-ü idare ve ifaya kâdir ve mu'temed idüğünü ifade ve beyan eylediler iş'ar ve ihbar vaki' üzerine müddei-yi mezbur Mehmed efendi vakf-ı mezkurun meşrutun lehası evlad-ı vakıfdan olduğu ledeyiş-şer'u'l-enver zahir ve mutehakkik olmağın mucibince şart-ı vakıf üzere hareketine ba'de't-tenbihiş-şer'i tevliyet-i mezkurenin muddei-yi mezkur Mehmed Efendi uhdesine tevcihi iktiza eylediği tescil ve bi't-taleb iş bu hüccet-i şer'iyeye muddei-yi mezbur Mehmed Efendi yedine i'ta kılındı fi'l-yevmi's-sadisi min Şa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 62 - B. 74-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesi ahallesi ahalisinden iken bundan mukaddem gaybubet iden Mehmed bin Mikdad'ın hali zuhur edinceye değin umurunu ru'yet ve hukukunu muhafazaya ve mefkud-u mezburun sabiy-yi sağır oğulları Ziya ve Ahmed ve sabiy-yi sağire kızı mahbub'un vakt-i rüşd ve sedadlerine kadar tesviye-i umurlarına kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub mefkud-u mezburun zevcesi ve siğar-ı mezburunun valideleri mahalle-i mezkurede sakine zatı herbiri mezkur mahalle ahalisinden Ali Bey Oğlu İbrahim Ağa İbni Mustafa ve Sarı Mehmed Oğlu Şükrü Ağa İbni diğer Mustafa ta'rifleriyle muarrefe Ziyet Hatun İbneti Ahmed Ağa emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedire idüğü mezkur Kurşunlu Mahallesi heyet-i ihtiyarisinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve muarrefan-ı mezburanın huzur-u şer'ide ala tarikiş-şehade ihbarlarıyla ledeyiş-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince mefkud-u mezbur Mehmed ile siğar-ı mezburunun bi'l-cümle hukuklarını muhafazaya mezbure Ziyet Hatun kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbaği eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-sani aşara mine sa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 62 - B. 75-Y.)

Konu: Vekalet

Makarr-ı liva olan Erzincan'ın kurrasından Kiy Karyesi'nin ahalisinden ve zikr-i ati cami'-i şerif cemeatından İmam Edhem Efendi İbni Mehmed ve Muhtar Hacı Oğlu Mahmud Efendi İbni Mehmed

ve Tercanlı Zade Hacı Yasim Ağa İbni Ahmed ve Hacı Mehmed Ağa Zade Fevzi Efendi İbni Hacı Mehmed ve Karakan Zade Yusuf Efendi İbni Hüseyin ve Salih Efendi İbni Halil ve Şevki Bey İbni Hacı İbrahim ve Bekir Ağa Zade Ahmed Efendi İbni Mehmed nam kimesneler medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'-i şerif-i enverde karye-i mezkure sakinlerinden Naib Zade Osman Şükrü Efendi İbni Mustafa mahzarında her biri bi't-tav' ve'r-rıza takrir-i kelim edüb karyemizde vaki' eshab-ı hayrattan Mennan Bey cami-i şerifi vakfının mütevellisi bulunan Sabık Müfti İbrahim Rüşdü Efendi'nin vuku'-u vefatiyle tevliyet-i mezkure münhal ve umur-u vakf mu'tal kaldığından vakf-ı mezkurun dahi el-yevm meşrutun lehası ma'lum ve muteayyin olub henüz bir müteveli nasb ve ta'yin edilemediğinden hukuk-u vakfı siyarete ve vakf-ı mezkurun nahlesiyle avariz akçelerinden Zümme-i nasda bulunan senedli ve senedsiz kaffe-i matlubatını ashabından cami-i şerif-i mezkure vakfına merbut karye-i mezkure hududu dahilinde ve mahalli sairede vakıf ma'lumu'l-mikdar arazi ve emlak ve ab-ı lezzini fuzuli zabt edenlerden taleb ve ahz ve kabza inde'l-hace umur-u vakfa sarf ve ledeyi'l-hace vakf-ı mezkurun leh ve aleyhinde önce ve ba'de ve aleyhinde önce ve ba'de vuku' bulmuş ve bulacak bi'l-cümle umur-u deaviyeden dolayı muarızlarıyla mehakim-i şer'iyeye ve hukukiye ve sulhiye ve mecalis ve devair-i resmîyenin aksam-ı muhtelifesinde muddei ve muddei aleyh ve şahs-ı salis sıfatlarıyla ve i'tirazu'l gayr suretiyle bidayeten ve istinafen ve temyizen ve i'tirazen ve tashihan ve iadeten vicahen ve gıyaben her türlü muhakeme ve muhaseme ve mudafa'aya ve ikame-i beyyine ve istihlaf ve her türlü levayih ve mustediyyat tanzim ve teatisine ve evrak-ı resmîye ve i'lamat ahz ve istihsal ve tebliğ ve tebellüğe ve tanzim ve ahkamı zımında mevki'-i icraya vad'ına ve hacz-i emval ve fekkine ve hakim ve mümeyyez ve ehl-i huref nasb ve ta'yin ve azline ve ru'yet ve muhasebeye ve tatbik-i hat ve hatim ve muayene ve istikşafına ve zarar ve ziyana ve masarifi muhakeme taleb ve iddiasına ve vakf-ı mezkurun hukukunu muhafazaya ve ahirini dahi ber-vech-i muharrer tevkil ve azle me'zun olmak üzere muteveffik olduğu umurun küllisini son dereceye kadar ta'kid ve ifaya tarafımızdan iş bu hazır-ı muma ileyh Osman Şükrü Efendi'yi vekalet-i tamme-i mutlaka-i sahiha-i şer'iyeye ile vekil ve nasib-i menab nasb ve ta'yin eyledik dediklerinde hazır-ı muma ileyh dahi ber-vech-i muharrer vekalet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağî eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ğasbe't-tasdik-i şer'i ma vekalet-i taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'l-aşiri min şehr-i şa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 62 - B. 76-Y.)

Konu: Talak İ'lamı

Medine-i Erzincan'ın Aktaş Mahallesi sakinelerinden zatı ta'rif-i şer'i ile muarrefe Ali Zade kerimesi Hatice Hatun İbneti İbrahim bin Hüseyin meclis-i şer'ide halen zevce-i dahili Molla Seydi Mahallesi ahalisinden Kara Hasan Ağa İhsan bin Hacı Halil muvacehesinde bin yedi yüz elli bir kuruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle merkum İhsan'ın zevce-i menkuha-i medhulun bihası ise de zevcem merkum İhsan dört mahdan beri bana nafaka nafaka cinsinden nesne vermediği gibi mesken-i şer'i dahi tedarik etmediğinden ve ben dahi mu'sira ve muhtace bulunduğumdan zevcem mezkur üzerine kıbel-i şer'iden kadr-i ma'ruf nafaka takdir ettirilerek nafaka-i mukdireme müennes süknamı halen taleb ederim deyu ba'de'd-da'va zevce-i merkum İhsan dahi cevabında ber-vech-i muharrer yedi yüz elli bir kuruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle mezbure Hadice Hatun zevce-i menkuha-i medhulun bihası olduğu tabi'an ikrar edüb fakat mezbure Hadice ile meyanelerinde hüsn-ü imtizaç ve muaşeret

hasıla olamadığından zevcem mezbure Hadice'yi tatlik eyledim deyu zevcesi mezbureyi huzur-u şer'ide tatlik ve zimmetinde mutekarrir ve ma'kudun aleyh mihr-i müeccel-i mezkur yediyüz elli bir kuruşu zevcesi mezbureye teslim eyledikten sonra zevce-i mezbure Hadice Hatun dahi ber-vech-i muharrer talak ve mihr-i mezkureye raziye olub meclis-i mekurden kable'l-mufaraka meblağ-ı mezkur yedi yüz elli bir kuruşu meclis-i şer'iy-yi mezkurde tamamen ahz ve kabz edüb nafaka-i iddet ve müennes süknası mukabilinde zevci merkum İhsan'dan hiç bir nesne mutalebatı ve hukuku kalmayub zimmetini ibra-ı âm-ı sahih-i şer'iyeye ile ibra ve hukuk-u zevciyete muteallika kaffe-i deaviden ferağat eylediğini huzur-u şer'ide tabiaten ikrar ve ifade etmekle merkum İhsan dahi mezbure Hadice Hatun'un ifade ve ikrarım vicahen kabul ve şifahen tasdik ettikten sonra zevce-i mezbure Hadice Hatun merkum İhsan'ın zevce-i mutallakası olduğu tescil ve bi't-taleb iş bu hüccet-i şer'iyeye zevc-i merkum İhsan yedine ita kılındı fi yevmi'l-aşiri min şehr-i sa'banil-muazzam sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 63 - B. 77-Y.)

Konu: Nafaka

Medine-i Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesi'nde sakine zatı mahalle-i mezkure ahalisinden Ali Bey Oğlu İbrahim Ağa İbni Mustafa ve Sarı Mehmed Oğlu Şükrü Ağa İbni diğer Mustafa ta'rifleriyle muarrefe Zinet Hatun İbneti Ahmed Medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyesinde munakid meclis-i şer'i şerif-i enverde bil-asale ve bi'l-vesale takrir-i kalam edüb zevc-i dahilim olub beş seneden beri gaybubet iden Mikdad Oğlu Mehmed'in feraşından hasıl ve zevcesi benden mütevellideler sabiy-yi sağır oğulları Ziya ve Ahmed sabiy-yi sağire kızı Mahbub ile ben nafakaya eşed ihtiyaç ile muhtaç olduğumuzdan ve nezdimde zevcem mezburun cins-i nafakadan habbe-i vahidesi olmadığından zevcem ğaib-i mezburun emval-i ğayr-i menkulesinden olmak üzere nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyemiz için kader-i ma'ruf meblağ farz ve takdir olunmak muradımdır dedikde zevce-i mezburenin takrir-i meşruhu vakia'ya mutabık ve nefsu'l-emre muvafık ve zıkr-i ati meblağ-ı kader-i ma'ruf idüğü erbab-ı vukufdan ma'rufan-ı mezburanın huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade ihbarlarıyla ledeyi'ş- şer'u'l-enver zahir ve numayan olmak ba'de't-tahlifi'ş-şer'i mucibince zevce-i mezbure Ziyet Hatun ile sigar-ı mezburun Ziya ve Ahmed ve mahbub'un nafaka ve kisva biha ve sair havaic-i zaruriyeleri için ğaib-u mezbur Mehmed üzerine iş bu tarih-i kitabdan i'tibaren yevmi ma'deni akçe olarak sigar-ı mezburundan beherine ikişer kuruşdan on sekiz ve zevce-i mezbure için on kuruş ki min haysu'l-mecmu' yirmi sekiz kuruş faiz ve takdir olunub meblağ-ı mefruz mezkuri harc ve sarfa ve ledeyi'l-hace istidaneye ve ide'z-zafer zevc-i ğaib mezbur Mehmed'in malına rucu'a zevce-i mezbure Zinet Hatun'a kibel-i şer'iden izin verilmek ma vekea' bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi-salisı aşara min sa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 63 - B. 78-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Molla Ali Mahallesi'nden iken bundan akdem vefat eden Kalan Oğlu Süleyman Efendi İbni Bender'in sabiy-yi sağire kızları Necibe ve Naciye'nin vakt-i rüşd ve sedadine değin bi'l-cümle umurlarını ru'yet ve tesviyeye ve haklarını muhafazaya kibel-i şer'iden bir vasiy

nasb ve ta'yini lazım ve mühim olduğu ve sağıratan-ı mezburatanm babaları muteveffa-yı mezbur tarafından mansub vasiy-yi muhtarları dahi olmadığı ve emanetle ma'rufe ve istikametle mevsuf ve her vecihle vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mezkur Molla Ali Mahallesi İmam ve Muhtarı ve heyet-i ihtiyariyesi taraflarından memhuren mevrud bir kat'a ilmühaber mealiyle mahalle-i mezkure ahalisinden Hamdi Efendi İbn-i Aziz ve Topal Oğlu Mehmed Efendi İbni Ali nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tariki's-şehade ihbarlarından zahir ve numayan olan sağıratan-ı mezburatanın teyze ve hadaneleri mahalle-i mezkurede sakine zatı ta'rif-i şer'i ile muarrefe Huriye Hatun İbneti Osman mezburatan ve Naciye'nin vakt-i rüşd ve sedadelerine değin bi'l-cümle umurlarını ru'yet ve tesviye ve hukuklarını muhafazaya ve babaları muteveffa-yı mezburdan mevrus ve muntekal emval ve eşya ve arazi ve sairelerini ahz ve kabz ve hıfz ve harasete ve sağıratan-ı mezburatanm mezbur Hariye Hatun kıbel-ı şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbaği eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğin ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevm's-sani ve'l-aşara min şabani'l-muazzam sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 63 - B. 79-Y.) Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın ? Karyesi ahalisinden ve asakir-i şahaneye mensub Onbirinci Kafkas Topçu Alay Cebel Kademe Komutanı yüz elli kuruşluk zabıt vekili iken Çulfa civarında şehiden vefat eylediği Erzincan Birinci Ahz-ı Askeri Şu'besi Riyasetin'den mevrud on yedi Mayıs üç yüz otuz beş tarihli derkenarda beyan olunan Çanak Oğlu Tevfik Efendi İbni Ali Bin Hüseyin'in veraseti zevce-i menkuha-i mezkuresi Kezban binti Halil ile anası Zekiyye binti Ali ve babası Ali Ağa İbni Hüseyin'e münhasıra olduğu muteveffa-yı mezburun babası mezbur Ali Ağa medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde takrir ve'l-yevm sakin bulunduğu Kurşunlu Mahallesi İmamı Hafız Yusuf Efendi İbni İsmail ve Muhtarı Mahmud bin Yusuf nam kimesnelerin mühr-ü zati ve resmileriyle mahtum ve mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı takrir-i mezkuru te'yid eylemiş ve veraset-i mezkure dahi vech-i kelim zevattan Keçeci Zade Halilullah İbni Mahmud ve Şa'ban Ağa mahalleh Şeyh Oğlu Dursun bin Mehmed nam kimesnelerin kezalik meclis-i mezkur de ala tariki's-şehade vuku' bulan ihbarlarından ledeyi's-şer'u'l-enver zahir ve mutehakkik olmağın bu surette muteveffa-yı muma ileyh Tevfik Efendi'nin mesele-i mirası on iki sehmden olub üç sehmi zevce-i mezbure Kezban ve üç sehmi dahi ummu mezbure Zekiyye ve baki altı sehmi dahi eb-i mezbur Ali Ağa'ya isabeti iktiza eylediği tescil ve bi't-taleb işbu hüccet-i şer'iyeye i'ta kılındı fi'l-yevmi't-tasii' min şa'bani'l-muazzam sene seb'a ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 63 - B. 80-Y.)

Konu: Vesayet ve nafaka talebi

Medine-i Erzincan'ın Kiy Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Karakaş Oğlu Mustafa Bey İbni Muhyiddin'in sabiy-yi sağır oğlu Naim ve sağire kızı Sadika'nın ba hüccet-i şer'iyeye vasiy-yi mansubları li-ebeveyn ammileri karye-i mezkure ahalisinden Akif Efendi İbni Muhyiddin medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'iyemizde takrir-i kelam edüb ba hüccet-i şer'iyeye

vasiyleri bulunduğum sağiran-ı mezburan Naim ve Sadika'nın nafaka ve kisve bihaya eşed ihtiyaç ile muhtaç olduklarından ve sağiran-ı mezburanın dahi Eytam Sandığında istirbah edilmekte akçeleri mevcut olduğundan başka babalarından muntekal arazileri dahi olmağla sağiran-ı mezburana kibel-i şer'iden kader-i ma'ruf nafaka farz ve takdir olunmak matlubumdur deyü vasiy-yi mezbur Akif Efendi'nin tahrir-i meşruhu vaki'aya mutabık ve nefsu'l-emre muvafık ve sağiran-ı mezburanın beherine yevmi beş kuruşdan cem'an yevmi elli kuruş evrak-ı nakdiye kader-i ma'ruf idüğü tarafeynin ahvellerine vukuf-u tammeleri olan mezkur Kayı Karyesi ahalisinden Naib Zade Şükrü Efendi İbni Mustafa ve Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden Arzuhalci Ömer Lutfi Efendi İbni diğer Mustafa nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tariki'ş-şehade vuku' bulan ihbarlarından zahir ve numayan olmağın mucibince tarih-i kitabdan itibaren sağiran-ı mezburan Naim ve Sadika'nın nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zarurileri için babalarından mevrus mallarından olarak beherine yevmi yirmi beşer kuruşdan cem'an elli kuruş evrak-ı nakdiye farz ve takdir olunub meblağ-ı mefruz mezkuru ahz ve kabz ve sağiran-ı mezburanın nafaka ve havaic-i zarurilerine harc ve sarfa vasiy-yi mezbur Akif Efendi kibel-i şer'iden izin verilmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l- yevmi'r-rabi' aşara min cemadiye'l-ahiri min sene seb' ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 64 - B. 81-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Haşhaşı Karyesi ahalisinden ve Arabacı oğullarından olub Derseadet'te Eyüb Sultan'da Bülbül Dere Mahallesi'nde mukim ticaretle meşgul iken bundan iki sene mukaddem vefat eylediği ol babdaki istihadan anlaşılın Arabacı Oğlu Ziya Bin Mahmud bin Abdullah'ın veraseti halen mezkur Eyüb Sultan'da sakine zevce-i menkuha-i metrukesi Fatıma Naciye Hanım İbneti Abdullah mezkurenin Haşhaşı Karyesi'nde mukim li-ebeveyn er karındaşı Mustafa'ya münhasıra olduğu zatı mahkemece ma'ruf ahun lehuma mezbur Mustafa Ağa medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde ve mezkur Haşhaşı Karyesi İmamı Osman Efendi İbni Mahmud ve Muhtar Mustafa Ağa İbni Mahmud ve heyet-i ihtiyar a'zasından Mahmud Efendi İbni İbrahim'in mühr-ü zatı ve resmileriyle mahtum bir kat'a ilmühaber münderecatı takdir-i mezkuru te'yid eylemiş veraset-i mezkure vech-i meşruh üzere idüğüne karye-i mezkure ahalisinden ve mevsuku'l-kelim zevattan Abdalbaki Zade Akif Efendi İbni Mehmed ve Hoca Zâde Hacı Dursun Efendi İbni Abdurrahman ve Hurşid Ağa Zâde Tefvik Efendi İbni Mehmed nam kimesnelerin meclis-i mezkurde vuku' bulan ihbar ve imzalarıyla inde'ş-şer'u'l-enver tahakkuk etmiş olmağla bu surette mesele-i mirasları dört sehimden olub bir sehmi zevce-i mezbure Naciye'ye ve baki üç sehmi dahi ahun lehuma mezbur Mustafa'ya isabeti iktiza eylediği tescil ve bi't-taleb iş bu hüccet-i şer'iyeye mezbur Mustafa Ağa yedine i'ta kılındı fi'l-yevmi'r -rabii ve'l-işrin min şa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 64 - B. 82-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Veğâvir Karyesi ahalisinden olub mukaddemen sağır ve ve'l-yevm reşid ve balığ olduğunu iddia eden Percab Oğlu Haydar bin müteveffa Hasan bin Hüseyin medine-i mezkure mahkeme-i şer'isinde munakid meclis-i şer'-i şerif-i enverde medine-i mezkurenin Karyesi ahalisinden Ejder Oğlu Mehmed Çavuş İbni Yusuf muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Ben

mukaddemen sağır el-yevm kebir olub yirmi yaşımı mütecaviz akıl ve baliğ ve buluğuma rüşdüm muazzam ve mücessem buluğa mütehammil olmağla bi'n-nefs umurumu ru'yete kâdir ve iane-i vasiden müstağni olmamla hal-i suğramdan ber mucib-i defter-i kısam bi'l-cümle emvalime bi'l-vesaye vadiu'l-yed olan mezbur Mehmed Çavuş yedinde mahfuz olan bi'l-cümle emvalimi halen bana eda ve teslime vasiy-yi mezbure tenbih olunmak muradımdır. Ğasbe's-sual mezbur Mehmed Çavuş dahi cevabında fi'l-hakika muddei-yi mezburun bi'l-cümle emvaline bi'l-vesaye vadiu'l-yed olduğunu tav'an ikrar ve maada muddeasını katıyyen inkar eyledi. Muddeiden ber-vech-i muharrer muddeâsına mutabık beyyine taleb olundukda li-ecli's-şehade huzur-u şer'ide haziran olan her biri mezkur Veğavir Karyesi ahalisinden Uğurlu oğlu Veys Ağa İbni Edhem ve biraderi Nebi Ağa'dan her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika muddei-yi mezbur Haydar el-yevm yirmi yaşımı mütecaviz akıl ve baliğ ve buluğuna rüşdü munazzam olub bin-nefs umurunu ru'yete kâdir ve iane-i vasiden müstağnidir. Biz bu hususa bu veçhe şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'-lafz olmağı bi'l-muvacehe alenen eda-yı şehadet-i şeriyye eylediler. Usul mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan mensub oldukları Ğavir Karyesi İmamı Hüseyin Efendi İbni İbrahim ve Muhtarı Hüseyin Ağa İbni Hasan'dan evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu her biri karye-i mezkure ahalisinden Belediye Müfettişi Hasan Basri Efendi İbni Mahmud Efendi ve Hüseyin bin İbrahim nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağla şehadetleri makbule olmağın mucibince muddei-yi mezburun rüşd muddeasına ba'de'l-hukm ber-mucib-i defter-i kısam bi'l-vesaye yedinde mahfuz olan bi'l-cümle emvalini muddei reşid-i mezbur Haydar'a halen eda ve teslime vesiy-yi mezbur Mehmed Çavuş'a tenbih olunmağın ma vekea' bi't-taleb keteb ve imla olundu fi'l-yevmi'l-hamisi ve'l-aşara min şa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 64 - B. 83-Y.)

Konu: İsbat-ı Veraset

Medine-i Erzincan'ın Karaağaç Mahallesi ahalisinden zatı mahkemece ma'ruf Kadiri Dergah-ı Şerifi Post Nişin'i Şeyh Safvet Efendi İbni'l-Hac Mehmed Efendi meclis-i şer'ide zikri cai muteveffiyenin Mal Sandığı'n'da müterakim maaşatına vadiu'l-yed olub husumeti ra's olunan liva-yı mezkur muhasebecisi Nabi Bey'in mürsel vekili Hafız Arif Efendi İbni İbrahim muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi murisim olub bundan akdem vefat eden mahalle-i mezkure ahalisinden Aşur Ağa zevcesi Nazife binti Mustafa'nın veraseti li-ebeveyn er karındaşı oğlu bana münhasıra olub benden başka muteveffa-i mezburenin veraseti ve terekesine mustehak aharı olmadığından muteveffa-i mezburenin cihet-i tekaudiyeden Erzincan Mal Sandığı'nda müterakim maaşatından maa tevfiyat beşyüz yirmi dokuz buçuk kuruş alacak hakkı olub meblağ-ı mezkuru kable'l-ahz ve'l-istifa ber-vech-i muharrer vefat edüb meblağ-ı mezkur beşyüz yirmi dokuz buçuk kuruşu sandık-ı mezkurdan bana eda ve teslime müvekkiline izafetle vekil muma ileyh Hafız Ömer Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur deyü ba'de'd-da'va ol dahi cevabında muteveffa-i mezbure Nazife Hatun'un Mal Sandığı'nda müterakim maaşatından beş yüz yirmi dokuz buçuk kuruş alacak hakkı olduğunu ikrar ma ada muma ileyh Safvet Efendi'nin ber-vech-i muharrer veraset muddeasını inkar eyledikde muddei ileyh veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iye haziran olan mahalle-i mezkure ahalisinden Nu'man Efendi İbni Sadık ve Hacı Hafız Süleyman Efendi İbni Ahmed nam

kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem vefat eden zatı malumumuz Aşur Ağa zevcesi Nazife binti Mustafa'nın veraseti li-ebeveyn er karındaşı Safvet Efendi İbni'l-hac Mehmed Efendi'ye münhasıradır bundan başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir biz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-i şer'iyeye ettiklerinde şahidan-ı mezburanın sırran ve alenen le-deyi't-tezkiye adil ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince subut-u verasetine ba'de'l-hukm meblağ-ı muddeaya meblağ-ı mezkur beş yüz yirmi dokuz buçuk kuruşun Mal Sandığında muddei-yi muma ileyhe teslimine müvekkil muma ileyhe izafetle vekili Hafız Ömer Efendi'ye tenbih olunduğu tescil ve i'lam olunduğu fi'l-yevmi's-sadisi aşara min şa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 65 - B. 84-Y.)

Konu: Vesayet ve nafaka talebi

Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesi sakinelerinden zatı ta'rif-i şer'i ile muarrefe efrad-ı askeriyeden İsmail zevcesi Lutfiye Hatun İbneti Emin medine-i mezkure mahkemesinde ma'kud meclis-i şer'-i şerif-i enverde takrir-i kelam edub medine-i mezkurenin Molla Güzel Mahallesi'nden müteveffa Hacı Dursun Efendi'nin mahdumesi olub el-yevm Sivas Vilayetin'de taht-ı tevkifde bulunan Askeriye Levazım Şu'besi Kedebesin'den Hacı Ra'fet Efendi'nin feraşından hasıl ve zevcesi li-üm kız karındaşı müteveffat Sihriye Hatun İbneti Musa Bey'den mutevellid ve altı yaşında sağır oğlu İbrahim Hakkı babası muma ileyhin mevkuf bulunduğundan naşi ve hıfz ve himaye edecek benden başka bir mahremi ve hafızı olmadığından biz-zarure nezdime alub bir seneden beri nezdimde ve halen hicr ve terbiyemde ve zir-i iyal ve vesayetimde kalub babası muma ileyh sağır-i mezbur için cins-i nafakadan bir nesne göndermediği gbii başkaca da munfik-i şer'isi olmadığından ve ben dahi mu'sira ve fakire bulunduğumdan ve sağır-i mezbur İbrahim Hakkı nafaka ve kisve bihaya eşed ihtiyaç ile muhtaç olduğundan sağır-i mezbur İbrahim Hacı Ra'fet Efendi üzerine kibel-i şer'iden kader-i ma'ruf nafaka farz ve takdir olunmak muradımdır dedikde hazire-i mezbure Lutfiye Hatun'un takrir-i meşruhu vakiaya mutabık ve nefsi'l-emre muvafık ve zikr-i ati meblağ kadar-i ma'ruf idüğü mezkur Hasan Efendi Mahallesi imam ve muhtar ve heyet-i ihtiyariyesi taraflarından memhuren mevrud bir kat'a ilmühaber mealıyla mezkure ahalisinden ve mevsuku'l-kelim zevattan tarafeynin ahvaline vukuf-u tamları olan Hacı Kenan Zade İsmail Efendi İbni İsmail ve Bekir Ağa Oğlu Abdullah Efendi İbni Mustafa nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tariki's-şehade vuku bulan ihbar ve imzalarıyla ledeyi's-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince sağır-i mezbur İbrahim Hakkı'nın nafaka ve kisve biha ve sair havaici için vakt ve hale göre evrak-ı nakdiye olarak yevmi kırk kuruşdan şehri cem'an bin ikiyüz kuruş nafaka babası muma ileyh Hacı Ra'fet Efendi üzerine farz ve takdir olunub meblağ-ı mefruz-u mezkuru ahz ve kabza ve harc ve sarfa ve ledeyi'l-hace istidaneye ve inde'z-zafer sağır-i mezburun babası Ra'fet Efendi üzerine rucu'a sağır-i mezburun hadanesi li-ummi teyzesi mezbure Lutfiye Hatun kibel-i şer'iden izin verilmeğın ma vekea' bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'l-hadi ve'l- aşara min şa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 65 - B. 85-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Şeyh Çelebi Mahallesi sakinelerinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milleti'nden zat-ı ta'rif-i şer'îye ile muarrefe Sirun Hatun Veledeği Kirkur Veledeği Maridirusi meclis-i şer'îde zikr-i cai müteveffanın emval-i metruke-i ğayr-i menkulesine bi'l- me'muriye vadiu'l-yed olub kıbel-i şer'iden husumet-i ra's olunan Emlak-ı Emiriye Katib Mehmed Efendi İbni'l-Hac Rıza Bey muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Murisim olub bundan akdem fevt olan Osmanîye Mahallesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milletinden Serkisyan Nebahet veledi Zakar ile benim anam muteveffîye Nariyin li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi merkur Zakar olub ol vecihle muteveffa-yı merkur Nehabet'in veraseti li-ebeveyn kız karındaş kızı bana münhasıra olub dayım muteveffa-yı merkur Nehabet'in benden başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmamağla dayım muteveffa-yı merkur Nehabet'in bi'l-cümle emval-i metruke-i ğayr-i menkulesine hazır-ı muma ileyh Mehmed Efendi bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olduğundan sual olunub veraset mahkemem vecihle emval-i metruke-i ğayr-i menkulesinin bana teslimi matlubumdur deyu ba'de'd-da'va muma ileyh Mehmed Efendi dahi cevabında muteveffa-yı merkur Nehabet'in emval-i ğayr-i menkulesine bi'l-me'muriye vad'-ı yedini ikrar maada veraset muddeasını inkar eyledikde muddeîye-i merkume Sinin ber-vech-i muharrer veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'îye haziran olan Rum Mahallesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Rum Milleti'nden Yankolani Veledeği Serandes ve Purifa Veledeği Yankola nam kimesneler münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem fevt olan Nehabet Veledeği Zakar ile zatı ma'lumuz olan muddeîye-i mezbure Sirun Hatun'un Validesi Nariy'in li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Zakar olmağla ol vecihle merkur Nehabet'in veraseti li-ebeveyn kız karındaş kızı iş bu muddeîye-i mezbure Sirun Hatun'a münhasıra olub bundan başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir. Biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri bi'l- muvacehe alenen ber-nehc-i şer'îye eda-yı şehadet eylediler. Usul Mevzuasına tevfiikan şahidan-ı merkur mensub oldukları mezkur Rum Mahallesi heyet-i ihtiyariyesi a'zasından Anastas Veledeği Tortor ve Fırncı Gogor Veledeği Penabut nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu Rum Mahallesi ahalisinden Penabut Venedi Yankola ve Romani Veledeği Kara Laytu kimesnelerden dahi bi'l- muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı merkurmanın makbulu'ş- şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince subut-u verasetine ba'de'l-hukm muteveffa-yı merkur Nehabet'in emval-i ğayr-i menkule ve bi'l-cümle vekaleti min cihet-i zevi'l-erham merkume Sirun Hatun'a isabeti iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi'r-rabi' ve'l-işrin min şa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 65 - B. 86-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Cırzını Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Emin Efendi İbni Ahmed'in Sabiy-yi Sağır Oğulları Seyfuddin ve Bahaddin'in vakt-i rüşd ve sedadlerine değin kıbel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağiran-ı mezburanın li- ebeveyn ammileri karye-i mezkure ahalisinden Salih Efendi İbni'l- mezbur Ahmed emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet mezkur Cırzını Karyesi heyet-i ihtiyarisinden mu'ta ve musaddak bir

kat'a ilmühaber münderecatı ve herbiri karye-i mezkure ahalisinden Zunnur Oğlu Şerif Ağa İbni Mustafa Ağa İbni Kahraman nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki'-ş-şehade vaki' olan ihbarlarıyla ledeyi'-ş-şerü'l-enver zahir olmağın mucibince sağiran-ı mezburanın vakt-i rüşd ve sedadelerine değın tesviye-i umurlarına li- ebeveyn ammileri mezbur Salih Efendi kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi ba'de'l-kabul vasiy-yi mezbur Salih Efendi meclis-i ma' kud-u mezkurda bi'l-vesaye takrir-i kelim ba-huccet-i şer'iyeye vasiyleri bulunduğum sağiran-ı mezburan Seyfuddin ve Bahaddin'in nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyeleri için babalarından muntekal emval-i ğayr-i menkuleleri hasılatından olmak üzere kader-i ma'ruf meblağ farz ve takdir olunmak muradıdır dedikde vasiy-yi mezkurun takrir-i meşruhu vakiya mutabık ve nefsu'l-emre muvafık ve zıkr-i ati meblağ kader-i ma'ruf idüğü mezkur ilmühaber münderecatı ve erbab-ı vukufdan Şeyh zade Mehmed Efendi İbni Mustafa ve Abdullah Ağa İbni diğeri Mustafa'nın huzur-u şer'-i mezkurde ala tariki'-ş-şehade ihbarlarıyla inde'-ş-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın sağiran-ı mezburanın nafakaları için babalarından muntekal emval-i ğayr-i menkuleleri hasılatından olmak üzere iş bu tarih-i kitabetten itibaren beherine yevmi evrak-ı nakdiye olarak onar kuruşdan cem'an yirmi kuruş meblağ farz ve takdir olunub meblağ-ı mefruz-u mezkuru sağiratan-ı mezburetanın nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyeleri için harc ve sarfa ve ledeyi'l-hace istidaneye ve inde'z-zafer sağiran-ı mezburan mallarına rucua' vasiy-yi mezbur Salih Efendi'ye izin verilmeğın ma vekea' bi't-taleb keetebe olundu fi'l-yevmi's-sani ve'l-işrin min sa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 66 - B. 87-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Süleymanlı Karyesi ahalisinden bundan akdem vefat eden Uzun oğlu Hamdi bin Halil'in Sabiy-yi Sağır oğlu Cemal ve Sabiy-yi Sağire kızları Cemile ve Fatıma'nın vakt-i rüşd ve sedadelerine değın tesviye-i umurlarına ve pederlerinden munkal emlak ve arazilerini ifraz ve tefrika kibel-i şer'iden bir vasiy ve üzerine bir nazır nasbi ehem ve elzem olub siğar-ı mezburunun li-ebeveyn ammileri oğlu herbiri karye-i mezkure ahalisinden Abbas Oğlu Hüseyin ve Abdülaziz oğlu Güzel ağlar emanetle ma'rufan ve istikametle mevsufan ve umur-u vesayet ve nezaret uhdesinden gelmeğe muktediran idükleri karye-i mezkure heyet-i ihtiyariyesinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve herbiri karye-i mezkure ahalisinden Cafer Ağa ve Kamer Oğlu Ali Rıza'nın huzur-u şer'ide ala tariki'-ş-şehade vuku' bulan ihbarlarıyla ledeyi'-ş-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince siğar-ı mezburunun vakt-i rüşd ve sedadelerine değın tesviye-i umurlarına li-ebeveyn ammileri oğulları Zennur Hüseyin Ağa vasiy ve mezkur Güzel Ağa dahi üzerine nazır nasb ve ta'yin olunduklarında anlar dahi ber-vech-i muharrer vesayet ve nezaret-i mezkureyi ba'de'l-kabul ve'l-iltizam vasiy-yi mezbur Hüseyin Ağa'nın talebiyle siğar-ı mezburunun nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyeleri için pederleri muteveffa-yı mezbur Haydar'dan munkal menkul ve ğayr-i menkul mallarından olmak üzere kader-i ma'ruf idüğü mezkur ilmühaber mealıyla şahidan-ı mezburan Ca'fer Ağa ve Ali Rıza'nın ber-nehc-i şer'i vaki' olan ihbarlarından zahir olan iş bu tarih-i kitabdan beherine ma'deni akçe olarak yirmi dörder kuruşdan cem'an on iki kuruş meblağ farz ve takdir olunub meblağ-ı mefruz-u mezkuru siğar-ı mezburunun nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyelerine harc ve sarfa ledeyi'l-hace istidaneye ve inde'z- zafer siğar-ı mezburun mallarına

rucu'a vasiy-yi mezbur Hüseyin Ağa'ya izin verilmeğin ma huve'l-vaki' bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'l-hamisi min şehri Ramazani'l-mubarek sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 66 - B. 88-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Babasıoğlu Mahallesi sakinelerinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milleti'nden zatı ta'rif-i şer'i ile muarrefe Lüleci oğlu kızı Ekulini Hatun veledet-i Kaluset veledi Kirkur medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde zikri cai muteveffunun emval-i metruke-i ğayr-i menkulelerine bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olub kibel-i şer'iden husumeti ra'olunan emlak-ı emiriye katibi Mehmed Efendi İbni'l-Hac Rıza Bey muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Li-ebeveyn ammilerim bundan akdem maan fevt olan Gülya Meydanı Mahallesi ahalisinden Lüleci Oğlu Açna ve İstapan ile benim babam müteveffa Kaluset li-ebeveyn karındaşlar olub babaları merkum Kirkur olmağla ol vecihle merkumanın verasetleri li-ebeveyn er karındaşı kızı bana münhasıra olub muteveffıyan-ı merkumanın benden başka varisleri ve terekelerine mustehak ahirleri olmadığından li-ebeveyn ammilerim merkuman Açna ve İstapan'ın bi'l-cümle emval- i ğayr-i menkulelerine hazır-ı muma ileyh Mehmed Efendi bi'l- me'muriye vadiu'l-yed olmağla sual olunub veraset mahkemem mucibince bana teslime muma ileyh Mehmed Efendi'yi tenbih olunmak matlubumdur deyu ba'de'd-da'va ol dahi cevabında muteveffıyan-ı merkuman Açna ve İstapan'ın emval-i metruke-i ğayr-i menkulesine bi'l-me'muriye vad'-ı yedini ikrar' edüb maada veraset müddeasını inkar etmekle muddeye-i merkum Ekulini ber-vech-i muharrer veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iyeye haziran olan Reşadiye Mahallesi ahalisinden Kütük Oğlu Abdullah bin Abdulkadir ve Rum Mahallesi ahalisinden tebea-i devlet-i aliyenin Rum Milleti'nden Romanı Veledi Kara Latu nam kimesnelerden herbiri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem maan fevt olan Lüleci Oğlu Açna ve İstapan ve Kaluset li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Kirkur olmağla ol vecihle merkuman Açna ve İstapan'ın verasetleri li-ebeveyn er karındaşları kızı iş bu zatı ma'lumumuz Ekulini Hatun Veledeti Kaluset münhasıra olub bundan başka varisleri ve terekelerine mustehak ahiri olduğu bizim ma'lumumuz değildir biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe ber-nehc-i şer'i eda-yı şehadet eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburandan mezbur Abdullah mensub olduğu mezkur Reşadiye Mahallesi heyet-i ihtiyariyesi a'zasından Kunduracı İbrahim Usta bin Hasan ve Ali Efendi İbni Osman nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu Karaağaç Mahallesi ahalisinden Çürük Oğlu Abdullah bin Salih ve Halilullah Mahallesi ahalisinden Terzi Oğlu Edhem bin Ahmed nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ve şahid-i merkum Romani mensub olduğu mezkur Rum Mahallesi heyet-i ihtiyarisinden Panayut Veledi Yankulan ve Fırıncı Anastasyas Veledi Tortor nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu mahalle-i mezkur ahalisinden Gopor Veledi Yankulan ve Yankula Veledi Serazi nam kimesnelerden dahi bi'l- muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı merkumanm makbulu's- şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince muddeye-i merkumenin subut-u verasetine ba'de'l-hukm muteveffıyan-ı merkuman kuyud-u resmiye mucibince muteveffıyan-ı merkuman namlarıyla mukayyed emval-i metruke-i ğayr-i menkulelerinin muddeye-i merkumeye teslime muddei aleyh

muma ileyh Mehmed Efendi'ye tenbih olunduğu tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's-sani ve'l-işrin min şa'bani'l-muazzam sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 67 - B. 89-Y.)

Konu: Alacak davası

Medine-i Erzincan'ın Karaağaç Mahallesi sakinelerinden zatı ta'rif-i şer'i ile muarrefe Fehime Hatun İbneti Emin bin Ömer medine- i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde halen medine-i mezkure eytam mudüri olub bi'l-me'muriye zikri cai müteveffanın terekesine vad'-ı yedle kibel-i şer'iden husumeti ra's olunan Hafız Mehmed Emin Efendi İbni'l-Hac Yusuf muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi.

Mezkur Karaağaç Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden damadım Aşçı esnafından Sivaslı Hacı Ahmed Efendi İbni Osman'ın hayatında sekiz sene mukaddem ben ba-tapu malike ve mutasarrıfe olduğum mezkur Karaağaç Mahallesi'nde vaki' bir tarafı Karakelle Zade Hafız Yusuf Efendi Hanesi ve bir tarafı Mehmed Ağa Hanesi ve bir tarafı Şem'un Bey Hanesi ve bir tarafı tarik-i âmile mahdud bir bab haneyi on iki aded yüzlük Osmanlı Altunu mukabilinde benden iştira ve tefric ve tesmim ve kabz ve kabul ve ben dahi meblağ-ı mezkur mukabilinde hane-i mahdud-u mezkuru müşteri-yi muteveffa-yı mezbur Hacı Ahmed'e Bey' ve teslim ve temlik edüb vefatına değin mezkur haneye mutasarrıf olub bedeli olan meblağ-ı mezkur on iki aded yüzlük Osmanlı altununu bana kable'l-eda ve teslim vefat eylediğinden ve veresesi meyanında dahi Sabiyye kızı Rabia'sağire olduğundan muarrefeti şer'iyle bi't-tahrir mudir-i muma ileyh tarafından bi'l-me'muriye vad'-ı yed edilen tereke-i muteveffa-i mezburun zimmetinde mutekarrir olan matlubât-ı mezkuremi müteveffa-yı mezburun tereke-i vafiyesinden ma'deni akçe olarak bana eda ve teslim mudir-i muma ileyhe tenbih olunmak matlubumdur deyu ba'de'd-da'va muddei-yi mezbure Fehime Hatun namına muharrer ve yedinde mevcut yalnız on iki aded Osmanlı Lirasıdır ve ziri daha işçi esnafından Lokancası Sivaslı Hacı Ahmed Efendi imzasıyla mumzi ve dokuz Mayıs sene bin üç yüz yirmi yedi tarihli bir kat'a deyn senedi ibraz eyledi.

Ledeyi's-sual mudir muma ileyh Hafız Emin Efendi dahi cevabında ba ma'rifet-i şer'i tahrir ve bey' idilen tereke esmanına teceha sebi'l-me'muriye vadiu'l-yed olduğunu ikrar edüb ancak muddeiye-i mezburenin ber-vech-i meşruh alacak da'vasını külliyyen inkar eyledi muddeiye-i mezbure Fehime Hatun ber-vech-i muharrer alacak muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iyeye haziran olan mezkur Karaağaç Mahallesi sakinlerinden Kadiri Dergah-ı Şerifi Şeyhi Safvet Efendi İbni'l-Hac Mehmed Efendi ve Hafız Nazım Efendi İbni Abdullah'dan her biri münferide istişhad olundukları fi'l-hakika bundan beş sene mukaddem vefat eden Sivaslı Hacı Ahmed Efendi İbni Osman hayatında Kain validesi zatı ma'lumumuz olan iş bu muddei-yi mezbure Fehime Hatun'un malike ve mutasarrıfe olduğu Karaağaç Mahallesi'nde vaki' bir bab hanesini on iki aded yüzlük Osmanlı Altunu mukabilinde iştira ve teslim ve temellük ve kabz ve kabul ve bir müddet tasarruf edüb bedeli olan meblağ-ı mezkuru mezbure Fehime Hatun'a vermeden mukaddem vefat etmekle meblağ-ı mezkur on iki aded yüzlük Osmanlı Altunu medyun-u mezbur Hacı Ahmed'in zimmetinde mezbure Fehime Hatun'a deynidir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyu her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe eda-yı şehadet eylediler.

Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburandan her biri mensub oldukları mezkur Karaağaç Mahallesi İmamı Hafız Mustafa Efendi İbni Ahmed ve Muhtarı Abdülaziz bin Salih nam kimesnelere evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu Molla Seydi Mahallesi ahalisinden Kabadayı Zade Akif Efendi İbni Sadık ve Şa'ban Ağa Mahallesi'nden Şeyh oğlu Dursun bin Mehmed nam kimesnelere dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu'ş-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu.

Muddeye-i mezbure Fehime Hatun ber-vech-i muharrer alacak muddeasını şahideyn-i mezkureyn-i mu'dileyn şhadeleriyle ber nehc-i şer'i ba'de'l-isbat meblağ-ı mezkur on iki aded Osmanlı Altunu muteveffa-yı mezbur Hacı Ahmed'den almadığına ve bağışlamadığına ve hiç bir vecihle istifa-yı hak etmediğine dair istizharen teklif olunan yemini vallahi deyu huzur-u şer'ide bi'l-muvacehe kabul ve icra etmeğin mucibince ba'de'l-hukm muddeye-i mezburenin ber-vech-i meşruh iddiasına ve mubrezesindeki tarihine nazaran hissesinin muhafazası iktiza eden meblağ muddeaya mezkur on iki aded yüzlük Osmanlı Lirası'nı muteveffa-yı mezbur Hacı Ahmed Efendi'nin tereke-i vafiyesinden olmak üzere ma'deni meskukat olarak muddeye-i mezbure Fehime Hatun'a halen eda ve teslime mudir muma ileyh Hafız Mehmed Emin Efendi'ye tenbih olunduğu fi'l-yevmi't-tasi' aşara min şa'bani'l-muazzam. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 67 - B. 90-Y.)

Konu: Vekalet

Medine-i Erzincan'ın Geçid Karyesi ahalisinden zatı ta'rif-i şer'i ile muarrefe Abuzer Oğlu Şerif Ağa İbni İbiş meclis-i şer'ide halen karye-i mezkure İmamı mezbur Şerif Ağa'nın oğlu kezalik Abuzeroğlu Mahmud Efendi İbni'l-mezbur Şerif muvacehesinde takrir-i kelam ve tabir-i ani'l-meram idüb li-ebeveyn er karındaşım müteveffa Mehmed Zevcesi Celabuzur Karyesi sakinelerinden Adaşah Hatun İbneti Ahmed ile meyanımızda mutekevvin miras ve ru'yet-i hesap da'vasından dolayı mezbure Adaşah ve sair lazım gelenlerle aid olduğu bi'l-cümle mehakim-i şer'iyeye ve mecalis-i resmiyede muddei aleyh ve şahs-ı salis sıfatıyla ve i'tirazi'l-ğayr suretiyle bidayeten ve isti'nafen ve temyizen ve iadeten ve gıyaben ve vicahen taleb ve da'va ve muhakeme ve muhaseme ve mudafaâ ve ikame-i beyyine ve istima-ı şühud ve istihlafa ve hakim ve mümeyyiz ve ehl-i hibre nasb ve ta'yin ve azline ve tatbik-i hatt ve hatime ve ruuyyet-i muhasebeye ve ber-vech-i muharrer ahiri dahi tevkil ve azle me'zun olmak üzere husus-u mezkurun muteveffık olduğu umurun küllisine oğlum hazır-ı mezbur Mahmud Efendi'yi vekalet-i mutlaka-i sahiha-i şer'iyeye ile vekil ve naib-i menab nasb ve ta'yin eyledim dedikte ol dahi ber-vech-i muharrer vekalet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbaği eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğin ma vekea' bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi't-tasi' min Ramazani'l-mubarek sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 67 - B. 91-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Çölhasa Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Süleyman bin Emin'in Sabiy-yi Sağıre oğlu Fahriye'nin vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna ve bi'l-cümle emvalini ahz ve kabza ve hıfza bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağır-i mezburun min gibeli'l-ümmi ceddesi ve Vasketil Karyesin'de sakine zatı zeyl-i vesikada muharreru'l-esami kimesneler ta'rifleriyle muarrefe Gülşah Hatun İbneti Hasan emanetle ma'rufe ve istikametle mevsume ve umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mezkur Çölhasa Karyesi heyet-i ihtiyarisinden mu'ta bir kat'a ilmuhaber münderecatı muslimin-i muzburinin huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade vaki' olan ihbarlarıyla ledeyi's-şer'i'l-enver zahir ve mutehakkik olmağın sağır-i mezbur Fahriye'nin vakt-i rüşd ve sedadine değin ceddesi mezbure Gülşah Hatun kibel-i şer'iden vasiy ve üzerine dahi sağır-i mezburun Ceddi Servet Ağa nazır nasb ve ta'yin olunduklarında anlar dahi ber-vech-i muharrer vesayet ve nezaret-i mezkureleri kabul ve hidmet-i lazimelerini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam eylediklerinde mezbure Gülşah Hatun meclis-i şer'ide bi'l-vesaye takrir-i kelim edüb vasiy-yi olduğum sağır-i mezbur Fahriye nafakaya eşed ihtiyaç ile muhtaç olduğundan pederi muteveffa-yı mezburunun malından olmak üzere nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyesi için kibel-i şer'iden kader-i ma'ruf meblağ farz ve takdir olunmak muradıdır dedikde vasiy-yi mezburenin takrir-i meşruhu vakiya mutabık ve nefsu'l-emre muvafık ve zikr-i ati meblağ kader-i ma'ruf idüğü mezkur ilmühaber münderecatı ve erbab-ı vukufdan şahidan-ı mezburanın ala tariki's-şehade vaki' olan ihbarlarıyla zahir ve numayan olmak mucibince sağır-i mezburun pederinden munkal bi'l-cümle emvalinden olmak üzere nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriye için tarih-i kitabdan itibaren altun akçe olarak yevmi üç kuruş meblağ farz ve takdir olunub meblağ-ı mefruz-u mezkuru ber-vech-i muharrer sağır-i mezburun nafakasına harc ve sarf ve ledeyi'l- hace istidareye ve inde'z-zafer sağır-i mezburun malına rucu'a ve vasiy-yi mezbure Gülşah Hatun'a kibel-i şer'iden izin verilmeğın ma veke'a bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-salis-i aşara min şehri-i Ra- mazani'l-Mubarek seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 68 - B. 92-Y.)

Konu: Talak İ'lamı

An-asl mahruse-i İstanbul'un Süleymaniye Mahallesi ahalisinden ve Kafkas İslam Ordusun'da İstasyon Komutanı olub me'zunen el-yevm medine-i Erzincan'ın Aktaş Mahallesi'de ikamet eden zatı muarrefe Mulazım-ı Sani Salih Efendi İbni Abdulkadir'in medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde bi-tavihi takrir-i kelim ve ta'bir-i ani'l-meram idüb bundan akdem ya'ni bin üç yüz otuz senesinde bin bir kuruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle beş seneden beri zevce-i menkuha-i medhulun biham olan an-asl Erzincan'ın Karanlık Mahallesi sakinelerinden olub el-yevm Kayseri'nin Darharput Mahallesi'de altı numaralı hanede mukime Seher Hatun İbneti Salih Usta'yı ber-talak-ı bayin ile tatlik etmiş olduğumdan iş bu takririm hüccet-i şer'ie ye rabt ile mutallaka-i mezbureye i'sal ve tebliği muradıdır dedikde inde't-tasdiki's-şer'i ma vekea' bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-sadis aşar min şehri-i Ramazani'l-mubarek sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 68 - B. 93-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Kiy Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Ali Hoca oğlu Fevzi Efendi İbni Hafız Mustafa'nın Sabiy-yi Sağır oğlu Fehmi ve Sabiy-yi Sağıre kızı Seadet'in vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağıran-ı mezburanın dayıları karye-i mezkure ahalisinden Tercan'lı Oğlu Hamdi bin Osman emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mezkur Kiy Karyesi heyet-i ihtiyariyesinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve herbiri karye-i mezkure ahalisinden Şevki Efendi İbni Hacı İbrahim ve Karakaş Oğlu Hakkı Efendi İbni zahir ve numayan olmağın mucibince sağıran-ı mezburanın vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umurlarına ve babalarından mevrus mallarını ifraz ve taksime dayıları mezbur Hamdi Efendi Canib-i Şer'i Şerifden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea' bi't-taleb kecube olundu fi'l-yevmi's-sani min Şehr-i Ramazani'l-mubarek sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 68 - B. 94-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Bezic Karyesi sakinelerinden ve tebea-i devlet-i aliye'nin Ermeni Milletin'den zatı ta'rif-i şer'i ile muârrefe Zavik Oğlu kızı Maryam Veledeci Haçık Veleci Bezih medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'-i şerif lazimu't-tevkirde zikr-i ati müteveffanın emvali ğayr-i menkulesine bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olub kibel-i şer'iden husumet-i ra's olunan Emlak-i Emiri'ye Katibi Mehmed Efendi İbni'l-Hac Rıza Bey muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Mezkur Bezic Karyesi ahalisinden iken bundan akdem fevt olan Kihar Oğlu Birusi Veldi Nevsi ile benim anam müteveffıye Herzimet li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi merkur Neusi olmağla ol vecihle anam merkume Herzimet'in veraseti kızı ve dayım merkur Birusi'nin veraseti zevil'erham cihetinden li-ebeveyn kız karındaşı kızı bana münhasıra olub müteveffıyan-ı merkurmanım benden başka varisleri ve terekelerine mustehak ahiri olmamağla anam ve dayım müteveffıyan-ı merkurmanın mezkur Bezih Karyesi dahilinde vaki' ve Vergi Dairesi kaydından muhric kayd-ı resmi mucibince müteveffıyan-ı merkurman namlarına mukayyed emlak ve arazilerine hazır muma ileyh Mehmed Efendi bi'l-memuri vadiu'l-yed olmağla sual olunub veraset mahkemem veçhile müteveffıyan-ı merkurmanın emval-i ğayr-i merkulelerinin bana teslimine tenbih olunmak matlubumdur deyu ba'de'd-da'va ol dahi cevabında müteveffıyan-ı merkurmanın Vergi Dairesince namlarına mukayyed emlak ve arazi-i metrukelerine bi'l-me'muriye vad'-ı yedini ikrar edüb maada muddekiye-i merkume Maryam'ın veraset müddeasını külliyen inkar eyledi. Muddekiye-i merkume Maryam ber-vech-i meşruh veraset müddeasıyla bu yana ledeyi'l- havale meclis-i şer'ıye ihzar eylediği her biri mezkur Bezih Karyesi ahalisinden Yusuf Bey İbni Sadeddin ve Gazi Mahmud Zade Mustafa Ağa İbni Osman nam kimesneler ale'l-infirad istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem vefat eden Kihar Oğlu Birusi ile zatı ma'lumumuz olan iş bu muddekiye-i mezbure Maryam Hatun'un validesi Herzimet li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Beğusi olduğundan ol-vecihle merkume Herzimet'in veraseti kızı ve merkur Birusi'nin veraseti zevil'erham cihetinden kız karındaşı kızı muddekiye-i merkume Maryam Hatun'a münhasıra olub bundan başka merkurman Herzimet ve Birusi'nin varisi ve terekelerine mustehak ahiri olduğu bizim ma'lumumuz değildir. Biz

bu hususa bu vecih üzere şahidiz şahadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şahadet-i şer'ie eylediklerinde şahidan-ı mezburan mensub oldukları mezkur Bezih Karyesi İmamı Osman Efendi İbni Ahmed ve Muhtarı Rağıb bin Hasan nam kimesnelerden evvelen ba varaka-i mesture sırran ve ba'dehu karye-i mezkure ahalisinden Mustafa bin Receb ve Nuri bin İsmail nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı merkumanın adil ve makbulu's-şehade idükleri iş'ar ve ihbar olunmayın mucibince muddekiye-i merkume Maryam Hatun'un subut-u verasetine hüküm olunduğu tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's-sani aşara min şevvali'l-mukerrem sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 69 - B. 95-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Bezih Karyesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milleti'nden iken bundan akdem ğaib olub el-yevm hayat ve memat meçhul olan Zadyik Oğlu İstipan Veledi Mırkırđıç'm karye-i mezkurde vaki' kendi namına mukayyed emval-i ğayr-i menkulesiyle kedü gaybubiyetinden mukaddem vefat eden kezalik Zadyik Oğlu Avak Veledi Tamran ğaib-i merkumun burada akrabasından zevcesi zatı muarrefe karye-i mezkurde sakine Maryam Veledi Haçık'den başka kimesnesi olmadığı ve mezbure Maryam kayyımlik uhdesinden gelmeğe mukteditre idüğü mezkur Bezih Karyesi imam ve muhtar ve heyet-i ihtiyariyesi taraflarından memhuren mevrud bir kat'a ilmühaber munderecatıyla karye-i mezkur ahalisinden Yusuf İbni Sa'deddin ve Gazi Mahmud Zade Mustafa Efendi İbni Osman nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tariki's-şehade ihbarlarından zahir ve numayan olmağın mucibince ğaib-i merkum İstipan'ın zuhuruna değin karye-i mezkurde vaki' bi'l-cumle emval-i ğayr-i menkulesini ahz ve kabz ve umurunu ru'yet ve tesviye ve istirbaha ve bi'l-cumle hukukunu muhafazaya zevcesi merkume Maryam Hatun kibel-i şer'iden kayyim nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer mezkur kayyimliği kabul etmeğin ma vekea bi't- taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-salisi aşara min Şevvali'l-mukerrem, sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 69 - B. 96-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Karaağaç Mahallesinde sakin iken bundan akdem vefat eden Sivashlı Hacı Ahmed Usta'nın feraşından hasıla ve zevcesi olub esna-yı hicrette vefat eden Ayişe Hatun İbnet-i Mustafa'dan mütevellide Sağire kızı Rabia'nın vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olunan li- ebeveyn ammisi Abdulkadir'in umur-u vesayetdeki nehavin ve rekasi ve sağire-i mezburenin min kibel-i'l-ummi ceddesi mezkur Karaağaç Mahallesi'nde sakine zatı mahalle-i mezkure ahalisinden Şeyh Safvet Efendi İbni'l-Hac Mehmed ve Hafız Nazım Efendi İbni Abdullah nam kimesnelerin ta'rifleriyle muarrefe Fehime Hatun İbneti Emine emanetle ma'rufe ve istikametle mevsume ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe mukteditre idüğü mahalle-i mezkure heyet-i ihtiyariyesinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve ma'rufan-ı mezburanın huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade vaki' olan ihbarlarıyla ledeyi's-şer'u'l-enver zahir ve nümayan olmağın mucibince vasiy-yi sabık Abdulkadir'in azliyle sağire-i mezbure Rabia'nın vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna ceddesi ve halen hadanesi mezbure Fehime Hatun kibel-i şer'-i

şerifden vasy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbaği eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğin ma vekea' bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-salihi aşara min Şevvali'l- mukerrem, Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 69 - B. 97-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Kara Kilise Karyesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliye'nin Ermeni Milleti'nden Keşiş oğlu Avadis Veledi Vartan Veled-i Arakil meclis-i şer'ide zikr-i ati müteveffanın emval-i ğayr-i menkulesine bi'l-memuriye vad'-ı yed edüb kibel-i şer'iden husumet-i ra's olunan emlak-ı emiriye katibi Mehmed Efendi İbni'l-Hac muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi mezkur Kara Kilise Karyesi ahalisinden iken bundan akdem maan fevt olan Menas ve Arun'un babaları Berus'un babam Vartan'm babası Arakil li-ebeveyn kız karındaşlar olub babaları ismi Atam olmağla ol vecihle merkuman Menas ve Arun'un verasetleri asabe cihetinden li-ebeveyn ammileri oğlu bana münhasıra olub benden merkumanın varisi ve terekelerine mustehak ahiri olmadığından merkuman'ın emval-i ğayr-i menkulelerinin veraset mahkemem veçhile bana teslimini muma ileyh Mehmed Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur deyu ba'de'd-da'va ol dahi cevabında muteveffıyan-ı merkumanın emval-i ğayr-i menkulelerine bi'l- me'muriye vad'-ı yedini ikrar edüb maada veraset muddeası ma'lumumuz değıldir deyü inkar eyledikde muddei-yi merkur bu yana havale olundukda meclis-i şer'ıye ihzar eylediği medine-i mezkurenin Taşçı Mahallesi ahalisinden Kerpiğ Ağa Veledi Zakar ve Saatçi esnafından Yanko Kavs Veledi Kirkur nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem maan fevt olan mezkur Karagülya Karyesi ahalisinden Menas ve Arun'un babaları Berus'un babası Karabet ile muddei-yi merkur Avadis'in babası ve Artan'm babası Arakil li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Atam olmağla ol vecihle merkumanın verasetleri asabe cihetinden li-ebeveyn ammileri oğlu muddei-yi merkur Avadis'e münhasıra olub bundan başka merkuman'ın varisi ve terekelerine mustehak ahiri olduğı bizim ma'lumumuz değıldir. Biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-i şer'ıye ettiklerinde şahidan-ı merkuman mensub oldukları mezkur Taşçı Mahallesi İmamı Salih Efendi İbni Ahmed ve Muhtarı Fazıl İbni Hıfzı nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu Gerek Gerek Mahallesi ahalisinden Deli Basit oğlu Hayreddin bin İshak ve Şa'ban Ağa Mahallesi Halis bin Vahid nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı merkumanın makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağm mucibince muddei-yi merkur Avadis'in subut-u verasetine hükm olunduğı tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's-samini aşar min şevvali'l-mukerrem. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 69 - B. 98-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın ? Mahallesi sakinelerinden ve tebea-i devlet-i aliye'nin Ermeni Milleti'nden Sürmeş Oğlu Kibak zevcesi zatı ta'rif-i şer'ıye ile muarrefe Veronika Hatun Veledeyi Ohannes medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'-i şerif lazimu't-tevkirde zikri ati muteveffunun emval-i ğayr-i menkulelerine bi'l-me'muriye vad'-ı yedi mutehakkik olub kibel-i

şer'iden husumeti ra's olunan medine-i mezkure Emlak-ı Emiriye Katibi Mehmed Efendi İbni'l-Hac Rıza Bey muvacehesinde her vech-i ati da'va. eyledi mezkur ? Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem fevt olan Sürmeş Oğlu Agob Veledi Parsin'cin veraseti li-ebeveyn er karındaşı Hameresum Veledi merkur Parsin'ce münhasıra ba'dehu merkur Hameresum dahi fevt olub kebir oğlu zevcim Kibak Veledi Hameresum'a münhasıra ba'dehu kable'l- kısme zevcem merkur Kibak dahi fevt olub veraseti zevce-i metrukesi bana münhasıra olub benden başka muteveffun-u merkurunun varisi ve terekesine mustehak ahiri olmadığından muteveffun-u merkurunun emval-i ğayr-i menkulelerine bi'l-me'muriye hazır muma ileyh Mehmed Efendi vad'-ı yed ider olmağla sual olunub zevcem muteveffa-yı merkur Kibak'dan bana isabet iden rub' hissemi veraset-i muhkiyem vechiyle bana teslimi hazır muma ileyh Mehmed Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur dedikde hazır muma ileyh Mehmed Efendi dahi cevabında muteveffun-u merkurunun vergi dairesi kaydı mucibince namlarına mukayyed emlak ve araziye bi'l-memuriye vadiu'l-yed olduğunu ikrar ve muddekiye-i merkume Veronika Hatun'un ber-vech-i muharrer veraset müddeasını külliye inkar eyledi. Muddekiye-i merkume ber-vech-i meşruh veraset müddeasıyla bu yana havale olundukda li-ecli'-şehade meclis-i şer'iyeye ihzar eylediği Taşçı Mahallesi'nden ve tebea-i devlet-i muşarun ileyhanın millet-i merhumesinden Alçık Oğlu Yenkuğavz Veledi Kirkur ve Keşiş Oğlu Avadis Veledi Vartan nam kimesnelerden her bir ale'l-infirad istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem fevt olan Sürmeş oğlu Akob Parsin'cin veraseti li-ebeveyn er karındaşı Hameresum veledi merkur Parsin'ce münhasıra ba'dehu kable'l-kısme merkur Hameresum dahi fevt olub veraseti sabiy-yi kebir oğlu Kibak'a münhasıra ba'dehu kable'l-kısme merkur Kibak dahi fevt olub veraseti zatı ma'lumumuz olan iş bu hazıra-i mezbure zevcesi Veronika Hatun binti Ohannes'e münhasıra olub muteveffun-u merkurunun bundan başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu bizim ma'lumumuz değildir. Biz böylece bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri bi'l-muvacehe ber-nehc-i şer'i eda-yı şehadet eylediler. Şahidan'ı merkuman usul mevzuasına tevfikane mensub oldukları mezkur Taşçı Mahallesi İmamı Salih Efendi İbn-i Ahmed ve Muhtarı Fadıl Efendi İbni Hıfzı nam kimesnelerden evvelen ba varaka-i mesture şuran ve ba'dehu Rum Mahallesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliye'nin Rum Milleti'nden Anastas Veledi Totor ve Gogor Veledi Yenabut nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye mu'teber ve makbulu'-şehade idükleri iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince zevce-i muddekiye-i merkume Veronika Hatun'un subut-u verasetine hükm olunduğu tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's-sabi'-i aşara min Şevvali'l- Mukarrem Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 70 - B. 99-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Çukur Mahallesi sakinelerinden ve tebea-i devlet-i aliye'nin Ermeni Milleti'nden zatı ta'rif-i şer'i ile muarrefe Sirvaret Hatun Veledeyi Tayanel meclis-i şer'ide zikri ati muteveffunun emval-i ğayr-i menkulelerine bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olub kibel-i şer'iden husumet-i ra's olunan emlak-ı emiriye katibi Mehmed Efendi İbni'l-Hac Rıza Bey muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi murislerim olunub bundan akdem me'an fevt olan mezkur Çukur Mahallesi ahalisinden Malhas Oğlu Tayanel ve Civan li-ebeveyn karındaşlar olub merkur Tayanel babam ve Civan li-ebeveyn ammim olub babaları ismi Arakil olmağla ol-vecihle verasetleri kızı ve li-ebeveyn er karındaş kızı ve Malhas Oğlu Kirkor ve Şeram Veledi Ağop Veledi merkur Arakil'in verasetleri babaları Agop'un li-ebeveyn er karındaş kızı bana münhasıra olub muteveffun-u

merkumunun bundan başka veraseti ve terekelerine mustehak ahirleri olmadığından muteveffun-u merkumunun vergi dairesince namlarına mukayyed arazi ve emlak-ı metrukelerine hazır muma ileyh bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olmağla sual olunub veraset-i muhkiyem vechiyle bana teslimi matlubumdur deyu ba'de'd-da'va hazır muma ileyh dahi cevabında muteveffun-u merkumunun emval-i ğayr-i menkulelerinden ma'lumu'l-mikdar emlak ve arazilerine vad-ı yedini ikrar maada veraset muddeasını külliye inkar eyledikde muddeye-i merkume veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iyeye ihzar eylediği Taşçı Mahallesi ahalisinden Elcik Oğlu Yankkos Veledi Kirkor ve Rum Mahalleli Rumani Veledi Kara Labnu nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem fevt olan Malhas Oğlu Tayanel zatı malumumuz muddeye-i merkume Sırverat Hatun'un babası ve Civan li-ebeveyn ammisi ve Kirkor ve Şeram li-ebeveyn ammisi Agob'un oğulları olduklarından ol vecihle muteveffun-u merkumunun verasetleri bi-tariki'l-karz ve zev'i'l-erham muddeye-i merkume Sırverat Hatun'a münhasıra olub bundan başka merkumun varisi ve terekelerine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir böyle şahidiz şehadet dahi ederiz deyu her biri eda-yı şehadet ettikten sonra şahidan-ı merkuman mensub oldukları mezkur Rum Mahallesi heyet-i ihtiyariye a'zasından Yorgo Veledi Yankula ve Penabut Venedi Yankula nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu mezkur Rum Mahallesi ahalisinden Yankula Veledi Serandi ve Fırncı Gorgor Veledi Penabut nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye merkumanın makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince subut-u verasetine hükm olunduğu tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's- sabi'-i aşara min şevvali'l-mukerrem sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 70 - B. 100-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesi ahalisinden Asakir-i Şehaneyeye mensub noktasında Elli İkinci Alay Birinci Taburu Tüfenkçi iken vefat ettiği Erzincan Ahz-ı Askeri Şu'besi Riyasetin'den muhavvel ve mevrud ve yirmi bir Temmuz sene üçyüz otuz beş tarih yüz on yedi numaralı tezkerede beyan olunan Yusuf Efendi ibni Memiş'in veraseti zevce-i menkuhe-i metrukesi Şemsa Hatun binti Mikdad ile validesi Seyli Hatun İbneti Mehmed ve li-ebeveyn kız karındaşı Vesile'ye münhasıra olduğu zatı mahalle-i mezkure ahalisinden Dilaverzade Hamdi Efendi İbni İsmail ve Şeyh Oğlu Dursun İbni Hamdi ta'rifleriyle muarrefe medine-i mezbure Şeyh Hatun medine-i mezkure mahkemesinde şer'-i şerif-i enverde takrir ve mahalle-i mezkure imamı Yusuf Efendi İbni İsmail ve muhtarı Mahmud İbni Yusuf'un mühr-u zati ve Tesmiyeleriyle mahtum ve mu'ta yirmi sekiz Temmuz bin üç yüz otuz beş tarihli bir kat'a ilmühaber münderecatı takrir-i mezkuru te'yid eylemiş ve veraset-i mezkure vech-i meşruh üzere idüğü mevsuku'l-kelim zevattan ma'rufan-ı muma ileyhima Hamdi ve Dursun efendilerin kezalik meclis-i mezkurde ala tariki's-şehade vuku' bulan ihbar ve imzalarıyla ledeyi's-şer'u'l-enver zahir olmağın bu surette mesele-i mirasları yirmi sehinden olub beş sehmi zevce-i mezbure Şemsa'ya ve altı sehmi validesi mezbure Seyli ve dokuz sehmi kız karındaşı mezbure Vesile'ye isabeti iktiza eylediği tescil ve bi't-taleb iş bu hucdet-i şer'iyeye mezbure Seyli Hatun yedine i'ta kılındı fi ğurreti ga'deti's-şerife li's-sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 71 - B. 101-Y.) Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Karatuş Karyesi sakinelerinden zatı ta'rif-i şer'i ile muarrefe Bayram Oğlu Receb zevcesi mühtediye Nazife Hatun Veledeti Yankoğuz veledi Habil meclis-i şer'ide zikri ati muteveffunun emval-i menkulelerine bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olub kibel-i şer'idan husumeti re'y olunan Emlak-ı Emiriye Katibi Mehmed Efendi İbni'l-Hac Rıza Bey muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Murislerim olub bundan akdem ma'an fevt olan İktu oğlu Yankoğuz veledi Habil ile merkum Yankoğuz Oğulları Erşak ve Erminak ve li-ebeveyn er karındaşları Kirkor ve Ohannes ve Mefredic'den merkum Yankoğuz benim babam ve merkuman Erşak ve Erminak li-ebeveyn er karındaşlarım ve merkumun Kirkor ve Ohannes ve mefredic evladi'l-merkum Habil kezalik li-ebeveyn ammilerim olduklarından ol vecihle merkum Yankoguz'un veraseti kızı ve merkumun Erşak ve Erminak'ın verasetleri li-ebeveyn kız karındaşları ve merkumun Kirkor ve Ohannes ve Mefredic'in verasetleri li-ebeveyn er karındaşları kızı bana münhasıra olub muteveffun-u merkumun'un benden başka varisleri ve terekelerine mustehak ahiri olmadığından ve ben dahi merkumunun vefatlarından bir sene sonra ihtida etmiş olduğumdan muteveffun-u merkumunun emval-i menkulelerinin veraset-i muhkiyem vechiyle bana teslimi matlubumdur deyu ba'de'd-da'va hazır-ı muma ileyh Mehmed Efendi dahi cevabında muteveffun-u merkumunun emval-i ğayr-i menkulelerine bi'l-me'muriye vad'-ı yedini ikrar idub maada veraset ve ihtida iddiasını külliyen inkar etmekle muddiye-i mezbure ber-vech-i muharrer veraset ve ihtida muddeasıyla bu yana ledeyi'l-havale meclis-i şer'iyeye haziran olan mezkur Karatuş Karyesi ahalisinden Fazlızade İbrahim Ağa İbni Mustafa ve Tahir Efendi Zade Ya'kub Ağa İbni Edhem nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olduklarında fi'l-hakika bundan akdem maan fevt olan İktu Oğlu Yankoğuz Veled-i Habil ile merkum Yankoguz'un oğulları Erşak ve Erminak ve li-ebeveyn er karındaşları Kirkor ve Ohannes ve Mefredic'den merkum Yankoğuz zatı malumumuz muddeye-i mezbure Nazife'nin babası ve merkuman Erşak ve Erminak müddeiyenin li-ebeveyn er karındaşları ve merkumun Kirkor ve Ohannes ve Mefredic mezburenin li-ebeveyn ammileri olub ol vecihle merkum Yankoğuzün veraseti kızı ve merkuman Erşak ve Erminak'ın varisleri li-ebeveyn kız karındaş ve merkumun Kirkor ve Ohannes ve Mefredic'in verasetleri li-ebeveyn er karındaş kızı muddeye-i mühtediye-i mezbureye münhasıra olub bundan başka muteveffun-u merkumunun varisi ve terekelerine münhasıra ahiri olduğu bizim ma'lumumuz değildir ve muddeyi-i mezbure Nazife merkumunun vefatlarından bir sene sonra ihtida etmiştir biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyu her biri edayı şehadet eylediklerinde şahidan-ı mezburan mensub oldukları mezkur Karatuş Karyesi İmamı Hafız Ali Efendi İbni Mehmed ve A'za Bedreddin İbni Hasan nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i sırran ve ba'dehu Gerek Gerek Mahallesi ahalisinden Ruhizade Halis Efendi İbni Ali ve Halilullah Mahallesi Hafız Ahmed Efendi İbni Mehmed nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu'ş-şehadı oldukları iş'ar ve ihbar olunub muddeye-i mezbure Nazife merkumun Yankoğuz ve Erşak ve Erminak ve Kirkor ve Ohannes ve Mefredic'in vefatlarından bir sene sonra ihtida eylemiş olduğu muteshakkak olmağın mucibince muhtediye-i mezbure Nazife Hatun'un Subut-u verasetine hükm olunduğu tescil ve i'lam olundu fi sitteti şevvali'l-mukerrem sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 71 - B. 102)

Konu: Vesayet Maa Nafaka

Medine-i Erzincan'ın Karaağaç Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Farslı Şükrü Bey İbn-i Şerifin Feraşından hasıla ve zevcesi muteveffiye Hadice Hatun'dan mütevellide sabiyye-i sağire kızı Büşare'nin vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna kıbel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağire-i mezburenin ammetesi ve halen hazanesi mahalle-i mezkurede sakine zatı mahalle-i mezkure ahalisinden Şamlı Zâde Hafız Mahmud Efendi İbni Mehmed ve Hamdi Ağa İbn-i Abdullah ta'rifleriyle muarrefe Nazife Hatun İbneti'l-mezbur Şerif emanet ve istikametle muarrefe ve mevsufe ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedire idüğü mahalle-i mezkure heyet-i ihtiyariyesinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve ma'rufan-ı mezkuranın huzur-u şer'ide ala tariki'-ş- şehade vuku bulan ihbarlarıyla ledeyi'-ş-şeru'l-enver zahir ve mutehakkik olmağın mucibince sağire-i mezbure Büşare'nin vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna kıbel-i şer'-i şerifden ammetesi mezbure Nazife Hatun vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya ba'de'd-teahhüd ve'l-iltizam vasiyye-i mezbure Nazife Hatun'un talebiyle sağire-i mezbure Büşare'nin peder ve validesinden müntekal bi'l-cümle menkule ve ğayr-i menkule emvalinden olmak üzere nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyesi için zikri ati meblağ kader-i ma'ruf idüğü ilmühaber-i mezkur mealinden ve şahidan-ı mezburanın ber-nehc-i şer'i vuku' bulan ihbarlarından zahir ve numayan olmağla sağire-i mezburenin malından olmak üzere iş bu tarih-i kitabdan i'tibaren yevmi evrak-ı naktiye olarak kıbel-i şer'iden elli kuruş meblağ kabz ve takdir olunub meblağ-ı mefruz-u mezkuru hare ve sarfa ve ledeyi'l-hace istidaneye ve inde'l zafer sağir-i mezburenin malına rucua ve sabiyy-i mezbureye izin verilmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's- sabi'-i aşara min şevvali'l-mükerrrem Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 71 - B. 103)

Konu: İ'lam-ı Veraset

Medine-i Erzincan'ın Kiy Karyesin'de sakine sahibi-i arzuhal ma'rifetu'z-zat Vesiyile Hatun İbneti Ahmed bin Salih medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyesinde munakid meclis-i şer'-i şerif-i enverde karye-i mezkure ahalisinden olub halen gaybubeti hasebiyle bi'l-cümle terekesine hasebi'l-me'muriye vadiu'l-yed olmağla kıbel-i şer'iden husumeti ra's olunan medine-i mezkure Eytam Mudiri Hafız Mehmed İbn-i Emin Efendi İbni'l-Hac Yusuf muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Murisim olub Seferberlik ihtidasında asker olarak Erzurum'un Hasankale Hastahanesinde vefat eden Dursun ile ben li-ebeveyn kız karındaşlar olub babamız ismi Ahmed ve dedemiz ismi Salih ve validemiz ismi Gülşah ve maskat-i rasimiz Kiy Karyesi olub ol vecihle muteveffa-yı mezbur Dursun'un veraseti li-ebeveyn kız karındaşı benimle zevce-i menkuha-i metrukesi Güllü bint-i Ahmed ve Sabiyyi Sağire kızı Fatıma'ya münhasıra olub başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmayub kız karındaşım muteveffa-yı mezburun gaybubeti ve hayat ve memmat meçhul ve'l-yevm mefgud hükmünde diye bil-umum metrukatına müdir muma İleyh tarafından esman-ı hasılası olan dört bin kuruşa hasebi'l-me'muriye vadiu'l-yed olub karındaşım muteveffa-yı mezburun meblağ-ı mezkurdan hisse-i musibesi ifraz ve tediyyeden imtina' ider olduğundan sual olunub karındaşım muteveffa-yı mezburun ber-vech-i muharrer terekesinden hisse-i musibeme isabet eden mikdarı bi'l-ifraz halen bana teslime müdür muma ileyhe tenbih olunmak bi'l-verase matlubumdur ledeyi's-sual filhakika mezbur Dursun'un gaybubeti hasebiyle henüz hayat ve memmatı meçhulümüz olduğundan

hali mütebeyyin oluncaya kadar bi'l-cümle terekesine hasebi'l-me'muriye vadiu'l-yed olduğunu ikrar maada muddeasını külliyyen inkar eyledi.

Ehadühüma aharın muddeasını ba'de'l-inkar tercih-i beyyinatta şer'an hayat beyyinesi mevte beyinesinden evla olmağla racih taraf olan müdir müddei aleyh muma ileyhden beyyine taleb olundukda ityan-ı beyyineden izhar-ı acz etmesiyle Mecelle-i Celile'nin bin yediyüz yetmişinci maddesi mucibince mercuh taraf olan muddeye-i mezbure Vesile Hatun ber-vech-i muharrer vefat ve muddeasıyla bu yana ledeyi'l-havale Erzincan Karakilise Karyesi ahalisinden Mercan Oğlu Kahraman Çavuş İbn-i Ali ve Karaağaç Mahallesi ahalisinden Aşçı Oğlu İbrahim bin Halid ile vefat ve Kiy Karyesi ahalisinden Ali Hoca Zade Abdulğafur Efendi İbn-i Hafız Mustafa ve Tılhas Karyesi ahalisinden Halid Ağa Zade Salih bin Ali ile veraset muddeasını isbat edeceğine dermeyeran etmekle li-ecli's-şehade meclis-i şer'iyeye hazır olan mezburan Kahraman Çavuş ve İbrahim Ağa'dan herbiri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem yani bin üçyüz otuz senesi kanun-u sanisi zarfında Erzurum'a tabi' Hasan Kalesi Kazası Hastahanesinde zatı malumumuz olan Kiy Karyesi ahalisinden Dursun Efendi İbn-i Ahmed bin Salih bizde o esnada orada hazır olduğumuz halde eceli mevdu'diyle vefat eyledi. Vefatını aynen müşahade ettik. Biz bu hususa bu vecihle şahidiz şehadet dahi ederiz dedikden sonra yine meclis-i şer'iyeye haziran olan mezburan Abdulğafur ve Salih'den her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika Kayı Karyeli Dursun Efendi ile iş bu zatı malumumuz olan müddeye-i mezbure Velise Hatun li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Ahmed ve dedeleri ismi Salih ve valideleri ismi Gülşah ve maskat-i ra'sleri Kayı Karyesi olub ol vecihle mezbur Dursun Efendi'nin veraseti li-ebeveyn kız karındaşı mezbure Vesile Hatun ile zevce-i menkuha-i metrukesi Güllü binti Ahmed ve sabiyye-i sağire kızı Fatıma'ya münhasıradır. Bunlardan başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu bizim ma'lumumuz değildir biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü herbiri muttefikü'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe alenen eda-yı şehadet-i şer'iyeye eylediler.

Usul Mevzuasına tevfikân şühud-u mezburundan mezbur Kahraman mensub olduğu mezkûr Karakilise Karyesi Muhtarı Aziz Ağa İbni Seyyid ve A'za İbrahim bin Hasan'dan ve mezbur İbrahim dahi mensub olduğu mezkur Karaağaç Mahallesi İmamı Mustafa Fehmi mezkur Kayı Karyesi İmamı İbrahim Efendi İbni Mehmed ve Muhtarı Veli Mahmud'dan ve mezbur Salih dahi mezkur Tılhas Karyesi heyet-i ihtiyariyesi a'zasından Hüseyin Ağa İbni Osman ve Mehmed Ağa İbni Ahmed'den evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu meclis-i şer'iyeye hazır olan Karakilise Karyeli Aşur bin Dursun ve Kiy Karyesi ahalisinden Zekeriyya Efendi İbni Ömer ve Tılhas Karyesi ahalisinden Mehmed Efendi İbni Mustafa ve Karaağaç Mahallesi ahalisinden Ömer Lütfi Efendi İbni diğer Mustafa nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şühud-u mezburunun adil ve makbulü's-şehade idükleri iş'ar ve ihbar olundu.

Mucibince mezbur Dursun'un vefatına ve muddeye-i mezbure vefatına ve muddeye-i mezbure Vesile'nin subut-u verasetine bade'l- hükm mesele-i mirasları sekiz sehimden olub bir sehmi zevce-i mezbure Güllü'ye ve dört sehmi sağire-i mezbure Fatıma'ya ve baki üç sehmi dahi uht lehuma mezbure vesiyeye isbati iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi'l-hamis-i aşara min şevvali'l-mukerrem Sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 72 - B. 104)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Karakilise Karyesi sakinlerinden ve devlet-i aliyenin Ermeni Milleti'nden zatı ta'rif-i şer'iyeye ile muarrefe Zarman Hatun Velede-i Ohannes veledi Manuk medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'i şerif lazimu't-tevgirde zikri ati muteveffunun emval-i ğayr-i menkulelerine bi'l-me'muriye vad'-ı yedi mutehakkık olub kibel-i şer'iden husumeti ra's olunan Liva Emlak-ı Emiriye Katibi Mehmed Efendi İbni'l-Hac Rıza Bey muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Zevcim ve murisim olub bundan akdem bila veled fevt olan mezkur Karagülya Karyesi ahalisinden Telaklı Oğlu Kirkor Veledi Tonyek'in zahirde zevce-i metrukesi benden ğayri varis-i ma'ruf ve ma'rufesi olmayub kaffe-i terekesinin rub'u bana erbaı dahi canib-i beytu'l-male aid ve ra'ci olduğu ve yine Hanzuri Karyesi ahalisinden Varam ve Mıkırdıç Veledi Ohannes dahi benim li-ebeveyn er karındaşlarım olub bundan akdem birbirini muteakib vefatlarıyla varisleri li-ebeveyn kız karındaşları bana münhasıra ve yine mezkur Hanzuri Karyesinden ve tebea-i muşarun ileyhanın millet-i merkumesinden iken bundan akdem kezalik yek diğerini müteakiben fevt olan Ohannes Mardirus Veledi Semak ve diğer Ohannes ve Pelüşe ve İstepan benim li-ebeveyn ammim oğulları ya'ni beni ve dedem Manuk ile muteveffun-u merkumunun babaları Semak ve Kirkor li-ebeveyn karındaşlar olub ol vecihle muteveffun-u merkumun Ohannes ve Mardirus ve diğer Ohannes ve Pelüşe ve İstepan'm verasetleri zevi'l-erham cihetinden li-ebeveyn ammileri oğlunun kızı bana münhasıra olub muteveffun-u merkumunun bi'l-cümle metrukat ve emval-i ğayr-i menkulelerine hazır-ı muma ileyh Mehmed Efendi bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olub bana teslimden imtina' eylediğinden sual olunup veraset-i muhkiyem vecihiyle zevcem muteveffa-yı merkum Kirkorun mevrus rub' hissesiyle diğer muteveffun-u merkumundan karındaşlarım Varam ve Mıkırdıç ve ammim oğulları merkumun Ohannes ve Mardirus ve diğer Ohannes ve Pelüşe ve İstepan'ın kaffe-i metrukat ve ğayr-i menkulat emvalini halen tesime hazır muma ileyh Mehmed Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur deyü da'va eyledi.

Hazır muma ileyh Mehmed Efendi dahi cevabında Vergi Dairesin'den kayd mucibince muteveffun-u merkumun namlarına mukayyed emval-i ğayr-i menkuleye hasebi'l-me'muriye vadi'-u emyed olduğunu ikrar idub ancak muddekiye-i merkume Zarman Hatun'un ber-vech-i muharrer veraset muddeasını külliyyen inkar eyledi müddekiye-i merkume Zarman Hatun'un ber-vech-i meşruh veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iyeye ihzar eylediği mezkur Karagülya Karyesi ahalisinden Keşiş Oğlu Avadis Veledi Vartan ve İslam Milleti'nden Kavas Oğlu Dursun bin Süleyman nam kimesnelerden her bir ale'l-infirad meclis-i şer'ide istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem birbirini müteakiben fevtolan Hanzuri Karyesi ahalisinden Varam ve Mıkırdıç Veledi Ohannes iş bu zatı malumumuz olan muddekiye-i merkume Zarman Hatun'un li-ebeveyn er karındaşları ve yine Karakilise Karyesinden muteveffa Kirkor Veledi Tonyek muddekiye-i merkume Zarman'ın zevci ve mezkur Hanzur Karyesin'den iken bundan akdem yekdiğerini muteakib fevt olan Ohannes ve Mardirus Veledi Semak ile diğer Ohannes ve Pelüşe ve İstepan evlad-ı Kirkor muddelye-i merkume Zarman Hatun'un li- ebeveyn ammileri oğulları olub ol vecihle sekiz neferin Kirkor ve Varam ve Mıkırdıç ve Ohannes ve Mardirus ve Pelüşe ve İstepan'ın verasetleri muddekiye-i merkume zevce ve li-ebeveyn ammileri kızı Zarman Hatun'a münhasıra olub bunlardan başka varisi ve terekelerine mustehak ahiri olduğu bizim ma'lumumuz değıldir biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe ber-nehc-i şer'i edea-yı şehadet eylediler. Şahidan-ı merkuman Usul Mevzuasına tevfikân mensub oldukları mezkur Karakilise Karyesi Muhtarı Abdulkadir Ağa İbni Emin ve heyet-i ihtiyari a'zasından Mahmud Ağa

İbni Bektaş ve Hüseyin Bin Emin nam kimesnelerin evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu karye-i mezkure ahalisinden Mahmud Efendi İbni İsmail ve Halilullah Mahallesin'den Dülger Oğlu Nazım bin Kamil nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı merkumanın mu'teber ve makbulu'ş-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince muddeiyeye-i merkume Zarman Hatun'un subut-u verasetine hükm olunduğu tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's-sani zi'l-ka'detu'ş-şerif Sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 73 - B. 105)

Konu: Vesayet

Husus-u atiyi'l-beyan mahallinde ketebe ve tahrir ve istima'sı için vaki' olan taleb üzerine kıbel-i şer'i-i şerifden bi'l-iltimas me'zunen irsal olunan mahkeme-i şer'iyeye Başkatibi Ömer Lutfi Efendi İbni Bekir Efendi Medine-i Erzincan'ın Sahiliye Mahallesi sakinlerinden Zübeyr Bey Hüseyin Bey menziline varub akd-i meclis-i şer'i eyledikde zatı muma ileyh Hüseyin Bey İbni Nezir Bey ile Şirzade Şakir Efendi İbni Osman ta'rifleriyle muarrefe Hacı Zehra Hanım İbneti İbrahim Bey meclis-i makud-u mezkurde tahrir-i kelam ve taabbür-ü ani'l-meram idüb bundan akdem vefat eden Zübeyr Bey Zade Hacı Abdolvahid bey mahdumesi Sadri Oğlu Hacı Rıza Bey'in ferasından hasıla ve zevcesi Binnaz Hanun'dan mütevellide sabiy-yi sağire kızı Nevvabe'nin hiyn-i buluş ve vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna mukaddimen validesi mezbure Binnaz kıbel-i şer'-iden mukaddimen vasiy nasb ve ta'yin buyurulmuş isede sabiy-yi mezbure Binnaz Hanım muehhiyen ahir kimesne ile akd-i izdivaç idub umur-u vesayetteki vazifesinde rehavi ve nekasi gösterüb kema yenbağî eda ve ifa edemediğinden azl edilerek hıdmet-i mezkure muattal ve sağire-i mezburenin hukuku muhafaza edilmek üzere diğerrinin vasiy nasb ve ta'yini ehem ve elzem olduğundan ben dahi sağire-i mezburenin min kıbeli'l-eb ceddesi bulunduğunu vesayet-i mezkureye nasb ve ta'yin buyurulması matlubumdur dedikde tahrir-i meşruhu vakiyaya mutabık ve nefsu'l-emre muvafık ve sağire-i mezbure Hacı Zehra Hanım dahi emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe kadire ve mu'temide idüğü mezkur Salihiyeye Mahallesi heyet-i ihtiyarisinden mevrud bir kat'a ilmühaber mefadı ve ma'rufan-ı muma ileyhimanın ala tariki'ş-şehade vuku bulan ihbar ve imzalarıyla ledeyi'ş-şeru'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince sağire-i mezbureye babası muteveffa-yı muma ileyh Hacı Rıza Bey'den mevrus malını hıfz ve haraset ve umurunu ru'yet ve tesviyeye kıbel-i şer'-iden mezbure Hacı Zehra Hanım vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbağî eda ve ifaya taahhüd ve iltizam eyledim dediğini katib muma ileyh mahallinde zabt ve tahrir ve maan mebus-u emna-i şer'ile meclis-i şer'iyeye gelüb ala vukuihi inha ve tahrir etmeğın ğasbe't-tasdiki'ş-şer'i ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'l-vahid min zi'l-gadeti'ş-şerif sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 74 - B. 106)

Konu: Vekalet

Husus-u atiyi'l-beyamn mahallinde ketebe ve tahrir ve istima' ve takriri için vaki' olan taleb üzerine kıbel-i şer'-i şerifden bi'l-iltimas me'zunen irsal olunan mahkeme-i şer'iyeye Başkatibi Hafız Ömer Lutfi Efendi İbni Bekir Efendi Medine-i Erzincan'ın Salihye Mahallesi sakinlerinden Zübeyr Bey Zâde Hüseyin Bey'in menziline varub muma ileyh Hüseyin Bey İbni Zübeyr Bey ve mahalle-i mezkure ahalisinden Acebşir Zade Şakır Efendi İbni Numan huzuriyle akd-i meclis-i şer'-i ali ettikde menzil-i mezkurde musafireten sakine zatı haziran-ı muma ileyhima tarifleriyle muarrefe Hacı Abdulvahid Bey zevcesi Hacı Zehra Hanım İbnet-i İbrahim Bey İbni Muhsin Ağa meclis-i mevkud-u mezkurda medine-i mezkure da'va vekillerinden Abdullah Efendi İbni Abdulkadir mehazında kendi tarafından bi'l-asale ve ba-hüccet-i şer'iyeye mansub vasisi olduğu müteveffa Hacı Rıza Bey'in Sabiy-yi Sağıre kızı Nevvabe tarafından bi'l-vesaye takrir-i kelam ve taabbür-ü ani'l-meram idub bundan akdem vefat eden Nezir Beyzade Sadri oğlum Hacı Rıza Bey İbni'l-Hac Abdulvahid Bey'in veraseti zevce-i menkuha- i metrukesi Binnaz Hanım İbneti Hamdi Bey ile validesi bana ve Sabiy-yi Sağıre kızı mezbure Nevvabe ve sağır oğlu Ekrem'e münhasıra ba'dehu sağır-i mezbur Ekrem dahi vefat idub veraseti validesi mezbure Binnaz ile li-ebeveyn kız karındaşı sağire-i mezbure Nevvabe ve li-ebeveyn ammileri İsmail ve Mustafa ve Hasan beylere münhasıra oldukdan sonra muteveffa-yı muma ileyh Hacı Rıza Bey'in medine-i mezkurenin Bezemiç Karyesin'de vaki' ma'lumu'l-hudud ve'l-kitaât emval ve arazilerinden ve bi'l-cümle emval-i menkule ve metrukatmdan zimem-i nasda olan senedli ve senedsiz kaime hukuk ve matlubatından vasisi bulunduğum sağır-i mezbureye mevrus ve muntekal hisse-i irsiye-i şer'iyeye ve şayiamızı müşterek verese ve sair icbab edenlerle ifraz ve taksim ve tapuya ve rabta ve zimematı esbabından talep ve da'va ve ahz ve kabza ve makbuzatım bi'l-vesaye bana teslim ve murisim muteveffa-yı muma ileyh Hacı Rıza Bey'in terekesinden dolayı benim ve sağire-i mezburenin leh ve aleyhinde vuku' bulmuş ve vuku' bulacak kaffe-i deavide muddei ve müddei aleyh sıfatıyla ve i'tirazi'l-ğayr suretiyle mehakim-i şer'iyyenin aksam-ı muhtelifesinde bidayeten ve i'tirazen ve istinafen ve temyizen ve iadeten muhakeme ve muhasemeye ve ikame-i beyyine ve istimlak ve namımızla her türlü musted'iyat ve levaih ve evrak-ı resmiye ibraz ve red ve kabulüne ve sadır olacak i'lamat ahz ve tebliğ ve tebellüğe ve tenfiz-i ahkamı mevki-i icraya vad'ına hacz-i emval ve fekkine ve hakim ve mümeyyiz ve ehl-i hibre nasb ve ta'yin ve azline ve keşf talebine ve tahkimname tanzim ve imzasına ve ta'yin-i merci' ve nakl-i da'va ve iştika-i ani'l-hükkam ve red-di a'zaya ve zarar ve ziyân ve mesarif-i muhakeme taleb ve iddiasına ve tatbik-i hat ve hatim ve ru'yet-i muhasebeye ve ledeyi'l-hace gerek benim ve gerek sağire-i mezburenin menfeatini mustelzim muamelatda sulh ve ibra akdine ve hususat-ı mezkurenin muteveffik olduğu umur ve muamelatı son dereceye kadar ta'kip ve ifaya kedi tarafımdan bi'l-asale ve sağır-i mezbure tarafından bi'l-vesaye hazır muma ileyh Abdullah Efendi'yi vekalet-i mutlaka-i sahihe-i şer'iyeye ile vekil ve naib-i menab nasb ve ta'yin eyledim dedikde muma ileyh Abdullah Efendi dahi ber-vech-i muharrer vekalet-i mezküreyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağı edaya taahhüd ve iltizam eyledim dediğini katib muma ileyh mahallinde ketebe ve tahrir ve maan meb'us-u emna-i şer'iyeye meclis-i şer'iyeye gelüb ala vukuihi inha ve takrir etmeğin gibbe't-tasdiki-ş-şer'i ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'l-hamis min zi'l-gadeti-ş-şerife sene seb' ve selasine ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 74 - B. 107)

Konu: Ahz-ı Sağır Hücceti

Medine-i Erzincan'ın Kismikor karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Kanber Oğlu Kahraman İbni İsmail'in veraseti zevce-i menkuhai metrukesi Şadiye Hatun ile Sabiy-yi Sağır Oğlu Mehmed'e münhasıra olduğu bi'l-ihbar ledeyi's-şer'u'l-enver zahir oldukdan sonra sağır-i mezburun vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna yirmi dokuz cemadiye'l-evveli sene bin üç yüz otuz yedi tarih ve dört numaralı hucdet-i şer'iyeye ile vasisi ve li-ebeveyn ammisi oğlu karye-i mezkure ahalisinden olub medine-i mezkurun Molla Ali Mahallesin'de mukim sahib-i arzuhal Kanber Oğlu Hamdi Ağa İbni Hüseyin medine-i mezkure mahkemesinde mevkud meclis-i şer'-i şerif-i enverde derun-u arzuhalde mezkuru'l-zevce-i mezbure Şadiye Hatun İbneti bizzat mahkemeye gelmesi veya tarafından bir vekil-i şer'i göndermesini müş'ir bir kat'a varaka-i daaviyye tastir ve tebliğ ettirilmiş isede mezbure Şadiye Hatun mahkemenin ta'yin olunduğu sene-i haliye Ağustosunun ikinci günü bi'z-zat da'va-yı vakia'ya icabet etmediği gibi bir vekil-i şer'i dahi göndermediğine ve muddei vasiyy-i mezbur mahkemenin gıyaben fasl ve ruuyyetini talep eylediğine binaen mahkeme-i şer'iyeye birden ziyade deaviye tebliğini ve muhakeme-i gıyabiyede vekil-i muhtar ta'yini usulu mülga hakkındaki on yedi cemadiye'l-evveli sene bin üç yüz otuz iki tarihli madde-i münferide-i nizamiye hükmüne tevfikan muhakeme-i gıyabiyeye ledeyi'l-ibtidar ber-vech-i ati da'va eyledi.

Yedimde mevcut hucdet-i mezkure mantukunca vasisi olduğum sağır-i mezbur Mehmed muddei aleyha ğaibe-i mezbure Şadiye Hatun'un bi-haggi'l-hidane hacr ve terbiyesinde iken mezbure Şadiye Hatun bu esnada nefsinin sağır-i mezbure ecnebi olan Danzin Karyeli Bako nam şahsa tezvic eylediğinden başka sağır-i mezbur halen yedi yaşını mütecaviz ve iane-i hadaneden müstağni ve hakkı hadane mezbureden sakıt olduğuma ve sağır-i merkumun hadane-i uhrası olmadığına mebni sağır-i merkum şer'an bana teslim olunmak matlubumdur da'va ve ol babdaki vesayet hücceti ibraz eyledi vaki'-i hal muddei ve vasiyy-yi mezbur Ahmed Ağa'nın ta'rif eylediği minval üzere olub sağır-i mezbur Mehmed halen yedi yaşını mütecaviz ve iane-i hadaneden müstağni bulunmuş ve validesi ve hadanesi muddei aleyha ğaibe-i mezbure Şadiye Hatun icabetten Danzin Karyeli Bako nam şahs ile izdivaç idüb sağır-i mezburun hukuk ve emvalini itlaf eylediği ve sağır-i mezburi merkumenin yedinden nez' ile vasiyy-yi mezbure teslimi sağır-i mezbur hakkında min kulli'l-vucuh evla ve enfa' iduğu Moğacur Karyesi ahalisinden Ca'fer Oğlu Hüseyin bin Ali bin Hasan ve İsmail bin Mustafa bin Seyyid Ali nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade vuku' bulan ihbarlarıyla ledeyi's-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince sağır-i mezbur Mehmed'den bi'l-vucuh hakkı hadanesi sakıt olmağla muddei ve vasiyy-yi mezbur Ahmed Ağa'ya halen ve teslimi muddei aleyha ğaibe-i mezbure Şadiye Hatun'un hakkı itirazı baki kalmak üzere gıyaben hukm olunduğu tescil ve bi't-taleb iş bu hüccet-i şer'iyeye muddei ve vasiyy-yi mezbur Ahmed Ağa yedine i'ta kılındı fi'l-yevmi's-salisi min zi'l-ka'deti's-şerife sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 75 - B. 108)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Gerek Gerek Mahallesin'de sakine zatı ta'rif-i şer'i ile muarrefe Molla Veli Zâde Mustafa Efendi Zevcesi Mahinur Hanım İbneti Edhem medine-i mezkure mahkemesin'de meclis-i şer'imizde Seyyid Ali Bey Mahallesi ahalisinden Molla Tabeli oğlu Kasab Mehmed Efendi İbni Ahmed muvacesesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Murisim olub bundan akdem vefat eden anam Fatıma Hatun İbneti İbrahim'in veraseti sadriye-i kebire kızları benimle li-ebeveyn kız

karındaşım hazır muma ileyh Mehmed Efendi Zevcesi İsmet Hatun'a münhasıra olub bizden başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmadığı halde anam muteveffiye-i mezbure Fatıma Hatun'un namına mukayyed kasaba civarında vaki' malum ve mutearifi'l-hudud bir kat'a tarlanın üç hisse itibarıyla bir hissesine hazır muma ileyh Mehmed Efendi fuzuli vadiu'l-yed ve mutesarıf olub benim hisse-i munkilemi bana teslimden imtina' ider olmağla sual olunub tarla-yı mezkurdan benim hisse-i munkilemin bana teslimine hazır-ı mezbur Mehmed Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur deyu da'va eyledi. Muddei aleyh mezbur Mehmed Efendi dahi cevabında salifi'z-zikr bir kat'a tarlanın üç hissede bir hisseye vad'-ı yedini ikrar maada veraset müddeasını inkar eyledi. Muddeide-i mezbure Mahinur Hatun ber-vech-i meşruh veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iyeye ihzar eylediği mezkur Gerek Gerek Mahallesi ahalisinde Kara Ali Oğlu Bedreddin bin Tayyar ve Naib Oğlu Ömer bin Mehmed nam kimesneler meclis-i şer'ide münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem vefat eden Edhem Usta Zevcesi Fatıma binti İbrahim'in veraseti zatları ma'lumumuz sadriye-i kebire kızları muddeide Mahinur ile Hazır mezbur Mehmed Efendi Zevcesi İsmet Hatun İbneti Edhem'e münhasıra olub bunlardan başka muteveffiye-i mezburenin varis ve terekesine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı ber-nehc-i şer'i eda-yı şehadet ettiklerinde şahidan-ı mezburan Usul Mevzuasına tevfiakan mensub oldukları mezkur Gerek Gerek Mahallesi Muhtarı Şükrü bin Süleyman ve Heyet-i İhtiyariye'den Berber Hacı Oğlu Ahmed bin Hüseyin nam kimesnelere evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu mahalle-i mezkure ahalisinden Hamamcı Oğlu Cemal Efendi İbni Mustafa ve Topal Oğlu Salih bin Reşid nam kimesnelere dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın şehadetlerin makbule olmağın mucibince muddeide-i mezburenin verasetine ba'de'l-hukm muteveffiye-i mezbure Fatıma Hatun'un terekesinin nısfını Sadriye kızı muddeide-i mezbure Mahinur'a ve nıfs diğeri hazır-ı mezbur Mehmed Efendi zevcesi binti mezbure İsmet'e isabeti iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi'r-rabi'i min zi'l-ka'deti's-şerife. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 75 - B. 109-Y.)

Konu: Vesayet

Medine'i Erzincan'ın Molla Mehmed Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Karanlık Zade Hacı Abdullah Efendi'nin sabiy-yi sağır oğlu Hüseyin ve sabiyye-i sağire kızı Feride'nin vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'iden vasiy nasb olunan Perpet Zade İshak Efendi'nin vuku-u vefatine mebni sağıran-ı mezburanın li-ebeveyn ammileri mahalle-i mezkure ahalisinden Karanlık Zade Osman Efendi İbni Hasan emanetle ma'ruf ve istikametle mevşuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü mezkur Molla Mehmed Mahallesi heyet-i ihtiyarisinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve herbiri mahalle-i mezkure ahalisinden Balak Zâde Osman Efendi İbni Mahmud ve Pamukçu Zâde Salih Efendi İbni Ahmed nam kimesnelere huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade vaki' olan ihbarlarıyla ledeyi's-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince sağıran-ı mezburanın vakt-i rüşd ve sedadlerine değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'-i şerifden li-ebeveyn ammileri mezbur Osman Efendi vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'l-aşiri min şevvali'l-mukerrem. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 75 - B. 110-Y.)

Konu: Veraset ve Vekalet

Medine-i Erzincan'ın Çakırman Kebir Karyesi ahalisinden Hakkı bin müteveffa Ali Osman medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyesinde munakid meclis-i şer'-i şerif-i enverde karye-i mezkurede sakine zatı her biri karye-i mezkure ahalisinden Mehmed Ağa İbni Osman bin Abdullah ve Ali Ağa İbni Nasuh bin Yusuf ta'rifleriyle muarrefe Safiye Hatun İbneti Mehmed hazıra olduğu halde karye-i mezkure ahalisinden Fehmi Efendi İbni Hasan muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Mekteb-i Nüvab talebesinden iken bundan akdem Derseadet'de bila veled vefat eden Hafız Yunus Efendi ile ben li-um er karındaşlar olub anın pederinin ismi İsmail Efendi İbni Abdullah ve benim pederiminki Ali Osman Efendi İbni Mehmed Çavuş ve validemizin ismi Safiye İbneti Mehmed olub ol vecihle muteveffa-yı muma ileyhın veraseti li-um er karındaşı benimle validesi hazıra-i mezbure Safiye Hatun'a münhasıra olub başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmayub muteveffa-yı muma ileyhın hayatında ile'l-vefat yedinde malı olub ba'de vefatihi benimle hazıra-i mezbure mevrus yüz kuruş kıymetli gümüş kapaklı bir kat'a Serkizof saate müddei aleyh mezbur Fehmi Efendi fuzulen vad'-ı yed eder olmağla mezkur saati benimle hazıra-i mezbureye halen red ve teslime muddei aleyh mezbure tenbih olunmak matlubumdur deyü mealı veraset-i muhkiyesine mutabık ve karye-i mezkure heyet-i ihtiyariyesi tarafından bir kat'a ilmühaber ibrazıyla hazıra-i mezburenin tasdikine mukarin da'va ettikde ledeyi's-sual muddei aleyh mezbur Fehmi Efendi dahi cevabında fi'l-hakika muteveffa-yı muma ileyhın malı olan mezkur bir kat'a gümüş kapaklı serkizof saate vadiu'l-yed olduğunu tav'an ikrar maada muddei-yi mezburun veraset müddeasını inkar eyledi. Muddei-yi mezburdan veraset müddeâsına mutabık beyyine taleb olundukda li-eceli's-şehade meclis-i şer'iyeye haziran olan ma'rufan-ı mezburan Mehmed ve Ali ağalardan herbiri münferiden li-ecli's-şehade olunduklarında fi'l-hakika muteveffa-yı muma ileyh Hafız Yunus Efendi ile iş bu muddei Hakki li-um er karındaşlar olub muteveffa-yı muma ileyhın babası ismi İsmail Efendi İbn-i Abdullah ve muddei-yi mezbur Hakkı'nın babası ismi Ali Osman Efendi İbni Mehmed Çavuş ve valideleri ismi Safiye Hatun İbneti Mehmed olub ol vecihle muteveffa-yı muma ileyhın veraseti li-um er karındaşı muddei-yi mezbur Hakkı ile validesi zatı bi'l- muarrefetü's-şer'iyeye ma'lumumuz olan iş bu hazıra bi'l-meclis Safiye Hatun'a münhasıradır. Başka varisi ve terekesine mustehak ahir olduğu ma'lumumuz değildir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe alenen eda-yı şehadet-i şer'iyeye eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan mensub oldukları sare'z-zikr Çakırman Kebir Karyesi İmamı Abdülaziz Efendi İbni Salih ve Muhtarı Ahmed Aga İbni Mustafa'dan evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu her biri karye-i mezkure ahalisinden Zahir Aga İbni İbrahim ve İlyas Aga İbni Ahmed'den dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağla şehadetleri makbule oldu. Ber mucib-i şehadet ve tezkiye muddei ve sagire-i mezburenin verasetlerine ba'de'l-hukm ve't-tenbih mezbur Hakkı ve Sağire-i mezbure Safiye Hatun'dan herbiri meclis-i ma'kud- u mezkurde ber-vech-i ati takrir-i kelam edüb murisi muteveffa-yı muma ileyh Hafız Yunus Efendi'nin hayatında ila vefatihi yedinde malı olub ba'de'l-vefat veraset-i muhkiyemiz vechliyle bize mevrus olan Derseadet'de ve mahal-li sairede bulunan bi'l-cümle nukud ve eşyasını vadiu'l-yed olanları ve zimem-i nasdan matlubatını ashabından aid olduğu mehakim ve şu'ubat-ı idarenin kaffe-i akşamından ve şahs-ı salis sıfatıyla ve i'tirazi'l-ğayr suretiyle bidayeten ve

i'tirazen ve isti'nafen ve temyizen ve iadeten ve cahen gıyaben ve sulhan taleb ve da'va ve ahz ve kabza ve muhakeme ve muhaseme ve müdafaa ve murafaaya ve red-di cevaba ve nakl-i da'vaya ve ikame-i beyyine ve istimaina ve istihlaf ve vad'-ı imzaya ve arzual ve levaih takdimine ve i'lam ahzine ve tebliğ ve tebellüğe ve mevki'-i icraya vad' ve ta'kibe ve zarar ve ziyân ve mesarif-i mahkemeye ve tatbik-i hat ve hatime ve hakim ve mümeyyiz nasb ve ta'yin ve azline ve tereke-i mezkureyi semen ve bedel-i misliyle ahire bey'a ve semenini ahz ve kabza bi'l- cümle makzubatını bize irsal ve teslime ve husus-u mezkurun mutevekkıf olduğu umurun küllisine ahirini dahi tevkil ve azle me'zun olmak ve icabında sulh ve ibra akd etmek üzere tarafımdan vekalet-i mutlaka-i sahiha-i şer'ie ile Derseadet'de Direkderesin'de Harputlu Camcı Mehmed Çavuş'un kahvesinde Kemahlı Hoca Süleyman Efendi'yi vekil ve naib-i menab nasb ve ta'yin eyledik dediklerinde inde't- tasdiki'-şer'i ma vekea' bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi't-tasi' aşare min zi'l-ka'deti'-ş-şerif. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 76 - B. 111-Y.)

Konu: Vesayet Maa Nafaka

Medine-i Erzincan'ın Veğâvir Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Badilli Oğlu Nuri Ağa İbni Hasan'ın Sabiy-yi Sağır Oğlu Rıza ve Sabiy-yi Sağıre kızı İbrişim'in vakt-i rüşd ve sedadlerine değin tesviye-i umurlarına kıbel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağıran-ı mezburanın li-ebeveyn ammileri karye-i mezkure ahalisinden Badilli Oğlu Hüseyin Ağa İbni'l-mezbur Hasan emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her veçhile umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü mezkur ve Veğavir Karyesi heyet-i ihtiyarisinden mu'ta ve musaddak bir kat'a ilmühaber münderecatı ve herbiri karye-i mezkure ahalisinden Ömer Lutfi Efendi İbni Mustafa ve Bekir Efendi İbni Halil nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki'-ş-şehade ihbarlarıyla ledeyi'-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince sağıran-ı mezburan Rıza ve İbrişim'in vakt-i rüşd ve sedadlarına değin tesviye-i umurlarına li-ebeveyn ammileri mezbur Hüseyin Ağa kıbel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi vesayeti mezkureyi ba'de'l-kabul vasiy-yi mezbur Hüseyin Ağa'nın talebiyle sağıran-ı mezburanın nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zarurîyeleri için zikri ati meblağ kader-i ma'ruf idüğü mezkur il-mühaber mealinden ve bi-taraf erbab-ı vukufdan şahidan-ı mezburanın ber-nech-i şer'i vuku bulan ihbarlarından numayan olmağın mucibince sağıran-ı mezburanın pederlerinden munteal bi'l-cümle mallarından olmak üzere nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zarurîyeleri için iş bu tarih-i kitabdan beherine gümüş para olmak üzere yevmi beşer kuruşdan cem'an on kuruş meblağ farz ve takdir olunub meblağ-ı mefruz-u mezkuru sağıran-ı mezkuranın nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zarurîyeleri için hare ve sarfa ledeyi'l-hace istidaneye ve inde'z-zafer mezburanın mallarına rucua vasiy-yi mezbure izin verilmek ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-sabi'i min cemadiye'l-evveli Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 76 - B. 112-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesi'nden ve Erzincan Bidayet Hukuk Mahkemesi birinci sınıf zabıt kâtiplerinden iken bundan akdem vefat eden Mehmed Said Efendi İbni Nüzhet Efendi'nin zevce-i menkuha-i metrukesi zatı tâ'rif-i şer'i ile muarrefe Nafia Hanım İbneti Mustafa medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'-i şerifimizde mutteveffa-yı muma ileyhın Mal Sandığın'da müterakim maaşatına vadiu'l-yed olub kıbe'l-i şer'iden husumeti ra's olunan Liva Muhasebecisi Nabi Bey'in mürsel vekili Hafız Ömer Efendi İbni İbrahim muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Zevcem ve murisimiz olub bin üç yüz otuz beş senesi Temmuz'unun otuz birinci günü vefat eden Hukuk Mahkemesi Zabt Ketebesin'den Mehmed Said Efendi İbni Nüzhet İbni Ali'nin veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi benimle muteveffa-yı mezbur feraşından mutevellid sabiy-yi sağır oğlu el-yevm yedi yaşında ve hicr-i terbiyemde bulunan Nüzhet'e münhasıra olub bizden başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmadığundan zevcem muteveffa-yı muma ileyhın Mal Sandığın'da müterakim maaşatından istihkakı olub kable'l-ahz vefat ettiği bin dörtyüz altmış bir kuruluş müvekkil-i muma ileyh bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olmağla sual olunub meblağ-ı mezkurun veraset-i muhkiyem vechiyle bi'l-verase ve bi'l- asale ve bi'l-vesaye bana teslim müvekkil muma ileyhe izafetle vekil hazır-ı muma ileyh Hafız Ömer Efendi'yi tenbih olunmak matlubumdur deyu ba'de'd-da'va vekil muma ileyh Hafız Ömer Efendi dahi cevabında meblağ-ı mezkur bin dörtyüz altmış bir kuruluş muteveffa-yı mezburun alacak hakkı olub müvekkil muma ileyhın bi'l-me'muriye vad'-ı yedini ikrar maada muddeyiye-i mezkurenin ber-vech-i muharrer veraset muddeasını inkar eyledi. Müddeiye-i Mezbur Nafia Hanım ber-vech-i meşruh veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda li- eclî-ş-şehade meclis-i şer'-i mezkure hazır olan medine-i mezkure Bidayet Mahkemesi Zabıt Ketebesin'den Bekir Efendi İbni Ahmedî ve Mehmed Efendi İbni Ahmed nam kimesnelerden her biri münferiden istîşhad olunduklarında fi'l-hakika iş bu bin üç yüz otuz beş senesi Temmuz'unun otuz birinci günü vefat eden Bidayet Hukuk Mahkemesi Zabıt Katibi Mehmed Said Efendi İbni Nüzhet bin Ali'nin veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi zatı ma'lumumuz olan iş bu muddei-yi mezbure Nafia Hanım İbneti Mustafa ile Sabiy-yi Sağır Oğlu Nüzhet'e münhasıra olub muteveffa-yı muma ileyhın bunlardan başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu bizim ma'lumumuz değildir biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe ber-nehc-i şer'i eda-yı şehadet eylediler. Şahidan-ı mezburan usul mevzuasına tevfikân mensub oldukları Erzincan Bidayet Hukuk Mahkemesi Riyaset-i Aliyesin'den evvelen ba-varaka-i mesture sırran' ve ba'dehu yine Mahkeme-i Bidayet mukayyidi Asım Efendi İbni İsmet ve Nahiye Tapu Muavini Erzincanlı Ali Şefik Efendi İbni Yusufdan dahi bi'l-muvacehe alenen ledey şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu-ş-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu Şahidan-ı muma ileyhımanın şehadetleri makbule olmağın mucibince subut-u verasetlerine ba'de'l-hukm mesele-i mirasları olan sekiz selim üzerinden meblağ-ı müddeaya mezkur bin dörtyüz yetmiş sekiz kuruluş yüz seksen iki kuruluş yirmi beş para zevce-i mezbure Nafia Hanım'a ve baki bin yüz yetmiş sekiz kuruluş on para dahi sağır-i mezbur Nüzhet'e isabeti iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi'l- hamisi ve'l-aşara min zi'l-ka'deti şerife. Sene seb' ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 77 - B. 113-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Hozonsu Karyesi sakinelerinden zatları ta'rif-i şer'i ile muarrefeler Çıtak Oğlu Osman Ağa Zevcesi Fatıma Hatun İbneti Mehmed ile sabiy-yi sağır kızı Mahinur Hatun'dan her biri bi'l-maiyye medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde ziki cai müteveffanın metrukatına vadiu'l-yed olub kıbel-i şer'idan husumeti ra's olunan Kurab Mahallesi ahalisinden Demirci İbrahim Ağa İbni Said'in zikr-i ati da'vada muhakeme ve muhasemeye ve mutevekkıf olduğu umurun küllisini ifaya medine-i mezkure Bidayet Mahkemesi Katib-i adl dairesinden musaddak ve mu'ta bir kat'a vekaletname ile vekili bulunan Ömer Lutfi Efendi İbni Mustafa muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Murisimiz olub bundan akdem vefat eden Çıtak Oğlu Osman Ağa İbni Hüseyin bin Abdullah'ın veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi ve kebire kızı bizimle sabiy-yi kebir oğlu gaib-i ani'l-meclis Hüseyin'e munhasıra olduğu halde müteveffayı mezburun metrukatına müvekkil-i mezbur İbrahim Ağa vadiu'l-yed olub hisse-i irsiyemizi edadan imtina' eder olmağla sual olunub muteveffa-yı mezburun terekesinden hisse-i irsiyemizin tarafımıza eda ve teslimi matlubumuzdur deyü maan ba'de'd-da'va vekil-i muma ileyh Ömer Efendi dahi cevabında muteveffa-yı mezbur Osman Ağa'nın metrukatına müvekkili mezkur İbrahim vadiu'l-yed olduğunu ikrar idüb maada muddeiyân-ı mezburetanın ber-vech-i muharrer veraset müddeasını inkar eyledi. Muddeiyatan-ı mezburetan ber-vech-i muharrer veraset müddeasıyla buyana havale olundular. Li ecli's-şehade meclis-i şer'iyeye ihzar eyledikleri mezkur Hozonsu Karyesi ahalisinden Şeyh Oğlu Dursun bin Mehmed ve Erzurumlu Oğlu Şevket Efendi İbni Mustafa nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem vefat eden Hozonsu Karyesi ahalisinden Çıtak Oğlu Osman Ağa İbni Hüseyin'in veraseti zatları ma'lumumuz olan zevce-i munkuha-i metrukesi iş bu muddeiyeye-i mezbure Fatıma binti Mehmed ile hazıra-i mezbure sabiyye-i kebire Mahinur ve gaib-i ani'l-meclis sabiy-yi kebir oğlu Hüseyin'e münhasıra olub bunlardan başka muteveffa-yı mezburun varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu bizim ma'lumumuz değildir. Biz bu hususa bu. veçhe üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-i şer'iyeye ettiklerinde Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan mensub oldukları mezkur Hozuldu Karyesi İmamı Fecur Oğlu Mehmed Efendi İbni İshak ve Muhtarı Mehmed Efendi İbni Mustafa nam ki-mesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu Halilullah Mahallesi ahalisinden Edhem Ağa İbni Ahmed ve Molla Seydi Mahallesi ahalisinden Akif Ağa İbni Sadık nam kimesnelerden dahi bi'l- muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade oldukları işar ve ihbar olunmağın mucibince subut-u verasetlerine ba'de'l-hukm bu surette mesele-i mirasları yirmi dört setlimden olub üç sehmi zevce-i mezbure Fatıma'ya ve yedi zehmi binti mezbure Mahinur'a ve on dört sehmi İbni gaib mezbur Hüseyin'e isabeti iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi't-tasii' aşara min zi'l-ka'deti's-şerife. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 77 - B. 114-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Beziç Karyesi sakinelerinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milleti'nden zatı ta'rif-i şer'i ile muarrefe karye-i mezkure ahalisinden zakar zevcesi Sufiye Veledet-i Ohannes Veledi Manuk mahkeme-i şer'iyesinde meclis-i şer'iy-yi hazır lazimu't- tevkirde zikri ati muteveffanın emval-i ğayr-i menkulelerine bi'l- memuriye vadiu'l-yed olub kıbel-i şer'idan husumet-i ra's olunan medine-i mezkure Emlak-ı Emiriye Katibi Mehmed Efendi İbni'l-Hac Rıza Bey

muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Murislerim olub bundan akdem bir birini muteakib fevt olan Hınzoru Karyesi ahalisinden ve tebea-i muşarun ileyhanın millet-i merhumesinden Pelusi ve Ohannes ve İstapan evlad-ı Kirkor Veledi Arot ve diğer Ohannes ve Maridirus Veledi İshak benim li-ebeveyn ammim oğulları olub merkume Pelusi ve Ohannes ve İstapan'ın babaları ismi Kirkor ve dedeleri ismi Manuk ve merkuman diğer Ohannes ile Mardirus'un babaları ismi Sihak ve dedeleri ismi merkum Manuk olub ol vecihle verasetleri li-ebeveyn ammisi kızı ve yine mezkur Hanzuri Karyesi ahalisinden iken kezalik birbirini muteakib fevt olan Vayram ve Mıkırdıç benim li-ebeveyn karındaşlarım olub babamız ismi müteveffa Ohannes ve dedemiz ismi yine merkum Manuk olup ol vecihle merkuman Vayram ve Mıkırdıç'ın verasleri li-ebeveyn kız karındaşları benimle hemşerim Zarman'a mezkur Beziç Karyesi ahalisinden iken bundan akdem fevt olan Zakar Veledi Haçık benim zevcim olub veraseti zevcesi bana münhasıra olub merkumun Pelusi ve Ohannes ve İstapan ve diğer Ohannes ve Mardirus ve Vayram ve Mıkırdıç ve Zakar ki Cem'an dokuz nefer kimesnelerin benimle li-ebeveyn kız karındaşım olub evvelce i'lam istihali iden Zarman Hatun'dan başka verasetleri ve terekelerine mustehak ahirleri olmadığından merkumunun emval-i ğayr-i menkulelerine hazır-ı muma ileyh Mehmed Efendi bi'l-memuriye vadiu'l- yed olmağla sual olunub veraset-i muhkiyem vecihle emval-i ğayr-i menkulelerinin bana teslimi matlubumdur deyu ba'de'd-da'va hazır-ı muma ileyh Mehmed Efendi dahi cevabında muteveffun-u merkumunun Vergi Dairesinde mevcut kayd mucibince muteveffun-u merkumunun namlarına mukayyed emlak ve arazilerine bi'l- me'muriye vad'-ı yedini ikrar maada veraset muddeasını inkar etmekle muddeye-i merkume ber-vech-i muharrer veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iyе haziran olan mezkur Beziç Karyesi ahalisinden Hacı Ali Oğlu Ali bin Arif ve Ermeni Millet'in den Keşiş Oğlu Avadis Veledi Vartan nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika mezkur Hanzuri Karyesi ahalisinden iken bundan akdem bir birimi müteakiben fevt olan Pelusi ve Ohannes ve İstapan evlad-ı Kirkor Veledi Arot ile diğer Ohannes ve Mardirus veledi İshak zatı malumumuz muddeye-i merkume Sufiye Veledeci Ohannes'in li-ebeveyn ammileri olub merkumun Pelusi ve Ohannes ve İstapan'ın babaları ismi Kirkor ve dedeleri ismi Manuk merkuman diğer Ohannes ve Mardirus'un babaları ismi Sihak ve dedeleri ismi merkum Manuk olub ol vecihle verasetleri li-ebeveyn ammisi kızları mezbure Sufiye ile Sufiye'nin kız karındaşı Zarman'a ve yine karye-i mezkur ahalisinden iken kezalik birbirini muteakib fevt olan Vayram ve Mıkırdıç Veledi Ohannes muddeye-i merkumenin li-ebeveyn er karındaşları olub ol vecihle verasetleri li-ebeveyn kız karındaşlar iş bu muddeye ile diğer kız karındaş ğaib-i ani'l-meclis Zarman Hatun'a ve yine mezkur Beziç Karyesi ahalisinden iken bundan akdem fevt olan Zakar Veledi Haçık muddeye-i merkume Sufiye'nin Zevci olub ol vecihle veraseti zevce-i metrukesi muddeye-i merkume Sufiye'ye münhasıra olub muteveffun-u merkumunun bunlardan başka varisleri ve terekelerine mustehak ahirleri olduğu bizim ma'lumumuz değildir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri şehadet eylediklerinde Usul Mevzuasına tevfikân Şahidan-ı mezburan mensub oldukları mezkur Beziç Karyesi İmamı Osman Efendi İbni Ahmed ve Muhtarı Rağıb bin Hasan nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu Osman ve İsmail Efendiler İbni Meded Bey nam kimesnelerden dahi bi'l- muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın makbulü'ş- şehade oldukları iş'ar ve ihbar olunmağın mucibince muddeye-i merkume Sufiye Hatun'un subut-u verasetine hükm olunduğu tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi't-tasii' aşara min zi'l-ka'deti'ş-şerif sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 78 - B. 115-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Keçizade Serya Efendi İbni'l-muteveffa Ziya Efendi'nin ber-vech-i ati varisi olduğunu iddia eden Molla Ali Mahallesi ahalisinden zatı mahkemece ma'ruf Keçizade Avni Efendi İbni Mehmed Efendi medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde liva-yı mezkur muhasebecisi Mehmed Nabi Bey tarafından mürsel vekili olub kıbel-i şer'iden husumet-i ra's olunan muhasebe-i liva maaş katibi Hafız Ziya Efendi İbni'l-muteveffa Mustafa Efendi muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Murisimiz olub bundan akdem Derseadet'de vefat eden Keçizade Serya Efendi İbni'l-muteveffa Ziya Efendi'nin veraseti mezkur Hasan Efendi Mahallesi'nde sakine vadilesi Şerife Hanım İbnet-i müteveffa Salih Efendi ile li-ebeveyn kız karındaşları Sadika ve Samime ve babası müteveffa Ziya Efendi'nin ammisi oğlunun oğulları benimle diğer ammi zadelere Fehmi Efendi İbni Muhyiddin ve Rasim ve Nureddin efendiler İbni Mustafa ve Lütfi Efendi İbni Remzi ve Ali Şefkati Efendi İbni Şefik ve Kazım ve Nazım efendiler İbni Cevdet Efendi'ye münhasıra olup bizden başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmayup müteveffa-yı mezburun hayatında pederi liva-i mezkur icra me'mur-u sabık müteveffa Ziya Efendi'den dolayı mutehasses ve Mal Sandığı'n'da müterakim maaşatından istihkakı olan bin beş yüz elli iki kuruş on parayı kable'l-ahz ve'l-istifa ber-vech-i muharrer vefat ettiğinden ve meblağ-ı mezkure müvekil muma ileyh hasebi'l-me'muriye vadiu'l-yed olduğundan sual olunub meblağ-ı mezkurdan benim hisse-i irsiye-i şer'iye me'isabet eden mikdarı halen bana teslim müvekil muma ileyhe izafetle vekil muma ileyh Hafız Ziya Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur deyu ba'de'd-da'va vekil muma İleyh dahi cevabında müteveffa-yı mezbur Serya Efendi'nin ol mikdar Mal Sandığı'n'da müterakim maaşatından meblağ-ı mezkur bin beş yüz elli iki kuruş on para alacak hakkı olduğunu ve meblağ-ı mezkure müvekilinin bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olduğunu ikrar edub maada veraset muddeasını inkar eyledi. Müddei muma ileyhden ber-vech-i muharrer veraset muddeasına mutabık beyyine taleb olundukda li-ecliş-şehade meclis-i şer'iye haziran olan medine-i mezkure Bidayet Hukuk Mahkemesi Katib-i Adili Avni Efendi İbni Mehmed Hamdi ve mübaşir Hamdi Efendi İbni Aziz nam kimesnelere her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem Derseadet'de vefad eden Keçizade Serya Efendi İbni'l-muteveffa Ziya Efendi'nin veraseti zatı malumumuz olan ğaibat-ı ani'l-meclis validesi Şerife Hanım İbnet-i müteveffa Salih Efendi ile li-ebeveyn kız karındaşları Sadika ve Samime ve babası müteveffa Ziya Efendi'nin ammisi oğlunun oğulları iş bu muddei muma ileyh Avni Efendi İbni Mehmed Efendi ile diğer ammizadeleri Fehmi Efendi İbni Muhyiddin ve Rasim ve Nureddin efendiler İbni Mustafa ve Lütfi efendiler İbni Remzi ve Ali Şefkati Efendi İbni Şefik ve Kazım ve Nazım efendiler İbni Cevdet Efendi'ye münhasıra olup bunlardan başka müteveffa-yı mezbur Serya Efendi'nin varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe ber-nech-i şer'i eda-yı şehadet eylediler. Usul Mevzuası'na tevfikân şahidan-ı muma ileyhima mensub oldukları mezkur Bidayet Hukuk Mahkemesi Riyasetinden evvelen ba varaka-i mesture sırran ve ba'dehu mahkeme-i muşarun ileyha hat kitabetinden Şevket Efendi İbni Mustafa ve Zekeriyya Efendi İbni Hamdi nam kimesnelere dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı muma ileyhimanın adil ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu. Şahidan-ı muma ileyhanın şehadetleri makbule olmağın mucibince muddei muma ileyha Avni Efendi'nin ber-vech-i meşruh subut-u mirasına ba'de'l-hukm mesele-i

mirasları kırk sekiz sehinden olub sekiz sehmi ummu mezbure Şerife Hanım'a ve on altışar sehinden cem'an otuz iki sehmi untane lehuma mezburatan Sadika ve Samime'ye ve birer sehinden cem'an baki sekiz sehmi dahi mezburun Avni ve Fehmi ve Kazım ve Nazım ve Rasim ve Nureddin ve Lutfi ve Ali Şefkati efendilere isabeti iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's-salisi min zi'l-hiccet'i-ş-şerife Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 79 - B. 116-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Molla Mehmed Mahallesi ahalisinden Hafız Sabit Efendi İbni'l-muteveffa Hacı Osman bin Hüseyin meclis-i şer'ide zikri ati müteveffanın eytamı emvaline bi'l-me'muriye vadiu'l- yed olub kibel-i şer'iden husumet-i ra's olunan medine-i mezkure Eytam Müdürü Hafız Mehmed Efendi İbni'l-Hac Yusuf Efendi muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Murisim ve zevce-i menkuha-i medhulun biham olub bundan akdem vefat eden Karanlık Zade Kerimesi Ayişe Hanım İbneti'l-muteveffa Hacı Abdullah bin Hasan'ın veraseti zevci benimle li-ebeveyn er karındaşı sağır Hüseyin ve kız karındaşı feride'ye münhasıra olub bizden başka zevcem muteveffiye-i mezburenin varisi ve terekesine mustehak ahiri olmayub zevcem muteveffiye-i mezburenin babası Hacı Abdullah'dan kendisine mevrus ve muntekal olub ol babda ki defter-i kısam mucibince hisse-i ırsiye-i şer'iyesi olan iki bin kuruşu sağıran-ı mezburan Hüseyin ve Feride emvalleriyle beraber Eytam Sandığına vad' edilip istirbah edilmekte olduğundan ve zevcem mezbure meblağ-ı mezkuru kable'l-ahz ve'l-istifa ber-vech-i muharrer vefat etmekle veraset-i muhkiyem vechiyle ırsiye-i şer'iyye-i munkilesi olan meblağ-ı mezkur iki bin kuruşdan benim nısf hissem olan bin kuruşu bi'l-verase bana teslimine tenbih olunmak matlubumdur deyü ba'de'd-da'va müdir muma ileyh dahi cevabında muteveffiye-i mezbure Ayişe Hatun'un iki bin kuruşu Eytam Sandığın'da mahfuz olub vadiu'l-yed olduğunu ikrar idub maada veraset muddeasını inkar eyledi.

Muddei-yi mezbur ber-vech-i muharrer veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'-i mezkure haziran olan mezkur Molla Mehmed Mahallesi ahalisinden Papuççu Oğlu Mahmud ve Poğaçacı Oğlu Salih bin Zahid nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan vefat eden Karanlık Zâde Kerimesi Ayişe İbnet-i Hacı Abdullah bin Hasan'ın veraseti zevci dahili iş bu muddei Hafız Sabit Efendi İbni'l-Hac Osman ile li-ebeveyn er karındaşı Sağır Hüseyin ve kız karındaşı Feride'ye münhasıra olub bunlardan başka muteveffiye-i mezburenin varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu bizim ma'lumumuz değildir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe ber-nehc-i şer'i edayı şehadet ettiklerinde şahidan-ı mezburan Usul Mevzuasına tevfikan mensub oldukları mezkur Molla Mehmed Mahallesi Heyet-i İhtiyariyesi a'zasından Cebeci Zade Mehmed Efendi İbn-i Mustafa ve Mustafa Ağa İbn-i Hakkı nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu mahalle-i mezkure ahalisinden Odabaşı Oğlu İsmail bin Mustafa ve Cemaleddin Mahallesin'den Tekbasdı Oğlu Nuri bin Davud nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu. Şahidan-ı mezburanın şehadetleri makbule olmağın mucibince muddei-yi mezbur Hafız Sabit Efendi'nin subut-u verasetine ba'de'l-hukm tashih mesele-i mirasları altı sehinden olub üç sehmi zevci mezbur Hafız Sabit Efendi'ye ve iki sehmi sağır-i mezbur Hüseyin'e ve bir sehmi dahi mezbure Feride'ye isabet

ettikten sonra muddeaya meblağ-ı mezbur iki bin kuruşdan muddei-yi mezbur Hafız Sabit Efendi'ye halen eda ve teslim mudir muma ileyh Hafız Mehmed'e tenbih olunduğu tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi'l-hamis-i ve'l-aşara min zi'l-ka'deti's-şerife. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 79 - B. 117-Y.)

Konu: İsbat-ı Mihr

Medine-i Erzincan'ın Salihye Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Nezirey Zâde el-Hac Rıza Bey İbni'l-Hac Abdulvahid Bey'in veraseti zevc-i menkuha-i metrukesi Binnaz Hanım İbnet-i Hamdi Bey ile Sağır Oğlu Ekrem ve Sağire Kızı Nevvabe ve validesi Hacı Zehra Hanım İbnet-i İbrahim Bey'e münhasıra ba'dehu kable'l-kısme sağır-i mezbur Ekrem dahi vefat edüb veraseti anası mezbure Binnaz ile li-ebeveyn kız karındaşı sağire-i mezbure Nevvabe'yi münhasıra olduktan sonra verese-i mezburundan mezbure Binnaz Hanım'm zikri ati da'vada muhakeme ve muhaseme ve ikame- i beyyine ve istihlafa ve ahz ve kabza ve hususat-ı saireye Erzincan Bidayet Mahkemesi Katib-i Adli tarafından musaddak ve mu'ta bin üç yüz otuz beş senesi şehr-i Ağustos'unun dördüncü günü tarih ve beşyüz elli numaralı bir kat'a vekalet-i umumi ile vekili bulunan sahib-i arzuhal Karaağaç Mahallesi ahalisinden Hacı Ya'kub Zade Ahmed Şükrü Efendi İbn-i Emin medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyesinde meclis-i şer'imizde verese-i mezburundan ve sağire-i mezbure Nev- vabe'nin ba-hüccet-i şer'iyeye vasiy-yi mansubesi olub bi'l-verase ve bi'l-vesaye muteveffa-yı muma ileyh'in metrukatına vadiatu'l-yed olan muma ileyha Hacı Zehra Hanım'm Bin üç yüz otuz yedi senesi zi'l-ka'deti's-şerifesinin beşinci günü tarih ve yüz elli numaralı hüccet-i şer'iyeye mucibince kezalik zikr-i cai hususun mutevekkif olduğu umurun küllisine meclis-i şer'isi bulunan da'va vekili Abdullah Efendi İbn-i Abdulkadir muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Bin üç yüz otuz bir sene-i hicriyesi Zi'l-Ka'desi'nin on ikinci günü tarih ve iki yüz otuz sekiz sicil numaralı olub Erzincan kadı-i esbakı Mehmed Bilal Efendi hatmiyle mahtum ibraz eylediğim bir kat'a izinname-i şer'iyeye mucibince müvekkilem mezbure Binnaz Hanım İbnet-i Hamdi Bey'i Erzincan'ın Keleriç Karyesin'de müvekkilemin hanesinde ve mehazır-ı şuhudda tarafeyn akıl ve baliğ ve mevani'-i şer'iyeden hah oldukları halde müvekkilem mezbureyi ma'deni akçe olarak on bin bir kuruş mihr-i mucel tesmiyesiyle ve tarafeyn rızalarıyla muma ileyh Hacı Rıza Bey tesviç ve tenkih ve duhul edüb ol vecihle müvekkilem mezbure Binnaz Hanım muteveffa-yı muma ileyh Hacı Rıza Bey'in ol mikdar mihr-i müecel ile zevce-i menkuha-i medhulun bihası olub muteveffa-yı muma ileyh'in zimmetinde mutekarrir ve ma'kudun aleyh alacak hakkı olan meblağ-ı mezkuri kable'l-eda ve zevciyet beynlerinde kaime iken ber-vech-i muharrer vefat etmekle müvekkilem mezburenin mihr-i müecel alacak hakkı olan meblağ-ı mezkur on bin bir kuruşu muteveffa-yı mezburun tereke-i vafiyesinden olarak müvekkilem mezbureye izafetle bana eda ve teslim vasiy ve müvekkile-i muma ileyha Hacı Zehra Hanım'a izafetle vekili Abdullah Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur deyü da'va eyledi. Vekil muma ileyh Abdullah Efendi dahi cevabında müvekkilesi Hacı Zehra Hanım muteveffa-yı mezbur Hacı Rıza Bey'in terekesine bi'l-verase ve bi'l-vesaye vadiatu'l-yed olduğunu ikrar edüb maada mihr-i müecel müddeasını inkar eyledi.

Müddeiyeye vekili Ahmed Şükri Efendi dava-yı mezkuresiyle bu yana havale olundukda meclis-i şer'-i mezkure haziran olan mezkur Keleriç Karyesi ahalisinden Gürbüz Oğlu Mustafa bin Ahmed ve Nalıncı Oğlu Hüseyin bin Mu'min nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında

fi'l-hakika zatı ma'lumumuz olan müvekkile-i mezbure Binnaz Hanım İbnet-i Hamdi Beyi bin üç yüz otuz bir sene-i hicriyesi Teşrin-i Evveli Zarfında mezkur Keleriç Karyesi'nde ve mehazır-ı şuhudda tarafeyn akil ve baliğ oldukları halde on bin bir kuruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle muteveffa-yı mezbur Zübeyr Bey Zâde Hacı Rıza Bey İbni'l-Hac Abdulvahid Bey tezvic ve tenkih ve duhul idub ol vecihle mezbure Binnaz Hanım on bin bir kuruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle muteveffa-yı mezbur Hacı Rıza Bey'in zevce-i menkuha-i medhulun bihası olub zevciyet beyinlerinde kaime iken muma ileyh Hacı Rıza Bey vefat eyledi. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe ber-nehc-i şer'i eda-yı şehadet ettiklerinde şahidan-ı mezburan Usul Mevzuası'na tevfikân mensub oldukları mezkur Keleriç Karyesi İmamı İsmail Efendi İbn-i Şemseddin ve Muhtarı İbrahim bin İsmail nam kimesnelere evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu medine-i mezkurenin Gerek Gerek Mahallesi ahalisinden Meral Oğlu Şükrü bin Süleyman ve Karaağaç Mahallesi ahalisinden Aşçı oğlu İbrahim bin Halid nam kimesnelere dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu müddeiye vekili muma ileyh Şükrü Efendi ber-vech-i muharrer muddeasını şuhud-u mu'dileyne münkiyeyn ile ba'de'l-isbat Mecelle-i Celile'nin bin yedi yüz kırk altıncı maddesi mucibince müddeiye müvekkile zevce-i mezbure Binnaz Hanım istizharen tahlif olunmak üzere huzur-u şer'ide ihzar edilerek müddei aleyha vekili Abdullah Efendi muvacehesinde zevci muteveffa-yı mezbur Hacı Rıza Bey'in zimmetinde mutekarrir ve ma'kudun aleyh alacak hakkı olan meblağ-ı mezkur on bin bir kuruşu muteveffa-yı mezburun hayatında istifa etmediğine ve ettirmediğine ve anı ibra ve başkası üzerine havale ettirmediğine ve başka kimesne tarafından ifa olunmadığına ve bu hakkın mukabilinde rehni olmadığına ve hiç bir vecihle iskat-ı hak eylemediğine dair teklif olunan yemini müvekkile-i mezbure Binnaz Hanım kabul ve huzur-u şer'ide vallahi deyü bi'l-muvacehe icra etmeğın mucibince müvekkile-i mezbure Binnaz Hanım'm muteveffa-yı mezbur Hacı Rıza Bey'in zimmetinde mihr-i müeccel-i musemmedan alacak hakkı olan meblağ-ı mezkur on bin bir kuruş madeni akçeyi tereke-i vafiyesinden olmak üzere zevce-i müvekkile-i mezbure Binnaz Hanım'a izafetle vekili muma ileyh Ahmed Şükrü Efendi'ye halen eda ve teslime müvekkile-i muma ileyha Hace Zehra Hanım'a izafetle vekili muma ileyh Abdullah Efendi'ye tenbih olunduğu tescil ve il'am olundu fi'l-yevmi's-salisi ve'l-aşara min zi'l-ka'deti's-şerife sene seb' selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 80 - B. 118-Y.)

Konu: İsbat-ı Veraset

Medine-i Erzincan'ın Taşçı Mahallesi'nde sakine tebea-i devlet-i aliye'nin Ermeni Milleti'nden zatı ta'rif-i şer'i ile muarrefe Haruf Hatun veledeti Artin veledi Serkis meclis-i şer'ide zikri ati muteveffunun emval-i ğayr-i menkulelerine bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olub kibel-i şer'iden husumet-i ra's olunan Emlak-ı Emiriye Katibi Mehmed Efendi İbni'l-Hac Rıza Bey muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Erzincan'ın Arkan Karyesi ahalisinden iken bundan akdem birbirini muteakib fevt olan Melek Oğlu Eknatus ve Berusi ve Karabet ile anam muteveffıye Akabin Hatun li-ebeveyn kız karındaşlar olub babaları ismi Artin ve dedeleri ismi Atam ve maskat-ı ra'sleri mezkur Arkan Karyesi olub ol vecihle muteveffun-u merkumunun verasetleri zevi'l-erham cihetinden li-ebeveyn kız karındaş kızı bana münhasıra olub benden başka muteveffun-u merkumunun varisi ve terekelerine mustehak ahiri olmamagla dayılarım merkumunun emval-i ğayr-i menkulelerine hazır muma ileyh

Mehmed Efendi bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olmağla sual olunub veraset-i muhkiyem vechiyle emval-i ğayr-i merkulelerinin bana teslimi matlubumdur deyü ba'de'd-da'va hazır muma ileyh Mehmed Efendi dahi cevabında muteveffun-u merkumun Eknatus ve Berusi ve Karabet'in emval-i ğayr-i menkulelerine bi'l-memuriye vad'-ı yedini ikrar idub maada veraset muddeasını inkar eyledi. Muddeiye-i merkume Haruf Hatun ber-vech-i muharrer veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iyeye haziran alan mazkur Arkan Karyesi ahalisinden Molla Nebi Oğlu Ömer bin İshak ve Ağçe Oğlu Yusuf bin Sadık nam kimesnelerin her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem bir birini müteakiben fevt olan Melek oğlu Eknatus ve Berusi ve Karabet ile zatı malumumuz iş bu muddeiye Haruf Hatun'un Anası muteveffiye Akabin Hatun li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Artin ve dedeleri ismi Atam ve maskat-ı ra'sleri muteveffun-u merkumunun verasetleri zevi'l-erham cihetinden li-ebeveyn kız karındaşı iş bu muddeiye Haruf Hatun'a münhasıra olub bundan başka muteveffun-u merkumunun varisleri ve terekelerine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri eda-yı şehadet-ı şer'iyeye ettiklerinde Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan mensub oldukları mezkur Arkan Karyesi Muhtarı Nuri Bin Sadık ve Heyet-i ihtiyariye a'zasından Veli bin İbrahim nam kimesnelere evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu karye-i mezkure ahalisinden İnce oğlu Halil bin Ali Beşir ve Musa oğlu Yusuf bin Sadık nam kimesnelere dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't- tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu'ş-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu. Mucibince muddeiye-i merkume Haruf Hatun'un subut-u verasetine hükm olunduğu tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's- samini ve'l-işrine min zi'l-ka'deti'ş-şerife. Sene seb' ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 81 - B. 119-Y.)

Konu: İsbat-ı Veraset

Medine-i Erzincan'ın Taşçı Mahallesi'nde sakine zatı ta'rif-i şer'i ile muarref sahibi-i arzuhal Til Karyeli oğlu zevcesi muhtediye Saliha nam-ı atiki Sinin Hatun İbneti Avak meclis-i şer'ide zikr-i ati muteveffunun emal-i ğayr-i menkulelerine bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olub kibel-i şer'idan husumeti ra's olunan Emlak-ı Emiriye katibi Mehmed Efendi İbni'l-Hac Rıza'nın muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi.

Ben Şeref-i İslam ile müşerrefe olmazdan mukaddem mezkur Taşçı Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem bir birini müteakiben fevt olan validem Fatik Hatun ile kezalik mahalle-i mezkure ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milleti'nden Taynılyan Con ve Arakil ve Mikail ve Mıkırdıç ve Aren namun kimesnelere li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Ohannes veledi Atam ve valideleri ismi Haynik ibneti Atam ve maskat-ı ra'sleri mezkur Taşçı Mahallesi olub ol vecihle muteveffun-u merkumun Con ve Arakil ve Mikail ve Mıkırdıç ve Artin'in varisleri zevi'l-erham cihetinden li-ebeveyn kız karındaşları Kaynik Hatun'un kızı bana münhasıra olub benden başka muteveffun-u merkumunun varisi ve terekelerine mustehak ahiri olmamağla emval-i ğayr-i menkulelerine hazır-ı muma ileyh Mehmed Efendi bi'l-memuriye vadiu'l yed olmağla sual olunub veraset-i muhkiyem vechiyle emval-i ğayr-i menkulelerinin bana teslimi matlubumdur deyü ba'de'd-da'va hazır-ı muma ileyh Mehmed Efendi dahi cevabında muteveffun-u merkumunun emval-i ğayr-i

menkulelerine hasebi'l-me'muriye vad'-ı yedini ikrar idub maada veraset muddeasını inkar eyledi. Muddekiye-i mezbure Saliha Hatun ber-vech-i muharrer veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda li-ecli's-şehade meclis-i şer'iyeye haziran olan mezkur Taşçı Mahallesi'nde sakineler muarrefeti'z-zât Novaris binti Hocatur ve Beşme binti Agob maan ve yine mahalle-i mezkure ahalisinden muhtedi Keşiş oğlu Ahmed bin Varton Veleli Arakil münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika iş bu zatı malumumuz olan muddekiye Saliha nam-ı atiki Sirun binti Avak ihtida etmezden mukaddem birbirini muteakib fevt olan mezkur taşçı Mahallesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milleti'nden Tarilyon Con ve Arakil ve Mikail ve Mıkırdıç ve Artin ile muddekiye-i mezbure Saliha Hatun'un validesi muteveffiyeye Katik li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Ohannes veledi Atam ve valideleri ismi Hamik binti Atam ve maskat-i ra'sleri mezkur Taşçı Mahallesi olub ol vecihle muteveffun-u merkumunun verasetleri zevil'erham cihetinden li-ebeveyn kız karındaşları kızı iş bu muddekiye-i mezbure Saliha Hatun'a münhasıra olub bundan başka muteveffun-u merkumunun varisi ve terekelerine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir. Biz bu hususa bu vecih üzere şehadet ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe ber-nehc-i şer'i şehadet eylediler.

Usul Mevzuasına tevfiakan şuhud-u mezburdan mensub oldukları Taşçı Mahallesi İmamı Hafız Salih Efendi İbni'l-Hac Ahmed ve Muhtarı Fadıl Efendi İbn-i Hıfzi nam kimesnelerden evvelen bavaraka-i mesture sırran ve ba'dehu Karaağaç Mahallesi ahalisinden Naib oğlu Ömer bin Mehmed ve Salih bin Reşid nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şuhud-u merkumunun makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu. Muddekiye-i mezbure Saliha Hatun muteveffun-u merkumunun vefatlarından sonra ihtida eylediği ledeyi's-şer'u'l-enver zahir ve muteshakkik olmağın mucibince muddekiye-i mezbure Saliha Hatun'un Subut-u verasetine hükm olunduğu tescil ve il'am olundu fi'l-yevmi's-sabii min zi'l-hicreti's-şerif. Sene seb' ve selasin selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 81 - B. 120-Y.)

Konu: Kayyim

Medine-i Erzincan'ın Şa'ban Ağa Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem gaybubet edüb el-yevm hayat ve mematı meçhul olan Dizdarzâde Mehmed Efendi İbn-i Ahmed'in mahalle-i mezkurda ve mahall-i sairede vaki' bi'l-cümle akar ve emlak ve arazilerini ğaib-i mezbur Mehmed'in vurduna değin muhafazaya kibel-i şer'idan bir kayyim ta'yini lazım ve mühim olduğu ve ğaib-i mezburun akaribinden li-ebeveyn kız karındaşı Cemaleddin Mahallesi'nde Sakine Hasan Fehmi Efendi zevcesi Münevvere Hatun İbneti'l-mezbur Ahmed'den başka kimesnesi olmadığı ve mezbure Münevvere Hatun dahi müstakime ve mezkur kayyimlik uhdesinden gelmeğe muktedire idüğü mezkur Cemaleddin Mahallesi İmam ve Muhtarı ve heyet-i ihtiyarisi tarafından memhuren mevrud bir kat'a ilmühaber mealiyle mezkur Cemaleddin Mahallesi ahalisinden Zekeriyya Efendi İbn-i Hamdi Bey ve Karaağaç Mahallesi ahalisinden Hafız Mustafa Efendi İbn-i Mehmed nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tariki's-şehade vuku' bulan ihrlarından zahir ve numayan olmağın mucibince ğaib-i mezbur Mehmed'in vurduna değin bi'l-cümle emlak ve akar ve arazilerini hıfz ve haraset ve bi'l-cümle hukukunu muhafazaya ber-vech-i muharrer mezkur kayyimliği kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-sadisi min zi'l-hicreti's-şerif. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 81 - B. 121-Y.)

Konu: İsbat-ı Mihr

Medine-i Erzincan'ın Kiy Karyesi ahalisinde iken bundan akdem vefat eden Karakan Zâde Mustafa'nın İbni'l-Hac Muhyiddin Bey'in veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi Şefiha hanım İbnet-i Yusuf ile sabiy-yi sağır oğlu Naim ve sabiyye-i sağire kızı Sadife'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbar ledeyi'ş-şer'ul-enver zahir ve mutehakkik olduktan sonra verese-i mezburundan zevce-i mezbure Şefika Hanım'm zikri ati da'vada muhakeme ve muhaseme ve ikame-i beyyine ve istihlafa ve ahz ve kabza ve hususat-ı saireye Erzincan Bidayet Mahkemesin'in Katib-i Adl Dairesin'den musaddak ve mu'ta yirmi dört Şubat sene bin üç yüz otuz beş tarih ve yüz otuz altı numaralı bir kat'a vekaletname-i umumi ile vekili ve zevci sahib-i arzuhal Halilullah Mahallesin'de Sakin Veliddin Zâde Mustafa Mazhar Efendi İbn-i Abdulhalim medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde derun-u arzuhalde mezkuru'l-ism vereses-i mezburundan sağiran-ı mezburan Naim ve Sadika'nın medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyyesinden mu'ta yirmi bir Cemaziye'l-Evveli sene bin üç yüz otuz yedi tarih ve yüz yirmi sekiz numaralı bir kat'a vesayet hücceti mucibince mansub vasiyleri olub tereke-i muteveffa-yı mezbure bi'l-vesaye vad'-ı yedi mutehakkik olub kibel-i şer'iden husumeti ra's olunan muteveffa-yı mezbur Mustafa Bey'in li-ebeveyn er karındaşı ve sağiran-ı mezburanın li-ebeveyn ammileri karye-i mezkure ahalisinden Karakan Zâde Akif Bey İbni'l- mezbur Muhyiddin muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi.

Muteveffa-yı mezbur Mustafa Bey bin üç yüz yirmi yedi senesi hicriyesi Recebu'l-Ferdi'nin on yedinci gününe müsadif bin üç yüz yirmi beş senesi Temmuz'unun yirmi birinci günü tarih ve beş yüz numaralı ve tarih-i mezkuru Erzincan kadi-i esbakı Halil Fehmi Efendi imzasıyla mumzi ve zimmetle mahtum iş bu ibraz eylediğim bir kat'a izinname-i şer'iyeye mucibince zikr olunan tarihte mezkur Halilullah Mahallesin'de vaki' müvekkilem mezbure Şefika Hanım babası Hacı Hatip Zâde Yusuf Efendi'nin menzilinde sakine ve tarafeyn hür ve akil ve baliğ ve mevani'-i şer'iyeden hali oldukları halde müvekkilem mezbure Şefika Hanım'ı ma'deni akçe olarak dört bin bir kuruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle bi'r-rıza kabul ve tezciv ve tenkih ve ruhul edüb ol vecihle müvekkilem Şefika Hanım muteveffa-yı mezbur Mustafa Bey'in zevce-i menkuha-i medhulun bihası olub zimmetinde mutekarrir ve ma'kudun aleyh mihr-i müeccel alacak hakkı olan meblağ-ı mezkur dört bin kuruşu müvekkilem mezbureye kable'l-eda ve'l- ifa zevciyet beyinlerinde kaime iken vefat etmekle müvekkilem mezburenin meblağ-ı mihr-i mezkurini vasiyyi muma ileyh Akif Bey'in vadiu'l-yed olduğu tereke-i vafiyesinden ma'deni akçe olarak müvekkilem mezbureye izafetle halen bana eda ve teslim vasiy muma ileyh Akif Bey'e teribih olunmak bi'l-vekale matlubumdur dedi. Ledeyi's-sual vasiy muma ileyh dahi cevabında muteveffa-yı muma ileyh'in terekesine bi'l-vesaye vadiu'l-yed olduğunu ikrar ve i'tiraf idub ancak vekil muma ileyh Mazhar Efendi'nin ber-vech-i muharrer muddeası benim malumum değildir deyü inkar eyledi. Müddeiye vekili muma ileyh Mazhar Efendi ber-vech-i meşruh mihir muddeasıyla bu yana havale olundukda kim ile isbat edeceği soruldukda mezkur Kiy Karyesi ahalisinden Molla Kerim Oğlu Mustafa Usta ve Halilullah Mahallesi İmamı Bulud Efendi ve Naib Zâde Şükri Efendi ve Kiy Karyesin'den Nu'man Oğlu İsmail Ağa ile isbat edeceğini ve bunlardan maada şahidim yokdur deyü hazır-ı şuhud eyledi.

Tarafeyn-i mutedaiyeynden müddeiye vekili muma ileyh Mazhar Efendi ile vasiy muma ileyh Akif Bey hazır bi'l-muhakeme olub müddeiye vekili tarafafından ikame olunan mazbutu'l-esami şa-

hidlerden mezkur Kiy Karyesi Karyesin'den Molla Kerim Oğlu mezbur Mustafa İbn-i Hasan bin Mehmed ve Nu'man oğullarından mezbur İsmail Ağa İbn-i Ali bin Hasan'dan her biri li-ecli-ş-şehade meclis-i şer'ie gelüb münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika mezkur Kiy Karyesin'den Karakan Zâde Mustafa Bey İbn-i Muhyiddin Bey bin üç yüz yirmi yedi sene-i hicriyesi Receb-i Şerifi'nin on yedinci ve bin üç yüz yirmi beş sene-i rumisi Temmuz'unun yirmi birinci günü iş bu vekil muma ileyh Mazhar Efendi'nin müvekkilesi zatını arifan olduğumuz Şefika Hanım İbnet-i Yusuf Efendi'yi mezkur Halilullah Mahallesin'de vaki' babası Hacı Hatib Zâde Yusuf Efendi'nin menziline sakine olduğu halde bizim huzurumuzda dört bin bir kuruş ma'deni akçe mihr-i müeccel tesmiyesiyle bi'r-rıza tezvîc ve tenkih ve kabul ve ol vecihle mezbure Şefika Hanım mezbur Mustafa Bey'in zevce-i menkuha-i medulun bihası olub zevciyet beyinlerinde kaime iken mezbur Mustafa'nın vefat etti biz böylece bu hususa şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe ber-nehc-i şer'i eda-yı şehadet eylediler.

Şahidan-ı mezburan Usul Mevzuasına tevfikân mensub oldukları mezkur Kiy Karyesi İmamı Edhem Efendi İbn-i Mehmed ve Muhtarı Mahmud Efendi İbn-i Mehmed nam kimesnelerde evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu mezkur Kayı Karyesi ahalisinden Tercanlı Zâde Hacı Basım Efendi İbn-i Mehmed ve Müftizâde Şevki Efendi İbn-i İbrahim nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulü-ş-şehade idükleri iş'ar ve ihbar olundu. Müddeiye vekili muma ileyh Mazhar Efendi muddeasını şahideyn-i mudileyn-i müzkiyeyn ile ba'de'l-isbat Mecelle-i Celile'nin bin yüz kırkınıcı maddesi hükmüne tevfikân müvekkile-i mezbure Şefika Hanım istizharen tahlif olunmak üzere huzur-u şer'-i şerife da'vet olundukda müddeiye ve müvekkile-i mezbure Şefika Hatun ma'zeret-i meşruasına binaen bir ay tahlif-i mahkeme-i şer'-i enverden me'zunen bir naibin irsalini ba-istidâname taleb eylemesine mebni husus-u atiyi'l-beyanın mahallinde ketebe ve tahrir ve icra-yı tahrifi için kibel-i şer'-i şerifden mezunen bi'l-hükm irsal olunan mahkeme-i şer'ie Baş Katibi Hafız Ömer Lütfi Efendi İbn-i Bekir Efendi mezkur Halilullah Mahallesin'de vaki' vekil muma ileyh Mazhar Efendi'nin menziline varub Gerek Gerek Mahallesi ahalisinden Süleyman Efendi İbn-i Abdullah ve Fethullah Mahallesi ahalisinden Mehmed Efendi İbn-i Ahmed huzurlarıyla akd-i meclis-i şer'-i ali ettikde menzil-i mezkurde sakine zatı hazıran-ı mezburan ta'rifleriyle muarrefe müvekkile-i mezbure Şefika Hanım İbneti'l-muteveffa el-mezbur Yusuf Efendi ve vekili muma ileyh Mazhar Efendi bi'l-maiyye meclis-i ma'kud-u mezkurde muddei aleyh vasiy muma ileyh mezbur Akif Bey hazır olduğu halde Mecelle-i Ahkam-ı Adliye'nin mezkur bin yedi yüz kırk altınıcı maddesinde muharrer olduğu üzere müvekkile-i mezbure Şefika Hanım zevci muteveffa-yı mezbur Mustafa Bey zimmetinde mihr-i müeccel-i musemmadan alacak hakkı olan meblağ-ı mezkur dört bin kuruşu muteveffa-yı mezbur Mustafa Bey'in hayatında muteveffa-yı mezburdan almadığına ve bağışlamadığına ve ahz ibra etmediğine ve başka kimesne tarafından ifa olunmadığına ve bu hakkın mukabilinde nezdinde müteveffaya rehni olmadığma ve hiç bir vecihle istifa-yı hak etmediğine yemin edermisin deyu mezbure Şefika Hanun'a yemin teklif olundukda müvekkile-i mezbure Şefika Hanım dahi meclis-i mezkurde vasiy-yı mezbur huzurunda evet yemin ederim dedikten sonra vech-i meşruh üzere (vallahi) deyü yemini icra etmeğın mucibince ba'de'l-hukm muddeiye vekili muma ileyh mazhar Efendi'nin ber-minval-i muharrer iddiasına ve mübrez izinnâme tarihiyle şahidan-ı mezburanın ifadatına nazaran cinsinin muhafazası iktiza eden meblağ-ı mezkur dört bin bir kuruş müteveffa-yı mezbur Mustafa Bey'in tereke-i vafiyesinden olmak üzere ma'deni meskutut olarak müvekkile-i mezbureye izafetle vekili muma ileyh Mazhar Efendi'ye halen eda ve teslime müddei aleyh vasiy muma ileyh Akif Bey'e tenbih

olunduğu tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi't-tasii' ve'l-işrin, min şev- vali'l-mukerrem. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 83 - B. 122-Y.)

Konu: İsbat-ı Veraset

Medine-i Erzincan'ın Köprübaşı mevki'inde Müfti Efendi Palangası Karyesin'de meskun iken bundan akdem vefat eden Ağçe Veliddin Zâde Ahmed Efendi İbn-i Şevket bin Nazif in asabesi ve ber-vech-i ati varisi olduğunu iddia eden Dana Mahallesi ahalisinden Ağçe Veliddin Zâde Beybaşı Azmi Efendi İbn-i Emin bin Yusuf bin müteveffa el-mezbur Nazif Efendi meclis-i şer'ide muteveffayı mezbur Ahmed Efendi'nin ğayr-i menkul metrukatına vadiu'l-yed olduğu mutehakkik olub kibel-i şer'iden husumet-i ra's olunan Mecidiye-i Sağıre Mahallesi ahalisinden Firuz Oğlu Edhem bin Hasan muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi.

Murisim olub mezkur Palanga'da sakin iken bundan akdem vefat eden Ağça Velididdin Zâde Ahmed Efendi İbn-i Şevket bin Nazif Efendi benim babam Emin Efendi'nin li-ebeveyn ammisi olub babam Emin Efendi'nin babası Yusuf dedesi Nazif ve mezbur Ahmed Efendi'nin babası ismi Şevket ve dedesi ismi mezbur Nazif olub ol vecihle muteveffayı mezbur Ahmed Efendi'nin veraseti ve zevce-i menkuha-i metrukesi Zinet bint-i Edhem ile sabiy-yi kebire kızı Zülal ve li-ebeveyn ammisi oğlunun oğlu bana münhasıra ba'dehu kable'l-kısme zevce-i mezbure zinet dahi fevt olub veraseti sadriye-yi kebir kızı mezbure Zülal ile li-ebeveyn kız karındaşı ğaibe ani'l-meclis Zarife'ye münhasıra ba'deha kable'l-kısme mezbure Zülal dahi fevt olub veraseti Sadr-i Sağır Oğlu Mehmed bin Behçet'e münhasıra ba'deha kable'l-kısmı sağır-i mezbur Mehmed dahi fevt olub veraseti li-cb ammileri ğaiban-ı ani'l-beled Ahmed Pertu ve Hamza Efendiler İbnetey Derviş Ağa'ya münhasıra olmağla sual olunub veraset-i muhkiyem vecihiyle metrukat-ı mezkuresinden benim hisse-i irsiye-i şer'iyemi halen bana teslim hazır-ı mezbur Edhem Ağa'ya tenbih olunmak matlubumdur deyü ba'de'd-da'va mezbur Edhem Ağa dahi cevabında muteveffayı mezburun salifu'z-zikr ğayr-i menkul metrukatına vad'-ı yedini ikrar idub maada veraset muddeasını inkar eyledi. Muddei muma ileyh Azmi Efendi ber-vech-i muharrer veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda meclis-i şer'iy-yi mezkure haziran olan Molla Ali Mahallesi ahalisinden Kuşhaneli Hacı Ali Efendi İbn-i Ahmed ve Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden Alefderzade Dursun Efendi İbn-i Salih nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika bundan akdem vefat eden Ağçe Veliddin Zâde Ahmed Efendi İbn-i Şevket bin Nazif in veraseti zevce-i menkuha-i metrukezi Ziyet binti Edhem ile sabiy-yi kebire kızı Zülal ve li-ebeveyn ammisi oğlunun oğlu iş bu muddei muma ileyh Azmi Efendi'ye münhasıra ba'dehu kable'l- kısme zevce-i mezbure zinet dahi fevt olub veraseti sadriye kızı mezbure Zülal ile li-ebeveyn kız karındaşı Zarife'ye münhasıra badeha kable'l-kısme sağır-i mezbur Mehmed dahi fevt olub veraseti li-eb ammileri ğaiban-ı ani'l-beled Ahmed Pertu ve Hamza İbnetey Derviş Ağalara münhasıra olub bunlardan başka varisi ve terekesine mustehak ahiri yokdur. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe eda-yı şehadet-i şer'iyeye ettiklerinde Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan mensub oldukları mezbur Molla Ali Mahallesi İmamı Avni Efendi İbn-i Mehmed ve Heyet-i ihtiyariyesin'den Hakkı Efendi İbn-i Salih ve Hasan Efendi 'Mahallesi İmamı Hamdi İbn-i Mustafa ve Muhtarı Hacı Haşim Efendi İbn-i İbrahim nam kimesnelerden evvelen ba-vakara-i mesture sırran ve ba'dehu Salihye Mahallesi

ahalisinden İsmail Efendi İbn-i Meded Bey ve Molla Seydi Mahallesi ahalisinden Kabadayı Zâde Akif Efendi İbn-i Sadık nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen le-deyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu. Şahidan-ı muma ileyhimanın ledeyi't-ta'dil ve't-tezkiye şahadetleri makbule olmağın mucibince muddei muma ileyh Azmi Efendi'nin subut-u verasetine ba'de'l-hukm mesele-i mirasları otuz iki sehimden olub on iki sehmi müddei muma ileyh Azmi Efendi'ye ve iki sehmi mezbure sehimden cem'an otuz sekiz sehmi ğaiban-ı mezburan Ahmed Pertu iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's-sadis-i aşara min zi'l-hicceti's-şerife. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 83 - B. 122/2-Y.)

Konu: İsbat-ı Veraset

Medine-i Erzincan'ın Kiy Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Salih Oğlu Dursun Efendi İbn-i Ahmed'in sabiy-yi sağire kızı Fatıma'nın vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna ve babasından ve ceddesinden munkal emvalini ahz ve kabza ve hıfza kibel-i şer'iden bir vasiy nasb ve ta'yini ehem ve elzem olub sağire-i mezburenin validesi karye-i mezkurede sakine zatı Hacı Oğlu Mustafa bin Mehmed ve Topal Oğlu Hasan Ağa İbn-i Osman ta'rifleriyle muarrefe Güllü Hatun İbneti Ahmed ma'rufeye ve istikametle uhdesinden gelmeğe kadire idüğü karye-i mezkure heyet-i ihtiyarisinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve ma'rufan-ı mezburanın huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade ihbarlarıyla inde's- şer'ul-enver nümayan olmağın mucibince sağire-i mezburenin vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna validesi mezbure Güllü Hatun kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber- vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi ba'de'l-kabul vasiy-yi mezburenin talebiyle sağire-i mezburenin bi'l-cümle emvalinden nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyesi için zikr-i ati meblağ kader-i ma'ruf idüğü mezkur ilmühaber mealinden ve ma'rufan-ı mezburanın ala ta-riki's-şehade ihbarlarından zahir olmağın tarih-i kitabeden gümüş akçe olarak yevmi yedi kuruş fehmi ve takdir olub meblağ-ı mefruz-Yu mezkuru sağire-i mezburenin nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyesine hare ve sarfa ve ledeyi'l-hace istidaneye ve inde'z-zafer sağire-i mezburenin malına rucua validesi vasiy-yi mezbure Güllü Hatun'a izin verilmeğın Ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi ğurreti muharremu'l-haram. Sene semaniye ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 83 - B. 123-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Radik Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hilal Oğlu Yaşar Bin Halil'in sabiy-yi sağire kızı Cemile'nin vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağire-i mezburenin dayısı karye-i mezkure ahalisinden İmam Oğlu Dursun Efendi İbn-i Abdullah emanetle muarrefe ve istikametle mevşuf ve umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü karye-i mezkure heyet-i ihtiyarisinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve Şeyhali Karyesi ahalisinden Ömer Efendi İbn-i Mehmed ve Mecid Efendi Zâde Ömer Lutfi Efendi İbn-i Mustafa nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade

ihbarlarından ledeyi's-şer'u'l-enver zahir olmağm mucibince sağıre-i mezburenin vakt-i rüşd ve sedadine değın tesviye-i umuruna dayısı mezbur Dursun Efendi kıbel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam eyledikten sonra vasiy-yi mezbur Dursun Efendi'nin talebiyle zikr-i ati meblağ kader-i ma'ruf idüğü mezkur ilmühaber mealinden ve bi-taraf erbab-ı vukufdan şahidan-ı mezburanın ala tariki's-şehade ihbarlarından numayan olmağla sağıre-i mezburenin pederinden munkal bi'l-cümle emvalinden olmak üzere nafaka ve kisve biha ve sair hevaic-i zaruriyesi için tarih-i kitabeden gümüş akçe olarak kıbel-i şer'-i şerif-i enverden yevmi bin küruş farz ve takdir olunub meblağ-ı mefruz-u mezkuru sağıre-i mezbure nafaka ve kisve biha ve sair hevaic-i zaruriyesine hare ve sarf ve ledeyi'l-hace istidaneye ve inde'z-zafer sağıre-i mezburenin malına rucu'a ve vasiy-yi mezbur Dursun Efendi'ye izin verilmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-salisi. Min muharremu'l-haram. Sene semaniye ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 84 - B. 125-Y.)

Konu: Veraset

Fi'l-asl Tortum Kazasına tabi' Keyfze Karyesi ahalisinden olub el-yevm medine-i Erzincan'ın Çeribaşı Mahallesi'nde mukim Sahib-i Arzuhal zatı Halilullah Mahallesi ahalisinden ve Fırıncı Esnafından Mustafa Ağa İbn-i Süleyman ve mezkur Çeribaşı Mahallesi ahalisinden Arabacı İsmail Ağa İbn-i Hüseyin ta'rifleriyle ma'ruf Efezan Ali Ağa İbn-i Hüseyin medine-i mezkurde mahkeme-i şer'iyyesinde munakid meclis-i şer'-i şerif-i enverde ismi ati müteveffanın zahirde varis ve varisesi olmadığı cihetiyle bi'l-cümle terekesine hasebi'l-me'mure vadiu'l-yed olub kıbel-i şer'iden husumet-i ra's olunan medine-i mezkure Eytam Müdürü Hafız Mehmed Emin Efendi muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi fi'l-asl zikr olunan Keyfze Karyesi ahalisinden olub Erzincan'ın Çeribaşı Mahallesi'nde mukim iken muhaceretle Refahiye'nin Eket Köyünde bila veled vefat eden Onuncu Kolordu Vezne Müdürü Adnan Efendi ile yine halen Amasya'da sakine Hadice li- ebeveyn karındaşlar olub babamızın ismi Hüseyin bin Şehabeddin ve validemizin ismi Fatıma binti Halil ve maskat-i ra'simiz mezkur Keyfze Karyesi olub ol vecihle muteveffa-yı muma ileyhin veraseti li-ebeveyn er karındaşı benimle kız karındaş mezbure Hatice ve zevce-i menkuha-i metrukesi el-yevm Derseadetde sakine Muşfika Hanım İbneti Hasan'a münhasıra olub başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmayub karındaşım muteveffa-yı mezburun hayatında ila vefatihi ba-tapu taht-ı tasarrufunda mal ve mülkü olub ba'de vefatihi veresesine mevrus olan mezkur Çeribaşı Mahallesi'nde vaki' arkası Nualci Zâde Hasan Efendi ve Yesari Çakmakçı Mustafa Usta haneleri ve cephesi tarik-i am ile mahdud bir bab ve yine mahalle-i mezkurede vaki' yemin ve arkası Hasan Efendi hanesi Yesar ve Cephesi tarik-i am ile mahdud bir bab ve yine Sarıgüllük ve Oduncu Sokağında vaki' Kemahlı Hacı Mustafa ve Hacı İdris haneleri ve arkası Çizmecı Hacı Ali tarlası ve cephesi tariki am ile mahdud maa bahçe bir bab ve yine Melik Mahallesi'nde vaki' Şarkan ve garben Hacı Davud Zâde Ahmed Efendi hane bahçesi ve cenuben Mehmed Efendi hanesi ve şimalen tarik-i am ile mahdud bir kat'a tarlayı muştemil maa bahçe bir bab cem'an dört bab haneye muddei muma ileyh hasebi'l-me'muriye vadiu'l-yed olduğundan emlak-ı mezkurenin veraset-i muhkıyeme binaen nisf hisse-i şayiası bana isabet etmekle sual olunub emlak-ı mezkuredeki nisf nisf hisse-i şayiamdan kef-fi yediyle halen bana teslime mudir muma ileyhe tenbih olunmak matlubumdur. Ledeyi's-sual cevabında emlak-ı mahdude-i mezkureye hasebi'l-me'muriye

vad'-ı yedini ikrar maada muddei-yi mezburun veraset müddeasını inkar eyledi. Müddei-yi mezburdan ber-vech-i muharrer veraset muddeâsına mutabık beyyine talep olundukda li-ecliş-şehade meclis-i şer'iyeye haziran olan ma'rufan-ı mezburan Mustafa Ağa İbn-i Süleyman bin Mehmed ve Mezbur İsmail Ağa İbni Hüseyin bin İbrahim nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika Onuncu Kolordu Vezne Müdürü iken Eket Köyün'de bila veled vefat eden Adnan Efendi ile iş bu muddei Ali Ağa ve zatı bi'l-muarrefeti'ş-şer'iyeye ma'lumumuz olan halen Amasya'da sakine Hatice li-ebeveyn karındaşlar olub babaları ismi Hüseyin bin Şehabeddin ve valideleri ismi Fatıma binti Halil ve maskat-ı ra'sleri Tortum'un Keyfze Karyesi olub ol vecihle muteveffa-yı muma ileyhın veraseti li-ebeveyn er karındaşı muddei Ali Ağa ile kız karındaş mezbure Hatice ve zevce-i menkuha-i metrukesi olub el-yevm Derseadet'de sakine zatı ma'lumumuz olan Müşfika Hanım İbneti Hasan'a münhasıradır başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu ma'lumumuz değildir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü herbiri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe alenen ber-nehc-i şer'iyeye şehadet-i şer'iyeye eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburandan mezbur Mustafa Efendi mensub olduğu Halilullah Mahallesi İmamı Mehmed Mevlüd Efendi İbni'l-Hac Feyzullah ve Muhtarı Aziz Ağa İbn-i Mehmed'den ve mezbur İsmail Ağa mensub olduğu Çeribaşı Mahallesi İmamı Hacı Ali Efendi İbn-i Abdullah ve Muhtarı Muharrem Ağa İbn-i Kamil'den evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu mezkur Halilullah Mahallesi aha-lisinden Edhem Ağa İbn-i Ahmed ve Feyzullah Efendi İbn-i Salih ve mezkur Çeribaşı Mahallesi ahalisinden Hüseyin Ağa İbn-i Emin ve Hasan Bey İbn-i Ali'den dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulü'ş-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu. Ber-mucib-i şehadet ve tezkiye muddei-yi mezburun ber-vech-i muharrer veraset muddeâsına ba'de'l-hukm mesele-i mezbure Müşfika Hanım ile uht-ü mezbure Hatice'ye ve iki sehmi muddei-yi mezbur Ali Ağa'ya isabeti iktiza etmekle emlak-ı mahdude-i mezkurenin her biri dörder sehmi i'tibarıyla ikişer sehimden kefi yediyle muddei-yi mezbur Ali Ağa'ya halen teslim müdir muma ileyh tenbih olunduğu tescil ve il'am olundu fi'l-yevmi's-sabi'-i aşara min zil- hicceti'ş-şerife. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 85 - B. 126-Y.)

Konu: Vekalet-i Hususi

Medine-i Erzincan'ın Handesi Karyesin'de sakine sahabe-i arzuhal ma'rifetu'z-zat Emine Hatun İbneti müteveffa Osman bin Yusuf un zikr-i cai hususda talep ve da'va ve ikame-i beyyine ve ahz ve kabza ve muteveffık olduğu umurun küllisine üç yüz otuz beş senesi Teşrin-i Evveli'nin birinci günü tarihiyle müverrih ve katib-i adl mahkemesinden musaddak altı yüz kırk dört numaralı vekaletname ile vekili arzuhalci Ömer Lütfi Efendi İbn-i Mustafa medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyesinde munakid meclis-i şer'-i şerif-i enverde karye-i mezkure ahalisinden derun-i arzuhalde mezkuru'l-ism Osman Ağa İbn-i müteveffa Mehmed muvacehesinde ber-vehc-i ati da'va eyledi. Bin üç yüz otuz beş senesi seher-i Mart nihayesinde muvekkilem mezbure Emine'yi babası müteveffa Osman hayatında bin elli bir kuruluş ma'deni gümüş mihr-i müeccel tesmiyesiyle muddei aleyh mezbur Osman meclis-i akdede inde'ş-şuhud akd-i tezviç eylediğinde ol dahi ber-vech-i muharrer tezviç ve duhul edüb ol vecihle müvekkilem mezbure tarih-i mezkurdan beri müddei aleyh mezburun zevce-i menkuha-i medhulun bihası iken bundan dört mah mukaddem ya'ni sene-i haliye Haziran'ı ihtidasında mezbur

Osman zevcesi müvekkilem mezbureyi talak-ı bayin ile tatlik itmekle zimmetinde mütekarrir ve ma'kudun aleyh alacak hakkı olan meblağ mihr-i müeccel-i mezkur bin elli bir kuruş ile müvekkilem mezburenin nafaka-i iddet ve müennes süknası için zevc-i mutallak-ı mezbur üzerine kader-i ma'ruf meblağ farz ve takdir olunarak meblağ-ı mefruz-u mezkuru müvekkilem için halen bana teslim mezbur Osman'a tenbih olunmak matlubumdur. Muddei aleyh mezbur Osman dahi cevabında müvekkile-i mezbure Emine Hatun beş yüz elli kuruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle tarih-i mezkurdan beri zevce-i menkuha-i medhulun bihası olduğu tavan ikrar idüb maada müddeiye vekilinin bi'l-vekal eiddia eylediği talak ve ziyade mihr muddeasını inkar eyledi. Müddei vekilili muma ileyhden ber-vech-i muharrer muddeâsına mutabık beyyine taleb olundukda li-ecli'ş-şehade meclis-i şer'ie haziran olan Tılhas Karyesi ahalisinden Okçu Oğlu Ahmed Efendi İbn-i Abdülğani bin Ahmed ve Uzun Oğlu Ali Oğlu Şerif bin Sadık bin Ali nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika tahminen bundan dört mah muhaddem li-ecli'l-musalleme Handese Karyesin'de bulunduğumuz esnada iş bu muddei aleyh haziretan-ı li-meclis Osman Ağa kendi hanesinin kapu önünde bizi işhad ederek ben zevce-i menkuhem Molla Osman kızı Emine'yi tatlik eyledim deyüb ol vecihle zevcesi mezbure Emine'yi bizim muvacehemizde tatlik eyledi. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şeadet ideriz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe alenen eda-yı şehadet-i şer'ie ile ziyade mihir hakkında adem-i ma'lumat beyan eylediler.

Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan mensub oldukları mezkur Tılhas Karyesi İmamı Hüseyin Efendi İbn-i Osman ve Muhtarı Mustafa Ağa İbn-i Mehmed nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu her biri karye-i mezkure ahalisinde İbrahim Efendi İbn-i Süleyman ve Misti Bey Zâde Mehmed Efendi İbn-i Mustafa nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't- tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu'ş-şehade idükleri iş'ar ve ihbar olundu. Ber-mucib-i şehadet ve tezkiye muddeiye vekili muma ileyhın talak muddeasına ba'de'l-hukm müddeiye vekili muma ileyh ziyade-i mihir muddeasıyla li-ecli't-tahkim mihr-i misli isbat için ityan-ı beyyineden izhar-ı acz eylediği gibi zevc-i mutallak-ı mezbur Osman Ağa mihr-i misli isbattan izhar-ı acz eyledikde muddeiye vekili muma ileyh talib-i tahlif dahi olmadığından mucibince muddeiye vekili muma ileyh Ömer Efendi ziyade-i mihir muddeasıyla bila beyyine ve tarih-i talak ile tarih-i iddia meyanında yüz yirmi beş gün murur etmiş olmağıla müddet-i iddet munkıza ve hakk-ı nafaka sakit olduğundan nafaka-i iddet muddeasıyla bi-vech-i şer'i muddei aleyh mezbur Osman Ağa'ya muarazadan men' olundukdan sonra muddei aleyh mezbur Osman Ağa'nın taht-ı i'tirafında bulunan mihr-i müeccel meblağ-ı mezkur beş yüz elli kuruş ma'deni akçeyi muddeiye-i müvekkile-i mezbure Emine için muddei vekili muma ileyh Lutfi Efendi'ye halen eda ve teslim müddei aleyh mezbur Osman Ağa ala mucibi ikrarihi iltizam olunduğu tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi'l-hadi-yi aşara. Min muharremu'l-haram. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 85 - B. 127-Y.)

Konu: Vesayet

Husus-i atiyi'l-beyanın mahallinde ketebe ve tahrir ve takriri için vaki' olan taleb üzerine kıbel-i şer'-i şerifden bi'l-iltimas me'zunen irsal olunan ketebe-i şer'iyeden Mehmed Tevfik Efendi İbn-i Hac İbrahim medine-i Erzincan'ın Karaağaç Mahallesi sakinelerinden Kavvas Oğlu Tevhid Efendi'nin menziline varub mahalle-i mezkure ahalisinden Yusuf Efendi İbn-i Abdullah ve Halilullah Mahallesin'den Edhem Ağa İbn-i Ahmed huzurlarıyla akd-i meclis-i şer'-i ali ettikde menzil-i

mezkurde sakine zatı haziran-ı mezburan ta'rifleriyle muarrefe Kitabçı Zade İsmail Ağa zevcesi Esmâ Hatun İbni'l-mezbur İsmail mehazında bi-tav'iha takrir-i kelim ve taabbür-ü ani'l-meram idüb medine-i mezkurenin mezkur Karaağaç Mahallesi sakinlerinden li-ebeveyn er karındaşım Hacı Mehmed Efendi İbni'l-muteveffa el-Hac Abdullah aleyhinde Erzincan Mahkeme-i şer'iyyesinde ikame etmiş olduğum ve tevliyet da'vasından dolayı muma ileyh Mehmed Efendi ve sair icab edenler mahkeme-i şer'iyyenin her şubesine bi'd-duhul muddei ve muddei aleyh ve şahs-ı salis ve i'tirazi'l-ğayr suretiyle bidayeten ve i'tirazen ve isti'nafen ve temyizen ve iadeden ve tashihen vicahen ve gıyaben taleb ve da'va ve muhakeme ve muhasemeye ve ikame-i beyyine ve istihlafa ve namımla her türlü evrak-ı resmiye ve levaiih ve mustediyat tanzim ve takdimine ve hacz-i emval ve fekkine ve sadır olacak i'lamat ahz ve tebliğ ve tebellüğe ve tenfiz-i ahkamı zımında icraya vad'a ve hakim ve mümeyyiz ve ehl-i hibre nasb ve ta'yin ve azline ve tatbik-i hat ve hatim ve istikşafata ve inde'l-hace verasemi bi'l- isbat i'lam ve istihsalı ve hususat-ı mezkurenin muvekkıf olduğu umurun küllisini sondereceye katar ta' kib ve ifaya tarafımdan iş bu hazır-ı bi'l-meclis oğlum Tevhid Efendi'yi vekalet-i mutlaka-i sahihe-i şer' iye ile vekil ve naib-i menab nasb ve ta'yin eyledim dedik de hazır-ı muma ileyh Tevhid Efendi dahi ber-vech-i muharrer vekalet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbağ i eda ve ifaya taahhüd ve iltizam eyledim dediğini katib-i muma ileyh mahallinde ketebe ve tahrir ve maan mebus-u emma-i şer' ile meclis-i şer' iye gelüb ala vu-kuihi inha ve takrir etmeğ in gäsbe't-tasdi ki-ş-şer' i ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi't-tasi' i min muharremi'l-haram. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 86 - B. 128-Y.)

Konu: İ'lamı

Medine-i Erzincan'ın Karaağaç Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Aşçı Hacı Ahmed Usta İbni Osman'ın Sabiy-yi Sağire kızı Rabia'nın cedde-i sahlhası ve ba-hüccet-i şer' iye vasiyyesi mahalle-i mezkurede sakine sahibi-i arzuhal ma'rifetu'z-zat Fehime Hatun İbneti Emin medine-i mezkure mahkeme-i şer' iyyesinde munakid meclis-i şer' i şerif-i enverde muteveffa-yı mezburun medyunu derun-i arzuhalde mezkuru'l-ism Geçid Karyesi ahalisinden Tanyel Oğlu Mustafa Ağa'ya muhakemenin ta'yin olunduğu günde bi'z-zat mahkemeye gelmesi veya tarafından bir vekil-i şer' iye göndermesi luzumu bir kat'a varaka-i deaviyye ile izhar ve tebliğ olunduğu halde mezbur Mustafa Ağa bi'z-zat mahkemeye gelmeyib tarafından bir vekil dahi göndermediğ in ve muddeiyye-i mezbure muhakemenin gıyaben ru'yetini taleb eylediğ ine ve Usul-u Muhakeme-i Şer' iyye Kararnamesi mantukunca vekil-i musahhar ta'yini mulğa olduğ una binaen mahkeme-i gıyabiyeye ledeyi'l-ibtidar ber-vech-i ati da'va eyledi. Ba-hüccet-i şer' iye vasiyyi olduğ um Rabia'nın peder ve murisi muteveffa-yı mezbur Hacı Ahmed Usta hayatında kendi malından yirmi dokuz aded altun yüzlük ma'deni lira-yı Osmani'yi muddei aleyh gäib-i mezbur Mustafa Ağa'ya ikraz ve teslim eylediğ inde ol dahi istikraz ve kabz ve kabul ve umuruna sarfla istihlak idub ol vecihle muteveffa-yı mezbur Hacı Ahmed Usta'nın gäib-i mezbur Mustafa Ağa zimmetinde cihet-i karzdan yirmi dokuz aded yüzlük ma'deni lira-yı Osmani'yi alacak hakkı olub kable'l-ahz ve'l-istifa ber-vech-i muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezkuru maa mesarif halen bana eda eda ve teslime gäib-i mezbur Mustafa Ağa'ya hükm olunmak matlubumdur deyü meali da'va-yı mezkuresine mutabık ve ziri gäib-i mezbur Mustafa Ağa'nın imza ve mührüyle mahtum ve mumza ve mersum ve üç yüz otuz senesi Teşrin-i Evveli'nin sekizinci günü tarihiyle muverrah şuhudu havi bir kat'a sened ibraz eyledi. Mubrez sened bila beyyine mazmunuyla amel olunur senedat kabilinden olmayub ihticaca salih olduğ u cihetle

muğdei-yi mezbureden beyyine taleb olundukda mubrez senedde muharreru'l-esami Şahidlerin mevcut ve ber-hayat olanlarından li-ecliş-Şehade meclis-i Şer'ie haziran olan Sultaniye Mahallesi ahalisinden Bağbozan Ali Ağa İbn-i Mehmed bin Ali ve Kurabi Mahallesi ahalisinden Kasab Ziya Efendi İbn-i Haşim bin Abdulaziz nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l- hakika bin üç yüz otuz senesi Teşrin-i Evveli zarfında Karaağaç Mahallesi ahalisinden olub otuz bir senesi Őubatın'da vefat eden AŞçı Hacı Ahmed Usta İbn-i Osman hayatında kendi malından yirmi aded yüzlük ma'deni altun lira-yı Osmani'yi Geçid Karye'li ğaib-i ani'l-meclis Tanyel oğlu Mustafa Ağa'ya huzur-u ğayrede ikraz ve teslim eylediğinde ol dahi yedinden istikraz ve kabz ve umuruna sarfla istihlak idub ol vecihle muteveffa-yı mezburun ğaib-i mezbur zimmetinde cihet-i karzdan yirmi dokuz aded yüzlük ma'deni altıyüz lira-yı Osmani alacak hakkı olduğuna ve bu deyn hakkında tarih-i mezkurde bir sened tanzim olunub sened-i mezkurun Şehadet mahallinde mühür ve imzamız bulunduğuna Şahidiz Şehadet dahi ederiz deyü muttefeku'l- lafz olmağı alenen eda-yı Şehadet-i Şer'ie eylediklerinden sonra mezkur sened irae olundukda sened ve sened olub zirinde mevzu' mühür medyunun mühr-ü zatisi ve muvacehelerinde vad' eylediğini Şehadet- i mezkurelerine ilave eylediler. Usul Mevzuasına tevfikan Şahid-i mezbur Ali Ağa mensub olduğu Sultaniye Mahallesi İmamı Mustafa Efendi İbn-i Hüseyin ve Muhtarı Veli Aga İbn-i Ali ve mezbur Ziya Efendi mensub olduğu Gürabi Mahallesi İmamı Hacı Dursun Efendi İbn-i Hacı Mehmed ve Muhtarı Hamdi Ağa İbn-i Ömer'den evvelen ba-varaka-i mesture Şuran ve ba'dehu Şahidan-ı mezburanın ahvaline vukuf-u tamları olan Şeyh Safvet Efendi İbni'l-Hac Mehmed Efendi ve Telgraf Muzii Hafız Nazım Efendi İbn-i Abdullah'dan dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tâdil ve't-tezkiye Şahidan-ı mezburanın adil ve makbuluŐ-Şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu. Mucibince muğdeaya meblağ-ı mezkur yirmi dokuz aded yüzlük ma'deni altun lira-yı Osmani'yi muteveffa-yı mezbur Hacı Ahmed Usta'nın defter-i kısımina idhal etmek üzere muğdeiyiye-i vasiy-yi mezbure Fehmiye Hatun'a halen eda ve teslim muğdei aleyh ğaib-i mezbur Tanyel Oğlu Mustafa Ağa'ya ğıyaben ba'de'l-hukm mesarif-i muhakeme olub zirde müfredatı muharrer iki yüz yirmi altı kuruş yirmi para Usul-u Mahkeme-i Şer'iyiye Kararnamesi'nin Altmış Yedinci maddesi hükmüne tevfikan evvelen muğdeiyeden olunub ba'dehu muğdei aleyh ğaib-i mezbur Mustafa Ağa'dan bi't-tahsil muğdeiyiye-i mezbureye teslimi iktiza eylediği kabil-i i'tiraz olmak üzere tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi's-sani aşara. Min muharremi'l-haram Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 86 - B. 129-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Salihie Mahallesi eşrafından iken bundan akdem vefat eden Hakkı Efendi Zâde Mahfuz Bey İbn-i Tefvik Bey'in Sabiy-yi Sağir Oğulları Hakkı ve Mustafa ve Tarık Efendiler'in hiyn-i buluğ ve vakt-i rüşd ve sedadlerine değin bi'l-cumle umurlarını ru'yet-i ve tesviye ve hukuklarını muhafazaya ve babaları muteveffa-yı muma ileyhden mevrus ve munkal emlak ve arazilerini tefrik ve taksim ve hiraseta ve zireate kibel-i Şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub ve siğer-ı mezburunun babaları muteveffa-yı muma ileyh tarafından mansub vasiy-yi muhtarları dahi olmamağla emanetle ma'ruf ve istikametle mevzuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir ve mu'temed idüğu mahalle-i mezkure heyet-i ihtiyariyesinden memhuren mevrud bir kat'a ilmühaber münderecatiyla mahalle-i mezkure ahalisinden Halis Efendi İbn-i Ali ve

Fındıkcı Zâde İshak Efendi İbn-i Kamil nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala-tariki's-şehade vuku' bulan ihbarlarından ledeyi's-şer'u'l-enver zahir ve numayan olan mezkur Salihye Mahallesi'nde mukim ve siğar-ı mezburunun li-ebeveyn ammileri Yüzbaşı Mehmed İbni'l-mezbur Tevfik Bey siğar-ı mezburenin hiyn-i buluğ ve vakt-i rüşd ve sedadlerine değın bi'l-cümle umurlarını ru'yet ve tesviyeye ve hukuklarını muhafazaya ve babaları muteveffa-yı muma ileyhden mevrus ve muntekal emlak ve arazilerini tefrik ve taksim ve hiraset ve ziraate ve ahz ve kabza siğar-ı mezburunun li-ebeveyn ammileri muma ileyh Mehmed kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda el dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmekle ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-salisi aşara. Min muharremi'l-haram. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 87 - B. 130-Y.)

Konu: Vesayet Maa İzin

Medine-i Erzincan'ın Til Karyesi ahalisinen iken bundan akdem vefat eden İshak Bey Zade Hamdi'nin veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi Refika binti Abdullah ile sabiy-yi sağır oğlu Dursun ve sabiy-yi sağire kızı Emine'ye münhasıra ve mesele-i mirası yirmi dört sehinden olub siham-ı mezbureden üç sehmi zevce-i mezbure Refika'ya ve on dört sehmi İbn-i sağır mezbur Dursun'a ve yedi sehmi binti sağire-i mezbure Emine'ye isabeti tahakkukundan sonra sağiran-ı metburanın vakt-i rüşd ve sedadlerine değın tesviye-i umurlarına kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağiran-ı mezburanın li-ebeveyn ammileri karye-i mezkure ahalisinden İshak Bey Zade Salih Ağa emanetle ma'ruf ve istikametle mevşuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü karye-i mezkure heyet-i ihtiyariyesinden mu'ta bir kat'a ilmühaber munderecatı ve karye-i mezkure ahalisinden Akif Efendi İbn-i Sadık ve İsmail Hakkı Efendi İbn-i Mehmed nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade vaki' olan ihbarlarıyla ledeyi's-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince sağiran-ı mezburanın tesviye-i umuruna li-ebeveyn ammileri mezbur Salih Ağa kibel-i şer'-i şerifden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam eyledikten sonra vasiy-yi mezbur Salih Ağa medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyyesinde munakid meclis-i şer'-i şerif-i enverde Til Karyesi ahalisinden Eşref Ağa hazır olduğı halde taktır-i kelam idüb Til Karyesin'de vaki' Canib-i yemin ve arkası Abdulcelil Efendi hane ve bahçesi ve yesarı Köroğlu İsmail Çavuş ve cephesi yol ile mahdud maa bahçe bir bab haneye benimle muteveffa-yı mezbur Hamdi batapu mutasarrıf iken vefatiyle mezkur hanenin nısf hisse-i şayiası yirmi dört sehm i'tibarıyla yirmi sehmi ba-hüccet-i şer'ie vasiyleri bulunduğum sağiran-ı mezburan Dursun ve Emine'ye mevrus isede maa bahçe menzil-i mezkur kabil-i kısmet olmayub şayian tasarrufunda istifade mümkün olmadığından başka muşrif-i harab ve mail-i inhidam ve tahte't-turab ta'mire vefa eder malları olmadığından mal üzere terk ve ibkasında zarar-ı külli mukarrer olub benimle zevce-i mezbure dahi maa bahçe menzil-i mezkurdeki hisselerini ahire bey' ve ferağ ideceğımızden sağiran-ı mezburan hisseleri ledeyi'l- müzayede son talibi hazır-ı mezbur Eşref Ağa uhdesinde bin kuruş evrak-ı nakdiyye semeni ile takarrür idüb ziyadeye talip zuhur etmediğinden ve bedel-i mezkur semen misline muadil olduğundan benim ve zevce-i mezbure hisseleriyle maan ahire bey' ve ferağ idüb semeniyle sağiran-ı mezburanı infak etmek haklarında bi'l-vucuh enfa' olacağından icab-ı şer'iyyesi matlubumdur deyü

mezamini takir-i meşruuna mutabık ve karye-i mezkure heyet-i ihtiyarisiyle ser munadı tarafından musaddak bir kat'a ilmühaber ve bir kat'a muzayedename ibraz ile bey'a izin talep eyledikde vasiy-yi mezkurun takrir-i meşruhu vakiya mutabık ve nefsu'l-emre muvafık idüğü mezkur ilmühaber ile mubrez muzayedename münderecatı ve şahidan-ı mezburanın huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade ihbarlarıyla inde'ş-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince maa bahçe menzil-i mahdud-u mezkurun sağiran-ı mezburan hisselerine isabet eden yirmi bir sehm hisse-i şayiası bedel-i mezkur ile müşteri-yi hazır-ı mezbur Eşref Ağa'ya bey' ve ferağ ve semen ve bedelini ahz ve kabza ve makbuziyle sağiran-ı mezburanı infak ve iksaya vasiy-yi mezbur Salih Ağa'ya izin verilmek ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-samin-i aşara. Min muharremi'l-haram. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 87 - B. 131-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Salihye Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Burhan Efendi İbn-i İsmail'in Oğlu Mehmed Mevlüd ve sağire kızı Nedime'nin hiyn-i buluş ve vakt-i rüşd ve sedadlerine değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağiran-ı mezburanın valideleri mahalle-i mezkurede sakine zatı mahalle-i mezkure ahalisinden Şakir Efendi İbn-i İsmail ve Hüseyin Efendi İbn-i Yusuf nam kimesneler ta'rifleriyle muarrefe Müzeyyen Hatun İbnet-i Mehmed emanetle vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedire idüğü mahalle-i mezkure heyet- i ihtiyariyesinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve ma'rufan-ı mezburanın huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade vaki' olan ihbarlarıyla ledeyl'ş-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince sağiran-ı mezburanın hiyn-i buluşa ve vakt-i rüşd ve sedadlerine değin tesviye-i umurlarına valideleri mezbure Müzeyyen Hatun kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi't-tasi-i min zi'l-Hicceti'ş-şerif. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 87 - B. 132-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Til Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Nedim bin Ahmed Usta'nın Sabiy-yi Sağire oğulları Zeki ve Rahmi'nin vakt-i rüşd ve şedadlerine değin tesviye-i umurlarına kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağiran-ı mezburanın valideleri karye-i mezkurede sakine muarrefetu'z-zat Rafia Hatun emanetle ma'rufe ve istikametle mevsufe ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedire idüğü karye-i mezkure heyet-i ihtiyarisinden mu'ta bir kat'a ilmühaber münderecatı ve her biri karye-i mezkure ahalisinden ve Hacı Mehmed bin Süleyman ve Mustafa Efendi İbn-i Hafız Mehmed nam kimesnelerin huzur-u şeride ala tariki'ş-şehade vaki' olan ihbarlarıyla ledeyl'ş-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince sağiran-ı mezburanın vakt-i rüşd ve sedadlerine değin tesviye-i umurlarına valideleri mezbure Rafi'a Hatun kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi

kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğin ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-samin-i aşara min muharremu'l-haram. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 88 - B. 133-Y.)

Konu: İtaat

Medine-i Erzincan'ın Dana Mahallesi ahalisinden Han Oğlu Ömer Efendi İbn-i Mehmed medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyyesinde ma' kud, meclis-i şer'-i şerif-i enverde mahalle-i mezkurede sakine ma'rifetu'z-zat Tercanlı Oğlu kerimesi Fehime Hatun İbneti müteveffa Ali muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Halen on yedi yaşında olduğu anlaşılan mezbure Fehime bundan bir buçuk mah mukaddem akile ve baliğa ve cüssesi buluğa mütehammile olduğu halde bin beş yüz kuruş evrak-ı nakdiye mihr-i müeccel ile nefsinı bana bi'r-rıza mehazır-ı şuhudda tezvic idüb ben dahi tezevvüç ve duhul etmemle mezbure fehime tarih-i mezkurdan beri zevce-i menkuha-i medhulun biham iken meskenimden nuşuz ve i'raz idüb validesi Fatıma nezdinde betutet etmekle sual olunub bana itaat ve hukuk-u zevciyete riayete mezbure fehime'ye tenbih olunmak matlubumdur. Ledeyi's-sual mezbure fehime dahi cevabında tarih-i mezkurdan beri ol kadar kuruş evrak-ı nakdiye mihr-i müeccel ile muddei Ömer Efendi'nin zevce-i menkuha-i medhulun bihası iken mesken-i şer'iyyesinden nuşuz ile validesi nezdinde ikamet iderek zevci mezbure itaat ve hukuk-u zevciyete riayet etmediğini tav'an ikrar ve i'tiraz idüb ancak validesi Fatıma şu günlerde Tercan'a gideceğinden bahisle validesinden infikak edemeyeceğini dermeyan eyledi. Mezbure Fehime'nin dermeyan eylediği i'tiraz a'zar-ı şer'iyyeden olmadığına binaen rediyle zevc-i dahili muddei mezbur Ömer Efendi'nin mesken-i şer'iyyesine gidub itaat ve hukuk- u zevciyete riayete mezbure Fehime Hatun'a tenbih olunmağın ma huve'l-vaki' bi't-taleb tescil ve ketebe ve imla olundu fi'l-yevmi'l-hamisi aşara. Min muharremu'l-haram. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 88 - B. 134-Y.)

Konu: Maa Nafaka Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden iken şehiden vefat eden Zaza Oğlu Sıdkı Efendi İbn-i İsmail'in sabiy-yi sağır oğlu Abdulvahab'm vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağır-i mezburun mehariminden medine-i mezkure Evkaf Me'muri Mehmed Halis Efendi İbn-i Ahmed Ağa emanetle ma'ruf ve istikametle mevşuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğu mahalle-i mezkure heyet-i ihtiyariyesinden mu'ta ve musaddak bir kat'a ilmühaber münderecatı ve evkaf odacısı Mustafa Efendi İbn-i Şerif ve Zaza Oğlu Mehmed Efendi İbn-i Osman nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade ihbarlarıyla ledeyi's-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince sağır-i mezburun vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna muma ileyh Mehmed Halis Efendi kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam eyledikten sonra vasiy-yi muma ileyhın talebiyle sağır-i mezburun bi'l-cümle emvalinden olmak üzere nafaka ve

kisve biha ve sair havaic-i zaruriyesi için zirkr-i ati meblağ kader-i ma'ruf idüğü mezkur ilmühaber mealiyle erbab-ı vukufdan şahidan-ı muma ileyhimanın huzur-u şer'ide ala tariki-ş-şehade vaki' olan ihbarlarından musteban olmağın mucibince sağır-i mezburun bi'l-cümle emvalinden olmak üzere nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyesi için tarih-i vesikadan gümüş akçe olarak yevmi altı kuruş kıbel-i şer'-i şerifden takdir olunub meblağ-ı mefruz-u mezkuru ber-vech-i muharrer harc ve sarfa ve ledeyi'l-hace istidaneye ve inde'z-zafer sağır-i mezburun malına rucu'a vasiy-yi muma ileyhe izin verilmek ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi'l-hamis-i aşara. Zi'l-ka'deti-ş- şerif. Sene seb' ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 88 - B. 135-Y.)

Konu: Takdir-i Nafaka

Medine-i Erzincan'ın Kurşunlu Mahallesi'nde sakine sahibi-i arzuhal zatı Molla Güzel Mahallesi ahalisinden Dursun bin Kamil ve Tekke Mahallesi'nden Mehmed bin Yusuf ta'rifleriyle muarrefe Pamukçu Oğlu Sabri Zevcesi Nafia binti Abdullah medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'-i şerif-i enverde zikr-i ati hanaye muste'ciren vadiu'l-yed bulunan mahalle-i mezkurede mukim Süleyman bin Mehmed muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Mezkur Kurşunlu Mahallesi ahalisinden olub el-yevm ğaib-i ani'l beled bulunan zevc-i dahilim Çeri bin Abdullah beni bin üç yüz yirmi dokuz senesinde mehazır-ı şuhudda akil ve baliğ olduğumuz halde beş yüz bir kuruş ma'deni akçe tesmiyesiyle tezviç ve tenkih ve duhul idüb ben dahi ol vecihle zevce-i menkuha-i medhulun bihası iken zevcem merkum Sabri ile maan hasebi'l-muhacere Zile Kazasında iskan eylediğimiz esnada ve zevciyyet beynimizde kaime olduğu halde bundan üç sene akdem beni bila nafaka bırakıp müddet-i sefer baid Derseadet'e gidip tarih-i mezkurdan beri cinsi nafakadan bana bir nesne irsal etmeyub bu ana kadar ahirden istidane ile idare-i maişet ettim şimdi ise kisve ve nafakaya eşed ihtiyaçla muhtace olduğundan ve kendisinin dahi halen Derseadet'de ticaretle meşgul bulunduğu mevşukan istihbar kılınmakta isede esbab-ı ticaret ve sanaat ve mahall-i ikameti meçhul olduğundan ber-vech-i ati nafaka-i mefruzu bihasını te'mine kafi olan zevcim merkum Sabri'nin pederinden mevrus ve muntekal mahalle-i mezkurede vaki ma'lu'mu'l-hudud bir bab haneyi iş bu hazır-ı mezbur Süleyman semen-i misliyle isticar ve'l-yevm içerisinde ikamet idüb nafaka-i zaruriyeme mahsuben bedel-i icarı bana eda ve teslimden imtina' eder olduğundan sual hane-i mezkurun bedel-i icarından mezbur alınmak üzere kıbel-i şer'iden kader-i ma'ruf nafaka farz ve takdir buyurularak bana eda ve teslimi müteeccir-i mezbur Süleyman'a tenbih olunmak matlubumdur dedi. Hazır-ı mezbur Süleyman dahi cevabında fi'l-hakika iş bu zatı malumun olan Nafia Hatun'un zevci Pamukçu Oğlu ğaib-i ani'l-beled Sabri ile diğer iki karındaşının müştereken uhde-i tasarruflarında bulunan mezkur haneyi ma'deni gümüş akçe olarak üç yüz elli kuruş bedel-i icar mukabilinde bir sene müddetle isticar ve ol vecihle vad'-ı yed ile mukeyyid isemde hava-i mezkur müstakillen ğaib-i merkum Sabri'nin mal-ı mevrusu olmayub diğer karındaşları Ahmed ve Mehmed ile müşterene mutesarrıf olduklarından bedel-i icarın üç hisse i'tibarıyla ancak bir hissesine isabet eden mikdar mebaliğ merkum Sabri'nin hakkı ve mal-ı mevrusudur deyu ifade ve mezkur haneye muste'ciren vadiu'l-yed bulunduğunu ikrar ve i'tiraf eyledi. Muddeiyeye-i mezbure Nafia Hatun'un takrir-i meşruhu vakia mutabık ve nefsi'l-emre muvafık ve zikr-i ati nafaka kader-i ma'ruf idüğü mezkur Kurşunlu Mahallesi İmam ve Muhtar ve heyet-i ihtiyariyesinden memhuren mu'ta

birkat'a ilmühaber mefadiyle meclis-i şer'iyeye ihzar eylediği mevsuku'l-kelim zevattan ma'rufan-ı şer'-i mezkurde ala tarikiş-şehade vuku' bulan ihbarlarından zahir ve numayan olmağın mucibince muddekiye-i mezbure Nafia Hatun'a tarih-i kitapdan i'tibaren gümüş akçe olarak yevmi yedi kuruş nafaka farz ve takdir olunub meblağ-ı mefruz-u mezkuru ber-vech-i muharrer nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyesine harc ve sarfa ve ledeyi'l-hace istidaneye ve inde'z-zafer zevc-i ğaib-i mezbur üzerine rucua mezbure Nafia Hatun'a kibel-i şer'idenden izin verilmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu fi'l-yevmi's-salisi min muharremi'l-haram. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 89 - B. 136-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın ? Karyesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milletinden olub el-yevm muhtedi bulunduğunu istidasında beyan olunan nam-ı atiki Ropapel veled-i Mikail ve nam-ı cedidi Mustafa meclis-i şer'ide zikr-i ati muteveffunun emval-i ğayr-i menkulelerine bi'l-me'muriye vadiu'l-yed olub kibel-i şer'idenden husumet-i ra's olunan Emlak-ı Emiriye Katibi Ahmed Efendi İbni'l-Abdulkaki muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Ben şerefi-islam ile müşerref olmazdan mukaddem mezkur ? Karyesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milletinden olub bir birini müteakiben fevt olan Kaluset ve Manuk benim li-ebeveyn er karındaşlarım olub babamız ismi Mikayil ve dedemiz ismi Keryağ olub ol vecihle varisleri li-ebeveyn er karındaşlar bana ve yine karye-i mezkure ahalisinden iken kezalik fevt olan Çotab Oğlu Ohannes ve Şamil benim li-ebeveyn aminim oğulları olub babaları ismi Abraham ve dedeli ismi merkurum Keryağ ve yine karye-i mezkure ahalisinden olub kezalik fevt olan Arzurin ve Rupen ve Ohannes ve Hacatur ve Değran diğer li-ebeveyn ammim oğulları olub babaları ismi Agop ve dedeleri ismi merkurum Keryağ olmağla ol vecihle muteveffun-u merkurumundan karındaşlarım Kaluset ve Manuk ve aminim oğulları Ohannes Şamil Arzurin Rupen ve diğer Ohannes Haçatur Değran namun sekiz nefer kimesnelerin verasetleri asabe cihetinden li-ebeveyn er karındaşları ve ammileri oğlu bana münhasıra olub benden başka muteveffun-u merkurumunun varisi ve terekelerine mustehak ahiri olmamağla muteveffun-u merkurumunun vergi dairesince namlarına mukayyed emval-i ğayr-i menkulelerine hazır-ı muma ileyh Ahmed Efendi bi'l-me'muriye vad'-ı yed eder olduğundan sual olunub veraset-i muhkiyem vecihle kuyud-u maliye mucibince emval-i ğayr-i menkulelerinin bana teslimi matlubumdur deyü ba'de'd-da'va hazır-ı muma ileyh Ahmed Efendi dahi cevabında fi'l-hakika vergi dairesinden muhric kayd muktezasınca muteveffun-u merkurumunun namlarına mukayyed emval-i ğayr-i menkulelerine hasebi'l-me'muriye vad'-ı yedini ikrar idub maada ber-vech-i muharrer veraset muddeasını inkar eyledi. Muddei-yi mezbur ber-vech-i muharrer veraset muddeasıyla bu yana havale olundukda tarafeyn-i mutehasimeyn hazır-ı bi'l-muhakeme oldukları halde li-ecliş-şehade ve meclis-i şer'iyeye haziran olan Kurşunlu Mahallesi ahalisinden Mehmed Efendi İbn-i Mustafa ve diğer Mehmed Efendi İbn-i Hüseyin nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika iş bu şahsı ma'lumumuz ? Karyesi ahalisinden nam-ı cedidi muhtedi Mustafa ve nam-ı atiki Ropapel veled-i Mikayil ihtida etmezden mukaddem mezkur ? Karyesi ahalisinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Milletinden olub bir birini müteakiben fevt olan Kaluset ve Manok ile li-ebeveyn er karındaşlar olub babaları ismi Mikayil ve dedeleri ismi Keryağ olub ol vecihle verasetleri li-ebeveyn er karındaşları iş bu muddei-yi merkurum Ropapel'e ve yine karye-i mezkure ahalisinden iken kazalik

fevt olan Çopan oğlu Ohannes ve Şamil iş bu muddei-yi merkumun li-ebeveyn ammisi oğulları olub babaları ismi Abraham ve dedeleri ismi merkum Keryağ ve keza karye-i mezkure ahalisinden olub yek diğerini müteakiben fevt olan Arzurin ve Ropen diğer Ohannes ve Haçatur ve Degran namun kimesneler kezalik muddi-yi merkumunun li-ebeveyn ammisi oğulları olub babaları ismi Agop ve dedeleri merkum Keryağ olmağla ol vecihle muteveffun-u merkumunun karındaşları Kaluset ve Manuk ve ammisi oğulları Ohannes ve Şamil ve Arzurin ve Ropen ve diğer Ohannes ve Haçatur ve Depran sekiz nefer kimesnelerin verasetleri asabe cihetinden li-ebeveyn er karındaşları ve ammileri oğlu iş bu muddei-yi merkum Ropapel'e münhasıra olub muteveffun-u merkumunun bundan başka varisi ve terekelerine mustehak ahiri olduğu bizim malumumuz değildir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe alenen bernehc-i şer'i eda-yı şehadet eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan mensub oldukları mezkur Kurşunlu Mahallesi İmamı Hafız Yusuf Efendi Emin İsmail ve Muhtarı Mahmud Rafik İbn-i Osman nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu Ahtan Mahallesi ahalisinden Salih bin Kamil ve Molla Seydi Mahallesi ahalisinden Akif Efendi İbn-i Sadık nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu'ş-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu. Muddei ve muhtedi-yi mezbur Mustafa ber-vech-i muharrer veraset muddeâsına ledeyi't-ta'dil ve't-tezkiye şahidan-ı mezburanın şahadetleriyle ba'de'l-isbat muteveffun-u merkumunun vefatlarından sonra ihtida eylediği ledeyi'ş-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince muddei-yi merkumun subut-u verasetine hükm olunduğu tescil ve i'lam olundu fi'l-yevmi'l-hadiyi aşara. Min muharremu'l- haram. Sene seman ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 90 - B. 137-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Odabaşı Mahallesi sakinelerinden iken bundan akdem vefat eden Munfişe Hatun İbneti Dursun bin Abdullah'ın veraseti sabiy-yi sağire kızı Seray ile mahalle-i mezkurede sakine anası Huriye ve li-ebeveyn er karındaşı Yaşar'a münhasıra olduğu bi'l-ihbar ledeyi'ş-şer'u'l-enver zahir ve mutehakkik oldukdan sonra verese-i mezburundan muteveffiyeye-i mezbure Munfişe Hatun'un validesi zatı mahalle-i mezkure ahalisinden Asım Efendi İbn-i Ali ve Kahve Oğullarından Ali bin İbrahim nam kimesneler ta'rifleriyle muarrefe Huriye Hatun İbneti Süleyman meclis-i şer'ide bi'l-verase takrir-i kelim idub ber-vech-i muharrer vefat eden Sabiyye kızım Munfişe Hatun'dan mütevellide sağire kızı Seray'ın akarından min kıbeli'l-um ceddesi benden başka kimesnesi bulunmadığı gibi müteveffa ebeveyni tarafından dahi vasiy-yi muhtarı olmadığı cihetiyle sağire-i mezburenin hiyn-i buluğ ve vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna hukukunu muhafazaya kıbel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olduğundan icabı matlubumudur deyü vesayet taleb eyledikde takrir-i meşrutlu vakia mutabık ve nefsu'l-emre muvafık idüğü mahalle-i mezkure heyet-i ihtiyariyesinden mu'ta bir kat'a ilmühaber mealiyle ma'rufan-ı mezburanın huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade vaki' olan ihbarlarından zahir ve numayan olmağın mucibince sağire-i mezbure Seray'ın hiyn-i buluğ ve vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna ve hukukunu muhafazaya min kıbeli'l-um ceddesi mezbure Huriye Hatun kıbel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya

taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu. Fi'l-yevmi'l-hamisi ve'l-aşara. Min mu- harremi'l-haram. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 90 - B. 138-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Haşhaşı Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Veli Bey zevcesi mecnune Münevvere Hanım'ın hali ifakatine değın tesviye-i umuruna canib-i şer'-i şerifden vasiy nasb ve ta'yin olunan Avnullah Bey'in vuku-u vefatine mebni yeri hali ve hidmet-i mezkure mu'tal kalub mecnune-i mezburenin mehariminden Hacı Adil Bey Zade Ekrem Bey emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe kâdir idüğü mezkur Haşhaşı Karyesi heyet-i ihtiyarisinden mu'ta ve musaddak bir kat'a ilmühaber münderecatı ve her biri karye-i mezkure ahalisinden Zarif Bey Zade Kemal Bey ve Ğalib Bey Zade Asım Efendi nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade vaki' olan ihbarlarıyla ledeyi'ş-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince mecnune-i mezbure hanımın hali ifakatine değın bi'l-cumle emlak ve arazisini haraset ve muhafaza-i hukukuyla tesviye-i umuruna muma ileyh Ekrem Bey kibel-i şer'-i şerifden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi ve hidmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu. Fi'l-yevmi's-salisi ve'l-aşara. Min muharremu'l-haram. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 90 - B. 139-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Kiy Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hacı Emir Oğlu Abdulaziz bin Ömer'in Sabiy-yi Sağır oğlu Ahmed'in vakt-i rüşd ve sedadine değın tesviye-i umuruna kibel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağır-i mezburun li-ebeveyn ammisi karye-i mezkure ahalisinden Hacı Emir oğlu Zekeriyya bin el-mezbur Ömer emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü karye-i mezkure heyeti ihtiyarisinden mu'ta ve musaddak bir kat'a ilmühaber münderecatı ve her biri mezkur Kiy Karyesi ahalisinden Hacı Mehmed Ağa bin Süleyman ve Abdulaziz Efendi İbni Hacı Mustafa nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade vaki' olan ihbarlarıyla ledeyi'ş-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince sağır-i mezburun vakt-i rüşd ve sedadine değın tesviye-i umuruna li-ebeveyn ammisi mezbur Zekeriyya kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe olundu. Fi'l-yevmi's-salisi ve'l-aşara min muharremu'l-haram. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 90 - B. 140-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Kernevik Karyesi ahalisinden olub ism-i ati müteveffanın varisi olduğunu iddia eden Süleyman bin Mahmud medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyyesinde munakid meclis-i şer'-i şerif-i enverde muteveffa-yı mezburun medyunu Molla Güzel Mahallesi ahalisinden Sefer Oğlu İsmail Ağa muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Bundan akdem vefat eden İbrahim ile ben li-ebeveyn karındaşlar olub babamız ismi Mahmud ve dedemiz ismi Süleyman ve validemiz ismi Hatice binti Mehmed ve maskat-ı ra'simiz Kernevik Karyesi olub ol vecihle muteveffa-yı mezburun veraseti li-ebeyn er karındaşı benimle validesi ğaibe-i ani'l-meclis mezbure Hatice'ye münhasıra olub başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmayub karındaşım mezburun hayatında mezbur İsmail Ağa zimmetinde cihet-i karzdan alacak hakkı olan sekiz yüz kuruş gümüş akçeyi kable'l-ahz ve'l-istifa ber-vech-i muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezkur mesele-i mirasımız vechi üzere bize mevrus olduğundan meblağ-ı mezkurun benim hisse-i irsiyeme isabet eden beş yüz otuz üç kuruş yirmi parayı halen bana eda ve teslim mezbur İsmail Ağa'ya tenbih olunmak matlubumdur. Ledeyi's-sual mezbur İsmail Ağa dahi cevabında muteveffa-yı mezbur İbrahim hayatında cihet-i mezkureden zimmetinde ol mikdar kuruş gümüş akçe halen deyn olduğunu tavan ikrar idüb maada muddei-yi mezburun veraset müddeasını inkar eyledi. Muddei Süleyman'dan ber-vech-i muharrer veraset müddeâsına mutabık beyyine taleb olundukda li-ecli's-şehade meclis-i şer'iyeye haziran olan mezkur Kernevik Karyesi muhtarı Mehmed Ağa İbn-i İbrahim bin Abbas ve ahalisinden Kal Oğlu Hasan bin Gazi nam kimesnelerden her biri münferiden ledeyi's-şehade fi'l-hakika Kernevik Karyesinde sakın iken bundan akdem vefat eden İbrahim ile iş bu muddei Süleyman li-ebeveyn er karındaşlar olub babaları ismi Mahmud ve dedeleri ismi Süleyman ve valideleri ismi Hatice binti Mehmed ve maskat-ı ra'sleri Kernevik Karyesi olub ol vecihle muteveffa-yı mezburun veraseti li-ebeveyn er karındaşı muddei Süleyman ile validesi zatı ma'lumumuz olan ğaibe-i ani'l-meclis mezbure Hatice'ye münhasıradır. Başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu ma'lumumuz değildir. Biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyu muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe alenen eda-yı şehadet-i şer'iyeye eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan mensub oldukları mezkur Kernevik Karyesi İmamı Hüseyin Efendi İbn-i Seyyid Ali ve a'za Süleyman Ağa İbni Ferhad nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mes-ture sırran ve ba'dehu Kurşunlu Mahallesi ahalisinden Nuri bin Abdülğani ve Fethullah Mahallesi'nden Mehmed bin Abdulkadir nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade idükleri iş'ar ve ihbar olundu. Mucibince muddei-yi mezbur Süleyman'ın veraset müddeâsına ba'de'l-hukm muddeaya meblağ-ı mezkur sekiz yüz kuruş gümüş akçeden mesele-i mirasları vechi üzere hisse-i irsiyesine isabet eden beş yüz otuz üç kuruş yirmi parayı müddei-yi mezbur Süleyman'a halen ve baki ikiyüz altmış altı kuruş yirmi parayı da ummu mezbure Hatice Hatun'a vurudunda eda ve teslim muddei-yi mezbur İsmail Ağa'ya tenbih olunduğu tescil ve i'lam olundu. Fi'l-yevmi'r-rabii ve'l-aşara. Min muharremu'l-haram. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 91 - B. 141-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Vaskird Karyesi ahalisinden iken bundan akdem, vefat eden Ahmed Usta İbneti Mustafa'nın veraseti sabiy-yi kebir oğlu Nedim ile sabiy-yi kebir kızı Sayile'ye münhasıra ba'dehu İbn-i kebir mezbur Nedim vefat idüb veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi Raife ile sabiyye-

i kebire kızı Saliha ve sabiy-yi sağır oğulları Zeki ve Rahmi'ye münhasıra ve mesele-i mirasları almış sehmden olub siham-ı mezbureden yirmi sehmi binti kebire mezbure Sayile'ye ve Rafia'ya ve yedi sehmi binti mezbure Saliha'ya ve on dörder sehmden yirmi sekiz sehmi ibnan-ı sağıran mezburan Zeki ve Rahmi'ye isabeti tahakkukdan sonra sağıran-ı mezburanın ba-hüccet-i şer'iyeye ve valideleri zevce-i mezbure Rafia Hatun medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyyesinde munakid meclis-i şer'-i şerif-i enverde karye-i mezkure ahalisinden Hacı İshak Zade Mustafa Efendi hazır olduğu halde takrir-i elam idüb mezkur Vaskird Karyesin'de vaki' bir tarafı Fuad Oğlu Mikdad ve bir tarafı İsmail Ağa hane ve bahçeleri ve tarafeyni tarik-i am ile mahdud bir bab hane maa bahçe ber-vech-i muharrer vefat eden Ahmed Usta'nın hayatında ile'l-vefat yedinde ba-tapu müstakillen malı ve mülkü olub ba'dehu vefat ve verese-i mezburana mevrus ve muntekal olmuş isede maa bahçe hane-i mahdud-u mezkur kabil-i kısmet olmayub şaian tasarrufunda sağıran-ı mezburan için istifade mümkün olmadığından başka şaian tasarrufunda sağıran-ı mezburan için istifade mümkün olmadığından başka müşrif-i harab ve mail-i inhidam ve tahte't-turab olub ta'mire sağıran-ı mezburanın vefa eder başkaca malları olmayub hali üzere terk ve ibkasında hasar-ı külli olacağından maa bahçe hane-i mahdud-u mezkurun verese-i kibar-ı mezburun hisselerimizi hazır-ı mezbure ferağ edeceğimizden ve sağıran-ı mezburan nafakaya esed ihticaç ile muhtaç ve mustarik-u duyun olub hisselerine isabet eden cem'an yirmi sekiz sehmi ledeyi'l- muzayede bin beş yüz kuruşda müşteri'yi hazır mezbur Mustafa uhdesinde takarrür idüb muddet-i müzayede munkatı ve reğabat-i nas munkatı' olub bedel-i mezkurden ziyadeye talep bulunmadığı gibi bedel-i mezkur zikr olunan yirmi sekiz hissenin semen-i misline müsavi olduğundan sağıran-ı mezburan hisselerini verese-i kibar hisseleriyle maan semen-i mezkur ile müşteri-l mezbure bey' ve ferağ idub semeniyle sağıran-ı mezburan infak ve iksa olunmak haklarında bi'l-vucuh enfa' ve evla olacağından mezkur yirmi sekiz hisseyi diğer verese hisseleriyle maan semen-i mezkur ile müşteri-yi hazır-ı mezbure bey' ve ferağa ve semen ve bedelini ahz ve kabza ve makbuziyle sağıran-ı mezburanı infaka bana izin verilmek bi'l-vesaye muradımıdır deyü mazamin-i takrire mutabık karye-i mezkure heyet-i ihtiyarisinden mu'ta ve musaddak bir kat'a ilmühaber ziri şer munadi tarafından musaddak bir kat'a müzayede name ibraziyle izin talep eyledikde vasiy-yi mezburenin takrir-i mezkuri vaki'a mutabık ve nefsu'l-emre muvafık idüğü mubrez-i ilmühaber ile muzayadename münderecatı ve her biri mezkur Vaskird Karyesi ahalisinden Sarkan oğlu Mehmed Ağa İbn-i Şükrü ve Hacı oğlu Yusuf Efendi İbn-i Mustafa nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade ihbarlarıyla ledeyi'ş-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince maa hane bahçe-i mahdud-u mezkurdan ber-vech-i muharrer sağıran-ı mezburan hisselerine isabet eden yirmi sekiz sehmi verese-i kibar hisseleriyle maan semen-i misliyle müşteri-yi hazır-ı huzurunda imza-yı takrire semeni ve bedelini ahz ve kabza ve makbuzuyla sağıran-ı mezburanı infaka canib-i şer'iden vasiy-yi mezbure Rafia'ya izin verilmeğın ma huve'l-vaki' bi't-taleb kecube ve imla olundu. Fi'l-yevmi's-sani min seferi'l-hayr. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 91 - B. 142-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın ? Karyesi ahalisinden Bali Bin Ahmed medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyyesinde ma'kud meclis-i şer'-i şerif-i enverde Surseran Karyesi ahalisinden Aşur oğlu İsmail bin Ferhad muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Babam ve murisim olub bundan akdem vefat eden

Köroğlu Ahmed bin Küllabi'nin veraseti sabiy-yi kebir oğlu benimle zevce-i menkuha-i metrukesi ğaib-u ani'l-meclis validem Esmâ binti Hüseyin'e münhasıra olub başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmayub pederim muteveffa-yı mezburun hayatında mezbur İsmail zimmetinde cihet-i karzdan altmış dört kuruş alacak hakkı olub kable'l-ahz ve'l-istifa ber-vech-i muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezkur oğlu benimle validem mezbureye mevrus olduğundan sual olunub meblağ-ı mezkurdan benim hisse-i mevroseme halen bana eda ve teslim mezbur İsmail'e tenbih olunmak matlubumdur. Ledeyi's-sual mezbur İsmail dahi cevabında muteveffa-yı mezbur Ahmed'e hayatında cihet-i mezkurenden zimmetinde ol mikdar kuruş deyni olduğunu tavan ikrar idüb maada muddei-yi mezburun veraset muddeasını inkar eyledi. Muddei-yi mezbur Bali'den ber-vech-i muharrer veraset muddeâsına mutabık beyyine taleb olundukda li-ecli's-şehade meclis-i şer'ie haziran olan Rum Ekrek Karyesi ahalisinden Şurafı Hüseyin Ağa İbn-i Bayram bin Cum'a ve Dursun bin Hüseyin bin Süleyman nam kimesnelerden her biri münferiden ledeyi'l-istişhad fi'l-hakika ber-vech-i muharrer vefat eden Köroğlu Ahmed bin Küllabi'nin veraseti zatı bi'l-ma'rifeti's-şer'ie ma'lumumuz olan zevce-i menkuha-i metrukesi ğaibe-i ani'l-meclis Esmâ binti Hüseyin ile sabiy-yi sahih oğlu iş bu muddei Bali'ye münhasıradır. Başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu ma'lumumuz değildir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü muttevefeku'l-lafz olmağa bi'l-muvacehe alenen edayı şehadet-i şer'ie eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan mensub oldukları mezkur Rum Alarak Karyesi İmamı Mehmed Efendi İbn-i Hasan ve Muhtarı Hasan Ağa İbn-i Adem'den evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu Kal oğlu Mehmed Ağa İbn-i Mustafa ve Fincancı Zade Şamil Efendi İbn-i Mehmed'den dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu. Mucibince muddei-yi mezbur Bali'nin subut-u verasetine ba'de'l-hukm bu suretle mesele-i mirasları sekiz sehinden olub bir sehmi zevce-i mezbure Esmâ'ya ve yedi sehmi İbn-i mezbur muddei Bali'ye isabet etmekle muddeaya meblağ-ı mezkur altmış dört kuruşdan elli altı kuruşu muddei-yi mezbur Bali'ye halen ve sekiz kuruşu zevce-i mezbure Esmâ'ya vurudunda adad ve teslim mezbure aleyh mezbur İsmail ala mucibi ifrazihi iltizam olunduğu tescil ve i'lam olundu. Fi'l-yevmi's-salisi mm seferi'l-hayr. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 92 - B. 143-Y.)

Konu: İ'lam-ı Vakfiye

Medine-i Erzincan'ın Gerek Gerek Mahallesi ahalisinden iken bin üç yüz yirmi beş senesi Kanun-i Sanisi zarfında vefat eden eshab-ı hayrattan Hamamcı Hacı Ağa İbn-i Salih'in veraseti sabiy-yi kebir kızı Emine Hanım ile li-ebeveyn er karındaşı oğlu Mustafa ibn-i Abdurrahman'a münhasıra ba'dehu mezhur Mustafa Ağa vefat idub veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi Sünbül binti Hacı İbrahim ile sabiy-yi kebir oğulları Kemal ve Cemal ve sabiyye kızı Kadriye'ye münhasıra ba'dehu bint Emme Hanım Vefat edub veraseti li-ebeveyn ammisi mezbur Abdurrahman'm oğulları Hacı Salih'in sabiy-yi kebir oğlu Ziya Efendiyle mezbur Mustafa'nın oğulları mezburan Kemal ve Cemal'e münhasıra olduğu sabit ve subut-u verasetine hükm-ü şer'i lahik olduktan sonra halen medine-i mezkure muamelat-ı evkaf me'muri Mehmed Halis Efendi İbn-i Ahmed Ağa zikr-i cai vakfın bi'l-meşruta mütevellisi olduğu gibi meşrutun lehası dahi mutebeyyin olduğundan mütevellii kaimmakamı sıfat-ı şer'iyyesiyle medine-i mezkure makeme-i şer'iyyesinde ma'kud meclis-i şer-i

şerif-i enverde verese-i mezburundan zikr-i ati dükkanlara vad-ı yedleri mutehakkak olan İbn-i kebir-i mezbur Kemal Efendi ile diğer vereseden mezbur Ziya Efendi'nin zikr-i cai hususda taleb ve da'va ve müdafaaya ve mutevekkif olduğu umurun küllisine bin üç yüz otuz altı senesi zi'l- hicceti-ş-şerifesi'nin yirmi ikinci günü tarihiyle muverrah ve otuz bir numaralı Erzincan mahkeme-i şer'iyyesinden mu'ta bir kat'a ve üç yüz otuz yedi senesi Receb-i Şerifi'nin altıncı günü tarihiyle müverrah ve Erzurum mahkeme-i şer'iyyesinden mu'ta diğer bir kat'a ki cem'an iki kat'a hüccet-i şer'ie ile vekil-i umumisi Karaağaç Mahallesi ahalisinden mutekaid Kol Ağası Mustafa Efendi İbn-i Ahmed hazır olduğu halde ber-vech-i ati takrir-i da'va eyledi. Muteveffa-yı evvel Hacı Mehmed Ağa hayatında ve kemal-i akl ye sıhhatinde mensub olduğu Gerek Gerek Mahallesi İmamı Hafız Mustafa Efendi ve Karaağaç Mahallesi ahalisinden Nalıncı Zâde Hacı Mehmed Efendi ve Halilullah Mahallesi ahalisinden Hacı Hatib Zâde Yusuf Efendi ve Hacı Emin Zâde Hafız Burhan Efendi ve sair şuhud mehazırında zikr-i ati vakfına mütevellî nasb ve ta'yin eylediği sadriyye-i kebire kızı Emine muvacehesinde bi't-tav' ve'r-rıza ikrar-ı sahih-i şer'ie ve itiraf-ı sarih-i mer'iyye idüb vakf-ı atiyiz-zikrin suduruna değin sülük-ü mülk cihetinde muntazam ve müşekkik olan Erzincan'da Hinta Meydanı'nın cenubu cihetinde kain ğarben Tütüncü Hacı Hüseyin Efendi mağazası ve Şerkiyyen Kirli Ayak Zâde Hacı Mehmed Efendi ve Paşahan dükkanları ve cenuben Damdan düşen vereseşi anbar ve haneleri şimalen cephesi Hinta Meydanı'yla mahdud ve yekdiğerine muttasıl üç kepenek dükkanlarını ba-tapu müstakillen mutasarrıf olduğu emval ve emlakinden bi'l-ıfraz bi'l-cümle menabi' ve alacak ve kaffedi'l-hukuk ve'l-merafık haseneten teaati iş bu yedimde mevcut ve ibraz eylediğim bir üç yüz yirmi sekiz senesi muharremu'l-haramının yirmi üçüncü günü tarihiyle muverrah ve ziri Muhasebeci Zade Hacı Mehmed Ağa imzasıyla mumzi hatmiyle mahtum ve Efkaş Ceridesi'nin seksen beş numarasında mukayyed bir kat'a vakıfname mantukunca vakf-ı sahih-i şer'ie ile vakf ettikten sonra mezkur üç kepenek dükkana beş sene mütevellî icarolunub bedel-i icarına evvelen mezkur dükkanların vergi nizamı ve masaraif-i ta'miriyesi ba'de'l-ıhrac baki on iki akçe i'tibarıyla bir akçesinden beheri üçer mum yağından otuz iki kat'a kebir mum imal olunub biri Ağtaş Mahallesi biri Parebağ Karyesi mescid-i şeriflerinde ve yine beheri dörder kayyimedden iki kat'a dahi imal olunub anıfu'z-zikr Gerek Gerek Mahallesi'nde vaki' Hacı Hasan Mescidin'de ikad ve iki akçesinden mezkur Parebağ Karyesi'nde vaki' gezi hanesine mahsus çeşmeden bir masura su bi'l-ıfraz mezkur karyenin mescid-i şerifi önünde isale ile bu çeşme ve hanesindeki çeşme senevi ta'mir oluna ve iki akçesinden beher sene bir ra's-i sağır alunub yedi sehm üzerine İyd-i Ezha'da zebh ve üç akçesinden beher sene itam-ı taam ile Şehr-i Rebiu'l-Evvel'de Mevludu'n-Nebi kıraat ve hasıl olan ecir evvelen ve bi'z-zat fecr-i kainat efendimiz ruh-u pür enverlerine ve saniyen pederi ve validesi ceddesi ruhlarına ihda oluna ve dört açeride munasefeten ve seviyyen mütevellî ve nazireten ücret ve tevliyeti hayatta oldukça nefsine ve ba'de vefatıhi sabiy-yi kebir kızı mezbure Emine Hanım mütevellî ve Hafidi Şefik Efendi nazır ola ve vefaatlerinde evlad evladı-ı evladları mütevellî ve nazır olalar iyazen bi'llah ba'de inkirazi'l-küllî hakim-i belde ma'rifetiyle müstakim ve mütedeyyin bir kimesne mütevellî ve nazır ta'yin buyurula deyü ta'yin-i şurut ve tebeyyün-ü mesarif ve kuyudla dekakin-i mahdude-i mezkureyi mütevellî-i mezbureye teslim eyledikde ol dahi ber-vech-i muharrer vakfiyet üzere teslim ve kabz idüb sair mütevellîlerin evkafda tasarrufları tescil-i şer'i idilmemiş isede tarih-i mezkuradan beri mezkur dükkanlar mezbur Hacı Mehmed Ağa ve ba'de vefatıhi kızı mezbure Emine Hanım tarafından vakfiyet üzere tasarruf ve şerait-i vakf ecir olunmakda iken mezbure Emine Hanım'ın bila veled vefaatiyle yeri hali ve hizmet-i mezkure muattal kalub ber-mucib-i şart vakıf ve vakf-ı mezkure munasib bir mütevellî ta'yin olunmadığından ve muddei aleyhima asi Kemal ve müvekkil Ziya efendiler mezkur dükkanlara bi'l-verase mülkiyyet üzere müdahale ider olduklarından

siyareten li'l-vakf tevcih-i cihat nizamnamesinin madde-i mansusesinde muharrer ve mevzu' usule tevfikana mütevellisi olmayan evkafa mütevellî ta'yinine kadar mahalli evkaf memurları vakfın hukukunu muhafaza ve şerait-i vakfi icraya me'zun olduğuna binaen mezkur dükkanlardan keff-i yedlerle ber-mucib-i şart-ı vakıf şerait-i vakfi icra etmek üzere halen bana terk ve teslimine müddei aleyh mezkur Kemal Efendi ile müvekkiline izafetle vekil-i mezkur Mustafa Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur. Ledeyi's-sual müddei aleyh mezkur Kemal Efendi cevabında mübrez-i vakıfnamede mevzu' Hacı Mehmed Ağa'nın mühr-u zatı ve kendi vakıfnamesi olduğu ve vekil hazır-ı mezkur Mustafa Efendi dahi mezkur vesayetname müvekkili Ziya Efendi tarafından kendisine ibraz ve teslim olunub ihfasını da tavsiye edecek tarihten bir sene mukaddem canib-i şer'-i aliye arz ve emr-i kaziyi'ş-şer' ile evkaf me'muruna ibraz ve teslim eylediğini dermeyan ile ikrar idüb ancak müteveffa-yı evvel mezkur Hacı Mehmed Ağa vefatından on beş gün mukaddem mevtinde böyle bir vasiyette bulunmuş isede tescil-i şer'i ve teslimi ile'l-mutevellî olmadan vukufat-ı resmîyece kaydı tesviye edilmeden vefat etmiş olmağla mezkur dükkanları bi'l-verase intikalen namımıza tapuya rabt eylediğimizde me'mur muma ileyhin vakfiyyet müddeasıyla muarazadan men' olunmuş bi'l-isale ve bi'l-vekale maan matlubumuzdur deyu defaten tasaddi eylediklerinde me'mur-u muma ileyh dahi cevabında takrir-i mezkur müteveffa-yı mezkur Hacı Mehmed Ağa'nın maraz-ı mevtinde vaki' vasiyyet hükmünde olunub müddeaya üç kepenek dükkan sülüs haline musaid olduğundan ahkamu'l-evkafın bu babdaki mesaileri hükmüne tevfikten mezkur dükkanları vakfiyyeten hükm' i'tasıyla bi'l-verase ve bi'l-vekale mülkiyyet müddealarının reddini ve tezvîr ve tasaddiden salim ve bila beyyine mazmuniyle amel olunur evkaf sicillindeki kayd mucibince vakfın luzum ve hüccetine ve dekakin-i mezkureyi vakfiyyet üzere bana teslimine tenbih olunsun deyu def-i ala'd-def-i şer'i eyledikde müddei aleyhima mezkur Kemal Efendi bi'l-verase ve müvekkilime izafetle vekili mezkur Mustafa Efendi bi'l-vekale me'mur muma ileyhin def-i ale'd-def mezkurunu inkar eylediler. Mütevellî kaimmekamı me'mur muma ileyhden def-i ale'd-def mezkuruna mutabık beyyine taleb olundukda bu husus hakkında vakıf-ı merhum Hacı Mehmed Ağa'nın hali hayatında ila vefatı uhdesinde olub aram'den gayr-i akarının nev' ve mikdar ve kıymetlerinin vergi kaydından ihracı zımında evkaf dairesinden makam-ı aidine verilen takrir üzerine müteveffa-yı muma ileyhin sülük-ü mülk cihetinde munzam emlak ile müddeaya dükkanların kıymet-i mecmualar yetmiş sekiz bin kuruşdan ibaret olduğuna dair vergi dairesinin musaddak haşiyesini ibrazla ledeyi't-tasdik takrir-i mezkur müteveffanın maraz-ı mevtinde olub vesiyet hükmünde olmağla sülüs halinde nafız olduğuna ve müddeaya dükkanların kıymeti sekiz bin kuruş olduğu kayd-i mezkurda mütefehhim olmasına nazaran dekakin-i mahdude-i mezkure müteveffa-yı muma ileyhin sülüs haline musaid olduğu zahir ve numayan isede icab-ı şer'i bi't-teemmül canib-i vakf tercih ve evla görülerek kütüb-u fıkhiyyede musavver olan feteva-yı şerife mucibince mezkur üç kepenek dükkanın vakfiyyetine İmam Ebi Yusuf Hazretleri'nin kavli-i şerifi üzere hükm-ü sahih-i şer'i ve kaza-i sarih-i mer'i olunmağın mucibiyle vakf-ı mezkur sahih ve lazım olub mezkur üç kepenek dükkandan keff-i yedle ber-vech-i vakfiyyet müddei me'mur muma ileyh Mehmed Halis Efendi halen teslimine müddei aleyh mezkur Kemal Efendi ile müvekkilene izafetle vekil-i mezkur Mustafa Efendi'ye tenbih olunduğu tescil ve i'lam olundu. Fi ğurel-i mu- harremu'l-haram. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 94 - B. 144-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın Veğavir Karyesi ahalisinden ve asakir-i şehane kol ağalığından mutekaid iken bundan akdem vefat eden Kemahlı Mehmed Efendi İbn-i Abdullah'ın sabiy-yi sağır oğlu Muzaffer'in vakt-i rüşd ve sedadine değin bi'l-cümle umurunu ruuiyyet ve tesviyeye ve babası muteveffa-yı mezburdan mevrus ve muntekal emvalini ahz ve kabz ve hıfz ve hirasat ve hukukunu muhafazaya kibel-i şer'iden bir vasiy nasb ve ta'yin lazım ve mühim olduğu ve muteveffa-yı mezbur tarafından mansub vasiyyi'l-muhtar dahi olmadığından emanetle ma'rufe ve istikametle mevsume ve her vecihle umur-u vesayet uhdesinden gelmeğe muktedire iduğu karye-i mezkur imam ve muhtar ve heyet-i ihtiyariyesi taraflarından memhuran mevrud bir kat'a ilmühaber munderecatıyla İcra Katibi Hüseyin Efendi İbn-i Yusuf ve Mübaşir Mutafa Efendi İbn-i Mahmud nam kimesnelerin meclis-i şer'ide ala tarihiş-şehade vuku' bulan ihbarlarından zahir ve numayan olan karye-i mezkurde sakine zatı muarrefe sağır-i mezburun validesi Ekabir Hatun İbneti'l-Hac Ca'fer sağır-i mezbur Muzaffer'in vakt-i rüşd ve sedadine değin umurunu ru'yet ve tesviye ve babası muteveffa-yı mezburdan mevrus ve muntekal emvalini ahz ve kabz ve hıfz ve hirasat ve bi'l-umum hukukunu muhafazaya kibel-i şer'iden vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbaği eda ve ifaya taahhüd ve iltizam etmeğin ma vekea bi't-taleb ketebe olundu. Fi'l-yevmi's-sabi' min saferi'l-hayr. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 94 - B. 145-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Til Karyesi sakinelerinden muarrefetu'z-zat Firdevs bint-i Mahmud medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyyesinde ma' kud meclis-i şer'-i şerif-i enverde ism-i ati müteveffanın medyuni da'va vekillerinden Ahmed Tevfik Efendu muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Zevcem ve murisim olub bundan vefat eden Hayr oğlu Ahmed Şükrü Efendi İbn-i Edhem bin Abdullah'ın veraseti zevce-i menkuha-ı metrukeleri benimle ğaibe-i ani'l-meclis Hadice binti Salih ve herbiri zevcim mezburur furaşından hasıl ve benden mütevellid ve mevludeler sabiy-yi sağır oğlu Cemaleddin ve sabiy-yi sağire kızları Seadet ve Nezaket ve Fikriye ve Hikmet ve zevce-i ahir Esmâ olub kendisinden mukaddem vefat eden Güllü Binti Mustafa'dan mütevellid sabiy-yi kebir oğlu ğaib-i anil-beled Ziya'ya münhasıra olub başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmayub zevcim mezburun hayatında mezbur Ahmed Tevfik Efendi zimmetinde cihet-i karzdan beş yüz kuruş alacak hakkı olub kable'l-ahz ve'l-istifa ber-vech-i muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezkur mesele-i mirasımız vechi üzere benimle verese-i mezburuna mevrus olduğundan meblağ-ı mezkurede benim hissemle ve vasiyleri ve hadineleri bulunduğum siğar-ı mezburun hisselerini halen bana eda ve teslimle mezbur Ahmed Tevfik Efendi'ye tenbih olunmak bi'l-verase ve bi'l-vesaye matlubumdur ol dahi cevabında muteveffa-yı mezbure hayatında cihet-i mezkureden ol mikdar kuruş zimmetinde halen deyni olduğu tavan ikrar maada muddekiye-i mezburenin muddeasını inkar eyledi. Müddei-yi mezburdan ber-vech-i muharrer veraset muddeâsına mutabık beyyine taleb olundukda li-ecliş-şehade meclis-i şer'iyeye haziran olan mezkur Til Karyesi ahalisinden Karaağaç Oğlu Süleyman Bin Yusuf bin Feyzullah ve Şa'ban oğlu Mehmed Çavuş İbn-i İbrahim bin Ali nam kimesnelerin her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika ber-vech-i muharrer vefat eden Hayr oğlu Ahmed Şükrü Efendi İbn-i Abdullah'ın veraseti zevce-i menkuha-i metrukeleri zatları bi'l-muarrefeti's-

şer'iyeye malumumuz olan iş bu muddeye-i mezbure Firdevs Hatun İbneti Mahmud ile ğaib-i ani'l-meclis Hadice binti Salih ve mezbure Firdevs'den mütevellid ve mütevellideler sabiy-yi sağır oğlu Cemaleddin ve sabiy-yi sağıre kızları Seadet ve Nezaket ve Hikmet-i ve Fikriyye ve diğere zevcesi olub kendinden mukaddem vefat eden Güllü binti Mustafa'dan mütevellid sabiy-yi kebir oğlu ğaib-i ani'l-beled münhasıradır. Başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olduğu malumumuz değıldir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağın bi'l-muvacehe alenen eda-yı şehadet-i şer'iyeye eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahidan-ı mezburan mensub oldukları mezkur Til Karyesi İmamı İsmail Hakkı Efendi İbn-i Mehmed ve Muhtarı Serçavuş Oğlu Emin Ağa İbn-i Hacı Mehmed'den evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu her biri mekur Til Karyesi ahalisinden Ali Bey Zâde İbrahim Ağa İbn-i Mustafa ve Sarı Oğlu Şükrü Ağa Mustafa'dan dahi alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade idükleri iş'ar ve ihbar olundu. Mucibince muddei-yi mezburenin subut-u verasetine ba'de'l-hukm bu surette mesele-i mirasları altmış dört sehmden olub sıham-ı mezkurenin dörder sehmden sekiz sehmi zevcetân-ı mezburetan Firdevs ve Hatice'ye ve yedişer sehmden diğere benat-ı mezburat Seadet Nezaket ve Hikmet ve Fikriyye'ye ve ondörder sehmden yirmi sekiz sehmi İbnan-i mezburan Cemaleddin ve Ziya'ya isabet etmekle meblağ-ı muddeaya-i mezkurenden muddeye-i mezbure hissesine isabet eden otuz bir kuruş ve on parayı bi'l-verase ve siğar-ı mezburun hisselerine isabet eden elli dört kuruş yirmi yedi para ikişer akçeden cem'an iki yüz on sekiz kuruş otuz parayı mezburan Seadet ve Nezaket ve Hikmet ve Fikriyye için ve yüz dokuz kuruş on beş parasını İbn-i Sağır-i mezbur Cemaleddin için ki min hasebi'l-mecmu' üç yüz yirmi sekiz kuruş beş parayı bi'l-vesaye mezbure Firdevs Hatun'a halen ve baki otuz bir kuruş otuz para ile yüz dokuz kuruş on beş parayı zevce-i mezbure Hadice ile ğaib-i mezbur Ziya'ya eda ve teslime muma ileyh Ahmed Tevfik Efendi'ye tenbih olunduğu tescil ve i'lam olundu. Fi'l-yevmi's- salisi min saferi'l-hayr. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 95 - B. 146-Y.)

Konu: Hal'

Medine-i Erzincan'ın Gürabi Mahallesin'de sakine mutearrifetu'z-zat Emine Hatun İbneti Mehmed medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyyesinde munakid meclis-i şer'-i şerif-i enverde halen zevc-i dahili Silbıs Karyesi Muhtarı Ali Ağa İbn-i diğere Mehmed muvacehesinde takrir-i kelam idüb bin beş yüz elli bir kuruş mihr-i müeccel tesmiyesiyle beş aydan berü medyun Ali Ağa'nın zevce-i men-kuha-i medhulun bihası olub zevcim mezburun benden başka bir zevcesi olmağla meyanımızda hüsn-ü muşeret kabil olmadığınan mihr-i müeccelimden elli bir kuruş ile nafaka-i iddet-i ma'lumum üzerine zevcim mezburenden hal' olduğumda ol dahi hal'-i mezkuri kabul idüb mihr-i müeccel-i mezkuremden baki beş yüz kuruşu iş bu meclis-i şer'ide evrak-ı nakdiye olarak bana teslim eylediğimde ben dahi bundan tesellüm ve kabz ve kabul ve umuruma sarfla istihlak eylediğimden fima ba'd her birimiz yekdiğirimizi hukuk-u zevciyete muteallika kaffe-i deavi ve amme-i metalibden İbra-yı am-ı sahih ile ibra eylediğimizden kat'-ı niza' eyledik dedikde zevc-i mezbur Ali Ağa dahi zevce-i mezbure Emine'yi bi'l-cümle mahkemat-ı meşruhasında vicahen tahkik ve şifahan tasdik etmeğın ma vekea bi't-taleb ketebe ve imla olundu. Fi'l-yevmi's-salisi min saferi'l-hayr. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 95 - B. 147-Y.)

Konu: Veraset-i Askeri

Medine-i Erzincan'ın Hancı Mahallesi ahalisinden ve asakir-i şehane çavuşlarından iken bundan akdem Gümüşsüyü Hastahanesin'de vefat ettiği Harbiye Nezaret-i Celilesin'den mevrud ve Makam-ı Ali'yi Mutesaffiye'den muhavvel 24 Teşrin-i Sani Sene 334 tarih ve 4718 numaralı muhtırada beyan olunan Mehmed Tevfik Efendi İbn-i Salih'e veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi mahalle-i mezkurede sakine Fatıma Hatun İbneti Hacı Mehmed ile sabiy-yi kebir kızı Nazmiye ve li-ebeveyn er karındaşı Ahmed bin el-mezbur Salih'e münhasıra olduğu zatı mahalle-i mezkure ahalisinden Yaşar Efendi İbn-i Muhyiddin ve Nazım Efendi İbn-i Hacı Ahmed nam kimesneler ta'rifleriyle muarrefe zevce-i mezbure Fatıma Hatun medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde takrir ve mahalle-i mezkure İmamı Hafız Yusuf Efendi İbn-i Ahmed ve Muhtarı Mahmud Usta İbn-i Abdullah'ın mühr-ü zati ve tesmiyeleriyle ve mu'ta 2 Teşrin-i Sani sene 335 tarihli bir kat'a ilmühaber meali takrir-i mezkuru te'yid eylemiş ve veraset-i mezkure dahi vech-i meşruh üzere idüğü mahalle-i mezkure ahalisinden ve mevsuku'l-kelim zevattan ma'rufan-ı mezburanın huzur-u şer'i de ala tariki's-şehade vaki' olan ihbar ve imzalarıyla le-deyi's-şer'u'l-enver zahir ve mutehakkik olmağın bu surette mesele-i mirasları sekiz sehimden olub bir sehmi zevce-i mezbureye ve dört sehmi binti mezbure Nazmiye'ye ve baki üç shmi dahi mezbur Ahmed'e isabeti iktiza eylediği tescil ve i'lam olundu. Fi'l-yevmi't-tasi' min saferi'l-hayr. Sene semaniye ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 95 - B. 148-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Köşünkar-ı Sağır Karyesi ahalisinden olub Trabzon vilayet merkezi Bidayet Mahkemesi İcra Mübaşirliği'nde müstahdem iken bin üç yüz otuz bir sene-i mâliyesi tarafında bila veled vefat iden Çoban Ahmed Oğullarından Arif Efendi İbn-i Hacı Mustafa ben Ahmed'in veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi olub halen Trabzon'da mukime Naciye Hanım ibneti Hacı Ziya ile mezkur Köşünkar- ı Sağır Karyesin'de sakin li-ebeveyn er karındaşı Yusuf Ağa ibni'l-mezkur Mustafa'ya münhasıra ba'dehu mezbur Yusuf dahi vefat idub veraseti karye-i mezkurede sakineler sabiy-yi kebir oğlu Nuri Ağa ile sabiy-yi kebir kızları Zehra ve Zülal hanımlara münhasıra olduğu zatı mahkemece ma'ruf mezbur Nuri Ağa medine-i mezkure mahkemesinde meclis-i şer'imizde takrir ve karye-i mezkure İmamı Hasan Efendi İbn-i Dursun ve Muhtarı Tevhid Efendi İbn-i Ali ve heyet-i ihtiyariye a'zasından Muharrem Ağa İbn-i Hacı Abdullah'ın mühr-ü zati ve resmileriyle mahtum ve mu'ta yermi sekiz Teşrin-i Evvel sene 1335 takrir-i mezkuru te'yid eylemiş ve veraset-i mezkure dahi vech-i meşruh üzere idüğü karye-i mezkure ahalisinden ve mevsuku'l-kelim zevattan Munib Oğlu Halis Ağa İbn-i Salih ve Delici Oğlu İsmail Ağa İbn-i Yusufun kezalik meclis-i mezkurde ala tariki's-şehade vuku' bulan ihbar ve imzalarıyla ledeyi's-şerü'l-enver zahir ve mutehakkik olmağın bu surette mesele-i mirasları on altı sehmden olub dört sehmi zevce-i mezbure Naciye Hanım'a ve beherine üçer sehimden cem'an altı sehmi mezburetan Zehra ve Zülal hanımlara ve altı sehmi hazır muddei-yi mezbur Nuri Ağa'ya isabeti iktiza eylediği tescil ve bi't-taleb iş bu

hüccet-i şer'iyeye mezbur Nuri Ağa yedine i'ta kılındı fi'l-yevmi'r-rabi' min saferi'l-hayr. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 96 - B. 149-Y.)

Konu: Vesayet

Medine-i Erzincan'ın ? Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Salih bin Mehmed'in Sabiy-yi Sağire kızı Rabia'nın vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna kıbel-i şer'iden bir vasiy nasbi ehem ve elzem olub sağire-i mezburenin li- ebeveyn ammisi karye-i mezkure ahalisinden Ömer Çavuş İbni'l- mezbur Mehmed emanetle ma'ruf ve istikametle mevsuf ve her vecihle vesayet uhdesinden gelmeğe muktedir idüğü karye-i mezkure heyet-i ihtiyariyesinden mu'ta ve musaddak bir kat'a ilmühaber münderecatı ve ber biri karye-i mezkure ahalisinden Emrullah Ağa İbn-i İbrahim Bekir Ağa İbn-i Ahmed nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade ihbarlarıyla inde's-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince sağire-i mezburenin vakt-i rüşd ve sedadine değin tesviye-i umuruna kıbel-i şer'iden li-ebeveyn ammisi mezbur Ömer Çavuş vasiy nasb ve ta'yin olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer vesayet-i mezkureyi kabul ve hizmet-i lazimesini kema yenbağı eda ve ifaya taahhüd ile iltizam eyledikten sonra vasiy-yi mezbur Ömer'in sağire-i mezburenin nafaka ve kisve biha ve sair havaic-i zaruriyesi için pederi muteveffa-yı mezburun malından olarak zikr-i ati meblağ kader-i ma'ruf idüğü erbab-ı vukufdan şahidan-ı mezburanın huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade vaki' olan ihbarlarıyla ledeyi's-şer' zahir ve numayan olmağın mucibince sağire-i mezburenin nafaka ve kisve biha ve sair ve havaic-i zaruriyesi için pederi muteveffa-yı mezburun malından olmak üzere tarih-i kitabdan gümüş akçe olarak yevmi on kuruş farz ve takdir olunub meblağ-ı mefruz-u mezkuru ber-vech-i muharrer harc ve sarfa ve ledeyi'l-hace istidaneye ve inde'z-zafer sağire-i mezburenin malına rucua vasiy-yi mezbure izin verilmele ma vekea bi't- taleb ketebe ve imla olundu. Fi'l-yevmi'l-aşiri mm saferi'l-hayr. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 96 - B. 150-Y.)

Konu: Veraset

Medine-i Erzincan'ın Acemoğlu Mahallesi sakinelerinden ve tebea-i devlet-i aliyenin Ermeni Millet'in'den olub zikr-i ati muteveffunun varisi olduğunu iddia eden zatı ta'rif-i şer' ile muarrefe Mucukıyan kızı Satlinin veraseti Artin medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyyesinde ma'kud meclis-i şer'-i şerif-i enverde zikr-i cai muteveffunun emval-i ğayr-i menkulelerine bi'l-memuriye vadiu'l-yed olub kıbel-i şer'iden husumet-i ra's olunan Liva Emlak-ı Emiriye Katibi Ahmed Efendi İbn-i Abdalbaki muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Muriselerimiz olub bundan akdem bir birini muteakib fevt olan Meçik Oğlu Haçatur ve Benyamin ve Kirkor ve Arminak ve Neşan ve Sebuc bizim anamız muteveffıye Zarvehi ile li-ebeveyn er karındaşlar muteveffıye-i merkume Zarvehi'nin kızları benimle diğerkızı ğaib-i ani'l-meclis li-ebeveyn kız karındaşım Dirvehi benimle li-ebeyyn kız karındaşım mezbure Dirvehi ve er karındaşım sağir-i merkum Zayerper'e ve li-ebeveyn dayım Yankulan'ın oğlu Karakin dayımız oğlu olub zevil'erham cihetinden kezalik veraseti bize ve

muteveffiye-i merkume anam Zavrehi'nin li-ebeveyn haletesi oğlu Hacersun'un kezalik zevi'l-erham cihetinden veraseti li-ebeveyn haletesi kızı benimle kız karındaşım merkume Dervehi ve er karındaş merkum Zayerper'e münhasıra olub muteveffun-u merkumunun zevi'l-erham cihetinden bizden başka varisi ve terekelerine mustehak vecihiyle muteveffun-u merkumunun Vergi Dairesin'ce namlarına mukayyed emlak ve arazilerinin bi'l-verase bize teslimine hazır-ı muma ileyh Ahmed Efendi'ye terbih olunması matlubumdur deyu ba'de'd-da'va hazır-ı muma ileyh Ahmed Efendi dahi cevabında muteveffun-u merkumunun Vergi Dairesin'ce namlarına mukayyed emlak ve emval gayr-i menkulelerine hasebi'l-me'muriye vad'-ı yedini ikrar edüb maada veraset müddeasını inkar eyledi. Muddekiye-i merkume Safinin Hatun ber-vech-i muharrer veraset müddeasıyla bu yana ledeyi'l-havale li-ecliş-şehade meclis-i şer'iyeye haziran olan Taşçı Mahallesi sakinelerinden ve tebea-i devlet-ı muşarun ileyhin Ermeni Millet'in'den Payzer Hatun veledeti Serkis ve Eköyni Hatun veledeti Kaluset mean ve medine-i mezkurenin Ürek Karyesi ahalisinden Veli Şefik Efendi İbn-i Abdulkadir Efendi dahi münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika mezkur Acemoğlu Mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem bir birini müteakiben fevt olan Meçik Oğlu Haçatur ve Benyamin ve Kirkor ve Erminak ve Neşan ve Sebuc ile iş bu zatı ma'lumumuz olan müddekiye-i merkume Satirlinin veledeti Artin'in anası muteveffiye Zarvehi li-ebeveyn er karındaşlar olub babaları ismi Kaluset olmağla ol vecihle muteveffun-u merkumunun verasetleri li-ebeveyn verasetleri li-ebeveyn kız karındaşları muteveffiye-i merkume Zarvehi'in kızları iş bu müddekiye ile kızı Dirvehi ve Oğlu Zeyarper' ve li-um cedit kaluset veledi Atam'ın veraseti kızının kızı iş bu müddekiye ile diğer kızı Dirvehi ve li-ebeveyn dayısı Yankulan'ın oğlu Karakin dayıları oğlu olub veraseti zevi'l-erham cihetinden kezalik bunlara ve yine anası muteveffiye zarvehi'nin li-ebeveyn haletesi oğlu Haçersun'un veraseti kezalik zevi'l-erham cihetinden bunlara münhasıra olub muteveffun-u merkumunun bunlardan başka varisleri ve terekelerine mustehak ahiri olduğu bizim ma'lumumuz değildir. Biz bu hususa bu veçhe üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe ber- nehc-i şer'iyeye şer'iyeye şehadet eylediler. Usul Mevzuasına tevfiken şahidetan-ı mezburetan Payzer ve Eköni hatunlar mensub oldukları mezkur Taşçı Mahallesi İmamı Hafız Salih Efendi İbni'l-Hac Ahmed ve a'za Ali Efendi İbn-i Kamil'den evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu mahalle-i mezkure sakinlerinden Gülçin oğlu Rapatil veledi Mikail ve Ohannes veledi Akob'dan dahi bi'l-muvacehe alenen ve diğer şahid mezbur Veli Şefik Efendi dahi mensub olduğu mezkur Ürek Karyesi İmamı Hüseyin İbn-i Hasan ve a'za Osman Ağa İbn-i Ali'den evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu karye-i mezkure ahalisinden Süleyman Ağa İbn-i Mustafa Veli Ağa İbn-i Hüseyin'den dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şuhud-u mezburunun makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu. Muddekiye-i merkume Satlinin Hatun'a ber-vech-i muharrer veraset müddeasını ber-vech-i şer'iyeye isbat etmeğın mucibince subut-u verasetine hukm olunduğu tescil ve il'lam olundu. Fi'l-yevmi's-salisi min Saferi'l-Hayr, sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 97 - B. 151-Y.)

Konu: İzin Hücleti

Medine-i Erzincan'ın Veğavir Karyesi ahalisinden ve asakir-i şahane Kaloğalığın'dan mutekaid iken bundan akdem vefat eden Mehmed Efendi İbn-i Abdullah'ın veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi Ekabir Hatun İbneti'l-Hac Ca'fer ile sabiy-yi sağır oğlu Muzaffer'e münhasıra ve mesele-i

mirasları sekiz sehinden olub bir sehmi zevce-i mezbure Ekabir Hatun'a ve baki yedi sehmi dahi sağır-i mezbur Muzaffer'e isabeti ledeyi's-şer'u'l-enver zahir ve mutehakkik oldukdan sonra sağır-i mezbur Muzaffer'in ba-hüccet-i şer'ie vasiyye ve validesi zatı ta'rif-i şer'ie ile muarrefe zevce-i mezbure Ekabir Hatun medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyyesinde ma' kud meclis-i şer'-i şerif-i enverde Geçid Karyesi ahalisinden Abbas oğlu Mustafa bin Bayram hazır olduğu halde takrir-i kelim idub murisimiz muteveffa-yı mezbur Mehmed Efendi'nin hayatında ile'l-vefat ba-tapu uhdesinde mustekillen mülki olub ba'de vefatihi benimle sağır oğlu mezbur Muzaffer'e mevrus ve muntekal mezkur Veğavir Karyesin'de etraf-ı erbe'ası Sahib-i Sened Müteveffa Mehmed Efendi hududuyla mahdud bir bab hane ile kezalik Canib-i yemini Ya' kub Ağa bahçesi ve Yesari Ahmed Ağa ve arkası cephesi yol ile mahdud diğer bir bab hane maa bahçenin her ikisinde kabil-i kısmet olmayub şayan tasarufunda sağır-i mezbur için istifade mümkün olmadıktan başka müşrif-i harab ve mail-i inhidam olub ta'mir ve termimine sağır-i mezburun vefa eder başkaca malı olmayub hali üzere terk ve ibkasında hasar-ı külli olacağından ve maa bahçe iki bab hane-i mahdudu mezkurdan benim hisse-i şayiamı dahi hazır-ı mezbur Mustafa Ağa'ya ferağ ideceğimden ve sağır-i mezburada nafaka ve kisve bihaya eşed ihtiyaçla muhtaç ve mustağrak-ı duyun olmağla hissesine isabet eden yedi sehmi hissesi ledeyi'l-muzayede dört bin altıyüz gümüş akçede iş bu hazır-ı mezbur Mustafa Ağa uhdesinde takarrür edüb muddet-i müzayede munkazi ve reğabat-ı nas munkati olub bedel-i mezkurdan ziyade talib bulunmadığı gibi bedel-i mezkurda semen-i mülime müsavi olduğundan sağır-i mezburun hissesini dahi benim hissemle maan semen-i mezkur ile müşteri-yi mezkure bey' ve fereğa ve semen ve bedelini ahz ve kabza ve makbuzundan infak ve iksaya kibel-i şer'iden bana izin verilmek bi'l-vesaye matlubumdur dedikde takrir-i meşruhu vakia mutabık idüğü karye-i mezkure heyet-i ihtiyariyesinden mu'ta ve musaddak bir kat'a ilmühaber ve ol babda ziri ser münadi tarafından musaddak bir kat'a müzayede kaimesi mefadından ve her biri mevsuku'l-kelim zevattan İcra Katibi Hüseyin Efendi İbn-i Yusuf ve Mübaşiri Mustafa Efendi İbn-i Mehmed nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki's-şehade vaki' olan ihbar ve imzalarıyla ledeyi's-şer'u'l-enver zahir ve numayan olmağın mucibince maa bahçe iki bab hane-i mahdud-u mezkurun ber-vech-i muharrer sağır-i mezburun hissesine isabet yedi sehmi ve vasiyye-i mezbure hissesiyle maan semen-i misliyle müşteri-yi hazır-ı mezbure bey' ve fereğa ve me'mur huzurunda i'ta-yı takrire ve semen ve bedelini ahz ve kabza ve makbuzuyla sağır-i mezburu infaka canib-i vasiyye-i mezbure Ekabir Hatun'a izin verilmeğın ma huve'l-vaki' bi't-taleb ketebe olundu. Fi'l-yevmi's-samin min Saferi'l-Hayr. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 97 - B. 152-Y.)

Konu: Mihr İlamı

Medine-i Erzincan'ın Halilullah Mahallesi ahalisinde iken bundan akdem vefat eden Hacı Hatip Zade Yusuf Efendi İbn-i İbrahim'in veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi Cemile binti müteveffa Süleyman ile zevce-i mezbure Cemile'den mütevellid sabiy-yi sağır oğlu Vehbi ve diğer zevcesi olub kendinden mukaddem mütevellid eden Ayişe binti Şevket'den mütevellid ve mütevellideler sabiy-yi kebir oğullan Ali Şefik ve ğaib-i ani'l-beled Mehmed Zeki ve sabiy-yi sağır oğlu Mustafa Talat ve sabiy-yi ve sair ğaibetan-ı ani'l-beled faika ve Naime'ye münhasıra olduğu sabit ve subut-u verasetlerine hükm-ü şer'i lahik oldukdan sonra İbn-i sağır-i mezbur Vehbi'nin valide ve hadinesi ve

ba-hüccet-i şer'ie vasiyyesi zevce-i mezbure Cemile'nin zıkr-i cai hususda da'va ve ahz ve kabza ve muteveffik olduğu umurun küllisine ba-hüccet-i şer'ie vekil-i umumisi ve li-ebeveyn ammisi Şemsi Zâde Mehmed Efendi İbn-i Mustafa medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyyesinde ma'kud meclis-i şer'i şerif-i enverde İbn-i Sağır-i mezbur Mustafa Tal'at'ın kezalik ba-hüccet-i şer'ie vasiyyi ve li-ebeveyn er karındaşı İbn-i Kebir-i mezbur Ali Şefik Efendi muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Tarihden üç sene mukaddem müvekkilem mezbure Cemile nefsinin Hacı Hatib Zâde Yusuf Efendi'ye üçbin beşyüz elli kuruş gümüş akçe mihr-i müheccel tesmiyesiyle mehazır-ı şuhudda tezvic ol dahi ber-vech-i muharrer tezvic ve duhul idub ol vecihle müvekkilem mezbure tarih-i mezkurdan beri muteveffa-yı bihası olub zimmetinde mutekarrir ve ma'kudun aleyh alacak hakkı olan meblağ-ı mezkur üç bin beş yüz elli bir kuruş muteveffa-yı mezbur Yusuf Efendi hayatında müvekkilem mezbureye kable'l-eda ve'l-ifa ber-vech-i muharrer vefat etmekle tereke-i vafiyesinden olmak üzere müvekkilem mezbure için maa mesarif-i mahkeme halen bana eda ve teslime mezbur Ali Şefik Efendi'ye tenbih olunmak bi'l-verase ve bi'l-vekale matlubumdur. Ledeyi's-sual muddei aleyh mezbur Ali Şefik Efendi dahi cevabında pederi muteveffa-yı mezburun tereke-i vafiyesine bi'l-verase ve bi'l-vesaye vadiu'l-yed olduğu tav'an ikrar idub maada muddei vekil-i mezburun bi'l-vekale mihr-i müccel muddeasını inkar eyledi. Muddei vekil-i mezbur Mehmed Efendi'den ber-vech-i muharrer mihr-i müccel muddeasına mutabık beyyine taleb olundukda her biri Cırzını Karyesi ahalisinden Hafız Şefik Efendi İbn-i Salih bin Ali ve Osman Ağa İbn-i Salih ve Sabi oğlu Şerif ve Tılhas Karyesi ahalisinden Şerif Ağa İbn-i Sadık bir Şerif nam kimesnelerle isbat edeceğini ve daha başka şahidi olduğu ifade ve ikame etmek üzere muhakemenin yevm-i ahire talikini taleb ve dermeyan idüb muhakemenin ta'lik olduğu günde muddeide vekili hazır olub muddei aleyh mezbur Ali Şefik Efendi'nin mahkemeye hakk-ı duhulu olub hazır olacağına dair imzaları alındığı ve evvelce ale'l-usul varaka-i deaviyne tebliğ olduğu halde gelmeyib vekil dahi göndermediğinin ve muddeide vekili muhakemenin gıyaben ru'yetini taleb idub Usul-u Muhakemat-ı Şer'iyye Kararnamesi'nin madde-i mahsusası mantukunca vekil-i musahhar ta'yani usulu mülga olduğundan mahkeme-i gıyabiyeye ledeyi'l-ibtidar muddeide vekili ikame ve ihzar eylediği şahidlerinin istimainı taleb etmekle şuhud-u muharrereden li-ecli's-şehade meclis-i şer'ie haziran olan mezburan Hafız Şerif Efendi ve Şerif Ağa İbn-i Sadık nam kimesnelere dahi her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika zatı bi'l-muarrefeti's-şer'ie ma'lumumuz olan gaib-i ani'l-meclis müvekkile-i mezbure Cemile binti Süleyman bin Mustafa üç bin beşyüz elli bir kuruş gümüş akçe mihr-i müccel tesmiyesiyle muteveffa-yı mezbur Hacı Hatibzade Yusuf Efendi İbn-i İbrahim'in zevce-i menkuha-i medhulun bihasıdır. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz. Şehadet dahi ederiz deyu muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe alenen eda-yı şehadet-i şer'ie eylediler. Usul Mevzuasına tevfikana şahid-i mezbur Hafız Şerif Efendi mensub olduğu mezkur Cırzını Karyesi İmamı Abdulkadir Efendi İbn-i Emin ve muhtarı Said Ağa İbn-i Mehmed'den evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu her biri Cırzını Karyesi ahalisinden Kukur oğlu Salih Ağa İbn-i İbrahim ve Salih Ağa İbn-i Ahmed'den dahi bi'l-muvacehe alenen ve şahid-i mezbur Şerif Ağa mensub olduğu mezkur Tılhas Karyesi İmamı Hüseyin Efendi İbn-i Osman ve muhtarı Molla Mustafa İbn-i Mahmud'dan evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu her biri mezkur Tılhas Karyesi ahalisinden Okçu Zâde Mehmed Ağa İbn-i Ali Bey ve Seyyid Ahmed Ağa İbn-i Edhem'den bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu.

Zatı Cırzını Karyesi ahalisinden Avni oğlu İbrahim Ağa İbn-i Ahmed ve Uzun Osman Ağa İbn-i İsmail ta'rifleriyle muarrefe müvekkile-i mezbure Cemile Hatun meclis-i şer'ie ihzar olunub mihr-i

müeccel meblağ-ı mezkur üç bin beş yüz elli bir kuruş gümüş akçeyi hayatında zevci muteveffa-yı mezbur Yusuf Efendi'den tamamen veya kısmen olmadığına ve zevci mezbure bağışlamadığına ve zimmet-i mezkureden dolayı zevci muteveffa-yı mezburu ibra ve ahire havale etmediğine ve mihr-i mezkure mukabil zevci muteveffa-yı mezburun malından mezbure Cemile nezdinde sehni bulunmadığına ve hiç bir vecihle istifa-yı hak eylemediğine dair istihzaren teklif olunan yemini kabul ve (vallahi) deyu ber-nehc-i şer'i icra eyledi.

Mucibince muddeaya mihr-i müeccel meblağ-ı mezkur bin beş yüz elli bir kuruş gümüş akçeyi muteveffa-yı mezbur Yusuf Efendi'nin tereke-i vafiyesinden olmak üzere müvekkile-i mezbure Cemile Hatun için vekili mezbur Mehmed Efendi'ye halen eda ve teslimi muddei aleyh ğaib-i mezbur Ali Şefik Efendi'nin ğıyabında ba'de'l-hukm zirde müfredatı muharrer mesarif-i muhakeme olan dörtyüz kırk bir kuruş yirmi para usul-u mezkurun altmış birinci maddesi hükmüne tevfikan evvelen müddeiye tarafından alınub ba'dehu tereke-i vafiye-i mezkureden bi't-tahsil müvekkile-i mezbure için vekil-i mezbure teslimi iktiza eylediği tescil ve kabil-i i'tiraz olmak üzere i'lam olundu fi'l- yevmi's-sani ve'l-işrin min muharremu'l-haram. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 98 - B. 153-Y.)

Konu: İzin Hüccti

Medine-i Erzincan'ın Gerek Gerek Mahallesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Sucuzade Süleyman bin Halil'in veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi Firdevs binti Tevhid ile sabiy-yi sağır oğulları Bekir ve İsmail'e münhasıra ve mesele-i mirasları bi-hükmü'l-feraiiz on altı sehinden olub siham-ı mezburdan iki sehmi zevce-i mezbure Firdevs'e ve yedişer sehinden on dört sehmi sağıran- ı mezburan Bekir ve İsmail'e isabeti tahakkukundan sonra sağıran-ı mezburanın valideleri ve ba-hüccet-i şer'iyeye vasiy-yi mansubeleri mezbure Firdevs medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyesinde ma' kud meclis-i şer'-i şerif-i enverde mahalle-i mezkurede sakin Kemahlı Hakkı Efendi olduğu halde ber-vech-i ati takrir-i kelim idub murisimiz muteveffa-yı mezbur Süleyman'ın hayatında ile'l-vefat yedinde mülk-ü mevrusi olub ba'de'l-vefat zevcesi benimle sağır oğulları mezburan Bekir ve İsmail'e mevrus olan kuyu başı mevkiinde vaki' şer'an Hamza ve şimalen Kara Ali Hüseyin ve cenuben Hacı Derviş efendiler tarlaları ve ğarben İbrahim'in tarla hissesiyle mahdud altı kod tohum isliab eden bir kat'a mufrez hisse tarlanın bir rubu bana ve selas-i erbeası sağıran-ı mezburana şayian intikal etmiş isede kabil-i kısmet olmayub islah ve tathirine başkaca malları olmayıb hali üzere terk ve ibkasında hasar-ı külli olacağı gibi mezkur rub' hissemi hazır- ı mezbur Hakkı Efendi'ye fariğa olacağımdan ve sağıran hisseleri müzayede olundukda son talibi olan hazır-ı mezbur uhdesinde dokuz yüz yetmiş beş kuruşda takarrür idub muddet-i müzayede olan üç mah munkazi ve rağabat-ı nas munkati' olub ziyadeye talib zuhur etmediği gibi kıymet-i mezkure mezkur hisselerin bedel-i mislime müsavi olub sağıran-ı mezburan nafakaya eşed ihtiyaç ile muhtaç ve mustağrak-ı duyun olmalarıyla sağıran-ı mezburana mevrus üç rub' hisse tarlayı ol babdaki emr-i mahsusa tevfikan kıymet-i mezkure ile benim hissemle müşteri-yi mezbure bey' ve fereğa ve me'muri huzurunda i'ta-yı takrire semen ve bedelini ahz ve kabza ve makbuzumla sağıran-ı mezburanı infak ve iksaya kibel-i şer'idan bana izin verilmek muradımdır deyu mezamini takrir-i meşruha mutabık mahalle-i mezkure heyet-i ihtiyariyesinden bir kat'a musaddak ilmühaber ile ziri sermunadi tarafından mahtum bir kat'a muzayedename ibrazıyla beya izin talep eyledikde ve sabiy-yi mezburenin takrir-i meşruhu vakia mutabık ve nefsi'l-emre muvafık olub bey'-i mezkur sağıran-ı mezburan hakkında bi'l-vucuh enfa' ve

evla olacağı mubrez-i ilmühaber mealinden numayan ve erbab-ı vukufdan Gerek Gerek Mahalleli Hikmet Efendi İbn- i Hacı Salih ve Şerife Mahallesin'den Hamdi Efendi İbn-i tayfur nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tariki'ş-şehade vaki' olan ihbarlarıyla inde'ş-şer'u'l-enver zahir ve musteban olmağın mucibince mezkur mufrez hisse tarlanın üç rub'unu kıymet-i muharrere-i mezkure mukabilinde kendinin rub' hissesiyle maan hazır-ı mezbur Hakkı Efendi'ye bey' ve ferağa ve me'muri huzurunda i'ta-yı takrire semen ve bedelini ahz ve kabza ve makbuzuyla sağiran-ı mezburanı infak ve iksaya valideleri ve hisse-i mezbure Firdevs-e kibel-i şer'iden izin verilmek ma vekea bi't-taleb ketebe olundu. Fi'l-yevmi'l-hamis-i aşara min saferi'l- hayr. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 98 - B. 154-Y.)

Hususi Vekalet

Husus-u atiyi'l-beyan mahallinde ketebe ve tahrir ve istima' takrir için vaki' olan taleb üzerine kibel-i şer'iden bi'l-iltimas me'zunen irsal olunan mahkeme-i şer'ie Başkatibi Hafız Ömer Lutfi Efendi İbn-i Bekir Sıdkı Efendi Medine-i Erzincan'ın Karaağaç Mahallesin'de vaki' jandarma çavuşlarından Nuri efendinin menziline varub derun-u vesikada muharreru'l-esami muslimin huzurlarında akd-i meclis-i şer'i ali ettikte memil ve meclis-i ma'kud-u mezkurde musafireten sakine Zatı Molla Seydi Mahallesin'den Akif Efendi İbn-i Sadık ve Hasan Efendi Mahallesin'den jandarma efradından Gülek oğullarından Rıza Efendi İbn-i Kahraman ta'rifleriyle muarrefe Nuriye Hanım İbneti Hafız Mustafa Efendi İbn-i-Hac Abdullah mahalle-i mezkurede mukim ser-çavuş muma ileyh Nuri Efendi İbn-i Ahmed mehazırında bi-tav'iha takrir-i kelam ve teabbür-ü ani'l-meram idub bundan bir buçuk mah mukaddem beni gümüş akçe üç bin bir kuruş mihr-i müeccel-i musemma ile tezvic ve duhul eden Erzincan'da Aramaz Nizamiye Süvari Alayı zabıtatından Mulazım-ı Evvel Emirhan Efendi ile zevciyet beynimizde kaim olduğu halde bundan on beş gün mukaddem zevc-i dahilim muma ileyh Emirhan Efendi mezahır-ı şuhudda beni talak-ı selase ile tatlik etmiş olduğundan muma ileyh Emirhan Efendi'nin zimmetinde mutekarrir ve ma'kudun aleyh mihr-i müeccel-i mezkur ile nafaka-i iddet-i muayyenem hakkında muma ileyh Emirhan Efendi'nin aleyhinde Erzincan mahkeme-i şer'iyesinde ikame etmiş olduğum da'vadan dolayı mehakim-i şer'iyenin aksam-ı muhtelifesinde muddei ve muddei aleyh ve şahs-ı salis sıfatlarıyla muma ileyh Emirhan Efendi ile bidayeten ve i'tirazen ve temyizen ve iadeten ve gıyaben muhakeme ve muhaseme ve müdafaaya ve ikame-i beyyine ve istihlafa ve namıma izafetle her nev' levaih ve istida tanzim ve takdimine ve hacz-i emval ve fekkine ve sadır olacak i'lamat-ı istihsal ve ahze ve tebellüğe ve tenfiz-i ahkamı zımnında mevki-i icraya vad'ına ve hakim ve mümeyyez ve ehl-i hibre nasb ve ta'yin ve tatbik-i hatim ve istiktaba ve zarar ve ziyan ve mesarif-i muhakeme taleb ve iddiasına ve ahini tevkil ve azle ve hususu mezkurun muteveffık olduğu umurun küllisini son dereceye katar ta'kib ve ifaya tarafımdan iş bu hazır-ı muma ileyh Nuri Efendi'yi vekalet-i mutlaka-i sahiha-i şer'ie ile vekil ve naib-i menab nasb ve ta'yin eyledim dedikde hazır-ı muma ileyh Nuri Efendi dahi ber-vech-i muharrer vekalet-i mezkureyi kabul ve hidmet-i lazimesini kema yenbaği eda ve ifaya taahhüd ve iltizam eyledim dediğini katib-i muma ileyh mahallinde ketebe ve tahrir ve mean mebus-u emma-i şer'ieyle meclis-i şer'ie gelub ala vukuihi inha ve takrir etmeğın ğasbe't- tasdiki'ş-şer'i ma vekea bi't-taleb ketebe olundu. Fi'l-yevmi's-sani aşara min Saferi'l-Hayr. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 99 - B. 155-Y.)

Konu: İsbat-ı Mihr

Medine-i Erzincan'ın Til Karyesi ahalisinden iken bundan akdem vefat eden Hayr oğlu Ahmed Efendi İbn-i Edhem bin Abdullah'ın veraseti zevce-i menkuha-i metrukesi mezkur Til Karyesin'de sakine Firdevs binti Mahmud ile Molla Seydi Mahallesin'de sakine Hadice binti Salih ve zevce-i mezbure Firdevs'den mütevellid ve mütevellideler sabiy-yi sağır oğlu Cemaleddin ve sabiy-yi sağire kızları Hikmet ve Nezaket ve Fikriye ve Seadet ve zevce-i uhra olub kendinden mukaddem vefat eden Güllü binti Mustafa'dan mütevellid sabiy-yi kebir oğlu ğaib-i ani'l-beled Ziya'ya münhasıra olduğu bin üç yüz otuz sekis senesi Saferi'l-Hayrı'nın dördüncü günü tarihiyle muverreh bir kat'a i'lam-ı şer'i ile sabit ve subut-u verasetlerine hükm-ü şer'i vukuundan sonra verese-i mezburundan sahabe-i arzuhal muarrefetu'z-zat zevce-i mezbure Firdevs medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyyesinde munakid meclis-i şer'i şerif-i enverde muteveffa-yı mezburun tereke-i vafiyesine vadiatu'l-yed olduğu mutehakkik olan kezalik verese-i mezbureden zevce-i mezbure Hadice hususu atiyi'- zikirde muhaseme ve müdafaaya ve muteveffik olduğu umurun küllisine bü-hüccet-i şer'ie vekil-i şer'isi Arzuhalci Ahmed Tevfik Efendi muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi. Ben ber-vech-i muharrer vefat eden Ahmed Efendi'nin iki bin elli bir kuruş mihr-i müccel tesmiyesiyle zevce-i menkuha-i medhulun bihası olub ol vecihle zevcem mezburun zimmetinde cihet-i mihr-i mücceleden mutekarrir ve ma'kudun aleyh alacak hakkım olan meblağ-ı mezkuru bana kable'l- eda ve'l-ifa ber-vech-i muharrer vefat etmekle tereke-i vafiyesine zevce-i uhrası muvekkile-i mezbure Hadice vadiu'l-yed olduğundan zevcem mezburun tereke-i vafiyesinden olmak üzere meblağ mihr-i mezkur iki bin elli bir kuruş halen bana eda ve teslim müvekkilesine izafetle vekil muma ileyh Ahmed Tevfik Efendi'ye tenbih olunmak matlubumdur. Vekil muma ileyh dahi cevabında muteveffa-yı mezburun tereke-i vafiyesine müvekkilesi mezbure Hadice Hatun'un bi'l-verase vadiatu'l-yed olduğunu bi'l-vecale ikrar idub muddeye-i mezburenin ber-vech-i muharrer mihr-i müccel müddeasını inkar eyledi.

Muddeye-i mezbureden ber-vech-i muharrer muddeasına mutabık beyyine talep olundukda li-ecli'ş-şehade meclis-i şer'ie haziran olan her bir mezkur Til Karyesi ahalisinden Çoban oğlu Ömer Ağa İbn-i Süleyman bin Abdullah ve Köse Mehmed oğlu İsmail Ağa İbn-i Mahmud bin Hasan nam kimesnelerden her biri münferiden istişhad olunduklarında fi'l-hakika iş bu zat'ı ma'lumumuz olan Firdevs binti Mahmud iki bin elli bir kuruş gümüş akçe mihr-i müccel tesmiyesiyle ber-vech-i muharrer vefat eden Hayr oğlu Ahmed Efendi İbn-i Edhem bin Abdullah'ın zevce-i menkuha-i metrukesidir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz şehadet dahi ederiz deyu muttefeku'l-lafz olmağı bi'l-muvacehe alenen ber-nehc-i şer'i eda-yı şehadet-i şer'ie eylediler. Usul Mevzuasına tevfikan şahidan-ı mezburan mensub oldukları mezkur Til Karyesi İmamı İsmail Hakkı Efendi İbn-i Mehmed ve Muhtarı Serhun Zâde Emin Efendi İbn-i Kamil nam kimesnelerden evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu her biri karye-i mezkure ahalisinden Ali Bey oğlu İbrahim Ağa bin Mustafa Canuz oğlu Salih Ağa İbn-i Abdurrahman'dan dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu'ş-şehade idükleri iş'ar ve ihbar olundu. Müddeye-i mezbure Firdevs mihr-i müccel-i mezkur iki bin elli bir kuruşu zevce-i muteveffa-yı mezburdan hayatında tamamen veya kısmen olmadığına veya bağışlamadığına ve ahire havale ve ibra ve hiç bir vecihle istifa-yı hak

eylemediğine dair muddeye-i mezbureye istizharen teklif olunan yemini kabul ve vallahi deyu bi'l-muvacehe alenen ber-nehc-i şer'ie icra eyledi. Mucibince ber-vech-i muharrer Sabit olan mihr-i müccel meblağ-ı mezkur iki bin elli bir kuruş gümüş akçeyi muteveffa-yı mezburun tereke-i vafiyesinden olmak üzere muddeye-i mezbure Firdevs halen eda ve teslime müvekkilesi mezbure Hadice'ye izafetle vekil muma ileyh Ahmed Tevfik Efendi'ye tenbih olunduğu tescil i'lam olundu. Fi'l- yevmi'r-rabi' min Saferi'l-Hayr. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 99 - B. 156-Y.)

Konu: Nafaka

Medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesi'nde Sakin Şükrü Efendi İbn-i Abdulvahid medine-i mezkure mahkeme-i şer'iyyesinde ma'kud meclis-i şer'-i şerif-i enverde takrir-i kelam ve taabbür-ü ani'l-meram idub Dana Mahallesi ahalisinden iken muharebede şehiden vefat eden li-ebeveyn er karındaşım Ahmed Çavuş'un sabiy-yi sağırleri on dört yaşında Kadriye ve on yaşında bulunan saniyenin nafakaları seb' Cemaziye'l-Ahire sene 337 tarih ve kırk beş numaralı hüccet-i şer'ie ile li-ebeveyn ammileri benim üzerime kader-i ma'ruf olarak beherine yevmi yüzer paradan cem'an beş kuruş gümüş akçe farz ve takdir olunub tarih-i mezkurda ğala-yı is'ar mevcut olub el-yevm mu'tedil oldukdan başka mezburatanm beherine cihet-i mâliyeden şehir-i yirmi beş kuruşdan cem'an elli kuruş maaş tahsis bu- yurulub meblağ-ı mezkur üç yüz otuz senesi Kanun-i Sani'sinin on beşinci gününden bugüne kadar teraküm eylediği gibi min ba'di tesviye olunacağından üzerime mukadder nafakanın hat ve testiri muradımdır deyu mealleri takrir-i meşruha mutabık hüccet-i mezkure ile ziri livanın muhasebe mühr-ü resmi ile mahtum ve liva muhasebecisi Mehmed Nabi imzalarıyla munzi bir kat'a muameleli der kenar ibraz eyledi icabı ledeyi't-teemmül meaş-ı mezkur ile maişet kabil olamayub vakt-i hale nazaran nafaka-i sabıkasının ibkasında dahi ğadr-i külli olacağı erbab-ı vukufdan Ali Çavuş ve Ahmed Ağa nam kimesnelerin huzur-u şer'ide ala tarihi-ş-şehade vuku bulan ihbarlarıyla ledeyi's- şer'i numayan olmağın mucibince nafaka-i sabıkanın beherine yevmi ellişer paradan cem'an yüz para hat ve tenzil ile baki beherine yevmi nafakalarına harcı ve sarfı iktiza eylediği bi't-taleb ketebe ve imla olundu fi-gurreti Saferi'l-Hayr. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

(S. 100 - B. 157-Y.)

Konu: Veraset

Fi'l-asl Erzurum ahalisinden olub el-yevm medine-i Erzincan'ın Hasan Efendi Mahallesi'nde sakin Necib Efendi İbn-i Hasan medine-i mezkure mahkeme-i şer'isinde munakid meclis-i şer'-i şerif-i enverde ismi ati müteveffanın medyunu mahalle-i mezkure ahalisinden Ömer Lütfi Efendi İbn-i Mustafa muvacehesinde ber-vech-i ati da'va eyledi.

Zikr olunan Hasan Efendi Mahallesi sakinelerinden olub Sivas'da muhacerette bulunduğu esnada bila veled vefat eden Münire ile benim babam Hasan li-ebeveyn erkarmdaşları olub ol vecihle babaları ismi Osman bin Abdullah ve valideleri ismi Şerife İbneti Abdulkerim ve maskat-ı ra'sleri

Erzurum olmağla muteveffiyeye-i mezbure Münire'nin veraseti li-ebeveyn er karındaşı oğlu bana münhasıra olub benden başka varisi ve terekesine mustehak ahiri olmayub mezbure Münire'nin hayatında mezbur Ömer Lütfi Efendi zimmetinde bir halı seccade esmanından olarak nakdiye alacak hakkı olub kable'l-ahz ve'l-istifa ber-vech-i muharrer vefat etmekle meblağ-ı mezkur hasran bana mevrus olduğundan ledeyi's-sual ol dahi cevabında muteveffiyeye- i mezbure Munire Hatun'a cihet-i mezkureden ol mikdar kuruş zimmetinde olduğunu tav'an ikrar edub maada mezburun ber-vech-i muharrer veraset müddeasını inkar eyledi. Muddei Necib Efendi'den haziran olan mezkur Hasan Efendi Mahallesi ahalisinden Fincancı Zâde Oğlu Şamil Efendi İbn-i Mehmed bin Mustafa ve Molla Güzel Mahallesi ahalisinden Karlı Oğlu Raf et Ağa İbn-i İbrahim bin Hüseyin nam kimesnelerden her biri münferiden ledeyi's-şehade fi'l-hakika Sivas'da muhacire iken bila veled vefat eden Munire ile iş bu muddei Necib Efendi'nin babası Hasan li-ebeveyn er karındaşlar olub babaları ismi Osman bin Abdullah ve valideleri ismi Şerife binti Abdulkerim ve maskat-i ra'sleri Erzurum olub ol vecihle muteveffiyeye-i mezbure Münire'nin veraseti li-ebeveyn er karındaşı oğlu muddei-yi mezbur Necib Efendi'ye münhasıradır. Başka veraseti ve terekesine mustehak ahari olduğu ma'lumumuz değildir. Biz bu hususa bu vecih üzere şahidiz. Şehadet dahi ederiz deyü her biri muttefekul-lafz olmağı bi'l-muvacehe alenen eda-yı şehadet eylediler. Usul Mevzuasına tevfikân şahid-i mezbur Şamil Efendi mensub olduğu Hasan Efendi Mahallesi İmamı Hafız Ahmed Efendi İbn-i Mustafa ve a'za İbrahim Ağa İbn-i Şakir'den ve mezbur Rafet Ağa mensub olduğu Molla Güzel Mahallesi Muhtarı İsmail Ağa İbn-i Hüseyin ve a'za Mustafa Efendi İbn-i Arif den evvelen ba-varaka-i mesture sırran ve ba'dehu şahidan-ı mezburanın ahvalini alim Ziya Ağa İbn-i Hüseyin ve Şamil Ağa İbn-i Ali nam kimesnelerden dahi bi'l-muvacehe alenen ledeyi't-tezkiye şahidan-ı mezburanın adil ve makbulu's-şehade oldukları iş'ar ve ihbar olundu. Mucibince muddei-yi mezburun subut-u verasetine ba'de'l-hukm meblağ-i muddeaya mezkur dört yüz kırk kuruşu muddei-yi mezkur Necib Efendi'ye eda ve teslim muddei aleyh mezbur Ömer Lütfi Efendi'ye tenbih olunduğu tescil ve i'lam olundu. Fi'l-yevmi's-sani ve'l-aşara min Saferi'l-Hayr. Sene seman ve selasin ve selasemie ve elf.

Kadı

Katib

3. METİN İÇERİSİNDEKİ BELGELERİN KONULARINA GÖRE TASNİFİ

VERASET (1),

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.3 - B.32	2 S.3 - B.36	3 S.4 - B.37
4 S.4 - B.39	5 S.6 - B.41	6 S.6 - B.42
7 S.7 - B.44	8 S.7 - B.45	9 S.8 - B.46
10 S.11 - B.58	11 S.11 - B.60	12 S.12 - B.61
13 S.12 - B.62	14 S.15 - B.76	15 S.16 - B.77
16 S.17 - B.81	17 S.22 - B.97	18 S.24 - B.102
19 S.24 - B.103	20 S.25 - B.106	21 S.26 - B.109
22 S.27 - B.112	23 S.27 - B.113	24 S.28 - B.115
25 S.28 - B.117	26 S.29 - B.118	27 S.30 - B.121
28 S.30 - B.122	29 S.32 - B.130	

VERASET (2)

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.34 - B.2-Y	2 S.35 - B.8-Y	3 S.37 - B.11-Y
4 S.38 - B.15-Y	5 S.38 - B.17-Y	6 S.39 - B.19-Y
7 S.42 - B.26-Y	8 S.45 - B.33-Y	9 S.47 - B.39-Y
10 S.49 - B.43-Y	11 S.49 - B.44-Y	12 S.50 - B.46-Y
13 S.53 - B.55-Y	14 S.54 - B.57-Y	15 S.54 - B.58-Y
16 S.55 - B.59-Y	17 S.56 - B.62-Y	18 S.56 - B.63-Y
19 S.58 - B.69-Y	20 S.60 - B.71-Y	21 S.60 - B.72-Y

22 S.63 - B.79-Y	23	S.64 - B.81-Y	24	S.64 - B.83-Y
25 S.65 - B.85-Y	26	S.66 - B.88-Y	27	S.68 - B.94-Y
28 S.69 - B.97-Y				

VERASET (3)

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.69 - B.98-Y	2	S.70 - B.100-Y	3	S.71 - B.101-Y
4 S.72 - B.104-Y	5	S.75 - B.108-Y	6	S.75 - B.108-Y
7 S.75 - B.110-Y	8	S.76 - B.112-Y	9	S.77 - B.113-Y
10 S.77 - B.114-Y	11	S.78 - B.115-Y	12	S.79 - B.116-Y
13 S.80 - B.118-Y	14	S.81 - B.119-Y	15	S.83 - B.122-Y
16 S.84 - B.125-Y	17	S.89 - B.136-Y	18	S.90 - B.137-Y
19 S.90 - B.140-Y	20	S.91 - B.142-Y	21	S.94 - B.148-Y
22 S.95 - B.148-Y	23	S.96 - B.150-Y	24	S.100 - B.157-Y

VESAYET (1)

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.3 - B.33	2	S.8 - B.49	3	S.10 - B.54
4 S.11 - B.58	5	S.11 - B.59	6	S.13 - B.63
7 S.13 - B.64	8	S.13 - B.65	9	S.14 - B.71
10 S.17 - B.78	11	S.17 - B.79	12	S.17 - B.80
13 S.18 - B.85	14	S.18 - B.89	15	S.19 - B.91
16 S.22 - B.96	17	S.23 - B.99	18	S.23 - B.101
19 S.25 - B.107	20	S.25 - B.108	21	S.26 - B.110
22 S.31 - B.125	23	S.31 - B.126	24	S.31 - B.128
25 S.31 - B.129	26	S.33 - B.135		

VESAYET (2)

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.34 - B.1-Y	2	S.34 - B.3-Y	3	S.34 - B.4-Y
4 S.35 - B.7-Y	5	S.37 - B.12-Y	6	S.37 - B.13-Y
7 S.37 - B.14-Y	8	S.38 - B.16-Y	9	S.39 - B.20-Y
10 S.40 - B.22-Y	11	S.40 - B.22-Y	12	S.40 - B.23-Y
13 S.43 - B.27-Y	14	S.43 - B.28-Y	15	S.45 - B.34-Y

16 S.46 - B.36-Y	17 S.47 - B.38-Y	18 S.48 - B.31-Y
19 S.50 - B.47-Y	20 S.51 - B.49-Y	21 S.52 - B.51-Y
22 S.52 - B.52-Y	23 S.52 - B.53-Y	24 S.53 - B.54-Y
25 S.56 - B.61-Y	26 S.58 - B.67-Y	27 S.58 - B.68-Y
28 S.61 - B.73-Y		

VESAYET (3)

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.65 - B.86-Y	2 S.66 - B.87-Y	3 S.67 - B.91-Y
4 S.68 - B.93-Y	5 S.69 - B.96-Y	6 S.71 - B.102-Y
7 S.73 - B.105-Y	8 S.75 - B.109-Y	9 S.76 - B.III-Y
10 S.83 - B.123-Y	11 S.84 - B.124-Y	12 S.86 - B.129-Y
13 S.87 - B.130-Y	14 S.87 - B.131-Y	15 S.87 - B.132-Y
16 S.88 - B.134-Y	17 S.90-B.138-Y	18 S.94 - B.144-Y
19 S.96 - B.149-Y		

VEKALET (1)

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.3 - B.34	2 S.5 - B.40	3 S.6 - B.43
4 S.8 - B.47	5 S.9 - B.50	6 S.10 - B.52
7 S.10 - B.53	8 S.10 - B.57	9 S.13 - B.66
10 S.13-B.67	11 S.15 - B.73	12 S.18 - B.85
13 S.19 - B.92	14 S.28 - B.114	15 S.28 - B.116
16 S.30 - B.123	17 S.35 - B.5-Y	18 S.39 - B.18-Y
19 S.43 - B.29-Y	20 S.45 - B.35-Y	21 S.48 - B.42-Y
22 S.62 - B.75-Y	23 S.67 - B.90-Y	24 S.74 - B.106-Y
25 S.85 - B.127-Y	26 S.98 - B.154-Y	

GAYR-İ MÜSLİMLERLE (ERMENİLER) İLGİLİ BELGELER

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.28 - B.117	2 S.38 - B.15-Y	3 S.40 - B.21-Y
4 S.47 - B.39-Y	5 S.54 - B.57-Y	6 S.55 - B.59-Y

7 S.56 - B.63-Y	8 S.60 - B.72-Y	9 S.65 - B.85-Y
10 S.66 - B.88-Y	11 S.68 - B.94-Y	12 S.69 - B.95-Y
13 S.69 - B.97-Y	14 S.69 - B.98-Y	15 S.70 - B.99-Y
16 S.71 - B.101	17 S.77 - B.114-Y	18 S.80 - B.118-Y
19 S.81 - B.119-Y	20 S.89 - B.136-Y	21 S.96 - B.150-Y

İLAMLAR

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.8 - B.48	2 S.9 - B.51	3 S. 13 - B.68
4 S. 14 - B.69	5 S.19 - B.93	6 S.21 - B.94
7 S.21 - B.95	8 S.22 - B.98	9 S.24 - B.104
10 S.29 - B.120	11 S.33 - B.136	12 S.35 - B.6-Y
13 S.36 - B.9-Y	14 S.41 - B.24-Y	15 S.44 - B.31-Y
16 S.50 - B.48-Y	17 S.59 - B.70 -Y	18 S.62 - B.76-Y
19 S.67 - B.79-Y	20 S.68 - B.92-Y	21 S.85 - B.126-Y
22 S.86 - B.128-Y	23 S.92 - B.143-Y	24 S.95 - B.146-Y
25 S.97 - B.152-Y		

TECDİD VE FESH-İ NİKAH

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.40 - B.21-Y

NAFAKA (1)

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.1 - B.31	2 S. 14 - B.70	3 S.44 - B.30-Y
4 S.44 - B.32-Y	5 S.49 - B.45-Y	6 S.63 - B.77-Y
7 S.63 - B.80-Y	8 S.65 - B.84-Y	9 S.88 - B.135-Y
10 S.99 - B.156-Y		

KAYYIM (1)

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S. 19 - B.90	2 S.31 - B.127	3 S.33 - B.133
4 S.69 - B.95-Y	5 S.81 - B.120-Y	

İSTİCAR

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S. 15 - B.75

İTEAT

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.88 - B.133-Y

İZİN HÜCCETİ

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.32 - B.132	2 S.48 - B.40-Y	3 S.57 - B.64-Y
4 S.57 - B.65-Y	5 S.75 - B.108-Y	6 S.91 - B.141-Y
7 S.97 - B.151-Y	8 S.98 - B.153-Y	

TEVLİYET (1)

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.3 - B.35	2 S.26 - B.III	3 S.36 - B.10-Y
4 S.53 - B.56-Y	5 S.61 - B.74-Y	

İSBAT-I RÜŞD

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.3 - B.100 2 S.64 - B.82-Y

İSBAT-I NESEB

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S. 15 - B.75

İSBAT-I MİHR

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.79 - B.117-Y 2 S.81 - B.121-Y 3 S.99 - B.155-Y

ASKER VERASETİ

(Sıra No. - Sicil defterindeki Sayfa ve Numarası)

1 S.5 - B. 38

2 S.10 - B.55

3 S. 10 - B.56

İKİNCİ BÖLÜM

ERZİNCAN MAHKEMESİ 1 NO'LU ŞER'İYE SİCİL DEFTERİNİN DEĞERLENDİRMESİ

Erzincan'ın Coğrafi Konumu ve Özellikleri

Bölge Anadolu'nun doğu kesiminde ve ülkenin en yüksek bölümü olan Doğu Anadolu'nun kuzey-batısında yer alır. Bölgenin fizikî coğrafyanın belirgin temelini Orta Torosların uzantısı olan Munzur silsilesi ve Kuzey Doğu Anadolu silsilesiyle, bu iki ana yükseklik arasında batıdan doğuya akıp, bilehare Çaltı suyu ile birleştiği yerden güneye yönelip akan ve bölgenin önemli düzlüklerini yer yer çevresinde toplayan Fırat Irmağı teşkil eder.¹²

Güney-batı kısmını işgal eden dağlar genellikle sarp ve kayalık bir yapı arzederler. Düzlük oranı en az olan da bu kesimdir. Genel coğrafi yapının nitelikleri açısından önemli bir yer tutan diğer coğrafi alanlar, dik ve derin vâdilerdir.

Fırat ölgenin en önemli ve en büyük akarsuyudur. İklimi itibariyle Doğu Anadolu ve Orta Anadolu bölgeleri arasında bir geçit özelliği gösterir. Bölgenin kendi içerisindeki farklı sıcaklıklar yüzey şekillerine, enlemlere ve hakim rüzgarlara bağlıdır. Dört mevsimin yaşandığı bölgede kışlar daha uzun ve şiddetli olur. Çetin kara ikliminin Refahiye, Kuruçay ve Tercan yörelerine nisbî olarak yumuşadığı alanlar Erzincan Ovası, Kemah'ın alçakta kalan yerleri ve bilhassa Eğin'dir.

Tabii bitki örtüsü yönünden yüksek olanlarının büyük bir bölümü kısırdir. Orman alanları daha ziyâde kuzeydoğu bölümünde, Doğu Karadeniz'e yakın kesimlerinde mevcuttur

Başta Erzincan Ovası olmak üzere, diğer bütün Ova ve tabanının genişliğine binaen üzerlerinde yerleşme merkezlerinin kurulmasına müsait olan sahalar tarım ve ziraate elverişlidir.

Erzincan'ın Mahalle ve Köyleri:

¹² Tahir Erdoğan Şahin, a.g.e., s. 13.

Mahalleler

Birçok toplumların şehirleri gibi Türk şehirlerinin gelişmesi de mahalleler halinde olmuştur. Mahalleler ya dinî bir yapının etrafında toplanma veya aynı meslekten olan zanaatkârların bir araya gelmeleri ya da aynı dinî mezhep ve ırktan olanlar bir arada yaşama arzuları sonucunda teşekkül etmiştir. Nitekim, şehir tarihçileri Osmanlı şehrinin sosyal ve fiziki bir birimi olan mahalleyi birbirlerini tanıyan bir ölçüde birbirlerinin davranışlarından sorumlu ve sosyal ve dayanışma içinde bulunan kişilerden müteşekkil bir topluluğun yaşadığı yer olarak tanımlamışlardır.¹³

İncelediğimiz defterde adı geçen mahalleler:

Kurşunlu	Reşadiye	Salihye	Taşçı
Hasan Efendi	Ömer Efendi	Fethullah	Karaağaç
Mecidiye-i Sağire	Molla Seydi	Odabaşı	Gerek Gerek
Selami	Gürabi	Şerifiye	Halilullah
Bey Bağı	Nükdeli	Şerife	Çeribaşı
Ali Efendi	Molla Mehmed	Fadlı	Yeni
Örenşehir	Hancı	Kerimoğlu	Molla Ali
Mecidiye-i Kebir	Molla Güzel	Babasioğlu	Gülya Meydanı
Tekke	Acemoğlu		

Köyler:

Erzincan'da 1530 tarihli tahriri gösteren defterin eksik olması sebebiyle köy adedinin tam sayısı ortaya konulmamaktadır. 1516/ 18'de Erzincan'da 112 köy, 28 mezra, 1520'de 121 köy, 68 mezra, 1530'da 70 köy. İncelediğimiz defterde XX. Yüzyıl başlarına ait Erzincan'daki köy isimlerini şu şekilde çıkarabildik. Ama bu bilgiler XX. yy.'da Erzincan'ın köyleri ile ilgili kesin bilgiler için yeterli değildir.

Tahsûrî Ekrek	Hınzoru	Kesmekör (Kismikör)
Surihan (Surbehan)	Vasketil	Şeyh Ali
Karakilise	Keleriç	Habir
Balibeyi	Gemiş	Rumören
Vakıf Bedesten	Bostandağı	Cemile

¹³ Özer Ergenç, "Osmanlı Şehrindeki Mahalle'nin İşlev ve Nitelikleri Üzerine", Osmanlı Araştırmaları-IV, İstanbul 1984, s. 69 vd.

Saria	Caferli	Veğavir
Cimin	Sılbıs	Celabuzur
Köşünkâr-ı Sağır	Kiy	Ahmediye
Selüke	Haşhaşı	Cırzını
Ürek	Pulur	Çölhane
Fadık	Vaskird	Kernevik
Hanzar		

Erzincan'daki Gayr-i Müslimler:

1 Numaralı Erzincan Şer'iyeye Sicilindeki kayıtlarda gayr-i müslimlere ait olanlara da rastlamaktayız. Özellikle veraset dikkat çekmektedir. Bunun yanında nikâh yenileme ile ilgili de belgelerin olduğu görülmektedir. Bu belgelerden de anlaşıldığı kadarıyla Osmanlı Devleti'nin gayr-i müslim ahâliyi her türlü sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmelerinde serbest bıraktığı, dinlerine, kültürlerine müdahâle etmemektedir.

Gayri müslimler zimmî statüsü ile müslümanlar gibi bütün temel hak ve hürriyetlere sahiptirler. Bunu engelleyici bir durum vakî olduğunda bu zümre mahkemeye giderek şikayet edilebilmektedir (B. No 57. B. No 59).

Müslim-Gayri Müslim İlişkileri:

4 Numaralı Erzincan Şer'iyeye sicilindeki 260 belgeden 20 adedi gayr-i müslimlerle ilgilidir. Bu belgelerden 18'i veraset, birisi tecdid-i nikâh diğeri ise kayyım tayini ile ilgilidir. Bu belgelerle ilgili en dikkat çekici hususlardan birincisi veraset da'vasına konu olan malların miktarının müslüman ahalinin veraset da'valarında konu edilen mal miktarına göre daha fazla olmasıdır. Bu da Gayr-i müslimlerin ekonomik durumlarının müslüman ahalden daha iyi olduğunu göstermektedir. Diğer dikkat çeken husus ise veraset da'vası neticelendikten, yani ölen şahsın mallarının hangi yakınlarına kaldığı tespit edildikten sonra İslam hukuku ölçülerine göre terekenin pay edilmemesi bu hususta gayr-i müslim tarafların serbest bırakılmasıdır. Bu da gayr-i müslim ahalinin kendi özel hukukuna göre hareket edebildiği bir alanın mevcudiyetine işaret etmektedir. Mahkemeler sadece müracaat olması durumunda durumun tespiti açısından konuyu ele almaktadırlar.

Osmanlı şehirlerinden biri olan Erzincan'da muhtelif dini ve etnik gruplar bir arada yaşamaktaydı. Bu durum sosyal ve kültürel açıdan bir takım farklı unsurları kendiliğinden oluşturmakta idi. Statü ve fonksiyon bakımından birbirinden farklı fert ve grupların oluşturduğu toplum yapısının ortaya konması öncelikle fertlerin tahlili ile mümkün olacaktır. Nitekim; müslüman ve gayri müslim halktan olan şahıslar için kullanılan bazı ifadeler onların sosyal statülerini ortaya koymaktadır. Meselâ "Efendi" ifadesi toplumda

tahsilli, bilgili ve kendisinden bir şeyler sorulur, sözüne güvenilir ve itimad edilir kişiler için kullanılmaktadır.

Sicilde "Efendi" diye anılan kişilerin genellikle fetva makamında olması ile davalarda mahkemenin bir noktada tabii üyesi olan "Şuhûdü'l-hâl" içerisinde yer almaları toplum içerisindeki konumlarını ortaya koymaktadır.

"Ağa, toplumda kullanılan ifadelerdendir. "Ağa" tabiri, osmanlı devleti'nde ordu, saray memuru ve mensupları için kullanıldığı gibi, halkın ileri gelenlerine esnaf kethüda ve yiğitbaşılarda, taşra âyan ve eşrafına da Ağa denmekteydi. Tanzimat'dan önceki ıslahlarda ağalık pek mühimdi. Sicildeki kayıtlarda "Ağa" olarak geçen zevatın, o yörenin ileri gelenlerinden oldukları anlaşılmaktadır. "Bey" ünvanı da, ağa gibi anonim bir ünvan olarak kullanılmaktadır. Askeri ve mülkî büyük memurlar bir mevkî sahibi herkes için kullanılır olmuştur. "Bey", tabirinin asalet manası taşıdığı da belirtilmektedir.

"El-Hâc" ünvanı hac farızasını ifa edenlere verilen sıfattır. "Hacı" şeklinde de kullanılır. Ayrıca ağa, bey, efendi gibi sıfatı taşıyıp belli bir mesleği de icrâ eden kişilerde de el-hâc ünvanı kullanılmaktadır. Meselâ: Cerrah Hacı Hüseyin Efendi gibi.

Defterde, müslümanlar için "oğlu" manasında "bin ve ibn" kelimesi, gayr-i müslimlerde genellikle "veled" kelimesi kullanılmıştır. Kızı manasında "ibneti" ve "binti" ibaresi kullanılmıştır. (B. No 58, 59,123.)

Defterde kullanılan Lakaplar ise; Cezvecioğlu Kadir bin Aziz, Timuroğlu Hasan, Gülabi oğulları, Munzuroğlu, Hüseyin Atikeoğlu, Mustafa Aşuroğlu Mehmet, Şeyhoğlu Dursun, Peltekoğlu Hacı Dursun, Şabanoğlu Harem Ağa, Parmaksızoğlu Eyyüp Ağa, Tahiroğlu Kemal Bey, Canbeylioğlu Halil, Karanlıkzâde Hacı Abdullah, Perpetzâde İshak, Nalbandoğlu Halis Efendi, Acemoğlu Ahmed Usta, Tulumbacioğlu Ahmet, Hancıoğlu İsmail, Cebecioğlu Kamil, Çorakçioğlu Mahmud, Çerioğlu İbrahim, Berberioğlu Şevki Ağa, Semercioğlu Hafız Veli Efendi, Keçizâde Muhyiddin Efendi, Balakoglu Mehmed, Uzunoğlu Hamdi, Abbasoğlu Hüseyin, Abuzeroğlu Mahmud, Karanlıkzâde Hacı Abdullah, Köroğlu Ahmed

Halkın Hayat Düzeyi ve Kullandığı Eşyalar:

Halkın hayat düzeyinin belirlenmesinde tereke kayıtları büyük önem arz etmektedir. Bu kayıtlardan ait olduğu dönem halkının kullandığı eşyaları, sahip olduğu taşınır ve taşınmaz mal veya mülkleri ile gıda ve ihtiyaç maddelerini öğrenmekteyiz.

"Tereke" miras hukukunda ölünün bıraktığı mal varlığına denilmektedir. Tereke yerine muhalefat tabiri de kullanılır. Terekeler gerek müslim, gerekse gayri müslim halktan vefat edenlerin bıraktığı mal ve eşyalarının mahkemece tesbitinin yapılması ile oluşan kayıtlardır. Terekeye ölünün teçhiz ve tekfini, borçları, vasiyeti ve veresesinin hakkı girer. Terekeden pay alan varis küçük ise kadı tarafından vasi tayin edilir.

Sicildeki tereke kayıtlarında tereke miktarı yüksek olanların daha çok esnaf kesiminden oldukları görülür. Maddi refah seviyelerinin yüksek olması bu kişilerin sosyal

statü içerisindeki konumlarına da yansımaktadır ki, daha önce ifade edildiği gibi bu durum ağabey, efendi vb. gibi lakaplarla sosyal yapı içerisinde daha belirgin hale gelmiştir.

Gayri müslimlerin maddi düzeylerinin belirlenmesi için sicil defterinde yeterli tereke kayıtları bulunmamaktadır. Mevcut olan kayıtlardaki veriler, gayri müslimlerin ahalinin maddi hayat düzeyini ortaya koymada yeterli gözükmemektedir.

Bununla beraber, 1 numaralı Erzincan Şer'iyeye Sicil defterine bakarak XX. yüzyılın başlarında Erzincan'da yaşayan halkın maddi seviyelerini bütün yönleri ile tesbit etmek mümkün değildir. Ama Erzincan'daki halkın kullandığı eşyaları sahip olduğu taşınır ve taşınmaz mal veya mülkleri tereke kayıtlarından öğrendiğimiz için, örneklerle bu durumu açıklamaya çalışacağız. Çünkü tereke kayıtları özellikle etnografya ve halk kültürü açısından önemli olduğu kadar iktisat tarihi açısından da önemlidir.¹⁴

Belgelerden elde ettiğimiz bilgilere göre halkın yaşadığı mekâna göre (mahalle ya da köy) ya da statüsüne göre kullandığı eşyanın ve değerinin farklı olduğu görülmektedir.

Vasi Tayinleri İle İlgili Belgeler

Vasi, ölen bir şahsın hayatta kalan ve henüz akıl baliğ olmamış ve rüşdüne erişmemiş çocuklarının işlerini yürüten kişidir. Vasinin taşıdığı yetkiler ve yüklendiği sorumluluk "vesayet" olarak adlandırılır. Kişinin vesayet yetki ve sorumluluğunu yüklenebilmesi için akıl, baliğ, hür, güvenilir ve bu yetkinin gerektirdiği işlemleri yapabilecek, bilgi ve beceriye sahip olması gerekmektedir. Vasi ta'yin edilecek kişide tüm bu özelliklerin olduğu, mahalle veya köy ihtiyar heyetince tanzim ve tasdik edilen bir ilmühaber ve iki şahidin bu yöndeki şahadetleri ile tespit edilmektedir.

Bu yolla mahkemece ta'yin edilen vasiler vasiy-yi mansub olarak adlandırılmaktadır. Eğer ölen kişi, hayatta kalan çocuklarının işlerini yürütmek üzere bir vasiyyi daha hayatta iken seçmişse, buna da vasiy-yi muhtar denilmektedir (B. no: 7-Y).

20. yüzyıl Osmanlı hukukunda çocuklarla ilgili hakların korunması ve vasilik kurumunun önemli bir yeri ve uygulaması olduğu anlaşılıyor. Nitekim, kadı sicillerindeki çok sayıda örnek, ana babadan birinin veya her ikisinin ölmesi halinde mahkemenin çocukları ve onların mahfuz haklarını korumak için önlem aldığını ortaya koymaktadır. Ana öldüğü zaman genelde baba, babanın ölümü halinde de genelde ana küçüklere vasi olarak atanmaktadır. Ancak vasinin belirlenmesinde kan bağından önce verilen görevi layıkıyla yapabilmesi temel koşul olarak aranmaktadır; Şikâyet halinde vasilik elden gitmekte ve yapabilecek olana verilmektedir. Örneğin, dul eşin (anne) yeniden evlenmesi ve çocukları ihmal etme tehlikesi ortaya çıktığında çocukların amcası vasilik talep edebilmekte ve bu mahkemece uygun görülmektedir. Vasilik uygulaması gayrimüslim aileler için de söz konusu olmaktadır.

¹⁴ i. Hakkı Uzunçarşılı, "Şer'î Mahkeme Sicilleri", ÜM., S. 29, Ankara 1985, s. 336.

Ana babadan birinin ölümü halinde, geride bırakılan miras her ne ise, tereke yazımında çocukların hisseleri mahkemece tescil edilmekte ve onlara ait hakların korunması ve çocukların geçiminin sağlanması vasiye emanet olunmaktaydı. Mahkemenin çocukların giyim, kuşam ve gıdaları için günlük nafaka miktarları belirlediği görülmektedir. Ailenin ve olanakların durumuna göre birbirinden biraz farklı olabilen nafaka miktarlarının bir alt sınırı olduğu da anlaşılıyor. Kayıtlar nafakaların genellikle günde 5 ila 10 akçe üzerinden hesaplandığını, ender olarak 15 veya 20 akçeye kadar yükseldiğini ortaya koyuyor.

Eldeki kayıtlar, yetim/öksüz paralarının onlara nafaka temini amacıyla ya da gerekçesiyle vasileri tarafından işletildiğini ve bunun da oldukça yaygın ve olağan bir uygulama olduğunu göstermektedir.

Çocuklara intikal eden gayrimenkullerin çocukların yararına sarf edilmek koşuluyla satılarak paraya dönüştürülmeleri de ancak mahkeme kararı ile mümkün olabilmekteydi. Gayrimenkulün satışından sonraki aşamada da mahkemenin işi takip ederek çocukların haklarını teminat altına almak için özen gösterdiği anlaşılıyor.

Daha önce belirtildiği gibi vesayet yükümlülüğü çoğunlukla, çocukların, amca, anne, kardeş gibi yakın akrabalarına verilmektedir. İncelemesini yaptığımız 4 nolu defterde bulunan B. 7-Y no'lu vesayetle ilgili kararda, Erzincan'ın Rum Ekrek köyü'nde vefat eden Hasan Çavuşoğlu Dursun Bin Mustafa'nın, çocukları Salim ve Kazım için müteveffa babaları tarafından önceden her hangi bir vasi seçilmediği ifade edilmekte bunun üzerine bahse konu çocukların işlerini takip etmek üzere amcaları Hasan Çavuşoğlu Abdullah yukarıda açıklanan usul çerçevesinde vâsi nasb ve ta'yin edilmektedir.

Kayyim Tayini İle İlgili Belgeler

Kaybolan ve yaşadığı veya öldüğü bilinmeyen kişilerin durumları kesinlik kazanıncaya kadar, menkul ve gayr-i menkul tüm mallarını muhafaza etmek üzere görevlendirilen kişiye "Kayyim" denilmektedir. Kayyim de "vasî" gibi akıl baliğ, hür, güvenilir ve kayyimlik yapabilecek bilgi ve beceriye sahip kişiler arasından seçilmektedir. Kişinin kayyimlik yetki ve sorumluluğunu taşıyabilecek liyakati haiz olup olmadığında, vesayet hususunda uygulanan usulle tespit edilmektedir. 4 nolu Erzincan Şer'iyeye sicil defterinin B.90-B.127. B.133 B-95-Y. B. 120-Y numaralı kararları kayyim ta'yini ile ilgilidir.

Belgeler incelendiğinde kayyim ta'yin edilecek kişileri genellikle kayıp şahsın yakınları arasından seçildiği anlaşılmaktadır. Buna örnek olarak, B.127 nolu belgede, Erzincan'ın Veğâvir köyü sakinlerinden iken kaybolan Ali Çavuş oğlu İsmail bin Edhem'in menkul ve gayr-i menkul tüm mallarının muhafazası için amcasının oğlu Ali Çavuş oğlu Bekir Ağa İbni Hüseyin kayyim tayin edilmiştir (B. 127).

Evlenme - Boşanma İle İlgili Belgeler:

Ailenin teşekkül edebilmesi için evlenmenin teşekkül edebilmesi için de nikah adli denilen sözleşmenin yapılması şarttır. İslam hukukuna göre, evleme ve nikah akdinin aleni

olması gerekir. İşte bu şartlardan dolayı olmalıdır ki, Osmanlı döneminde yapılan evliliklerin büyük bir çoğunluğu şer'îye sicillerine kaydedilmektedir.

İncelediğimiz defterde evlenme ile ilgili belgelerin fazla bulunmadığı nikâh yenileme ile ilgili bir belgenin olduğunu görüyoruz. Erzincan'ın Fethullah Mahallesi vaki' Nazım Begzâde İbrahim Beg konağında akdolunan meclis-i şer'î şerifde aslen Kayseri'nin Sultaniye Mahallesi ahalisinden ve Ermeni milletinden olup, şimdi Erzincan'ın Fethullah Mahallesi misafir olarak oturan Demircioğlu kerimesi Hurdinik Hatun, akdedilen mecliste kocası Yüzbaşı Rüşdü Efendi'nin de hazır olduğu duruşmada Kayseri'nin Sultaniye 20 yaşını doldurduğunu, nasrani olduğu halde 1331'de kendi arzu ve isteğiyle İslam dinine döndüğünü ve ismini Harir olarak değiştirdiğini ve sonra 2001 kuruş mihr-i müeccele Rüşdü Efendiyle evlendiğini 4 yıl Rüşdü Efendiyle beraber yaşadıktan sonra tekrar eski dinine döndüğünü bu nedenle nikâhlarının fesholdüğünü ve bu defa eski dininde olarak tekrar Rüştü Efendiyle 50 Osmanlı lirası mehirle nikâhlanmak istediğini, bunu Rüştü Efendi'nin de kabul ettiğini ve bu taleplerinin kayda geçirilmesini istediklerini ifadesi üzerine durumun kayda geçirildiği görülür.

Defterdeki bir husus da boşanma ile ilgilidir. Boşanma yani mufarakat, lügatta bir şeyin, iki kişinin birbirinden ayrılması; fıkıh ıslahında ise "zevciyet" bağlarının çözülmesi, kan ile kocanın birbirlerinden ayrılması manalarını taşımaktadır. İslâm dini evlenmeyi teşvik edip aileyi kutsal kabul etmiş, geçimsizlik ve boşanmayı da hiç hoş karşılamamıştır. Ancak boşanmak isteyen ailelerin muameleleri de İslam hukuku çerçevesinde, şer'îye mahkemelerinde halledilmektedir.

Nafaka İle İlgili Belgeler

Kelime manası olarak yiyecek parası, geçimlik, birinin kanunen geçinmek mecburiyetinde bulunduğu kimselere mahkeme kararıyla bağlanan aylık anlamına gelmektedir. Defterde nafaka ile ilgili toplam 10 belge bulunmaktadır. Mesela s. 14. de bulunan 70 numaralı belgede Nebihat Hatun kendisine bakmayan kocası Şevket Aga aleyhine nafaka davası açmış, bunun üzerine şahitler tarafından Nebihat Hatun'un Şevket Ağa'nın eşi olduğu teyid edildikten sonra Şevket Ağa'nın ekonomik gücü nisbetinde bir nafakayı eşi Nebihat Hatun'a vermesi karara bağlanmıştır.

Tevliyet İle İlgili Belgeler

Vakıf, kelime manası olarak, başlı başına mevcudiyeti haiz olmak üzere bir malın belli bir gayeye tahsisidir.¹⁵

Vakfın İslâm hukukuna göre tarifi ise şöyledir: "Vakıf, menfaati halka ait olur veçhile, bir ayni ebedi olarak Cenab-ı Hakk'ın mülkü hükmünde olmak üzere başkasının mülküne geçirmekten ve mülküne sahip olmaktan hapis ve yasak kılmasıdır."¹⁶

¹⁵ Medeni Kanun: Madde 73 (Değişik 13.7.1967 903/1 Md).

¹⁶ Erol, Cansel, "Vakıf, Kuruluşu, İşleyişi ve Amacı", S. XX, Ankara 1988, s. 404.

Vakıflar VII. Asrın ortalarından XIX. asrın sonlarına kadarki devrede İslam devletlerinin sosyo-ekonomik hayatında önemli rol oynayan dini-ictimai müesseselerdir. Vakıfların idaresinden sorumlu olan kişilere müteveli denilmektedir. Yürütülen iş ise tevliyet olarak adlandırılmaktadır. Vakfın kurucusu tarafından müteveli olacak kişi atanabilmekte ve daha sonra müteveli olacak kişiler ve vakıf mallarının kullanılması ile ilgili şartlar konulabilmektedir. İncelediğimiz defterde bulunan tevliyet başlıklı 5 adet belge vâkıfın yakınlarının, daha önceden konulmuş şartlar ve kurallar dahilinde mevcut mütevellinin ölmesi ile boş kalan, tevliyet görevini almak üzere mahkemeye başvurmaları hakkındadır. Yapılan başvuruyu takiben, göreve talip olan şahsın bu görevi yürütebilecek özelliklere sahip olduğunun ihtiyar heyeti, evkaf müdürlüğü ve iki şahidin şahadetiyle teyid edilmesi gerekmektedir (Örnek: S. 3 B.35)

Verasetle İlgili Belgeler

Ölen kişinin hayatta kalan yakınlarının ölen kişinin mallarının (tereke) varisleri (mirasçuları) arasında paylaşılması şeklinde düzenlenen belgelerdir.

Mirasçılardan birisi mahkemeye başvurarak, ölen kişinin mirasının kendisi ve varsa diğer mirasçılara intikal ettiğini beyan eder. Bunun üzerine mahkemece, bu beyanın doğruluğu hakkında veraset iddiasında bulunan şahıstan iki şahid göstermesi talep olur. Şahidlerin bu iddiayı doğrulamaları üzerine ise, usul hukuku gereğine bu şahidlerin adil ve şahadetlerinin kabul edilebilir olduğu, oturdukları heyetin tanzim edilmiş bir ilmühaber ve aynı mahalle veya köyden iki şahsın ifadeleriyle tasdik edilir. Tüm bu işlemlerin tamamlanmasından sonra mahkeme veraset iddeasını haklılığını kabul ederek ölen kişinin malları mirasçuları arasında şer'î usule göre taksim edilir. Daha sonra verilen bu hükme uyulması taraflardan istenir.

İlamlar

Mahkemelerin, vesayet, vekâlet, veraset gibi özel konular dışında kalan konularda verdiği kararlardır. Kararın verilmesinde takip edilen usul aynıdır. Genellikle şahıslar arasındaki vaki olan alacak verecek meselelerini ihtiva ederler. İncelediğimiz defterin 86. sayfasında bulunan 118-Y nolu ilam, müteveffa Hacı Ahmed Usta'nın hayattayken Mustafa Ağa'ya borç olarak verdiği 29. adet altın liranın, varislerine iade edilmesi ile ilgili bir hükmün oluşturulmasını ihtiva etmektedir. Defterde 24. adet ilam konulu belge bulunmaktadır.

Vekalet İle İlgili Belgeler

Vekalet, borçlar konumunda bir akittir ki onunla vekil, mukavele dairesinde kendisine tahmil olunan işin idaresini veya tekabül eylediği hizmetin ifasını iltizam eyler şeklinde tanımlanmaktadır. Vekaletin diğer bir tanımında vekalet öyle bir sözleşmedir ki, bu sözleşme

gereğince vekil vekâlet verenin (müvekkilin) çıkarma ve iradesine uygun olarak bir iş görme borcunu yüklenir şeklindedir.

Defterimizde bulunan ve vekaletle ilgili olan belgelerde özel bir işin takibi, bir borcun alınması, bir malın muhafazası ve bunun gibi hususlarda müvekkil tarafından bir vekil tayin edilmekte vekilin de bu görevi kabul etmesiyle birlikte vekalet işlemi tamamlanmaktadır. Defterde vekaletle ilgili toplam 25 belge bulunmaktadır.

İktisadî Durum

Her ne kadar Ortaçağ süresi içinde ve Osmanlı idaresinin ilk asırlarında Erzincan ve diğer Anadolu kentleri içerisinde iktisadi alanda mühim bir sırada bulunmaktaysa da, bilhassa XIX. yüzyıl içerisinde ülkede meydana gelen siyasî hadiseler ve savaşlar sebebiyle eski gelişme hızını kaybetmiş olmalıdır.¹⁷ Yine de kendine has mahallî ürünleri ve geleneksel mâmullerüin üretiminin bazı zamanlar dışımda azalmayıp, çoğaldığı kesindir.

Bu yüzyılda tekstil ürünlerinin üretim ve ticareti başta gelmekteydi. Bu dalda hâlâ kullanılmakta olan ihram yapımı, seccade, çarşaf, havlu, hamam takımları, tuhafiyenin hemen her çeşidi resmi kayıtlarda zikredilir. Yün ve pamuk dokumacılığının yanısıra dabakhânelerle elde edilen derilerden günün modasınaya uygun ayakkabı ve koşum takımları ünlüydü.

Uzun asırlardan beri gelen bakırcılık Erzincan'ın vazgeçilmez işletme ve işletmeciliği add olunur. Zira bu yüzyılda da gerek ülke içinde ve gerekse Trabzon yoluyla Avrupa gibi dış ülkelere önemli miktarda bakır levha ihrâç edilmekteydi. Bakır ve çeşitli madenlerden pek çok türde ev eşyaları, araç gereçler yapılmaktaydı. Gümüşten yapılan çeşitli eşyalar, çevre illerde tutulmaktaydı.

Bakır, levha işlemenin yanısıra Erzincan ve yöresinde çok çeşitli türde araç-gereç, mutfak eşyası ya da hamam takımları yapımında kullanılmaktadır.

Erzincan yöresinde yaşayan Ermeni ustalar da, çelikten bıçak yapımı ile gümüş işlemeciliğinde ve bu maddelerden küçük hediyelik eşya yapımında büyük hüner sahibiydiler. Erzincan ve bağlı kazalarında, Eğin ve Tercan yörelerinde tarım ve hayvancılık hemen her asırda olduğu gibi XX. Yüzyılın başlarında da geçimin önde gelen iki temel kaynağı teşkil etmekteydi.

Erzincan çevresi, dağlarla kaplı oldukça korunmalı bir ova oluşturduğu için tarım açısından elverişli bir konumdadır. Tüm Orta Çağ kaynakları, Erzincan'ın çok bayındır havası güzel, meyvesi ve sebzesi bol bir yeri olduğunu kaydetmektedir. Ilıman bir ovada kurulmuş olan Erzincan'da kış aylarında yılın en soğuk dönemlerinde bile karların eridiği görülmüştür.

¹⁷ Tahir Erdoğan Şahin, age, s. 240.

XX. yy.'m başlarında Erzincan'ın tarım ürünleri içinde ilk sırayı tahıl, ikinci sırayı meyve ve sebzeler almaktaydı. Erzincan Sancağının Kemah kazasında toprak daha verimliydi, bu nedenle Kemah'ta elde edilen yıllık tahıl, sebze ve meyve miktarları daha yüksekti. Erzincan Sancağında hayvancılık, en önemli geçim kaynaklarından biriydi. Büyükbaş hayvancılığın yanısıra küçükbaş hayvan türleri önemli bir yer tutuyordu.

XX. yy.'ın başlarında Erzincan Sancağında sanayi ileri bir düzeyde değildi. Erzincan, önceki yüzyıllarda ulaştığı ekonomik gelişmişliğini Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde sürdürememiştir. Yolların kavşak noktasında bulunması, daha çok ticaretin canlı kalmasını sağlamıştır. XX. yy.'m başlarında Erzincan'ın belli başlı sanayi dallarını, sepicilik, (deri tabaklama) yün ve pamuk dokumacılığı oluşturmaktaydı. Erzincan Sancağının tüm kazalarında halı dokuma tezgahları da vardı.

İncelediğimiz defterde ise halkın, köyde yaşayanlarının genellikle tarım ve hayvancılıkla, şehirde olanların ticaretle uğraştıkları görülür.

Şehirdeki halk genellikle dokumacılık, demircilik, kunduracılık, çilingirlik, terzilik ve aşçılıkla uğraşmaktadır. Memur sıfatında olanlar ise Emvâl Müdürlüğü. Ambar Memurluğu, Katiplik vb. devlet memurluklarında görev yapmaktadır.

SONUÇ

Şer'îye sicilleri, Osmanlı devletinin, sosyal, ekonomik, hukuki ve yapısını; iç dinamiklerini, halkın hayat seviyesini ve yaygın tavrını öğrenmek için kullanabileceğimiz tapu tahrir defterleri salnameler mühimine defterleri gibi önemli kaynaklardan birisidir.

Bu sicillerde halkın günlük hayatı, ekonomik seviyesi, kullandığı eşyalar hakkında doğrudan bilgiler bulunmaktadır. Çalışmamıza esas olan 4 no'lu Erzincan Şer'îye sicilinde bulunan vesayet, vekâlet, tevliyet kayyimlik gibi konularda toplam 260 belge transkribe edilmiş, özetlenmiş ve kısa bir değerlendirilmesi yapılmıştır.

Bu belgeler, yazıldıkları yıllarda (H. 1337/M. 1920) Erzuruma bağlı bir sancak olan ve önemli ticaret yollarının geçtiği stratejik konumu olan Erzincan'ın ekonomik ve sosyal yaşantısına bir nebze ışık tutmaktır. Bu belgeler, bu dönem Erzincan'da büyük ticari faaliyetlerin görülmediği, halkın ziraat ve el sanatları esnafılık yaparak geçimini sağladığı, sermaye birikiminin olmadığı, her hangi bir sanayi faaliyetinin bulunmadığını ortaya koymaktadır.

Tüm bu olumsuzluklara rağmen, bu dönem Erzincan'ında, müslim ve gayri müslim halkın birlikte yaşadığı, azınlık konumunda bulunan gayri müslimlerin mahkemelere başvurarak devlete özel şahıslarda bulunan alacakları hakkında davacı olabildikleri, dolayısıyla bir savaş ve yokluk ortamında bile devletin ve hukuk sisteminin işler vaziyette olduğu görülmektedir.

KAYNAKÇA

- AKÇURA, Yusuf, Osmanlı Devleti'nin Dağılıma Devri, TTK. Yay., İstanbul 1940, s. 6-9.
- AKGÜNDÜZ, Ahmet, Şer'iyeye Sicilleri, C. I, s. 72.
- AKGÜNDÜZ, A., ÖZTÜRK, S., "Bilinmeyen Osmanlı", İstanbul 1999, s. 362.
- ARMAOĞLU, Fahir, 20. Yüzyıl Siyasi Tarihi, C. I, Ankara 1992, s. 43.
- BAYINDIR, a.g.e., s. 99.
- CANSEL, Erol, "Vakıf, Kuruluşu, İşleyişi ve Amacı", S. XX, Ankara 1988, s. 404.
- DAVUT, Dursun, Osmanlı Devletinde Siyaset ve Dün, İstanbul 1989, s. 265.
- DEVELİOĞLU, Ferit, Osmanlıca-Türkçe-Ansiklopedik Lügat, Ankara 1990, s. 952.
- EL-MAVERDİ, el-Ahkamu's-Sultaniyye (Çev. Ali Şafak), İstanbul 1976, s. 74.
- ERGENÇ, Özer, "Osmanlı Şehrindeki Mahalle'nin İşlev ve Nitelikleri Üzerine", Osmanlı Araştırmaları-IV, İstanbul 1984, s. 69 vd.
- FENDOĞLU, T. Hasan, Hukuk Tarihimizde Temel Haklar, Konya-1994, s. 107, Ayrıca bkz. Akgündüz, Osmanlı Kanunnameleri, C. I, İstanbul 1990.
- KEMALİ, Ali, Erzincan, İstanbul 1992, s. 74.
- KÖPRÜLÜ, M. Fuat, "Anadolu Selçukluları Tarihinin Yerli Kaynakları", Belleten, C. VII, S. 27, Ankara 1943, s. 409.
- MİROĞLU, İsmet, Kemah Sancağı ve Erzincan Kazası, Ankara 1990, s. 2.
- SHAW, Stenford, Osmanlı İmparatorluğu ve Modern Türkiye, C. I, İstanbul 1982, s. 167.
- SERTOĞLU, Mithat, Osmanlı Tarih Lügati, İstanbul 1986, s. 337, 338; Akgündüz, a.g.e., s. 46.
- ŞAHİN, Tahir E., Erzincan Tarihi- C. I, II, Erzincan 1987.
- TANDOĞAN, II. 355: Yavuz Borçlar, 362.
- UZUNÇARŞILI, İ. Hakkı, "Şer'î Mahkeme Sicilleri", ÜM., S. 29, Ankara 1985, s. 336.
- YÖK- DÖKÜMANTASYON MERKEZİ

III
OSMANLI HUKUK SİSTEMİNDE
FIKHİN BELİRLEYİCİLİĞİ
ERZİNCAN ŞER'İYYE SİCİLLERİ
EVLENME-BOŞANMA KAYITLARI ÖRNEĞİ ♦
(Günümüz Erzincan'ı ile Mukayeseli)
Sema Çakır **

ÖNSÖZ

Fıkıhın uygulama boyutunu kapsayan ve sosyal yaşamın neredeyse tüm yönlerinden izler bulunan şer'iyeye sicilleri Osmanlı toplumsal yapısına dair yapılan araştırmalarda önemli bir yere sahiptir. Evlilik kurumu aileyi teşekkül edip toplumu zinde ve sağlam tutarken boşanmak ise nikâh ile şer'an sabit olan bağı kaldırır ve sosyal yapının çözülmesine en nihayet yıkılmasına neden olur. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de boşanmaların oldukça fazlaştığı ve evlenme oranının düştüğü realitesi TÜİK verilerinde açıkça görülmektedir. Buna mukabil son zamanlarda teorisyenlerce, sanayileşme-kentleşme-sekülerleşme sonucu yaşanan hızlı yapısal değişimlerle ailenin yapısal-işlevsel yönden başkalaşarak yeni birtakım risklerle karşı karşıya kaldığına dair çeşitli tezler-veriler ortaya sürülmektedir.

Çalışmamızın ana eksenini bu minvaldeki verileri fıkıh/hukuk/sosyoloji perspektifiyle harmanlayarak hem hukûki belgelerden sosyolojik sonuçlar elde edebilme hem de Erzincan örneği ile fıkıhın sosyal hayattaki etkisine bir atıfta-katkıda bulunabilme arzusudur. Tarihi boyunca birçok depremle karşı karşıya kalan Erzincan İli'nin sicil kayıtları tam olarak günümüze ulaşamadığından mevcut kayıtlar oldukça ehemmiyetlidir.

♦ Siirt Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi - Siirt University Journal of Divinity Faculty, Cilt 6 Sayı 2, Aralık 2019, s. 441-468

**DIB Uzmanı, sema.cakir@diyanet.gov.tr, Orchid. Org. 0000-0002-1875-6450.

Osmanlı Hukuk Sistemi'nde fihhın belirleyiciliği faktörü ve günümüze ulaşabilen sicillerdeki kayıtlar ışığında tüm toplumumuzun olduğu gibi Erzincan aile kurumundaki çözümler ve buna mukabil ne önlemler alınması gerekliliğinden yola çıkarak çalışmamızın muhtevasını ortaya koymaya gayret ettik.

THE DETERMINATION OF FIQH IN THE OTTOMAN LAW SYSTEM

Abstract: Covering the application dimension of fiqh and having traces from almost all aspects of social life, sheriyya registers have an important place in the researches on the Ottoman social structure. While the marriage institution forms the family and keeps the society fit and intact, divorce removes the fixed bond between marriage and the sheriff, and ultimately leads to the dissolution of the social structure. Turkey as well as in the whole world of reality has fallen quite worth noting that the rate of divorce and marriage are evident in Türk data. On the other hand, theorists have recently put forward various theses and data suggesting that the structural and functional differentiation of the family faces new risks with the rapid structural changes experienced as a result of industrialization-urbanization-secularization. The main axis of our study is the desire to obtain sociological results from legal documents with the perspective of fiqh / law / sociology and to contribute to the effect of fiqh on social life with the example of Erzincan. Since the records of Erzincan Province, which has faced many earthquakes throughout its history, have not been reached to the present day, the existing records are very important. In the light of the determination of jurisprudence in the Ottoman Legal System and the records in the records that have survived to the present day, the dissolution of the family institution and the necessary measures to be taken will be revealed.

GİRİŞ

Osmanlı Devleti'nin hukuki işleyişini gösteren aynı zamanda sosyo-kültürel açıdan önemli bilgi ve belgeler içeren şer'iyye sicilleri, geçmişi günümüze yansıtan yazılı kaynaklardandır. Bir bakıma ait olduğu bölgenin bilgi bankası sayılan ve hukukî-fikhî açıdan önemli veriler içeren bu sicillerde fıkıhın ve özelde de Hanefî Mezhebi'nin aktif belirleyiciliği söz konusudur. Osmanlı Devleti kurulduğundan beri Hanefî Mezhebi'nin görüşleri kabul edilmiş ve hukuk sisteminin büyük bir bölümü bu meyanda vücut bulmuş fıkıh kitaplarıyla ve diğer bir bölümü de kanunnamelerle şekillendirilmiştir. Söz konusu uygulamaya Tanzimat'a kadar devam etmiştir.

İslam Hukukçuları, toplumların temel yapı taşı ve bireylerin sosyal ilişkilerinin önemli bir kısmının şekillendiği kurum olan ailenin kurulması ve dağılmasını önceleri “nikâh ve talâk”, daha sonraları “münâkehât” ve “mufârekât” son asırlarda ise “el-ahvâlu-ş-şahsiyye” ve “ahkâmü'l-üsre” adlı başlıklar halinde ele almışlardır. Türkçe'de “aile hukuku”, Farsça'da da “hukuk-u hânevâde” olarak ifade edilmektedir.

Önemini her daim korumakla birlikte toplumsal yapıyı birbirine bağlayan ve “minyatür toplum” olarak addedilen çok yönlü bu müessesenin kuruluşu gibi yıkılışı da fikhî, hukukî ve sosyolojik bir olgu niteliğindedir. İnsanın olduğu yerde değişim kaçınılmazdır; toplumsal değişme ile birlikte aileye ve dolayısıyla evlenme-boşanmaya yüklenen anlamlar da değişime uğramaktadır. Bu meyanda toplumun değişimi sürecinde aile yapısında meydana gelen değişimler, aile içi rol ve ilişkiler üzerine kuramsal yaklaşımlar tartışma konusu olmaktadır.

İslam Hukuku'na göre boşanma her ne kadar meşru olsa da ancak zaruret halinde son çare olarak başvurulmuş ve Şâri'nin kerih gördüğü bir helaldir. Sosyo-hukuk açıdan ele alındığında boşanma sadece eşler arasında değil çocuklar ile ebeveynler, aileler ve akrabalar arasında gerçekleşip süreç içerisinde çeşitli sorunları da beraberinde getirmektedir. Ancak zamanla bu sorunsalın toplumsal yönü göz ardı edilerek boşanma, “eşler arası ayrılık” olarak algılanmış ve zamanla olağan karşılanmaya başlanmıştır.

Evlenme-boşanma konusu, güncelliğini ve önemini korumakta, konuyla ilgili yapılan tartışma ve araştırmalar, kamuoyunun ilgisini çekmekte ve bu konuda yapılacak çalışmaların ne derece elzem olduğu gerçeği her geçen gün biraz daha mücessemleşmektedir. Fıkıh-hukuk-sosyoloji interaktif disiplinlerinin paydaş gayretleriyle bu iki boyutlu (nikâh-talâk) yapının, çağın gereksinimlerine göre ele alınması, çözüm çabalarına yeni bir ufku kapılarını da aralayacaktır. Binaenaleyh Osmanlı Şer'iyye Sicil Defterleri Şer'i Hukuk'un hayata dokunan yönünü yansıttığı için teori-pratik ilişki cenâhından hareketle fıkıhın sosyal zemindeki (pratik/ampirik) uygulamalarını kavramak, teorik yönünü anlamayı kolaylaştıracaktır.

1. KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Osmanlı Hukuk Sistemi

Osmanlı Hukuk Sistemi'nden önce İslam Hukuku'na kısaca değineceğiz. İslam Hukuku'nu diğer hukuk sistemlerinden ayıran ve onu “sui generis” kılan özellik beslediği kaynağı (Kitap, Sünnet, İcma, Kıyas) ve meydana gelişidir.¹ İslam Hukuku'nun dînî menşeli olması, hükümlerinin hem dînî hem de hukûkî müeyyideye bağlanması sonucunu doğurmuştur. Ayrıca, İslam'ın süratle yayılmasıyla fakihlerin muhatap kitlesinin çeşitlenmesi yeni ve farklı fikhî problemleri gündeme getirmiştir. Bu durum İslam Hukuku'nun kazuistik (meselecî) bir metodla doğmasına ve gelişmesine sebep olmuştur.²

İslâmî normlara göre yönetilen Osmanlı İmparatorluğu'nda hukuk sistemi, Şer'î ve Örfî Hukuk³ olmak üzere iki ana başlıktan müteşekkildir ve adalet sisteminin tekvininde şer'î kaynaklar kullanılmıştır. Kanunların muhtevassındaki şer'î hükümlere, “şer'î şerif veya şer'î hukuk” denilmiştir. Fıkıh kitapları kadılar tarafından Medeni Kanun'un kabulüne kadar başvuru niteliği taşımıştır.⁴ Fatih Devri'ne gelinceye kadar Hidâye, Kenzû'd-Dekâik, Kudûrî, Vikâye ve el-Muhtâr; Fatih Devri'nden itibaren Molla Hüsrev'in Durerü'l-Hukkâm fî şerhi Gururî'l-Ahkâm; Kanuni Devri'nden itibaren ise İbrahim bin Muhammed b. İbrahim el-Halebî tarafından yazılmış olan Mülteka'l-Ebhur fî Furû'l-Hanefiyye mahkemelerde kaynak kitap⁵ olarak kullanılmıştır.⁶

Tarihi kaynaklarda ilk defa Tursun Bey tarafından kullanılan Örfî Hukuk kavramı⁷ “siyâset-i şer'îyye” olarak bilinir ve günümüzdeki anlamıyla örf-âdet olmamakla birlikte, devlet yönetimi ve yargıyla ilgili maslahatı önceleyen düzenlemelerin hukukçuların ilmî içtihatlarıyla değil padişah tarafından, şeriatın açık bir hüküm vaz etmediği hallerde yürürlüğe konulan pozitif hukuk olup⁸ gerek vahiy döneminde gerekse sonraki dönemlerde hem hükmün vaz'ında hem de ictihadî hükümlerin teşekkülünde etkin bir rol üstlenmiştir.

¹ M. A. Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, (İstanbul: Beta Yayınevi, 2018), 41

² Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, 62-63.

³ M. A. Aydın, *Osmanlı Devleti'nde Hukuk ve Adalet*, (İstanbul: Klasik, 2017), 15.

⁴ Hanefî fıkıh müdevvenâtı medreselerde fıkıh derslerinin birinci el kaynaklarıdır. Dolayısıyla Osmanlı fakihleri en fazla Hanefî eserler üzerinde şerh, haşiye, ta'lik çalışmaları yapmışlardır.

⁵ Mülteka, IV. Murad'ın emri ile Türkçe'ye tercüme edilmiştir ve ceza hukuku, aile hukuku kısaca bütün hukûkî meseleleri bir kanun gibi ihtiva etmesiyle Osmanlı Devleti'nin resmî kodu haline gelmiştir.

⁶ H. Cin ve A. Akgündüz, *Türk İslam Hukuk Tarihi*, (İstanbul: Timaş, 1990), 145.

⁷ Aydın, *Osmanlı Devleti'nde Hukuk ve Adalet*, 16.

⁸ Y. Apaydın, “Siyâset-i Şer'îyye”, *İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, 2013, 60. ; Aydın, *Osmanlı Devleti'nde Hukuk ve Adalet*, 18.

Ayrıca Mecelle'ye göre⁹ hukuk-u örf, toplumun ihtiyaçlarına binaen yorumlanmış ve uygulanmıştır.¹⁰ bhusus bu yönüyle bir sosyal realite olarak telakki edilmiştir. Buna ilaveten Osmanlı Devleti'nde örfi ve şer'î hukukun aynı kadı tarafından uygulanmış olmasından dolayı bir nev'i yargı birliğinden söz edilebilir.¹¹

Osmanlı padişahları şer'î hukukun detaylı olarak düzenlendiği alanlarda kanun koymamaya ve şer'î hukuka ters düşmemeye ehemmiyet göstermişlerdir. Nitekim bu duruma şu örneği verebiliriz; ilk örfi vergi olan pazar vergisinin (bac) konması sırasında Osman Gazi'nin "Allah'ın emri değil" diye bu vergiye karşı çıktığı akabinde şer'an sıkıntı arzemediğine fehmedince kabul ettiği vâkidir. Ayrıca örfi hukuk normlarının teşekkülünde ve işleyişinde önemli rollere sahip nişancıların (müfti-i kanun) medrese menşeli ve İslam hukukçusu olmaları; aynı şekilde örfi hukukun inşasında etken güç addedilen Divan-ı Hümayun'da şer'î hukukun iki önemli temsilcisi Rumeli ve Anadolu kazaskerlerinin yer alması örfi hukukun daha hazırlık merhalesinde şer'î hukukla uyumuna dikkat edildiğini göstermektedir. 17. Asra ait teşkilat kanunlarında da şer'î ve örfi hukuk genelde birarada zikredilmektedir. Yine Kemalpaşazâde'nin bir fetvasında "şer'an caiz değildir ve hem men' olunmuştur cânib-i sultandan" ifadelerini kullanması, örfi-şer'î hukukun uyumuna işaret eder. Lakin tüm bunlara rağmen örfi hukuk esaslarının tam manasıyla şer'î hukuka uygun olduğu anlamına da gelmemektedir. Bilakis bazen bu esasların şer'î esaslara aykırı şekilde işletildiği ve siyasi-sosyal şartların etkisiyle örfi cezaların İslam hukukunun tasvip etmeyeceği şekilde arttırıldığı vâkidir. Bu noktada dikkat edilmesi gereken husus, ehl-i şer ile ehl-i örf arasındaki bu mücadelenin iki hukuk sistemi arasında değil daha ziyade yürütme ve yargı erki arasında ve hâkimiyet alanlarının genişletilmesi amacıyla yapıldığıdır.¹²

İnsanlar arasında vuku bulan anlaşmazlıkları şer'î hükümlere uygun olarak çözümlenmek üzere veliyyü'l-emr tarafından tayin olunan kazâî ve adlî salâhiyeti bulunan kimseye "kadı", "hâkim" veya "hâkim'üş-şer", yapılan bu işe de "kazâ" denmektedir.¹³ Kadı, ıstılah olarak karar, hüküm ve hâkim anlamlarını ifade eden "kazâ"nın ism-i faili olup hâkim anlamına gelmektedir.¹⁴ İslam Tarihi'nde bu görevi ilk olarak Hz. Peygamber (S.A.V.) ifa etmiştir. İslâm devletlerinin sınırlarının genişlemesi sonucunda Hz. Ömer Dönemi'nde Medine, Basra ve Kûfe'ye ilk kadılar atanmıştır.¹⁵ Kadılık İslâm Hukuk Tarihi'nde¹⁶ önemli

⁹ "Örfen maruf olan şey şart kılınmış gibidir. (md.41)", "Örf ile tayin, nass ile tayin gibidir. (md.25)", "Âdeten mümteni olan şey, hakikaten mümteni gibidir. (md.38)", "Âdet muhakkemdir. (md.36)", "Nâsın isti'mâli (insanların teâmül ve âdeti) bir hüccettir ki onunla amel vacib olur. (md. 37)"

¹⁰ Uygulama alanındaki en önemli örnekleri kanunnamelerdir.

¹¹ Aydın, Osmanlı Devleti'nde Hukuk ve Adalet, 102.

¹² Aydın, 24-29.

¹³ M. Erdoğan, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, (İstanbul: Ensar, 2010), 283-294

¹⁴ İ. H. Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, (Ankara: TTK, 1988), 183.

¹⁵ İ. Ortaylı, "Osmanlı Kadısı, Tarihi Temeli ve Yargı Görevi", *SHED*, (1977), c.XXX, sayı.4, 117.

yer teşkil eden bir memuriyettir. Osmanlı adalet düzeninin temelini kadılar oluşturmaktadır. Kadı sadece bir yargıç değil, noter ve aynı zamanda bir mülkî amirdir.¹⁷ Kadıların görev ve yetkileri Osmanlı kanunnamelerinde belirlenmiştir; Bunlar teşrî görevi/ yasama, icra/yürütme, kaza/yargı, tebliğdir.¹⁸

Divan-ı Hümâyûn tarafından denetlenen, içinde “bilirkişilik” kurumu olan Osmanlı mahkemeleri bağımsız bir çalışma sistemine sahipti. Meclis-i Şer (Şer’iyye Mahkemeleri), Osmanlı devletinin kurulmasından Tanzimat’a kadar her çeşit ihtilafın çözüldüğü genel olarak tek hâkimli mahkemelerden oluşan bir merci idi.¹⁹ Davalar, “şuhûdü’l-hâl” veya “şudûlü’l müslimîn” denilen şahitler heyeti nezaretinde aşikâr olarak görülüyor; alınan kararlar ise “sicil defterleri”ne kaydediliyordu.²⁰ İslâm Hukuku’nda yazılı muamelelerde takip edilecek usûl, fıkıh kitaplarında “es-surût” ve “el-mehâdir ve’s-sicillât” bölümlerinde belirtiliyordu. Ayrıca fıkıhın bütün bâblarıyla ilgili belge çeşitleri bir bütünlüğe kavuşturulup, şer’iyye sicillerinde kullanılacak usûl, usûl ve yöneme dair belli bir standartizasyon (sak mecmuaları) sağlanmıştır.²¹

1. 2. Şer’iyye Sicilleri

Hukuki olayları, kadıların verdikleri karar suretlerini, hüccetleri ve yargıyı ilgilendiren, çeşitli yazılı kayıtları ihtiva eden defterlere, Şer’iyye Sicilleri (sicilat-ı şer’iyye), kadı defterleri, mahkeme defterleri, Zabt-ı vakayi sicilleri veya “Sicillat defteri” denmektedir.²² İlk kadı sicilleri Emeviler Dönemi’nde Mısır’da tutulmaya başlanmıştır. Evlenme, boşanma, satış, vakıf kurma gibi, mahkemelerde yapılması teamül haline gelen hukuki işlemlerin mevcudiyetini isbat için kullanılmasından dolayı sicil defterlerinin titizlikle tutulmasına azâmi gayret edilmiştir.²³ Şer’iyye Sicilleri İslâm Hukuku ve uygulanışı, İslâm Hukuku’nun kaynakları, örfî hukuk ve işleyişi, hukukun icrasında görevli makamlar, idarî organlar ve çalışmaları gibi Osmanlı Hukuk Tarihi’nin birinci elden kaynakları hükmünde olduğu yadsınamaz bir gerçektir.²⁴

¹⁶ Kadılar, Tanzimat’a kadar her türlü davaya, Tanzimat ile Medenî Kanun arasındaki dönem- deyse yalnızca, evlenme, boşanma, nafaka, miras davalarına bakan mahkemelerin başkanlığını yapmıştır.

¹⁷ M. Akman, *Osmanlı Devleti’nde Ceza Yargılaması*, (İstanbul: Eren, 2004), 40.

¹⁸ F. Atar, “Kadı”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)*, 2001, 9.

¹⁹ Aydın, *Osmanlı Devleti’nde Hukuk ve Adalet*, 31-32.

²⁰ Y. Halaçoğlu, *Osmanlı’da Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, (Ankara: TTK, 1995), 123-124.

²¹ A. Akgündüz, *Şer’iyye Sicilleri*, (İstanbul: Türk Dünyası Vakfı, 1988), 75.

²² Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı*, 116.

²³ Aydın, *Osmanlı Devleti’nde Hukuk ve Adalet*, 57.

²⁴ A. Akgündüz, *Şer’iyye Sicilleri*, 12-14.

1.3.Evlenme

İslam Aile Hukuku'nun başat mefhumlarından birisi evliliğdir. Evlenme manileri olmayan kadın ve erkeğin icap ve kabulünün şahitler huzurunda yapılması nikâh için kâfidir.²⁵ Binâenaleyh nikâh akdinin kurulması (evlenme) için tasarruf ehliyetini haiz taraflar arasında hayat beraberliğine dair ortak rıza, ilke olarak devamlılık ve hukukîlik iktizalı maddelerdendir.²⁶

Evlenip yuva kurma insanlık tarihi boyunca muteber görülmüştür. Nitekim hadis-i şeriflerde de bu gerçek görülür. “Ey gençler! Sizden kimin evlenmeye gücü yetiyorsa evlensin.”²⁷“Nikâh ibadetlere daha yakındır. Öyle ki evlenmek, kendisini ibadete vermek kasdıyla bekâr kalmaktan çok daha üstündür. Hatta cihatla karşılaştırıldığında da böyledir.”²⁸ Fakat bazı istisnai durumlarda hükümlerde değişiklik söz konusu olabilir. Şöyle ki; evlenme, evlenmediği takdirde zina yapacağı korkusu taşıyanlara farz veya vaciptir. Eşine eziyet çektirme ve haksızlık yapma ihtimali olan bireylerin evlenmesi mekruhtur. Hatta zulüm ihtimali kesinlik taşıyorsa o takdirde de haramdır.²⁹ İslâm Hukuku'na göre evlilik, karşılıklı haklar ve vazifeleri beraberinde getirir; ailede hoşgörü ve iyi geçinme esas olup boşanma son çaredir ayrıca prensip olarak monogami (tek eşlilik) kabul edilir.³⁰

Kuruluşundan beri Osmanlı Hukuku'nda nikâh akitleri, resmi görevli (imam, kadı) tarafından gerçekleştirilirdi. İmamlar buldukları çevrede yapılan nikâh akitlerini kaydettikten sonra bu bilgileri bağlı buldukları kadınlara teslim ederlerdi. Taraflar, buldukları yer mahkemesinden nikâh için gerekli izni alıp, bir izin kâğıdı (izinnâme) getirdiklerinde imamlar ancak nikâh kıyırlardı.³¹ İmamlar tarafından nikâh kıyılması geleneğine, Tanzimat'tan sonra Sicill-i Nüfus Nizâmnamesi ve Sicill-i Nüfus Kanunu'yla devam edilmiştir. Sicill-i Nüfus Nizâmnamesi'nin getirdiği tek yenilik ise nikâhı kıyan din görevlisinin kıydığı nikâhları sicill-i nüfus memuruna en geç sekiz gün içinde bildirme yükümlülüğüdür.

En nihayet diyebiliriz ki esasa ve şekle müteallik şartlar noktasında nikâh akitlerine uygulanan denetim ve kontrol mekanizması evlilik kurumunun sağlamlığını temin içindir.³²

²⁵ Ö. N. Bilmen, *Hukûk-ı İslâmiye ve İstılahat-ı Fıkhiye Kamusu*, (İstanbul: Bilmen, 1986), c. II, 15.

²⁶ A. Yaman, *İslam Aile Hukuku*, (İstanbul: M.Ü. İlahiyat Fakültesi, 2011), 31.

²⁷ Buhari, Savm 10, Nikâh 2,3; Muslim, Nikâh 1,3.

²⁸ K. A. İbnü'l- Hümmam, *Fethu'l kadîr*, (Kahire, 1970), c.III-IV, 184.

²⁹ A. Yaman, *İslam Aile Hukuku*, 33

³⁰ H. Karaman, *Ana Hatlarıyla İslam Hukuku*, (İstanbul: Ensar, 2010), c.II, 65-69.

³¹ M. A. Aydın, *İslam Osmanlı Aile Hukuku*, (İstanbul: Marmara Üniversitesi, 1985), 90.

³² Aydın, Osmanlı Devleti'nde *Hukuk ve Adalet*, 236-238

1.4. Boşanma

Talâk, nikâh akdini ortadan kaldırmak ve izâle etmektir.³³ Sözlükte, “bağı kaldırmak, çözmek, serbest bırakmak,” gibi anlamlara gelen talâk kelimesi örfte yaygın olarak, “nikâh bağına kaldırmak, evliliği sona erdirmek, boşamak ve boşanmak” anlamlarında kullanılmaktadır. Boşama manasında tatlikten türemiş bir isimdir.³⁴

İslâm Hukuku’nda evlilik birliğini sona erdiren yollardan biri erkeğin boşamasıdır ki buna talak denilir. Klasik İslam Hukuku doktrininde, ölüm dışında evliliği sona erdiren durumlar/sebepler olarak; talak, hul, tefrik ve fesih olmak üzere dört temel kavram üzerinde durulmuştur.³⁵ Bunlardan ilk üçü, eşlerin boşanmada başvurdukları bir yöntem olmasına karşılık fesih, boşanmada başvuru bir yöntem olmaktan ziyade, nikâh akdinin kuruluşu ve bağlayıcılığı ile ilgili in’ikad, sıhhat, nefaz ve lüzum şartlarındaki bir eksiklik veya bozukluk sebebiyle nikâh akdinin bozulmasını ifade etmektedir.³⁶ Bu bağlamda talak türü boşanma dar anlamda erkeğin boşanması iken geniş anlamda ise, eşlerin boşanmada başvurdukları hul’ ve tefrik yöntemlerini de içine almaktadır. İslâm Hukuku’nda hâkimin boşanmaya hükmetmesine tefrik denilmektedir.³⁷ 1917 Tarihli Osmanlı Hukuk-i Aile Kararnamesi’nin de kabul etmiş olduğu, İslâm Hukuku’nda evliliğin, tefrik yöntemiyle sona erdirilmesini, adlî veya kazâî boşanma diye de isimlendirilen beşeri hukuktaki hâkim kararıyla/yargı yoluyla boşanma sistemine benzetmek mümkündür.³⁸ Evliliği sona erdiren yollardan bir diğeri olan hul’ ise kelime olarak, çıkarmak, giydirmek, evlilik bağına son vermek anlamlarına gelmektedir. Kur’ân-ı Kerîm’de, karı ile kocadan her biri, diğeri örtin bir elbise olarak belirtildiği için³⁹ eşlerin karşılıklı rızâ ile anlaşarak evlilik bağına son vermeleri, bu bağı üzerlerinden çıkarmaları, mecâzen, hul’/muhâlea olarak isimlendirilmiştir.⁴⁰ Doktrinde muhâlea, hukûkî bir terim olarak, “kadının vereceği bir bedel karşılığında, eşlerin anlaşarak/karşılıklı rızâ ile evliliği sona erdirmeleri”ni ifade etmektedir.⁴¹

Binaenaleyh, Osmanlı Hukuku’nda talak, muhaala ve tefrik yoluyla gerçekleşen boşanmalar; talak ve muhale’anın vuku bulduğunu, mehir ve iddet nafakası ödenmişse

³³ M. Erdoğan, *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, 542; Ö. N.Bilmen, *Hukûk-ı İslâmiye ve Istılahat-ı Fıkhiye Kamusu*, 175.

³⁴ A. B. M. Mevsili, *el-İhtiyâr li Ta’lîl’-Muhtâr*, (Beyrut, 1975) c.V, s.207; Hayrettin Karaman, *Ana Hatlarıyla İslam Hukuku*, c.II, 105.

³⁵ Hayrettin Karaman, *Mukayeseli İslâm Hukuku*, (İstanbul: İz, 1986), s.291

³⁶ H. Cin, A. Akgündüz, *Türk İslam Hukuk Tarihi*, (İstanbul: Timaş, 1990), c.II, s. 73-88.

³⁷ H.Cin, *Eski Hukukumuzda Boşanma*, (Konya: SÜHF,1988), 87; M.A.Aydın, *İslam Osmanlı Aile Hukûku*, 4

³⁸ Cin, s.126; Cin ve Akgündüz, 110.

³⁹ Bakara, 2/187.

⁴⁰ İbnü’l-Hümmam, 210.

⁴¹ M. A. İbn Rüşd, *Bidâyetü’l-Müctehid*, (1985), 55; M. A. İbn Kudame, *el-Muğnî*, (Mısır: Mektebetü’l-Arabiyye, ty),s. 267; İbn Abidin, *Reddü’l-muhtar ale’d-dürü’l-muhtar*, (İstanbul, 1983), 439.

bunun tesbitini, muhale'ada kadın tarafından mehir ve iddet nafakasından vazgeçildiğini veya üzerinde anlaşılan diğer şartların mahkeme kayıtlarını gerçekleştirmek amacıyla şer'iyeye sicillerine kaydedilmiştir. Tanzimat'tan (1839) sonra 1881 tarihli Sicill-i Nüfus Nizâm-nâmesi'yle aynen evlenmeler gibi boşanmalar da kaydedilmeye devam ettirilmiştir. Ayrıca 1914 tarihli Sicill-i Nüfus Kanunu ile talakı bildirme vazifesi imam ve ruhani reislerden alınarak kocaya verilmiştir. Koca, mezkûr kanunun 29. ve 30. Maddeleri icabınca iki şahit huzurunda hazırlanan ilmühaberi imam veya ruhani reislerle tasdik ettirdikten sonra eğer tefrik ile boşama olduysa hâkimin vereceği ilmühaberi nüfus idaresine götürecektir. Ancak kocanın talakı bildirme yükümlülüğü, 1917 Hukuk-u Aile Kararnamesi ile boşanmaların isbatında kolaylık sağlaması amacıyla, bildirim nüfus idaresine değil direkt mahkemeye yapılması şeklinde değiştirilmiştir.⁴²

2. 1⁴³ VE 2⁴⁴ NO'LU ERZİNCAN ŞER'İYYE SİCİLLERİ'NDEN ÖRNEKLER⁴⁵

2.1.Nikâh

Osmanlı toplumunda nikâh mahalle ya da köyün imamı tarafından, erkeğin karısına vereceği mehr-i müeccel veya mehr-i muaccel tesbit edilerek, şahitler huzurunda icab ve kabul ile gerçekleşirdi⁴⁶ ve hiç evlenmeyen kimse pek nadirdi.⁴⁷ Müslüman erkek ehl-i kitap kadınlarla evlenebilirken, müslüman kadın ehl-i kitap erkekle evlenemezdi.⁴⁸ Örneğin Erzincan'ın Fethullah Mahallesi'nde yaşayan Rüşdi Efendi,1331 senesinde, 20 yaşındaki Nasraniyye Dini'nde olan Harir Hanım ile İslam'ı kabul ettikten sonra 2001 gurus mehr-i müeccel tesmiyesiyle nikâhlanmıştır.

Osmanlı Hukuku'nda çok eşlilik (poligami) serbest olmasına rağmen fiilen tek eşlilik (monogami) hakimdir.⁴⁹ Nitekim 1 ve 2 nolu Erzincan Şer'iyeye Sicilleri'ndeki kayıtlar, çok eşliliğin Erzincan'da pek yaygın olmadığını göstermektedir.⁵⁰

Dana Mahallesi'nden Cemile Hatun, eşi Ahmed Mıkdad Efendi'den, küçük kızı Ayişe Fevziye ile kendisine bakmadığından ve ihtiyaçlarını gidermediğinden dolayı şikayetçi olmuştur. Ayrıca Cemile Hatun ifadesinde, eşinin başka bir eşi olduğunu, aynı evde⁵¹

⁴² Aydın, Osmanlı Devleti'nde Hukuk ve Adalet, 238-239.

⁴³ 1332 h./m.1916 Tarihli 1 No'lu Erzincan Şer'iyeye Sicili.

⁴⁴ 1332-1340 h./m.1914-1922 Tarihli 2 No'lu Erzincan Şer'iyeye Sicili.

⁴⁵ Transkribi yapılan iki sicilin tamamına ulaşmak için; semacakir1409@gmail.com

⁴⁶ Nikahlarda örfi olarak velinin izni dikkate alınmıştır. Nitekim belgelerden anlaşıldığına göre ni kâh genellikle kızın babasına verdiği vekâletle kıyılmakta ve kız nikah meclisinde bulunmamaktaydı. İncelediğimiz Erzincan 1 ve 2 nolu sicillerinde bu durumun örnekleri fazlaca mevcuttur.

⁴⁷ S. Faroqı, *Osmanlı Kültürü ve Gündelik Yaşam*, (İstanbul: Tarih Vakfı Yurt, 2002), 115-116.

⁴⁸ H. Döndüren, *Delilleriyle İslam Hukûku*, (İstanbul: Erenler,1983), 99.

⁴⁹ A.Tabakoğlu, *Türk İktisat Tarihi*, (İstanbul: Dergah, 2003), 152; M. A. Ubıcmı, *Osmanlı'da Modernleşme Sancısı*, İstanbul:Timaş,1998), 373.

⁵⁰ İkinci eş sebebinin genelde infertilite (kısırlık) olduğu ve maddi olanakları iyi erkekler tarafından tercih edildiği söylenebilir.

⁵¹ Mezkur sicillerdeki ikinci eş sorunsalında esas sıkıntının kocanın ayrı bir ev açmaması olduğu görülmektedir.

yaşadıklarını ve bu durumdan rahatsız olduğunu söylemiştir.

Bir başka davada ise Gazioğlu Mahallesi'nden Cellatoğullarından Muhammed oğlu Mustafa 14 Rebiulahir 338'de ikinci eş olarak Firdevs Hatun'u nikâhlıyor. Bu ilişkide de "aynı evde ikâmet etme" sorunu mevzu bahis. Yine Celabuzur Köyünden Tayfur Ağa eşi Hadice Hatun'un üzerine bir başka eş getiriyor. 13 Cemaziyelula 338 tarihli davaya göre Örenşehir Mahallesi'nden sekiz yıllık evli terzi Recep Usta, Selviye Hatun ile izdivaç ediyor ve o da ayrı bir ev açmıyor. Kerimoğlu Mahallesi'nden Ürik Köylü Zehra Hatun, 11 yıllık eşi Abdullah Ağa'nın bir başka kadınla tezevvüç (izdivaç etme) etmesinden ötürü mahkemeye başvurmuştur. Mollagüzel mahallesinde oturan Hahlı Zekiye Hatun 4 Ramazan'ül mübarek 338'de, eşi Hüseyin'in kendinden başka iki eşinin olduğunu mahkemede iddia etmiştir ve eşinin idareden aciz olduğunu da belirtmiştir. 21 Ramazan 338'de Hah Köyü'nde oturan Esmâ Hatun, eşi Sılbıs Köyü'nden Hacı İbrahim'in ikinci eş getirdiğinden dava açmıştır.

10 Zilkade 339'da Handesi Köyü'nde yaşayan Gülşah Hatun, eşi Hüseyin ile üç sene önce evlendiklerini ve iki buçuk seneden beri eşinin evle ilgilenmediğini, ihtiyaçlarını karşılamadığını, başka bir hanımla evli olduğunu beyan etmiştir. 13 Zilkade 395'te Şerefiye Mahallesi'nden Firdevs Hatun, eşi Mustafa Ağa'nın diğer bir kadınıyla tezevvüç (izdivaç) eylediğinden, Sarıgül Köyü'nde oturan Hadice Hatun eşi Mehmed Ağa'nın bir başka eşi olduğundan mahkemeye başvurmuşlardır. Aynı şekilde Gerek Gerek Mahallesi'nden Zülfikar Ağa'nın eşi Cevahir Hatun 11 Muharrem 340'da; Hozunsu Köyü'nden Şükrü Ağa'nın eşi Sünbül Hatun 2 Safer 340'da mahkemeye başvurdukları görülmüştür.

2.2. Tâlâk

Tâlâk, evlilik ilişkisini tamamen ortadan kaldırıp kaldırmamasına göre ric'i ve bâin olarak ikiye ayrılır. Ric'i tâlâkta koca, hanımının iddet müddeti içinde yeni bir nikâha gerek kalmadan evlilik ilişkisine geri dönebilir. Tâlâk eğer geri dönme imkânı vermeyip, evlilik bağına derhal son veriyorsa bâin (ayırıcı)dir. Bu tip boşamada eşlerin yeniden bir araya gelebilmeleri için yeniden nikâh akdi yapmaları ve erkeğin tekrar mehir ödemesi gerekir.⁵² Hanefi Mezhebi'ne göre, erkek bâin talaktan sonra iddet süresi bitinceye kadar (üç ila dört ay) boşadığı hanımının barınma, yiyecek, içecek vb. ihtiyaçlarını da karşılamak ve varsa ödenmemiş mehir borcunu ödemek zorundadır.⁵³ İddet süresinin tespiti boşanma tarihiyle yakından ilgili olduğundan, bâin talakların sicile kaydettirilmesi esnasında boşanmanın gerçekleştiği tarih, erkek tarafından özellikle vurgulanmaktadır. Mezkûr sicillerimizden örnekler⁵⁴ verelim:

⁵² H. Aktan, Talak, *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, (İstanbul, 1997), s.410.

⁵³ H. Karaman, Mukayeseli İslâm Hukuku, (İstanbul: İz, 2009), c.II, 379.

⁵⁴ ***12 Şevvalül mükerrrem 1332 ve 21 Ağustos 1330 tarihli kayda göre; Hacı Ahmed Efendi ibni Ahmed bin Ahmed Erzincan Liva Mahkemesi meclis-i şer'imizde takrir-i kelam ve tabir-i annul meram edub bundan akdem yani bin üçyüz yigirmi dokuz sene-i maliyesi Kanun-u evvelinin dördüncü günü mahmiyye-i İstanbul'da Şeyh Ebu'l Vefa kurbunde Şucaeddin mahallesi'nde sakine Hadice Hatun ibnete ahd-i şuhurda on adet yüzlük Osmanlı altunu mehr-i müccel tesmiyesiyle tezevic ve tenkih ve menkuhe-i gayri medhul-u beham olduğu halde mezbure Hadice hanım nefsinin bana tesaid hukuk-u zevciyye riayetden eba ve imtina eder olduğundan mezbure

Erzincan'ın Şerife Mahallesi'nde oturan Abdurrahman Ağa 1321 sene-i hicriyesi Ramazan-ı Şerif 'de eşi Fatma Hatun'u tâlâkı bâin ile boşadığını mahkemeye söylemiştir. Aynı şekilde, Ali Efendi Mahallesi'nde oturan Firdevs Hatun mahkemeye başvurarak: "Eşim bana üç defa ben seni boşadım, babanın evine git sen benim zevcem değilsin dedi" ifadesini zabta geçirtmiştir. Yine Mollagüzel Mahallesi'nde oturan Ayişe Hatun, eşi Halil İbrahim tarafından tâlâk-ı selâse ile tatlik edilmiştir.

Bâin tâlâklar çoğunlukla bizzat koca tarafından mahkeme gündemine taşınmakla beraber, bazen bu iş vekil aracılığıyla da gerçekleşebiliyordu. Osmanlı toplumunda evlilikleri bâin tâlâkla sona eren eşler, tekrar birlikte yaşamayı arzu ettiklerinde, ikinci nikâhlarını mahkemeye tescil ettirme isteği çoğunlukla kadın tarafından gelmektedir. Mahkemeye intikal eden boşanmaya ilişkin bazı davalarda ise, kadın kocasının kendisini boşadığını iddia ederken, erkek bu durumu inkâr edebilmektedir. Örneğin Ömer Mahallesinde ikamet eden Nafia Hatun, Eşi Muhammed Efendi'nin kendisini darp ve tehdit ettiğini ve boşadığını iddia ettiğinde kocası da bu iddiaları inkâr etmiştir.

Erzincan'ın Molla Kondi Köyü'nde ikamet etmekte olan Muhabbet Hatun 25 Muharrem'ül Haram 1334'te eşi Muhammed Ağa tarafından bir tâlâk-ı bâin ile tatlik edilmiştir. Daha sonra 25 Safer 334 tarihinde Muhammed Efendi eşi Muhabbet Hatun'u tâlâk-ı selâse ile boşamıştır. Bu örnekteki gibi pek çok dava var. Yani önce tek tâlâk, sonra diğer iki tâlâk verme durumu genelde boşanmalarda seyredilen süreçte vaki oluyor.

Ağtaş Mahallesi'nden İhsan eşi Hadice'yi bir tâlâk-ı bâin ile, Karanlık Mahallesi

Hatice Hatun'u bir talak-ı bain ile tatlik etmiş olduğundan ol vechile takririm zabt ve cihet-i şeriyeye rabt olunsun dediği ma vakittaleb zabt olundu.

*** 6 Cemaziyel Ahire 1333 ve 8 Nisan 1331 tarihli kayda göre; Medine-i Erzincan'ın Molla Güzel Mahallesi'nde sakine Aişe Hatun'u, mezbur Halil İbrahim meyanemizde vuku bulan nikah ve şikak münafereden dolayı mezbureyi talak-ı selase ile tatlik ettim deyü takrir ve ifade eyledi. Mezbure Aişe Hatun dahi muttalıka olması hasebiyle meclis-i mezkurde lazım gelecek mihiriyle me'zun hukuk ve mutellibat-ı rehne zevc-i mutallakası mezbur Halil İbrahim'in zimmeti ibra ve sahib-i şer'i ile eda ve ısgat ve her biri yekdiğerinin hukuku zevciyete müteallik ammen muadil ve mutellebatından zimmetlerini ibra ve gabul va'zı kelimat-ı meşruhlarını tasdik etmeğin zabt olundu.

***22 Şa'ban 335- 21 Cemaziyel evvel 337 tarihli kayda göre; Medine-i Erzincan'ın Key karyesinde sakinelerinden zatı karye-i mezkure ahalisinden Fevzi Efendi ibni Hafız Mustafa Ağa ibni Hasan ta'rifleriyle ma'rufe Sultan Hatun ibnete İsmail Medine-i mezkure mahkemesinde ve meclis-i şer'imizde halen zevc-i dahili karye-i mezkur ahalisinden Kerim Efendi Zade Hasan bin Mustafa muvacehesinde ber vech-i ati da'va eyledi. Ben 1251 gurus mehr-i müeccel tesmiyesiyle işbu hazır-ı bil meclis Hasan bin Mustafa'nın zevc-i menkuhe-i medhul behası isem de zevcim mezbur ile meyanemizde muaşeret ve hüsn-ü imtizac olmadığından mehr-i müeccel-i mezkur hakkımla nafaka-i iddet ve müennes-i seknam mukabilinde ya'ni benden hal' olmak üzere muhalea-i sahiha-i şer'iyye ile hal'a talibe ve rağibe olduğumdan sual olunub zevcim mezbur da muvafahati takdirinde beni bedel-i mezkur mukabilinde hal'a olmak üzere zevcem mezbur ola muvafakati takdirinde beni bedel-i mezkur mukabilinde hal' etmesi matlubumdur dedikde leddüsuual zevc-i merkum Hasan dahi zevc-i menkuhe-i medhul beha-i mezbure Sultan'ı 1251 gurus mehr-i müeccel ve nafaka-i iddet ve müennes süknası bedel-i hal' olmak üzere zevcem mezbureyi muhalea-i sahiha ile hal' eyledim demekle mezbure Sultan zevc-i merkum Hasan'ın muhalea olduğu leddüşşer'il-izin zahir olduğu zabd şüd.

sakinelerinden Seher Hatun'u eşi Salih Usta bir tâlâk-ı bâin ile, Mecidiye-i Sağır Mahallesi'nden Münevver Hatun'u eşi Bekir Ağa tâlâk-ı selaseyle, Mecidiye-i Kebir Mahallesi'nden Virdi Hanım'ı eşi Abdulfettah Efendi bir tâlâk-ı bâin ile, Çukurkuyu Köyü'nden Ömer Ağa eşini bir tâlâk-ı bâin ile boşamıştır. Cuma Mahallesi'nden Şadiye Hatun'u eşi Haşim üçten dokuza boş olsun diyerek tatlik etmiş, Gerek Gerek Mahallesi'nden Hasan Efendi eşi Hadice Hatun'u bir tâlâk-ı bâin ile tatlik etmiş. Bu örneklerden görüyoruz ki bâin tâlâklar genelde tek tâlâkla vuku bulmuş ve ailenin korunmasına bir işaret olarak telakki edebileceğimiz bir durum olmakla beraber sonrasında bazı davalarda tâlâk-ı selâse ile boşamalara da rastlanmıştır.

Erzincan'ın Halilullah Mahallesi'nde oturan Şerife Hatun 20 Rebiülevvel 338'de kocası Mustafa tarafından tâlâk-ı selâse ile, Nimet Hatun ise bir tâlâk-ı bâin ile tatlik edilmiştir. Selami Mahallesi'nde ikamet eden Şefika Hatun kocası Tahsin tarafından 5 Şabanül Muazzam 338'de bir talakla tatlik edilmiştir. Rıza Efendi de zevcesi Seher'i tâlâk-ı selâse ile 8 Zilkade 338'de boşamıştır. Karaağaç Mahallesi'nden Tarutlu İbrahim Hakkı Efendi eşini talak-ı selase ile tatlik ettiğini ve henüz üç buçuk yaşındaki oğlu Halil Vehbi'nin velayetini de annesine verdiğini mahkemede ifade etmiştir. Taşçı Mahallesi'nden Zekiye'yi eşi Osman; Vosgirt Köyü'nden Zehra'yı eşi Ahmed; Ağtaş Mahallesi'nden Emine'yi eşi Yusuf; Hılır Köyü'nden Mine'yi eşi Hasan; Gerek Gerek Mahallesi'nde Nisa'yı Mehmed Emin Efendi boşamıştır.

Üç talaktan sonra kadının başka biriyle evlenmeden eski kocasıyla evlenememesi, boşanmak isteyen erkekler için caydırıcı bir unsur olmuştur. Bu yüzden aynı anda üç tâlâk hakkını birden kullananlara şer'iyye sicillerinde çok ender rastlanmaktadır. Buna göre kocalar eşlerinden ayrılmak istediklerinde genellikle tek bir tâlâk hakkını kullanmayı tercih etmişler ve "... tâlâk-ı bâin ile tatlik eyledim...", "...Mehrini vermek üzere tatlik ettim..." vb. ifadeler kullanmışlardır.

Bir başka boşanma çeşidi olarak mektupla boşanma ile ilgili örneği de zikrederim. Erzincan'ın Sultaniye Mahallesi'nde oturan Gökhanım Hatun'un eşi Şükrü Kars'ta asker iken eşine bir mektup yazarak eşini boşadığını haber ediyor. (3 Cumadelula 1340) Erkekler bazen de hamile iken hanımlarını boşamışlardır. Nitekim, 5 Şabanül Muazzam 1338 tarihinde Selami Mahallesi'nde yaşayan Şefika Hatun'u eşi Tahsin Efendi bir tâlâkla boşamıştır. Mahkeme Şefika Hatun'un hakkını tamamiyle teslim etmiştir. Mehr-i müeccelini, nafakasını ve vaz-ı hamle kadar her türlü bakımını Tahsin Efendi'ye yüklemiştir.

Bazı boşanmaların belirli bir şarta⁵⁵ bağlandığı görülmektedir.⁵⁶ Örneğin Halilullah Mahallesi'nde oturan Seher Hatun'un eşi Rıza eğer bir daha şürb-ü hamr edersem üçten dokuza şart olsun diye şart ettikten sonra bu sözünde duramamıştır.

Sicillerde gaiplikle ilgili kayıtlar da vardır. Erzincan'ın Çakırman-ı Sağır (Küçük Çakırman) Köyü'nden Cemile Hatun'un kocası Abdullah seferberlik dolayısıyla gaib olur.

⁵⁵ Bu talak türünde boşanma bir şarta bağlanmıştır. Şart yerine geldiğinde boşanma da gerçekleşmiş olur.

⁵⁶ Cin, *Eski Hukukumuzda Boşanma*, 59-61.

Abdullah'ın hayatta olup olmadığı ise meçhuldür. Cemile Hatun'un kayınpederi on yıl boyunca geliniyle ilgilenmez onun ihtiyaçlarını görmez. Bu durumdan muzdarip Cemile Hatun kayınpederi Ahmed Ağa'dan mehr-i müeccelini ve mehr-i muaccelini talep eder.

Erzincan'ın Ağtaş Mahallesi'nde ikamet eden Emine Hatun "Hayatta olup olmadığı halen meçhul eşim Yusuf bundan beş sene önce Sivas'a gittiğimizde yanımızda Firdevs, Aliye, Zekiye ve Safiye Hatunlar var iken beni tatlik eyledi. Yusuf o vakitten beri giptir ve ben de nafakaya ihtiyaçlı olduğumdan gereğini talep ederim." diye mahkemeye başvurmuştur ve mahkemece kabul bulunmuştur.

Şıhlı Köyü'nden Hadice'nin on beş yıllık eşi Mevlüd asker olup Kafkas Cephesi'ne sevk edilir ve bir gün vefat haberi Hatice'ye ulaşır. Hatice ihtiyaçtan ötürü bir başkasıyla evlenmek zorunda kalır. Lakin günün birinde eski eşi Mevlüd çıkar Erzincan'a gelir. Mevlüd silaya avdet edince "sen başkasıyla evlendin ben seni daha kabul etmem "der Hatice'nin mihr-i müeccelini verir ve onu boşar sonra başkasıyla evlenir.

İslam Hukuku'nda "muhale'a" bir bedel karşılığında erkeğin hanımını boşamasıdır. Genelde kadınların mehir ve iddet nafakası talep etmeden ayrılmalarıdır ve şer'iyye sicillerinde en çok rastlanan evliliği sonlandırma biçimidir. Örneğin; Key Köyü'nden Sultan Hatun 22 Şaban 335 tarihinde, eşi Hasan ile aralarında hüsn-ü imtizac hasıl olmadığından mütevellit "Eşim Hasan'ın beni bedel-i mezkûr mukabilinde hâl' etmesi matlubumdur." diye muhale'a talep eder ve mehrinden (1201 guruş mehr-i müeccel) de nafakasından (nafaka-i iddet ve müennes süknası) da vazgeçer. Hasan Efendi Mahallesi sakinlerinden Hatice, iki yıllık evlilikleri boyunca eşi Hamdi Ağa ile aralarında hüsn-ü muaşeret kâbil olmadığından 1001 guruş mehr-i müeccelinden ve iddet nafakasından feragat ederek eşiyle anlaşmalı boşanmıştır. Gerek Gerek Mahallesi'nden Havva Hatun eşi Hacı Ömer ile aynı şekilde haklarından feragat ederek boşanmıştır.

Tekeli Mahallesi'nden Hadice ve Hakkı çifti (29 Cemaziyelahire 337); Sehasid Köyü'nden Halime ve Vehbi çifti (3 Şabanul Muazzam); Odabaşı Mahallesi'nde Salih ve Sünbül çifti (8 Rebiülahir 338); Kerimoğlu Mahallesi'nden Zehra ve Abdullah çifti (Bu çift 11 yıllık evlidir ve Abdullah bir başka kadınla izdivaç edince Zehra muhalea talep etmiştir.); 9 Zilhicce 339 tarihinde Zahide ve İbrahim çifti (yine nikah ve nafakasından vazgeçmek suretiyle); 16 Safer 1340'da Cemile ve Tayyar çifti; 1 Rebiülevvel 1340'da Hurşit ve Mukime çifti; Mollagüzel Mahallesi'nden Havva ve Ömer çifti; Hasan Efendi Mahallesi'nden Şadiye ve Ömer çifti muhalea yoluyla ayrılmışlardır.

Fıkhen, muhâleada vekâlet mümkündür.⁵⁷ Kayıtlarda kadınların, kocalarını ayrılmaya ikna edebilmek için mehr-i müeccel, iddet nafakası ve meûnet-i sükna (ikamet giderleri) gibi haklarından vazgeçtikleri görülmektedir. Ayrıca kocanın muhâlaa bedeli olarak mehir ve iddet nafakasının dışında birtakım extra maddi taleplerde bulunması hukuken mümkün olmakla birlikte ahlakî bulunmamıştır.⁵⁸ Belgelerde muhâleaların nedeninin çoğunlukla

⁵⁷ Ö.N. Bilmen, *Hukûk-ı İslâmiye ve İstılahat-ı Fıkhiye Kamusu*, 283.

⁵⁸ B. B. Merginânî, *el-Hidâye Şerhu Bidâyeti'l-Müctehid*, (Kâhire: el-Mektebetü'l-İslâmiyye, 1965), 14; E. Düzdağ, *Şeyhülislam Ebussuud Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı*, (İstanbul: Enderun, 1983), 48.

şiddetli geçimsizlik olduğu söylenebilir. Hanefi Mezhebi'nin "şiddetli geçimsizliği" boşanma sebebi olarak kabul etmemesinden mütevellit, kadın için muhala'a en makul yol gibi görünüyordu. Bu noktada, karısından maddi külfet altına girmeden boşanabilmek isteyen erkeğin (boşanma talebinin karıdan gelmesini sağlamak amacıyla) karısı için hayatı çekilmez hâle getirerek ayrılma/muhalea ihtimali de sözkonusudur.

Mahkeme kararıyla ayrılığı ifade eden tefrik yoluyla boşanmada, taraflardan birisi (genellikle kadın) hâkimden boşanmayı talep etmektedir ve hâkimin kararı esastır.⁵⁹ İslâm Hukuku'nda tefrik sebepleri konusunda mezhepler arasında görüş birliği bulunmamaktadır. Osmanlı Devleti'nin resmi mezhebi olan Hanefi Mezhebi'ne göre ise, sadece kocada bulunan ve evliliğin fiilen devamına mani cinsel bir hastalık veya kusur, tefrik sebebidir. Bunun yanı sıra hâkim, gerekli şartlar bulunmadığı için hukukî ve meşru olmayan bir evliliği sonlandırabilir. Bir kimsenin süt kardeşiyle, iddet içinde bulunan bir kadınla ve müşrik bir eşle evli olduğunun anlaşılması gibi durumlarda mevcut evlilik mahkeme tarafından geçersiz kabul edilerek, tarafların ayrılmasına hükmedilir.⁶⁰

Şer'iyye sicillerinde bu tür kayıtlara rastlamak mümkündür. Sicillerden enteresan bir örnek şöyledir: Taşçı Mahallesi'nden Aliye'nin eşi Ahmed seferberlik dolayısıyla Bağdat Cephesi'nde esir düşer. Aliye de 1335 senesi Haziran'ında Çıtakoğlu Muhammed ile evlenir. Ahmed esaretten firar edip gelince durumu öğrenir. "Zevcem Aliye'nin Muhammed'den tefrikiyle bana teslim edilmesi matlubumdur." diye mahkemeye başvurur. Bunun üzerine Aliye savunmasında Ahmed'in döndükten sonra ağustosun birinci günü kendisini üç tâlâkla boşadığını ifade eder. Mahkeme şahit ister, Aliye şahitleriyle durumu ispatlar ve Ahmed bu durumu kabullenmek zorunda kalır. Yine bir başka davada Çarşıbaşı Mahallesi'nden Nafia ile kocası Abbas arasında hüsn-ü muaşeret kabil olmadığından aralarındaki nikâh akdinin feshine ve tarih-i tefrikten itibaren üç hayız dönemi boyunca Nafia'nın beklemesine başka bir zevc ile tehhülde muhtare olduğuna hükm olunup kabil-i itiraz olmak üzere tefhim kılınır.

Hanefi Mezhebi'nin tefrik için geçerli saydığı sebeplerin azlığından dolayı sicillerde en az görülen boşanma şekli tefrik iken; şiddetli geçimsizliğin mahkemece boşanmak için geçerli sebep olarak addedilmemesinden dolayı da en fazla görülen boşanma şekli muhâleadır.

3. ERZİNCAN MÜFTÜLÜŞÜ AİLE VE DİNİ REHBERLİK BÜROSU KİŞİSEL KARTEKS KAYITLARINDAN ÖRNEKLER

Erzincan Müftülüğü Aile Dini Rehberlik Bürosu'na 2010-2013 yılları arasında yapılan başvurular incelenmiş olup bunlardan altmış tanesi⁶¹ örneklem olarak alınmıştır. Biz bu çalışmamızda on iki adet örneği, başvuranların cümleleriyle nakledeceğiz:

⁵⁹ M. A. Aydın, *İslam Osmanlı Aile Hukuku*, 24.

⁶⁰ Aydın, 26.

⁶¹ Kayıtların tamamına ulaşmak için; semacakir1409@gmail.com

Örnek 1: Görüşme Şekli: Yüz yüze; Görüşme Tarih ve Saati:05/11/2009 - 14:30/15:30; Kişinin Cinsiyeti: Kadın; Medeni Durumu: Evli; Yaşı:36; Mesleği: Ev Hanımı; Eğitim Durumu: Lise.

Soru: Üç çocuk annesiyim. Bazı takıntılarım var. En büyük takıntım “meni”den öğreniyorum. Bu sebeple önce eşimle yatağımı ayırdım. Sonra odaları ayırdık. Cinsi münasebetten sonra yatağı-yorganı, eşimin elinin dokunduğu bütün kıyafetleri yıkamak istiyorum. Kapının kollarını hatta prizlere varıncaya kadar neredeyse her yeri silme ihtiyacı hissediyorum. Psikoloğa gittim buna “obsession” hastalığı deniliyormuş. Evliliğim tehlikede ne yapacağımı bilmiyorum.

Örnek 2: Görüşme Şekli: Yüz yüze; Görüşme Tarih ve Saati:11/05/2009 - 11:45; Kişinin Cinsiyeti: Kadın; Medeni Durumu: Evli; Yaşı:55; Mesleği: Ev Hanımı; Eğitim Durumu: İlkokul.

Soru: Köyde yaşayan ve kısa bir süre önce şehre taşınan bir komşum eşinden şiddet görüyor. Kısa süre önce komşum eşinin kendini çalıştığı işyerinden evli ve bir çocuklu bayanla aldattığını öğrendi. Geçenlerde eşinden yine şiddet gördü. Ben ailesini aradım. ”Gelin kızınıza sahip çıkın, onu kurtarın” dedim. Ailesi “biz damattan korkuyoruz, kızımızın kaderi, çeksin” dediler. Ben komşuma manevi destek olmaya çalışıyorum ama benim de çocuklarım var. Kocası çocuklarıma bir şey yapar diye korkuyorum. Bu konuda nasıl yardım edebilirsiniz?

Örnek 3: Görüşme Şekli: Telefon; Görüşme Tarih ve Saati:13/05/2010 -15:30; Kişinin Cinsiyeti: Kadın; Medeni Durumu: Evli; Yaşı:38; Mesleği: Serbest Meslek; Eğitim Durumu: Lise.

Soru: 17 yıllık evliyim. İki yaşında oğlum var. Eşim beni aldatıyor. Eşim internet hastası. Porno sitelerine giriyor, porno yayınlar izliyor. Bir süre ayrı kalayım diye Alanya’ya gittim. Tekrar döndüm. Eşimle şiddetli kavgalar etmeye başladık. En sonunda ben odayı ayırdım, çocuğumla kalıyorum. Eşim ise internetli odada kalıyor. Sinir krizi geçirdim, bizi bu hale getiren internet diye internetin kablosunu kopardım. Eşimle kavga ettik ve onu evden kovdum. O da bana “boş ol” dedi. Ne yapmalıyım?

Örnek 4: Görüşme Şekli: Telefon; Görüşme Tarih ve Saati:06/05/2010 - 08:30; Kişinin Cinsiyeti: Kadın; Medeni Durumu: Evli; Yaşı:23; Mesleği: Öğretmen; Eğitim Durumu: Üniversite.

Soru: İki yıllık evliyim, eşimle sorunlar yaşıyoruz. Ben çocuk sahibi olmak istiyorum, eşim istemiyor. Bu durum benim için boşanma sebebi olabilir mi?

Örnek 5: Görüşme Şekli: Telefon; Görüşme Tarih ve Saati:23/03/2010; Kişinin Cinsiyeti: Bayan; Medeni Durumu: Evli; Yaşı: - ; Mesleği: Serbest Meslek; Eğitim Durumu: Üniversite.

Soru: Üç çocuklu bir bayan eşini aldatıyor. Onu gören birçok kişi var. Bayanın eşi benim ortağım. Ortağıma zaman zaman aldatılanlar konusunu açıyorum ama iş hayatının yoğunluğu sebebiyle aldatıldığını fark edemiyor. Bu meseleyi ortağıma söyleyeyim mi?

Örnek 6: Görüşme Şekli: Yüz yüze; Görüşme Tarih ve Saati:19/01/2012- 14:00; Kişinin Cinsiyeti: Kadın; Medeni Durumu: Evli; Yaşı:37; Mesleği: Ev Hanımı; Eğitim Durumu: Lise.

Soru: Eşim bazı kişilere borçlandı. Borçlular kapıya dayandı. Bizimle kavga ettiler. Komşum olayı ev sahibine anlatmış ve alacaklıların evi yakacağını söylemiş. Ev sahibi çıkın diyor, ucuz ev bulamıyorum. Sıkıntılardan dolayı eşimle kavga etmeye başladık. Boşanmayı düşünüyorum. Caiz midir?

Örnek 7: Görüşme Şekli: Yüz yüze; Görüşme Tarih ve Saati:03/05/2011-10:45; Kişinin Cinsiyeti: Kadın; Medeni Durumu: Evli; Yaşı: 50; Mesleği: Ev Hanımı; Eğitim Durumu: İlkokul.

Soru: Kızım eşinden boşandı. İki çocuğu var. Damadım ona eş olacak birisi değil. Kızım şu an üniversitede çocuk gelişimi bölümünü okuyor. Çocukları da okula verdik. Damadım şehir dışında ama zaman zaman arayıp kızımı rahatsız ediyor. Kızımı evlatlarını elinden almakla tehdit ediyor. Eğer kızım ona dönerse değişeceğini, hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını söylüyor. Babası da “kızımı asla göndermem, ben ona bakarım, onu meslek sahibi ederim” diyor. Kızım kaçarak evlenmişti. Babası yani eşim “eğer bir daha gidersen o herife seni evlatlıktan reddederim” diyor. Kızımın zihni oldukça karışık. Kızım giderse daha çok sıkıntı çekeceğini biliyorum ve çok üzülüyorum.

Örnek 8: Görüşme Şekli: Yüz yüze; Görüşme Tarih ve Saati:04/05/2011 -15:45; Kişinin Cinsiyeti: Bayan; Medeni Durumu: Evli; Yaşı:20; Mesleği: Ev Hanımı; Eğitim Durumu: Lise.

Soru: Dokuz aylık evliyim. Eşim daha önce müftülüğe gelerek beni üç defa boşadığı (aynı anda, aynı mecliste) ama buna pişman olduğunu ve evliliğini kurtarmak istediğini söylemiş. Müftülükteki görevliler benim gelmem gerektiğini ve bayan görevlilerle görüşmemin iyi olacağını söylemişler. Ben de geldim. Ama ben eşimle kesinlikle boşanmak istiyorum. Artık ona dayanamıyorum. Nişanlıyken tanıdığım kişi ile evlendikten sonra karşılaştığım kişi birbirinden tamamen farklı. Beni elde etmek için bana farklı davrandığını evlendikten sonra itiraf etti. Eşim çalışmıyor, iş bulmak için çaba da sarfetmiyor. Herşeyime karışıyor. Bekârken de problemleri biriymiş. Kayınvalidemgil, oğulları belki düzelir diye evlendirmişler. Eşim beni çok dövüyor. İki defa ailemin yanına döndüm. Dışarıdan okumaya devam etmeye çalışıyorum. Lakin destek olmadığı gibi sınav günlerimde beni evden dışarı çıkarmıyor. Bana ve aileme küfrediyor. Bu üçüncü ve son, ailemin yanına döndüm. Birkaç defa affettim ama bir değişiklik olmadığı için artık onu affetmiyorum ve hiçbir sözüne de artık inanmıyorum.

Örnek 9: Görüşme Şekli: Yüz yüze; Görüşme Tarih ve Saati:24/05/2012 -13:30; Kişinin Cinsiyeti: Bayan; Medeni Durumu: Evli; Yaşı:40; Mesleği: Ev Hanımı; Eğitim Durumu: İlkokul.

Soru: Annem, babamın ikinci eşi ve onunla istemeyerek evlenmiş. Bizi hiç sevmedi, şiddet görerek büyüdüm. Evlenince eşimden, ailemden görmediğim sevgiyi bekledim. Maddi sıkıntılarımız var, kayınvalidemle beraber aşıyoruz. Kayınvalidem ve görüncem bana çok karışıyorlar. Eşim de, ailesi de bana hep “deli” diyorlar. Ben de büyük kızımı çok dövüyorum. Kızım beni sevmiyor ve ”benim ne suçum var ki beni dövüyorsun” diyor. Ayrıca büyük kızım da kardeşine aşırı bir şekilde şiddet uyguluyor. Ne olacak bizim sonumuz?

Örnek 10:Görüşme Şekli:Yüzyüze;GörüşmeTarihve Saati:09/12/2009; Kişinin Cinsiyeti: Bayan; Medeni Durumu: Eşi ölmüş; Yaşı:60; Mesleği: Emekli; Eğitim Durumu: İlköğretim.

Soru: Kızım 38 yaşında ve 10 yıldır gayr-i meşru yaşadığı 3 çocuklu ve halen evli olan bir kişiden hamile kaldı. Kızım şeker hastası. Doktorlar sezeryanla doğum yapması gerektiğini ve bakıma muhtaç olduğunu söylüyorlar. Beraber yaşadığı adam haftada bir ancak yanına gidiyor. Diğer çocuklarım ise kızımı reddediyor ve benimle görüşmesini yasaklıyorlar. Gizli gizli yardım etmeye çalışıyorum. Kızım doğacak bebeğini yuvaya vermeyeceğini söylüyor. Bebeğe bakılması gerekir, ne yapmalıyım?

Örnek 11:Görüşme Şekli: Yüz yüze; Görüşme Tarih ve Saati:18/05/2010 – 09:00; Kişinin Cinsiyeti: Bayan; Medeni Durumu: Evli; Yaşı: 60; Mesleği: Ev Hanımı; Eğitim Durumu: İlkokul;

Soru: Oğlum istemediğimiz bir kızla evlenmek istedi. ”Ondan başkası olmaz” deyince evlenmesine razı olduk, nişan yaptık. Kız “şunu da alın, bunu da alın” demeye başladı. Maddi durumumuz onun isteklerini karşılayabilecek kadar iyi değil. Oğlum kredi çekip kızın her istediğini alacakmış. Bu arada kız birden nişanı attı. Biz de ondan kurtulduğumuza sevindik. Ancak bir süre sonra kız oğluma telefon açıp ”gel beni iste yoksa beni başkasına verecekler” demiş. Oğlum kızı çok sevdiği için yeniden istememizi rica etti. Biz yaşananları hatırlatarak bu olaya benzer olaylardan örnekler vererek vazgeçirmeye çalıştık. Oğlum hala “ondan başkası olmaz” diyor. Onun çok acı çekeceği bir evlilik yapacağını çok sıkıntı çekeceğini biliyorum. Buna çok üzülüyorum. Onu nasıl vazgeçirebilirim?

Örnek 12:Görüşme Şekli: Yüz yüze; Görüşme Tarih ve Saati:01/05/2009 09:15; Kişinin Cinsiyeti: Bayan; Medeni Durumu: Evli; Yaşı: 23; Mesleği: Ev Hanımı; Eğitim Durumu: İlköğretim.

Soru: Eşi tarafında şiddete maruz kalıyor. Eşi hanımının fazla kilolarını bahane ederek eşini boşamak istiyor. Boşanma süreci devam etmekte. Tedavi için maddi destek talep ediliyor.

4. ERZİNCAN AİLE MAHKEMESİ BOŞANMAKAYITLARINDAN ÖRNEKLER

2010-2013 Yılları arasında Erzincan Aile Mahkemesi’nde görülen boşanma davalarından beş yüz tanesi örneklem olarak alınmış olup burada yirmi davaya yer

verilmiştir.

Örnek 1: Esas No:2010/ 103; Karar No: 2011/ 228; Dava: Boşanma (Evlilik birliğinin temelinden sarsılması nedeni ile boşanma); Karar Tarihi: 17/05/2011; Kadın: 1977 Erkek:1981; Çocuk Sayısı:1; Evlilik Yılı: 2003; Boşanma Sebebi: Şiddetli geçimsizlik. Adam 7 yıldır hiçbir şekilde eviyle, hanımıyla, çocuğuyla ilgilenmiyor.

Örnek 2: Esas No:2010/242; Karar No: 2011/ 233; Dava: Boşanma (Evlilik birliğinin temelinden sarsılması nedeni ile boşanma); Karar Tarihi: 17/05/2011; Kadın: 1989; Erkek:1978; Çocuk Sayısı:0; Evlilik Yılı: 2008; Boşanma Sebebi: Şiddetli geçimsizlik. Telefonla tesadüfen tanışmışlar ve adam tehdit etmiş, kaçmışlar. Ama huzursuzluk had safhaya varmış.

Örnek 3: Esas No:2010/84; Karar No: 2011/ 300; Dava: Boşanma (Evlilik birliğinin temelinden sarsılması nedeni ile boşanma); Karar Tarihi: 14/06/2011; Kadın: 1973; Erkek:1963; Çocuk Sayısı:5; Evlilik Yılı:1989; Boşanma Sebebi: Şiddetli geçimsizlik. Adam 2009'da evi terk ediyor.

Örnek 4: Esas No:2011/ 230; Karar No: 2011/ 326; Dava: Boşanma (Evlilik birliğinin temelinden sarsılması nedeni ile boşanma); Karar Tarihi: 28/06/2011; Kadın: 1977; Erkek:1969; Çocuk Sayısı: 4; Evlilik Yılı: 18 yıllık evliler; Boşanma Sebebi: Şiddetli geçimsizlik. Adam Almanya'ya çalışmaya gitmiş ve orada başka kadınla beraber olmuş.

Örnek 5: Esas No: 2011/13; Karar No: 2011/629; Dava: Boşanma (Evlilik birliğinin temelinden sarsılması nedeni ile boşanma); Karar Tarihi: 08/12/2011; Kadın: 1991; Erkek: 1981; Çocuk Sayısı:0; Evlilik Yılı:2010; Boşanma Sebebi: Şiddetli geçimsizlik. Manevi işkence, darp. Cinsel birlikteliğin olmaması. Çeyiz eşyalarının kızın ailesi tarafından geri götürülmesi.

Örnek 6: Esas No: 2011/551; Karar No: 2011/613; Dava: Boşanma (Evlilik birliğinin temelinden sarsılması nedeni ile boşanma); Karar Tarihi: 01/12/2012; Kadın: 1975; Erkek: 1972; Çocuk Sayısı:4; Evlilik Yılı:16 yıllık evliler; Boşanma Sebebi: Şiddetli geçimsizlik. Alkol, şiddet

Örnek 7: Esas No: 2010/254; No: 2011/459; Dava: Boşanma; Karar Tarihi: 04/10/2011; Kadın: 1982; Erkek: 1978; Çocuk Sayısı:2; Evlilik Yılı:1997; Boşanma Sebebi: Koca, karısını telefonla başka erkeklerle kontör karşılığında konuşturuyor. Karısını internet ortamında soymak suretiyle para kazanıyor. Hatta kendi arkadaşlarına pazarlıyor.

Örnek 8: Esas No: 2011/409; Karar No: 2011/661; Dava: Boşanma; Karar Tarihi: 26/12/2011; Kadın: 1974; Erkek: 1984; Çocuk Sayısı: 1; Evlilik Yılı: 8 yıllık evliler; Boşanma Sebebi: Koca, karısını 2,5 aylık hamileyken çalışmaya zorluyor. Kocanın evi olduğu halde 8 nüfuslu ailesiyle birlikte yaşamaya zorluyor. Ayrıca kocada içki, kumar ve bahis oyunları alışkanlığı var. 2009'da boşanıyorlar ve bunun üzerine koca intihara kalkışıyor. Ailenin ve çevrenin psikolojik baskılarıyla tekrar evleniyorlar.

Örnek 9: Esas No: 2011/396; Karar No: 2011/679; Dava: Boşanma (Evlilik birliğinin

temelinden sarsılması nedeniyle); Karar Tarihi:29/12/2011; Kadın: 1970 Doğumlu; Erkek: 1968 Doğumlu; Çocuk Sayısı:0; Evlilik Yılı: 3 yıllık evliler; Boşanma Sebebi: Koca, karısını iki yıldır arayıp sormuyor.

Örnek 10: Esas No: 2010/153; Karar No: 2011/458; Dava: Boşanma; Karar Tarihi: 04/10/2011; Kadın: 1983; Erkek: 1975; Çocuk Sayısı:2; Evlilik Yılı:2000; Boşanma Sebebi: Kadının iffetsizliği.

Örnek 11: Esas No: 2011/273; Karar No: 2011/511; Dava: Boşanma; Karar Tarihi: 18/10/2011; Kadın: 1986; Erkek: 1976; Çocuk Sayısı:2; Evlilik Yılı:2001; Boşanma Sebebi: Koca aşırı asabi.

Örnek 12: Esas No: 2011/135; Karar No: 2012/446; Dava: Boşanma; Karar Tarihi: 11/10/2012; Kadın: 1964; Erkek: 1965; Çocuk Sayısı: 3; Evlilik Yılı: 1983; Boşanma Sebebi: Koca, kuma getiriyor. Kadın kuma ile 11 yıl aynı evde oturuyor.

Örnek 13: Esas No: 2011/437; Karar No: 2011/452; Dava: Boşanma; Karar Tarihi: 29/09/2011; Kadın: 1985; Erkek: 1986; Çocuk Sayısı: 0; Evlilik Yılı:2006; Boşanma Sebebi: Koca Fransa'da, karısı Türkiye'de olduğu için anlaşmazlıklar çıkmış.

Örnek 14: Esas No: 2012/11 Karar No: 2012/466 Dava: Boşanma Karar Tarihi: 18/10/2012 Kadın: 1979 Doğumlu Erkek: 1980 Doğumlu Çocuk Sayısı:1 Evlilik Yılı:2002 Boşanma Sebebi: Koca alkol, uyuşturucu bağımlısı ve şiddet uyguluyor eşine. Aldatma da var.

Örnek 15: Esas No: 2011/454 Karar No: 2012/463 Dava: Boşanma Karar Tarihi: 17/10/2012 Kadın: 1982 Doğumlu Erkek: 1983 Doğumlu Çocuk Sayısı:1 Evlilik Yılı:2006 Boşanma Sebebi: Koca sürekli boş ol diyor her sinirlendiğinde.

Örnek 16: Esas No: 2012/93 Karar No: 2012/224 Dava: Boşanma Karar Tarihi: 08/05/2012 Kadın: 1980 Doğumlu Erkek: 1974 Doğumlu Çocuk Sayısı:1 Evlilik Yılı:2007 Boşanma Sebebi: Koca durduk yere karısının boğazını sıkıyor ve ailesini öldürmekle tehdit ediyor.

Örnek 17: Esas No:2012/225; Karar No:2012/277; Dava: Boşanma; Karar Tarihi: 22/06/2012; Kadın:1966; Erkek:1960; Evlilik Yılı:30 yıllık evliler; Çocuk Sayısı:3; Boşanma Sebebi: Anlaşmazlık.

Örnek 18: Esas No:2012/110; Karar No:2012/313; Dava: Boşanma; Karar Tarihi: 01/03/2012; Kadın:1987; Erkek:1978; Evlilik Yılı:2011; Çocuk Sayısı:0; Boşanma Sebebi: Koca, kadını dövüp evden kovuyor.

Örnek 19: Esas No:2012/284; Karar No:2013/173; Dava: Boşanma; Karar Tarihi: 19/03/2013; Kadın:1981; Erkek:1980; Evlilik Yılı:2006; Çocuk Sayısı:0; Boşanma Sebebi: Koca, çocuk yok diye karısına psikolojik baskı uyguluyor.

Örnek 20: Esas No:2012/621; Karar No:2013/147; Dava: Boşanma; Karar Tarihi: 01/03/2013; Kadın:1983 doğumlu; Erkek: 1980 doğumlu; Evlilik Yılı:2004; Çocuk Sayısı:1;

Boşanma Sebebi: Kadının lüks merakı, birlikte oturmayı reddetme.

1 ve 2 Nolu Erzincan Sicilleri'nden, Erzincan Müftülüğü Aile ve Dini Rehberlik Bürosu Kişisel Karteks kayıtlarından ve Erzincan Aile Mahkemesi boşanma kayıtlarından hareketle değerlendirme şöyledir:

Ailenin dağılmasıyla sonuçlanan boşanma hadisesinin başlıca sebebinin şiddetli geçimsizlik olduğu söylenebilir. Bunun yanında kocanın uzun süre kaybolması, savaşa gidip kendisinden haber alınamaması gibi durumlar da boşanma sebepleri arasındadır. Öte yandan boşanma yetkisi erkeğe verilmiş olmakla beraber, kadının da belli bir bedel mukabilinde boşanmayı isteyebildiği anlaşılmaktadır.

Türkiye genelindeki boşanmaların nedenleri arasında olan toplumsal faktörlerden Erzincan da etkilenmiştir. Buna mukabil, Erzincan Aile Mahkemesi ve Erzincan Müftülüğü Aile Dini Rehberlik Bürosu kayıtlarına göre şiddetli geçimsizlik, ekonomik sıkıntılar (özellikle borçla ev dizaynı sorunu, lüks merakı), aile içi şiddet (öfke-kontrol sorunu, hakaret-küfür), kısırlık (infertilite), kişilik uyumsuzluğu, kültür farklılığı, aldatma ve alkol bağımlılığı boşanmaya sebep olan etkenlerdendir.

SONUÇ

Osmanlı Hukuk Sistemi'nin teorik ve pratik alanını yansıtan Şer'iyye Sicilleri'nde "fıkıhın belirleyiciliği" esastır. Kültürel kimliğin, insani değerlerin ve tarihi sürekliliğin koruyucusu ve aktarıcısı konumundaki aile ünitesi, maruz kaldığı deformasyonlar nedeniyle ait olduğu toplumda menfi yönde değişimine devam etmektedir. Dünyada olduğu gibi Türkiye'de de artış gösteren sosyal yapıdaki değişimin artık "sorunsal" addedilen sonucu, "boşanma olgusu"dur.

Çalışmamız neticesinde edindiğimiz izlenimlere göre; Erzincan ve Türkiye'de mezkûr süreçte meydana gelen boşanmaların mukayesesinde belirgin bir farklılığın olduğunu söylemek mümkün değildir. Erzincan Şer'iyye Sicilleri, Aile Mahkemesi ve Aile Dini Rehberlik Bürosu Kayıtları kayıtlarında boşanma sebepleri arasında zikredilen "şiddetli geçimsizlik"⁶² en belirgin olanıdır. "Şiddetli geçimsizlik" tamlaması içerisinde çok değişik temaları barındırır. Açıkça görülmesi de "şiddetli geçimsizlik" in temelinde sevgi-saygı yokluğu, maddi menfaatlerin ön planda tutuluyor olması, ekonomik yetersizlik, işsizlik, sosyal hayattaki düzensizlik, eşlerin birbirlerini ihmal etmeleri, evlilik birliği süresince taraflardan birinin kendini devinim içre olan dünyada terakkiye müsaraat ederek muhal ve muvakkattan kendini muhafaza etmek suretiyle isdidatı nisbetinde geliştirip-değiştirirken diğer eşin bu ivmeye seyirci kalması ve çoğu kez engel olmaya çalışması gibi unsurlar yer almaktadır.

Çalışmamızı nihayetlendirirken boşanma sorunsalından mütevellit toplumsal ve hukuksal tehditlere karşı çözüme katkı meyanından, amaçlar doğrultusunda elde edilen bulgular dikkate alındığında birtakım önerilerimiz olacaktır:

⁶² Geçmiş ve günümüz Erzincanı'nın görünen, yegane, ortak boşanma sebebi, geçmişin tabiriyle "meyanemizde hüsn'ü muşeret kabil olmadığından..." günümüzün tabiriyle "şiddetli geçimsizlik"tir.

*Evlilik öncesinde, eşlerin denklik durumuna (kefâet) dikkat etmeli. Taraflar, evlilik öncesi hazırlık sürecinde bütçelerine göre; aşırıya kaçmadan, borca-özellikle kredi borcuna-tevessül etmeden dünya evine girmeliler. Ekonomik sıkıntı çeken gençlerin evliliğe hazırlık sürecini daha az hasarla geçirmeleri için devlet kontrolünde bir oluşum planlanabilir. Evliliğin ilk beş yılına dikkat edilmelidir. Daha çok sayıda çocuk sahibi olma -her türlü imkân (anne-babanın ebeveynliğe hazır bulunmaları, ekonomik ve sosyal yetkinliği haiz olmaları) sağlandıktan sonra- teşvik edilmeli.

*Eşler değişen-gelişen dünyada kendilerini değiştirip-geliştirirken birbirlerine destek olmalı ve biri değişime ayak uydururken diğeri geri kalmamalı. Kadınlara şiddet konusunda toplumun bilinçlendirilmesi çalışmalarına ivme kazandırılmalı. Özellikle “cinsiyet eşitliği”, üstünlüğün sadece “takvada” olduğu vurgulanmalı. Özellikle ekonomik özgürlüğe sahip, ayağı yere basan kadınların “özveri” mefhumunu içselleştirmeleri noktasında çalışmalar yapılmalı.

*Ülkenin her yerinde işlevsel-organik aile danışma merkezleri kurulmalı ve bu merkezler sadece sorunlu ailelere hizmet vermemeli. Bu aile danışma merkezleri anne-babaların, çocukların, kayın valide-peder-biraderlerin, görümce-eltelerin, amca-dayı-halaların rahatça her vesileyle zaman geçirebileceği, nasıl ilk günkü gibi “kördüğüm”⁶³ce bağlı kalınabilirliği öğreneceği kurum haline gelmelidir.

*Diyanet İşleri Başkanlığı ile Milli Eğitim-Sağlık-Aile-Gençlik ve Spor Bakanlıkları “üst bilinç (reflektif thinking) geliştirme, aynasal düşünme, nefis muhasebesi” temalarında ortak bir proje üretmeliler. Bireydeki “bir eylemi yaparken onu niçin yaptığına dair bilinç” geliştirme çalışması teorik cenahtan çıkarılıp ampirik hayata taşınmalıdır. Arabulucuk Kurumu gerçek işlevine kavuşmalıdır.

*Bütün sosyal iletişim kanalları, televizyon, internet, radyo, gazete v.s. yoluyla aile bağları ve ilişkileri kuvvetlendirilmeye çalışılmalı. Bilhassa televizyon dizileri ilgililerce mercek altına alınmalı ve bu konuda oldukça hassas olunmalıdır. Boşanmış eş ve çocuklara hatta onların yakınlarına psiko-sosyal-ekonomik destek verilmeli. Toplum, özellikle erkekler “evlenme ve boşanmanın insanlar için olduğu” fikrini benimsemeli ve boşanma sonrasında kadını, çocukları ve diğer insanları sıkıntıya düşürmemelidirler. Bu çalışmamızın amacıyla ilintili dolayısıyla üzerimize düşen en önemli mükellefiyetlerden zikredebileceğimiz son maddeyi ehemmiyetle eklemek isterim:

A. Ehillerince evvela bir interaktif çalışma mecrası teşekkül edilerek mezkûr problemlerin toplum nezdinde hangi veçhe ve şekillerle yaşandığının tespiti sağlanmalı.

B. Yaşanan problemler ile nasların temel ilkeleri arasında ilişki kurulduktan sonra olası çözüm önerileri fikhî cenaha uygun pratiklerle desteklenmeli, hayatın her ekseninde şu ayet unutulmamalı ve özellikle evlilik hayatı için referans ayet olarak telakki edilmeli; İnsan için arzu ettiği her şey var mı? (Necm, 24)

⁶³ Rasulullah (S.A.V) Efendimiz’e kıymetli eşi Hz.Aişe Validemiz’in “beni ne kadar seviyor-sun?” sorusuna Efendimiz şöyle cevap vermiştir:“İlk günkü gibi, kördüğüm gibi..”

KAYNAKÇA

- Akgündüz, A. *Şer'iyye Sicilleri*, İstanbul: Türk Dünyası Vakfı, 1988.
- Şer'iyye Sicilleri, Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, İstanbul, 1988.
- Akman, M. *Osmanlı Devleti'nde Ceza Yargılaması*, İstanbul: Eren, 2004.
- Aktan, H. Talak. *İslam'da İnanç İbadet ve Günlük Yaşayış Ansiklopedisi*, İstanbul, 1997.
- Apaydin, Y. Siyâset-i Şer'iyye. *DİA İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: TDV, 2013.
- Aslan, N. *İslâm Yargılama Hukukunda Şuhûdü'l-Hâl -Jüri- Osmanlı Devri Uygulaması*, İstanbul: Beyan, 1999.
- Atar, F. Kadı. *DİA İslâm Ansiklopedisi*. İstanbul: TDV, 2001.
- Aydin, M. A. *İslam Osmanlı Aile Hukûku*, İstanbul: Marmara Üniversitesi, 1985.
- Osmanlı Devleti'nde Hukuk ve Adalet*, İstanbul: Klasik, 2017.
- Türk Hukuk Tarihi*, İstanbul, Beta, 2018.
- Bilmen, Ö. N. *Hukûk-ı İslâmiye ve Istılahat-ı Fıkhiye Kamusu*, c.II, İstanbul: Bilmen, 1986.
- Cin, H. *Eski Hukukumuzda Boşanma*, Konya: SÜHF, 1988.
- Cin H., Akgündüz A. *Türk İslam Hukuk Tarihi*, c.I-II, İstanbul: Timaş, 1990.
- Döndüren, H. *Delilleriyle İslam Hukûku*, İstanbul: Erenler, 1983.
- Düzdağ, E. *Şeyhülislam Ebussuud Efendi Fetvaları Işığında 16. Asır Türk Hayatı*, İstanbul: Enderun, 1983.
- Erdoğan, M. *Fıkıh ve Hukuk Terimleri Sözlüğü*, İstanbul: Ensar, 2010.
- Faroqhi, S. *Osmanlı Kültürü ve Gündelik Yaşam*, İstanbul: Tarih Vakfı Yurt, 2002.
- Halaçoğlu, Y. *Osmanlı'da Devlet Teşkilatı ve Sosyal Yapı*, Ankara: TTK, 1995.
- İbn ABİDİN. *Reddü'l-muhtar ale'd-dürrü'l-muhtar*, çev.Ahmed Davudoğlu, c.III- VII, İstanbul., 1983.
- İbnü'l- Hümam, K.A. *Fethu'l kadîr*, c.III-IV, Kahire, 1970.
- İbn Kudame, M.A. (ty). *el-Muğnî*, c.X, Mısır: Mektebetü'l-Arabiyye.
- İbn Rüşd, M.A. *Bidâyetü'l-Müctehid*, c.II, İstanbul 1985.
- Karaman, H. *Mukayeseli İslâm Hukuku*, İstanbul: İz, 1986.

Mukayeseli İslâm Hukuku, c.II, İstanbul: İz, 2009.

Ana Hatlarıyla İslam Hukuku, c.II, İstanbul: Ensar, 2010.

Merginani, B.B. *el-Hidâye Şerhu Bidâyeti'l-Müctehid*, Kâhire: el-Mektebetü'l- İslâmiyye, 1965.

Mevsili, A.B.M. *el-İhtiyâr li Ta'lâli'l-Muhtâr*, c.V, Beyrut, 1975.

Ortaylı, İ. Osmanlı Kadısı, Tarihi Temeli ve Yargı Görevi. *SHED*, 30 (4), 1977.

Tabakoğlu, A. *Türk İktisat Tarihi*, İstanbul: Dergah, 2003.

Uzunçarşılı, İ.H. *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, Ankara: TTK, 1988.

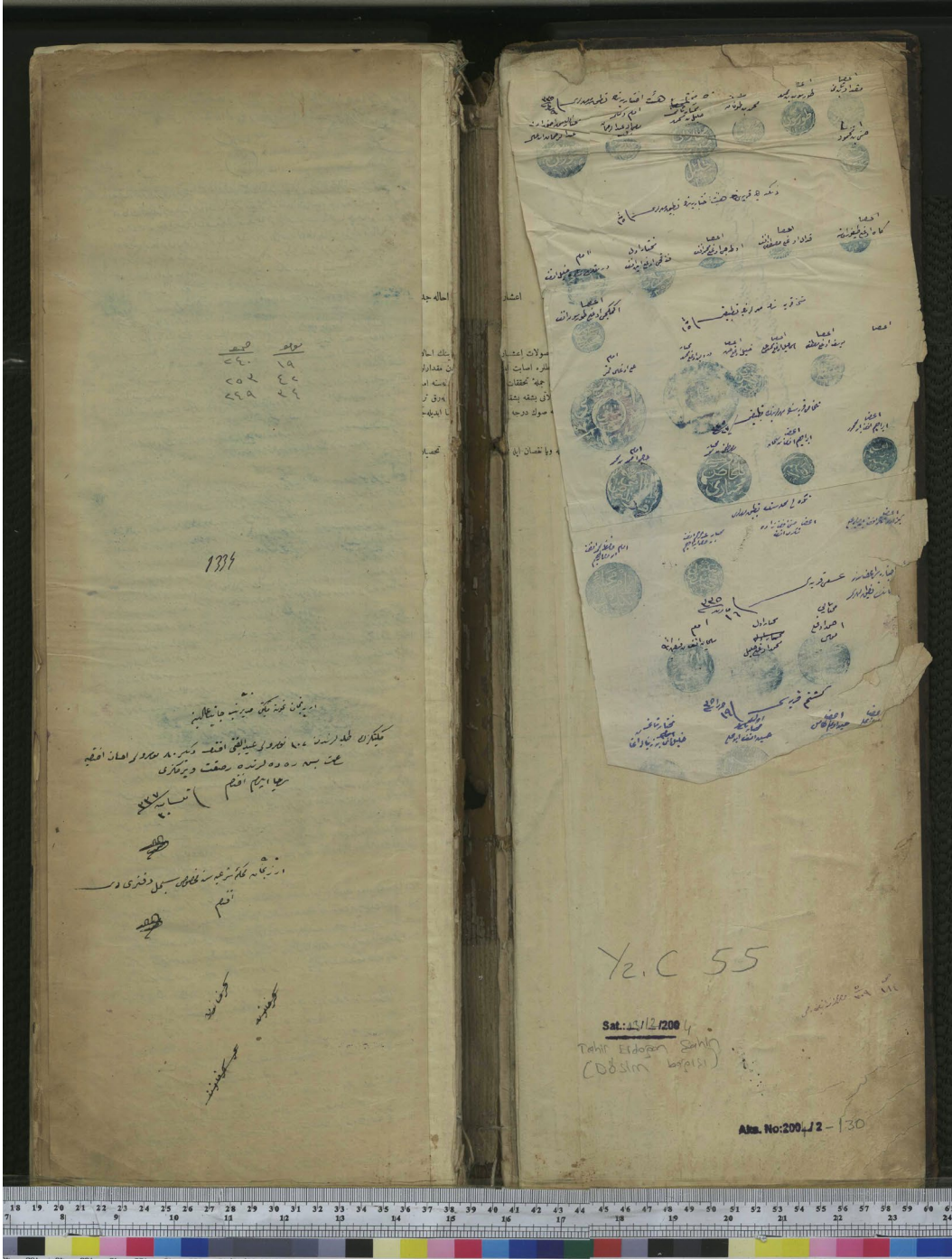
Ubicini, M.A. *Osmanlı'da Modernleşme Sancısı*, İstanbul:Timaş, 1998.

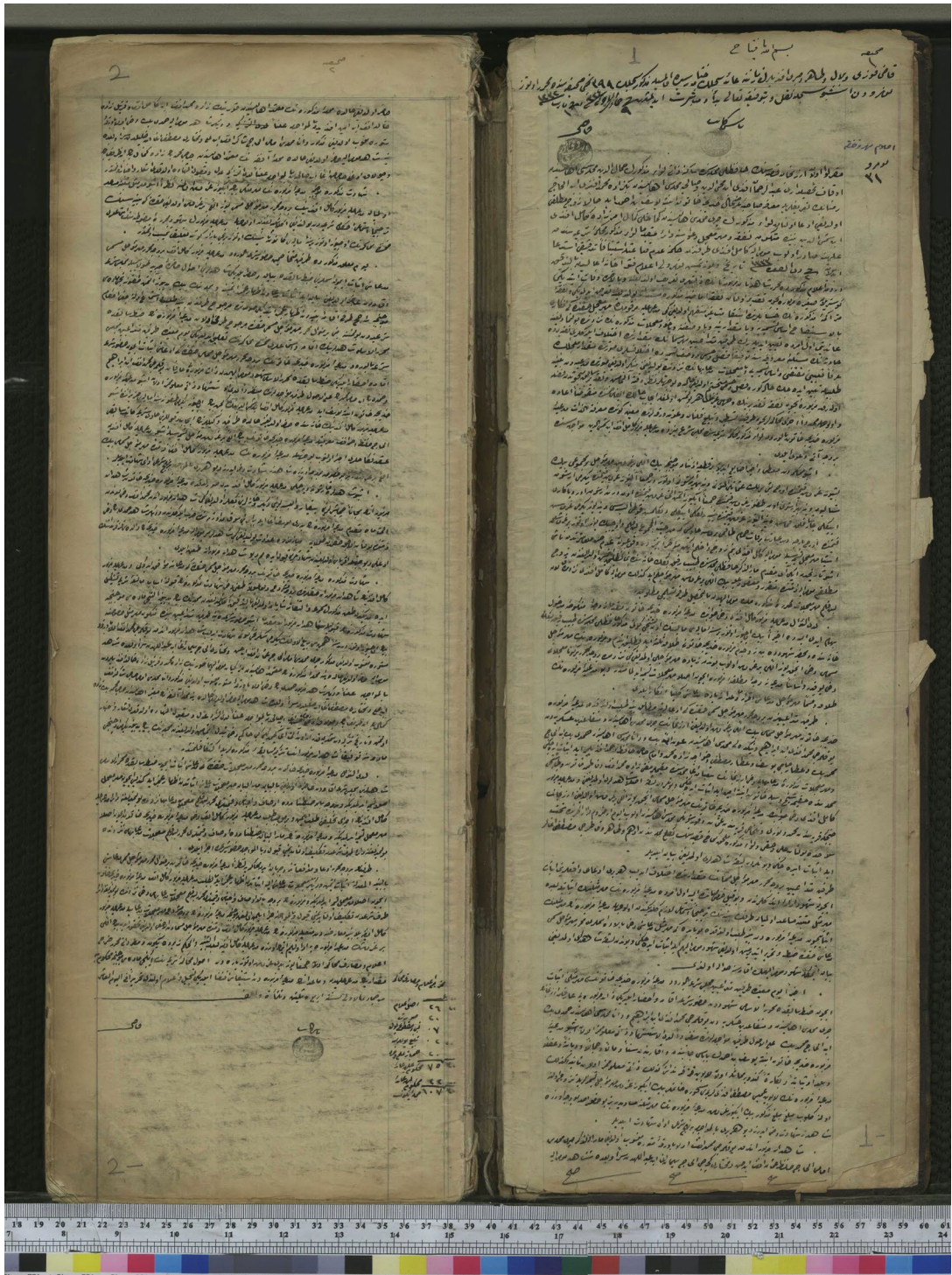
Yaman, A. *İslam Aile Hukuku*, İstanbul: M.Ü.İlahiyat Fakültesi, 2001

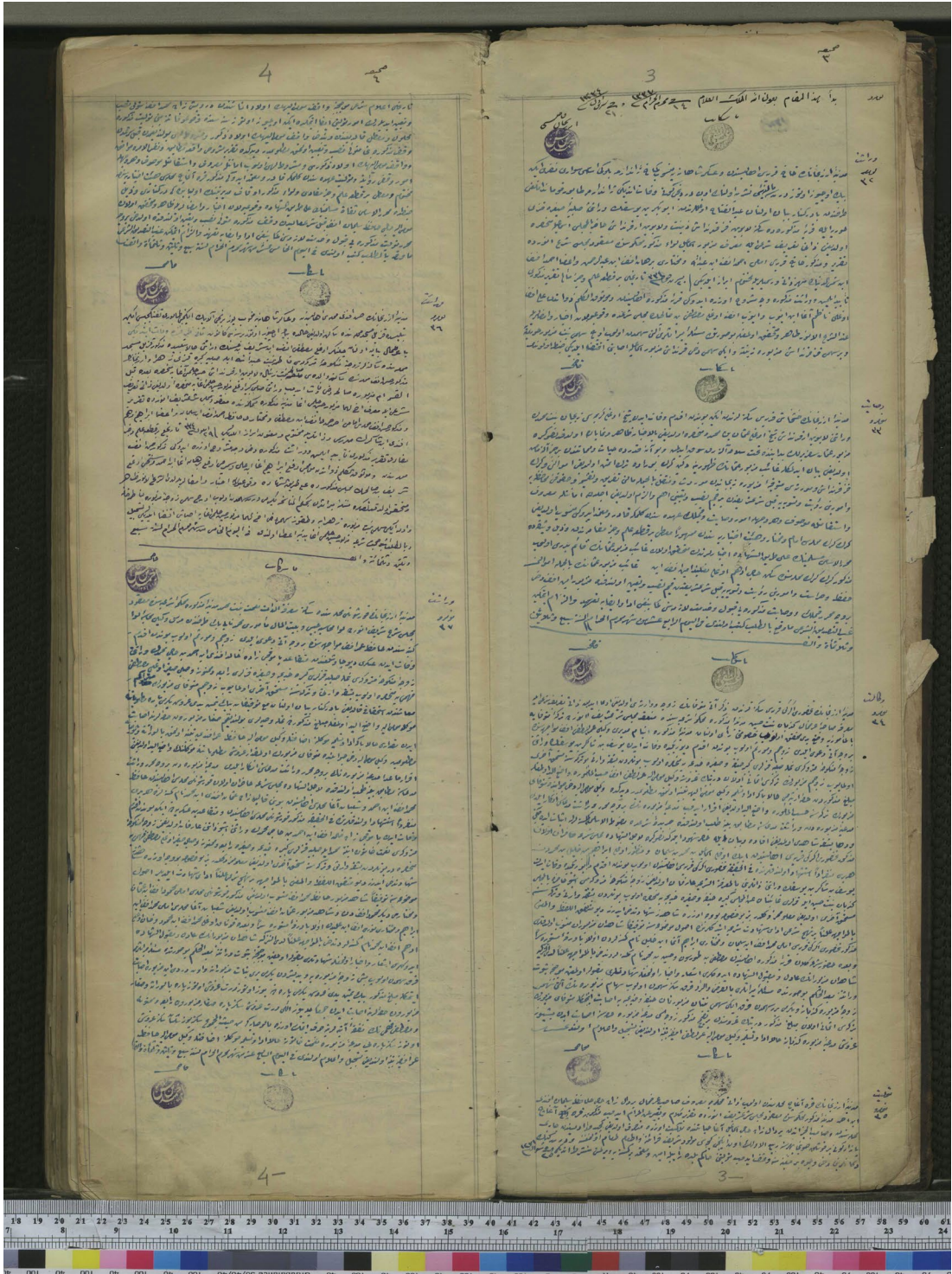

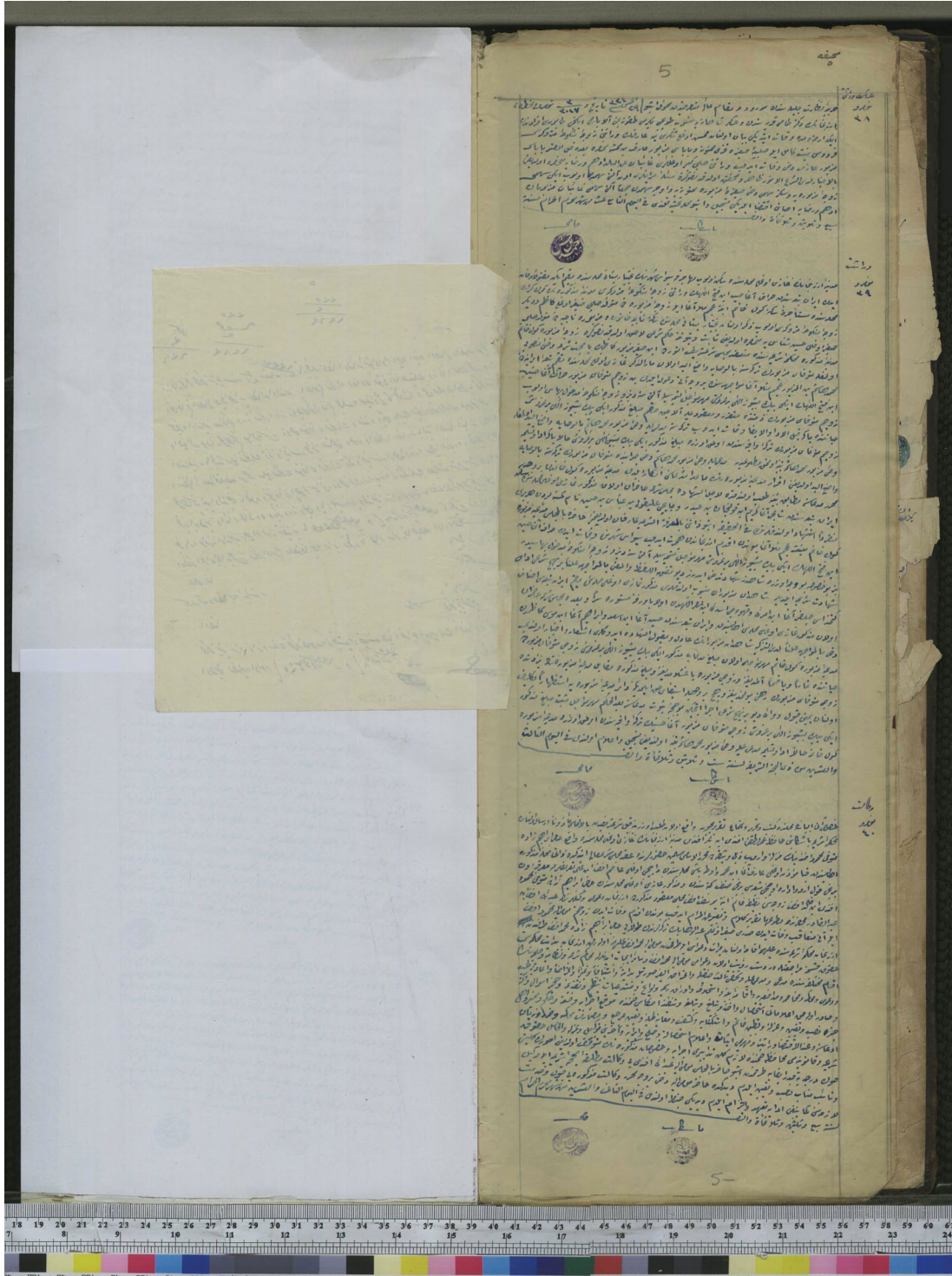
ERZİNCAN ŞER'İYE SİCİL DEFTERLERİ

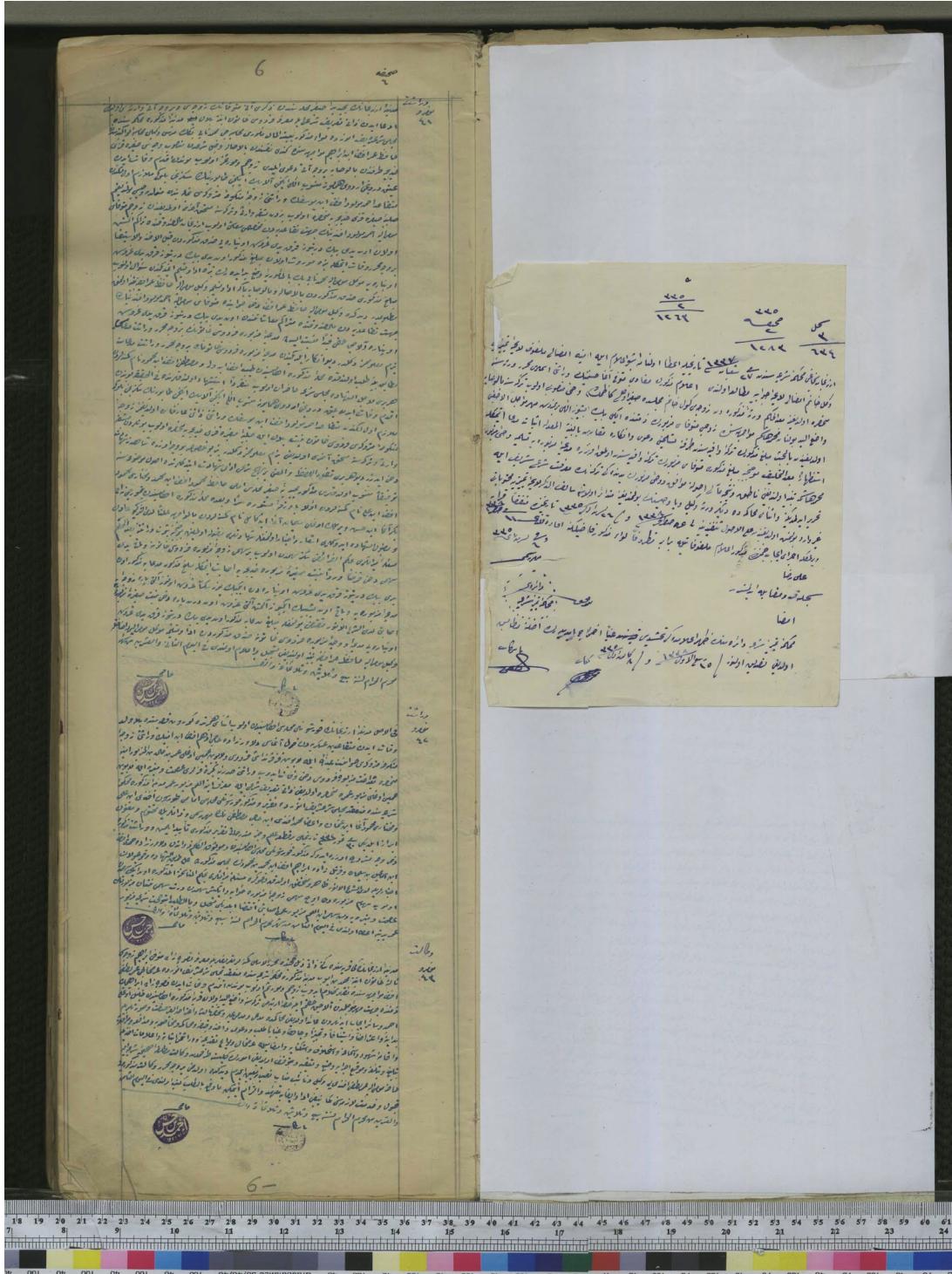
(TIPKI BASIMLARI)

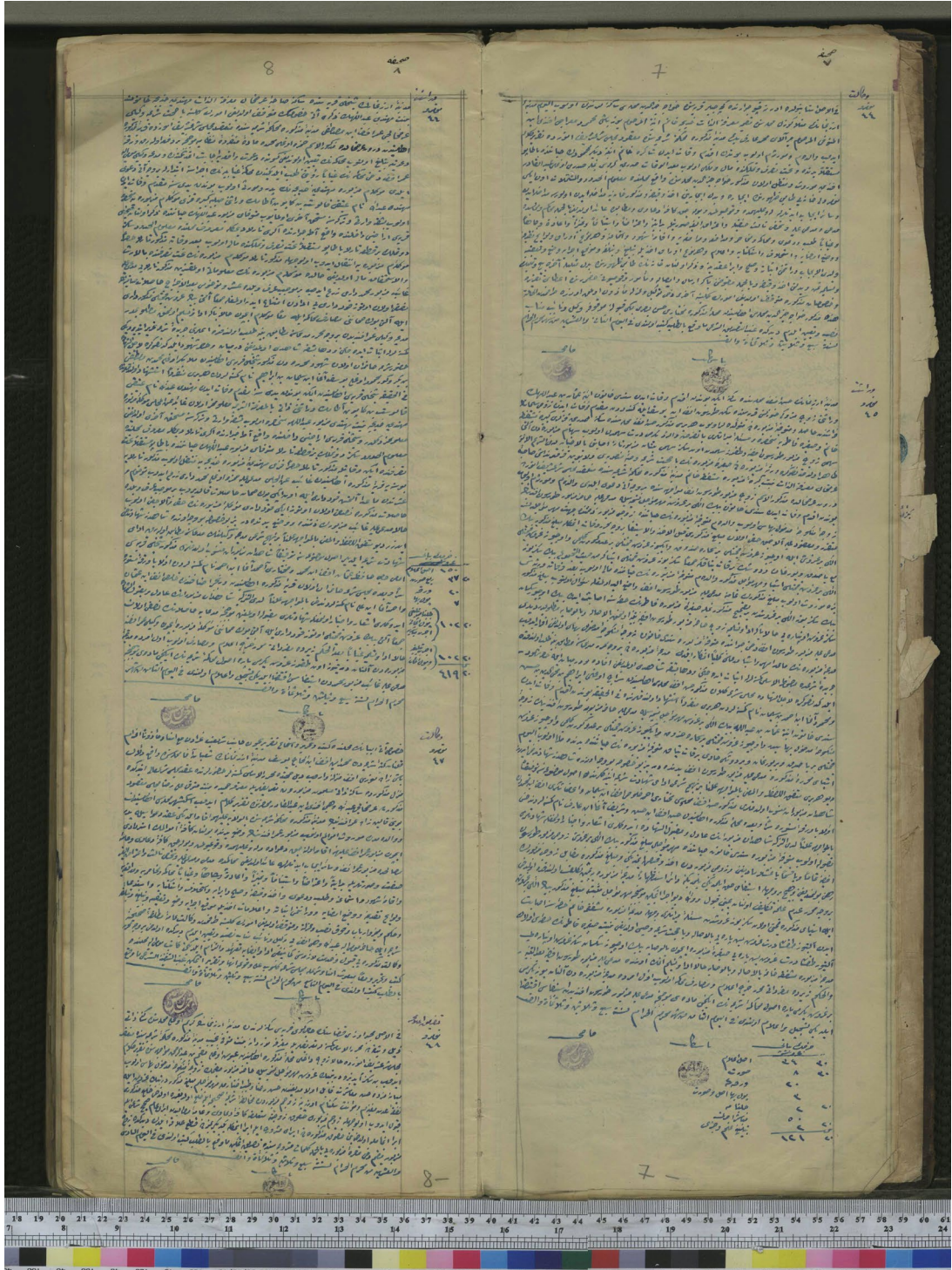

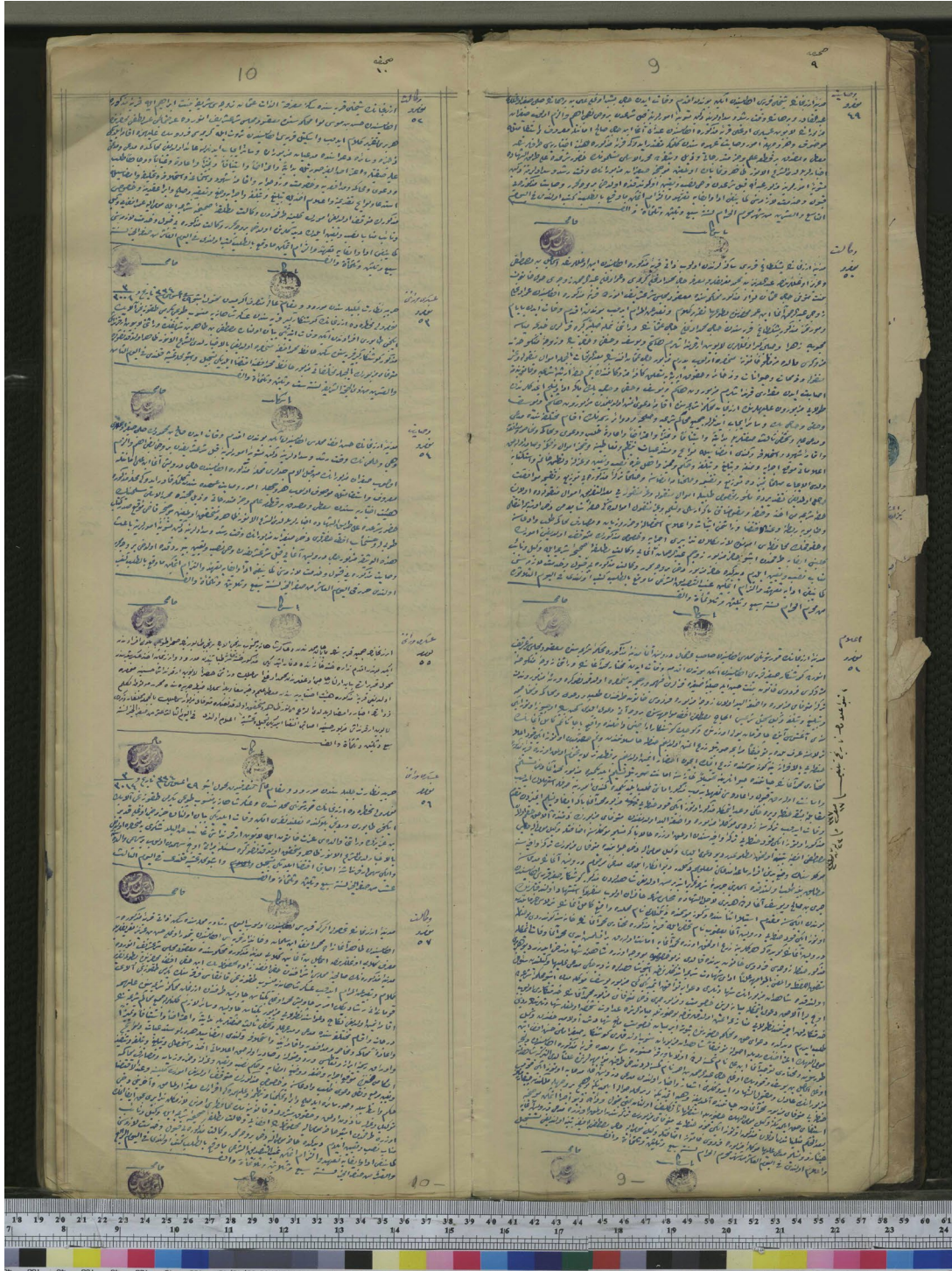

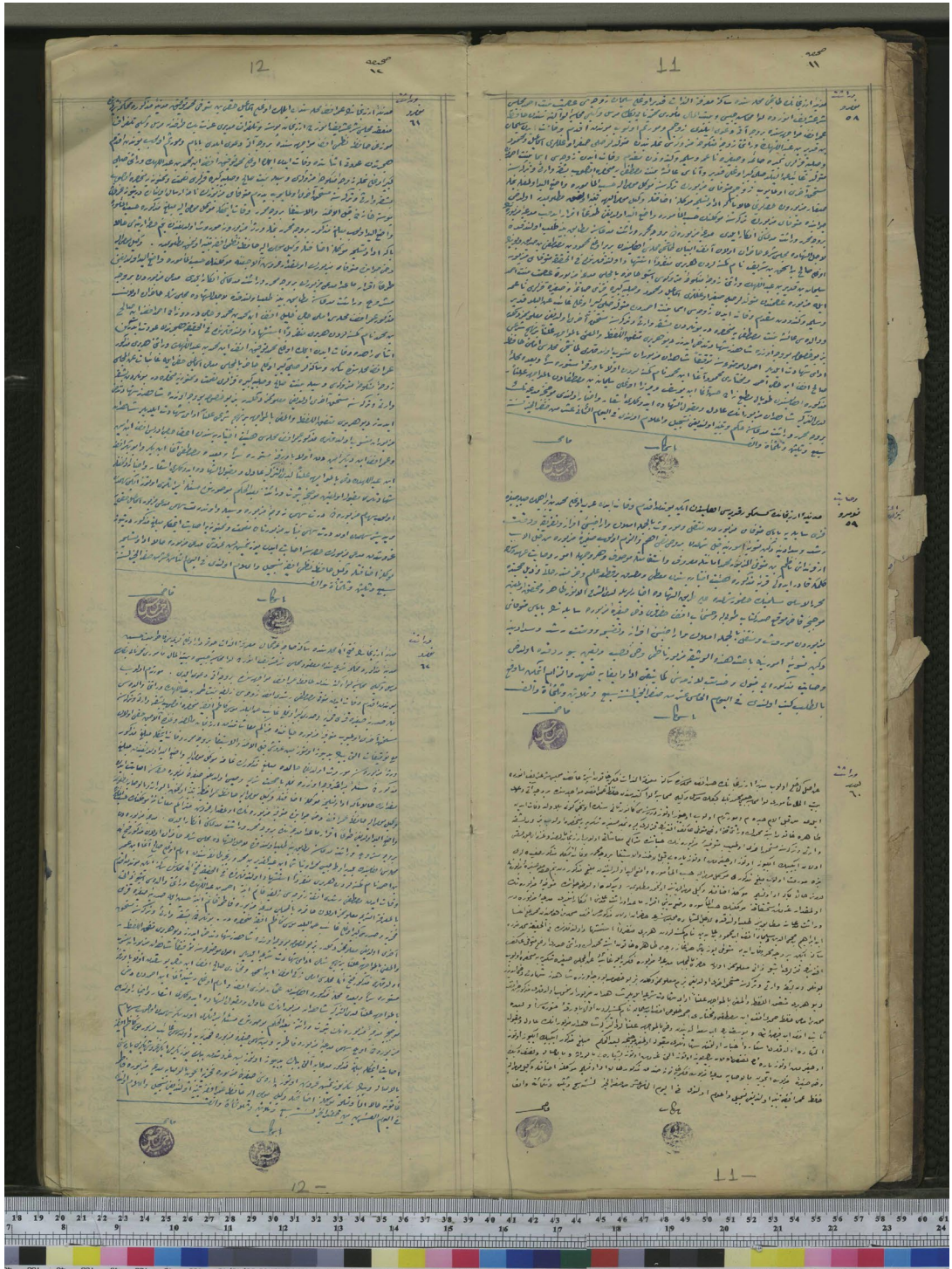

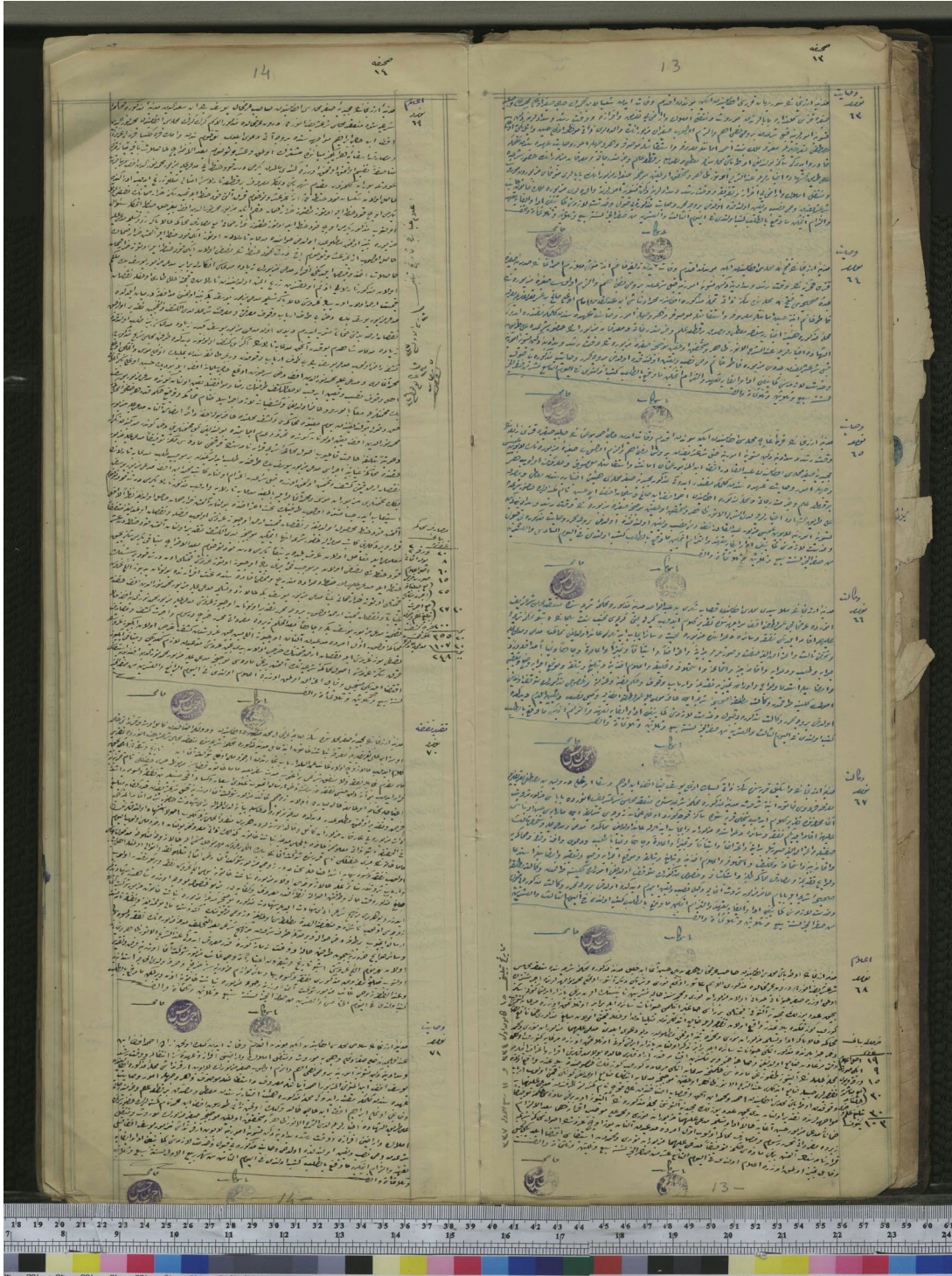

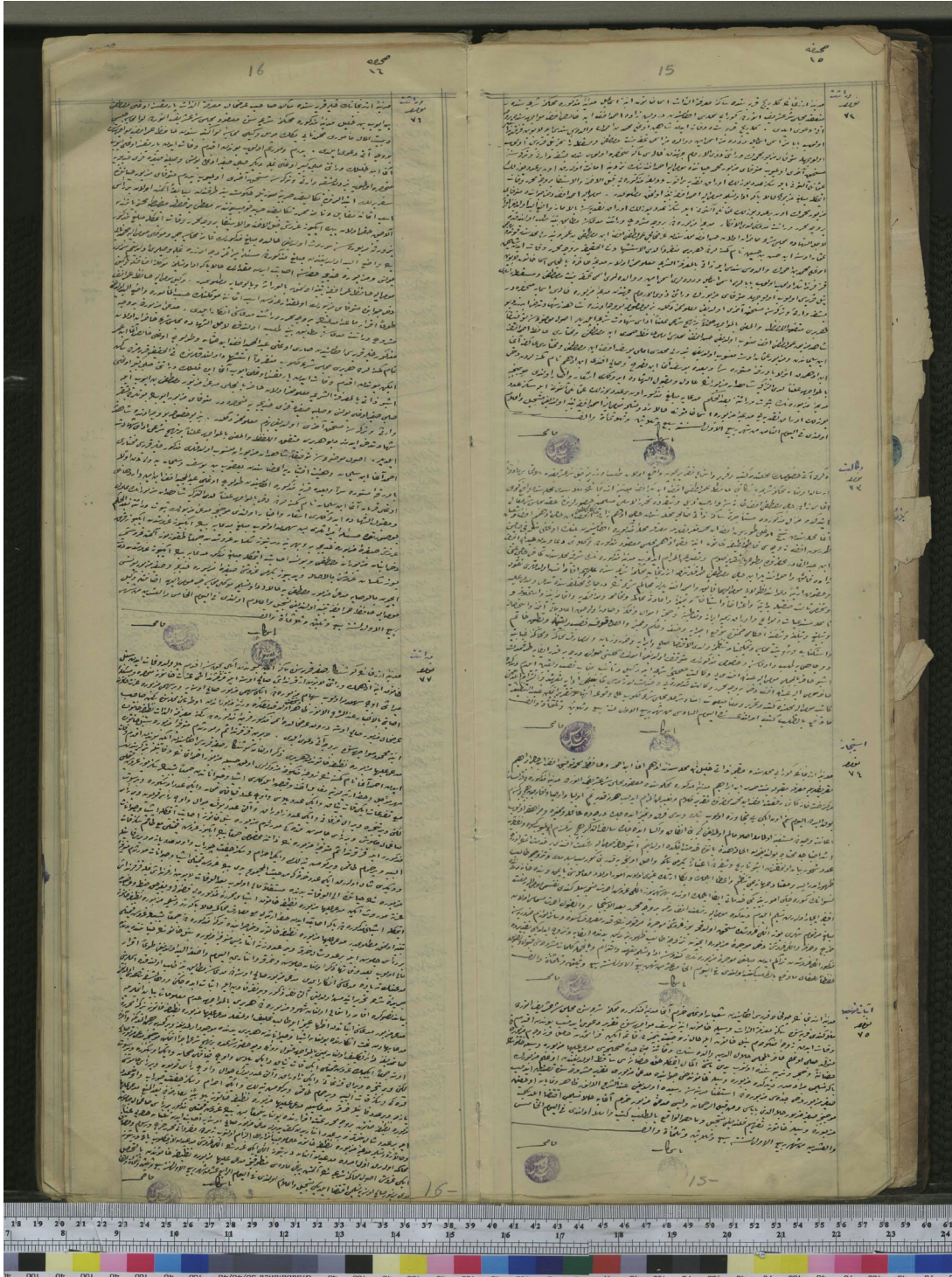

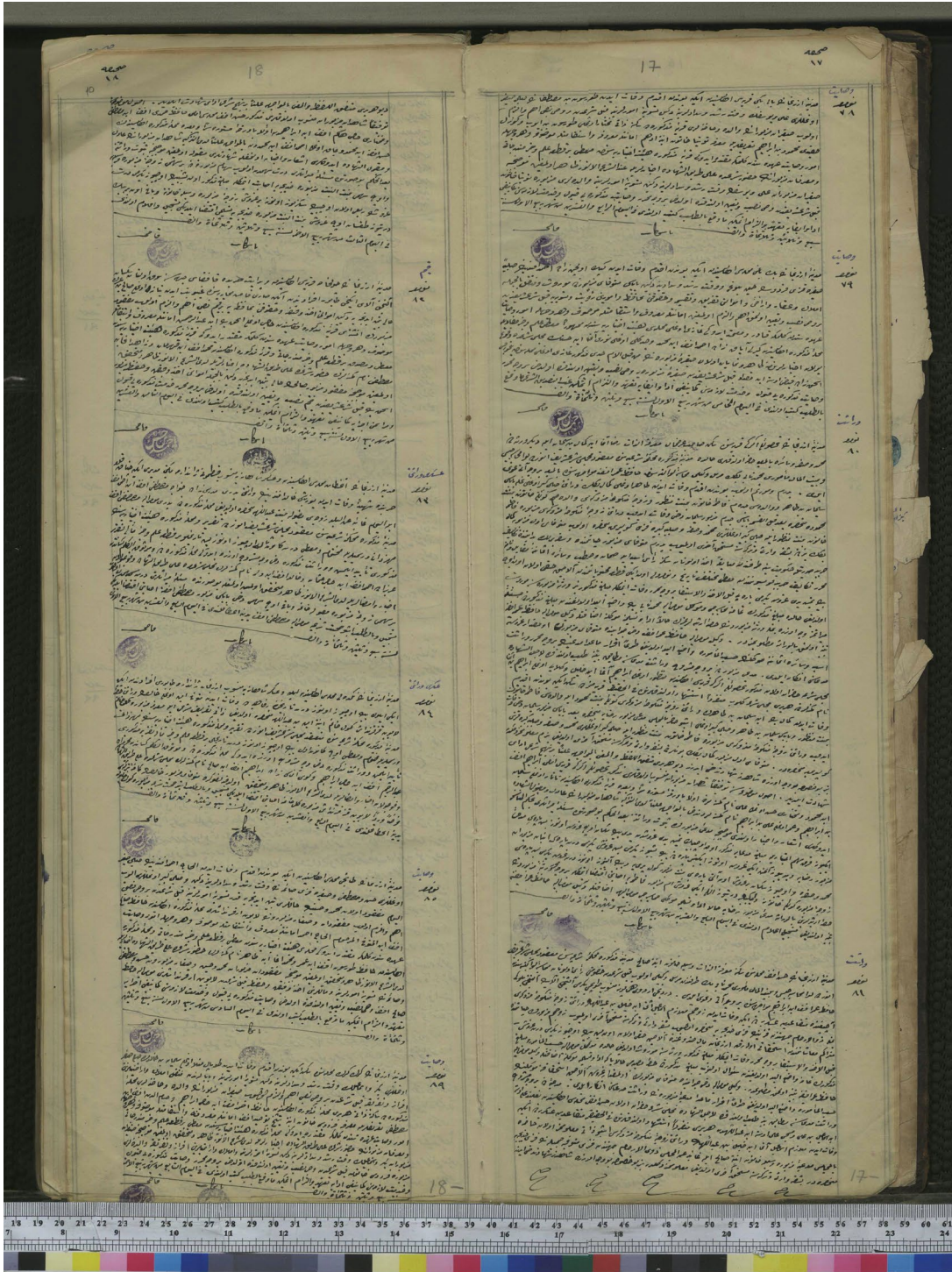

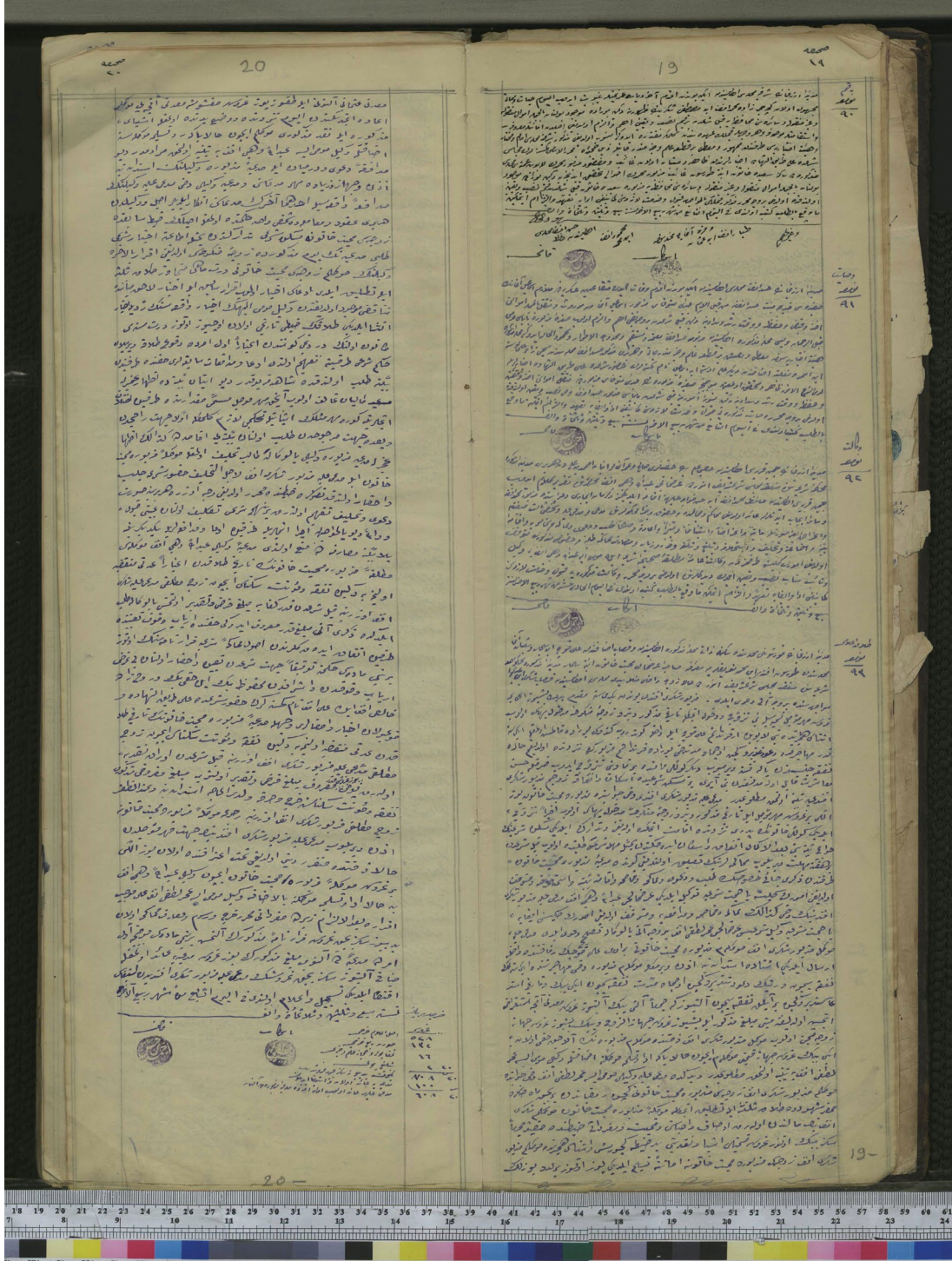

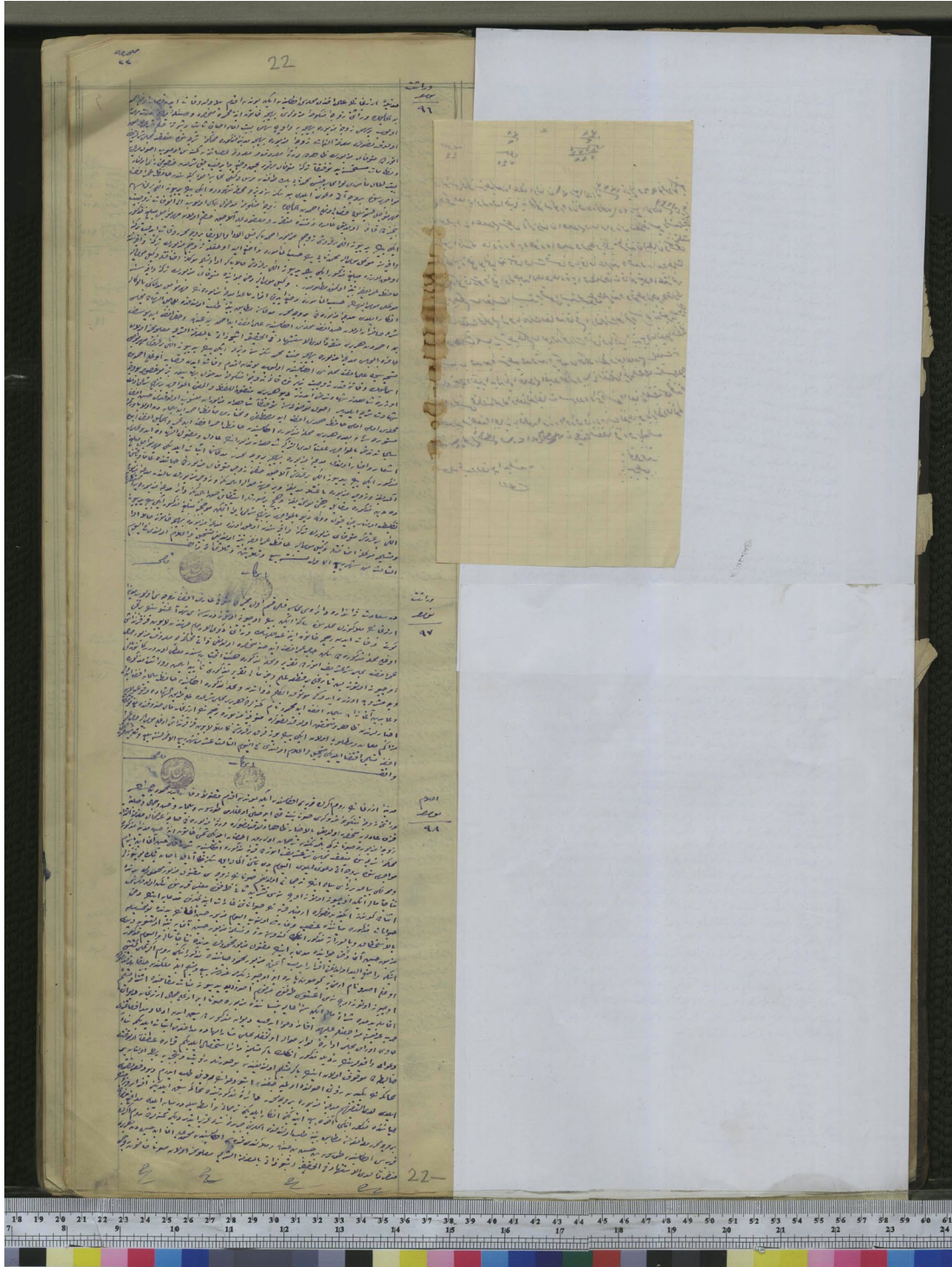

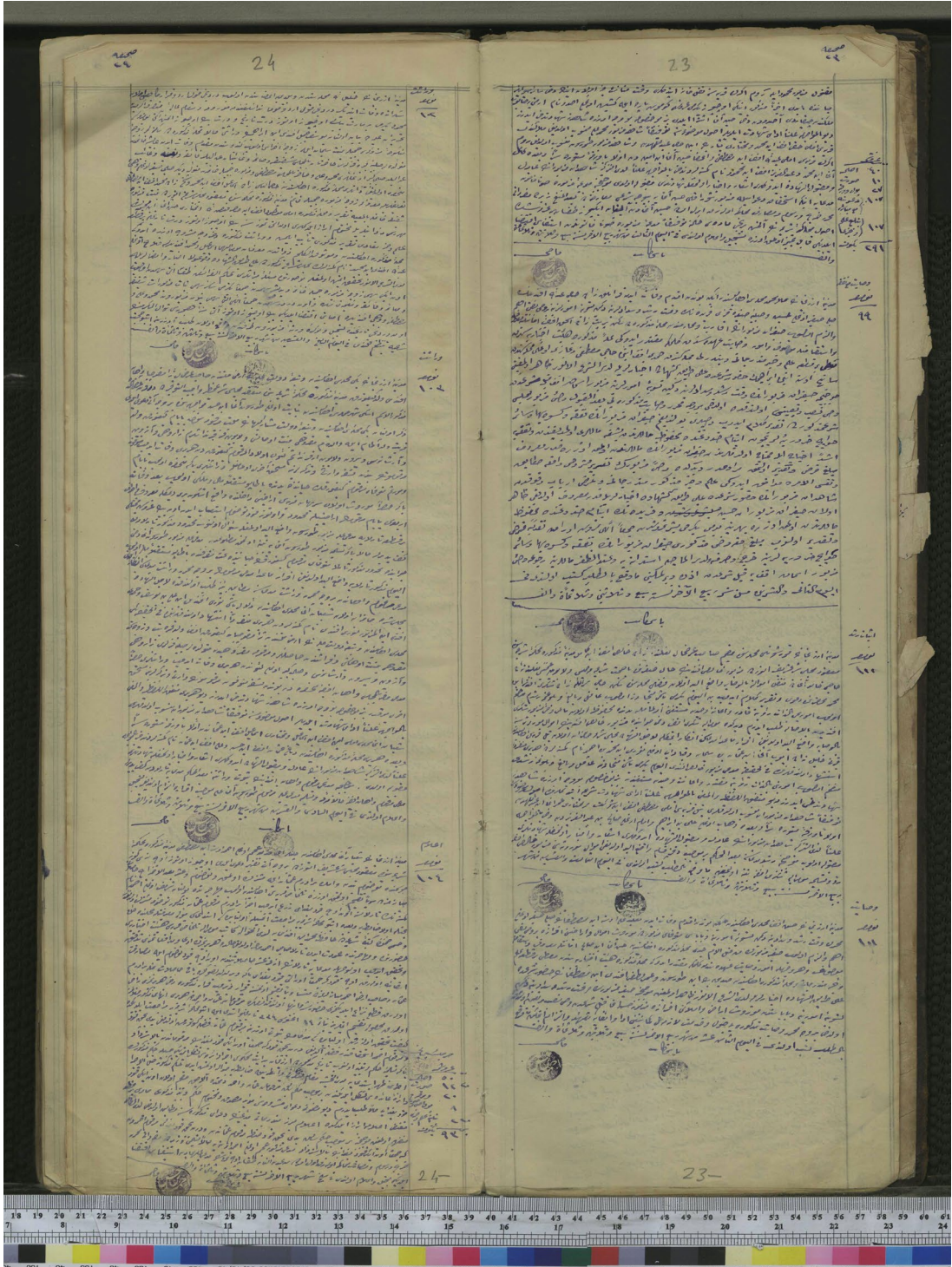

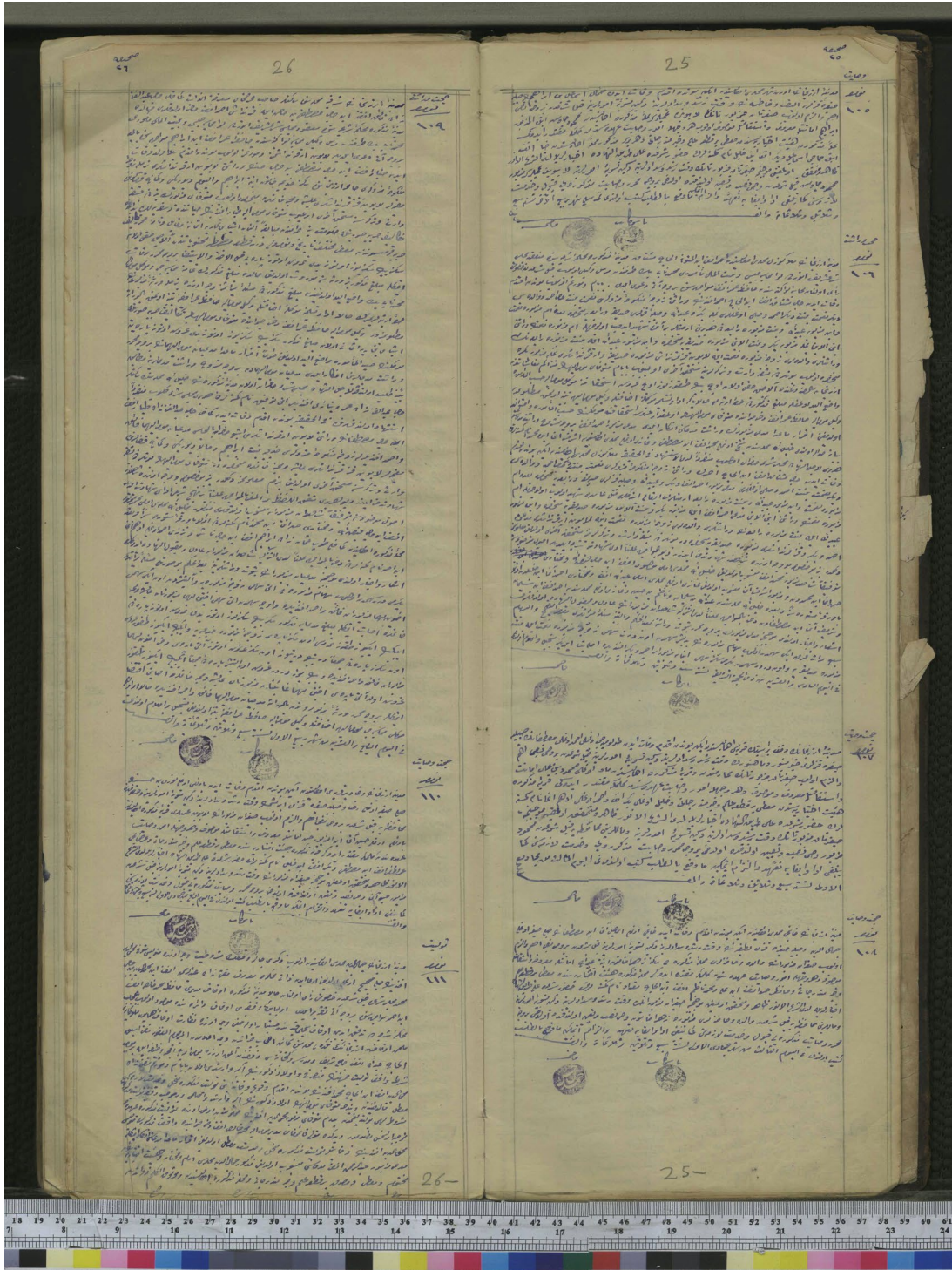

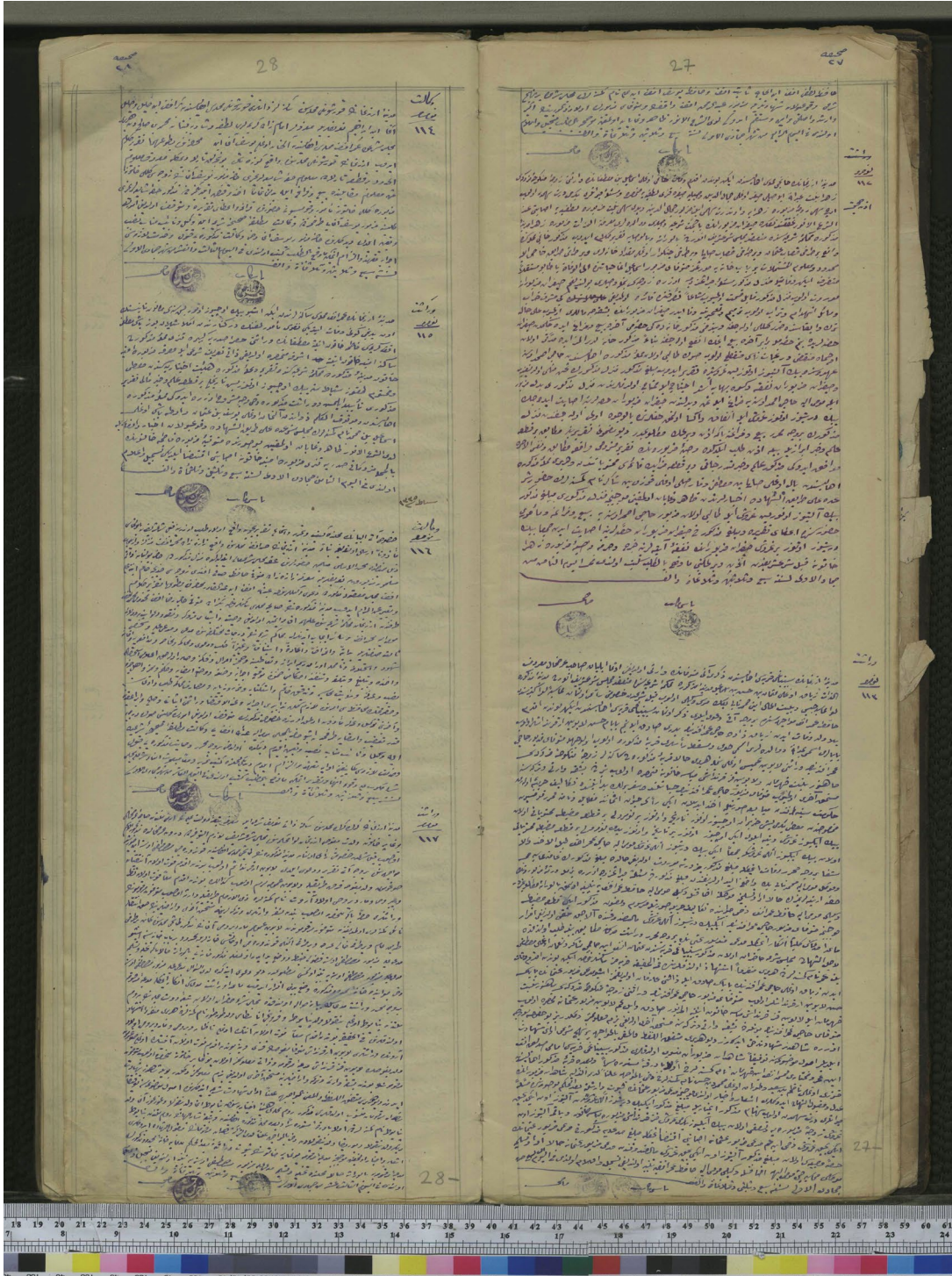

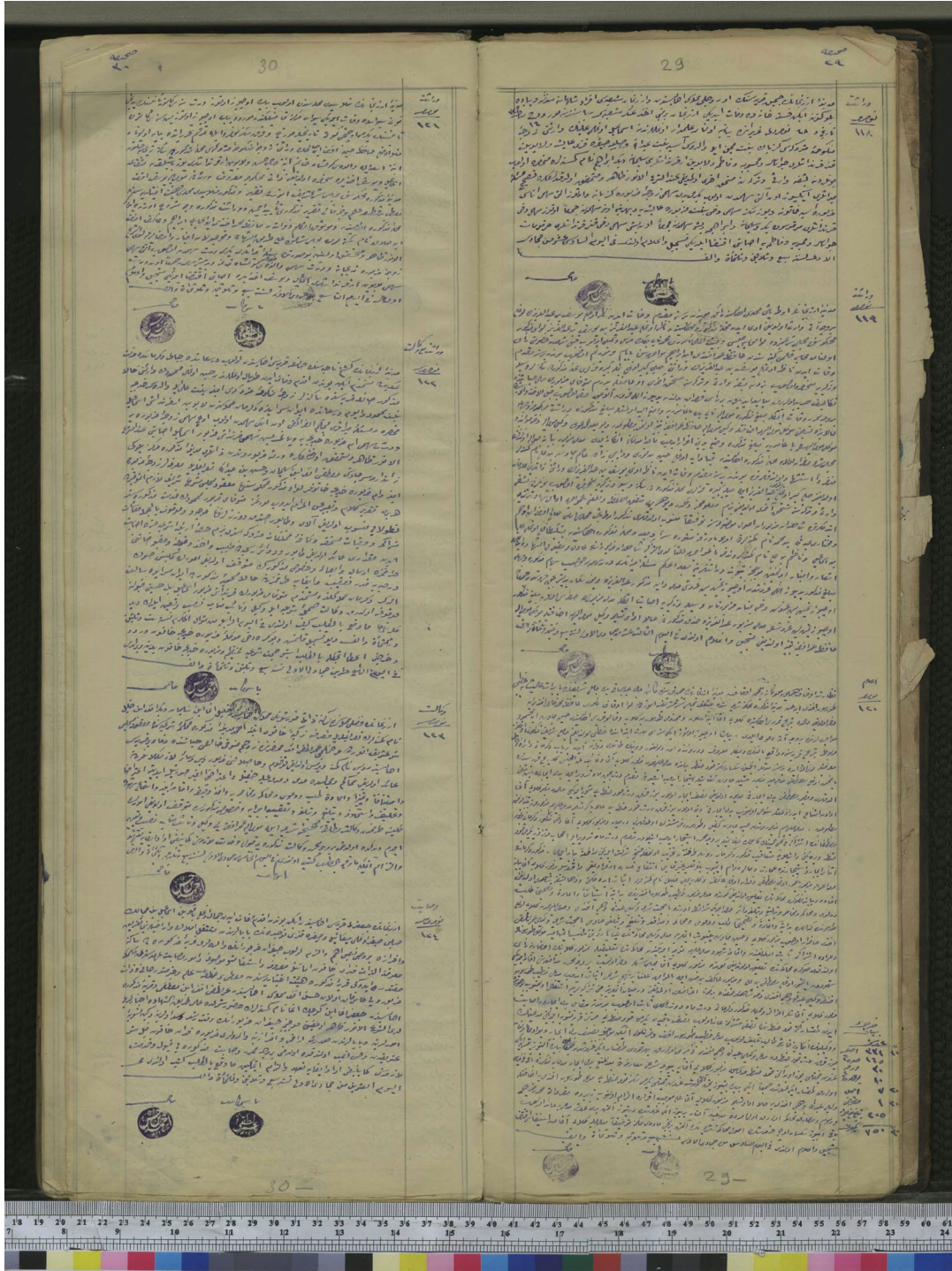

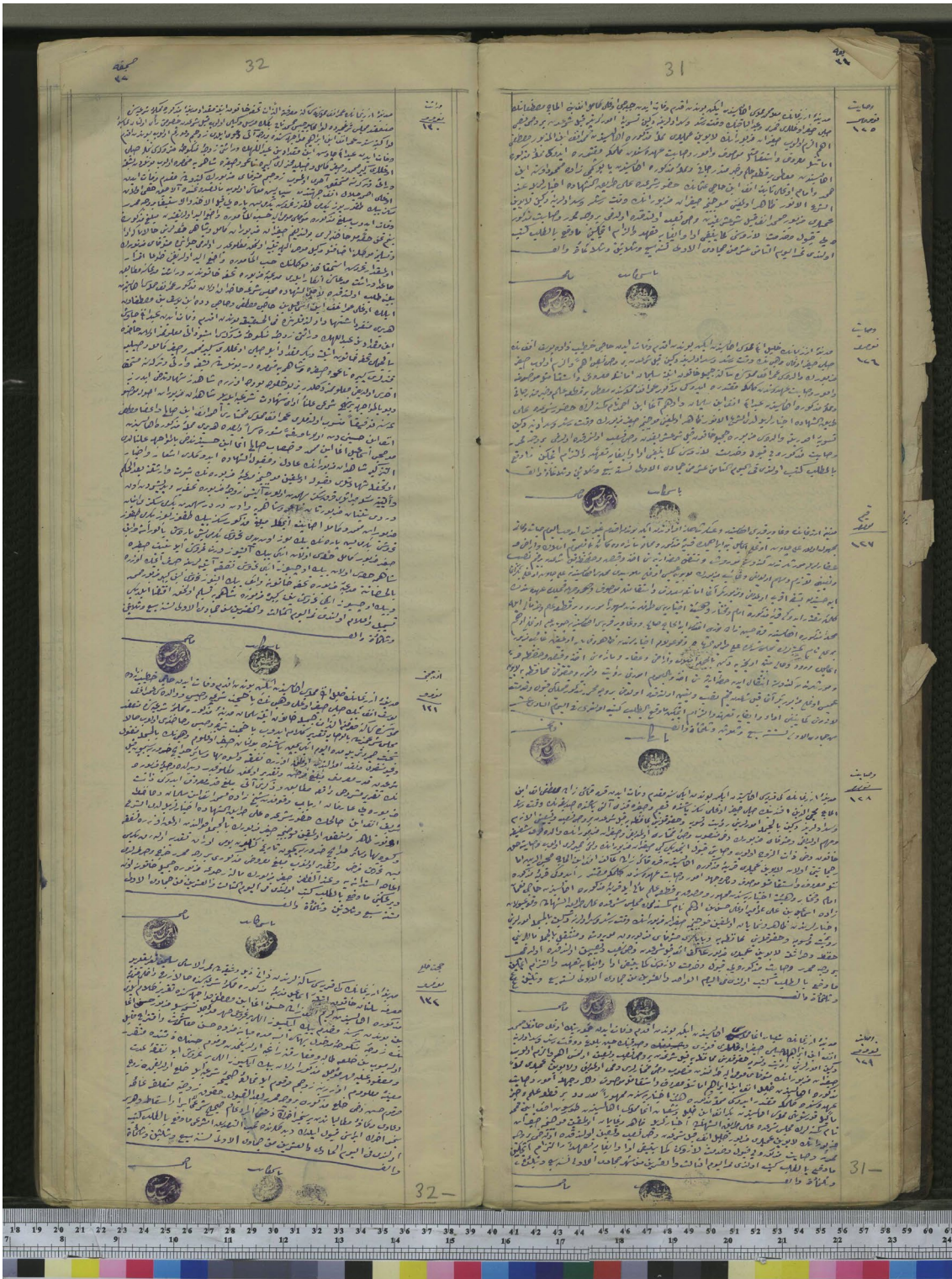

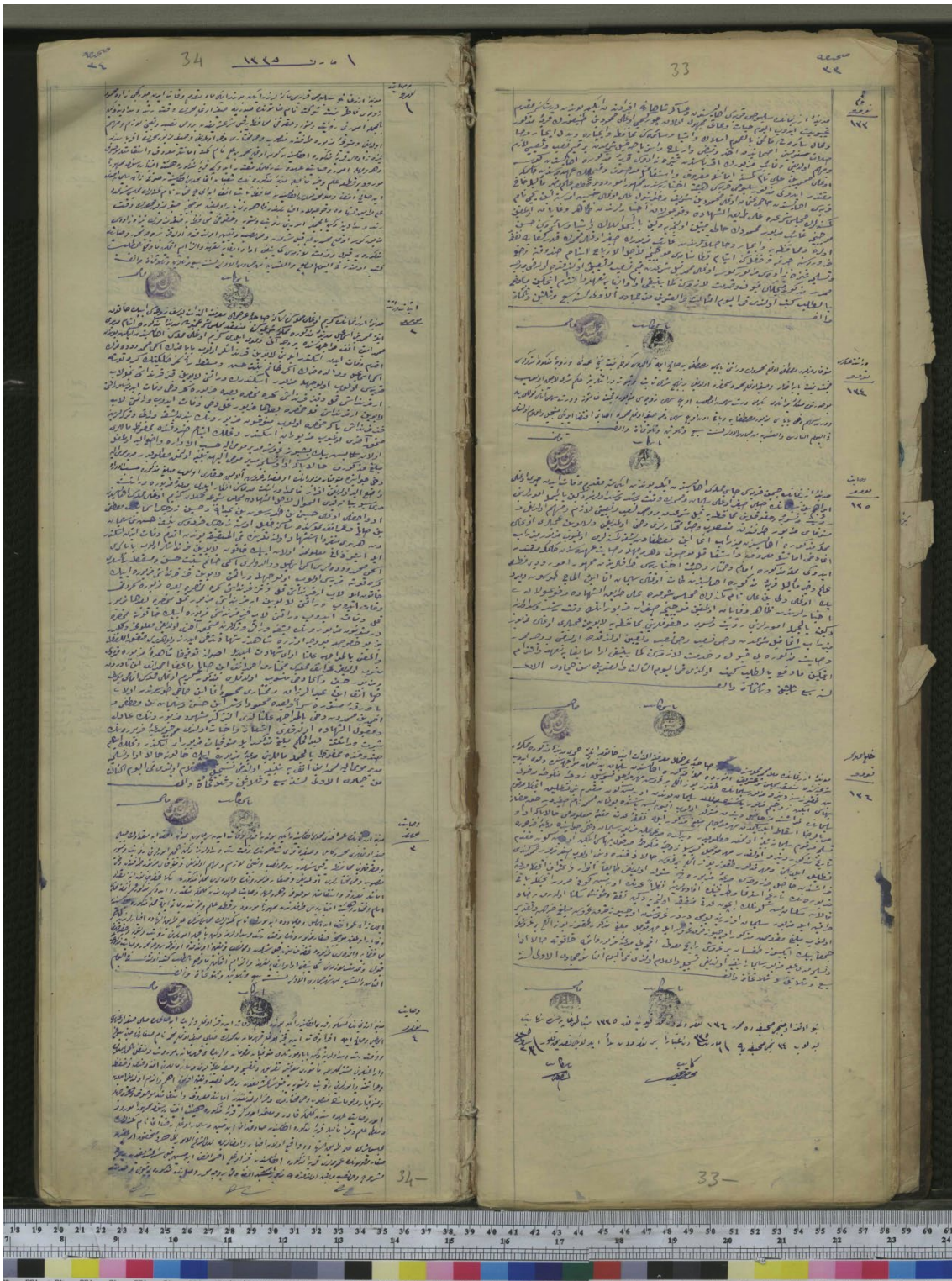

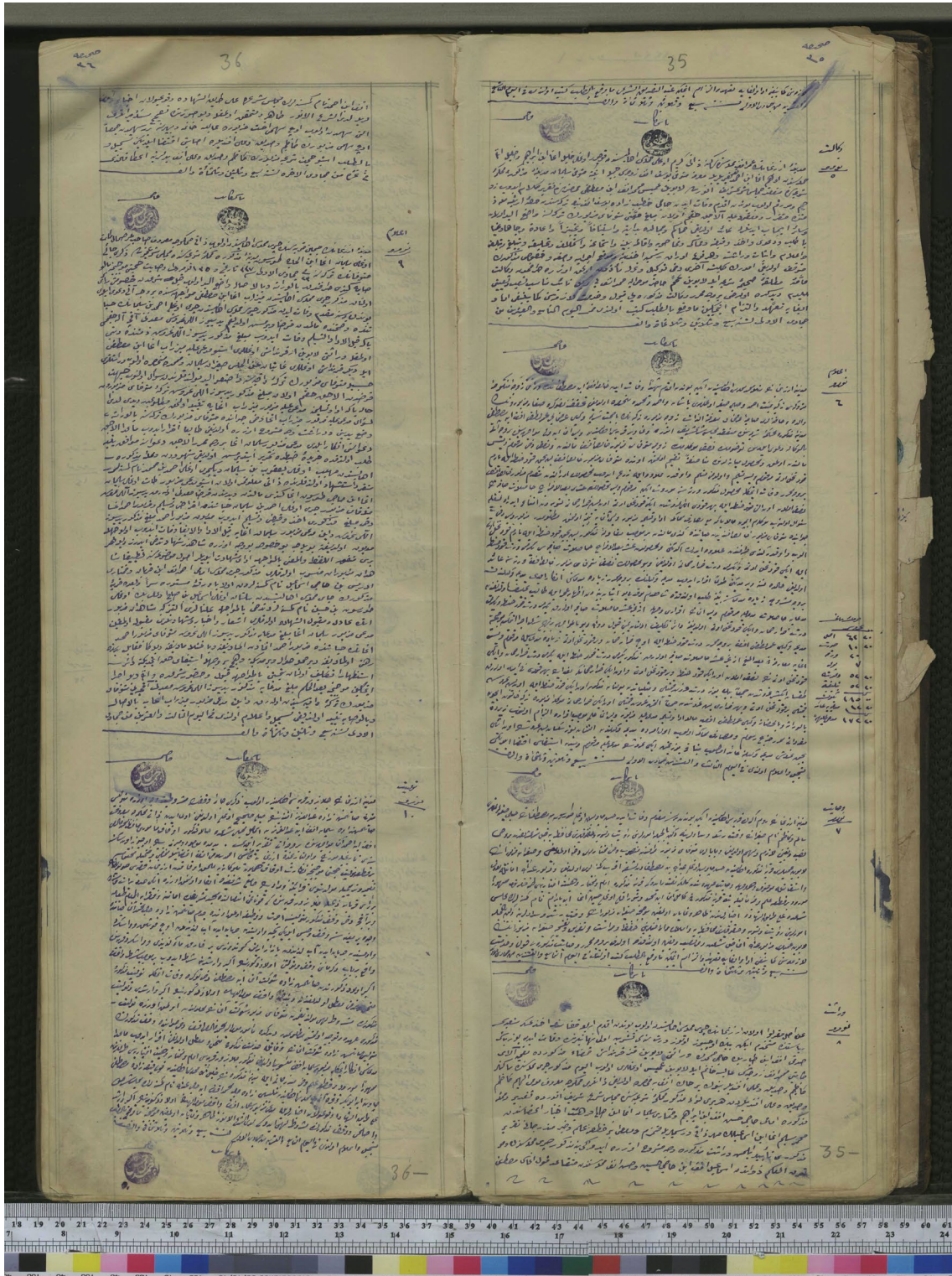

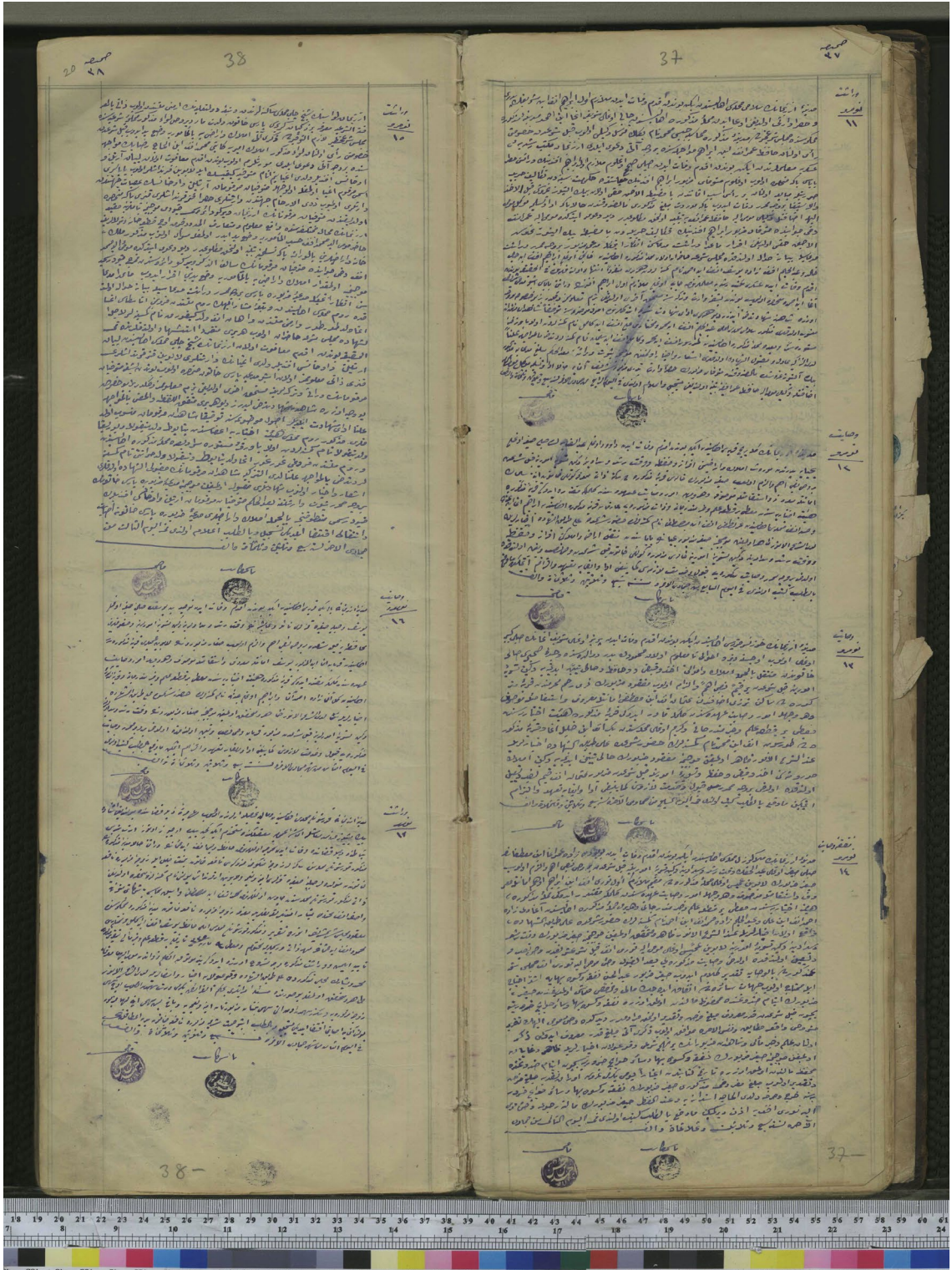

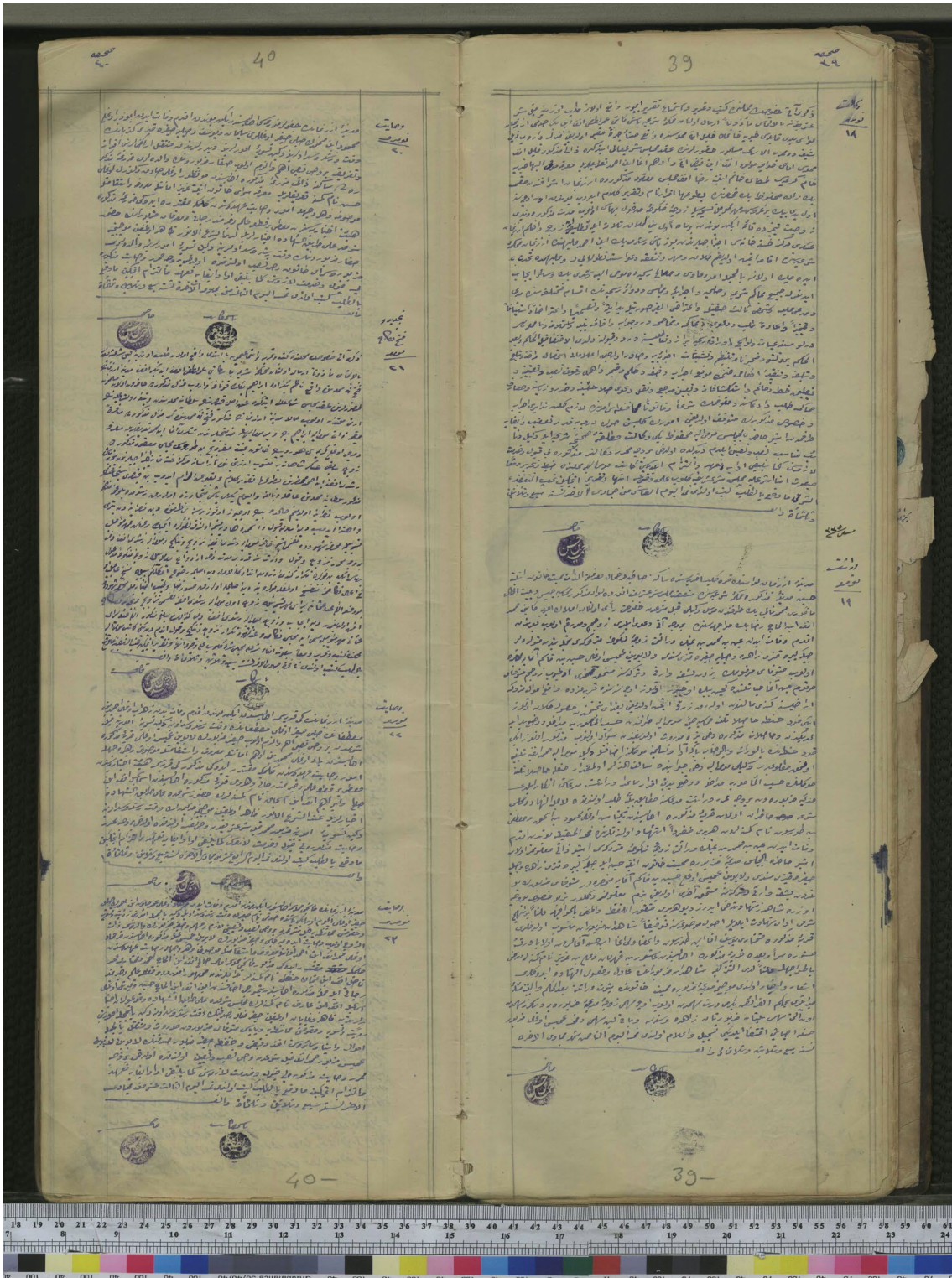

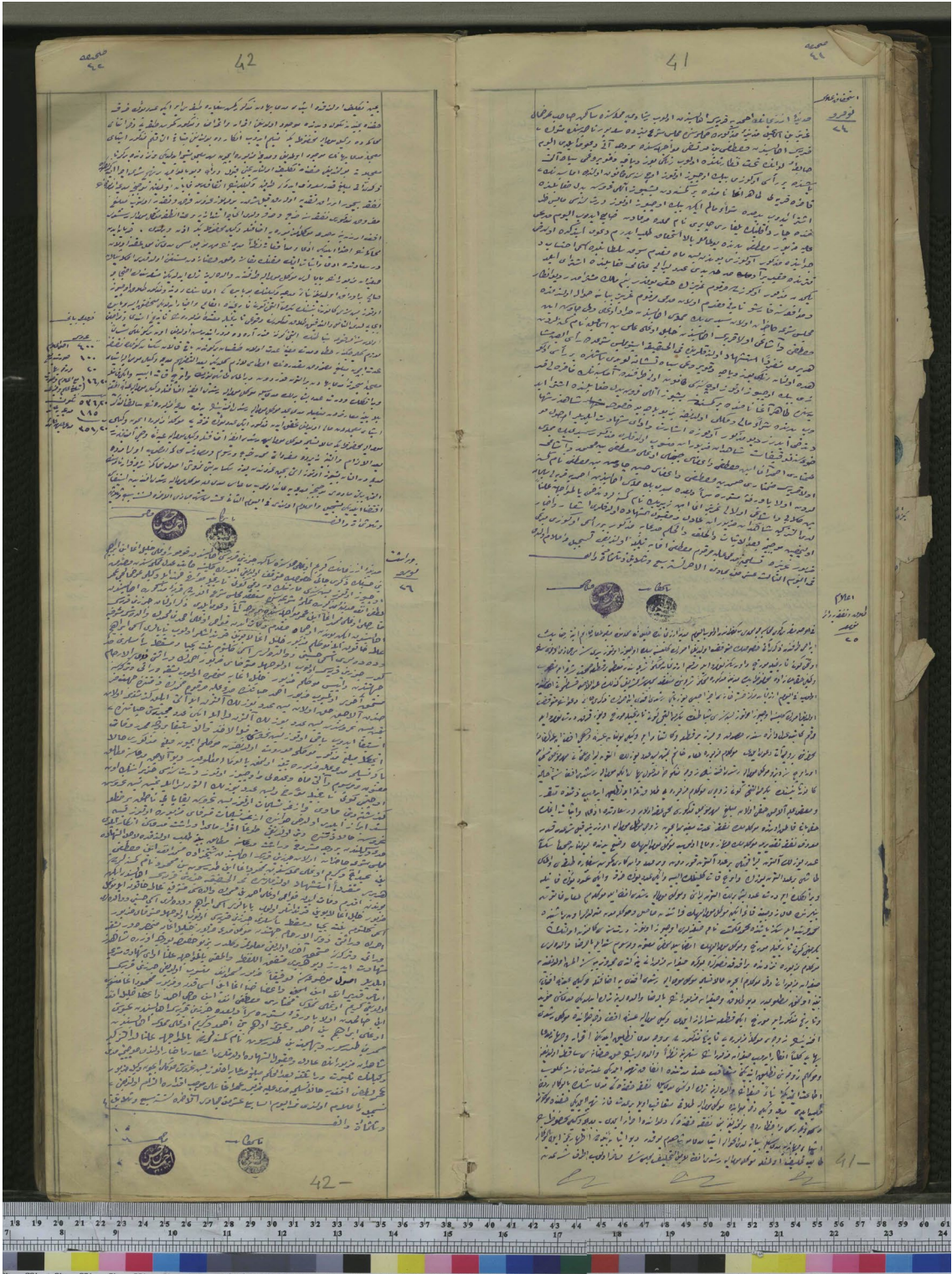

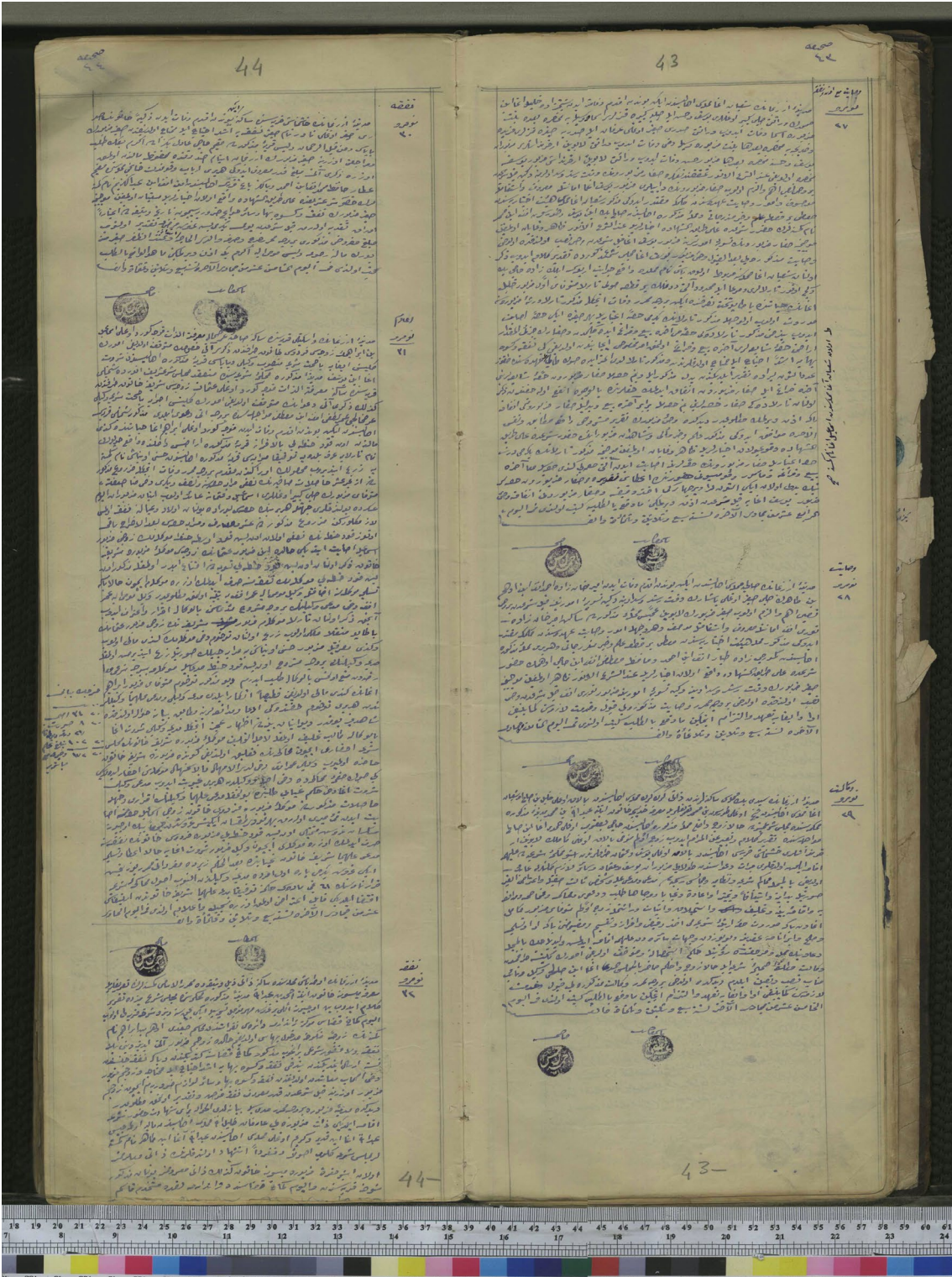

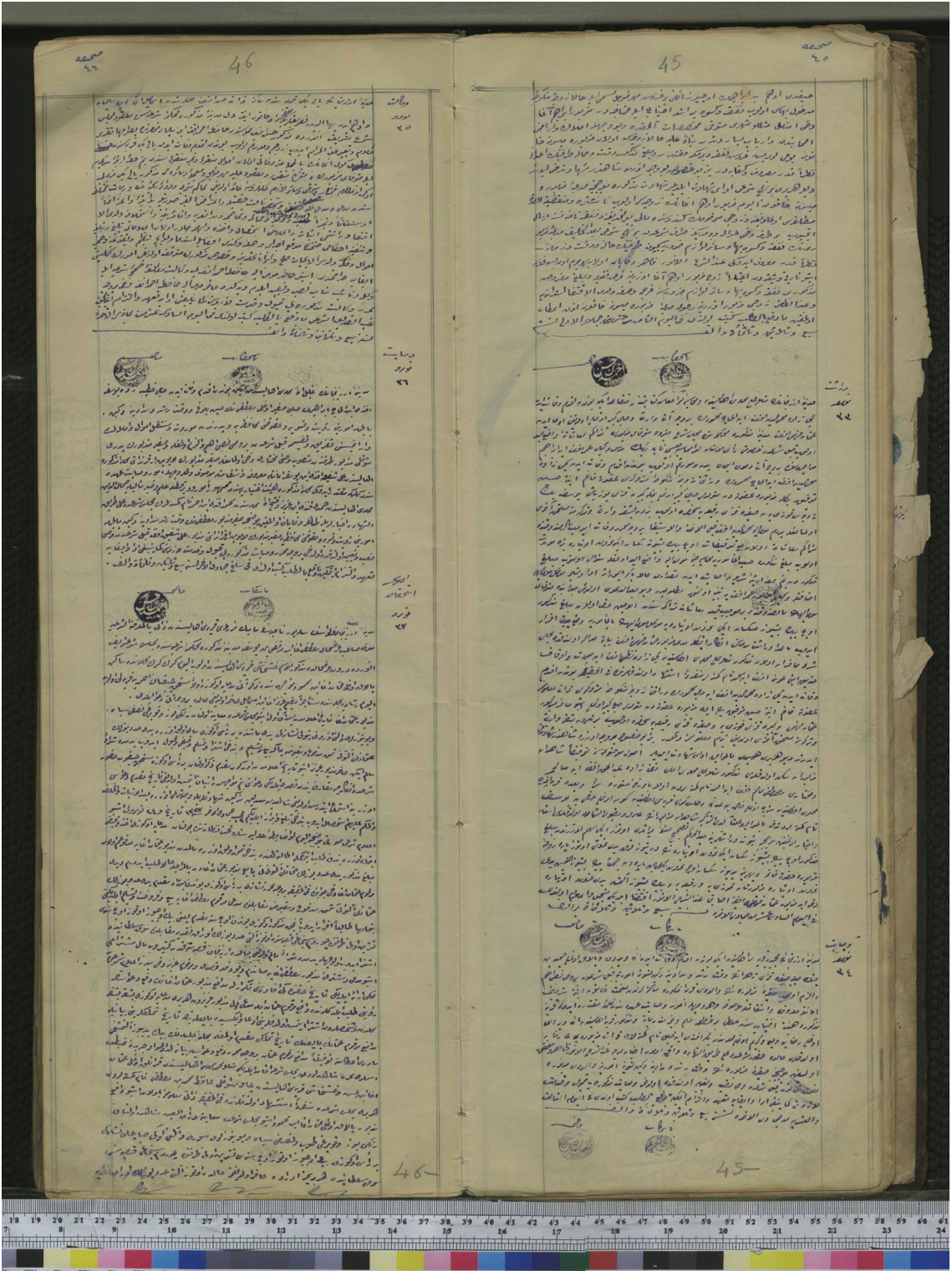

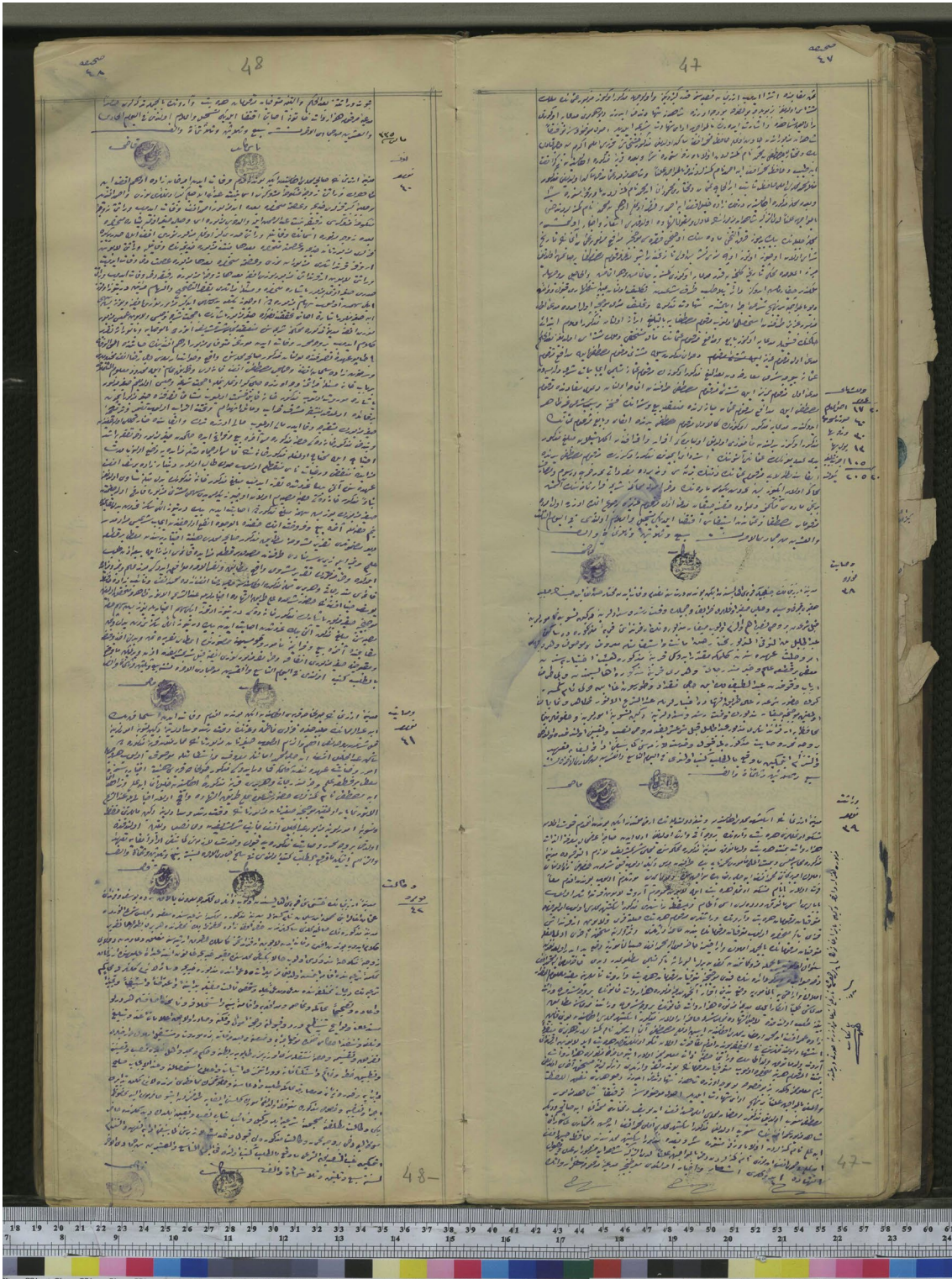

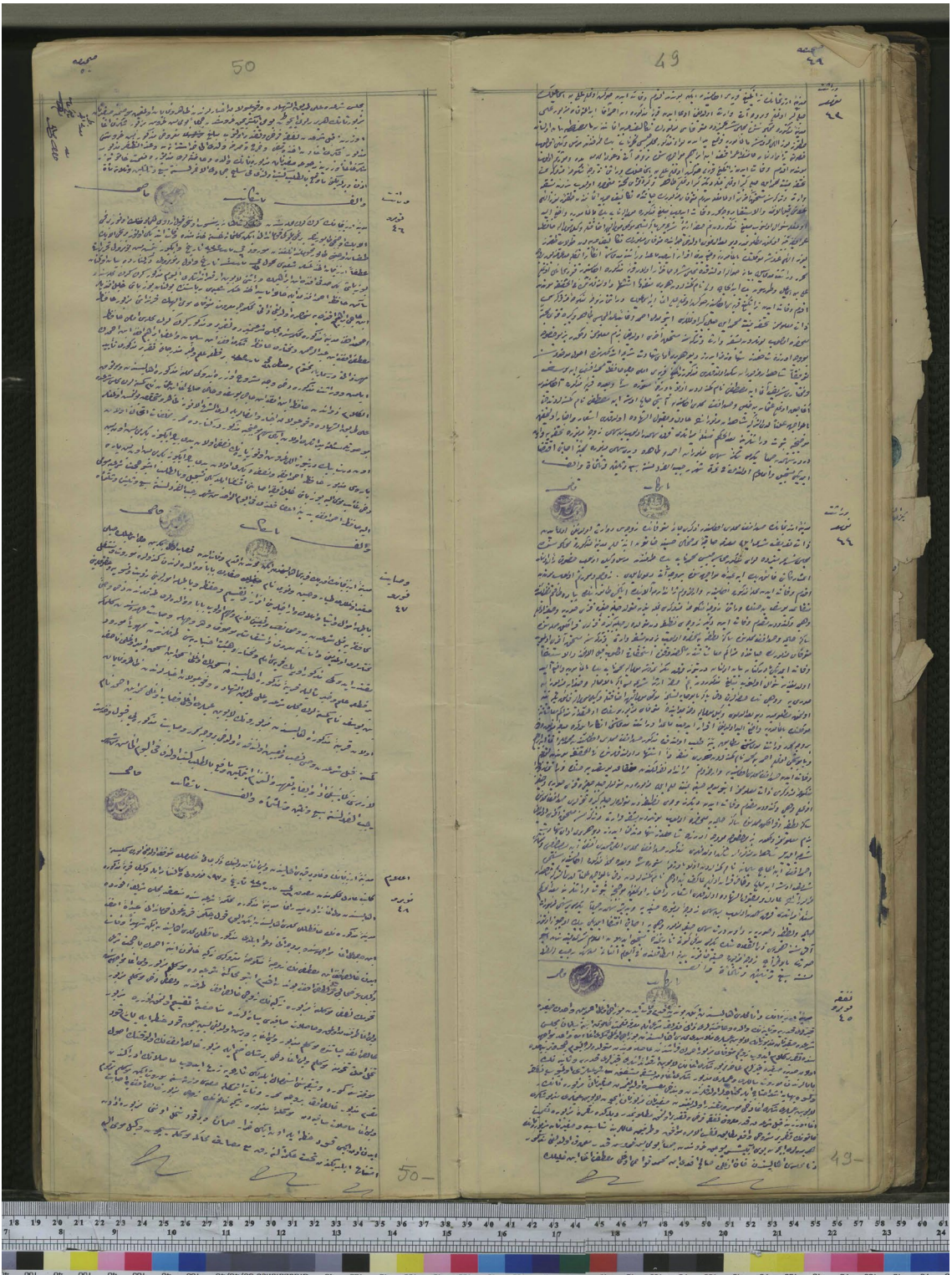

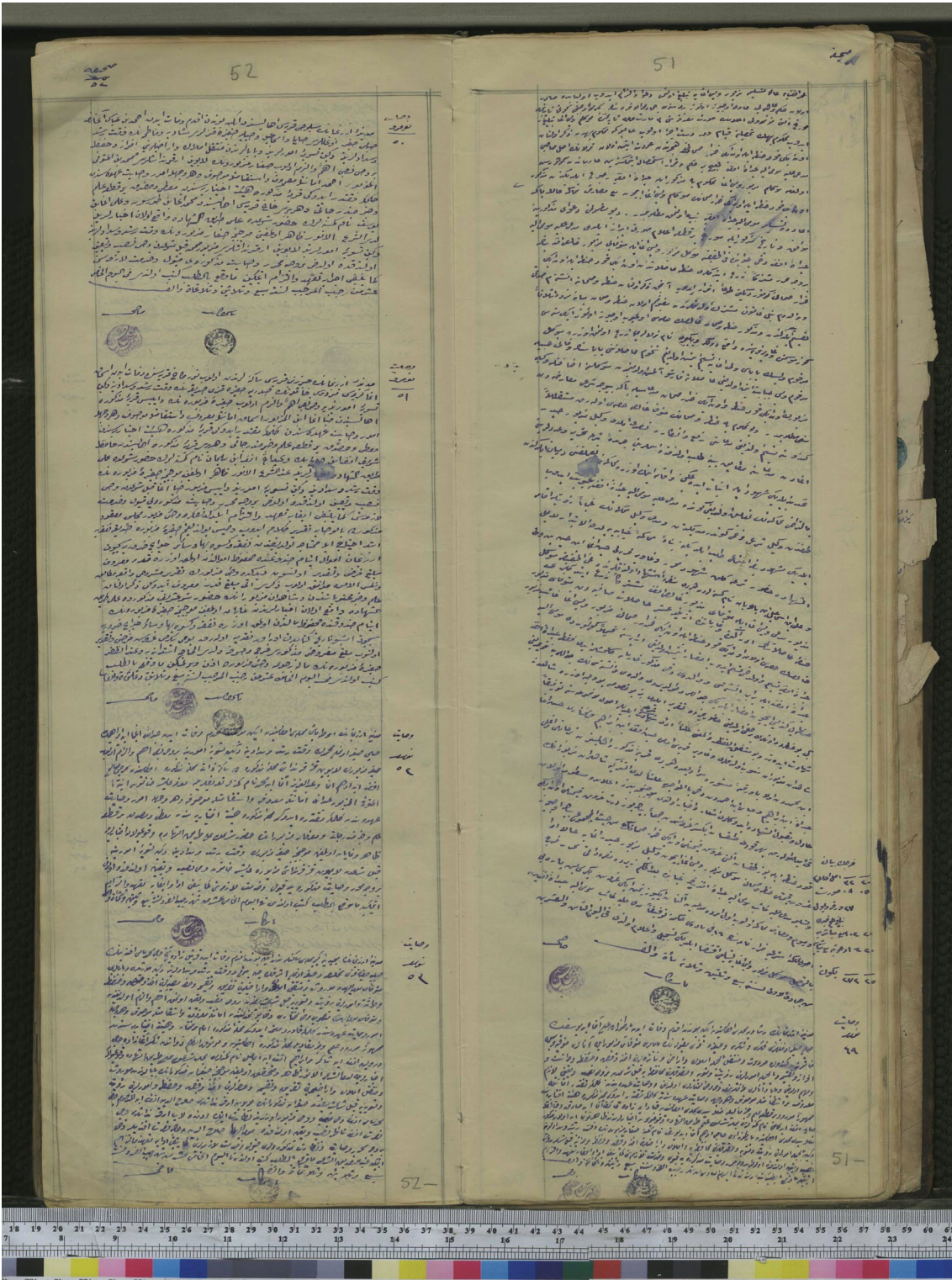

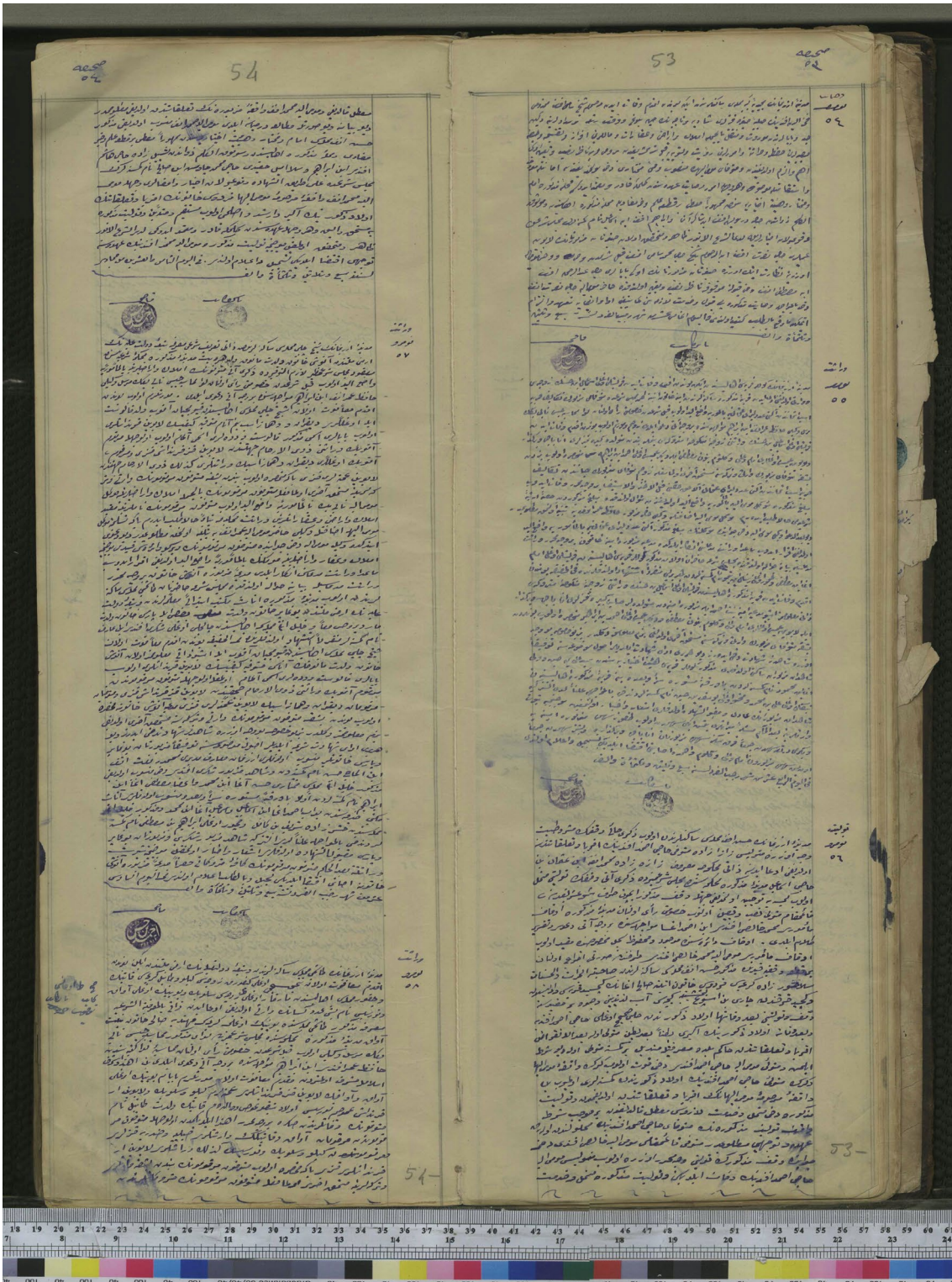

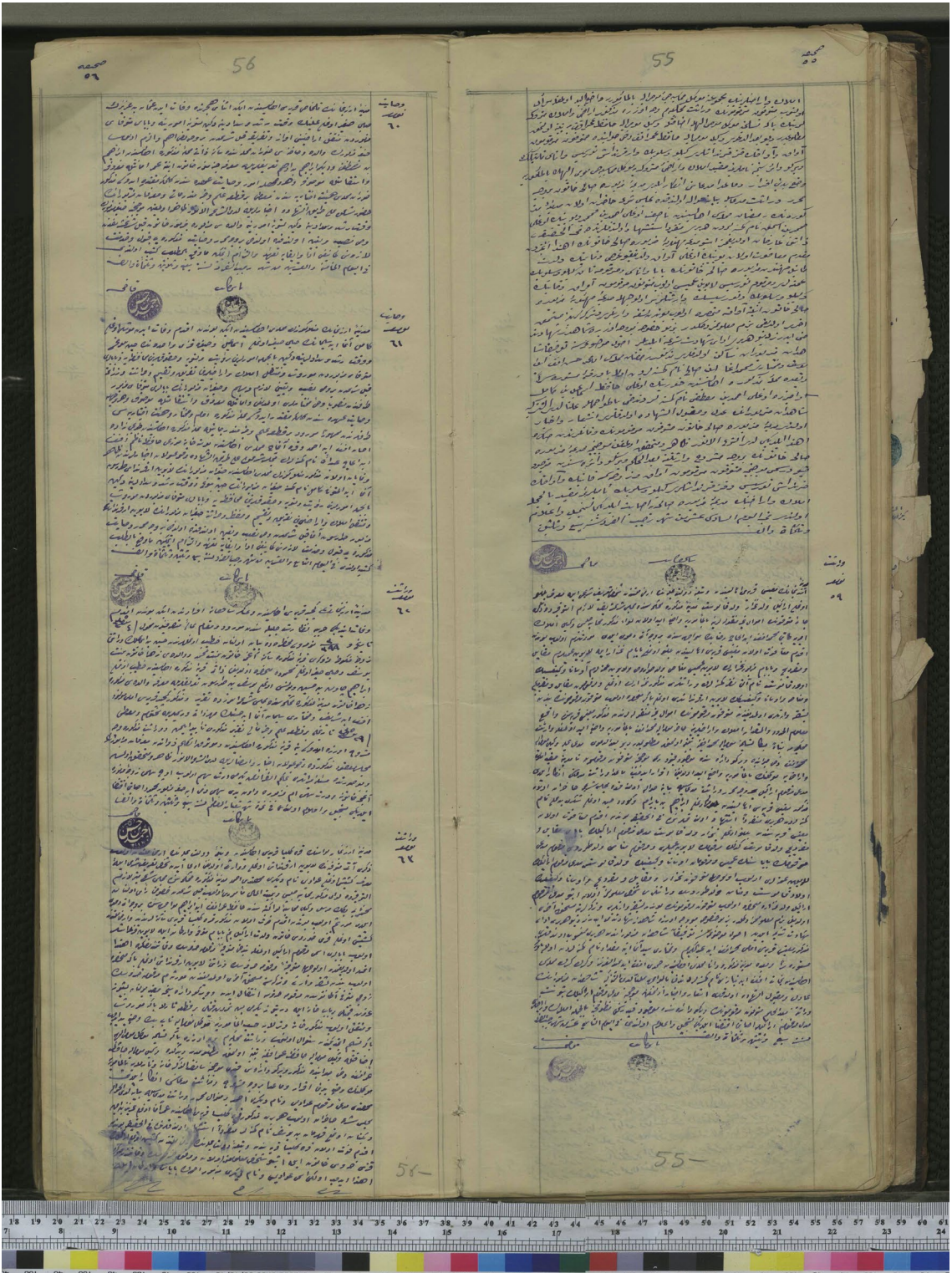

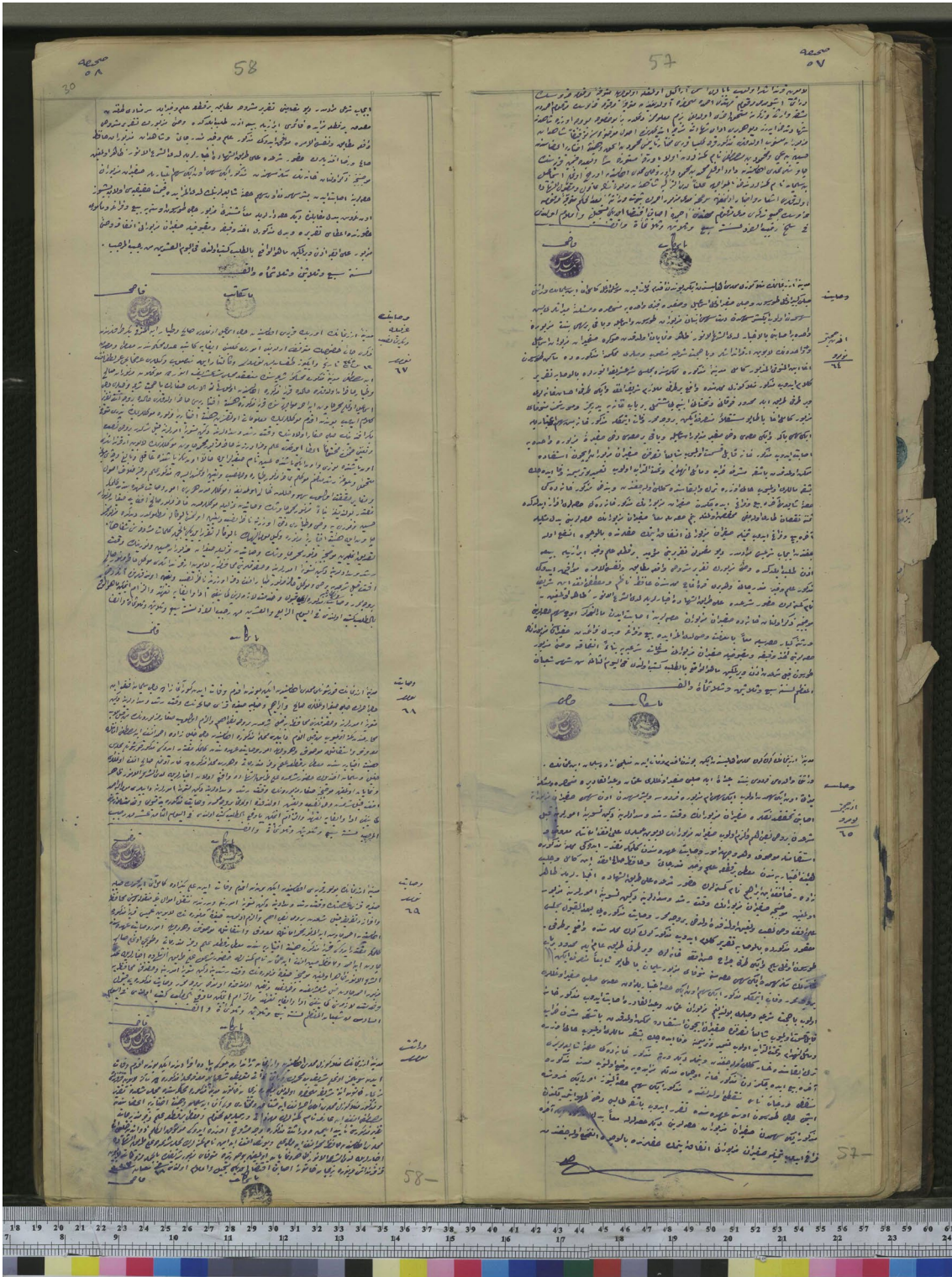

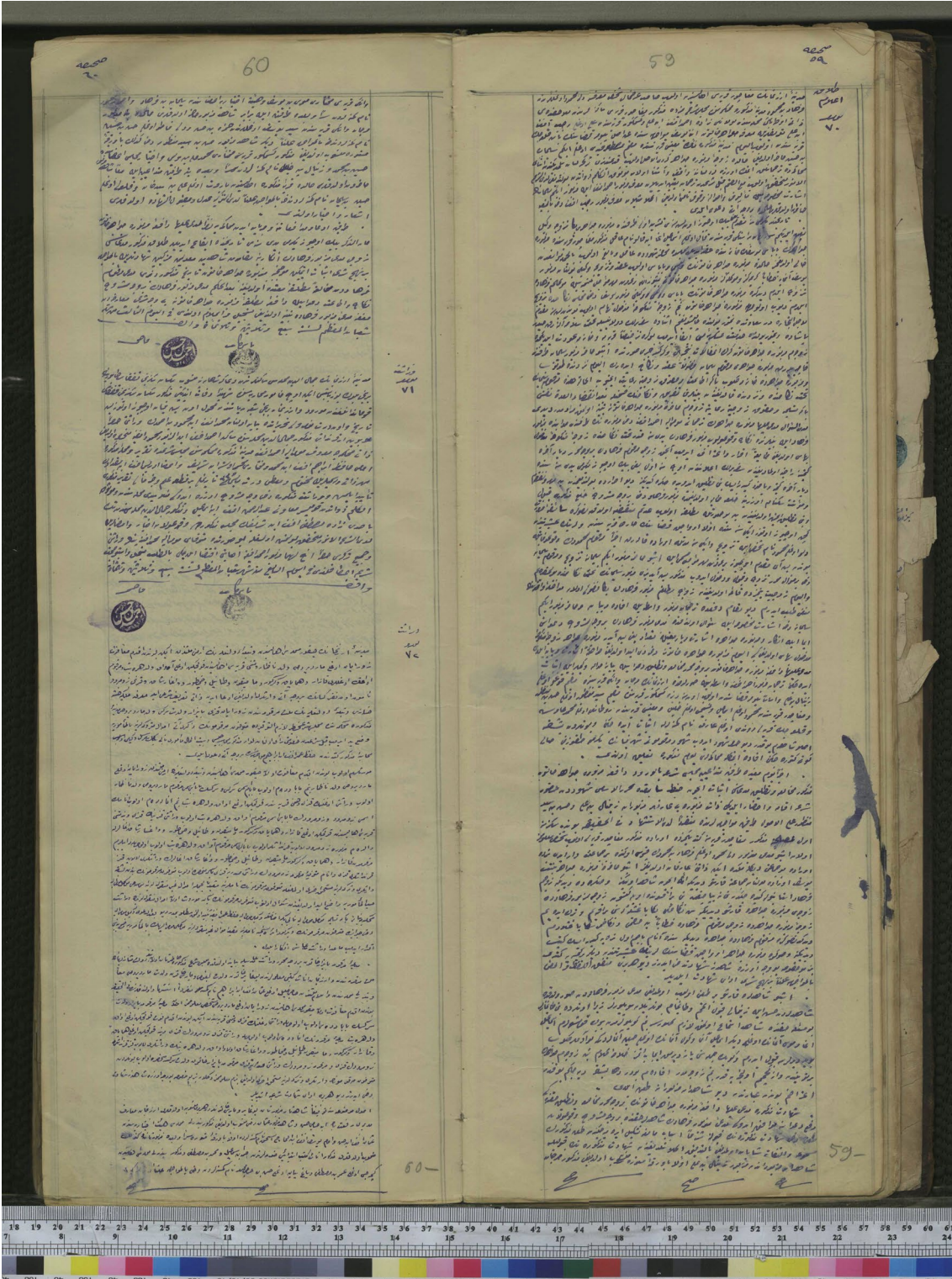

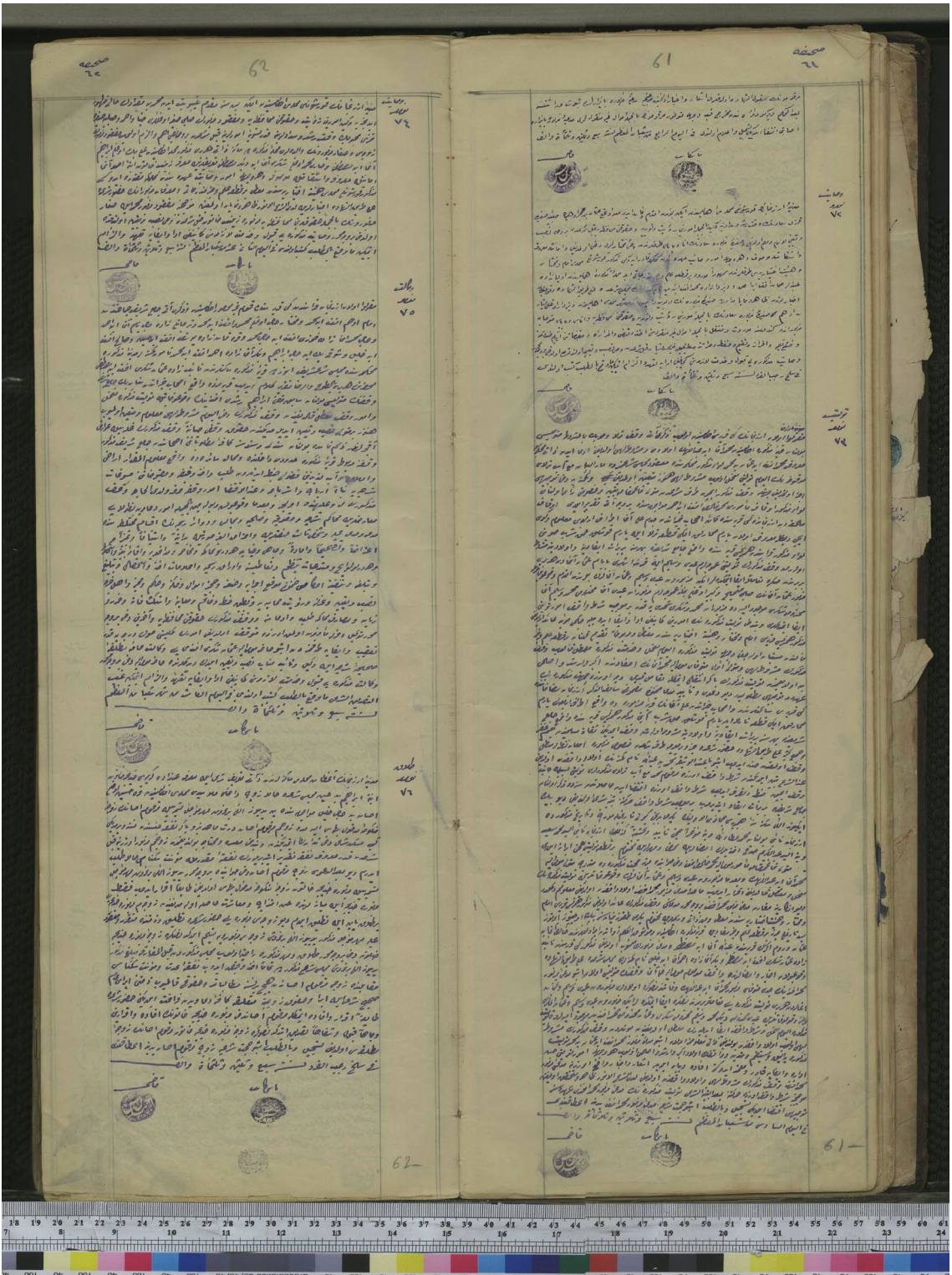

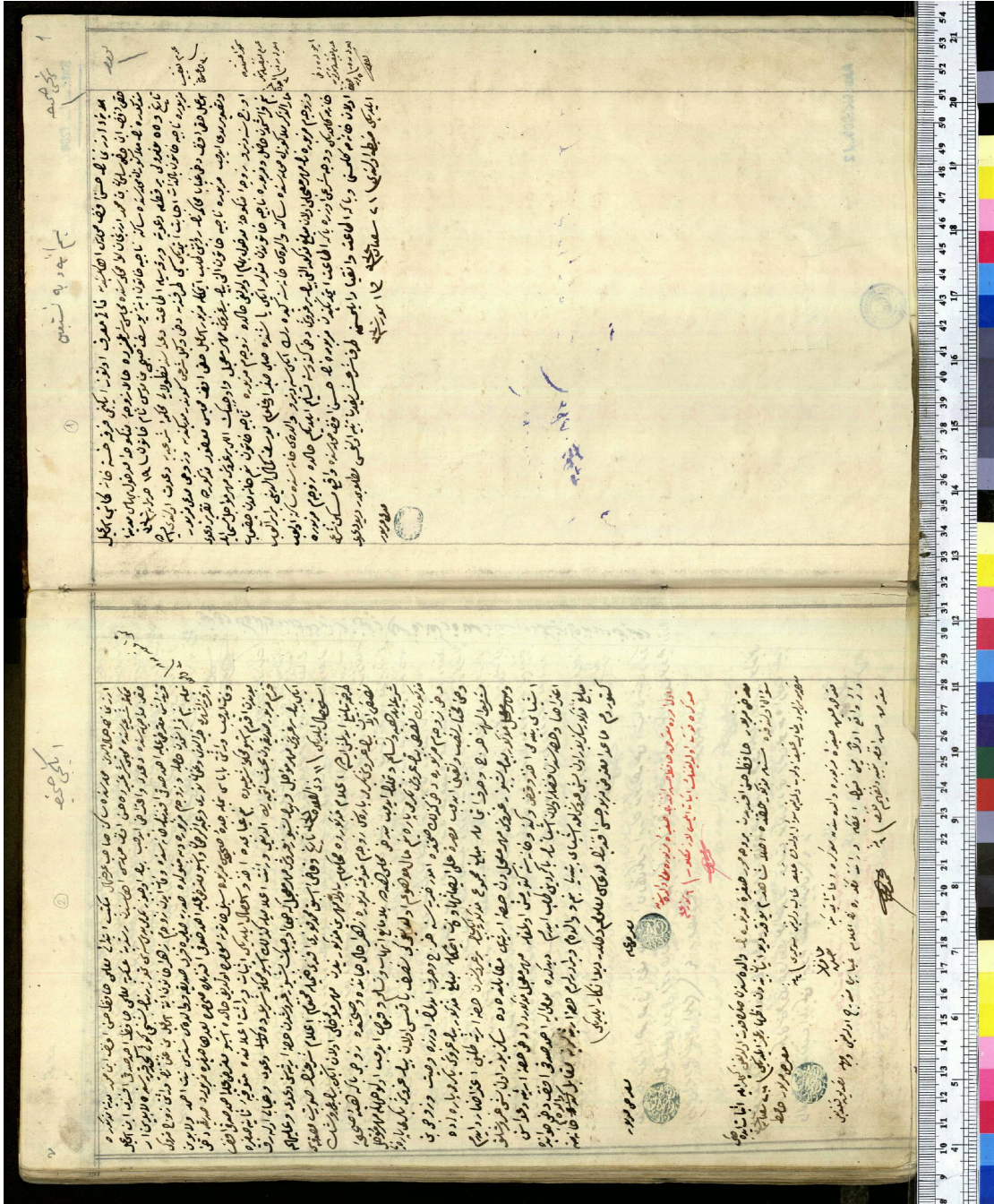

بکجه

بکجه

بکجه

CUMHURİYETİN 100. YILINDA ERZİNCAN

